BIBLIOTHECA INDICA;

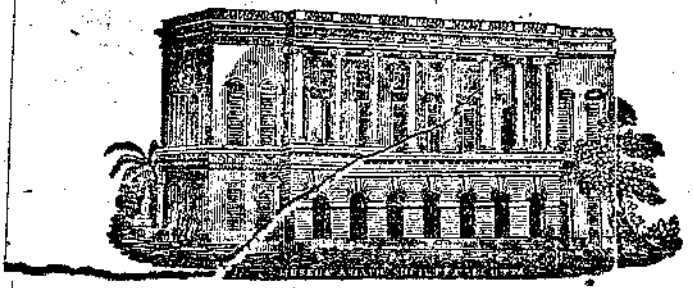
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

NEW SERIES, No. 693.

AVADÁNA KALPALATÁ

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYÁBHUSHAṆA,

LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. I.

CALCUTTA:

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1888.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. TRÜBNER & CO.

57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON, E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Sans.) Fasc. I	Rs.	0	6
Agni Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—XIV @ /6/ each ..	..	5	4
Aitareya Áraṇyaka of the Rig Veda, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ each ..	..	1	14
Aṇu Bháshyam, (Sans.) Fasc. I	..	0	6
Aphorisms of Śándilya, (English) Fasc. I	..	0	6
Aphorisms of the Vedánta, (Sans.) Fasc. III, V—XIII @ /6/ each ..	..	3	12
Ashṭasáhasriká Prajñápáramitá, (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each ..	..	2	4
Asvavaidyaka, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ each	..	1	14
Asvalayana Grihya Sutra, Fasc. II—IV @ /6/ each ..	..	1	2
Atharvana Upanishad, (Sanskrit) Fasc. I—V @ /6/ each ..	..	1	14
Avadána Kalpalatá (Sans. and Tibetán) Vol. I, Fasc. I ..	..	1	0
Brahma Sútra, (English) Fasc. I	..	0	12
Bhámatí, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	..	3	[illegible]
Bṛihad Áraṇyaka Upanishad, (Sans.) Fasc. VI, VII &IX @ /6/ each ..	..	1	2
Ditto (English) Fasc. II—III @ /6/ each ..	..	0	12
Bṛihaddharma Puráṇam, Fasc. I	..	0	6
Bṛihat Saṃhitá, (Sans.) Fasc. II—III, V—VII @ /6/ each..	..	1	14
Chaitanya-Chandrodaya Náṭaka, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each ..	..	0	12
Chaturvarga Chintámaṇi, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—11; II, 1—25; III, 1—19, @ /6/ each Fasc.	..	20	10
Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II	..	0	6
Dasarupa, Fasc. II and III @ /6/	..	0	12
Gopatha Bráhmaṇa, (Sans.) Fasc. I and II @ /6/ each ..	..	0	12
Gobhiliya Grihya Sútra, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each ..	..	4	8
Hindu Astronomy, (English) Fasc. I—III @ /6/ each ..	..	1	2
Kála Mádhaba, (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/	..	1	8
Kátantra, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/ each	..	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each ..	..	10	8
Kaushitaki Brahmanapanishads, Fasc. II	..	0	6
Kúrma Purana, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each	..	2	10
Lalitá-Vistara (Sans.) Fasc. II—VI. @ /6/	..	1	14
Lalita-Vistara, (English) Fasc. I—III @ /12/ each ..	..	2	4
Madana Párijáta, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each ..	..	1	2
Manutiká Saṅgraha, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each ..	..	0	12
Mímáṃsá Darśana, (Sans.) Fasc. II—XIX @ /6/ each ..	..	6	12
Márkaṇdeya Puráṇa, (Sans.) Fasc. IV—VII @ /6/ each ..	..	1	8
Nayavártikam, (Sans.) Fasc. I	..	0	6
Nṛisiṃha Tápani, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	..	1	2
Nirukta, (Sans.) Vol. I. Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VI; Vol. III, Fasc. I—VI; Vol. IV, Fasc. I—V @ /6/ each Fasc. ..	..	8	10
Nárada Smṛiti, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/	..	1	2
Nyáya Darśana, (Sans.) Fasc. III	..	0	6
Nitisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	..	1	8
Nyáya Kusumánjali Prakaraṇam (Sans.) Vol. I, Fasc. I ..	..	0	6
Nárada Pancharátra, (Sans.) Fasc. IV	..	0	6
Pariśishṭaparvan (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	..	1	8

(Continued on third page of Cover.)

महाकविक्षेमेन्द्रविरचिता बोधिसत्त्वावदानकल्पलता।

AVADÁNA KALPALATÁ

A COLLECTION OF LEGENDARY STORIES ABOUT THE BODHISATTVAS

BY

KSHEMENDRA

WITH ITS TIBETAN VERSION CALLED

དཀོན་བརྩེགས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་

Rtogs brjod dpag bsam hkhri Śiâ

BY

SOÑTON LOCHÂVA AND PAṆḌITA LAKSHMIKARA.

NOW FIRST EDITED FROM A XYLOGRAPH
OF LHASA AND SANSKRIT MANUSCRIPTS OF NEPAL

BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYÁBHÚSHAṆA,

LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

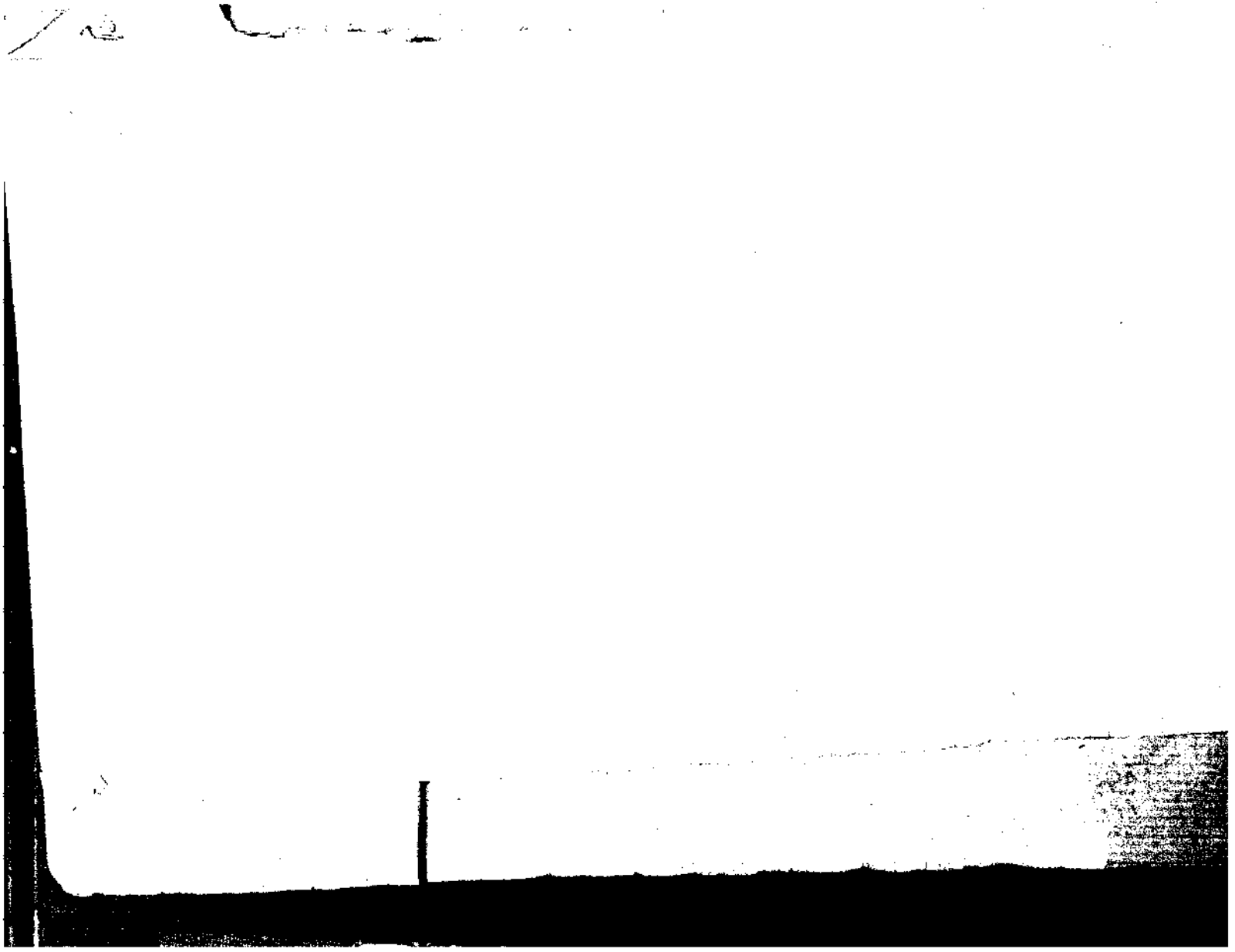
VOL. I.

PUBLISHED FOR THE BIBLIOTHECA INDICA.

CALCUTTA:

PRINTED BY W. CAREY, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1888.

PREFATORY NOTE.

In presenting this great work of Kshemendra to the learned public, I feel it my pleasant duty to lay, in the manner of a Tibetan traveller, a stone on the tomb of that Hungarian scholar who first unearthed the literary treasures of Tibet. While travelling in the footsteps of Alex. Csoma de Körös in the domain of letters, I should be guilty of a grave sacrilege, if I failed to pay due tribute to his revered memory. For his writings first inspired me with the desire of studying the literature of Tibet, one of the results of which has been the recovery, from Lhasa, of the Avadána Kalpalatá, the lost gem of India. This work was presented to the celebrated Saskya Paṇḍita Kun-*dgaḥ rgyal mtshan* by S'ákya S'rí Paṇḍita of Kaśmír who visited Tibet in 1202 A. D., and translated into Tibetan, seventy years later by S'oñ ton Locháva under the auspices of Phags-pa, the spiritual guide of the Emperor Qúblái Qáán. The Tibetan version which is a masterpiece of Tibetan poetry, being executed with utmost literal accuracy under the guidance of Paṇḍita Lakshmíkara, will illustrate the relation which the classical Tibetan bears to Sanskrit.

About fifty years ago Csoma wrote in the preface of his grammar:—"Insulated among inaccessible mountains, the convents of Tibet have remained unregarded and almost unvisited by the scholar and the traveller; nor was it until within these few years conjectured that in the undisturbed shelter of this region, in a climate, proof against the decay and the destructive influences of tropical plains, were to be found, in complete preservation, the volumes of the Buddhist faith, in their original Sanskrit, as well as in faithful translations, which might be sought in vain on the Continent of India."

This passage and some others of its kind, which I met with in his works, created in my mind an earnest desire to travel into the country of Himavat, for the purpose of mastering its language and examining its literary stores.

In the beginning of 1882, while residing at the Gyañkhar castle near Gyañ-tse, as the guest of Kusho tsheriñ Norgay, a

dignitary of some rank, I first traced the existence of the Sanskrit text of the Avadána Kalpalatá in Tibet. Kusho Norgay kindly gave me a MS. copy of the popular version in prose of that work, prepared from the classical text which was embodied in the 93rd Vol. (ཨ་ཝ) of the *B*stan *h*gyur under the orders of king Mi Waṅg in the year 1730 A. D. The learned introduction, which Goṅ sa*ñ*apa (the 1st sovereign Dalai Lama) had published with the classical text and which I found in this prose version, furnished me with the history of this great poetical work, and also with the accounts of its translation into Tibetan, its revision at different times by some of the eminent scholars of Tibet, and its criticism by the devout Lamas.

During my residence at Lhasa in the middle of 1882, I cultivated the friendship of the *Parpon*, superintendent of the grand Lama's printing establishment at Potala. He agreed to furnish me with a list of the works that were for sale in his press. When I told him that, being a native of India, I valued Sanskrit works above all other works of Tibet, he brought to me a clean block-print copy of the Bodhisattvávadána Kalpalatá, consisting of 620 leaves, with a transliteration of the Sanskrit text (in Tibetan characters), and with a Tibetan translation printed in juxta-position. He also told me that the wooden blocks from which the book was printed were locked up in the grand Lama's palace under the seal of the Regent, in consequence of which they were not accessible to the public. I read with impatience the last page of the book which contained the pictures of Dáyan Qáán, the then ruler of Tibet and his chancellor *H*phrin las *r*gya *m*tsho. The substance of its contents are as follows:—"With a view to enable the intelligent and the studious to write notes on the original printed texts, the preparation of this work was commenced under the direction of Phyag *m*dsod *h*phrin las *r*gya *m*tsho (ཕྱག་མཛོད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ), on Thursday the 15th of the 5th lunar month (June) in the year called Krodhana (of the Indian cycle of sixty years, corresponding with the year *male tree-dragon* of the Tibetans, *i. e.*, 1662 A. D.) The printing was completed on the 15th of the month of *A*s'vin (October) in the year called *female tree-dragon* (corresponding with A. D. 1663)."

It is clear from his introduction that Goṅ sa*ñ*apa had collected a number of MSS. from which the xylograph was prepared. The

principal among them were the following :

1, Shwalu block-print.

2, Tsoñ-khapa's own copy.

3, The Dansa-thil MSS. which belonged to king Tai Situ Chañ chhub Gyal-tshan.

4, Rinchhen Puñpa MSS.

Of these four copies the first was a block-print, executed by the great Shwalu Lochâva Chhoskyoñ bssañ-po, with the two texts in juxta-position, which formed the basis of the grand Lama's edition. To give an idea of the contents of the Dalai Lama's introduction to this work, the text of which is published *in extenso*, I extract the following :

Among the works on the Játakas of Buddha Śákya Simha, as mentioned in the Sútra and Agama the following have been translated into Tibetan :—(1.) The work called skyes-rab so bshi-pa, composed by the Indian philosopher Paṇḍita Víra (also called Áchárya Dharmakírti). (2.) The work called skyes-rab so-lña-pa written by A'chárya Simhapada. (3.) The drama called Lokánanda by the sage Chandra Gomin. (4.) The drama called Nágánanda by S'ríharshadeva. (5.) And lastly the Avadána Kalpalatá by Kshemendra and his son Somendra. Of these Játakas, the Avadána Kalpalatá is by far the best, possessing the four especial qualifications of a great poem, which have made it a perfect work of its kind.

The author of this work, Kshemendra, sprang from the line of the ministers of Kaśmír, who traced their origin to the noble race of the Śákyas. His father Prakáśendra was both a scholar and a saint. At the request, first, of a certain Bráhman, second, of a learned friend called Nyakka, and lastly being instructed in a dream by the Tathágata himself, he composed 107 *pallavas* on the deeds of the Bodhisattva. After his death his son Somendra wrote the Jímúta Váhana Avadána, which he added to the Kalpalatá to conclude its *pallavas* with the auspicious number of 108.

Some of the great Lamas of Tibet, holding different theories, have discarded this great poem on the ground that being written by a layman it was devoid of sacredness. In doing so they have really condemned king Indrabhúti and the patriarch kings of Tibet. Some Lama scholars of Tibet have also repudiated this work on account of its containing matters which are different from the real Játakas of the Buddha.

This is owing to their imperfect acquaintance with the Sútras and Agamas. In the 108 *pallavas* the authors have strikingly illustrated the six transcendental (moral) perfections of a Bodhisattva, *viz.*, transcendental (1) charity, (2) moral character, (3) patience, (4) diligence, (5) contemplation, and (6) wisdom.

Apart from these considerations which give it the character of Játakas, the Avadána Kalpalatá possesses those special characteristics which in their perfection distinguish its lines from beginning to end, so that one need not go elsewhere to seek for the excellencies of a great and perfect poem. For they are all to be found in the Kalpalatá, the wishing-tree of the Buddhists, under the cool shade of which the pious and the world-wearied may happily repose. Under the commands of Lama HPhags-pa, the first sovereign hierarch of Tibet, and his viceroy Śákya Bssañ-po, the Avadána Kalpalatá was translated by the Indian Pandita Mahákavi Lakshmíkara and the illustrious S'oñton Locháva at the monastery of *Ihge-ldun lhshi sde* in Mañyul (Kirong). The celebrated Shwalu Locháva Rinchhen Chhos *skyoñ bssañ*-po first put this poem and its translation in block-print. Thenceforth the scholars of Tibet began to appreciate its merits. A host of erudite Lochávas and scholars of Tibet have devoted their attention to its study in order to model their versification after the natural and flowing style of the inimitable S'oñton Locháva.*

Somendra's introduction to his father's work throws light on some points connected with the history of Kaśmír which may prove important factors in determining the date of the Avadána Kalpalatá. M. Sylvain Levi and Prof. Bühler and other eminent writers have discussed this question at some length, identifying Somendra with Somadeva Bhatta, the reputed author of the Katha

* The work reached the Dalai Lama, being handed down from one generation to another in the following succession :—

Kshemendra ; Somendra ; Lakshmíkara ; S'oñ lo rDorje *sgyal mtshan* ; Blo gros *brtanpa* ; *Dwañ chhos skyoñ dpal* ; *Dwañ* Lochava Blo *gros bstan-pa* ; Lochhen Byañ *chhub rtse-mo* ; Lochava *Grags pa sgyal mtshan* ; Bu *ston Phyogs las rnam rgyal* ; Nag *dwañ Grags-pa*, of *Stag lung* ; *Kun spañs rnam sgyal Grags-pa* ; *Dbang* Rab *kbyams-pa* Rin *chhen Chhos dwañ* ; Rab *kbyams-pa* Shá *Karma dwañ phyug* ; Lochava DWyañs *chan bsñems pai-ñi sde* of *dPal Khañ* ; *Yonzan sgya mtsho* of *Mdo khams* ; *Zhe dWañ Bkra S'is* of *Hbras spuns* ; *Rje-tsun dwañ kun mkhyen* ; *Dwañ phyug Dpal bbyor glin* ; Rigs *bzgyañ Khyuñ bdag sgom-po Bsod nams mchhog ldan* ; *Ssur rdorje hchhañ Chhos dWyiñs rañ grol*, &c., &c.

Sarit Ságara. According to them Kshemendra lived in the beginning of the 11th century A. D., when Kaśmír was ruled by king Ananta Deva. When the last *pallava* of the Avadána Kalpalatá, called Jímútaváhana, has been published, the reader will be in a position to compare it with the Jímútaváhana of the Kathá Sarit Ságara which appears to me to be the work of a different author. Somendra's introduction to his father's great work and also to the Jímútaváhana, and his metrical list of the contents of the former, will afford sufficient means to compare his writings with those of Somadeva Bhaṭṭa.

The Dalai Lama's introduction to *D*Pag-bsam *h*khri S'iñ will shew how greatly it is valued in Tibet. One of the learned commentators of the Tibetan version of S'rí Daṇḍin's Kávyádarśa remarks :—" *d*pag-bsam *h*khri S'iñ is the prince of all the poetical works of Tibet &c."

In his introduction to the Jímútaváhana, Somendra has depicted the merits, nay, the real character of the Avadána Kalpalatá in its true light. In moral excellence and also in portraying the transcendental virtues of its divine hero, the Avadána Kalpalatá surpasses all other great poetical works of the Sanskrit literature. To quote a memorable passage from Somendra's introduction to the Jímútaváhana :—

" संसक्तनेचाश्चतचित्रचित्राः कालेन ते ते विगता विहाराः ।
सरस्वतीतूलिकया विचित्रवर्णक्रमैकोल्लिखितावदानः ।
तातेन योऽयं विहितो महार्थैः सद्धर्मपुण्यमयो विहारः ।
न तस्य नाशोऽस्ति युगक्षयेऽपि जलानलोल्लासपरिप्लवेन । "

" Those well-known *viháras*, gorgeous with the array of pictures, pleasing to the eye, have passed away in the course of time. But the *vihára* of moral merits, excellent and delightful, erected by my father, in which the Avadánas, with weighty meanings underlying them, are carved out, as it were, and painted in variegated colours by the pencil of the goddess of learning, will not perish even at the end of time, not even by the ravages of fire or of water."

I beg to offer my grateful thanks to E. T. Atkinson, Esq., B. A., C S., late President of the Asiatic Society and A. F. Rudolf

Hoernle, Ph. D., Philological Secretary, for the warm interest they have shown in the publication of this work. I am especially indebted to the latter gentleman for his generous co-operation in the performance of the arduous task of editing the two texts together. Orientalists, and particularly the students of Tibetan, will be under deep obligation to these two gentlemen for the service they have done to oriental learning by recognizing the claims of Tibetan to a place in the Bibliotheca Indica. The classical "literature of Tibet is entirely of Indian origin and the immense volumes on different branches of science, which are embodied in the *Bkah hgyur* and *Bstan hgyur* collections &c., being exact translations from Sanskrit works taken from Bengal, Magadha, Kas'mír, Nepal &c., commencing in the seventh century after Christ", are expected to bring to light many obscure points of Indian history, particularly of the period which followed Hiouen Thang's travels, when the Tibetan history only commenced. Lastly, my cordial thanks are due to Paṇḍit Haraprasáda Sástrí, who first brought the merits of the Avadána Kalpalatá to the notice of the Asiatic Society of Bengal and interested that learned body in its publication. He has been rendering valuable help to Paṇḍit Harimohan Vidyábhúshan in preparing the Sanskrit text for the press.

In editing the Sanskrit portion of the work we have carefully avoided making any alterations in the text with the exception of the use of such words as are unmistakeably suggested by their equivalents in the Tibetan version.

Sarat Chandra Dás.

Calcutta, *Nov.* 1888.

A short note on the Avadána Kalpalatá.

The first forty chapters of the Avadána Kalpalatá were lost in India for several centuries. In the Hodgson and Wright Collections of Buddhist Sanskrit MSS., brought from Nepal, the remaining chapters only of that work were available; and in one of the MSS. of it there is a passage to the effect that, though searched for very carefully, the first part is nowhere to be found (पूर्वार्द्धं क्वचिन्न प्राप्तम्).

Under these circumstances the announcement of the recovery of the complete work from Tibet, with its Tibetan translation, was received with pleasure by the Asiatic Society of Bengal, and the Council gave permission to publish it with the translation, for the purpose of facilitating the study of the classical Tibetan through the medium of Sanskrit.

The materials used for the preparation of this edition cannot therefore be expected to be very ample. The Sanskrit original is a block print from Lhasa written in Tibetan characters. The blocks are upwards of two hundred years old. In some places the impressions are not very distinct, and the blocks, having been prepared at a place so far away from the seat of Sanskrit learning, cannot be expected to be as correct as might be desired. The MSS. used in the preparation of the blocks had not been altogether free from defects, as has been acknowledged twice in the footnotes of the Tibetan translation of the second *pallava*. In one place a verse was wanting, and its place was supplied by another by re-translating the Tibetan word for word, and in another a line was wanting which has been similarly replaced. The occurrence of slight discrepancies of spelling and grammar in the block-print is therefore not to be wondered at. Where the Sanskrit gives no sense, the translation is a great help. The translation has been very carefully made; and in ascertaining the meaning of difficult passages, its utility has been very great. The Buddhist Sanskrit, it is well-known, differs from the classical Sanskrit of Pánini in many respects, both in grammar and dictionary, and the knowledge of Buddhist Sanskrit may be said to be still in its infancy. I have not therefore ventured to make alterations in the text to suit the requirements of classical Sanskrit. I have noted in the footnotes all those cases in which I have been obliged to make slight alterations in the text to suit the meaning as given in the translation. A list of those cases in which, apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined. The reason for not making these changes in the published text is, that some of them come within the scope of options given in Sanskrit grammar and orthography, though such options are seldom availed of by classical writers, and also that some of them may prove with the progress of Buddhist Sanskrit studies to be true Buddhistic forms.

HARIMOHAN SARMA.

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
1st Pallava.			
Sloka	9	कौक्षीचक्रेषु	कौक्षिचक्रेषु
,,	13	कैलाशसिव	कैलासशिव
,,	15	लिखित०	कौलित०
,,	26	हाज०	हाक्ष०
,,	31	विन्था	वैन्या
,,	36	विलथाशिवो	विमर्दं थाशितो
,,	39	०वैलच्छात्	०वैलक्षात् (एवं सर्व्वत्र)
,,	44	सहलिसाक्षील०	सहलिसाक्षिल०
,,	57	०विपदा	०विपदा
2nd Pallava.			
Sloka	6	य वसूव	यो वसूव
,,	9	धर्व्वपुरे	धर्व्वाघरे
,,	14	यदाटत्य	यदावर्त्य
,,	16	सज्जति	सज्जते
,,	17	विधीयतां	विधेयतां
,,	22	सर्व्वघरे भवत्यवलिखन्	सर्व्वघरो भवत्येष लिखन्
,,	26	गिरो	गिरौ
,,	,,	वदने	वदने
,,	29	उपकारिताय्	उपकारितास्
,,	33	सदाअसपदं	सदाअसपदं
,,	,,	साधवक	साधवकः
,,	40	इत्युक्ताक्ष्य इथितां	इत्युक्ताक्ष्य इथितां
,,	52	इतार्थास्त्यागशीलेन प्रियार्था	इतार्थां त्यागशीलेन प्रियार्थां
,,	64	भविस्यत्तसैदार्थं	भविस्यत्तसैदार्थं
,,	65	त्यक्ता आश्रम०	त्यक्ता हि वसु० (or) त्यक्तात्रिश्रम०
,,	,,	दहालिनः	सहालिनः
,,	69	इच्छेत्प्रणित०	इच्छेत्प्रणत०

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
2nd Pallava.			
Śloka	71	अवविलाप०	अवविलाद०
,,	73	अक्षोभे	अक्षोभे
,,	74	वैक्लवैव्	वैक्लवाद्वैव्
,,	,,	विस्कुलिता०	विस्फुलिता०
,,	75	वक्षसुत्तुङ्ग	वक्षोसुत्तुङ्ग or वक्षोसुत्तुङ्ग
,,	101	दृश्यात्मातु	दृश्यात्मातु
,,	108	अविकरिष्या	अविचारिता or अविचारिता
,,	111	मृदुजालात्यवरः	मृदुजालात्यपुरुषः
,,	112	०मारुतिला०	०मारुतेला०
,,	113	अहाविहिव	अथाद्विहिव
,,	118	अनुच्छनत्वं	अनुच्छत्वं or अनुच्छत्वं
,,	126	०विजल्प०	०वैलक्ष्य०
,,	127	आस्वसिवोन्नतः	आस्व इवोन्नतः
,,	128	लक्ष्मीवद्वैपथि०	लक्ष्मीवद्वैपथि०
,,	136	प्रमोह०	प्रमुह०

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
1st Pallava.			
Śloka	9	सौलीचक्रेषु	सौलिचक्रेषु
,,	13	कैलाशमिव	कैलासमिव
,,	15	सिखित०	सौखित०
,,	26	दाच०	दाक्ष०
,,	31	विन्धा	वैन्धा
,,	33	विनयग्राहितो	विनयं ग्राहितो
,,	39	०वैलज्ज्यात्	०वैलज्ज्यात् (एवं सर्व्वत्र)
,,	44	स्खलितालीख०	स्खलितालिख०
,,	57	०विषदा	०विशदा
2nd Pallava.			
Śloka	6	स बभूव	सो बभूव
,,	9	धर्म्मेपरे	धर्म्मेपरैः
,,	14	पराङ्मत्य	पराक्मर्य्य
,,	16	लज्जति	लज्जते
,,	17	विश्वैषितां	विश्वेषितां
,,	22	सर्व्वपरै भवत्यवतिष्ठन्	सर्व्वप्रदो भवत्येव तिष्ठन्
,,	26	गिरौ	गिरौ
,,	,,	वचने	वदने
,,	29	उपकारितम्	उपकारिताम्
,,	35	तदाज्ञलपदं	तदाज्ञकपदं
,,	,,	माणवकः	माणवकः
,,	49	दृत्यक्ता हृदयदयितां	दृत्युक्ताऽस्य दयितां
,,	52	दत्ताशास्त्यागशीलिना प्रियायाः	दत्तायां त्यागशीलेन प्रियायां
,,	64	भवितव्यतयैवायं	भवितव्यतयैवायं
,,	65	त्यक्ता ह्यदय०	त्यक्ता हि हृद० (or) त्यक्तातिहृद०
,,	,,	सहात्मभिः	सहात्मभिः
,,	69	छच्छेव्यपगत०	छच्छेव्यपगत०

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
2nd Pallava.			
Śloka	71	अलविक्लव०	अथविक्लव०
,,	73	यस्तोये	यष्टीये
,,	74	वैश्वसादिम०	वैश्वसादेश०
,,	,,	निक्कणिना०	निक्कूणिना०
,,	75	वक्षसुद्गसुदस्य	वक्षोसुद्गसुदस्य or वक्षोसुद्गसुदश्च
,,	101	दयथाक्षात्तु	दथक्षाक्षात्तु
,,	108	अविचरिणा	अविनाशिना or अविचारिणा
,,	111	भूभुजामसत्यवरः	भूभुजामात्यपुङ्गवः
,,	112	०शासनिना०	०शासनेना०
,,	113	कदाचिदिव	अथक्षिदिव
,,	118	अनुक्कमत्तं	अनुश्चलत्तं or अनुक्कूलत्तं
,,	126	०विलम्ब०	०वैलम्ब०
,,	127	काण्डमिवोन्नतः	काण्ड इवोन्नतः
,,	128	सञ्जीवन्नौषधि०	सञ्जीवनौषधि०
,,	136	प्रमोद०	प्रसुद्०

INTRODUCTION.

BY

GON SAL-NAPA CHHENPO,

THE FIRST SOVEREIGN DALAI LAMA.

ཨོཾ་ཨཱཿབདཀ་ཅཀཱ་ཅཱི་སྭཱ་ཧཱ་ཤྲཱི་དབང་པོ་ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་ཚུལ་ཅན་ བའི་ནོར་པར་ཐང་པ་ མཐའ་ཡས་པ་ནི་ སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅག་གཅིག་གིས་ སྟོང་ཡུལ་ ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ གདུལ་བྱའི་ ཐྲོག་བཅད་པར་མངོ་དང་ ལྡང་ལས་ གསུངས་པ་ནོས་ཚད་མའི་ དབང་པོར་བྱས་ཏེ་ འཕགས་པའི་ཡུལ་ཀྱི་ པཎྜི་ཏ་ ཆེན་པོ་ སྟོག་དཔལ་དབང་པོས་ཟབ་ལྗོངས་རབས་ནོ་བཞི་པ། སྟོག་དཔལ་ས་ཡིང་གི་ཞྭབས་ འབྲིང་པས། སྐེས་རབས་ སྡུམ་ཙུ་ཚོ་ལྔ་པ། མཁས་པ་ ཙོངྑ་གེ་ཤེས་ འཇིག་རྟེན་ ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ ཐྲོན་གསུང་ཆོས་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ ཐྲོན་གསུང་ ཆོས་ ཐུབ་དགེ་དབང་ ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ དོགས་བཅོམ་ཆེ་དཔག་ བསམ་ འབྲི་ཤིང་རེགས་ མཛད་ན་མཁའ་པས་ མཛད་པའི་ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ རིགས་གང་རིའི་ ཐྲོངས་འདིར་འགྱུར་བ་ ཇི་སྙེད་ཅིག་ ཡོད་པའི་ཚང་ཁས་ རོགས་ བརྩོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་ འབྲི་ཤིང་འདི་ཉིད་ བརྩོད་བྱ་དོན་དང་ འབྲེལ་བས་དོགས་སྤྲ། རྩོད་བྱེད་ཐུབ་དང་འབྲེལ་བས་ ཏོ་བར་སྣེག། ཆོག་ཀོང་ སྟེབ་སྟོད་དང་འབྲེལ་བས་གཙོད་མཚམས་ཕྱེད། མིང་མཚོན་བརྩོད་དང་ འབྲེལ་བས་ངོ་མཚར་བ་སྟོ་ཁྲུད་ཆོས་ བཞི་དང་ ཕྲན་པ་ ཡིན་བས་ ཟུམ་སྐྱས་ ཆོག་སར་ལ།

ཐུབས་ཅད་ མཁྱེན་པ་བྱའི་ ཚེས་འབྱུང་དུ་ འདི་ཉིད་ལ་ སྐྱོབ་དེའོ་ ཞེས་
བ་ཡི་ སྐྱོབ་དེའོ་དང་བྱོལ་ཏོ་ ཤི་འགལ་བའི་དབང་དུ་ སཾཛྙ་པ་ལྟེ། དོན་དུ་
འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ ཚེའོ་ཏོ་ ཡིན་བའི་ ལུང་ཞེ།

དཔལ་ལྡན་ གྱོལ་བའི་ ཚོད་བཅུ་ཆོས།
སྐྱོ་བཅང་སྟེ་དབང་ཁྱེས་ རིགས་ལ།
གདེངས་ཅན་དབང་བཞིན་འོང་སངས་རྒྱས་ཅན།
ཐོང་སངས་རྒྱས་ལྡན་བའི་ དབང་ཏོ་ཀྱང།

ཁྱེས་དཔལ་ལྡན་ ཀྱགྱའི་ རིགས་ཀྱི་ གྱོལ་ཐོའི་མདུན་ན་འདོན་དུ་བྱུང་
བའི་ སྐྱེའི་དབང་ཐོའི་ རིགས་བཟློག་ཅེས་ བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཁེ་ཡང་མེས་ཏོ་
གྱོལ་ཏོ་ གྱེ་ཅཆོ་ ཁྱེས་བྱ་བའི་ ལྷས་ས་སྐྱོང་རབ་གསལ་ལ་དུ་ བྱགས་པ་ ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་ དཔལ་འབྱོང་ཕྱག་སྟུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ ལྷས་སྐྱ་ བཤུམས་པའི་
ཆོས་གྱོལ་དགེ་བའི་དབང་ཐོས་ བསྟན་བཅོས་འདི་ མཛད་པའི་ ཀྱེའོ་ཡང།

གཉིས་སྐྱེས་དམ་པའི་ སྐྱེ་ཐོ་དགག།
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ རྣམ་དྲེན་པ།

ཁྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

དེ་ནས་རྒྱལ་བ་ བཅོམ་ལྡན་འདས།
བང་གི་ སྐྱེ་ཡམ་དུ་ བསྐྱལ་ཏེ།

ཁྱེས་པའི་ བར་གྱིས་ བསྟན་པ་ལྟར་ བསྟན་བཅོས་འདི་ རྟོག་མས་ཤེག་པས་ དང་
ཐོང་བྱམ་ཅེས་ བསྐྱལ་བ། བར་དུ་ བྱོགས་ཀྱིས་ བསྐྱལ་བ། ཐ་མས་ བདེ་བར་ གཤེགས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ བསྐྱལ་བ་ ལ་ལ་ བཤེད་ ནས་ རབ་ གསལ་ ནས་ བཟུང་ ཐེས་ གཅོང་ ཟའི་

དོགས་བརྗོད་ཀྱི་བར་བཚུ་ཙོ་བདུན་པོ་ནོམས་ཆུལ་པོ་ངང་ཉིད་ཀྱིས་ མཐོང་ནས། སྨིན་ལ་ཞེན་ཀྱི་དོགས་བརྗོད་བགྱ་ཤིས་ཀྱི་ བྱངས་ཚང་བའི་ སྐབས་དུ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ངང་གི་སྤྱས་རྣྭ་བའི་དབང་པོ་ལ་རྩོས་ཤིས་བསྟན་ནས།

དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད།
བཚུ་ཙོ་བདུན་པོ་ འདི་དག་བྱས།
བགྱ་ཤིས་ བྱངས་ཀི་ རྩོགས་པ་ལ།
གཅིག་ཀི་ རབ་ཏུ་ འབད་པས་བྱ།

ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ ཡལ་འདབ་ བཚུ་ཙོ་ བཚུད་པ་ འདི་ཉིད་སྐབས་དང་གས་ཀྱི་ ཆོག་སྤྱོད་ལ་ཉེས་པ་ ཤོར་བའི་ ལྷགས་ཀྱིས་ ཆོག་ཀི་བར་ མི་འཇིགས་ཤིང་དོན་གོ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པར་ དངོས་ཚྲོལ་བའི་ ལྷགས་ཀྱི་ ཆོག་སྤྱོད་ཐུན་སྐུམ་ཆོགས་བ་ཁོ་ནའི་ རྗེས་སུ་ འབྲངས་པའི་ཕྱི་མཆན་ཀྱིས།

ཆོགས་བཅད་ཀྱོང་པར་ བསྟསས་པ་དང་།
ཡན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ རྗེས་འབྲངས་པ།
མཆོག་དུ་ཟབ་ཅིང་ རབ་དུ་ དཀའ།
ཀྱི་ཆེར་བསྟུགས་པ་ ཀྱོན་བ་ཡི།
སྤྱིས་རབས་དག་གི་འཕྲེང་བ་ཡོད།

ཅེས་གསྲངས་བའི་ ཡན་གཅིག་ ཉིད་ཀྱི་ རྗེས་འབྲངས་པ་ཞེས་པའི་ ཆོག་གཅིག་བྱ་འདིས་ཚྲོལ་ཐོབ་པའི་ ཡན་ཁོ་ན་དང་མཐུན་བར་དཔེས་སྟུ་བསྟན་ཏོ་ ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ ཀྱངས་ཆེན་པོ་ཚུ་བ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེས་ ངོམས་བ་ཤད་དུ་ མཛད་པ་ནི་ ཐུ་ན་མེད་པའི་ ལེགས་པར་ བཤད་པའོ། །དེ་ཡང་གོད་

འདིར་རང་གཞན་ཀུན། དྲུག་འཁྲི་བཏང་འཇིར་བའི། རྒྱུ་མེད་ཤང་བོར་རྡོག་ཐལ་
བཞིར་འདོའི་ནི། ཀུལ་པོས། བཅོམས་བས་ཏེར་རྙེབས། ཚེ་འཕྲུང་ཁེས་སྐྱེ་བ་ནི་
ཁྱོན་ཀྱི། ཀུལ་པོས་ཚེའི་རྩེ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀུལ་སེས་དབོད། སོགས་དས་པ་
ཤང་པོ་ལའང་སྐྱོད་པས། འགྲུང་བའི་བཀའ་ཐོས། ཨས་བར་གསོག་པར་ཐང་ཅེ།
སཀས་སྐྱེས་ལ་ལ་དག་དགེ་རབང་ཡབ་སྐུས་གཉིགས་ཀྱི་རྟུང་བས། བསྟོད་
བཅོས་འདིར། སངས་ཀྱོས་ཀྱི་རིས་ཐང་ཡིད་གང་ཟག་གཉན་ཀྱི། དོགས་
བཙོད་ལང་ངེ། ཡོད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞིས་ཐང་ཁོ་ན་མིན་ནོ། ཞེས་
སྨྲས་པ་ཡི། སྨྲས་པ་ཡོ། རང་ཉིད་དོགས་པཙོད་འདི་ལ། བློ་གྲོས་ཀྱིས། འཇུག་པ་
ཞིལ་མོད་མ་བྱས་ཤེད་མོད་ལྷང་ཁིས་སྐད་དང་ མ་འདྲིས་པའི་ རང་གི་ནང་ཅ་ཕྱིར་
སྟོན་པ་ ཁོ་ན་སྟེ།

དམ་པའི་གྲོགས་བསོལ་ དང་རྟེན་བའི་ ཆོས་ཀྱི་
ཚོ་བས་ བསྟོད་ཅིང་ བསོད་ནམས་ང་བར་གནས།
ཐུབ་དང་ རིག་པ་ སྐྱིང་རྡེ་ལ་སོགས་ཆུ་ཤིས་ཁེས་
མཆོས་ ཁེས་པར་བྱེས་པའི་ ཡལ་གཅིག
ཆོག་ཤེས་བྱེ་མེད་ ཡལ་འདབ་བྱགས་སྟེན།
དགངས་བའི་ ལེགས་ཏོག་དུ་ དམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
བསམ་གྱུར་ཡོངས་སུ་ རྫོགས་བར་ མཆོད་པ
དཔལ་ལྡན་ སངས་ཀྱེས་སྐྱོབ་པ་ ཁེས་པར་ཐུབ་བྱང་ཆེག།

ཆེས་པ་ འདིས་རྟོགས་བཙོད་རིས་ཡོ་ཆེའི་ཆོག་དོད་མོད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
བསྟན་ཚུལ་བྱང་ཆོས་དང་པོ་ནི། མགོན་པོ་ བྱུ་སྐྱེབ་ཀྱིས།

དང་པོར་ ཀུང་ཏུའ་ མཆོག་དུ་ བྱགས་བསྐྱེད་དེ།
བསྐལ་པ་ གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ ཆོག་བསགས་ཤིང་།
བར་དུ་ གཅིག་བའི་ བདུད་བཞི་ འཇིམས་བྱིད་པ།
བཅོམ་ལྡན་ སེང་གེ་དེ་ལ་ ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་དང་པོར་ ཀུང་ཏུའ་དུ་བྱགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ ཆོག་སྐ་ བསགས། མཐར་ བདུད་བཞི་ བཅོམ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ སྟོན་པ་ ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ ཏིལ་བར་ ཐུབ་པའི་ ཙོ་བ་ཡིན་པས་ དམ་པའི་ གྲིབ་བསིལ་ སོགས་ཀྱི་ དོན་ ཚུལ་ འདི་དང་ མཐུན་པར་འཚད་ཚུལ་ ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོར་ ཐེག་པ་ ཆེན་པོར་ རིགས་ངེས་པའི་ དམ་བཅའ་མི་འགྱུར་བར་ བདེན་པའི་ ཚོར་ སྟོན་པ་ དང་ འཇུག་པའི་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ ཙོ་བས་དབུ་ བསྐོར་ཅིང་ འཕེལ་བ་ནི་ ཀུན་ཟིལ་ ཡལ་འདབ་དང་པོ་ རབ་གསལ་ལ་ཀྱི་ དོགས་བརྗོད་དང་ བཀྱེ་བ་ བསོད་ནམས་ རབ་གསལ་ཀྱི་ དོགས་བརྗོད་གཉིས་ཀྱིས་ བསྟན། བར་དུ་ བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ ར་བར་གནས་པ་ལ་ ཀུང་ཏུའ་ཀྱི་ སྐྱོང་ཚུལ་ དེགས་པ་ ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ གསུམ་དཔེས་བྱ་ བསྟན་པ་ སོགས་ཁོངས་ནས་སྨིན་ཚུལ་བཟོད་ བཅོམ་གཉན་ལྟ་ ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ ཤེས་ཤིང་ མཐོང་བ་ བཅོམ་ལྡན་ཀྱི་ སྐྱོང་བའི་ཚུལ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ དོགས་བརྗོད་འདིར་ཀྱིས་ བཀའ་སྩལ་ པཎ་འདབ་ གཉིས་པ་དཔལ་ སྟེ། གསུམ་པ་ གཙུག་ཏོར། བཞི་པ་ང་ལེ་ཀུ། ལྔ་པ་ཟླ་བོ། ཉེ་བཞི་པ་ཐམས་

འདིར་དང་གཞན་གྱི་ ཐུབ་པའི་མཐའ་འཛིན་པའི་ རྒྱ་ཆེན་མང་པོས་དོགས་བཅོད་འདི་ནི་ ཤེས་པོས་ བཅོམས་པས་བྱིན་ཟླས་ཀྱི་ ཚིག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ ཤེས་པོ་ ཚིམ་བྱེད་དེ། བདག་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་མེས་དབོད་ མོགས་དམ་པ་ མང་པོ་ལའང་སྨོད་པར་ འགྱུར་བའི་ངག་གིས་ ཡས་ངན་གསོག་པར་ཟད་ཅིང། མཁས་རྣོས་ལ་ལ་དག་དག་དབང་ ཡབ་ སྲས་ གཅིག་ཏུ་ རྟང་བས་ བསྟན་བཅོས་འདིར་ སངས་ཀྱས་ཀྱི་ནོས་ཐར་མཡེག་པའི་ གང་ཟག་གཞན་ཀྱི་ དོགས་བརྩི་དང་དུ་ ཡོད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནོས་ཐར་ཁོ་ན་སྐོན་ཏེ་ ཞེས་སྦྱར་ནི་ སྦྱར་བའོ་ རང་ཉིད་དོགས་བརྩི་འདི་ལ་ རྒྱ་གྱོས་ཀྱིས་ འཇུག་པ་ ཞེན་མོད་མ་བྱས་ཤིང་མོད་ཡུང་ནོམས་དང་ མ་འདྲེས་པའི་ རང་གི་རང་ཚ་ཕྱིར་ སྨོན་པ་ ཁོ་ན་སྟེ།

དམ་པའི་གྲྭབ་བསིལ་ དང་རྡུལ་ བཏོན་བའི་ ཆོས་ཀྱི་
ཙོ་བས་ བསྐོང་ཅིང་ བསོད་ནམས་ང་བར་གཤེས།
ཟློ་དང་ རིགས་པ་ སྐྱིང་རྡེ་ལ་སོགས་ཆུ་ཤིས་ནོམ་
མཛོས་ ནོམ་པར་བྱེས་པའི་ ཡལ་གཅིག
ཆོགས་ཤེས་དྲི་མེད་ ཡལ་འདབ་གྲགས་སྟེན
དགར་བའི་ མོད་ཏོགས་དགུ་ དམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
བསམ་གྱིན་ཡོངས་སུ་ རྫོགས་བར་ མཛད་པ
དཔལ་ལྡན་ སངས་ཀྱས་རྡེ་ཤོ་ ནོམ་པར་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་ འདིས་ཏོགས་བརྩི་དེ་ཡོ་ཆེའི་ ཆོགས་དོན་མཐོང་བསྟན་པ་ཡིན་པ། བསྟན་ཚུལ་ཁྲད་ཆོས་དང་པོ་ནི། མགོན་པོ་ ཀུ་སྐྱབ་ཀྱིས།

དང་པོོར་ བྱང་ཆུབ་ སངྒོག་དུ་ སྒྲུབ་བསྒྱེད་དེ།
བསྐལ་པ་ གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ ཚོགས་བསགས་ཤིང་།
བར་དུ་ གཙོད་པའི་ བདུད་བཞི་ འཇོམས་བྱེད་པ།
བཅོམ་ལྡན་ སེང་གེ་དེ་ལ་ ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་དང་པོོར་ བྱང་ཆུབ་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ ཚོགས་ བསགས། མཐར་ བདུད་བཞི་ བཅོམ་ནས་མངོན་བྱང་པ་ནི་ སྟོོན་པ་ ཐུབ་པའི་དབང་པོོའི་ སྐོོན་པར་ ཐར་པའི་ ཅོ་ཅ་ཡིན་པས་ དམ་པའི་ ཀྱིབ་བསིལ་ སོགས་ཀྱི་ དོོན་ཚུལ་ འདི་དང་ མཐུན་པར་འཆད་ཚུལ་ ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོོར་ ཕེག་པ་ ཆེན་པོོར་ རིགས་ངེས་པའི་ དམ་བཅའ་ནི་འགྲུར་བར་ བདོོན་པའི་ ཚོོས་ སྟོོན་པ་ དང་ འཇུག་པའི་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅོ་བས་རབ་ བསྟོོད་ཅིང་ འཕེལ་བ་ནི་ ཀྱེས་བཤད་ ཡལ་འདབ་དང་པོོ་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོོད་དང་ བཀྱོ་བ་ བསོོད་ནམས་ རབ་གསལ་ཀྱི་ རྟོགས་བརྗོོད་གཉིས་ཀྱིས་ བསྟན། བར་དུ་ བསོོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ ར་བར་གནས་པ་ལ་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ སྤྲོོད་ ཐེག་པ་ ཤེས་རབ་དང་བཅོོ་ལྔོང་རྟེན་ བསྟུལ་དངོོས་སུ་ བསྟན་པ་ སོགས་ཁོོངས་ ནས་སྡིུག་ཆུལ་བཟོོད་ བཟོོད་ བསམ་གཏན་ལྟ་ ཤུགས་ཀྱིས་ བསྟན་པའི་ སྐོོ་ནས་ གྱིལ་སྐུས་ཀྱི་ སྤྱོོད་པའི་ཆུ་ཡིས་ ནོོར་པར་ མཐེོས་པར་ བྱས་ནས་ གང་དག་ གཙོད་པའི་ བདུད་ཞི་ཡི་ཚེ་ ཆེན་པོོ་ གསུམ་དུ་ ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ སྤྱོོད་བྱ་ ཆེས་ཆེར་གྱིས་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོོན་ རྟོགས་བརྗོོད་འདིར་གྱིས་པར་ཐྱེ་བའི་ཤུགས་ ཡལ་འདབ་ གཙིས་པ་དང་པ་ སྟེ། གསུམ་པ་ གཙུག་ཏོོར། བཞི་པ་ངེས་ཏུ། ལྔ་པ་རྒྱ་དོོན། ཉེར་བཞི་པ་ཐམས

ཙར་སྒྲོལ། ཞེ་གསུམ་པ་ གསེར་མདོག། ང་གཅིག་པ་ གསེར་རྡུག ང་གཉིས་པ་ བསོད་ནམས་ ཡི་དམན། ང་ལྔ་པ་ཐམས་ཅད་སྡེར། ང་བཀྲིད་པ་ བསོད་ནམས་སྡེབོས། རེ་བཞི་པ་ཆོར་བཟང་ དོན་དགྲུབ་པ་ དབང་ཆེན་སྡེ། གྲུ་ལྔ་པ་ཐབས་པ་ འཆོལ། གོ་ལྔ་པ་སྡེག་མོ་ལྷས་བྱིན། གོ་དྲུག་པ་སྤྲང་པོ། གོ་བདུན་པ་རྡུས་སྡུལ། གོ་དགྲུ་པ་པདྨ་ཅན། བཀྲི་དང་ གསུམ་དགའ་བའི་གོང་བུ། བཀྲི་དང་བཞི་རི་བོང་། བཀྲི་དང་བཀྲིད་སྡིག་ཞེན་ཆོམས་སྡིག་པའི་པཾ་ཀྱེན་ལ་སྡུད།

སོ་གསུམ་པ་ ཁྲད་པར་འོ་མ། སོ་བཀྲིད་པ་ ཕྱུགས་པ་འཇེའོ། ཁྲུ་དྲུག་པ་ན་མེན་ གསུམ་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་ལ་སྡུད།

སྡུམ་ཆུ་པ་ ཀ་ཤི་མཛེས་དགའ། སོ་གཉིས་པ་དགེ་བྱེད། སོ་དགྲུ་པ་ བཟོད་པ་ལ་དགའ་བ། ཞེ་དྲུག་པ་ བྱམ་ཤེས། གོ་གཉིས་པ་ མཛའ་འོའི་བུ་སོ་ཆོམས་ བཟོད་པ་ལ་སྡུད།

དྲུག་པ་ན་དར་བསྒོ། ཞེ་བཀྲིད་པ་དོན་གྲུབ། བཀྲི་དང་དྲུག་པ་ གསེར་ཀྱི་ གོ་ཆ་ཆོམས་ བརྩོན་འགྲུས་ལ་སྡུད།

ང་བཞི་པ་ སེམས་ཅན་སྡུན། རེ་བྱེ་པ་རྣ་གཅིག་པ། གྲུ་བཀྲིད་པ་ ནག་པ་ སྤྲང་པོ་བསྡུན། གོ་བཀྲིད་པ་ དཀའ་ཐུབ་པ། བཀྲི་དང་ གཅིག་པ་ སྟོང་བསངས་ ཚན་ ཆོམས་ བསམ་གཏན་ལ་སྡུད།

བཅོ་བཀྲིད་པ་ མེ་ལོང་བཞིན། སོ་གཅིག་པ་ གསེར་ལོགས། ང་གསུམ་པ་ ལེགས་ བ་ཤད་འཆོལ། རེ་དྲུག་པ་ སྐྱེན་ངག་མཁན། གོ་གཅིག་པ་ཤི་བི་ལེགས་ བ་ཤད། བཀྲི་དང་ གཉིས་པ་སེང་གེ། བཀྲི་དང་བདུན་པ་ ཟས་གཙང་མ་ ཆོམས་ ཤེས་རབ་ལ་སྡུད།

མཐའ་མཉེན་པར་ རྩོགས་པ་ སངས་རྒྱས་པའི་ ཚུལ་དོགས་དུ་ དམ་པའི་ འབྲས་བུ་ ཐུན་སུམ་ ཚོགས་པ་ནི་ འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ རང་རང་གི་ དེ་བ་དང་ མཐུན་པར་ བསམ་པ་ཀུན་ ཡོངས་སུ་ རྫོགས་པར་ མཛད་པ་ ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ ཇོགས་ བཟོད་དུ་ གྱིས་པར་ བྱ་བའི་ བདུན་པ་ལྟ་དོག་ འབྲིལ་ཡིང་ བགྱིད་པ་ དཔལ་སྒྲས། དགུ་པ་མེ་སྐྱེས། བཅུ་པ་མངལ་བྱང་ བཅུ་གཅིག་པ་ མཚོས་དགའ། བཅུ་གཉིས་པ་ འཐག་སྐྱེས་པོ། བཅུ་གསུམ་པ་ འཇིག་མ། བཅུ་བཞི་པ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ། བཅོ་ལྔ་པ་ཟླ་བཞས། བཅུ་དྲུག་པ་བྲག་འཕངས་པ། བཅུ་བདུན་པ་ བྱམས་པ་ལྷང་བསྟན། བཅུ་དགུ་པ་ ཤྲཱིའི་བྷ། ཉི་ཤུ་པ་ གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ཀོ། ཉེར་གཅིག་པ་ ཨ་སྦ་སྐྱོང། ཉེར་གཉིས་པ་གྲོལ་བྱེད་ཚལ་ ཡོངས་སུ་ བཟུང་བ། ཉེར་གསུམ་པ་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བ། ཉེར་ལྔ་པ་ མངོན་པར་བྱང་བ། ཉེར་དྲུག་པ་ བདུད་བཅོམ་པ། ཉེར་བདུན་པ་ ཤཱཀྱ་འབྱུང་བ། ཉེར་བཞི་པ་ གྲོ་བཞིན་ བྱ་བ་ཉི་ཤུ་པ། ཉེར་དགུ་པ་ཅོར་སྐྱོང། སོ་བཞི་པ་དགའ་བོ་ ཉེར་དགའ་བདུལ་བ། སོ་ལྔ་པ་ཡེགས་བྱེད། སོ་དྲུག་པ་ གཉངས་ཅན། སོ་བདུན་པ་གང་པོ། བཞི་བཅུ་པ་ སེར་སྐྱ། ཞེ་གཅིག་པ་ ཨུ་རུ་ཡ། ཞེ་གཉིས་པ་མགས་པ། ཞེ་བཞི་པ་ གསེར་ལག། ཞེ་ལྔ་པ་ན་ སྐྱེས་དག། ཞེ་བདུན་པ་ ནལ་འཁྱིལ་བྱེད་ བཅུ་གསུམ་པ། ཞེ་བརྒྱད་པ་ ཀུན་ལྡན། ཞེ་དགུ་པ་ ཆོས་གྲོལ་ བདག་གཉན། བདུན་ཅུ་པ་ཉི་མ་གྲང་པ། དོན་གཅིག་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན། དོན་གཉིས་

པ་ཉིད་སྟེས། དོན་གསུམ་པ་ཤུལ་ལ་སྟོང་ངེས་པ། དོན་བཞི་པ་མ་གཞི་རྒྱལ་བ། དོན་ལྔ་པ་རིག་འབྱེལ་བཅུ་གཅིས། དོན་དྲུག་པ་བོ་དུ་ར། དོན་བདུན་པ་ ཀ་ན་ཡ་ཀུ། དོན་བཀྲིད་པ་ བཀྲི་བྱིན་ཆུང་བ། བཀྲིད་ཆུ་པ་རབ་བཟང་། བྱ་གཅིག་པ་ཀྱེའི་ མཚོག། བྱ་གཉིས་པ་དཔུལ་བ་ སངོན་དྲེག། བྱ་གསུམ་པ་སྐྱ་གཙུབ་ཆེར། བྱ་བཞི་ པ་སྐྱང་རྩེ་ངབྱངས། བྱ་བདུད་པ་ པད་ཅན། བྱ་དགུ་པ་ཅོས་སྲིད། དཀུ་བཅུ་པ་ དོན་ཅན། གོ་གསུམ་པ་མ་གཅུ། ཀོ་བཞི་པ་ གྲགས་པའི་ བ་ཤེས་གཉེན། བཀྱི་ དང་ལྡན་པ་རི་བདའི་ ཡབ་འདུབ་ནོས་མ་ མཚོན་པར་ མངའ་བྱེད་པ་ འབྲས་བུའི་ མཚོན་པ་ལ་སྐྱེད་ཅས་ བ་ཤེས་ཀྱི་ ཐུབ་ཅོས་ གཉིས་པ་རྟོག་ཏུ་ཚོག་བྱེད་ ཉམས་དང་ འབྱུང་བསྡོང་གིས་ངོ་མཚར་ བས་འདི་ལས། ལྷག་བ་གཞན། དུ་འཆོལ་ མི་དགོས་པའི་ ཚོག་ཤེས་ ཤིང་བྱེད་ རྟོག་ཏུ་ལོག་ཅིག་པ་ སོ་གསོས་རྩོམ་པའི་ སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་ཞུང་ཙམ་ ཡང་སྐབས་ བ་མེད་པའི་ ཤེས་པར་ཐང་པའི་ ཡབ་འདབ་ བཀྱི་ཅོ་བཀྱིད་པ་ངོ་མཚོན་ པའི་གྱིན་གྱིས་ བྱེ་སྐྱབ་ཤེས་ཀྱི་ ཡིད་དང་ དབང་དུ་ འདྲོག་ཅིང་ བྱེད་ཚོས་ གསུམ་པ་ ཤེས་པར་ གྱིས་པའི་ སྐྱེ་བསྟོད་ཀྱི་ ཡབ་ག་ མཐའ་བྱས་ པ་ཅན་ རིན་ཅེན་ འབྱུང་གནས་ སོགས་ནས་ བཤད་པའི་ལྟོ་ཡང་ འབྱུལ་པ་ མེད་པས་ གཅོད་མཚམས་པྱེད། བྱེད་ཚོས་ བཞི་པ་སྐྱབ་དུ་ བྱུང་བའི་ གྲགས་པའི་སྐྱེས་པ་ རིང་གི་མཚོན་བརྟེན་མཚོས་པས་ དཀར་བ་ མེ་ཏོག་གི་ ལན་རྩོད་ གསྐྱབ་དུ་ ཐ་བ་ལ་ བཏེག་ནས་ དཔལ་ལྡན་ སངས་གྱིས་ བཅོམ་ལྡན་ འདས་ཀྱི་ རྟོགས་ བརྟོད་ཀྱི་ ལྟོག་པ་ཚེན་པོ་ སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ གྲུགས་རྟེའི་ ཀྱིན་པ་ལ་ལྷས་ཅན་ཀུན་བདེ་བར་ངང་ཚལ་གསོ་བ་ འདིཀྱིད་ སྐྱོགས་དུས་ཀུན་དུ་

ནོར་བར་གྱིམ་ བར་གྱུར་ཅེག། ཅེས་ཤིས་པ་ བརྗོད་པའི་ མཛོད་བསྡུན་གྱིས་
བཤད་ཀྱི་ ཡེགས་བཤད་ཉེ་མ་ཚེགས་པོ་ འདི་ཉིད་ མངོན་སུམ་དུ་ ལྟ་བའི་སྐལ་
བར་གྱུར་ནས་ཡོག་དོག་གི་སྐུན་པ་ ཐམས་ཅད་བསངས་པར་ འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟང་
རྗེ་སེ་པཎ་ཀྱི་ གསུང་ཆོས་ཀྱི་ གྱེལ་པོ་ འཕགས་པའི་ ཐུགས་ལ་ ཉེ་བར་
བཞག་སྟེ་བླ་ས་ ཆོས་ཀྱི་ གྱེལ་པོ་དང་ དབོན་ཆེན་ ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ གཉིས་ཀྱི་
བདག་ཀིན་ལ་ བཏེན་ནས་ འཇིག་རྟེན་གྱི་ མིག་གཅིག་བུ་ སྐྱེགས་དུས་གྱི་
ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་ ཚོང་སྟོན་པོ་ཛ་དེ་རྗེ་བྱེ་བ་མཚན་གྱིས་ འཕགས་ཡུལ་
ཀྱི་ སྐྱན་དང་གས་ མཁས་ཆེན་པོ་ ལ་ཀྱི་གངས་ལ་ བཏེན་ནས་ མང་ཡུལ་
འཕགས་པའི་ རྒྱང་དུ་པོད་ཀྱི་ སྐད་དུ་ཡེགས་པར་བསྒྱུར། དེ་ནས་བཟུང་
སྟོ་ཞ་ལུ་པོ་ཟླ་བ་རིན་ཅེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ བདོས་ཀྱི་ སྨྲོས་མང་བཅས་པའི་
བར་དུ་གཙུག་ལག་འགྲིན་ཡ་དགྱིས་ ཕྱིན་པར་ སྤྱངས་པའི་ མཁས་པ་
ནམ་མཁའི་ སྐར་ཚོགས་ ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང། དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ དབང་གིས་ཡེགས་
པར་སྤྱངས་པའི་ དགྱོད་སྐབ་ ཆེས་ཆེར་ དགོན་ནའང་ཆུབ་ ཆུང་ཟད་མ་ཉམས་
ཙམ་གནས་པ་ ལས་དོགས་བརྟེད་རིན་པོ་ཆེ་ འདིའི་དཀའ་བའི་གནད་ ཚོགས་
ཀྱིས་ཞིབ་མོར་ བཤད་པའི་ བསྟོད་པ་ནི་ ཤེས་ཡ་བཞིན་གཅུང་
ཡོ་ཆེན་བྱོ་གྲོས་ བཏོན་པ། ཡོ་མཆོག་པ། ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་ དཔང་ཡོ་ཆེན་
པོ། ཡོ་ཆེན་ བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ཡོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ཡོ་ཆེན་ཤེས་རབ་
དཔལ། ཡོ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་དཔལ། མཆོད་མཆེད་ བྱུདྡི་ མཚན་ཅན། གཉན་
བཏོན་ཡེགས་པ་ གྱེལ་མཚན། ཞལ་ཡོ་ཆེན་ ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། དེའི་དབོན་པད་

དཀར་ཆོས་སྐྱོང་། གྲངས་ཚེས་ལོ་ངྷ་བ འཁས་དབང་ངེ་རྒེ། སྐོན་འབྲོ་བཀྲིས་དཔེ་དཀར་གཅིག་ཡིན་ཏེ་རིག་གནས་ཀྱི་མཚོའི་འབྲེང་བ་འཛིན་པ་ཚེ་དབང་དོན་གྲུབ། རིགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲས་འཇམ་དབྱངས་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ ཟླུང་ཏུ་སྐད་ གཉིས་སྒྲུབ་ཅ ཟ་ཧོར་ཀྱི་ཅ་ནེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཀྱི་ མཆོས་ཐོས་ནོ། །ལྷུང་ཀྱིང་ཞི་ བཀྲིད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱིས་ དགེ་བའི་ དབང་པོ། སྒས་རྒྱབའི་ དབང་པོ། པཎྜི་ཏ་ལ་ཀི་ཀཱ་ར། ཤོང་ལོ་རྡོ་རྗེ་ཐྱོས་མཚན། གཏུང་བློ་གྲོས་ བཅོས་པ། དགེ་ཆོས་ སྐྱོང་དཔལ། དབང་ལོ་ཅ་བ་བློ་གྲོས་ བཅོས་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཚེ་སོ། ལོ་ཏྭ་བ་ གྲགས་པ་ཐྱོས་མཚན། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་ ནོས་ཐྱོས། སྐྱ་ཤུང་པ་ངག་དབང་གྲགས་པ། ཀུན་སྨྲངས་ ནོས་ཐྱོས་ གྲགས་པ། འབྲས་རབ་འབྱམས་ན་ རིན་ཆེན་ཆོས་དབང་ རབ་འབྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ དབང་སྡུག། དབལ་ཁང་ལོ་ཏྭ་བ དབྱངས་ཅན་ བསྟེམས་པའི་སྡེ། མདོ་ཁམས་པ་ ཡོན་ཏན་ཐྱོ་མཆོ། འབྲས་སྤུངས་པ་ཚོ་དབང་བཀྲ་ཤིས། རྗེ་ཚོ་དབང་ ཀུན་མཁྱེན། ཀུན་བཟང་རྩེ་པ་ དབང་ཕྱུག་ཐྱོས་མཚན། ཆུ་མ་རྡོ་རྗེ་ཐྱོས་མཚན། དཔལ་འབྱོར་ཚྭོ་པ་ ངག་དབང་ནོས་ཐྱོས། རིགས་བཤེའི་ ཁྲབ་བདག་ མགོན་པོ་ བསོད་ནམས་ མཆོག་སྡེན། ཆུང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ ཆོས་དབྱིངས་ དང་གྲོས། ཡང་ནད་དཔལ་ ཁང་ལོ་ཏྲ་ནས། ཐྱོ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་ དབང་ཐྱོས། འཇམ་དབྱངས་ ཀུན་མཁྱེན་ཆོ་ དབང་ནས་རྡེ་ ཆོས་དབྱིངས་ རང་གྲོས་ཀྱི་ བར་གོང་ བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་གིས་ ནོས་ཤིང་ བསྟན་པ་རིན་པོ་ ཆེའི་ཀུན་ལ་ བསམས་ནས་ ཐོས་བསམ་ཀྱི་ ཆེད་དུ་འཆད་ ཅན་སྐོང་གསུམ་ འབད་པས་ བསྐྲུན་པ་ལས་ བཟང་རྟོ་ཡུག་པ་ སྐོས་པའི་

འགྱིང་ཚུལ་ ལྷུང་ལེན་པ་ ནོམས་དང་ འདུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒོད་པ་ མཐའ་དག་ལེ་ འབར་བའི་ ཐྲོང་ལྟར་ སྣུག་བསྔལ་གྱི་ རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་ ནས་ འགོད་བ་ལས་ ནོམ་པར་ གྱེལ་བའི་ རྒྱ་ངན་ལས་ འདས་པའི་ གོ་འཕང་ དོན་དུ་གཅེར་བའི་ ངེས་འབྱུང་གི་ བསམ་པས་ ཐིབ་པའི་ གང་ཟག་ ཆེས་དགོས་ ཤིན་ཏུ་ དཔང་གིས་ འདོད་པའི་ ལོངས་སྤྱོད་ལ་ སྐེད་པ་ཆེས་ཆེད་ འཕེལ་ཀྱང་ མང་དུ་ཐོབ་པའི་ ཚུལ་ལ་ཏློ་སྣ་བསྡུངས་ཏེ་ངེས་འབྱུང་སྤུ་སྐུད་ཀྱི་ ནོམ་པས་ གསོལ་འདེབས་ ཐང་ཐུང་དང་ཚྲས་ སྐོས་སེམས་ ཁྱིད་སད་སྐུད་ཀྱི་ ཡིག་ཆ་ལ་ཅ་རྟུལ་ ལ་སྤྱང་ས་ འཕེབ་བ་ལྟར་ འདུ་ཞིང་ གཞུང་ཆེན་པོ་ནོམས་ གཅལ་བར་ འདོད་བའི་ དབང་གིས་ གང་ས་རིའི་ ཕྱོངས་འདིད་དུས་ཀྱི་ འགོད་ ལེའུ་ ཡིག་ཆ་ལ་ མཁས་བློ་ཟ་ གཞན་ཀྱི་ བཅོམས་ ཆོས་ གང་གིས་ཀྱང་ སྐྱེན་དུ་སེད་པ་ བྱགས་པ་ དོན་སྡུག་ཀྱི་ མཁས་གྱུབ་ཆེན་པོ་ ཆོད་བཟང་ཀྱི་ མཆོས་མཛད་པའི་ སྤྲོན་སེད་ཀྱི་ ལེགས་པ་ཤད་དུ་ མེད་འོད་ ཀྱིན་བར་དུ་ འགོད་ ཁབང་དོན་དུ་ གཅེར་བ་ ཆེས་དགོད་བས།

INTRODUCTION

BY

SOMENDRA.

དཔལ་ལྡན་ཀུན་བདེ་ཆོད་པའ་ཟབ་ཆྱོན། ཆྱོ་བཟང་རིལ་དབང་ཁྲེས་རིགས་ལ།
གཏེངས་ཚན་དབང་བཀྲིན་ལོངས་སྤྱོད་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་བའི་དབང་པོ་བྱུང། 1

སྐྱིང་སྟོབས་གཏེར་གྱུར་དེ་ཡི་བྱ། ཡོན་དན་རིན་ཆེན་ཆོགས་ཀྱི་གནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོགས་གི་བདུད་རྩི་བསྐྱེད། ཀུ་མཆོད་དང་མཉེངས་ཀུ་མཆོ་བྱུང། 2

དེ་ཡི་བྱ་ཁི་ངན་གསལ་དབང། སྤྱིན་བའི་བསོད་ནམས་དགེ་སོས་རི།
བྱང་རྩྭ་སེམས་དབའི་ཡོན་དན་འོས། ས་ལ་ངན་གསལ་དབང་མཉེངས་བྱུང། 3

དེ་ཡི་བྱ་ཁི་དགེ་བའི་དབང། སྐྱ་ངག་མཁས་ན་དང་རྒྱ་ཤར་བཀྲིས
གང་གི་གྲགས་པ་རླུང་བའི་འོ། དབུ་བའི་ཡིད་ཁི་ངངས་བའ་བྱེད། 4

གཉིས་སྐྱེས་དན་བའི་སྐྱེ་པོ་དགའ། རྩོལ་པ་གཉས་ཅད་སྐྱབ་བྱེད་པ།
དགའ་བའི་གྲགས་པ་གང་གི་ཞེ། བསོད་ནམས་དང་པའི་ཐོ་ཉད་གྱུར། 5

ཚན་ཁྱེག་བའི་བར་ཡོད་དེ་ལ། བྱོགས་པོ་ཡོན་དན་ལྡན་པའི་མཆོག།
ལེགས་བྱས་གྲགས་ལྡན་བའི་གཉེགས་པ། ད་ག་ཁྱེས་པས་ངན་སྨྲས་པ། 6

INTRODUCTION

BY

SOMENDRA.*

नरेन्द्रनाम्नः सुमतेः श्रीजयापीड़मन्त्रिणः ।
वंशे बभूव भोगीन्द्रो भोगीन्द्र इव भोगवान् ॥ १ ॥

तस्य सच्चनिधेः[1] श्रीमान् गुणरत्नगणाश्रयः ।
स्तनुर्वाणीसुधास्रुतिः[2] सिन्धुः सिन्धुरिवाभवत् ॥ २ ॥

तस्य पुचः प्रकाशेन्द्रः प्रकाशेन्द्रनिभो भुवि ।
बभूव दानपुण्येन बोधिसत्त्वगुणोचितः ॥ ३ ॥

क्षेमेन्द्रस्तनयस्तस्य कवीन्द्रः कीर्त्तिचन्द्रिका ।
चन्द्रस्येवोदिता यस्य मानसोल्लासिनी सताम् ॥ ४ ॥

यस्य रामयशाः सर्व्वप्रबन्धप्रेरको द्विजः ।
प्रयातः सज्जनानन्दः पुण्यः प्रथमदूततां ॥ ५ ॥

तं कदाचित् सुखासीनं सुहृद्गुणवतां वरः ।
सौगतः ख्यातसुकृतो नक्कनामा समभ्यधात् ॥ ६ ॥

---

* In editing the Introduction and the Contents by Somendra I have derived much help from the Hodgson MS. in the Library of the Asiatic Society.

१ Hodgson MS. सच्चनिधिः । २ Orig. वाणीसधास्रुति ।

*བློ་ཆོས་པོ་བ་འཚོས་སྨིན་སོགས་ཀྱིས། དོགས་བཙོད་རིམ་པ་རབ་བྱངས་ཏེ།
བདུས་ཤིང་བདུས་པ་རབ་བསྟེབས་པ། ཅིགས་བཅད་ཀོང་པར་བསྡམས་པ་དག། 7

ཡམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱང་བ། མཆོག་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རབ་དུ་དཀའ།
གྱི་ཆེར་བསྟན་པ་ཐུབ་བ་ཡི། སྐྱེས་རབས་དག་གིས་འཕྲོང་བ་ཡོད། 8

ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཙོད་པ་ཡི། རིམ་པ་མཛེད་བསྟེས་རབ་ཀྱེས་པ།
དག་འབས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏམ། མཉེན་པ་དག་ནི་བྱ་བར་འོས། 9

དེ་ཡིས་དུལ་བས་འདི་བཙོས་ཆོ། གཏམ་དེ་བྱ་བར་རབ་ཏུ་བཅོམས།
རྟོགས་པ་བཙོད་པ་གསུམ་བྱས་ནས། ཤིན་ཏུ་རིང་བས་དོར་བར་གྱུར། 10

དེ་ནས་ཀྱེལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རང་གི་སྐེ་ཡན་ཏུ་བརྒྱལ་ཏེ།
རྟོགས་པ་བཙོད་པའི་དོན་བསྟུ་བའི། རྩོམ་པ་དེ་ཡིས་སྐབས་ཡང་བྱངས། 11

དེ་ནས་ཤེས་རབ་སྐང་བ་ཙམ། སློབ་དཔོན་བཙོན་འགྲས་བཟང་ཞེས་པ།
ཐེག་པ་བྱས་རབ་ཏུ་འབར་བར་གྱུར། ཀྱེལ་བའི་བཀའ་ཡིས་བསྟུན་བཅོས་ལ། 12

ཡིད་ནི་ཡོངས་སུ་རབ་གནས་པ། རང་ཉིད་དེ་ཁྱིམ་མངོན་ཤྱོག་ཏེ།
ཟབ་མོའི་ལུང་གི་ཡམ་འདིར་ནི། རིགས་ཅན་སྐྱོན་མེ་ཉིད་དུ་གྱུར། 13

བདག་གི་ཡབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བཙོད། བགྱི་ཅོ་བདུན་ནི་བྱས་པ་ལ།
ཚུལ་བའི་དབང་པོ་བདག་གིས་གཅིག། བགྱ་ཤིས་རྩོགས་པའི་སྐབས་དུ་བྱས། 14

* སྐོབ་དཔོན།

आचार्य्यगोपदत्ताद्यैरवदानक्रमोज्झिताः ।
उच्चित्योच्चित्य विहिता गद्यपद्यविशृङ्खलाः ॥ ७ ॥

एकमार्गानुसारिण्यः परं गाम्भीर्य्यकर्कशाः ।
विस्तीर्णवर्णनाः सन्ति जिनजातकमालिकाः ॥ ८ ॥

अवदानक्रमेणैव त्वन्तु संक्षेपविस्तरैः ।
रम्यैस्तथागतकथाः कोमलाः कर्तुमर्हसि ॥ ९ ॥

इत्युक्तस्तेन विनयात्तां कथां कर्त्तुमुद्यतः ।
अवदानचयं कृत्वा विररामातिदैर्घ्यतः ॥ १० ॥

ततः स्वप्ने भगवता जिनेन प्रेरितः स्वयम् ।
सोऽग्रहीत् पुनरुद्योगमवदानार्थसंग्रहे ॥ ११ ॥

अथाभ्येत्य स्वयं तस्य गृहं प्रज्ञाप्रकाशवान् ।
आचार्य्यो वीर्य्यभद्राख्यः प्रख्यातसुकृतोज्ज्वलः ॥ १२ ॥

जिनशासनशास्त्रेषु परिनिष्ठितमानसः ।
गम्भीरागममार्गेऽस्मिन् ययौ रत्नप्रदीपताम् ॥ १३ ॥

अस्मत्पित्रावदानानां कृते सप्तोत्तरे शते ।
सोमेन्द्रेण मयाप्येकं कृतं मङ्गलपूरणम् ॥ १४ ॥

གང་གི་ཡག་སོན་བསྡུན་བཅོས་ནི། ཐམས་ཅད་དག་པ་ཉིད་འབྱུང་བ།
སྟོབས་དང་ཡོན་ཏན་མའི་དབང་དེ་འདིར། ཡི་གེ་འགོད་པའི་དོན་དུ་ཞུས། 15

འོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙོ་བདུན་གྱི། སྐ་གའི་དཀར་ཡོག་ལྟར་བ་ན།
ཀྱོལ་བའི་སྐྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེ། དངག་བསམས་འཁྲི་ཤིང་འདི་བྱས་སོ། 16

འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་གང་གི་སྲིག་བའི་དག་བཅོམ་ཅིན་གྱགས་པ་ནི།
སྒོལ་མ་ཁྲོ་གཉིར་ཅན་འཁྲུངས་ཕྱོགས་སུ་སྟོ་བ་ཅི་ཡང་ལེགས་པར་སོང་།
སྐ་ཡི་བདག་པོ་ཡོངས་སུ་བསྡུན་པ་མཐའ་ཡས་དེ་ནི་ས་སྐྱོང་ཆོ།
རང་ནི་བདེ་བ་ཅན་ནོམས་ཆོམ་པའི་སྐད་དུ་གཞུང་འདི་ནོམ་སྐྱལ་ལོ། 17

ཁྱིད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་ལེད་བརྟོག་དཀའ་སྟོ་ཉམས་ནོམས་ཀྱི་རབ་ཞི་འཐོག།
མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཁང་པ་ཀུ་ཆེ་ཡམ་དུ་གདུང་བའི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲུས།
བྱིགས་དང་སྐང་པའི་གཞི་མ་ཡུལ་གྱི་དུག་གི་སྐྱེང་པོ་ནོམ འབྱུང་ཅག།
རབ་རིབ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྲིབས་པ་ཀུལ་བའི་འོད་ཀྱིས་འཐོག་བྱང་ཅིག། 18

བསམ་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནོམས་ནི་མཆོག་ཏུ་ཆོམ་བྱེད་ཅིང་།
མཐོས་ཤིང་རབ་དང་སྐལ་བཟང་ལེགས་བྱས་དག་དང་རབ་ཏུ་ལྡན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྐྱེན་ངག་དག།
ནོམ་པར་བྱས་པ་འདི་ནི་འབྱོ་ནོམས་དག་བའི་སྟོང་བྱང་ཅིག། 19

यस्य हस्तगतं सर्व्वशास्त्रमायाति शुद्धताम् ।
आचार्य्यः सोऽच सूर्य्यश्री र्लिपिन्यासार्थमर्थितः ॥ १५ ॥

संवत्सरे सप्तविंशे वैशाखस्य सितोदये ।
कृतेयं कल्पलतिका जिनजन्ममहोत्सवे ॥ १६ ॥

कीर्त्तिस्तारामृकुटिरुदिता पापशत्रुप्रमाथे[1]
दिक्षूत्साहः किमपि सुगतो लोकनाथस्य यस्य ।
तस्मिन् क्षोणीपतिपरिवृढे[2] शासति क्षामनन्ते
सन्तोषाय प्रशमसुखिनां निर्म्मितोऽयं प्रबन्धः ॥ १७ ॥

अपारं दुर्वारं प्रशमपरिहारं हतधियाम्
महामोहागारं व्यसनगणभारं पृथुपथे ।
मदद्वेषाधारं विषयविषसारं जिनरुचि
विकारं संसारं तिमिरपरिवारं हरतु वः ॥ १८ ॥

सन्तोषकारि परमं विमलाशयानाम्
कान्तं प्रसादसुभगं सुकृतप्रयत्नम् ।
भूयात् प्रियाय जगतां तदिदं विकाशि
काव्यं वपुर्भगवतश्च तथागतस्य ॥ १९ ॥

---

१ Hodgson MS. ॰भ्रकुटिरुचिता पापशस्त्रप्रमाथे ।
२ Hodgson MS. क्षोणीपतिपरिवृते ।

STATEMENT OF CONTENTS

IN THE FORM OF A HYMN

BY

SOMENDRA.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སྡུ། གང་ཞིག་མ་བདག་ངའ་གས་ཀྱིས།
སྒོང་ཆེན་མཐོང་ནས་ཞི་བ་ཐོབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་དེས་ཁྱོད་ལ་བསྟུངས། (1) 1

གང་ཞིག་དཔལ་སྟེས་ལྷུས་བྱིན་དབ། (2) དེ་བཞིན་ཉོང་གཙུག་ཉོང་གྱིས། (3)
ང་ལས་ནུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་བྱོལ། (4) རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་མགོ་བོ་བྱེ། (5) 2

ཤིན་དུ་དགའ་ཡི་སྐྱེ་བར་གང་། བ་ད་ར་ཡི་སྒྲིང་བཏོང་བྱས། (6)
གང་ཞིག་རི་མོའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས། བྱ་དེག་ཅན་ནི་རྟེས་བཟུང་མཛད། (7) 3

གང་ཞིག་དཔལ་སྐུས་ལ་བསྟན་དབ། (8) མེ་སྐྱེས་སྐལ་སྟོན་དུ་གསྲུངས་དབ། (9)
གང་ཞིག་དགའ་བོ་མཛེས་མ་ལ། ཚགས་པ་དག་ནི་འབད་པས་བསལ*། (10) 4

གང་ཞིག་ཤུག་བརྒྱ་བརྒྱ་བྱས་པས། འཕགས་སྐྱེས་ཡོ་ནི་དབྱལ་བར་གསྲུངས། (11)
གང་ཞིག་ནོར་སྦྱིན་བྱད་མེད་ནི། འཕྲོག་མ་དུམ་བར་མཛད་པ་དབ། (12) 5

ཆོ་འཕྲུལ་རབ་དུ་བསྟན་པ་དབ། (13) གང་ཞིག་ལྷ་ལས་བབས་པ་དབ། (14)
གང་ཞིག་མཁའ་ལ་རྡོ་བ་འཕངས། (15) བྱམས་པ་དག་ནི་ལྷང་བསྟན་དབ། (16) 6

---

* མངལ་ནས་འཐྱུང་པ་སངས་པ་དབ། (গর্ভাবক্রান্তি). In the Tibetan version of the "Contents" the names of 109 *pallavas* are mentioned, but as there cannot be more than 108 *pallavas* in the work the extra *pallava* must evidently have been a spurious addition to it. The 10th *pallava* of the xylograph called the Garbhávakránti is not mentioned in the Sanskrit list or in the Hodgson MS. Again the 49th *pallava* of the

STATEMENT OF CONTENTS

IN THE FORM OF A HYMN

BY

SOMENDRA.

बोधिसत्त्वदशायां यः प्रभासः पृथिवीपतिः ।
शान्तिं लेभे गजं दृष्ट्वा स वः पायात्तथागतः[1] ॥ १ ॥

यः श्रीसेनस्तनुं प्रादा[2] न्मणिचूड़स्तथा मणिम्[3] ।
मान्धाताप्यजयल्लोकान्[4] ददौ चन्द्रप्रभः शिरः[5] ॥ २ ॥

यश्चक्रे वदरद्वीपयाचां सुप्रियजन्मनि[6] ।
यश्चित्रप्रतिबिम्बेन मुक्तिकानुग्रहं व्यधात्[7] ॥ ३ ॥

शशाम यश्च श्रोगुप्तं[8] धन्यं ज्योतिष्कमभ्यधात्[9] ।
नन्दस्य सुन्दरीरागं प्रयत्नेन जहार यः[10] ॥ ४ ॥

विरूढ़कस्य नरकं प्राह यः शाक्यसंक्षयात्[11] ।
हारीतिकाया दमनं यश्चक्रे यक्षयोषितः[12] ॥ ५ ॥

अदर्शयत्प्रातिहार्यं[13] देवावतरणञ्च यः[14]
यः शिलामक्षिपत् व्योम्नि[15] मैत्रेयं व्याचकार च[16] ॥ ६ ॥

Hodgson and Cambridge MSS. called the Shaddanta does not occur in the xylograph. It seems to me that the Tibetans substituted the Garbhâvakrânti in the place of Shaddanta which was lost; and probably Pandita Lakshmîkara wrote the former to make the work complete in 108 *pallavas*. The Garbhâvakrânti will therefore be published as an appendix to the 1st volume.

གང་ཞིག་མེ་བོང་བཞིར་དང་ནི། (17) ཤྲཱི་རིའི་བྱ་ཡི་གཏན་མཚོག་གསུངས། (18)
བསོད་ནམས་མཚན་ཉིད་ནོ་གྱིན་ཙམ། སྤོ་བཞིན་བྱེ་ནོར་གང་བླུད་དང་། (19) 7

གང་ཞིག་ཁ་ལ་སྐྱོང་མའི་སྤྱོད། ལེགས་བྱས་ལ་འཛེས་གསུངས་པ་དང་། (20)
གང་ཞིག་གྱོལ་བྱེད་ཚལ་བཟུང་དང་། (21) ཡབ་དང་མཇལ་བ་མཛོད་པ་དང་། (22) 8

ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་ཀྱི་སྐྱེ་བར་གང་། བྱ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པྱིན། (23)
ཤྲཱ་ཀྱའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་བླུར་པ། གང་གིས་མཛོད་པར་འབྱུང་བ་མཛོད། (24) 9

བདུད་ཀྱི་རྣམ་བར་གདུལ་མཛོད་ནས། (25) ཤྲཱ་ཀྱ་འབྱུང་བར་གང་བསྲུངས་དང་། (26)
སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་དཔལ་ལྡན་གང་། གྲོ་བཞིན་བྱེད་པ་ཉི་ཤྲཱུ་བླུར། (27) 10

གང་ཞིག་ནོར་སྐྱོང་ཞེས་པ་ཡི། བླང་ཆེན་དག་ནི་རྒྱོས་པ་བདུལ། (28)
གང་ཞིག་ཀླ་ཀྲིའི་མཚོས་པ་ཡིས། ཞི་སྐྱེད་བཟོད་པ་རྣམ་བར་བསམས། (29) 11

སེམས་ཅན་ཐབ་བྱེད་རི་དྭགས་གང་། གསེར་ཀྱི་ལེགས་ཞེས་བྱ་བར་བླུར། (30)
གཤོད་བྱེད་ལ་ཡང་ནོམ་འབྱུར་མེད། དགེ་བྱེད་དག་དུ་གང་བླུར་དང་། (31) 12

རང་གི་ཚུང་མའི་སྨིག་སྤྱོད་ལས། ཁྱད་པར་ལོ་མ་གང་ཚགས་བྱལ། (32)
དགའ་བོ་ཉིད་དགའི་བླུ་དག་ལ། གང་གིས་ཞི་བ་བསྟན་པ་དང་། (33) 13

བརྙེ་བའི་གཉེར་ནི་གང་ཞིག་གིས། ཁྱིམ་ལེགས་སྤྱིན་ལ་རབ་དང་མཛད། (34)
གང་ཞིག་དཔལ་ལྡན་གདིངས་ཅན་བླུར། (35) དེ་བཞིན་གང་པོ་ཡོན་དན་གང་། (36) 14

प्राङ्महादर्शमुखस्याग्रां[१७] शारिस्तनोश्च यः कथाम् [१८] ।
यः श्रोणकोटिकर्णोऽभूत् पुण्यलक्षणकर्णिकः[१९] ॥ ७॥

यश्चाम्रपालीचरितं सुकृतोचितमभ्यधात्[२०] ।
यश्चाग्रहीज्जेतवनं[२१] चक्रे पिचा च सङ्गमम्[२२]॥८॥

प्रददौ पुत्रदारादि यो विश्वन्तरजन्मनि[२३] ।
अभिनिष्क्रमणं यश्च जातः शाक्यकुलेऽभ्यधात्[२४] ॥ ९॥

मारविद्रावणं कृत्वा [२५] शाक्योत्पत्तिमुवाच यः[२६] ।
यः श्रोणकोटिविंशाख्यः श्रीमान् जन्मान्तरेऽभवत्[२७]॥ १० ॥

धनपालाभिधानं यः शशास मदकुञ्जरम् [२८] ।
यः काश्यिसुन्दरः शान्त्यै क्षान्तिमेव व्यचिन्तयत्[२९] ॥ ११ ॥

सुवर्णपार्श्वनामासीत् यः सत्त्वहितकृन्मृगः[३०] ।
कल्याणकारी यश्चाभूदपकारेष्यविक्रियः[३१]॥ १२ ॥

यो विशाखः स्वजायायाः पापाचाराद्व्यरज्यत[३२] ।
दिदेश नागयोः शान्तिं यश्च नन्दोपनन्दयोः[३३] ॥ १३ ॥

चक्रे लूहसुदत्तस्य यः प्रसादं दयानिधिः[३४] ।
योऽभवद्दोषिलः श्रीमान्[३५] पूर्णः पूर्णगुणस्तथा[३६]॥ १४ ॥

ཚགས་བྱེམ་དཔལ་ལས་སྐྱེད་པྱོགས་བས། གང་གིས་ཚྲུགས་འཕྲ་ཅིད་མཐོད་
དང་(37)

གང་ཞིག་བཟོད་རྩོལ་ལྷས་བཅད་ཀྱང་། ཞི་བས་རིམ་འགྲུབ་མེད་སྡུག་བྱས།(38) 15

སེང་སྐྱ་འཇིགས་རྩང་ཚུ་སྨིན་དབྱིབས། གང་གིས་ཅིན་མོངས་དག་ལས་བཀྲོལ།(39)
མི་བདག་ཙུཏྟ་ཡ་ན་ལ། གང་གི་སྨིག་ལས་ཀྱོལ་བ་བསྟུན།(40) 16

མཁས་པའི་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གིས། བསོད་ནམས་དག་ལས་འབྱུང་མ་བས་
གསུངས།(41)
མི་བདག་སྐྱེ་གྲུའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། གསེར་མདོག་ཅེས་པར་གང་གྱུར་དང་།(42) 17

གསེར་གྱི་ལག་པའི་སྨྱོར་ཚུལ་གྱིས། ལེགས་བྱས་གང་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ།(43)
གང་གིས་མ་སྐྱེས་དག་ཡི་པ། དེ་ཡིས་བཅིངས་ལ་རབ་དགོངས་པར།(44) 18

བྱས་ཤེས་ཀྱི་ཀིར་གང་གྱུར་དང་།(45) གང་གིས་སངས་ཀྱི་ཀ་བར་གསུངས།(46)
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རེར་སྨྲེན་གང་། དོན་ཀུན་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དང་།(47) 19

དཔལ་ལྡན་གསེར་གྱི་གླང་པོ་ཅན། གླང་པོ་ཅན་ཞེས་གང་གྱུར་དང་།(48)
གང་ཞིག་གཅིག་འཕྲོ་སོ་དུག་གྱུར།(49) གང་ཞིག་ལས་བཆུ་སྨྱོད་པ་དང་།(50) 20

གང་གིས་གསེར་ལྡན་རྩེགས་བཞོད་ལ། སྡུག་མོ་ལ་ནི་རང་ལྷས་བྱིན།(51)
མི་བདག་བསོད་ནམས་མི་དམན་གང་། སྨྱོང་བ་ཀུན་གྱི་གཅིན་གྱུར་གང་།(52) 21

वैराग्यान्मूकपङ्गुत्वं चक्रे यः श्रीपराङ्मुखः[३७] ।
यः क्षान्तिशीलः शान्त्याभूत्[1] छिन्नाङ्गोऽप्यविकारवान्[३८]
॥ १५ ॥

कपिलं घोरमकराकारं क्लेशान्मुमोच यः[३९] ।
उद्रायणस्य नृपतेः पापमुक्तिं दिदेश यः[४०] ॥ १६ ॥

पुण्योत्पन्नामकथयद्विभूतिं पण्डितस्य यः[४१] ।
योऽभूत् कनकवर्णाख्यः प्रजाकल्पद्रुमो नृपः[४२] ॥ १७ ॥

हिरण्यपाणिदत्तेन सुकृतं प्रशशंस यः[४३] ।
अजातशत्रोः पितरं यस्तु बद्धममोचयत्[४४] ॥ १८ ॥

क्षतौ[2] यश्च क्षतत्राणोऽभूत्[४५] शालिस्तम्बमुवाच यः[४६] ।
आसीत्सर्व्वार्थसिद्धो यश्चिन्तामणिधनप्रदः[४७] ॥ १९ ॥

हेमहस्त्युचितः श्रीमान् हस्तकाख्यो बभूव यः[४८] ।
षड्दन्तोऽभूद् द्विपो यश्च[४९] दशकर्म्मश्रुतिश्च यः[५०] ॥ २० ॥

रुक्मवत्यवदाने यः स्वयं व्याघ्रो तनुं ददौ[५१] ।
अदीनपुण्यो यश्चाभून्नृपः सर्व्वार्थिबान्धवः[५२] ॥ २१ ॥

१ Hodgson MS. शान्ताभूत् । २ Orig. क्षकौ ।

མི་བདག་ལེགས་བཤད་འཆོལ་བ་ནི། སྡོག་གིས་ལེགས་བཤད་ཅོ་ཅ་དང། (53)
ཤད་ཀྱི་གཟིར་བ་ཀུན་འབྱོག་གང། ཤེལས་ཅན་སྐྱན་ཞེས་བརྗོད་བྱང་དང། (54) 22

འདབ་ཆགས་བསྐྱབ་ལ་དང་ལྡེས་སྡེད། ཐམས་ཅད་སྡིང་བར་གང་བྱུང་དང། (55)
གང་གིས་ཀླུ་ནི་བསྐང་སྐྱོང། གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་བར་མཛད། (56) 23

གང་གིས་མཐུ་ཡིས་ནོར་འཛིན་ནི། རིན་ཅེན་མཆོད་དེན་གྱིས་མཆོན་གྱུར། (57)
ཤད་ཀྱི་གཟིར་བ་སྐྱོབ་པའི་གཉེན། བསོད་ནམས་སྡོགས་སུ་གང་བྱུང་དང། (58) 24

ཚུལ་སྡན་ཀུ་ཤ་ལང་གང་བྱུར། (59) གང་གིས་ཀླུ་ནི་ཞི་བར་མཛད། (60)
གང་ཞིག་ཞིང་པ་བཀུ་ཤིས་བྱུར། (61) ཞི་སྡན་གྲགས་སྨིན་ཞེས་པ་དང། (62) 25

གང་གིས་འོད་སྲུངས་རྟེས་བཟུང་མཛད། (63) གང་གིས་མི་འམ་ཅི་མོ་ཐོབ། (64)
དུ་གཅིག་ཐབ་པར་གང་བྱུང་དང། (65) ས་སྐྱོང་བྱ་ནི་སྐེ་ནད་གང་གས་མཁན། (66) 26

གང་ཞིག་དགེ་སྐྱོང་དགེ་འདུན་སྡུངས། (67) དག་བཅོམ་གཉས་སུ་བསྐྱེད་མཛད་
དང། (68)
པདྨ་ཅན་གྱི་ཚུལ་རབ་གསུངས། གང་ཞིག་ཆོས་གྱོལ་རབ་དུ་གནས། (69) 27

གང་ཕྱིར་ཉི་མ་གང་པ་ཡིས། ཁ་ཆེར་གཞུག་ལག་ཁང་མཆོད་བསྐྲུན། (70)
ཤ་ནའི་གོས་ཀྱིས་བཅོམ་བཟློག་ཀུ། གང་ཞིག་གཞུག་ལག་ཁང་སྐྲལ་དང། (71) 28

གང་གི་མཆུག་དུ་ཉིར་སྐྲས་ནི། བདུད་ལས་གྱོལ་བར་གྱུར་པ་དང། (72)
མི་བདག་སྐྱ་ཅན་མིད་པ་ཡིས། གང་དྲན་ཀླུ་ལ་བཀའ་བཀོད་དང། (73) 29

सुभाषितगवेषी च प्राणस्तुक्रयी नृपः[५३] ।
सर्व्वातुरव्याधिहारी योऽभूत् सत्त्वौषधाभिधः[५४] ॥ २२ ॥

सर्व्वेदद्रोऽभवद्यश्च खगचाणे स्वदेहदः[५५] ।
चक्रे गोपालनागस्य विषशान्तिं[१] दृशैव यः[५६] ॥ २३ ॥

यत्प्रभावेण वसुधा रत्नचैत्याङ्किताभवत्[५७] ।
आसीत् पुण्यवलो यश्च रोगार्त्तचाणबान्धवः[५८] ॥ २४ ॥

कुणालः शीलवान् योऽभूत्[५९] नागशान्तिं व्यधाच्च यः[६०] ।
कर्षकः श्रीपदो योऽभूत्[६१] यशोदाख्यश्च शान्तिमान्[६२] ॥२५॥
यः काश्यपानुग्रहकृत्[६३] प्राप्तवान् यश्च किन्नरीम्[२] [६४] ।
मुनिर्यश्चैकशृङ्गोभूत्[६५] कविश्च क्षितिपात्मजः[६६] ॥ २६ ॥

यः संघरक्षितं भिक्षुं चकारार्हत्पदोचितम्[३] [६७] ।
प्राह पद्मावतीवृत्तं[६८] धर्म्मराजस्थितञ्च यः[६९] ॥ २७ ॥

काश्मीरेषु विहारार्चां यस्मै माध्यन्तिकोऽभ्यधात्[७०] ।
शाणवासो विहारं यो मथुरायां विनिर्म्ममे[७१] ॥ २८ ॥

उपगुप्तश्च यस्यान्ते[४] वभूवालक्षणो जिनः[७२] ।
यत्स्मृत्याशोकनृपतिर्नागेषाज्ञां न्यवेशयत्[७३] ॥ २९ ॥

१ Orig. शान्तिं कर । २ Hodgson MS. प्राप्तवान् यस्य कीर्त्तनात् ।
३ Orig. चकारार्हत्पदोदितम् । ४ Orig. यस्यान्ते ।

གང་གིས་ར་གཞིའི་སྨིན་པ་གསུངས། (74)དེ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང། (75)
བྱེ་དུ་ཡི་ཉོན་མོངས་བསྟོན། (76) གང་གིས་ཀེ་ཝ་ལ་བསྟན། (77) 30

གང་གིས་བཀྱེ་བྱིན་ལྡུང་བ་ལ། ཉེ་བར་སྐུང་ཡང་བརྟེན་པར་མཛད། (78)
གང་ཞེག་ཀོ་ཤི་ཀ་ལ་ནི། དབང་ཆེན་སྡེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱིན། (79) 31

གང་གིས་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ནི། རབ་བཟང་གི་ནི་རྣམ་བཟློང་མཛད། (80)
སྐྱོན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཀུ་ཡི་མཆོག་ཏུ་གང་གྱུར་དུ། (81) 32

དམྱལ་བར་སྡིག་པའི་ཚོགས་ཆ་ཡིས། ཉོན་མོངས་གང་གིས་ཞི་བར་མཛད། (82)
གང་ཞེག་སྲས་ནི་སྐྱ་གཅན་འཇིག། སྐྱོན་གྱི་ལས་དག་སྤྱོད་གསུངས་དུ། (83) 33

གང་གིས་འཇིགས་རུང་འཁོར་བ་ཡས། སྐྱང་རྩིའི་དབྱངས་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ། (84)
ཐབ་རྩོལ་གང་གིས་བཤད་པ་བྱིན། (85) གང་ཞེག་བ་མེན་གྱིན་པོར་གྱུར། (86) 34

པད་ཅན་ཐྲིས་ལས་ལྡན་གང་གྱུར་དུ། (87) ནག་པ་གང་གིས་རྟེས་སུ་བསྐྱངས། (88)
ཉ་ཡི་ཏུ་ནི་ཅོས་སྲིད་ལ། གང་གིས་རྟེས་སུ་བཟུང་བ་མཛད། (89) 35

གང་ཞེག་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། ཞོར་ལྡན་བདག་ཉིད་སྐལ་བཟང་བསྒྲགས། (90)
གང་ཞེག་ཤི་བྱེ་རང་ཉིད་ཀྱིས། ཀ་ཐུག་བྱིན་ཞས་ལེགས་བ་ཤད་ཐུབ་སོ། (91) 36

གང་ཞེག་མཐའ་བོའི་བུ་མོ་ཡིས། མ་ཡི་གཅོད་ལས་གཅིར་ཐྲོབ་བྱུར། (92)
གང་ཞེག་རང་ཉིད་བྱོན་པ་ཡིས། མ་གཏུབ་བཟང་བསྟན་འོས་མཛད། (93) 37

पृथ्वोप्रदानं यः प्राह [७४] प्रतीत्योत्पादमप्यथ [७५] ।
विदुरक्लेशमुक्तिञ्च [७६] कैनेयञ्च शशास यः [७७] ॥३०॥

प्रत्यासन्नच्युतेश्चक्रे यः शक्रस्य धृतिं पुनः [७८] ।
महेन्द्रसेनः प्रददौ कौशिकायेप्सितञ्च यः [७९] ॥ ३१ ॥

अनुग्रहं सुभद्रस्य यः पर्य्यन्तायतेर्व्यधात् [८०] ।
हेतूत्तमाख्यो भगवान् योऽभूत् पूर्व्वस्तथागतः [८१] ॥ ३२ ॥

नरकक्लेशशान्तिं यश्चकार भवशर्म्मणः[१] [८२] ।
पूर्व्वकर्म्मस्मृतिं स्नेहः प्राह राहुलकस्य यः [८३] ॥ ३३ ॥

घोरात्सन्तारितो येन संसारान्मधुरस्वरः [८४] ।
पथ्यं हितैषी यः प्रादात् [८५] ज्येष्ठोऽभूत् यः कपिञ्जलः [८६]
॥ ३४ ॥
पद्मकः शीलवान् योऽभूत् [८७] चित्रं चालुशशास यः [८८] ।
अनुग्रहं मत्स्यतनोर्यश्च धर्म्मरुचेर्व्यधात् [८९] ॥ ३५ ॥

विदधे धनिकं धन्यं सत्यसन्दर्शनेन यः [९०] ।
स्वमांसास्रक्प्रदानेन यः शिविः स्वक्तमग्रहीत् [९१] ॥ ३६ ॥

मातुर्विकारात् प्राप्तार्त्तिर्योऽभवन्नैचकन्यकः [९२] ।
श्लाघ्यां सुभागधां चक्रे स्वयमागमनेन यः [९३] ॥ ३७ ॥

---

१ Orig. भववर्म्मणः ।

གང་ཞིག་དབ་ཞིའི་ཚུ་སྨིན་ཀྱིས། བྱགས་བའི་བ་ལེས་གཉེན་སྐོན་པ་བས། (94)
སྐྱེ་བ་གཉན་པ་སྡུག་རྣུག་དང། ཀུ་ན་པོ་དག་ཞི་གང་གིས་བསྲུངས། (95) 38

སྨང་དབང་དག་གི་ཐྲོན་པོའི་སྡེ། (96) ཆོང་བའི་སྐྱེ་བོ་ཏུས་སྨལ་ཀྱིས། (97)
གང་གི་སྟོན་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཅན། (98) བྱད་ཚོམས་དགེ་བ་ལྡན་པར་མཛད། 39

གྲོང་པ་གསོ་སྦྱངས་པའང་ཅན། (99) རོ་ཏེ་ཏ་ཡི་ཅེར་གྱུར་གང་།
གང་ཞིག་རབ་གསལ་བའི་བ་བསྡེན། (100) སྟོང་བསངས་ཐུབ་མ་དག་ལ་བྱས། (101) 40

གང་ཞིག་དོན་མཐུན་སེང་གེས་བསྲུངས། (102) གང་ཞིག་དགའ་བའི་ཤོང་བྱད་
བྱུང། (103)
རི་བོང་ཅན་གྱི་ལུས་བྱིན་གང་། (104) གང་གིས་དེ་བ་ཏ་དག་བཏེགས། (105) 41

གསེབ་ཀྱི་ཁོ་ཚ་དག་གི་གཏམ། བྱོང་ཁྱེར་ལྡུ་བུ་གང་གསྲུངས་དང། (106)
ཟས་གཙང་གང་གིས་རིན་ཅེན་ཀྱིས། མི་བདག་བྱ་མོའི་ལེགས་བཤད་ཐུབས། (107)
གདེངས་ཅན་སྐུབས་པ་ལུས་བྱིན་པ། སྨིན་ཀྱི་བཞིན་པར་གང་བྱུང་དེའོ། (108) 42

ཀུན་ལས་མཁྱེན་ཞིང་བདེ་གཤེགས་ཡོན་དུན་དག་དང་རྣལ།
བཟང་ཞིང་དབབ་མང་བརྩེ་ན་བྱས་སྙེ་བས་བཅོད་པ་ཅན།
མི་དག་ཏོ་བ་སྨིད་བའི་ཐྲོན་པ་རབ་འཇམས་པ།
ཀྱིགས་པ་ཆྱོགས་མཛད་བཅོམ་ལྡན་དེ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ།། 43

यशोमिचस्य यस्तृष्णामहरत्प्रशमाम्बुदः[९४] ।
चौरौ जन्मान्तरे व्याघ्रशावकौ च ररक्ष यः[९५] ॥ ३८ ॥

मन्त्रिवंशगजेन्द्रो[1] यः[९६] कच्छपश्च वणिग्जनम्[९७] ।
चकार कुशलोपेतान्मल्लान् यः पूर्व्वतापसान्[९८] ॥ ३९ ॥

यश्च रोहितमत्स्योऽभूत्पौरस्त्यास्थाय पद्मकः[९९] ।
यः प्रभासः शर्म्म भेजे[१००] श्यामाकश्च गुरुप्रियः[१०१] ॥ ४० ॥

सिंहो ररक्ष यः सार्थं[१०२] प्रियपिण्डश्च योऽभवत्[१०३] ।
तनुं यः शशकः प्रादात्[१०४] रैवतं चोज्जहार यः[१०५] ॥ ४१ ॥

पुरोपमानां यः प्राह कथां कनकवर्म्मणः[१०६] ।
रत्नैश्चोपसुतास्तूक्तं यश्च शुद्धोदनोऽग्रहीत्[१०७] ॥
देहदाता फणिचाणे योऽभूज्जीमूतवाहनः[१०८] ॥ ४२ ॥

सर्व्वोन्नताय सुगताय गुणान्विताय
भद्राय भूरितरवीर्य्यबलक्षमाय[2] ।
उन्मूलिताकुशलमूलभवद्रुमाय[3]
तस्मै नमो भगवते मदवारणाय ॥ ४३ ॥

१ Orig. मन्त्रिवर्गगजेन्द्रः । २ Hodgson MS. भूरिभरवीर्य्यबलक्षमाय ।
३ Hodgson MS. ॰कुशलबलक्ष्यभवद्रुमाय ।

CORRIGENDA.

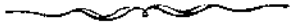
PALLAVA I.

Sloka	5	विद्याधरवतीसिद्ध०	विद्याधरवती सिद्ध०
,,	6	བསྡུད་	བསྡེད
,,	12	चिद्ग्राहैं	चिद्ग्राहैः
,,	21	ད་	དེ
,,	22	तेन प्रयत्नेन	तेनाप्रयत्नेन
,,	31	ཇོགས་	ཇེས་
,,	34	दण्डिनः	दन्तिनः
,,	43	ཡིན་	ཐིན་
,,	62	ཐྲིད་	ཐྲིང་
,,	,,	दलित०	कलित०

PALLAVA II.

Sloka	6	प्रजापुण्यैमति०	प्रजापुण्यैर्मति०
,,	8	ཆྱོང་	སྱོང་
,,	14	सर्व्वैः	खल्पैः
,,	45	འདོད་བའི་	འདོད་པའི་
,,	60	མེད་	མེ་
,,	65	འཇུག་དོགས	འཇུག་ངོགས
,,	75	ग्रिथिलितेचरः	ग्रिथिलिताचरः
,,	89	रचमाणो	रच्यमाणो

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པ་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་།

རབ་གསལ་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྩེ་བ།

།ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ།

གང་ཐུགས་རྗེ་བྱམ་ཆེན་ལ་ཆགས་མཆོག་འཇོག་པ་མིན་པ་ཉིད།
ཡིད་ནི་སྐྱིང་རྡེས་བཏུན་ལ་གང་གིས་སྐྱོན་ནམས་མ་ལུས་བསྐམས།
གང་གིས་ཁྲོ་བ་མེད་ལ་རང་གིས་འཁོང་བའི་དགྲ་མངོན་བཅོམ།
ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཡིས་བྱེད་ལ་དགེ་ལེགས་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་ཅིག

དམ་པའི་ཀྱིབ་བསིལ་དང་ལྡན་བདེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆོ་བས་བསྐོར་ཅིང་བསོད་ནམས་ར་བར་གཤེགས།

ཟློ་དང་རིག་པ་སྐྱིང་རྡེ་ལ་རེག་གས་ཀུ་ཡིས་ནོས་མཐེས་ནོས་པར་གྱིས་པའི་ཡལ་གཅིག

ཚོག་ཤེས་དྲི་མེད་ཡལ་འདབ་གྲགས་སྣ་དཀར་བའི་མེ་དོག་དོག་ཏུ་དན་པའི་འབྲས་བུ་ཞི།

བསམ་གཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་དབལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་སྐྱོབ་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता।

प्रभासावदानम्।

नमः सर्व्वज्ञाय।

चित्तं यस्य स्फटिकविमलं नैव गृह्णाति रागं
कारुण्यार्द्रं मनसि निखिलाः शोषिता येन दोषाः।
अक्रोधेन स्वयमभिहतो येन संसारशत्रुः
सर्व्वज्ञोऽसौ भवतु भवतां श्रेयसे निश्चलाय ॥१॥

सच्छायः स्थिरधर्म्ममूलवलयः पुण्यालवालस्थिति-

धीविद्याकरुणाभसा[1] हि विलसद्विस्तीर्णशाखान्वितः।

सन्तोषोज्ज्वलपल्लवः शुचियशः-पुष्पः सदासत्फलः

सर्व्वाशापरिपूरको विजयते श्रीबुद्धकल्पद्रुमः ॥ २ ॥

---

१ Orig. °ज्ञाभसादि।

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ལས། འགྲོ་བ་གཅིག་པའི་ཐྲོག་ཐོལ་བྱོས་ཤིག།
མཐུ་ཆེན་རིམས་ལ་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་སུ་ཞེས། 3

གསེར་གྱི་བ་གངས་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཁང་བས་བསྐོར་བའི་ཐྲོང་ཁྲིར་ཀྱི།
འདོད་ལྷའི་ཞེས་བྱ་བསོད་ནམས་ལས། འདོད་ལྷའམ་མཐོ་རིས་ལྷ་བྱ་ཡོད། 4

ཐེགས་པ་རིན་ཆེན་ཀྱིས་ཐེགས་བྱས་པའི། རིག་འཛིན་དང་ལྷན་གྱུར་པ་དང་།
དྲི་ཟའི་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་དུ་བསྟེན། བཅུ་བྱིན་བྱོང་ཁྲིར་སྐར་གཤེགས་འདུ། 5

ཆོས་ཀྱི་གྲྭ་ཐོབ་པའི་ཕོ་བྲང་བཞིག། བསོད་ནམས་ཁང་པ་བསྟུགས་འོས་ཤིང་།
བདེན་དང་བདུད་ཞུགས་སྟོན་པ་དང་། བཅོ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏྲག་བསྟུན། 6

གཅེ་བཟློད་ཐ་བརྡེག་ཚོམས་ཀྱིས། གང་གི་བྱགས་པ་མངོན་མཆོད་པ།
རབ་གསལ་ཞེས་བྱའི་ས་བདག་དེ། དེར་ནི་ས་ཡི་ཐེག་ལེར་གྱུར། 7

གང་གི་བྱགས་པའི་མེ་དོག་གི། དོག་པ་ཡོད་ཅུར་དྲི་བཟང་ཚོགས།
ཐྲོག་གུན་དི་དུགས་མིག་ཅན་གྱི། ནོ་བ་ཡི་ནི་གྱེན་དུ་བྱུར། 8

ཐབས་ཤེས་ལྷན་ཅ་གང་གི་བཀའ། ས་རྒྱོང་མགོ་ཡི་ཚོགས་ནོམས་ལ།
གསེར་གྱི་མེ་དོག་དྲི་མེད་ཀྱི། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བཀྲི། 9

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་དབང་ཕྱུག་དེ། མདུན་སར་བཞུགས་ལ་སྐྱང་བོ་ཡི།
ནགས་ཀྱི་བདག་པོ་མངོན་ཐྲོགས་ཏེ། ལུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ནས་སྐྱེས། 10

जायते जगदुद्धर्तुं संसारमकराकरात् ।
मतिर्महानुभावानामचानुश्रूयते यथा ॥ ३

अस्ति प्रभावती नाम हेमहर्म्यगृहैर्वृता ।
पुरी[1] प्रभावतीव द्यौर्विमानैः पुण्यकर्म्मणाम् ॥ ४

विद्याधरवतीसिद्धगन्धर्व्वगणसेविता ।
गां श्रिता शक्रनगरी सुकृतेन सतामिव ॥ ५

सेविता सततं सत्यव्रतदानदयामयैः ।
राजधानीव धर्म्मस्य पुण्यावसथशालिनी ॥ ६

अभूद्भूतिलकस्तस्यां प्रभासो नाम भूपतिः ।
सप्रभा सादरै र्यस्य कीर्त्तिरभ्यर्च्यते सुरैः ॥ ७

गुणसौरभसम्भाराः सर्व्वासां[2] हरिणीदृशां ।
यद्यशःपुण्यमञ्जर्य्यो याताः कर्णावतंसतां ॥ ८

उपायज्ञस्य यस्याज्ञां सुवर्णकुसुमोज्ज्वलां ।
मालामिव महीपाला मौलीचक्रेषु चक्रिरे ॥ ९

तं कदाचित् सभासीनमभ्येत्य भुवनेश्वरं ।
उवाच क्षितिविन्यस्तजानुर्नागवनाधिपः ॥ १०

---

१ Orig. पुण्यविशथ । २ Orig. सर्व्वाणां ।

ལྷུ་གཅིག་ཏུའང་གྲགས་ཐོས་གྱུར་ནས། ས་སྡུང་སས་ལ་འོང་པ་ལྟའི།
གླང་ཆེན་མཆོག་དུ་མཐོས་པ་ཞེ། མོད་དུ་བྱང་བ་བདག་གིས་བཟུང་ 11

སྐབས་གསུམ་པར་འོས་སོ་གཉིས་འདི། སྐྱོ་ན་གནས་སོ་རབ་དུ་གཟིགས།
གང་ཐྱིང་ངེ་བོས་གཟིགས་གྱུར་ན། གསོག་འཁོར་ངམ་འབྲས་དང་བཅས། 12

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་བདག་ཞེ། བློན་ལ་ཡང་དག་བཟོས་ནས་སོང་།
སྐོང་ཞེ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཤ། གསོ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། 13

རབ་ལྷག་དྲི་བཟང་གིས་བོས་པ། བྱང་བ་འབྲས་པའི་ང་ནོམས་ཀྱིས།
སྐག་པའི་བྱིན་ཞི་ཡིད་འོང་བ། དབྱིད་ཀ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བསྟེན། 14

འདིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་ཆུ་ཕེང་དང་། ཤ་ལ་ཀྱི་ཡི་ནགས་ཀྱི་དཔལ།
དུན་ལས་མིག་ཞི་ཆུམ་གྱུར་ཅིང་། སོ་ཡི་བར་དུ་ལག་པ་བཀྱོངས། 15

འདབ་མ་བདུན་པའི་དྲིས་བྱིམ་ཤིང་། ཤ་གསུམ་ཡིས་བསྐྱན་པ་ལས།
འདིགས་བྱེད་མི་གཡོ་སར་ལ་ཞི། བློང་པོའི་བྱིན་པོད་གྱུར་ཆུར་མགོ། 16

སོ་ཡི་ཀ་བས་རབ་བཀྱིན་ཅིང་། དཔལ་འབྱོར་ནོམ་པར་རྡེ་བའི་གནས།
དེ་ཞི་ཆོམ་གཟིགས་སཡི་བདག། ཡ་མཚན་གྱུར་ནས་འདི་ལྟར་བསམས། 17

ཤེ་མ་གསར་པ་གསར་པར་ནི། རབ་གྱུར་ངོ་མཚར་སྤྲིལ་བྱེད་པ།
བསྟན་པོས་འོས་ལས་ནོམས་འཁོར་བར་ཞེ། སྤྲོས་པའི་བྱིན་དག་ཚད་པ་མེད། 18

देव दिव्यद्युतिर्दन्ती गृहीतोऽस्माभिरद्भुतः ।
त्वत्कीर्त्तिश्रवणाद्भूमिमैरावण इवागतः ॥ ११ ॥

द्वारि स्थितोऽसौ द्विरदस्त्विदशार्हः प्रदृश्यतां ।
भृत्यानां प्रभुणा दृष्टः सफलो हि परिश्रमः ॥ १२ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्निर्गत्यामात्यसम्मतः ।
ददर्श द्विरदं द्वारि कैलाशमिव जङ्गमं ॥ १३ ॥

उद्दामसौरभाकृष्टै र्भ्रमरै र्गण्डडिण्डिमैः ।
शृङ्गाराभरणोदारं वसन्तमिव सेवितं ॥ १४ ॥

दन्तपर्य्यन्तविश्रान्तकरं निमीलितलोचनं ।
स्मरन्तं विन्ध्यकदली-शल्लकी-काननश्रियः ॥ १५ ॥

अगस्त्यशासनात् यातं भुवि कुञ्जरराजतां ।
स्फुरत्-सप्तच्छदामोदं विन्ध्याचलमिवोन्नतम् ॥ १६ ॥

तं विलोक्य क्षितिपतिर्दन्तस्तम्भविभूषितं ।
लक्ष्मीविलासभवनं विस्मयादित्यचिन्तयत् ॥ १७ ॥

अहो नवनवोत्कर्षा निर्म्माणाश्चर्य्यशालिनाम् ।
कर्म्मणामनवच्छिन्ना संसारेसर्गसन्ततिः ॥ १८ ॥

---

१ Orig. इतामितः । २ Orig. °शार्हं । ३ Orig. स्फुर्ज्जत् ।

བདུད་རྩིའི་ཆུ་གཏེར་ཚ་བསྲུབས་ཤིང་། ནོར་བྱོས་ཐང་ཡང་ས་བཅད་ལ།
རི་བོ་བསྐྱིལ་བ་མེད་པར་ཀེ། ཐུང་བོ་འདི་ནི་སྡུ་ཡིས་བསྐྲུན། 19

དེ་ནས་གླང་ཆེན་ཁ་ལོ་པ། ཀུན་དུ་བཟོད་ཅེས་བཀའ་གཏེན་ལ།
གླང་ཆེན་འདི་ནི་ཐུབ་ཅིག་ཅེས། ཚ་ཡི་བདག་པོས་ཀུན་དུ་བསྟན། 20

དཀའ་སངས་ཚ་སྐྱོང་ནང་གི་ཞེ། གྲོང་གི་ཁང་པར་གཤེགས་པར་གྱུར།
བསྟན་པ་ཀུན་གྱི་ཁྲུང་བཟོད་པའི། གླང་ཆེན་ཀུན་དུ་བཟོད་ཀྱིས་བཟང་། 21

དེ་ཡི་སྐྱོབ་མ་དགས་པ་བཞིན། རྒྱ་བསྟར་གོམས་པ་དབང་གྱུར་པ།
ཤེས་རབ་ལྡན་དེས་འབད་མེད་དུ། བསྟན་པ་ཀུན་གྱིས་ཆོས་དུལ་གྱོས། 22

སྒྱིགས་ཁང་གཀྲང་བ་མེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་སྐྱོ་ལྡན་བཟོད་པར་ལྡན།
དགྲ་འཇོམས་ལེགས་པར་འབྱོ་བ་དེ། ཐུབ་པོ་ཅི་དང་མཚུངས་པར་བྱུར། 23

དེ་ནས་གླང་པོའི་དབང་པོ་དེ། གཀྲལ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་ཕྱིན་ནས།
བྱ་བ་བྱས་པའི་ཀུན་བཟོད་ཀྱིས། མི་དབང་ལ་ནི་སྐུ་ཤར་བྱུར། 24

ཆོས་འབྱུང་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ། ལྷག་མཐུ་ཀྱི་དབང་བྱུང་དེ་མཐོང་ནས།
སྐྱོ་བ་ཡི་ནི་རྩེར་ཞུགས་པ། ཐུབ་པོའི་དབལ་དུ་ཐུབ་པོས་བསམས། 25

དེ་ནས་རབ་དགའ་ཡང་དག་སྐྱེས། མཁས་པར་བསྟན་པ་བལྟ་ཕྱིར་དེ།
འོད་སྟོང་ལོར་ཀྱི་རི་ལ་བཞིག། དེ་ལ་སྐྱོ་བ་ཆེན་པོས་ཞོག། 26

अमन्थेन सुधाम्भोधेरनायासेन वासुकेः ।
अनाकर्षेण शैलस्य केनायं जनितो गजः ॥ १९ ॥

अथ हस्तिमहामात्यं संयातं नाम भूपतिः ।
आदिदेशार्चितादेशं गजोऽयं दम्यतामिति ॥ २० ॥

तदादिश्य महीपाले यातेऽन्तःपुरमन्दिरम् ।
नागं जग्राह संयातः सर्वशिक्षाभरक्षमम् ॥ २१ ॥

स सच्छिष्य इव प्राज्ञः प्राग्जन्माभ्यासयन्त्रितः ।
नीतस्तेन प्रयत्नेन सर्वशिक्षाविनीतताम् ॥ २२ ॥

बहुदाननिरुद्वेगः शक्त्युत्साहयुतक्षमी ।
रिपुप्रघातसुगतिः[1] स राज्ञस्तुल्यतां ययौ ॥ २३ ॥

दम्यक्रियासमुत्तीर्णं ततस्तं कुञ्जरेश्वरम् ।
नरेश्वराय संयातः कृतकृत्यो न्यवेदयत् ॥ २४ ॥

दृष्ट्वा तमङ्कुशायत्तं निर्विकारबलोदयम् ।
उत्साहशिखरारूढं मेने राजा जयश्रियम् ॥ २५ ॥

स सञ्जातप्रहर्षोत्थदाक्षशिक्षादिदक्षया ।
तमारुरोह सोत्साहः सहस्रांशुरिवोदयम् ॥ २६ ॥

---

१ Orig. प्रघतिसुगतिः ।

དེ་ནས་བླང་པོའི་དབང་པོ་དེའི། དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་དུ་ཡང་དག་བྱུ།
མཁས་པ་བློའི་བཞིན་དབང་སྐྱུར་བ། ཀུན་དུ་བསྡོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཏོན། 27

ཐུབ་པོ་རང་གི་སྤྲུལ་བ་བཞིན། བླང་པོ་བཤུ་བའི་ཞུར་ལ་ནི།
རྗོལ་ལ་རྩེ་ཞིང་དགའ་ལྷན་བས། ཆེ་བའི་ཤགས་སྡུ་འབྱམས་པར་བྱུར། 28

རིན་ཆེན་དཔུང་ཐུན་འོད་རྣེར་ནི། རིང་དུ་འཕྲོ་དེ་ཤལ་ཀའི།
ལོ་འདབ་མཆོག་གི་རྫོགས་ཀྱི་ནི། བླང་ཚོམས་འབེད་པ་ཤུ་བྱང་སོང་། 29

ཤགས་སྡུ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་དག། རབ་དགའ་ཡ་མཚན་ཀུན་ཐུས་ཤིང་།
མིག་ནི་ཚོ་བར་རྟོགས་བྱས་པ། ཤགས་ཀྱི་ལྟ་ཡིས་མཐོང་བར་བྱུར། 30

ནོར་འཛོམ་གྱི་བདག་དབང་པོ་དེ། ཤ་བ་རི་ཡི་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས།
མེ་ཏོག་དྲི་བཟང་རོགས་པའི་ཐུས། འབིགས་བྱེད་རྟུང་གིས་བསྟེན་པར་བྱུར། 31

དེ་ནས་འབིགས་བྱེད་ཉེ་བ་ཉི། རང་དབང་བདེ་བའི་འདབ་ལྡན་པས།
ཆེ་དགའི་བསམ་པ་དྲན་བྱུང་ཏེ། བླང་པོ་ཤིན་དུ་ཆོག་པར་བྱུར། 32

དཀའ་བསྟབ་ཐིངས་པའི་བླང་མོ་ཡི། དྲི་མ་སྟོམ་ཞིང་གཉིས་འཕྲང་དེ།
མི་བདག་གཡེར་བས་ལྷུགས་བཞིན་དུ། ལྷུགས་ཀྱིའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་བཏང་། 33

སོ་ལྷག་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བཀུག་པ། རྟེས་སུ་ཆགས་བཅས་ཀྱོག་པ་དེ།
རྣོང་པ་འཁོར་བའི་བདག་ལ་བཞིག། གང་དུའང་དགའ་དང་བྲལ་མ་གྱུར། 34

संयातोऽथ गजेन्द्रस्य मन्त्रीव वशवर्त्तिनः ।
सर्वमण्डलसञ्चारचातुर्य्यं समदर्शयत् ॥ २७ ॥

गजप्रेक्षाप्रसङ्गेन मृगयाकेलिलालसः ।
राजा निजोत्साहमिव व्यगाहत वनं महत् ॥ २८ ॥

स ययौ रत्नकेयूरकिरणैर्दूरसर्पिभिः ।
शल्लकीपल्लववरैर्दिग्गागानाह्वयन्निव ॥ २९ ॥

व्रजन्तं तच दद्दशुस्तं वने वनदेवताः[1] ।
प्रहर्षविस्मयाकीर्णकर्णपूरीकृतेक्षणाः ॥ ३० ॥

शबरीकबरीपाशपुष्पसौरभनिर्भराः ।
विन्ध्या वसुन्धराधीशं मरुतस्तं सिषेविरे ॥ ३१ ॥

अथ विन्ध्योपकण्ठेषु स्वच्छन्दसुखशाखिषु ।
स्मृत्वा विलासवृत्तान्तं गजः सोत्कण्ठतां ययौ ॥ ३२ ॥

करिण्याः प्रेमबद्धाया गन्धमाघ्राय स द्विपः ।
नीतिं नृप इवोत्सिक्तस्तत्याजाङ्कुशयन्त्रणाम् ॥ ३३ ॥

सवेगं धावतस्तस्य रागाकृष्टस्य दन्तिनः ।
विमूढस्येव संसारे नाभवत् विरतिः क्वचित् ॥३४॥

---

१ Orig. व्रजन्ति दद्दशुस्तम् वने वनदेवता ।

བླུང་བཞིན་མཁྱོགས་པར་བགྲོད་པ་ཡི། བློང་པོ་མཐོང་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི།
སྐྱེས་པའི་གྱོལ་པོ་བློང་པོ་ཡིས། ཀུན་དུ་བགྲོད་ལ་འདི་སྐད་སོ། 35

ཀྱེ་མ་མལ་བློང་པོ་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་འདུལ་བ་འཛིན་དུ་བཅུག
ལྷག་སར་ཀུ་སྐྱེ་བ་དག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཕྱིར་སྡོམ་སར་སོང་བ་མཐོང་། 36

འདི་ཡི་ཀོང་བཀོད་ཁྲར་གྱིས་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་བཅིག
ཀོང་བས་འཕྱང་ནོམས་རྣེས་སྐྱོག་བཞིག། སངས་མས་ཀུན་འབྲུལ་རྫོགས་བ་བཞིག། 37

འདིར་ནི་ཁ་རྡེ་དུས་མིན་པས། རབ་དུ་མི་མཐུན་བྱུང་པ་བཞིག
སྐྱེས་བུའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། འབད་པས་ཞུགས་པ་འབྲས་མེད་བྱུང། 38

དེ་སྐད་རྡེ་ཡི་གསུང་ཐོས་ནས། འཇིགས་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་དུ་བགྲོད།
བསྐུབ་པ་སྐད་པས་སྐྱབས་ཟུར་ཅིང་། ཐམས་མོ་སྐྱབ་ན་བྱས་ནས་སྐྱེས། 39

ལྷ་གཅིག་བདག་གི་སྐྱང་པོ་འདི། བྱ་བ་ཀུན་གྱི་དབང་དུ་བགྱིས།
འོན་ཀྱང་དེ་རིང་སྐྱང་མོ་ཡི། དྲི་མ་མཉམ་ཞིང་ནོམ་འགྱུར་བྱུང། 40

འདོད་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་ནོམས་ཤེ་མནར་ཅིན
སྡོམ་པ་མ་ཡིན་ཡོན་མིན་ཞིང་། ལེགས་པ་ཉིད་མིན་འདོད་པ་བྱུང་ 41

ཡུལ་ལ་མཆོག་བང་ཕྱོགས་བའི་ཐྲོ། དཔའ་བའི་རོ་ལ་ཆགས་གྱུར་ཏེ།
གཤོང་གཤོང་ཤིང་ལང་པོར་རི་ཡི་ཆུ། ནོམ་པར་སྐྱང་བཞིན་སྲུ་ཡིས་བཟློག། 42

दृष्ट्वा प्रभञ्जनजवं कुञ्जरं राजकुञ्जरः ।
व्रजन्तं जातसन्देहः संयातमिदमब्रवीत् ॥ ३५ ॥

अहोवतायं भवता विनयग्राहितो गजः ।
दृष्टः प्रयातो वैमुख्यं गुरोरस्याङ्कुशस्य यः ॥ ३६ ॥

भ्रमतीव दिशां चक्रमनुयान्तीव पादपाः ।
पादन्यासभरेणास्य क्षीवेणेवाघूर्णते क्षितिः ॥ ३७ ॥

अस्मिन् देव इवाकाले प्रयाते प्रतिकूलताम् ।
सद्यः पुरुषकारस्य निष्फला यत्नवृत्तयः ॥ ३८ ॥

वचः श्रुत्वेति संयातः प्रभोरायातसाध्वसः[1] ।
शिक्षापवादवैलक्ष्यादुवाच रचिताञ्जलिः ॥ ३९ ॥

देव सर्व्वक्रियायत्तः कुञ्जरोऽयं मया कृतः ।
करिणीगन्धमाघ्राय यातः किन्वद्य विक्रियाम् ॥ ४० ॥

नोपदेशं न नियमं न दाक्षिण्यं न साधुताम् ।
स्मरन्ति जन्तवः कामं कामस्य वशमागताः ॥ ४१ ॥

केन रत्तिरसोत्सिक्ता विषयाभिमुखी मतिः ।
अदभ्रस्रभविभ्रष्टशैलकूल्येव वार्य्यते ॥ ४२ ॥

---

१ Orig. °रायतसाध्वसः ।

ལུས་ནི་ངལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་ལ། འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ནོ་མཁས།
ཡིད་ནི་སྟོམ་པའི་བསྒྲུབ་པ་ལ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཀུང་མཁས་པ་ཡིན། 43

ཚགས་ལས་ངལ་བར་མི་རྟོག་ཞིང་། བསྟམས་པ་མ་ལུས་བྱས་བྱུང་ཀེ།
ངན་མིང་སེལ་བཞིན་དུ་ལམ་མིན་ནས། གཉིས་འཐུང་འདི་ནི་རབ་དུ་སྤྱོག། 44

སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཡང་རེ་སྐྱུང་། ངེས་པར་སྐྱང་བར་བགྱིད་པ་ཉིད།
ཐ་བདག་ཁྲོག་པའི་ལོ་མ་ནོམས། ཡང་དག་བརྟན་ལ་འདི་ནི་ཐོང་། 45

མི་བདག་གིས་ནི་ཀུན་དུ་འཚེའི། དེ་དུས་སུ་འོག་ཆོག་ཐོས་ནས།
དེ་དང་ཆེན་ཅིག་ཤིང་ཆེན་ཀྱི། ལོ་མ་དག་ལ་འཕྱང་མཁས་པར་བྱུར། 46

མི་བདག་ཤིང་ལ་བབས་ཀྱིང་ཉེ། ཏི་ལ་ཞེག་ནས་གཤེག་པར་བྱུར།
ཐྲོང་པོ་ཅགས་སུ་འཁྱམས་ཀྱང་བས། ཐྲོང་མོ་ཉ་ནི་འཁྱུད་པ་ཐེབ། 47

དེ་འོག་ཐྲོང་ཆེན་འདོད་པ་ཞི། ཉིན་ཞག་བདུན་ཀྱི་འདོད་པའི་སར།
རང་ཉིད་མངོན་དུ་འོངས་ཤིང་ཆགས། བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་གནས། 48

བསྒྲུབ་པས་བསྟམས་པའི་དབང་བྱུང་ཅིང་ རང་ཉིད་འོངས་པ་དེ་མཐོང་ནས།
མཁས་པ་ཤིན་དུ་དགའ་བ་ཡི། ཀུན་དུ་བསྟོད་ཀྱིས་བྱོལ་ལ་སྨྲས། 49

ཚགས་པའི་ཞག་བས་དྲངས་བྱུང་ཅིང་། འདོད་པས་གཟིར་ནས་རབ་སོང་གང་།
བསྒྲུབ་པ་དག་དང་མི་འགལ་བས། ཐྲོང་པོ་འདི་དེ་རང་ཉིད་འོངས། 50

शरीरश्रमशिक्षायां दमकाः कुशला वयम् ।
मनोनियमशिक्षायां मुनयोऽपि न पण्डिताः ॥ ४३ ॥

रागाद्गणितायासः स्खलितालीलसंयमः ।
एष धावत्यमार्गेण मूर्खः खल इव द्विपः ॥ ४४ ॥

वृक्षशाखां समालम्ब्य त्यजेमं पृथिवीपते ।
व्यसनी पतितः सत्यं पातयत्येव दुर्जनः ॥ ४५ ॥

संयातस्य वचः श्रुत्वा तत्कालसदृशं नृपः ।
तेनैव सहितः शाखामाललम्बे महातरोः ॥ ४६ ॥

अवतीर्य्य तरोरश्वमारुह्य नृपतौ गते ।
प्राप्यालिलिङ्ग करिणीं विगाह्य गहनं गजः ॥ ४७ ॥

ततः शान्तस्मरो हस्ती दिनैरभ्येत्य सप्तभिः ।
स्वयमालानसंबद्धस्तस्थौ भुक्ता यथासुखम्[1] ॥ ४८ ॥

शिक्षासंयमयन्त्रितं तं दृष्ट्वा स्वयमागतम् ।
संयातः कौशलोत्कर्षहर्षात् राज्ञे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

रागवागुरयाकृष्टः प्रययौ यः स्मरातुरः ।
शिक्षायामविसंवादी सोऽयं प्राप्तः स्वयं गजः ॥ ५० ॥

---

१ Orig. स्वयमालानसिक्तस्तस्थौ कवलवाग्रः ।

བདོ་དང་ལྡན་པའི་དབང་བྱུང་གཟིགས། སა་ལ་ཀྱི་སའི་རོ་ཤིས་པ།
ཤིན་དུ་ཚ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཟས། འཇོམ་ཞིང་དུལ་བ་དག་ཏུ་གནས། 51

འདི་ཁི་འདོད་པའི་རོ་ཡིས་དུངས། ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་བསྟལ་རོ་ཡིས་དུངས།
འདོད་པའི་རིམ་ཤི་རབ་ཞི་གནས། ཕྱི་ནས་ཆོས་དུ་གཟས་པ་ཐོབ། 52

ལྷ་གཅིག་སེང་གེ་སྐྱ་དང་ཤི། བླང་བོ་ལ་སོགས་འདུལ་བའང་ནུས།
ཚགས་པའི་ཚང་གིས་མྱོས་པའི་ཡིད། ཡུལ་པ་མཁོན་པར་ཕྱོགས་པ་མིན། 53

དེ་དག་ཐོས་ནས་སྐྱོང་གིས། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས་ནས་སྨྲས།
ཀུན་ཏུ་བཟོད་ཅིང་བདེན་པ་དང་། རིགས་པ་དག་ཏུ་བརྟེད་པ་ཡིན། 54

རབ་ཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་གིས། སེམས་ཀྱི་གཉེན་ལྟུང་མྱོས་པ་ཞི།
སྟོས་པའི་ཐག་བསྲེ་བདག་ལྟས་བྱུང་བ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འགའ་ཡོད་དམ། 55

དེ་སྐད་སྨྲས་ཚེ་ཀུན་ཏུ་བཟོད། ལྷ་ནི་བཞུགས་པས་དེ་ལ་སྨྲས།
ལྷ་གཅིག་འགྲོ་བའི་ཉེན་མོང་ནས་ནི། མ་ལུས་འཇིམས་པ་ལ་བརྟེན་ཞེད། 56

ཆོས་པར་རིག་ལྡན་འཇིག་རྟེན་ན། འབད་པས་ཚགས་བྱལ་སྐྱེད་པ་ཡོད།
ཞི་དང་ཚོགས་ཤེས་དྲི་མ་མེད། རབ་རྟོགས་སངས་བྱོས་ཁོད་ཞེའོ། 57

དེ་ལྟར་སངས་བྱོས་མཚན་ཐོས་པས། སྐྱེ་བ་སྔར་སྐྱེས་གོམས་པ་ལས།
ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། བྱོལ་པོ་ཡི་ནི་སྨོན་ལམ་སྐྱེས། 58

सङ्केतयन्त्रितो वश्यो रसज्ञः शल्लकीभुवाम् ।
सन्तप्तलोहकवलं गृह्णाति विनये स्थितः ॥ ५१ ॥

एष कामरसाकृष्टः कष्टां विकृतिमाययौ ।
पुनः प्रकृतिमापन्नः प्रशान्तमदनज्वरः ॥ ५२ ॥

शक्या दमयितुं देव सिंहव्याघ्रगजादयः ।
नतु रागासवक्षीर्व[1]-विषयाभिमुखं मनः ॥ ५३ ॥

एतदाकर्ण्य भूपालस्तत्तथेति विचिन्तयन् ।
उवाच सत्यमुचितं संयात कथितं त्वया ॥ ५४ ॥

अप्यस्ति कश्चिल्लोकेऽस्मिन् येन चित्तमदद्विपः ।
नीतः प्रशमशीलेन संयमालानलीनताम् ॥ ५५ ॥

इत्युक्ते देवताविष्टः संयातस्तमभाषत ।
देव सन्ति जगत्क्लेशनिःशेषोन्मूलनोद्यताः ॥ ५६ ॥

विवेकालोकिता लोके वैराग्यजनिताग्रहाः ।
शमसन्तोषविषदा बुद्धा एव प्रबोधिनः ॥ ५७ ॥

इति बुद्धाभिधां श्रुत्वा सम्यक्सम्बोधिचेतसः ।
राज्ञः प्राग्जन्मजाभ्यासप्रणिधानमजायत ॥ ५८ ॥

---

१ Org. क्षीवि ।

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སུ། རྣམ་པར་ཤྱིངས་བའི་འགྲོ་བ་འདི།
དགེ་བའི་ལམ་ནས་རྫོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་གྲོལ་བར་ཡང་དག་བསྒྲུབ། 59

དེ་ནས་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལས། གཅང་མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ཡིས་སྨྲས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ། ས་བདག་མངོན་པར་འཚང་རྒྱའ། 60

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་པས། བྱོལ་པོ་རྣལ་བྱལ་རྣམས་ཀྱི་མཆེག།
སྐྱེ་བ་དྲན་ཞིང་ལྷ་མིག་ལྡེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

དེ་ནས་དེ་ནི་སྙིང་སྟོབས་ཡངས་ལྡན་མིག་ནི་དེ་ཉིད་དག་ལ་གཏུག
སྒོང་པའི་ཆུ་གཏེར་བྱིད་པའི་འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་རྟེས་སུ་བཟོ་ལྡན་ཞིང་།
ཡང་དག་རིག་པ་སྒོ་བ་དང་ལྡན་མངོན་པར་གསང་པ་བསྒོད་པ་ལས།
སེམས་ཅན་ནོམས་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ་ཕྱིར་དགེ་བའི་ལམ་དག་བགྱིས་པར་བྱུར། 62

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་རབ་གསལ་
གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡབ་འདབ་སྟེ་དང་པོའོ།། ॥

विनिमज्जज्जगदिदं संसारे मकराकरे।
सन्तारयेयं सम्बोधिमुक्तः कुशलसेतुना ॥ ५९ ॥

अथोचुर्देवता व्योम्नस्तं शुद्धावासकायिकाः।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धो भविष्यसि महामते ॥ ६० ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा राजा विरजसां वरः।
जातिस्मरो दिव्यचक्षुः प्रययौ बोधिसत्त्वताम् ॥ ६१ ॥

अथ स विपुलसत्त्वस्तत्त्वनिक्षिप्तचक्षुः
भवजलनिधिमज्जत्सर्व्वभूतानुकम्पी।
अभवदभिनवोद्यत्संविदुत्साहयोगात्
दलितकुशलसेतुः सत्त्वसन्तारणाय ॥ ६२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां प्रभासावदानं नाम प्रथमः पल्लवः समाप्तः ॥

Chapter II.

ཡ་མ་འདུ་བ་གཉིས་པ་

དབལ་གྱི་སྟེའི་ཏོག་པ་བརྗོད་པ།

གང་ཞེག་བཅད་བདད་བསྟེགས་པས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བསྒྲུ་མེད་པ།
འགྲོ་འདིར་བསོད་ནམས་ཙམ་དག་གྱི། ཀོང་འཕྱང་དེ་དག་ཀྱོལ་གྱུར་ཅིག། 1

ཇ་དི་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་། ཡོན་དུན་ཚོགས་ཀྱི་བགྲང་བྱ་བ།
འབྱན་རྒྱ་བགྱི་བྱིན་གྱིང་ཁྱེར་ནི། གང་ལས་བརྒྱིང་བ་མིན་པ་ཡོད། 2

དེར་ནི་ས་སྐྱོང་བྱང་གྱུར་པ། དབལ་གྱི་སྟེ་ཞེས་ནོས་པར་གྲགས།
ཡོན་དུན་དིན་ཅེའ་ཚོགས་ནོས་ས་ཀྱི། འབྱང་གནས་དིན་ཅེའ་འབྱང་གནས་བཞིན། 3

གཞན་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ཅན། གང་གི་མཐུ་ཡིས་རྫོགས་ནོས་ཀུན།
རྟེས་སུ་ཆགས་ཤིང་མཐོས་གྱུར་པ། ཅི་མ་ཡི་ནི་འོད་ཀྱིས་བཞིན། 4

སྡུག་པོས་བྱིན་པའི་དུ་བཟང་ཅན། འབྱོར་པ་དཀར་བའི་གྲགས་པ་དང་།
བློང་པོ་གང་གིས་འགྱོ་བ་དག། མཐོས་པ་དང་གནས་ཐྱོན་པ་བཞིན། 5

སྐྱེ་གཤེའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་གང་། སྐུ་ཚོའ་གནས་ཀྱང་དྲང་པོར་གྱུར།
དང་པོར་གྱུར་ཀྱང་ཆོ་དོས་ཚེ། ཆོ་ལྷག་བྱུར་ཀྱང་སྐུ་བྱེད་མིན། 6

द्वितीयः पल्लवः ।

श्रीसेनावदानम् ।

ते जयन्ति जगत्यस्मिन् पुण्यचन्दनपादपाः ।
छेदनिर्घर्षदाहेऽपि ये परार्थेषु निर्व्यथाः ॥ १ ॥

गणनीया गुणगणैरस्त्यरिष्टाभिधा पुरी ।
स्पर्धया शक्रनगरी यस्या न स्याद्गरीयसी ॥ २ ॥

तस्यां बभूव भूपालः श्रीसेन इति विश्रुतः ।
समग्रगुणरत्नानां रत्नाकर इवाकरः ॥ ३ ॥

परोपकारशक्तस्य चतुरस्य[1] प्रभावतः ।
अनुरक्ता दिशः सर्व्वाः सूर्य्यस्येव प्रभावतः ॥ ४ ॥

यशोभिः शोभितं येन घनदानसुगन्धिभिः ।
गजैश्च भूतिधवलैर्जगत्कल्पद्रुमैरिव ॥ ५ ॥

कलालयोऽपि शरलः शरलोऽपि महामतिः ।
स बभूव प्रजापुण्यैर्मतिमानप्यवञ्चकः ॥ ६ ॥

---

१ Org. चतुर्वस्य ।

རྡོ་སྲིད་ཚ་ཟེར་བྱིས་གདུངས་དང་། རྡོ་སྲིད་རླུང་གི་སྐྱེད་ཟྭེད་པ།
དེ་སྲིད་གང་གི་བཀའ་དང་ནི། གླགས་པ་རབ་དུ་གཞོལ་མེད་གྱུར། 7

མཚོངས་པ་ངམ་ཞིང་མཁས་པ་དང་། ཡོན་དུན་བྱག་ཤེས་མིག་དང་ལྡན།
བློན་པོ་ཉོང་ཐུག་བཙུ་གཏེར་ཀྱིས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཉེ་བར་བསྟེན། 8

ཚོར་གཙོང་འཛིན་བའི་བྱེ་ཁའི་པོ་དེར། སྐྱེ་བོ་མེགས་བྱས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར།
སྐྱེ་གྱུ་རྡེ་དང་ཡོན་དུན་བྱིས། མཚོངས་པ་ཁོ་ན་བྱད་མེད་བཞིན། 9

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དབང་གིས་ནི། སྐྱེ་བོ་མཐོ་རིས་འབྱོ་བ་ཡི།
གཞལ་མེད་ཁང་གི་བཀྱེ་བྱེན་གྱོང་། ལམ་དང་བྲལ་བར་རབ་དུ་བྱེད། 10

བྱ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་དུ་མིའི། འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་ཞུགས་མཐོང་ནས།
ཤ་བདག་ལ་ནི་ཁྲོ་བ་དག། སྐྱེས་དེ་མཚོད་སྦྱིན་བཀྱེ་བས་བསམས། 11

ཀྱེ་མ་ས་སྤྱོད་དཔལ་གྱིས་སྡེས། ཤིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
དཔའ་བའི་ཏྲིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཀུ་རྣམས། བདག་དང་མཚུངས་པར་རབ་དུ་བཀོད།* 12

---

* ཅི་མ་ལ་སྤྱོད་དཔལ་ཐ་ཡི་ རྡེས་ལོག་ཅི་ཡི་ ཤོ་ལོ་ཀ་ཁཅིག་པོ་ འདི་ཉི་ཤུ་སྐད་ མ་དཔེ་ཆོང་ཆད་པ་དཔང་པོ་རྡོ་རྗེའི་ སྟེས་སྤྱོང་ཐ་ཡི་ བཟོ་དེས་ བསྒྱིགས་པ་ཐུབ་ཀྱི་དཔེ་ཅིང་ནས་ ཨཐཱ་

i. e., "Kye-ma sa-spyod dpalgyi sde, &c. This single śloka was destroyed in the original Indian language MS. A *Bande* of Ssahor recomposed it in the metre of Dwan-po rdorje (Indra Vajra). Insert the śloka hereafter from the Indian copy if obtained."

The Bande (Buddhist Pandit) seems to have translated the Tibetan version of the śloka word for word into Sanskrit. Reversing the order of that version we have: Sde dpal-gyi Sa-spyod kyema, &c., the Sanskrit equivalent of which, word for word, is—**सेनेन सच्ची वसुभेषु चारस्याश्चर्य्य** &c.

यावत्तपति तिग्मांशुर्यावद्वहति मारुतः ।
तावदाज्ञा च कीर्त्तिश्च यस्याप्रतिहताभवत् ॥ ७ ॥

समव्यायामविदुषां षड्गुणज्ञानचक्षुषाम् ।
यं द्वादशसहस्राणि मन्त्रिणां पर्य्युपासते ॥ ८ ॥

तस्मिन् धर्म्मपुरे राज्ञि बभूव सुकृती जनः ।
भर्त्तृतुल्या भवन्त्येव गुणैस्त्रिय इव प्रजाः ॥ ९ ॥

तस्य पुण्याधिवासेन[1] जनास्त्रिदिवगामिनः ।
विमानैः शक्रनगरीं निःसञ्चाराः प्रचक्रिरे ॥ १० ॥

दृष्ट्वा मनुजलोकेन सुरलोकसमाहृतिम् ।
जातवैरः क्षितिपतौ शतक्रतुरचिन्तयत् ॥ ११ ॥

सेनेन लक्ष्मी वसुधेषु चार-
स्याश्चर्य्यकर्त्तव्य च दत्तनित्यम् ।
कल्याणशीलेन च सर्व्वचेत-
न्यप्रव्यहासामन अस्मकाश्च[2] ॥ १२ ॥

---

१ Org. पुण्याधिवासेन ।
२ See foot-note, page 22.

བདག་གི་རྒྱུ་མ་བསྒྲུབས་ནས་ནི། སྤྲིན་བའི་སྐྱིང་སྟོབས་མཐུ་ལྡན་ཞིང་།
སེམས་ནི་ཉམས་པ་མེད་པ་དེའི། བདེན་པ་རབ་དུ་བརྟག་པར་བྱ།* 13

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་ནོམ་བསམས་ནས། བཟུང་བྱིན་གཟུགས་ནི་གཞན་བསྐྱུང་ངེ།
རྣེས་འབྲང་ཟླ་ནི་ཉང་ངུ་དང་། མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་དུ་ཞུགས། 14

སྐབས་དེར་ཐོ་བཅང་ཐོག་པོ་ནི། གྲུལ་སྲིད་སྐུང་བའི་ཐུབ་མ་ཡིས།
སྐྱེ་གཉིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་ནི། ཡོངས་རྟོག་མི་ཡི་བདག་ལ་སྨྲས། 15

གྲུལ་པོ་གྲུལ་སྲིད་མཛེས་ལྡན་ཞིང་། དུལ་བྲམ་ཟེའི་ཚེས་སྤྱིན་བྱེད་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་དབང་ཕྱུག་ནི། ཐམ་པར་བྱས་པས་ངོ་ཚར་གྱུར། 16

གཞན་གྱི་ཡོན་དུན་རྟོགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་དེ་ལས་དམན་པ་ནི།
མཐོང་ནས་ཐུགས་དེག་ནོམ་འཕྱལ་དག། ངེས་པ་ཁོང་ནས་ཅེས་མི་འབྱུང་། 17

ཆེན་པོ་ནོམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ལའང་། ཁྱད་འཕགས་གཞན་ལ་འབྲེལ་པའི་མེ།
བསྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐུགས་དེག་ཅན། ཐལ་ཆེར་གདུང་བས་ཉེན་པར་འགྱུར། 18

སྤྲིན་ལ་གཅགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ནོར་ཀུན་སྤྲིན་པ་ཡུགས་སུ་བྱུར།
བྱ་དང་ཆུང་མ་བདག་ཉིད་ཀྱང་། སྤྲིན་བསམ་ཐུབ་ཆོད་ཤེར་དུ་ཆེས། 19

---

* སྐྱེས་པའི་སྡིང་སྟོབས་མཐུ་ཐུབ་ཞིང་ ཤེས་པའི་ རྣམ་རིག་ཡོ་བྱད་ཀྱི་འཇིག་པ་ སངས་པ་བཞིན་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ལ་ སྐོ་ལང་མའི་ རྣལ་སྟོང་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ་

i. e., "*Sbyin-pahi sñiṅ stobs mthu ldan shiṅ*. The Sanskrit equivalent of this half-line was lost. Lochava (interpreter) *Hdor* recomposed it conformably to the sense of the other half-lines of the śloka, in the metre of *La sgo yaṅ-ma*. Insert here the equivalent from the Indian copy if obtained."

तस्याखण्डितचेतसः दृङ्निदृक्ष्यानुभावपाम्[1] ।
कर्त्तव्या धैर्य्यजिज्ञासा मया मायाविधायिना ॥ १३ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं सर्व्वैरनुगतः सुरैः ।
रूपं शक्रः पराहृत्य मर्त्यलोकमवातरत् ॥ १४ ॥

अथान्तरे प्रजाकार्य्यपर्य्यालोचनतत्परः ।
राज्यरक्षागुरुर्मन्त्री नृपमूचे महामतिः[2] ॥ १५ ॥

राजन् विरजसा राज्य-राजमानेन निर्जितः ।
निर्व्याजदानैर्भवता लज्जति चिदधीश्वरः ॥ १६ ॥

परस्य पूर्णगुणतामात्मनस्तद्विहीनताम् ।
दृष्ट्वा को नाम नायाति मात्सर्य्यस्य विधीयताम् ॥ १७ ॥

ईर्षालवः परोत्कर्षसंघर्षस्य युषो जनाः ।
प्रायेणोद्वेगमायान्ति महतां सुकृतेष्वपि ॥ १८ ॥

सर्व्वस्वदानमर्य्यादादानव्यसनिनोऽस्तु ते ।
पुनदारात्मदाने तु संकल्पो ह्यतिसाहसः ॥ १९ ॥

---

१ See foot-note, page 24.
२ Org. नृपमूढ़महामतिः।

གང་གིས་འགྲོ་བའི་གཙོག་གི་ནི། ནོར་བུ་ཉམས་བྱེད་རབ་བརྟེད་པ།
ཤིན་དུ་དྲག་ཅིང་འཇིགས་པའི་ཀྱུ། མི་བཟང་རྣི་ལམ་དེ་དེ་མཐོང་། 20

ཧོམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ཧོམས། སངས་རྒྱས་ལུས་སྐྱེན་པ་ནི།
བསྡིད་པར་འབྱུང་ཞེས་བཧོག་དགའི་གཏམ། རབ་དུ་སྐྱབ་པ་དག་ཀྱང་ཐོས། 21

ལུས་ཀྱི་སྨིན་པ་རྣོང་བའི་ཚོགས། ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཀྱུ།
དཔག་བསམ་སངས་སྐེས་གཟུས་པ་ནི། ཀུན་ལར་བ་དུ་བྱིན་གྱུར་ཉིག། 22

དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱོང་ཁྲིད་ཀྱི་ལུས། འགྲོ་བ་བསྲུང་བའི་རིན་ཅེན་པྱིས།
སྐྱེ་ཀྱེའི་དབང་གྱུར་གཏེང་བ་ཡིས། ཐུབ་ཚོར་འདི་ལ་དགྱེས་བྱེལ་མཛེད། 23

བྱོན་པོའི་མཆོག་གིས་སྨྲས་པ་ནི། ཐོས་ནས་ནོར་འཛིན་བདག་པོ་ནི།
སྙིང་སྡུག་རྨངང་འཇུམ་ཐུགས་བཤགས་པའི། མཆུ་མཛེས་རྒྱན་བས་དེ་ལ་སྨྲས། 24

བྱོན་པོ་ཆེན་པོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ནི། བྱོན་པོད་འོས་ཤིང་ཕན་པ་བརྟེད།
འོན་ཀྱང་སྨྲོང་སྐྱེ་བྱིང་སྡོགས་པའི། གཏུང་ན་བདག་གིས་ཡོངས་ནི་བཅོད། 25

སྨང་ཞིག་ཅེས་ནི་བརྟེད་ན་ལ། དགག་པའི་ཡེ་ཀེ་ཀྱོ་མོའི་ཆོག།
གང་གི་ཁ་ནས་ཆོམ་པར་ཀྱི། དེ་དག་གཞོན་པོ་སྡོག་སོང་ཡིན། 26

འདི་ལས་འདི་ནི་ཐོག་འཁྱུང་ཞེས། སྙིང་ལ་བཟུང་ནས་སྨྲོང་བ་ཡི།
འོངས་པ་གང་ལས་ཐྱིང་སྡོགས་ཤིང་། དེ་ཡི་འགྲོ་བ་གཞོན་པས་ཅི། 27

दृश्यन्ते दारुणास्ते ते स्वप्नाः साध्वसहेतवः।
जगतः सूच्यते तीव्रं यैश्चूडामणिखण्डनम् ॥ २० ॥

दैवज्ञानां प्रवादश्च श्रूयते तत्त्ववादिनाम्।
शरीरं पृथिवीपालो दास्यतीति सुदुःसहः ॥ २१ ॥

शरीरदानं सर्व्वार्थिसार्थनैष्फल्यकारणम्।
सर्व्वप्रदे भवत्यवतिष्ठन् कल्पमहीरुहः ॥ २२ ॥

तस्मादस्मान्महीपाल विरम त्यागसाहसात्।
रक्षारत्नं हि जगतः प्रजायत्तं वपुस्तव ॥ २३ ॥

इति मन्त्रिवरेणोक्तमाकर्ण्य वसुधाधिपः।
तमूचे सत्त्वधवलस्मितधौताधरद्युतिः ॥ २४ ॥

उक्तं हितं महामात्य भवता सचिवोचितम्।
किन्त्वर्थिजनवैमुख्यसन्तापं नाहमुत्सहे ॥ २५ ॥

देहीति वादिषु गिरौ[1] निषेधपरुषाक्षराः।
स्फुरन्ति वचने येषां सजीवास्ते गतासवः ॥ २६ ॥

इदमस्मादवाप्स्यामीत्याधाय हृदि याचकः।
प्राप्तः प्रयाति वैमुख्यं यस्मिन् किं तेन जीवता ॥ २७ ॥

---

१ गिरौ ?

སྐུ་བསྡུལ་སྐྱེ་བོ་གང་དག་གི། གདུང་བ་ཐོས་བས་ཡིད་བསིལ་ཞིང་།
སྐྱེང་རྩེ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། བསོད་ནམས་ཞུན་དེའི་སྐྱེ་བ་སྨྲའོ། 28

འགའ་ཞིག་དུ་ནི་འགའ་ཞིག་ཚོ། གང་ཞིག་འགའ་ལ་ཕན་བདེ་འགྱུར།
དེ་དོན་ལེགས་པ་ཧོམས་ཀྱི་ལུགས། འདི་ཀི་གཏོང་བདེ་བཅས་ཀྱང་དགའ། 29

མི་བདག་སྐྱིང་སྟོབས་ལྡན་པའི་ཚོགས། དེ་སྐད་ཐོས་ནས་བློད་པོའི།
གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། བསམས་ནས་ཅི་ཡང་མི་སྨྲའོ། 30

དེ་རྣམས་ནམ་ཞིག་མ་ཡི་རྣ། རོལ་ཅིང་ནོམ་པར་གནས་པ་དེའི།
བཙུན་མོ་ཀུན་པའི་འདོད་ཅེས་པ། དགའ་མའི་བདག་མོའི་དགའ་མ་བཞིན། 31

མཐོས་མ་མེམས་ཀྱི་རི་དགས་ཞུགས། འཚད་ལ་མཁས་པའི་ལྷབ་པ་ནི།
རིང་ནས་དང་དགར་འོངས་གྱུར་པ། ཤིག་ནི་འཇུམ་བློ་འཇོག་པས་མཐོང་། 32

སྐྱེ་བ་སྨ་གཞན་དག་དུ། འབྲེལ་ཞིང་མཛའ་བས་འདྲིས་པ་བཞིན།
དེ་མཐོང་དེ་ཡི་འཛེམ་པ་དང་། བདོག་པའི་ཐུང་ཡོ་གཅོར་མ་གྱུར། 33

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་ཆགས་བློ་ཡང་། བག་ཆགས་ཀུན་ནས་ལངས་གྱུར་ཅིང་།
དཔེས་ལས་ཤིན་བྱོགས་བཏང་གྱུར་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་ས་ལ་སོགས། 34

གང་ཕྱིར་སྡོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྐྱེ་བ་སྨར་གོམས་བག་ཆགས་ནི།
གཏུན་དུ་དག་འགྲོ་བའི་སྐད་པ་ཡིས། དཀའ་བ་བཅོམས་འདི་མེད་མི་འགྱུར། 35

धिग्जन्म पुण्यहीनस्य तस्य निष्करुणात्मनः।
यस्यार्त्तजनसन्तापश्रवणे शीतलं मनः ॥ २८ ॥

एतदर्थमयं कायः सापायोऽपि सतां प्रियः।
यत्कस्यचित् क्वचिद् याति कदाचिदुपकारिताम् ॥ २९ ॥

श्रुत्वेति नृपतेर्वाक्यममात्यः सत्त्वशालिनः।
नोवाच किञ्चिदचलां विचिन्त्य भवितव्यताम् ॥ ३० ॥

ततः कदाचिद् भूभर्त्तुस्तस्य लीलाविहारिणः।
जायां जयप्रभां नाम रतिं रतिपतेरिव ॥ ३१ ॥

दूराद् यदृच्छयायातां चित्तसारङ्गवागुराम्।
मुनिरध्यापकः कान्तां ददर्श विनिमेषदृक् ॥ ३२ ॥

प्राग्जन्माभ्याससम्बन्धस्नेहात् परिचितामिव।
तां दृष्ट्वा स धृतेः प्राप धैर्य्यराशिरनीशतां ॥ ३३ ॥

तस्य वीतस्पृहस्यापि वासनोल्लसितं मनः।
उत्सृज्य भववैमुख्यमभिलाषभुवं ययौ ॥ ३४ ॥

इयं हि सततस्यूता सन्ततप्रीतितन्तुभिः।
नापैति सर्व्वजन्तूनां प्राग्जन्माभ्यासवासना ॥ ३५ ॥

དེ་ནི་གནས་སུ་འདོམས་པ་ལ། ཡོན་ནི་བླང་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས།
གླག་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཡོངས་སྤོངས་པའི། སློབ་མ་བྱས་རྟེའི་ཁྲིའུ་སྟེས། 36

དེ་ལ་དེས་སྐྱེས་མཉེས་གཤིན་དག། ནགས་སུ་བདག་ལ་ནོར་མི་དགོས།
འོན་ཀྱང་སྐོང་རས་གྱས་པ་ན། གང་ཞིག་མངོན་པར་འདོད་པ་ཅི། 37

སཱ་བདག་དཔལ་སྟེའི་རྒྱ་མོ་ནི། ཐུབ་པའི་འོད་དེ་གལ་ཏེ་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྱིན་དུ་གོས་པ་ན། འདི་ནི་བདག་གི་ཡོན་དུ་འགྱུར། 38

དེ་སྐད་བྱ་མས་བཟོད་གོས་ནས། སློབ་མའི་ཡིད་ནི་རབ་དུ་འདོམ།
མི་བོད་བསྐང་ཁ་རྣེད་པ་ལ། གེ་ཚོམ་ཀུན་དུ་འབྱུགས་པར་གྱུར། 39

དེ་ནི་སྤྲོང་ནོམས་དང་འདོད་བཞིན། དོག་དུ་གདངས་པའི་སྐོང་རོང་ནས།
སྐ་སྐྱོང་ནོམས་ཀྱི་གཏོ་བོ་ཡི། ཁང་པར་ཡིད་ཆེས་ཞེན་པས་ཞུགས། 40

མི་འགྲོབ་དོགས་སྤྲོང་ཞུམ་པ་ཡི། བསམས་པས་ཡིད་ནི་མི་གཡོ་ཞིང་།
ཤིན་དུ་སྐྱེངས་ལས་གདོང་བདུད་དེ། སཱ་ལ་དོག་ཅིང་ལྷ་བ་བཞིན། 41

སློང་བ་འོང་པ་དེ་མཐོང་ནས། སཱ་བདག་དཔའ་དུ་དགྱེས་པར་གྱུར།
བདུད་རྩི་དང་སྨྱིན་ཚམ་པ་ཡི། ཆུ་གཅིར་ཡང་དག་གྱིས་གྱུར་བཞིན། 42

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེས། བརྡོད་ནས་ཐ་ལ་སྨྱོད་པས་མཆོད།
འོས་པ་མིན་བརྡོད་ངོ་ཚ་ཞིང་། ཡི་གེ་འབྱུང་པར་དེ་ཡིས་སྨྲས། 43

तमाश्रमपदं प्राप्तः समाप्ताध्ययनव्रतः।
शिष्यो माणवकं प्राह दक्षिणा गृह्यतामिति ॥ ३६ ॥

स तमूचे न मे वत्स वने वृत्तिः प्रयोजनम्।
तथापि यदि निर्बन्धः श्रूयतां यदभीप्सितम् ॥ ३७ ॥

श्रीसेनस्य क्षितिपतेर्यदि देवी जयप्रभा।
लभ्यते भवता दातुं तदसौ मम दक्षिणा ॥ ३८ ॥

इत्युक्तं गुरुणा श्रुत्वा शिष्यः कम्पितमानसः।
अशक्यप्रार्थनालाभे संशयाकुलितोऽभवत् ॥ ३९ ॥

स गत्वा सततस्वेच्छाविवृतद्वारमर्थिनां।
विवेश स्वैरविश्रम्भभवनं भूभृतां प्रभोः ॥ ४० ॥

अलभ्यार्थार्थनादैन्यचिन्तातिक्लिष्टमानसः[२]।
नम्राननोऽतिवैलक्ष्यात् वीक्षमाण इव क्षितिम् ॥ ४१ ॥

तं दृष्ट्वार्थिनमायातं प्रहृष्टोऽभूत् महीपतिः।
सुधाप्रदानसन्नद्धसमुद्भूतिरिवाम्बुधिः ॥ ४२ ॥

किन्तवेप्सितमित्युक्ता पूजितः स महीभुजा।
उवाचानुचिताख्यानवैलक्ष्यस्खलिताक्षरः ॥ ४३ ॥

---

१ Org. प्रार्थ। २ Org. °चिन्ताविमानसः।

ཁྱོད་ནི་རྣོང་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། སྔོན་ཚད་གཞན་ཀྱིས་མ་བསྟངས་ཤིང་།
ཀིན་དུ་རྟེན་དཀའི་གནས་དེ་ཡང་། ཐུབ་མའི་དོན་དུ་བདག་རྣོང་གྱུར། 44

བདག་གི་རིག་པའི་བཏུལ་ཞུགས་རྟོགས། སྨོན་དཔོག་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡོན།
ཀྱེལ་པོ་ལྟ་མོ་ཀྱེལ་བའི་འོད། གལ་ཏེ་པོད་ནས་གནང་བར་མཛོད། 45

ཐུབ་པའི་སྨོན་མས་དེ་བཟོད་པའི། འཕྲལ་ཉིད་ས་ཡི་བདག་པོ་ལ།
མཛའ་དང་སྡིག་པའི་རོར་གཅགས་པ། ཚོམ་པ་གཉིས་ཀིག་བྱང་བར་གྱུར། 46

སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མདུན་དཀྱིགས་པས། སྙིང་དུ་སྐྱག་པའི་བཙུན་མོ་དག།
དཀར་བའི་གོས་ཀིས་གཡོགས་པ་བཞིན། དེ་ཡིས་གཉིས་སྐྱེས་དགའ་ལ་སྐྱེས། 47

འབྲལ་བས་འཇིགས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་། ང་ཡིས་བདེན་པར་མི་རྟོག་ཞིང་།
ཚོམ་པར་མི་དཔྱད་ཁྱོད་ཀྱི་ཕེ། ཐུབ་མ་གང་བཞེད་བདག་གིས་སྨྲིན། 48

དེ་སྐད་བཞོད་ནས་ཐུལ་ཏོ་ཡིས། བཙུན་མོ་སྤྱན་འབྱེད་སྐྱབས་སྒྲོལ་མ།
ཏིག་དུ་སྙིང་ལ་ཡང་དག་གཅགས། འཆོ་སྒོག་གཞན་པ་ཉུ་བོས། 49

འབྲལ་བས་གདུང་བའི་མེ་དག་ཕེ། ཐུབ་མར་གྱུར་བས་བཟློག་གྱུར་ཅིང་།
མཛའ་བ་ཤིན་དུ་འཕེལ་བ་ཡི། འདོད་པའི་གཏེན་བྱིས་བཀག་གྱུར་ཀྱང་། 50

ཆུབ་པའི་སྨྲོག་ལ་རབ་དུ་བྱེག། འཕྲལ་ལ་རི་དགས་མོ་བཞིན་དུ།
འདི་ཀི་ཅི་ཞེས་ངལ་བ་དང་། སྐྲག་བཅས་མིག་ནི་རིག་རིག་གྱུར། 51

अनर्थितपरः पूर्व्वमर्थिकल्पतरोस्तव।
गुर्व्वर्थमर्थितां यातः सुदुर्लभपदेऽप्यहम्॥ ४४॥

मम विद्याव्रते पूर्णे दक्षिणाभिमता गुरोः।
राजन् जयप्रभा देवी दीयतां यदि शक्यते॥ ४५॥

इत्युक्ते मुनिशिष्येण सहसैव महीपतेः।
स्नेहदानरसाविद्धं द्विधाभूतमभून्मनः॥ ४६॥

स जगाद द्विजं दन्तज्योतिषाग्रविसारिणा[1]।
गृह्यतां दयिता स्वच्छवाससाच्छादयन्निव॥ ४७॥

अविचार्य्य मया देयमीप्सितं तव यद्गुरोः[2]।
वियोगचकितं चेतः सत्यं न गणयाम्यहम्॥ ४८॥

इत्युक्त्वा हृदयदयितां राजा राजीवलोचनाम्।
सदा हृदयसंसक्तां जीववृत्तिमिवापराम्॥ ४९॥

निवारितोऽपि गुरुणा वियोगव्यसनाग्निना।
निषिद्धोऽप्यतिदुष्टेन स्नेहेन स्मरबन्धुना॥ ५०॥

प्रददौ मुनिशिष्याय सहसा हरिणीमिव।
किमेतदिति सायाससन्त्रासतरलेक्षणाम्॥ ५१॥

---

5 १ Org. °विवारिणा। २ Org. देवयमीप्सितं तव यत्।

སར་སྟྲིད་གཏོང་བའི་ངང་ཅན་ཐུབ་ཀྱིས། དགེ་མ་བཏང་བར་གྱུར་པ་ཡི།
གཏོང་བས་འཇིགས་པ་བཞིན་དུ་སུ། ཆུ་གཏེར་སྐེ་རགས་གཡོ་ལྡན་འདུག 52

གང་ཡིན་ལུས་ལ་གནས་སྐབས་ངག །དབང་པོ་ཟླ་སོགས་ལྟ་ཧོམས་ཀྱིས།
བཟོད་དཀའ་དེ་ཡང་བཟོད་བྱེད་པ། དགའ་མ་དེ་ལ་སྡུ་མི་དགའ། 53

ལ་ལའི་ཚུལ་བྲིམས་ལ་ལའི་ཧོར། ལ་ལའི་དཀའ་ཐུབ་ལ་ལའིཚོར།
ལ་ལའི་ངོ་ཚ་ལ་ལའི་ལུས། བྱང་མེད་ཆེད་དུ་བདུད་བར་གྱུར། 54

སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྟོག། ཆགས་པའི་ཧོར་ཀུན་གང་དག་ཉིད།
དེ་ཉིད་སེམས་དཔའ་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས། སྤྲིན་ལ་ཚྭ་ཡི་གཟེགས་ལ་བཞིན། 55

དེ་ཞི་བླངས་ནས་སོང་བས་དེ། བྱམ་བས་ཡིད་འབྲུགས་མི་ཡི་བདག
དགའ་མ་དང་བྲལ་བའི་ལ་སྟང། ཡིད་འབྱུང་བཞིན་དུ་རབ་དུ་གྱུར། 56

སྟོབ་མས་ས་བདག་ཆུང་མ་ནི། འཆོ་བ་དང་བྲལ་འཇིག་རྟེན་དག
ཐ་རོལ་སངས་བགྱིད་བཞིན་བླངས་ཤིང་། འོང་བ་ཐུབ་པས་མཐོང་བྱུང་ངེ། 57

འབྱོད་པ་དྲག་པོས་ཡང་དག་གདུངས། མཆོག་ཏུ་ཚོས་ཤིན་ཏུ་ཞུམ།
ལས་ནི་ཆོས་པར་བསྟུད་པ་ལས། བདག་ཉིད་རིགས་པ་མེན་པར་བསམས། 58

ཀྱེ་མ་མ་རབས་བྱིས་པ་བཞིན། བདག་གིས་གཡོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས།
གྲགས་པ་མིན་པའི་འདམ་ཏུ་ནི། དོགས་མེད་རང་གིས་བདག་ཉིད་བསྐྱུར། 59

दत्तायास्त्यागशीलिना प्रियायाः पृथिवीभुजा।
चकम्पे त्यागभीतेव भूमिर्लोलाब्धिमेखला ॥ ५२ ॥

यत्कृते दुर्दृशां देहे सेहिरे दुःसहामपि।
इन्द्रचन्द्रादयो देवास्ताः प्रियाः कस्य न प्रियाः ॥ ५३ ॥

शीलं केचिद्धनं केचिद्धर्म्मं केचित्तपः परे।
लज्जां केचित्तनुं केचित्त्यजन्ति योषितां कृते ॥ ५४ ॥

यदेव रागसर्व्वस्वं पुंसां जीवितजीवितम्।
तदेव स्फीतसत्त्वानां दाने तृणलवायते ॥ ५५ ॥

तामादाय गते तस्मिन् विरहाकुलितो नृपः।
विरहिणः सुखद्वेषी मनोभव इवाभवत् ॥ ५६ ॥

शिष्येण मुनिरानीतां दृष्ट्वा भूपतिवल्लभाम्।
रहितां जीवितेनेव परलोकभुवं गताम् ॥ ५७ ॥

गाढानुशयसन्तप्तः परं लज्जानिमीलितः।
अचिन्तयदनौचित्यमात्मनः कर्म्मविप्लवात् ॥ ५८ ॥

अहो नु बालकेनेव मया केवलचापलात्।
निःशङ्कमयशःपङ्के स्वयमात्मा निपातितः ॥ ५९ ॥

བདག་ནི་ཆོས་མིན་བྱེད་པ་ཡིས། རིགས་གནས་སྐྱ་མའི་བཙུན་མོ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཤེའི་མར་གྱུར་འདི། སྡུག་བསྔལ་མེད་ལ་རབ་དུ་གཏུག། 60

བདག་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསམས་ཤིང་། ཡང་དག་སྟོམ་པ་མ་དྲན་ལ།
ཚགས་དང་བྲལ་ཉིད་མ་རྟོག་ཤིང་། དབེན་པ་ཧོམ་པར་མ་བསྟེན་ཅི། 61

ཀྱེ་མ་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ནོམས་ཡིན། ཡང་དག་སྟོམ་མིན་ཚང་གིས་རྒྱེས།
ལེགས་པའི་ལམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ། འདིར་ནི་གཡང་ས་ཁོ་ནར་ཟྱུག། 62

དེ་སྐད་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་དེ། སྐྱེངས་པས་གཟེ་བརྡིད་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
བཞིན་དམན་པས་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། གྱོལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལ་སྨྲས་པ། 63

དབུགས་དབྱང་མཛེས་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱི། སྐུ་ངན་བཀྱེ་བར་མི་འོས་སོ།
ངེས་པར་བདག་ནི་ཚུལ་ངན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཉིད་དོ། 64

འཆུག་དོགས་ཤིང་འདིའི་འོག་དུ་ནི། ངལ་བའི་གདུང་བ་བཏང་བྱས་ནས།
ང་དང་ལྡན་ཅིག་རང་ཁྱིམ་དུ། དཀྱེ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་འགྲོ་འགྱུར། 65

ཐུབ་པས་འདི་བཟོད་ལྟ་མོའི་ནི། བདུད་རྩིའི་ཚར་གྱིས་བླན་པ་བཞིན།
འཇིགས་པའི་ཀུན་ཆོང་བཏང་གྱུར་ཅིང་། སྲོག་ནི་འཇོག་པ་རྟེན་པར་གྱུར། 66

གཉོང་བའི་སྡུག་པ་མེད་བྱང་གིས། མཁྱོ་རིས་ཁྱབ་པ་དེ་ཐོས་ནས།
གྱོལ་པའི་བཙེ་བའི་སྙིང་སྟོབས་དག། ཤེས་འདོད་ཆོད་ཕྱིའི་བུ་ཉིད་འོངས། 67

इयं प्रजानां जननी धर्म्याणां धर्मकारिणा।
वर्णाश्रमगुरोर्जाया मया दुःखानलेऽर्पिता ॥ ६० ॥

किन्तु नाकलितं शीलं न स्मृतः संयमो मया।
गणितं नैव वैराग्यं विवेको नावलोकितः ॥ ६१ ॥

अहोऽच निर्विचाराणां सन्मार्गविमुखं मनः।
असंयमासवक्षीवमपथेष्वेव धावति ॥ ६२ ॥

इति सञ्चित्य स मुनिर्वैलक्षक्षपितद्युतिः।
अभ्येत्य राजदयितामुवाच विनताननः ॥ ६३ ॥

समाश्वसिहि हे मातर्न शोकं कर्तुमर्हसि।
भवितव्यतायं वायं क्लेशस्ते दुर्नयश्च मे ॥ ६४ ॥

त्यक्त्वा आश्रमसन्तापमस्य तीरतरोरधः।
अधुनैव निजं धाम सहात्मभिर्गमिष्यसि ॥ ६५ ॥

इत्युक्ते मुनिना देवी सिक्तेवामृतदृष्टिभिः।
अवाप्तजीवितधृतिस्तत्याज भयसम्भ्रमम् ॥ ६६ ॥

श्रुत्वैतत् चिदिवव्यापि दातुश्चरितमद्भुतम्।
राज्ञः सत्त्वदयां ज्ञातुं वासवः समुपाययौ ॥ ६७ ॥

མི་མེད་ནགས་སྲུ་སྐྱག་གིས་ཀི། སྨན་ཀྱི་ལུས་ཐྱེད་ཟོས་གྱང་ཅིང་།
ཏྲ་བཞི་ཡིས་ནི་དྲ་བཞིན་དུ། བཟང་བར་གྱུར་པ་བྱས་ཟིའི་གཟགས། 68

ཁྲག་ནི་མང་པོ་རབ་ཟག་ཅིང་། ཤུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕྱང་བར་ལྷུན།
སྟེག་པས་བཏེན་པར་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཀྱང་སྦོག་དང་མ་བྲལ་ཏེ། 69

རབ་དུ་གསར་པ་ཤ་ཡི་དྲིས། ཤ་ཟའི་ཚོགས་ནམས་རྟེས་འབྲང་བ།
བཀོམ་ཚགས་ཀྱིལ་དང་ཀྱེན་བོར་བསྐྱེད། ནོར་མེད་ནམས་ཀྱིས་ནོར་ལྡན་བཞིན། 70

གྲོང་ཁྱེར་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་ལས། དེ་ནི་གྲོང་ན་གནས་ནམས་ཀྱིས།
སྐྱིང་རྟེ་ཞུམ་དང་སྐྱག་བསྟལ་གཟེར། འཇིགས་དང་ཡ་མཚན་ཀྱོ་ཉུ་བྱུང། 71

དེ་ཡི་བཟོད་དཀའ་སྡུང་ནས་དེ། སྐག་པ་ནོམ་པ་དང་བཅས་བཞིན།
འཕྲལ་དུ་གྲོང་གི་བྱད་མེད་ནམས། འཇིགས་པས་སྐྱིད་ནི་ཡུག་པར་བྱས། 72

དེ་ནས་ས་བདག་སྐྱོང་བ་ནམས། བལྟ་ཡིར་འདུན་སར་འཁོད་པ་དེའི།
མདུན་དུ་བྱ་གཟིགས་བཞི་པོ་དེས། དེ་ནི་ཁྲིལ་བཞག་སྟེ་བཀོད། 73

མི་ཁར་ཉེན་མོང་ནས་ནམ་འབྲུགས་ཤིང་། མི་སྡུག་ཚ་ཡུགས་དེ་མཐོང་ནས།
སྐྱེ་བོ་བཞི་གྱི་ཚོགས་ནམས་ནི། སྐྱ་མེད་མིག་ནི་ཟུམ་པར་བྱུང། 74

འདར་བས་འབྲུགས་ཤིང་བཀྲོང་པ་ཡིས། དབྱང་པ་གཡས་པ་བསྐྱངས་བྱས་ནས།
གདུང་བས་ཡི་གེ་བྲལ་བའི་ཚོག། དེ་ཡིས་ས་སྐྱོང་དག་ལ་སྨྲས། 75

भक्षिताधःशरीरार्द्धो व्याघ्रेण विजने वने।
पुच्छैश्चतुर्भिराक्रन्दैर्गृहीतो ब्राह्मणाकृतिः॥ ६८॥

प्रस्रवद्भूरिरुधिरो लम्बमानान्त्रमण्डलः।
कृच्छ्रेषपणितप्राणः पापैरिव दृढ़ीकृतः॥ ६९॥

प्रत्यग्रामिषगन्धेन क्रव्यादैर्भृशमन्वितः।
लुब्धपार्थिवचौरोत्थैरनर्थैरर्थवानिव॥ ७०॥

नगरान्तरमासाद्य स ययौ पुरवासिनाम्।
कारुण्यदैन्यदुःखार्त्तो भ्रमविस्मयहेतुताम्॥ ७१॥

स शोक इव साकारः स त्रास इव दुःसहः।
विदधे साध्वसायासं सहसा पौरयोषिताम्॥ ७२॥

सोऽर्थिसन्दर्शनस्थानस्थितस्याथ महीपतेः।
पुचरूपैश्चतुर्भिस्तैर्व्यस्तोऽग्रे मञ्चिकार्पितः॥ ७३॥

तं दृष्ट्वा वैश्रसावैश्रविषमक्लेशविह्वलम्।
निष्कुणिताननवनो जनोऽभून्मीलितेक्षणः॥ ७४॥

स कम्पविह्वलं वक्षमुक्तमुद्दम्य दक्षिणम्।
भुजं जगाद भूपालं व्यथाशिथिलितेक्षरः॥ ७५॥

ཐ་བདག་ཁྱོད་ནི་དགེ་བར་གྱུར། བྱམ་ཆེ་བདག་གི་གཉེན་སྐབས་འདི།
བཟོད་དཀའི་སྟོག་པ་བཞེག་དུ་ཕོག བདག་ལ་གཟིགས་ཤིག་སྐྱིང་རྡེའི་གཉེར། 76

འཁོར་བ་སྡུང་བར་འཛིགས་པའི་ཞགས། ཟབ་མོ་དག་ཏུ་སྣང་གིས་ཟོས།
སྐུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ལྷིག་པ་འདི། བོང་སྟོང་ཕྱིར་ཤ་བདག་འཚོའི། 77

སོང་པའི་གཏུང་བ་འདི་ལ་ཡང་། དུག་པོའི་ཉོན་མོང་ཟད་ཤུས་པའི།
སྲོག་འདིས་བདག་ནི་མི་གཏོང་སྟེ། མཐའ་བ་ཤེས་དམ་པའི་སྐྱེ་བོས་བཞེན། 78

སྡུ་ཞིག་བདག་ཉིད་ལྷས་ཕྱེད་བཙན། གཡ་དེ་ཁྱོད་ལ་སྟེང་པ་ན།
དེས་ཁྱོད་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཤན་མཁའི་ལྕགས་ཡིས་བདག་ལ་སྨྲས། 79

འགྲོ་བ་འདི་ན་སྐྱེ་བོ་ཆོས། གཞན་གྱི་དོན་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་དེ།
ཐམ་ཆེར་རང་གི་བདེ་བ་འཚོལ། སྡུ་ཞིག་སྲོག་སྟེང་སྐྱིང་རྡེའི་གཉེར། 80

ཐམས་ཅད་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་གཉེར། དམན་ཞིང་སོང་པ་ཆོས་ཀྱི་གཉེན།
ལུས་སྦྱིན་ལས་ཀྱང་ཕྱིར་མ་བྱོགས། ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་བདག་སོང་ངོ་། 81

རྩོལ་མེད་གྱས་ཤིང་ཀྱ་ཆེ་བའི། སྦྱིན་པར་གང་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་།
ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་འཛིག་རྟེན་འདིར། ལེགས་བས་ཀྱང་འཕྲང་དག་བུ་སྐྱེས། 82

གཉེན་སོང་ལྷན་པ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་ངེ་འཛིག་རྟེན་ན།
སྦྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་བར་བགྱིད། ཡོན་དགའ་བསྟན་པ་གཉན་གྱིས་ཅི། 83

स्वस्ति तुभ्यं महीपते ब्राह्मणोऽहमिमां दशाम्।
तीव्रपाप इव प्राप्तः पश्य मां करुणानिधे ॥ ७६॥

संसारघोरगहने वने व्याघ्रेण भक्षितः।
जीवाम्यवश्यभोग्यत्वात् दुःखस्यास्य गरीयसः ॥ ७७ ॥

अस्मिन्नपि विपत्तापे तीव्रक्लेशसहिष्णवः।
विमुञ्चन्ति न मां प्राणाः सुहृदः सज्जना इव ॥ ७८ ॥

ददाति यदि ते कश्चित् छित्वा देहार्द्धमात्मनः।
तत्ते जीवितमस्तीति मामूचे व्योमदेवता ॥ ७९ ॥

को ददाति जगत्यस्मिन् जीवितं करुणानिधे।
प्रायेण स्वसुखान्वेषी परार्थविमुखो जनः ॥ ८० ॥

सर्व्वदा सर्व्वदातारं दीनव्यसनबान्धवम्।
देहदानेऽप्यविमुखं त्वामस्मि शरणं गतः ॥ ८१ ॥

एकस्त्वमेव लोकेऽस्मिन् जातः सुकृतपादपः।
निर्व्याजमादरोदारं दानं यस्य फलोन्नतिः ॥ ८२ ॥

किमन्यैर्वा वदान्यस्य कीर्त्तितैर्भवतो गुणैः[1]।
दानमेवाहतो यस्य लोके सुकृतडिण्डिमः ॥ ८३ ॥

१ Orig. किममै र्वदानस्य कीर्त्तिस्ते भवतो गुणैः।

ལྷུང་ཞིང་ཉིན་རིས་སོང་ལྟ་སྐྱོ་བ། གཅང་མང་སྦྱིད་བའི་བཏུལ་ཞུགས་ལྷག
སོང་བའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ལྷ་བྱ། བསོད་ནམས་ཆོང་རྩོད་དག་གིས་འཕྲོག 84

མི་དམའ་ཀུར་དུ་བཀའ་བའི་གཏེར། ཅ་དེ་ཙམ་དག་བཞིག་དུ་བསོལ།
ཁྱོ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་རླུང་གིས་བཞེས། དམ་པ་ནོངས་ཀྱི་གདུང་བ་འཕྲོག 85

རྩོམས་བའི་ཟླ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། མཛེས་པ་འདི་ལས་འབྱུངས་པ་ཡི།
ཚོག་གི་བདུད་རྩིའི་ཚད་ཙྪིན་ཞི། ཟླ་བོད་ལྟ་བུས་འཚོ་བ་ཅིའ། 86

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཟློད་པའི་འཕྲལ། དེ་ཡི་སྟུག་བསྔལ་སྐྱིང་ལ་འཐོས།
ལྷུན་ཞིང་དཔས་ཐུབ་ཀྱལ་པོ་ཡིས། རྩོངས་ཤིང་གཙུལ་བ་དེ་ལ་སྨྲས། 87

སྤོག་འབྲལ་ལས་སྐྱེས་འཇིགས་པ་དག། ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་ཁོང་ལ་དབུགས་དབྱང་མཛོད།
ལྷས་ཕྱིད་དོག་དབྱེད་མེད་ཅིད་དུ། བཅིས་སྐྱེས་ཁྱོད་ལ་བདག་གིས་སྨྲེག 88

གང་འདི་སྐད་ཅིག་འཇད་པའི་ལྷས། འདི་ནི་བསྲུངས་ཀྱང་མི་འཇད་མིན།
དམ་པ་ནོམས་ཀྱི་ལྷས་འདི་ནི། གཞན་པ་ཐག་བྱིན་འཇད་པར་འགྱུར། 89

ཐ་སྙིང་དེ་སྐད་བཤད་ལྷན་ལ། སྐྱིང་ནི་ཡང་དག་འདུལ་གྱང་མ།
དོ་རྡེས་བཅོམ་བཞིག་ཆྱོན་པོ་ནི། ཆེན་པོ་ཆྱོ་གྲོས་ཆེན་པོས་སྨྲས། 90

ཀྱེ་མ་བབ་ཅོལ་གོམས་པ་ལས། ཇོ་བོ་གདུང་བས་གཟེར་མིན་ནམ།
སྐྱེ་ཀུ་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། ཐག་པ་ཉིད་ལ་མི་ཕྱེ་འོ། 91

आपन्नार्त्तिपरित्राणपवित्रचरितव्रताः।
प्राप्यन्ते पुण्यपण्येन विपत्काले भवद्विधाः ॥ ८४ ॥

अमन्दानन्दसुहृदो हरिचन्दनशीतलाः।
हरन्ति सन्तः सन्तापं दक्षिणाः पवना इव ॥ ८५ ॥

पूर्णेन्दुसुन्दरादस्मादुदिता वदनात्तव।
ज्योत्स्नेव जीवयत्येव वाणी पीयूषवर्षिणी ॥ ८६ ॥

इत्युक्तस्तेन सहसा हृदि संक्रान्ततद्व्यथः।
सम्मोहमूर्च्छितं राजा तमूचे वाचमाकुलम्[1] ॥ ८७ ॥

समाश्वसिहि मुञ्च त्वं भयं प्राणवियोगजम्।
प्रयच्छामि शरीरार्द्धमविचार्य्यैव ते द्विज ॥ ८८ ॥

धन्यस्य यात्ययं कायः परोपक्षतये क्षतिम्।
क्षणक्षयी हि देहोऽयं रक्षमाणोऽपि नाक्षयः ॥ ८९ ॥

इत्युक्तवति भूपाले समुत्कम्पितमानसः।
वज्राहत इवोवाच महामात्यो महामतिः ॥ ९० ॥

अहो नु साहसाभ्यासादायासव्यसनी प्रभुः।
हितं न गणयत्येव प्रजापुण्यपरिक्षयात् ॥ ९१ ॥

१ Orig. तमूर्खवाचराकुलम्।

སྐྱེ་གྱི་འབྱོར་བར་བྱེད་བའི་ནག། ཁྱོད་མཚྭངས་ཡོན་དུན་ལྡན་པ་སྟེ།
གང་ཞེག་གཡོག་འཁོར་གྱས་པས་བརྟེན། ཅི་དང་བྱེད་པོ་ས་ཡི་བདག། 92

རྟོ་བོ་བླང་ཆེན་རོལ་པ་ལྟར། མིག་རྒྱས་པན་པ་མི་མཐོང་ན།
འཁོར་བཟང་ནོམས་ཀྱི་དབང་ཐང་དང་། ཐུན་ཚོགས་འདི་སྟེད་ཁོ་ནར་རྟེ། 93

འདུལ་བ་སྐྱ་བ་ནོམས་ཀྱི་ཚོག། དགེ་བའི་མེ་དོག་གིས་བསྲེམས་པ།
སྐྱང་རྩེའི་དོག་པ་གང་དག་གིས། ཀོ་བར་བགྱིས་ཏེ་ཡུན་རིང་མཐོས། 94

འགྲོ་ནོམས་བསྡུང་བའི་རིན་ཆེན་གྱིས*། སྐུ་ལུས་སྡུ་ཞིག་སྟོང་གྱུར་པ།
འདི་ནི་སྲིན་པོའམ་ཀ་ཟ་སྟེ། †སུ་བྱེད་བྱས་ཟེའི་ནོམ་པར་བྱས། 95

གཡའ་ཏེ་འདི་རྣེ་ཆེ་བའི་སྐུ། འདི་ནི་ངིས་བར་མ་བགྱིས་ན།
ལུས་འདི་བཙད་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་། འཆོ་བ་དེ་ལྟ་གལ་མཆིས། 96

གངོན་ངན་དག་གི་ལེགས་བྱས་ནི། རྟོག་དགྱེད་མེད་པ་གང་བྱེད་པ།
དེ་དག་བདག་ཉིད་གདུང་ཞིང་རྩུབ། འཇིག་རྟེན་གཞན་དུབང་བའི་བསེད། 97

དཔག་དུ་ནུས་པ་ཁོ་ན་སྟེག། མི་ནུས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སྟེག།
བདོག་ཀྱན་དང་ནི་ལུས་སྟོན་སེམས། རབ་དུ་སྐྱ་བ་ཁོ་ནས་རྟེ། 98

གང་འདི་གྱི་མཚོན་ཤེར་བྱ་སྟེར། རིང་ནས་ནི་བའི་བདུད་རྩི་སྟེ།
སྐྱོང་བ་ཡང་དག་འོངས་ནོམས་ཀྱིས། དེར་ནི་བདུང་བའང་གཞན་ལས་སོ། 99

---

* ཐྱེ། † ཐུས་ཐྱེད་ ?

प्रजानां भूतये शक्तः कोऽन्यस्त्वत्सदृशो गुणी ।
यद्भक्तिमुखरो भृत्यः श्रोता कर्त्ता च भूपतिः ॥ ९२ ॥

न करोति हितं स्वामी गजलीलानिमीलितः ।
गणनीयाः सुभृत्यानामियत्यो[1] भोगसम्पदः ॥ ९३ ॥

भान्ति ते सुचिरं कर्णे यैः कृता मधुमञ्जरी ।
कल्याणकर्णिकाकीर्णा वाणी विनयवादिनाम् ॥ ९४ ॥

राक्षसोऽयं पिशाचो वा छद्मना ब्राह्मणाकृतिः ।
रक्षारत्नस्य जगतां शरीरैरर्थितां गतः ॥ ९५ ॥

यदि नाम न मायेयं कृता तेन महीयसी ।
तत्कथं कृत्तदेहस्य क्षणमप्यस्ति जीवितम् ॥ ९६ ॥

अविचार्यैव सुकृतं क्रियते दुर्ग्रहेण यत् ।
तदात्मपीडापरुषं परलोकेऽपि निःसुखम् ॥ ९७ ॥

शक्यमेव सदा दद्यादशक्यं दीयते कथम् ।
सर्व्वस्वदेहदानादि प्रवाद एव शोभनः ॥ ९८ ॥

कर्णामृतमिदं दूराद् यन्महार्थिमणिप्रदः ।
सम्प्राप्तानां पुनस्तव पानमस्यान्यतोऽर्थिनाम् ॥ ९९ ॥

---

१ Orig. सुभृत्यानामियभ्यो। २ Orig. मानतेमस्य०।

བྱོལ་པོ་སྐྱེ་གྲོ་ནོམས་ཀྱི་སྟོག། སྟོང་བ་ནོམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར།
ཁྱོད་ཀྱི་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། གཞན་སྡུག་གིས་ཀུང་བསྡུང་བར་འདོམ། 100

ལྷུ་གཅིག་བབ་ཅོལ་མ་མཛད་པས། བདག་ལ་དང་ཞིང་བཅུ་བར་མཛོད།
མཆིང་བྱ་དུམ་བུའི་སྐད་དུ་ནི། རིག་ཅེན་བཅོང་བར་མ་མཛད་ཅིག། 101

འདི་སྐྱས་རྟེ་ཡི་ཞུབས་དག་ལ། བློན་པོའི་གང་ཟག་འགྲེལ་གྱུར་ཀྱང་།
སངས་བདག་ལྷས་ནི་སྨིན་པ་ཡི། ནོམ་པར་བཏེག་ཨས་གསོས་མ་བྱུས། 102

དགའ་བའི་འཚུམ་གྱིས་ཐུབ་པ་ཡི། ཆོ་ཡི་འདོད་ཀྱིས་སྟོག་ལ་ནི།
ཚགས་པ་རྨོངས་པའི་སྐུན་པ་དག། ཡོངས་སུ་ཟུག*་པ་བཞིན་དེ་ཡིས་སྐྱས། 103

བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། གུས་དང་བཅས་པ་འབད་ཞིག་བྱ།
གསལ་བར་བརྗོད་དེ་བྱམ་རིའི་སྟོག། ཐེ་ཚོམ་ཡིས་མི་བཟོད་དོ། 104

དོ་ཤལ་གྱང་རེགས་པདྨོ་དང་། པད་ཅོ་རྒྱ་བ་ཙན་དན་གྱིས།
ནང་གི་གདུང་བཏྱོག་སྟོང་བ་ནི། ཕྱིར་སྟོགས་སྐྱུག་བསྐལ་ཡས་སྐྱེས་མེད། 105

སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་གཟིར་བ་ཀུན། ཀུན་ནས་འཕྲོག་སེམས་སྟོང་ལྟར་པ།
བདག་གི་བྱང་ཆུབ་བར་ཚད་ནི། བྱོ་བཟང་བཀྱི་བར་མི་འདོས་སོ། 106

ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས། སེམས་ཀྱིས་འདས་པ་བདག་གིས་བྱས།
སྐྱེ་བ་ཁ་ཤིན་དུའང་ལུས་པོ་དག། ཕྱིན་བས་བདག་ནི་ཟད་མེད་གྱུར། 107

* ཤྲོ་ཁས།

रक्ष्यः सर्व्वप्रयत्नेन परेषामपि जीवितैः।
प्रजानां जीवितं राजन्नर्थिचिन्तामणिर्भवान्॥ १०० ॥

प्रसीद दयया स्वामिन् देव मा साहसं कृथाः।
न काचशकलस्यार्थे क्रियते चात्मविक्रयः॥ १०१ ॥

इत्युक्ता पादयोः पत्युः पपातामात्यपुङ्गवः।
शरीरदानसङ्कल्पाद् नोच्चचाल च भूपतिः॥ १०२॥

सोऽवदत् प्रणयस्मेरविकसद्दशनद्युतिः।
जीवितस्नेहसम्मोहतमः परिहरन्निव॥ १०३॥

केवलं भक्तिसंयुक्तमुक्तं व्यक्तमिदं त्वया।
न सहेऽहं महामात्य विप्रस्य प्राणसंशयम्॥ १०४॥

हारैस्तुषारैः कमलैर्मृणालैरिन्दुचन्दनैः।
निवर्त्ततेऽन्तःसन्तापो नार्थिवैमुख्यदुःखजः॥ १०५॥

सर्व्वथा सर्व्वदुःखार्त्तिहरणोद्यतचेतसः।
न बोधेरन्तरायं मे सुमते कर्त्तुमर्हसि॥ १०६॥

जन्मान्तरेऽपि ददतो देहं मे न व्यथाभवत्।
स्मराम्यतीतवृत्तस्य सम्यक् सम्बोधिचेतसा॥ १०७॥

སྡུག་མོ་ལྟོགས་ཤིང་ཉམས་མེད་སྟོན། བྱ་ནི་བཟའ་བར་བཙོན་པ་མཐོང་།
དེ་བསྟུང་སྐད་དུ་ལུས་པོ་ནི། ཧོར་འབྲུང་མེད་པར་བདག་གིས་བྱིན། 108

ཤི་བོར་སྐྱེས་ཆེ་ལོང་བ་ལ། མིག་ནི་ཆང་དག་བདག་གིས་བྱིན།
ཁྲ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཇིགས་པ་ལས། ཕྱག་རོན་རང་གི་སྤྲིག་གིས་བསྲུངས། 109

ཟླ་བའི་ལོད་དུ་གྱུར་ཆོ་ཡང་། དཔག་པོའི་མིག་ལ་མགོ་བོ་བདང་།
སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་བོངས་གྱུན་དང་། བྱ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ཀྱང་བྱིན། 110

ས་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་ཐྲོན་པོ་མཆོག།
གསོན་མིན་ཤི་བ་མ་ཡིན་བཞིན། དབང་པོ་གདུང་བས་ཉེན་པར་གྱུར། 111

དེ་ནས་སོག་ལེ་རྟོན་པོ་ཡིས། སྐུ་ལྟས་བཙད་པའི་བྱ་བ་དག།
བགོམ་པར་མི་ནུས་ཀྱིལ་པོའི་བཀས། *བཅོ་པོ་དག་ལ་བསྐོས་པར་གྱུར། 112

སྤྱངས་དྲག་པོས་འབངས་དེ་དག། བཀྲི་བྱིན་སྐུ་ཡིས་ཧོམ་རྩོངས་ཏེ།
ཇི་ཞིག་ལྟར་སྡེས་ས་བདག་གིས། ལུས་ནི་གཅོད་ལ་ཡང་དག་ཞུགས། 113

སོག་ལེ་རྟོན་ཞིང་ཚུལ་པ་ཡིས། མི་བདག་ཧོམ་འབྲུང་མི་མངའ་བའི།
ལུས་ཕྱེད་ཧོམ་པར་བཙད་པའི་ཚེ། ས་ནི་ཡང་དག་གཡོས་པར་གྱུར། 114

སྐད་མདའ་ལྟུང་བའི་གོས་དམར་ཙམ། ཀྱི་སྐར་འབྲུགས་ཤིང་སྐྱ་ཆེན་སྤྲོགས།
མཆི་མའི་ཕྱགས་པའི་ཚོགས་ལྟུང་ཞིང་། མཁའ་ནི་སྐྱ་བཙས་དུ་བ་བཞིན། 115

---

* པ་ལ་གཡུ་ཞེས་བྱ་བ་བཅོ་གོ །

पुरा दृष्ट्वोद्यतां व्याघ्रीं क्षुत्क्षामां पोतभक्षणे।
तद्रक्षार्थे मया दत्तं शरीरमविचारिणा ॥ १०८ ॥

शिविजन्मनि चान्धाय दत्तं नेत्रयुगं मया।
रक्षितश्च स्वदेहेन कपोतः श्येनकाद् भयात् ॥ १०९ ॥

चन्द्रप्रभावतारे च रौद्राक्षायार्पितं शिरः।
सर्व्वस्वपुत्रदारादि दत्तं चान्येषु जन्मसु ॥ ११० ॥

इत्युक्ते बोधिसत्त्वेन भूभुजाममात्यवरः।
न सजीवो न निर्जीव इवाभूत् व्यथितेन्द्रियः ॥ १११ ॥

अलङ्घ्यशासनिनाथ राज्ञा क्रकचधारया।
नियुक्तौ पलगण्डाख्यौ शरीरच्छेदकर्म्मणि ॥ ११२ ॥

तौ तीव्रशोकविवशौ शक्रमायाविमोहितौ।
कदाचिदिव भूभर्त्तुर्देहच्छेदे समुद्यतौ ॥ ११३ ॥

नृपतेर्निर्व्विकारस्य क्रूरक्रकचधारया।
विदार्य्यमाणे देहार्धे पृथिवी समकम्पत ॥ ११४ ॥

भ्रष्टोल्का रक्तवसना निर्घातच्युततारका।
द्यौः सशब्दं रुरोदेव कीर्णाश्रुकणसन्ततिः ॥ ११५ ॥

མི་རྟག་གཟེགས་པས་དྲག་པོ་ཡི། རླུང་བསྐྱལ་ཤིན་དུ་བཙོད་དགར་གྱུར།
ཉི་མ་དུལ་གྱིས་ཟོས་དང་ཀྱེས། ཆུང་དུ་གོང་པ་བསྒྲིབས་པ་བཞིན། 116

སྐྱེ་གྱེའི་མགོན་གྱི་ལུས་ལ་དེར། སོག་ལེས་ག་ཁ་གས་པས་སྐྱེ་ཀྱི་རྣམས།
ངར་ཤིང་ཟྱོགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཡི། རླུ་སྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་ངེས་བཀང་། 117

མི་བདག་སྐྱིང་སྟོབས་མ་བྱེ་བ*། བགྱི་བྱེད་གཉིས་སྐྱེས་མོད་ཀ་དབྱིབས་ཅན།
ཡ་མཚན་འགྱོད་པས་ཧོན་པ་ཡི། སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་རིང་ཞིག་བསམས། 118

འདི་ལ་བློ་ཆེན་འདི་ཡི་ཡིན། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་གདུང་བ་ལ།
སྐྱིང་རྡེ་བས་ཀྱང་མཉེན་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་བས་ཀྱང་སྲ་བ་ཐོག 119

ཀེ་མ་བདག་ཉིད་ཆེ་སྟོང་རྫོགས། ཀུ་མཆོ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཟབ།
རི་རབ་བས་ཀྱང་ཡང་དག་མཐོ། མཐོ་རིས་བས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བཅས། 120

ཀྱེ་མ་སྟོག་ནི་འགྲོ་ན་ཡང་། སྐྱིང་སྟོབས་ཀུ་མཆོ་སྐྱིང་སྟོབས་སྐྱེས།
དམ་པ་ཡ་ངར་སྐྱེད་ན་ཡང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་མི་ཉམས་བཞིན། 121

མིག་སྟོང་སྐྱེན་པས་དེ་བསམས་ཆེ། ས་ཡི་བདག་པོའི་ལྷོ་འོག་ནས།
ལུས་ཐྲེད་ངེས་པར་བཅད་ནས་ནི། ས་ལ་སྐྱེད་དུ་ཐྲུང་བར་གྱུར། 122

ལུས་ནི་ཆོས་གཉིས་གྱུར་ཀྱང་དེ། དག་འདང་སྟོབ་བའི་རང་བཞིན་གྱུར།
འབྲུང་པོ་ཀུན་ཡོངས་བསྐྱབ་པ་ཡི། སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སྟོག་ནས་བཟློང་། 123

* མ་ཟེ་བ (undiminished).

वैश्वसालोकनोद्भूततीव्रदुःखासहिष्णुना।
तूर्णं रजःपटेनेव रविणा पिहितं मुखम् ॥ ११६ ॥

तस्मिन् प्रजाः प्रजानाथे क्रकचाक्रान्तविग्रहे।
चक्रन्दुः पूरिताक्रन्दा दिग्वधूभिः प्रतिस्वनैः ॥ ११७ ॥

अनुच्छसत्त्वमालोक्य नृपं शक्रो द्विजाकृतिः।
विस्मयानुशयाक्रान्तचित्तश्चिरमचिन्तयत् ॥ ११८ ॥

अहो महामतेरस्य करुणाकोमलं मनः।
प्राप्तं परार्थपीड़ासु वज्रादपि कठोरताम् ॥ ११९ ॥

सागरादपि गम्भीरं मेरोरपि समुन्नतम्।
चिदिवादपि साश्चर्य्यमहो वृत्तं महात्मनाम् ॥ १२० ॥

अहो प्राणप्रवासेऽपि सत्त्वं सत्त्वमहोदधेः।
साधोरिव विपत्पाते महत्त्वं नावहीयते ॥ १२१ ॥

इति चिन्तयति क्षिप्रं सहस्राक्षे क्षितिप्रभोः।
नाभेरधःशरीरार्द्धं निष्कृत्तमपतत् क्षितौ ॥ १२२ ॥

स द्विधाभूतदेहोऽपि हर्षोत्साहमयोऽभवत्।
सर्व्वभूतपरित्राणसत्त्वेन धृतजीवितः ॥ १२३ ॥

*དཔེ་བཀའ་ཡིས་ལུས་སྤྲེད་ནི། སྐྱབ་ནས་ཉམས་པ་ཆོས་དུ་གནས།
ཡོངས་རྫོགས་ལུས་ནི་ཡང་དག་ལང་ནས། བྱམ་ཟེ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྐྱས། 124

ཇེ་མ་གྱུར་པོ་ཁྲོད་ཀྱི་ནི། རོལ་མེད་ལུས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་ཡིས།
དཀྱུ་བྱས་མཚོན་འོས་ཁྱེད་པར་དུ། དྲི་མེད་གྲགས་པས་ཆོམ་པར་མཛོས། 125

ཁྲོད་ཡིད་ཆོད་བྱ་དྲི་མེད་དང་། མཚུངས་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པ།
ཀེ་མ་བྱེད་†པོ་སྐྱོངས་པ་དག། དཔེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་ཤིན་དུ་བཀྲམ། 126

དྲང་ཞིང་རབ་རྒྱམ་མངར་བས་ཁེངས། མཁྲོ་ཞིང་བཅད་པར་གྱུར་པ་ཡིས།
བྱར་ཤིང་སྡོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡི། ཀཱཤྱ་དོན་བཟོད་དཀའི་གདུང་བ་བཟོད། 127

འདི་སྐྱས་བྱམ་ཟེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི། བཙུ་བྱིན་དུན་པ་ལས་སྐྱེས་པ།
ཡང་དག་གཟོ་བྱེད་སྐྱབ་གྱི་ཚོགས། བདུད་ཚིའི་ཁྲ་བས་དེ་རྫོགས་བྱས། 128

དེ་ནས་‡བྱད་ཀ་རྒྱགས་གསལ་བར་བྱས། ཡོངས་སུ་ཆོམ་ནས་བཙུ་བྱིན་གྱིས།
རང་གི་ལུས་ཐྱེད་ལེགས་སྐྱབ་བའི། ས་ཡི་བདག་པོ་རབ་དུ་བསྐྲགས། 129

དེ་ནས་མེ་དོག་དཀར་པོའི་ཆོགས། མཁའ་ལས་རབ་ཏུ་ཕྱུང་གྱུར་པས།
དེ་ཚོ་ས་གཞི་དག་ཁྱེད་དགོད། གྲིག་དུ་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུས་མཛེས། 130

དེ་ལྟར་གྱུར་པས་མཚན་སྐྱེས་པ། ཐུབ་པས་སྐབས་དེར་དེ་ལ་ཀྱི།
བཅུན་མོ་དག་ཁ་ཅིག་བའི་དོད། ཁྱེར་ཏེ་མངོན་དུ་ཐྱོགས་ནས་ཐུལ། 131

---

* དེ་ † ཐུབ་པོ་ (वेधसः). ‡ ཐུབ་ མཚན་ལས་ (आकारः).

तदाज्ञया शरीरार्द्धे श्लिष्टे सम्पूर्णविग्रहः।
स्वस्थश्चितिः समुत्थाय ब्राह्मणस्तमभाषत ॥ १२४ ॥

अहो विराजसे राजन् पूज्यं विरजसस्तव।
निर्व्याजदेहदानेन विशेषन्तु भवद्यशः[१] ॥ १२५ ॥

त्वन्मनोमणिविमल्यतुल्यं किञ्चिदकुर्व्वतः।
उपमानेन दारिद्र्यमहो मुग्धस्य वेधसः ॥ १२६ ॥

क्षत्तः सुवृत्तः सरलः परार्थे मधुराशयः।
सहसे दुःसहां पीड़ामिक्षुकाण्डमिवोन्नतः ॥ १२७ ॥

इत्युक्ता ब्राह्मणाकारः शक्रस्तं स्मृतिजन्मभिः।
सञ्जीवन्नौषधिजातैः सुधास्यन्दैरपूरयत् ॥ १२८ ॥

ततः प्रकटिताकारः परितोषात् पुरन्दरः।
सुश्लिष्टनिजदेहार्द्धं प्रशशंस महीपतिम् ॥ १२९ ॥

अथाम्बरान्निपतितः सितकुसुमसञ्चयः।
तत्कालोल्लासितक्ष्मोणीहर्षहास इवाबभौ ॥ १३० ॥

अथान्तरे मुनिस्तस्मै प्रियां जायां जयप्रभाम्।
आदायाभ्येत्य तद्दत्तं जाताश्चर्य्यो न्यवेदयत् ॥ १३१ ॥

१ Orig. विशेषद्यशः।

ནོམ་དག་རང་གི་བྱགས་པ་བཞིན། བཙུན་མོ་དེ་དང་ཡང་དག་འགྲོགས།
གཅིད་ལ་ནོམ་འགྱུར་མི་མངའ་བ། བཙུ་བྱིན་བྱིས་དྲིས་དེ་ཡིས་སྨྲ། 132

དེ་ནས་རབ་མཆོག་སེང་གེའི་ཁྲི། བི་ཤ་ཀཾས་སྐྱབས་པ་དང་།
རིན་ཆེན་ཆར་གྱིས་རབ་གང་བའི། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སར་བདག་ཏེ། 133

ལྷ་ཡི་དབང་བོས་བསྟགས་བྱས་ནས། བཙུན་མོད་བཅས་པ་མངོན་དབང་བསྐྱེད།
སྨྲིན་པའི་བསོད་ནམས་མཐུས་བསྐྱེན་པའི། དགེ་བས་སྐྱེ་ཀུ་ཚོམ་པར་བྱས། 134

འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ནི། ཡང་དག་སྨོན་བའི་བདུད་ཞུགས་བྱས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ། མངོན་འཚང་བྱེ་ཡིད་རབ་དགར་གྱུར། 135

གྱེལ་བོའི་ཐུགས་ནི་བྱམས་པ་དང་ལྡན་སྙིང་རྗེ་དར་བས་སྙིང་སྟོབས་བྱུབ།
ནོམ་པར་དག་ཅིང་ཐོངས་པའི་གདུང་བ་རབ་ཞིའི་འབྲས་བྱེས་དག།

རབ་སྟེར་རབ་དགའི་ཚུ་ཡིས་བགྱིས་པའི་མེག་གིས་བསྲེགས་ནས་སྐྱངས་བྱུང་པའི།
བཙུ་བྱིན་འཆི་མེད་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཡི་བྱགས་པས་ཁེངས་པ་དག་དུ་སོང་། 136

དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྷ་ཡི་ཚོགས་དང་བྱབ་པ་གཅོད་སྨིན་དང་།
སྟོང་འཕྲེའི་དབང་གི་སྤྱི་ལྟང་མཐོས་པའི་བྱག་པས་མཆོད་ལྟན་མཐུ།

སངས་རྒྱས་དག་ནི་མཐོ་རིས་བདེ་གཤེགས་བྱས་ཤིང་བསྟུང་ནས་ལ།
སྨིད་བྱལ་འབྱོང་པ་དག་གིས་མཐོས་པ་ཐོབ་ལྟན་བྱང་ཆུབ་སེམས། 137

पूतया[1] सङ्गतः पत्न्या स्वकीर्त्येव विशुद्धया।
उवाच पृष्टः शक्रेण निकारे निर्विकारितः॥ १३२॥

ततः सिंहासने दिव्ये विश्वकर्म्मविनिर्म्मिते।
रत्नवर्षसमाकीर्णे जम्बुद्वीपे स भूपतिः॥ १३३॥

अभिषिक्तः सुरेन्द्रेण प्रसाद्य दयितासखः।
दानपुण्यप्रभावोत्थकुशलव्यापितप्रजः॥ १३४॥

समाप्तसत्त्वसंसारसन्तारणकृतव्रतः।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धमनाः प्रमुदितोऽभवत्॥ १३५॥

मैवं चेतस्तरुणकरुणं सत्त्वसिद्धं विशुद्धम्
आपन्नार्त्तिप्रशमनफलस्फीतमात्मप्रदानम्।

दृष्ट्वा राज्ञः प्रमोदसलिलक्षालिताक्षो[2] विलक्षः
शक्रः प्रायादमरनगरीं पूरितां तद्यशोभिः॥ १३६॥

इति स विबुधवृन्दैः सिद्धयक्षोरगेन्द्रैः
पुलकरुचिरवक्त्रैरर्च्यमानप्रभावः।

अवनिभवनशक्तः कल्पयन्नाककल्याम्
अभवविभवशोभामाप्तवान् बोधिसत्त्वः॥ १३७॥

---

१ Orig. पतया। २ Orig. प्रमोदसलिलक्षालितां भो।

སྟོབ་བྱང་ཡང་དག་བརྟེད་པ་ཡིས། སྐྱེན་པ་ཁྱད་འཕགས་གསལ་བྱེད་ཅིང་།
དཀྱེ་སྙོང་ནོམས་ལ་གདོམས་པའི་སྒྲུག བཅོམ་ལྡན་གྱོལ་བ་དེ་སྐད་གསུང་། 138

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྣོགས་པ་བརྟེད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དཔལ་གྱི་
སྟེའི་རྟོགས་པ་བརྟེད་པའི་ཡབ་འདབ་སྟེ་གཉིས་པའོ།།། ||

पूर्व्वावतारसंवादे दानोत्कर्षमुदाहरन्।
उपदेशाय भिक्षूणामित्याह भगवान् जिनः॥ १३८॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्रीसेनावदानं नाम द्वितीयः पल्लवः॥

ཚེས་
གཏོར་
ཁ་ལོ་
སྐྱེས་
ཟླ་བ་
ཉི་མ་
ཐོག་
ཚེས་
ཁ་ལོ་
ཟླ་བ་
ཉི་མ་
ཐོག་

Pingala Chhandah Sútra, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each ..	Rs.	0	12
Prithiráj Rásau, (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each		2	4
Ditto (English) Fasc. I		0	12
Páli Grammar, (English) Fasc. I and II @ /6/ each		0	12
Prákrita Lakshanam, (Sans.) Fasc. I		1	8
Parásara Smriti (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Parásara, Institutes of (English)		0	12
Srauta Sútra of Apastamba, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each ..		4	8
Ditto Aśvaláyana, (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each ..		4	2
Ditto Látyáyana (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each ..		3	6
Ditto Sánkháyana (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each ..		2	4
Sáma Veda Samhitá, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.		13	14
Samkhya Sutra vritti (Sans.) Fasc. I and II @ /6/ each		0	12
Sáhitya Darpana, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Sánkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each ..		0	12
Sarva Darśana Sangraha, (Sans.) Fasc. II		0	6
Sankara Vijaya, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only) ..		0	6
Sánkhya Sára, (Sans.) Fasc. I		0	6
Śri Bháshyam, (Sans.) Fasc. I		0	6
Suśruta Samhitá, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each		1	8
Taittiríya Áranya (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each		4	2
Ditto Bráhmana (Sans.) Fasc. II—XXIV @ /6/ each		8	10
Ditto Samhitá, (Sans.) Fasc. II—XXXIV @ /6/ each		12	6
Ditto Prátiśákhya, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Tándyá Bráhmana, (Sans.) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Tattva Chintámani, Fasc. I—X (Sans.) @ /6/ each		3	12
Tul'sí Sat'sai, (Sans.) Fasc. I		0	6
Uttara Naishadha, (Sans.) Fasc. III—XII @ /6/ each		3	12
Uvásagadasáo, (Sans.) Fasc. I—IV @ /12/		3	0
Varáha Purána, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Váyu Purána, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VII, @ /6/ each Fasc.		4	14
Vishnu Smriti, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each		0	12
Vivádáratnákara, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Vrihannáradiya Purána, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/		1	14
Yoga Sútra of Patanjali, (Sans. & English) Fasc. I—V @ /14/ each ..		4	6
The same, bound in cloth		5	2
Tibetan Series.			
Sher-Phyin— Fasc. I		1	0
Arabic and Persian Series.			
'Alamgírnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each ..		4	14
Ain-i-Akbari, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each		22	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)		12	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each		37	0
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..		7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4to., thick paper, @ 4/12; thin paper		4	8
Dictionary of Arabic Technical Terms and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each		21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each		14	0
Fihrist-i-Túsí, or, Túsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each		3	0
Futúh-ul-Shám Waqidí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Haft Asmán, History of the Persian Mansawi. (Text) Fasc. I ..		0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each ..		4	8
Iqbálnámah-i-Jahángírí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each ..		1	2
Isabáh, with Supplement, (Text) 49 Fasc. @ /12/ each		36	12
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II, Fasc. I—V @ /6/ each		5	4
Maghází of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Muntakhab-ul-Tawárikh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each ..		5	10
Muntakhab-ul-Tawárikh (English) Vol. II, Fasc. I—IV @ /12/ each ..		3	0

(Turn over.)

Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..	Rs.	7	2
Mu'ásir-i-'Alamgírí (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each ..	..	2	4
Nokhbat-ul-Fikr. (Text) Fasc. I	..	0	6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandarí, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each ..	..	1	8
Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/ each	..	7	0
Tabaqát-i-Násirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	..	1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	..	10	8
Táríkh-i-Firúz Sháhí, (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each	..	2	10
Táríkh-i-Baihaqí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	..	3	6
Táríkh-i-Firozsháhí, Fasc. I—IV @ /6/ each	..	1	8
Wís o Rámin, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	..	1	14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II. Fasc. I—VIII @ /6/ each ..	..	6	6

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. Asiatic Researches, Vols. VII, IX to XI; Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ /10/ each ..	Rs.	80	0
Ditto Index to Vols. I—XVIII	..	5	0
2. Proceedings of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /4/ per No.; and from 1870 to date @ /6/ per No.			
3. Journal of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6) 1886 (8). @ 1/ per No. to Subscribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers, *N. B. The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.*			
4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 ..		3	0
General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863-64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)	..	1	8
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)	..	1	8
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)	..	3	0
Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II, Vocabulary, by R. B. Shaw (Extra No., J. A. S. B., 1878) ..	..	3	0
Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part I, Grammar (Extra No., J. A. S. B., 1880)	..	1	8
Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882) ..	..	3	0
5. Anis-ul-Musharrahin	..	3	0
6. Catalogue of Fossil Vertebrata	..	2	0
8. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal	..	3	8
9. Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev. W. Taylor	..	2	0
10. Han Keung Tsew, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis ..	..	1	8
11. Istiláhát-us-Súfiyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo.	..	1	0
12. Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each ..	..	32	0
13. Jawámi-ul-'ilm in riyází, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ..	..	2	0
14. Khizánat-ul-'ilm	..	4	0
15. Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each	..	40	0
16. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each ..	..	18	0
17. Purana Sangraha, I (Markandeya Purana), Sanskrit	..	1	0
18. Sháraya-col-Islám	..	4	0
19. Tibetan Dictionary by Csoma de Körös	..	10	0
20. Ditto Grammar "	..	8	0
21. Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryér	..	2	0
Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXII @ 1/ each ..	..	22	0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ..	..	5	0

N.B. All Cheques, Money Orders &c, must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society."

BIBLIOTHECA INDICA;

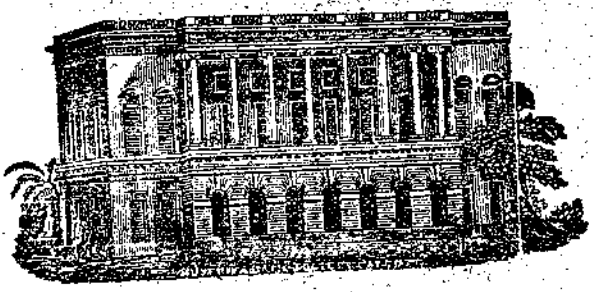
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 730.

AVADÁNA KALPALATÁ

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYÁBHÚSHAŅA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. II.

CALCUTTA:

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

SOCIETY, 57, PARK STREET.

1889.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. TRUBNER & CO.

57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON, E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

		Rs		
Advaita Brahma Siddhi, Fasc. I—III @ /6/ each	..	..	1	2
Agni Purána, (Sans.) Fasc. II—XIV @ /6/ each	..	..	4	14
Apa Bháshyam, Fasc. I	..	..	0	6
Aitareya Aranyaka of the Rig Veda, (Sans.) Fasc. I—V @ [illegible]	..	..	0	14
Aphorisms of Sándilya, (English) Fasc. I	..	..	0	[illegible]
Aphorisms of the Vedánta, (Sans.) Fasc. VII [illegible]	..	..	2	4
Ashtasáhasriká Prajnápáramitá, Fasc. I—VI @ /6/ each	..	..	2	4
Aśvavaidyaka, Fasc. I—V @ /6/ each	..	..	1	14
Avadána Kalpalatá by Kshemendra, (Sans. & Tibetan) Vol. I Fasc. I—II @ 1/	..	..	2	0
Bhámatí, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	..	..	3	0
Brahma Sútra, (English) Fasc. I	..	..	0	12
Bribaddevatá, (Sans.) Fasc. I	..	..	0	6
Bribaddharma Puránam, Fasc. I—II @ /6/ each	..	..	0	12
Bribat Aranyaka Upanishad, (Sans.) Fasc. VI. VII & IX @ /6/ each	..	..	1	2
Ditto (English) Fasc. II—III @ /6/ each	..	..	0	12
Brihaddaivatika, (Sans.) Fasc. II—III, V—VII @ /6/ each	..	..	1	14
Chaitanya Chandrodaya Nataka, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	..	..	0	12
Chaturvarga Chintámani, (Sans.) Vols. I. Fasc. 1—11; II, 1—25; III. Part I Fasc 1—18, Part II. Fasc. 1—3 @ /6/ each	..	..	21	6
Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II	..	..	0	6
Dasarupa, Fasc. II and III @ /6/	..	..	0	12
Gobhiliya Grihya Sútra, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each	..	..	4	8
Hindu Astronomy, (English) Fasc. I—III @ /6/ each	..	..	1	2
Kála Mádhava, (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/	..	..	1	8
Kátantra, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/ each	..	..	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	..	..	10	8
Kaushitaki Brahmana Upanishads, Fasc. II	..	..	0	6
Kúrma Purána, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	..	..	3	0
Lalita Vistara, (Sans.) Fasc. II—VI. @ /6/	..	..	2	14
Lalita-Vistara, (English) Fasc. I—III @ /12/ each	..	..	2	4
Madana Párijáta, (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each	..	..	2	4
Manavaka Sangraha, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	..	..	1	2
Márkandeya Purána, (Sans.) Fasc. IV—VII @ /6/ each	..	..	1	8
Márkandeya Purána (Eng.) Fasc I—II @ /12/ each	..	..	1	8
Mimánsa Darśana, (Sans.) Fasc. II—XIX @ /6/ each	..	..	6	12
Náradá Pancharátra, (Sans.) Fasc. IV	..	..	0	6
Náradá Smriti, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/	..	..	1	2
Nayavártikam, (Sans.) Fasc. I	..	..	0	6
Nirukta, (Sans.) Vol. I. Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VI; Vol. III, Fasc. I—VI; Vol. IV, Fasc. I—VII @ /6/ each Fasc.	..	..	9	6
Nitisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	..	..	1	
Nyáya Darśana, (Sans.) Fasc. III	..	..	0	6
Nyáya Kusumánjali Prakaranam (Sans.) Vol. I, Fasc. I—III @ /6/ each	..	..	1	2
Parisishta Parvan (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	..	..	1	8

(Continued on third page of Cover.)

A list of those cases, in which apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined.

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
3rd Pallava.			
Sloka	16	गोविन्दो नाभिगर्भेण	गोविन्दनाभिगर्भेण
,,	21	पाथेयमन्थे	पाथेयमन्त्थे
,,	22	ऋपो वधूवचः	ऋपवधूवचः
,,	,,	जने	जनः
,,	26	तुरितं	दुरितं
,,	28	पुष्परलध्वजं ऋचं पताका॰	पुष्परलध्वजच्छचपताका॰
,,	41	सोच्छासेनेव	सोच्छ्वासेनेव
,,	55	सव्वोथेसार्थे॰	सव्वोथिसार्थे॰
,,	66	वैगमं	वैग्रसं
,,	77	थात्यनुकम्पताम्	थात्यनुकम्प्रताम्
,,	81	तूर्ण	तूर्ण
,,	99	शक्तानां	सक्तानां
,,	107	वनमवविगाह्यताम्	वनमेव विगाह्यताम्
,,	118	वभूव दृष्टि॰	बभूवादृष्टि॰
,,	122	संसारवैमुख्यः विवेक॰	संसारवैमुख्यविवेक॰
,,	123	न देयं	नादेयं
,,	124	तथेत्यवधार्य्ये	तथेत्याधार्य्यं
,,	138	मनोवृत्तेरिव न सुखतां	मनोवृत्तिरिव निःसुखतां
,,	146	भोगऋणो नैव	भोगऋणेनैव
,,	148	निलयं	निलये
,,	149	विस्रब्धाः	विस्रब्धाः
,,	150	विश्रब्ध॰	विश्रब्ध॰
,,	155	न	नु

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.		SUGGESTED ALTERATIONS.
3rd Pallava.		
Sloka 156	क्षण०	क्षर्ण
,, 158	क्षपाकोमलचित्तदृत्तैः	क्षपाकोमलचित्तदृत्तैः
,, 161	स्वयंसदृत्तैः	स्वयंसदृत्तैः
,, 164	सहर्षः	स हर्षं
,, ,,	०मनोरथेन	०मनोरथस्य

CORRIGENDA.

Page	59	मान्धातावदानम् ॥ ४ ॥	मान्धात्रवदानम् ॥ ४ ॥

Pallava III.

Sloka	5	अतः	अुतः
,,	6	འཇིག་	འཇིགས་
,,	21	བྱིས	བྱིམ
,,	,,	སྐྱག་བསྐལ་	སྐྱག་བསྐལ་
,,	56	མི་འཆོ	མི་འཆེ
,,	59	पानभोजनम	पानभोजनम्
,,	64	འཆོ་བ་མེད་	འཆོ་བ་མེད་
,,	82	गजम	गजम्
,,	102	भूञ्जते	भुञ्जते
,,	106	བཅོ་བ་	བཅུ་བ་
,,	116	བྱང་	བྱོང་
,,	117	བྱང་	བྱུང་
,,	133	एकाकीनं	एकाकिनं
,,	154	दत्यर्थिताः	दत्यर्थितः
,,	160	सरक्त०	स रक्त०
,,	168	०र्भागव०	र्भार्गव०
,,	176	རང་	རབ་

Pallava IV.

Sloka	1	अति	अृति
,,	35	སྐྱག་བསྐལ་	སྐྱག་བསྐལ་

मणिचूड़ावदानम् ॥ ३ ॥

मान्धातावदानम् ॥ ४ ॥

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཏུག་ནོར་གྱིས། ༣

ང་ལས་རྒྱལ་བའི་ཏེན་གྱིས།། ཀ

Chapter III.

ཡལ་འདས་གསུམ་པ།

གཙུག་ན་ཀོར་བྱའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

འགྲོ་འདིར་སྐྱོས་པ་མིད་བྱང་རིན་ཅེན་ཚོགས།
ཆུ་སྒྲིག་འབྱུང་གནས་དག་ལས་སྐྱེ་བར་ལྟོག
སྡུ་ཞིག་ཀྱང་ཉི་རབ་དུ་གསལ་བ་ཏེ།
བདེ་བར་འགྲོ་བ་སྐྱེས་བྱ་རིན་ཅེན་སྐྱེས། 1

*བ་གམ་འདོད་ཆོགས་གུང་བྱང་ཀྱིས། ཡོངས་སུ་དགར་ཐོའི་ཀྲོང་ཁྱེར་ཉི།
སྐྱ་ཀེ་དུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྐལ་བཟང་ཐ་ཡི་ཐེག་ལེ་ཡོད། 2

འཇུག་ངོགས་བཞིན་དུ་བསྟེན་འོས་གང་། བསོད་ནམས་བྱེད་གཙང་གཅིག་ཏྱིན་དང་།
སྐྱིང་སྟོབས་རང་བཞིན་གང་གླུ་ལྟར། དེ་ཕེད་ཡིད་སྐན་དག་དུ་གནས། 3

ནམ་ཞིག་བྱགས་བའི་མེ་དོག་ལྟེག། བསོད་ནམས་དེ་བཟང་རབ་དུ་གྱོས།
ལེགས་བྱས་སྐྱེད་ཚལ་དག་འཁྱེད་དུ། གྲོང་ཁྱེར་བ་ནོམས་རབ་དུ་རྟེན་†། 4

དེར་ཞི་ས་བདག་ཆུ་གཏེར་ཚེ། རབ་མང་ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་དང་།
གྲགས་བའི་རི་བོང་མཚན་མ་བསྐྱེད། གསེར་གྱི་གཙུག་ཕུད་ཅེས་གྲགས་བྱུང། 5

---

* ཚ་ཡི། † རྟེ, རབས་ཏེ།

तृतीयः पल्लवः ।

मणिचूड़ावदानम् ।

अस्मिन्नद्भुतसर्गे मकराकरजायमानमणिवर्गे ।
कोऽपि प्रकटितसुगतिः पुरुषमणिर्जायते ॥ १ ॥

अस्ति सौभिप्रभापूरकर्पूरपरिपाण्डुरम् ।
साकेतनाम नगरं सौभाग्यतिलकं भुवः ॥ २ ॥

सेव्यैः[२] प्रभासच्चमयै र्गङ्गाविमलमानसैः ।
तीर्थैरिव स्थितं यच्च पवित्रैः पुण्यकर्तृभिः ॥ ३ ॥

यशःकुसुमिते यच्च पुण्यसौरभनिर्भरे ।
रमन्ते सुकृतोद्याने नन्दने पुरवासिनः ॥ ४ ॥

तत्राभूत् भूपतिर्भूरिगुणरत्नमहोदधिः ।
भूतिर्यशःशशाङ्कस्य हेमचूड़ इति श्रुतः ॥ ५ ॥

---

१ सौभि (dome). २ Orig. सैव्यैः ।

དོག་དུ་དན་བས་བསྡེན་འོས་ཤིང་། རྩོད་དུས་རབ་དུ་འཕྲོག་བྱེད་པ།
རྟོག་ལྡན་ལྷན་ལྷ་བྱ་གང་གིས་ཀི། སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཀྱིས་འདྲིན་པར་བྱས། 6

སར་བདག་བཟོད་ལ་ཀུན་ཆགས་ཤིང་། དཔལ་ཀྱིས་དགྱེས་བྱུང་སྐྱིང་རྡེ་དགའ།
རབ་གྲགས་ལ་ཡང་དབང་ཐུབ་གང་། སྐྱེ་ཀུ་ཆོམས་ཀྱི་དགའ་བྱེད་བྱུས། 7

མི་གསོད་མཆོད་སྦྱིན་བསྒྲུབ་ལྡན་པ། གང་གི་བསོད་ནམས་མི་འདེགས་ཡོན།
འཆི་མེད་སྒྲ་* དབྱངས་ཡོངས་རྫོགས་པ། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བྱིན་པར་བྱུས། 8

མཐུ་དང་ལྡན་ཡང་གང་མ་སྐྱེས། ཚོམ་པར་འབྱོང་ཡང་སྐུན་པར་སྐྱེ།
རྡེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བཟོད་ལྡན་ཚུལ། ཡང་ཆོ་ལྡན་ཡང་དབང་པོ་ཐུབ། 9

མཁྱེན་པོར་བྱུར་བའི་ཟབ་མོ་དང་། རྒྱབ་འའི་བོད་རྡོར་དབའ་པོ་དང་།
སར་གཞི་འཛིན་པ་དམ་པའི་ཐོག་ཏུ། གང་ཀི་ཡ་མཚན་བྱས་པར་བྱུས། 10

ཐུབ་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི། གྲུབ་ཀི་གཉིས་ཤེག་བྱང་བྱུར་ཏེ།
གཏོང་པ་རྟོགས་པའི་སྐྱིང་རྡེ་དང་། ཡེགས་བྱས་དཔལ་ཀི་དར་བབ་པའོ། 11

པདྨའི་འབྱུང་གནས་དེ་ཡིས་ཀི། ལྷ་མོ་མཛེས་ལྡན་དགའ་མར་བྱུས།
ཐུ་རྡོའི་དཔལ་བཞིན་དགའ་བྱ་ཀི། སྐྱེས་མེད་དགའ་བ་མངོན་པར་འཚར། 12

ལྷགས་ནི་རྡེ་ཡི་ཡོན་དབ་དང་། དཔལ་ཀི་འབར་བ་གཏོང་བ་དང་།
མཛེས་པ་ཉིད་ཀི་ཐྲིམས་ཀྱིས་བཞིན། དེ་ཀི་ཐུབ་པོས་རྒྱ་བས་མཛེས། 13

* Sound and voice.

सदा सदाश्रयार्हेण कलिकालापहारिणा ।
कृतः कृतयुगेनेव येन धर्म्मधरो जनः ॥ ६ ॥

महीपतिः क्षमाशक्तः श्रीवृतः करुणारतः ।
वल्लभोऽभूत् प्रजानां यः प्रख्यातो विजितेन्द्रियः ॥ ७ ॥

अमरासवसम्पूर्णामहिंसासचदीक्षितः ।
ददौ यः सर्व्वभूतानां पुण्यामभयदक्षिणाम् ॥ ८ ॥

निर्मदो यः प्रभावेऽपि विभवेऽपि प्रियंवदः ।
क्षमाशीलः प्रभुत्वेऽपि यौवनेऽपि जितेन्द्रियः ॥ ९ ॥

गम्भीरेणोन्नतिमता शूरेण शशिकान्तिना ।
सत्यक्षेण क्षितिभृता येनातन्यत विस्मयः ॥ १० ॥

राज्ञस्तस्याद्वितीयस्य बभूवाभरणद्वयम् ।
त्यागपूर्णञ्च कारुण्यं तारुण्यं सुकृतश्रियः ॥ ११ ॥

पद्माकरस्य तस्याभूत् देवी कान्तिमती प्रिया ।
प्रभातश्रीरिव सदा निर्दोषाभ्युदयोत्सवा ॥ १२ ॥

नीतिः प्रभुगुणेनेव त्यागेन श्रीरिवोज्ज्वला ।
रराज राजचन्द्रेण सा शीलेनेव चारुता ॥ १३ ॥

དོག་དུ་དགའ་བྱིད་སྣོན་པ་དག། རབ་ཁཀྱམ་ཆོམ་པར་གྱགས་པ་དེས།
ས་འཛིན་མཆོག་དུ་མཛེས་བྱུང་པ། མཁྱེ་རིས་དབང་གྱི་ཆུང་པོ་བཞིན། 14

རྡེ་ལས་དུས་སུ་དགེ་བའི་གནས། མངལ་ནི་དེ་ཡི་བཟང་བྱུང་ངེ།
འཇིག་རྟེན་བརླ་འབྱོར་བའི་སྐད། ཁ་དོ་དེ་ཡི་ཉིན་བྱེད་བཞིན། 15

བདུད་རྩིའི་ཟེར་གྱི་ཆུ་གཏེར་རྒྱས། ཚངས་པའི་པདྨ་ཁྲུག་འཇུག་སྟེ།
དག་ཕྱེད་དག་གིས་སྤྲུལ་ཤིང་བཞིན། དེ་ནི་མངལ་གྱིས་མཛེས་པར་བྱུང་། 16

དེ་ཡི་མངལ་གྱི་མཐུས་སྤེད་པའི། མཁོན་པར་འདོད་བཞིན་མི་བདག་གིས།
མཁོན་པར་འདོད་ལས་མཁོན་ཚུགས་ནོར། སྤྲོང་བའི་དོན་མཐུན་ཀུན་ལ་བྱིན། 17

སྐར་ཡང་ས་བདག་གིས་སྤེད་དྲིས། དགེ་བའི་མངལ་དང་ལྡན་པ་དེ།
དབྱངས་ཅན་མ་བཞིན་དང་ཉིད་ཀྱིས། དམ་ཆོས་རིམ་པར་བཤད་པ་བྱས། 18

ཡོངས་རྫོགས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ནི། ཆོས་གཏེར་བསྟུབ་པ་རབ་འཛིན་པས།
ཐོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་པ་ལས། དགེ་དུ་བསྡུངས་ཤིང་རབ་དུ་བསྟུང་། 19

འབྲོག་དགོན་བགྱིད་དཀར་ཡོངས་ལྷུང་འཛིག་རྟེན་ནི།
ཐ་རིལ་ལམ་དུ་གདུང་བས་ཉིན་ནམ་ཤ།
ཡིད་འོང་རབ་གྱིས་འབྲས་བྱས་རྫོགས་པའི་ཐྲོགས།
གྲིབ་ཤིང་ཆོས་དང་མཚུངས་པ་གཞན་ཡོད་མེན། 20

सदानन्दनविख्यातयशःप्रसरया तया।
मेरुस्त्रिदिवलक्ष्येव बभौ भूमिभृतां वरः॥ १४॥

काले कल्याणनिलयं भर्तुः सा गर्भमादधे।
भूत्यै भुवनपद्मस्य दिवाकरमिवादितिः॥ १५॥

अरणिः पावकेनेव वेलेवाब्धेः सुधांशुना।
ब्रह्माङ्गेनेव गोविन्दो नाभिगर्भेण सा बभौ॥ १६॥

तस्या गर्भानुभावेन दोहदाभिमतं नृपः।
ददौ सर्व्वार्थिसार्थेभ्यो वाञ्छिताभ्यधिकं वसु॥ १७॥

पुनर्भूमिभुजा पृष्टा दोहदं शुभगर्भिणी।
सरस्वतीव सा चक्रे स्वयं सद्धर्म्मदेशनाम्॥ १८॥

पूर्णपुण्यमणिर्धर्म्मनिधिर्विधिसमुद्भृतः।
विपद्विपुलदुःखेभ्यः सदा रक्षति रक्षितः॥ १९॥

कान्तारदुर्गेषु परिच्युतानां
तापातुराणां परलोकमार्गे।
स्निग्धः प्रवृद्धः फलपूरिताशः
छायातरुर्धर्म्मसमोऽस्ति नान्यः॥ २०॥

རབ་རིབ་ཅན་པ་སྣང་བ་ཕོངས་པའི་དུག་ལ་ཟོར་བྱ་སྐྱང་
ལ་ལག་པའི་མཆེལ་པ་སྟེ།
སྨྲོང་ལ་དཔག་བསམ་སྡོན་པ་འབྲོག་ལ་ཤིས་བའི་ལེང་ཏོ
ལམ་གཞན་དག་ལ་ལམ་ཀྱི་བཤྱོགས།
སྐྱག་བསྟལ་ནད་ལ་སྨན་ཆེན་དང་ནི་སྦྱིད་པའི་འཇིགས་པ་
ཀུན་འཐུགས་བསམ་པ་དབུགས་འབྱིན་པ།
གདུང་བ་དག་ལ་ཅན་དན་ནགས་ཚལ་བདེན་པའི་མཛའ་
ཤེས་ཆོས་ནི་དམ་པ་ཧོམས་ཀྱི་གཉེན། 21

དེ་སོགས་མི་བདག་བཙུན་མོའི་ཚོག། དཀར་བའི་ཆོས་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
དཔལ་ལྡན་འབྱོལ་འཇིག་རྟེན་དུ། དམ་ཆོས་གཅིག་ཤུ་སྐྱབས་སུ་གྱུར། 22

དེ་ནས་དུས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ། མགའ་ལ་བདུད་རྩིའི་འོད་ཟེར་བཞིན།
འགྲོ་བའི་རབ་རིབ་འཇོམས་བའི་བྱ། ལྷ་མོ་ལ་ནི་བཅོས་པར་གྱུར། 23

དེ་ཡི་གཙུག་ཏོར་ནོར་བུ་ཡི། ལྟན་སྐྱེས་དགའ་དུ་སྐྱེས་གྱུར་ཏེ
སྐྱེ་བ་གཞན་སྤྲུར་འགྲོགས་པ་ཡི། དབེན་པ་བཞིན་དུ་དེ་མ་མེད། 24

དེ་ཡི་གཙུག་ན་གང་འོད་མཐུས། མཚན་མོ་ཉིན་དུ་བཟློད་པ་ཡིས།
ནོར་བུ་བསོད་ནམས་ལ་སྐྱེས་པ། *རབ་སྦྱིན་དེ་ཡིས་མཛེས་པར་གྱུར། 25

* སུབྷ ।

आलोकस्तिमिरे[1] विपद्विषमणिः पाते करालम्बनम्
याच्ञाकल्पतरुर्जगज्जयरथः पाथेयमन्धे पथि।
दुःखव्याधिमहौषधं भवभयोद्भ्रान्ताश्रयाश्वासनम्
तापे चन्दनकाननं स्थिरसुहृद्धर्म्मः सतां बान्धवः॥ २१॥

इत्यादिधर्म्मधवलं श्रुत्वा नृपो वधूवचः।
धर्म्मैकशरणः श्रीमान् बभूव भुवने जने॥ २२॥

ततः कालेन सम्पूर्णे द्यौरिवामृतदीधितिम्।
असूत दारकं देवी[2] जगत्तिमिरदारकम्॥ २३॥

अजायतास्य सहजश्चूड़ालङ्करणं मणिः।
प्राग्जन्मान्तरसंसक्तो विवेक इव निर्म्मलः॥ २४॥

स बभौ सुभगस्तस्य[3] मूर्द्धि पुण्यमयो मणिः।
यस्य प्रभाप्रभावेण यामिन्यो दिनतां ययुः॥ २५॥

---

१ Orig. आलोके तिमिरे।
२ Orig. has also another reading सा चि।
३ Orig. स बभौ भगस्तस्य।

གཙུག་ཏོར་དང་བཅས་ཞིང་བྱ་དེའི། བདུད་རྩི་ཁྲུ་བའི་ཐིག་པ་ཡིས།
ལྷུགས་ནམ་མཁའ་སྐྱེང་དུ་ཞི་བ་དང་། གསེར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་དུའང་བཤྱིག། 26

དེ་ནས་སྐྱེ་དྲན་བྱིས་པ་རེའི། ཆོག་གིས་ཁ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
ཞོད་བྱའི་བཙུད་འབྲུངས་གསེར་ནམས་ཀུན། སྐྱོང་བ་ནམས་ལ་རྣག་དུ་བྱིན། 27

དེ་སྐྱེས་ཚེ་ན་ལྷ་ནམས་ཀྱིས། མཁའ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་མེ་དོག་དང་།
རིན་ཆེན་ཐྱོག་མཆོག་གདུགས་དང་ནི། བ་དན་རྒྱང་གཡབ་གོས་ཀྱིས་བཀང་། 28

ཤིན་དུ་གསལ་བར་བསྒྱིད་པ་ཡིས། རིག་པ་ཀུན་གྱིས་ནམ་མཁེས་བདག།
དེ་མིང་མི་བདག་གིས་མཁོད་པ། བཙུག་ན་ཞོད་བྱ་ཞེས་སྨྲ་བགས། 29

ཡོངས་འདུ་དག་གི་ཚུ་གཏེར་བཞིན། བྱ་སྐྱེས་མངོན་པར་སྐྱེས་པ་དེས།
ཡབ་ཀྱི་བསམ་པ་དག་བ་ཡི། བདུད་རྩིས་དབ་ཏུ་ཐྱོས་པར་བྱས། 30

ཐྱོས་བས་ངོ་ལོ་མི་བཞིན་དང་། གཞིན་ནུས་དེ་ཡི་སྐས་མོ་བཞིན།
མཆོད་པར་འོས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིས། གཞོན་ནུ་དེ་ཡི་ཡུམ་ཡང་མཁོས། 31

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་ཡི་བདག། བསོད་ནམས་ཟེས་སྐས་དག་ལ་ནི།
ལྷ་ཡི་གནས་སུ་ཡང་དག་འཛོགས། གཙུག་ན་ཞོད་བྱ་མི་བདག་གྱུར། 32

སྐྱོང་བ་ནོམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། དེ་ཡི་སྨིན་བས་ཡོངས་ཁྱེངས་པས།
བསོད་ནམས་བདེ་སྐྱང་འཛིག་རྟེན་ན། བོངས་པར་གྱུར་ཞིང་སྐྱོང་བའང་མེད། 33

सोष्णीषस्य मणेस्तस्य पीयूषस्यन्दिविन्दवः।
नयन्ति हेमतां लोहं तुरितं शमयन्ति च ॥ २६ ॥

शिशोर्जातिस्मरस्याथ वचसा तस्य भूपतिः।
ददौ हेम सदार्थिभ्यः सर्व्वं मणिरसोद्भवम् ॥ २७ ॥

पुष्परत्नध्वजं छत्रं पताकाव्यजनांशुकैः।
अपूरयन् पुरं व्योम्नः तस्य जन्मनि देवताः ॥ २८ ॥

सुप्रकाशोदिताशेषविद्याविद्योतितात्मनः।
मणिचूड़ इति ख्यातं नाम तस्याकरोन्नृपः ॥ २९ ॥

स चकाराशयं हर्षपीयूषोच्छलितं पितुः।
अभिजातः सुतो जातः पारिजात इवोदधेः ॥ ३० ॥

पौलोमीव जयन्तेन जननी पूज्यजन्मना।
बभौ तेन कुमारेण कुमारेणेव पार्व्वती ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सुकृतसोपानैः पृथिवीपतौ।
दिव्यधामसमारूढे मणिचूड़ोऽभवन्नृपः ॥ ३२ ॥

अर्थिचिन्तामणेस्तस्य दानेन परिपूरिते।
लोके पुण्यसुखालोके नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ ३३ ॥

---

१ Orig. मणिः।

གྱེལ་པོ་དེ་ཡི་གླང་ཆེན་ནི། བཟང་པོའི་དེ་ཉེས་བྱ་བར་གྱུར།
བདག་པོ་བཞིན་དུ་རྟེས་མཐུན་པར། སྨིན་པའི་བརྒྱ་སྟོང་ཡག་པའི་རྟེད། 34

ནམ་ཞིག་འཇིག་ཅིང་བདེན་བྱེད་དེ། ཆེན་པོའི་གནས་ན་འཁོད་གྱུར་པར།
ཐུབ་གྲུའི་རིགས་ལ་ཐུབ་ཕྱག་པ་ནི། སྲིད་འབྱོར་ཡང་དག་འོང་གྱུར་ཏེ། 35

མི་དམན་མཆོག་མོའི་བདག་པོ་ཡི། འོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན།
འཇོ་སྐྱེག་རོལ་པའི་ཞིན་ནམ་ཙམ། མཛེས་མ་མཆོག་གཅིག་བཟང་བར་གྱུར། 36

ནུ་མ་དག་ཅེས་མི་དབེན་བཞིན། ཀོང་པའི་ཚུ་སྐྱེས་དམར་བ་དང་།
མིག་དག་གམོ་བས་འགྲོ་ལ་དེ། ཤེན་དུ་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་བཞིན། 37

དཀའ་སྤྱད་དཔལ་དང་འགྲོགས་པ་བཞིན། མཛེས་མ་རྟེས་འབྲང་སྤྱད་པ་དེ།
སྐྱེ་བྱེད་མཁོན་བྱིས་མཆོད་བྱས་ནས། སྡུག་ཅི་ཡོངས་སུ་བཟང་བར་གྱུར། 38

མཛེས་མ་དེས་ཀྱང་མི་བདག་ཅེ། བདེན་ལྡན་ཟབ་ཅིང་མཛེས་པ་དག།
གཞན་ལ་གཏུང་ལ་སྐྱིང་རྟེ་ནས། གཞུ་བཞག་འདོད་བའི་དབང་སྤྱུག་བཞིན། 39

གཙོག་གི་རིན་ཅེན་འདོད་རྟེར་གི། མ་རྟུང་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིས།
བྱོགས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཡིག་འབྲེང་དག། ཀུར་གྱམ་བྱིས་ཅི་འདྲི་བ་བཞིན། 40

བླུང་ཞི་གཡབས་ཤིང་འཕེན་བྱེད་པའི། ངོ་ཡབ་དག་གིས་ནོས་མཛེས་པ།
འགྲོ་བ་ཡང་དག་སྐྲོལ་མིན་པར། སྐྱིང་སྡོམས་བྱེད་དུ་འཕྱུར་བཅས་བཞིན། 41

तस्य भद्रगिरिर्नाम बभूव गजपुङ्गवः ।
प्रभोरिवानुकारेण दानार्द्रकरपुष्करः ॥ ३४ ॥

तं कदाचिन्महास्थानस्थितं भुवननायकम् ।
भवभूतिः समभ्यायात् भृगुवंशभवो मुनिः ॥ ३५ ॥

दिव्यकन्यां समादाय लावण्यललिताननाम् ।
मूर्त्तामिव प्रभालक्ष्मीमक्षीणस्य क्षपापतेः ॥ ३६ ॥

कुचयोरविवेकेन रागेण चरणाब्जयोः ।
नेत्रयोश्चापलेनेव सा जगत्यतिलज्जिता ॥ ३७ ॥

तपःश्रियेव सहितं तं कन्यानुगतं मुनिम् ।
अपूजयत् प्रजानाथः कृतासनपरिग्रहम् ॥ ३८ ॥

कन्यापि नृपमालोक्य धीरं गम्भीरसुन्दरम् ।
परपीड़ासु कारुण्यात् न्यस्तचापमिव स्मरम् ॥ ३९ ॥

चूड़ारत्नस्य किरणैर्दुरितक्षयकारिभिः ।
लिखन्तं कुङ्कुमेनेव दिक्षु रक्षाक्षरावलिम् ॥ ४० ॥

विक्षेपक्षिप्तमरुता चामरेण विराजितम् ।
सेच्छासेनेव सत्त्वेन जगत्संतारणं विना ॥ ४१ ॥

རིན་ཆེན་ཡིད་འོང་དོ་ཤེལ་དག། སྐྱིང་གར་བཟུང་བར་བྱས་པ་ཡི།
ས་འོག་གྲུབ་པ་ཞི་བའི་སྐབས། ལྷག་མ་ཅན་གྱིས་བསྟེན་པ་བཞིན། 42

ཆེ་བའི་དཔྱང་པས་ས་དང་ནི། སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དག།
མཁྱོང་ནས་མངོན་པར་འདོད་པར་དང་། ཡ་མཚན་དབང་དུ་རབ་བྱུང་བ། 43

རི་དགས་གསོར་བའི་མིག་ཅན་མ། ལུས་མེད་ཀྱི་ནི་གསོས་བྱུང་ངེ།
ཐུབ་པས་བང་དུ་བཟུང་ནས་ནི། འགྲོ་བའི་བདག་ཉ་རབ་སྐྱེས་པ། 44

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འགྲོ་བའི་མིག། འདབ་བཙུམ་ཆོས་པར་ཀྱིས་བྱེད་པ།
ཚུལ་ནི་ཁྱོད་དང་ཉི་མ་དག། འཚང་བས་རབ་དུ་མཛེས་པར་བྱུར། 45

འབྱོར་ལས་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བ་ཡི། ཀུན་རྟོངས་གློག་སྐྱེས་ལྟན་གྱིས་པ་དག།
དག་ཅིས་ཤེས་ཡོན་དན་ལ་སྐྱང་བཞིན། ཇི་མེད་ཁྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད། 46

གྱེལ་པོ་བྱམས་ལྟན་འཇིག་རྟེན་མགོན། འཇིག་རྟེན་སྐྱིང་རྡེ་ཀུན་རྣོགས་པྲགས།
ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པ་སྐྱོལ་བ་བཞིན། མཆོག་དུ་པ་རོལ་ཏུའི་པར་བྱུར། 47

ཁྱོད་ཉི་མི་སྐྱོ་བྱང་པོ་དང་། གཏོང་ཡོད་རྩལ་མེད་ལེགས་བྱས་ལྟ།
འདི་ཉིད་ཕྱིན་ནས་ཁྱད་པར་དུ། བྱོ་ལྟ་ཆོས་ཀྱིས་བསྟེན་བྱུར་གྱུར། 48

མཛེས་མ་མི་དོག་མིག་ཅན་འདི། པཎ་ཌི་ཏོང་ནས་ཡང་དག་བྱུང་།
སྐྱིན་སྲེག་ལྟ་མའི་ངོ་མ་ཡིས། བདག་གི་གནས་སུ་ལེགས་པར་གསོས། 49

रत्नोदारेण हारेण हृदयग्रहकारिणा।
पातालविपदां शान्त्यै शेषेणेव निषेवितम्॥ ४२॥

वहन्तं महता दैर्घ्या क्षमां चित्तेन च क्षमाम्।
प्रययौ साभिलाषस्य विस्मयस्य विधेयताम्॥ ४३॥

गृहीत्वा मुनिरुत्सङ्गे कुरङ्गतरलेक्षणाम्।
जीवनीं तामनङ्गस्य जगाद जगतीपतिम्॥ ४४॥

उदितेन जगन्नेत्र[1]-शतपत्रविकाशिना।
भवता भाति लोकोऽयं देवेन च विवस्वता॥ ४५॥

अहो नु तव नास्त्येव विभूतिसुलभोद्भवः।
साधोरिव गुणद्वेषः सम्मोहोपचितो[2] मदः॥ ४६॥

लोकनाथस्य ते लोककारुण्यपूर्णचेतसः।
राजन् मैत्रीजुषा कीर्त्तिः स्थिरा पारमिता परम्[3]॥ ४७॥

अखेदशरलो दाता निर्व्याजसुकृतो भवान्।
अतएव विशेषेण माननीयो मनीषिणाम्॥ ४८॥

पद्मोदरसमुद्भूता कन्या कमललोचना।
होमावशेषपयसा वर्धितेयं मयाश्रमे॥ ४९॥

---

१ Orig. नेत्रं शतपत्र। २ Orig. सम्मोहपचितो।
३ Orig. राजन् मैत्रिजुषस्थिरा कीर्त्तिः पारमिता परम्।

བཙུན་མོ་ཆེན་མོ་ས་གནི་ཡིས། ཏྲ་མར་སྐྱེས་མཆོག་ཁྲོད་ཀྱིས་ཚོང་།
ཁྱབ་འཇུག་ལ་ནི་དཔལ་མོ་བཞིན། འདི་ནི་ཁྲོད་བདག་ཉིད་ལ་འདོམ། 50

དུས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བསོད་ནམས་འབྱུས། རྩོགས་པར་བདག་ལ་སྦྱིན་པར་མཛོད།
འདི་བཙྪེད་ཚོ་གས་ཐྱོལ་པོ་ལ། མཛེས་མ་བྱིན་ནས་གྲུབ་པ་ཁ་ཤེགས། 51

ཡིད་སྤྲུབ་དགའ་ན་ཐོབ་པ་བཞིན། ཐྱོལ་པོས་སྤྲུག་མ་པདྨ་ལྟས།
དགེ་ལ་བསོད་ནམས་ལྡན་པ་བཞིན། མཛེས་མས་སྐྱེད་སོས་ཚལ་དུ་རྩེས། 52

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་བྷ། འབྲི་ཤིང་སྨིག་མའི་སྐུ་དཀའ་བཞིན།
བདུད་རྩི་པདྨའི་གཙུག་ཅེས་པ། ཡབ་ཀྱི་ཡོད་དབ་ས་ལོང་གྱུར། 53

བཀྲ་བྱིན་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་སོགས་ཀྱིས། བཤོས་པར་མི་འོས་ཆེ་བར་དང་།
རང་ཉིད་པདྨར་སྐྱེས་སོགས་ཀྱིས། ཀུན་ནས་བསྡོད་འོས་སྐྱོང་པར་ལྟ། 54

གྲགས་པའི་དྲི་བཟང་རབ་ཀྱིས་པས། བྱོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནི་ཡང་དག་རྫོགས།
སྐྱོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་དགེ་བ་རྣ། བཀྲིད་བའི་དཔག་བསམ་ཀོང་འབྱུང་ཞི། 55

ས་བདག་བདག་གིས་ཕྱག་བའི་ཅོག། དུས་སུ་བྱ་བར་དྲན་བྱུང་ནས།
མི་འཆོ་ཆོད་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤེང་། ཡོན་ནི་ཡངས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་པས། 56

བྱིག་འི་བྱ་སོགས་ཕྱབ་པ་དང་། མི་བདག་རབ་ཏུ་བཟོད་དཀའ་སོགས།
འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་མ་བསྟམས་པའི། མཆོད་སྦྱིན་དེར་ནི་ཡང་དག་འོངས། 57

गृह्यतामग्रमहिषी पत्नीत्वे भवता नृप ।
विष्णोः श्रीरिव योग्येयं तवैव पुरुषोत्तम ॥ ५० ॥

यन्नपुण्यफलं पूर्णं कालेन मम दास्यसि ।
इत्युक्त्वा विधिना राज्ञे कन्यां दत्त्वा ययौ मुनिः ॥ ५१ ॥

प्रियां पद्मावतीं राजा रतिं प्राप्येव मन्मथः ।
अरंस्त रुचिरोद्याने सुकृते पुण्यवानिव ॥ ५२ ॥

ततः कालेन सा पुत्रं वंशवल्लीव मौक्तिकम् ।
असूत पद्मचूड़ाख्यं गुणानां दर्पणं पितुः ॥ ५३ ॥

शक्रादिभिर्लोकपालैरनुलङ्घ्यमहोदयः ।
संस्तूयमानचरितः स्वयं कमलजन्मना ॥ ५४ ॥

यशःसौरभसम्भारसम्पूरितदिगन्तरः ।
सर्व्वार्थसार्थकल्याणकलनाकल्पपादपः ॥ ५५ ॥

स्मृत्वा मुनेर्वचः काले कर्त्तुं विपुलदक्षिणाम् ।
अहिंसावसुसंपूर्णामाजहार महीपतिः ॥ ५६ ॥

तस्मिन् यज्ञे समाजग्मुः सर्व्वकामैरनर्गले[2] ।
मुनयो भार्गवमुखा नृपा दुष्प्रसहाद्यः ॥ ५७ ॥

11 १ Orig. रनुलङ्घ्य । २ Orig. कामैर्विरर्गले ।

བྱང་སེམས་ནོར་གྱི་ཚད་འབེབས་པའི། སྐྱེས་སྲིག་མངོན་དུ་བྱུང་པ་དེའི།
ཉེ་ཡི་བཏུས་ནས་ལྷུ་ཡི་དབང་། སྲིན་བོའི་གཟིགས་སུ་ཡང་དག་ལངས། 58

རིད་ཆིང་ཆོས་འཁྱུད་ལྡེས་ཙན་དེ། ས་སྐྱོང་ལ་ཞི་ཉིད་བདུད་དེ།
བདག་ནི་བགེགས་སོ་སྐྱེས་ཅོ་ཞེས། བཟའ་དང་གདུང་བ་སྐྱོང་བར་གྱུར། 59

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོའི་གཏས། རིམ་གྱི་པ་ཡི་འཁོར་ཆེས་ཀྱིས།
བཟའ་བ་ཆོས་པ་སྐྲ་ཆོགས་དང་། བདུང་བ་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་བསྡུབས། 60

དེ་ནས་སྲིད་པོས་ས་བདག་ལ། ཁྱང་ཟད་དགོད་བཞིག་རབ་དུ་སྐྱེས།
གྱོལ་པོ་འདི་ལ་བདག་མི་དགའ། གང་ཟིན་བདག་ཉི་ཤ་ཡིས་འཚོ། 61

འཕྲལ་ལ་བསད་པའི་ཤ་དང་ཉི། ཤིག་དུ་སང་བའི་ཁྲག་དག་གིས།
བདག་ཅག་ཆོས་པ་རབ་དུ་སྐྱེ། གང་ཞིག་འདོད་པ་གཤང་བར་མཛོད། 62

འདོད་ཀུན་རབ་དུ་སྦྱིན་ཏོ་ཞེས། ཁྱོད་ཅས་བདག་ཉི་ཡང་དག་འདོངས།
སྐྱིགོ་ཞེས་ཉི་རབ་བསྐྲགས་ནས། དག་ག་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་འོས་པ་མིན། 63

དེ་སྐད་སྲིད་ཅེའི་ཆོག་ཐོས་ནས། སྐྱིང་རྡེས་ཀཱཊིང་བའི་མི་བདག་ཉི།
འཆོ་བ་མེད་བར་ངེས་པས་ན། སྤྲོང་བ་ཕྱིར་ཟློག་སྐྱེས་བསྐྲལ་ཀྱིས། 64

བཙོང་དཀའི་འཆོ་བ་མི་བཙོང་ངེ། སྤྲོང་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའང་མིན།
ཀྱེ་མ་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདི། བྱེད་པོས་བྱས་ཤེས་དེ་ཡིས་བསམས། 65

वर्त्तमाने मखे तस्मिन् निःसंख्यवसुवर्षिणि।
रक्षोरूपः समुत्तस्थौ वह्निमध्यात् सुरेश्वरः ॥ ५८ ॥

उपस्त्य स भूपालं क्षणो विकृतविग्रहः।
क्षुत्पिपासार्दितोऽस्मीति यथाचे पानभोजनम् ॥ ५९ ॥

शासनादथ भूभर्त्तुस्तस्मै विविधभोजनम्।
उपनिन्युः परिचिताः पानञ्च परिचारकाः ॥ ६० ॥

ततः किञ्चिद् विहस्यैव क्षितिपं प्राह राक्षसः।
नेदमस्मत्प्रियं राजन् वयं हि पिशिताशनाः ॥ ६१ ॥

सद्योहतस्य मांसेन रुधिरेण च भूयसा।
तृप्तिरुत्पद्यतेऽस्माकं दीयतां यदभीप्सितम् ॥ ६२ ॥

सर्व्वकामप्रदोऽसीति त्वामहं समुपागतः।
ददामीति प्रतिश्रुत्य न निषेधस्तवोचितः ॥ ६३ ॥

इति रक्षोवचः श्रुत्वा करुणाकुलितो नृपः।
अहिंसानियमेनाभूदर्थिवैमुख्यदुःखितः ॥ ६४ ॥

सोऽचिन्तयत्तदा दैवाज्जातोऽयं[1] धर्म्मसंशयः।
न सहे दुःसहां हिंसां न च नैष्फल्यमर्थिनः ॥ ६५ ॥

---

१ Orig. सोऽचिन्तयदेवाज्जतोऽयम्।

བསམ་པ་མེད་པར་ཞུས་ལས་ནི། ཀ་དག་སྟེང་པ་ཡིད་མ་ཡིན།
བདག་ཅི་བྱོག་སྐྱེད་དག་ཅི་ཡང་། ལུས་ཀྱི་ཉེན་མིང་སྤྱ་མི་བཟོད། 66

བདག་ཅིས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་པ། འཇིགས་མེད་བསོད་ནམས་ཡོན་བྱིན་ནས།
རྟོག་ཚགས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀ། འདི་ལ་བདག་ཅིས་ཇི་ལྟར་སྐྱེས། 67

དེ་ལྟར་ལེགས་བསམས་པ་ནི་བདག་ཉི། སྐྱིང་རྡེས་འབྲུགས་པས་དེ་ལ་སྐྱེས།
རང་ལུས་ཡང་དག་བཅད་ནས་ནི། ཀ་ཁྲག་ཁྲོད་ལ་སྐྱིན་པར་བྱ། 68

ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་སྐྱེས་པས། འགྲོ་བ་ནོངས་ནི་འབྲུགས་པར་གྱུར།
ལུས་ནི་ཟད་པར་སྐྱོ་བ་ཡང་། གྲོགས་པའཆོག་རོངས་ཀྱིས་བཟོད་མ་གྱུར། 69

ས་སྐྱོང་དེ་བཉིན་ཐུབ་རོངས་ཀྱིས། བཅུ་བས་རབ་ཏུ་བརྩོག་ཀྱང་ཀྱང་།
རང་གི་ལུས་ལ་བཅད་ནས་ནི། ཀ་ཁྲག་ཁྲལ་རོངས་དེ་ལ་བྱེན། 70

མཐྱོན་པའི་བར་དུ་ཁྲག་འགྱངས་པའི། སྟེན་པོས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
ཀ་ནོས་རབ་ཏུ་ཟ་བའི་ཅོ། རྐང་ཅིག་ས་ནི་རབ་ཏུ་འདར། 71

དེ་ནས་ཆུ་ཚོ་པདྨ་ཐུལ། བདག་པོ་དེ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་ནས།
སྟེ་སྐྱགས་འདོན་ཅིང་རབ་ཏུ་འགྲེལ། རིངས་ཤིང་བཀྲིས་བས་དགྱིས་པར་གྱུར། 72

མི་ཡི་དབང་པོའི་སྐྱིང་སྟོབས་ནི། རབ་གྲོས་དེ་མཁྱེན་ཚུལ་དབང་གིས།
སྟོན་པོའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་བཏང་ནས། ཐབ་མོ་སྐྱེར་ནས་དེ་ལ་སྐྱེས། 73

न च मांसं शरीरेभ्यो लभ्यते वैगमं विना।
नाहं पिपीलकस्यापि कायक्लेशलवं सहे ॥ ६६ ॥

दत्त्वाहं सर्व्वभूतेभ्यः पुण्यामभयदक्षिणाम्।
कथमस्मै प्रयच्छामि मांसं प्राणिवधोद्भवम् ॥ ६७ ॥

इति सञ्चिन्त्य नृपतिस्तमूचे करुणाकुलः।
स्वशरीरसमुत्कृत्तमस्मृङ्मांसं ददामि ते ॥ ६८ ॥

इत्युक्ते भूमिपतिना बभूवाकुलितं जगत्।
न च देहव्ययोत्साहं सचिवास्तस्य सेहिरे ॥ ६९ ॥

प्रणयात् वार्य्यमाणोऽपि भूपालैर्मुनिभिस्तथा।
ददौ स्वदेहमुत्कृत्य तस्मै मांसमसृग्वसाम् ॥ ७० ॥

आकण्ठं पीतरक्तेन राक्षसेन क्षितिप्रभोः।
भक्ष्यमाणेषु मांसेषु क्षणं क्षितिरकम्पत ॥ ७१ ॥

ततः पद्मावती देवी पतिं दृष्ट्वा तथागतम्।
विलपन्ती निपतिता मोहमूर्च्छाकुलाभवत् ॥ ७२ ॥

मनुजेन्द्रस्य देवेन्द्रस्तद्दृष्ट्वा सत्त्वमूर्ज्जितम्।
रक्षोरूपं परित्यज्य तमुवाच कृताञ्जलिः ॥ ७३ ॥

ཡེ་མཁའ་གྱེལ་ཐོ་ཁྲེད་ཀྱི་ནི། བྱ་བ་དཀའ་བའི་ཡས་འདི་ཡིས།
བ་སྤུ་ཡངས་པ་གདུགས་བའི་གོས། ལྷས་པ་ཅི་ཐྱིད་འབྱང་མི་འགྱུར། 74

ཐྱོལ་ཐོ་རྡོལ་བྲལ་ཁྲེད་ཀྱི་ནི། ཡེ་ཤ་བསོད་ནམས་ཐུན་མོང་ཉིད།
ཡེ་མ་སྐྱིང་སྟོབས་ཟླ་ན་མེད། ཡེ་ཤ་བདེན་པ་མཐའ་དང་བྲལ། 75

པ་རོལ་སྟུག་པས་སྟུག་བསྟལ་ཤེད། རྟེན་དཀའ་ལ་ཡང་ཆགས་དང་བྲལ།
ཚི་མཐུན་ཐོག་ཡས་ལ་བཟོད་ཟླ་པ། དམ་པ་རིགས་ནི་ལེགས་བྱས་ལས། 76

གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཐོ་ལ། རྣམ་སྣ་བརྩེ་ཅང་བདག་ཉིད་ཆེ།
སྐྱིང་རྣམ་བརླན་བའི་སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས། སྟོབ་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་གསལ། 77

འདི་བཟོད་རྩ་ཡི་སྡུག་ནོམས་ཀྱིས། དེ་ལྟས་ནོལ་དུ་གནས་པར་བྱས།
དབ་དུ་དང་ཞིང་ངོ་ཚས་དམ། བསྒོ་ཐྱིན་དང་གི་གནས་སུ་སོང་། 78

དེ་ནས་མཆོད་སྤྲིན་ཆོ་ག་བཅེག། རྣོག་ས་ཀུ་སྐབས་གསུམ་པས་མཆོད་པའི།
ས་ཡི་བདག་ཐོས་ཀྱལ་ཐོ་དང་། བྱང་མཆོག་རིགས་ཀུང་མཆོད་པ་བྱས། 79

མཆོད་སྤྲིན་མཉན་དུ་མཛེས་ཤ་དང་། ཤྲོང་དང་ཤྲོང་ཆུང་དིན་ཆེན་ཚན།
སྐབས་གསུམ་པར་འོས་དེ་ཀ་བཞིག། གསེབ་ཀྱི་འཕྲོང་ལྟ་བཅས་དོས་བྱིག། 80

དཔག་ཚད་བསྒོམ་དི་མཁྱོགས་པ་རྣ། ཉིམ་གཅིག་གིས་འཁྱོ་བ་གང་།
ཀྱལ་ཐོའི་སྒང་ཚེམ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་པའི་ཁྱིང་ཀ་ཞེས་པར་བྱིག། 81

अहो नु कर्म्मणा राजन् दुष्करेण तवामुना।
रोमाञ्चकञ्चुकाकीर्णः कायः कस्य न जायते ॥ ७४ ॥

अहो पुण्यमसामान्यमहो सत्त्वमनुत्तरम्।
अहो धैर्य्यममर्य्यादं राजन् विरजसस्तव ॥ ७५ ॥

दुःखिताः परदुःखेषु निर्लोभा दुर्लभेषु च।
विपक्षेषु क्षमावन्तः सन्तः सुकृतसेतवः ॥ ७६ ॥

समुन्मिषति कोऽप्येष सत्त्वोत्साहो महात्मनाम्।
त्रैलोक्यं करुणार्द्राणां येन यात्यनुकम्पताम् ॥ ७७ ॥

उक्तेति दिव्यौषधिभिस्तं कृत्वा स्वस्थविग्रहम्।
प्रसाद्य लज्जावनतः शक्रः स्वनिलयं ययौ ॥ ७८ ॥

ततः समाप्ते विधिवत् यज्ञे राज्ञां महीपतिः।
चक्रे मुनिवराणाञ्च पूजां चिदश्वपूजितः ॥ ७९ ॥

स रत्नवर्षैर्यज्ञान्ते कन्याग्रामपुरप्रदः।
सहितं चिदश्वार्हेण हरिणा हेममालिना ॥ ८० ॥

ददौ राजगजं ब्रह्मरथाख्याय पुरोधसे।
योजनानां शतं तूर्णं एकेनाह्ना प्रयाति यः ॥ ८१ ॥

ཐོག་པོའི་ཐུང་ཅིན་བཟང་པོའི་རི། དེ་ཡ་ཡང་དག་གཏད་མཐོང་ནས།
ཐོག་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དགའ་དེད། ཚགས་པས་དྲངས་པའི་ཡིད་དུ་ཐུབ། 82

དེ་ནས་ས བདག་མཆོད་སྤྲིན་གྱིས། དཔལ་ཀྱི་ཡ་མཚན་གཤེགས་གྱུར་ཅིང།
སཱ་ཡི་སྟོང་པས་མཆོད་སྤྲིན་འབྲས། ཏྲི་གདོ་བུ་ལ་གཏད་པའི་ཚེ། 83

སཱ་དི་ཙི་སྟོབ་ཐུབ་པ་ནི། མཆོད་བང་སྟུན་ཐོག་བྱ་ཅི་ཀྱ།
ཡང་དག་འོངས་རྣམ་ཤེས་པའི་ཚེའམ། མོད་ན་དུ་བདང་ཞས་དེ་ལ་སྟོས། 84

ཐོག་པོ་སྟོབ་གཉེར་གང་ཀྱི་བཐད། བདག་གི་ཐུབ་མ་ཐུབ་མའི་ཡོན།
ཀཡོག་འཁོད་དོད་དུ་སྐྱེ་པོ་ནི། ཐུན་མོང་ཝ་ལས་ཆེད་དགའ་བཞེད། 85

སྐྱབ་ཅིང་ཁྱོད་ཅིད་གཅིག་ཐུ་ཡིས། རྟེད་དགའ་རབ་ཏུ་སྤྲིན་པ་སྐྱལ།
དཔག་བསམ་ཀྱིང་འཐུང་འཇིག་རྟེན་ན། རབ་ཡང་མང་པོ་སྐྱེ་སི་འགྱུར། 86

བདག་ཀྱི་ཐུབ་པ་དགའ་ཐུབ་ཀྱིས། ཉན་ཐོང་ཚིམ་པའི་ཀཡོག་འཁོད་དུ།
པད་སྐྱེ་རབ་པའི་ཐུགས་སོ་ནི། ཐུ་དང་བཅས་པ་ཀརང་བར་མཛོད། 87

ཐུབ་པས་དེ་བཙོད་ཀྱི་པོ་ནི། བདོན་པ་ས་འཇོག་བཐུན་སོ་བང་།
འབྲལ་ཁས་སྐྱེས་བའི་ཐུ་ངན་ཁས། ཡིད་ནི་བཏོན་པས་དེ་ལ་སྟོས། 88

དཔའ་ས་སྟོགས་ཁས་པའོང་ལྷག། ཀྱི་ཚན་དཀའ་དང་བཅས་པ་ནི།
མཛོད་པར་འདོད་པ་ཐུ་མའི་ཡོན། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ལ་རབ་དུ་སྟོན། 89

तस्मै समर्पितं दृष्ट्वा राज्ञा भद्रगिरिं गजम् ।
अभूद् दुष्प्रसहो राजा तत्स्पृहाकृष्टमानसः ॥ ८२ ॥

प्रयातेष्वथ भूपेषु विस्मितेषु मखश्रिया ।
समर्पिते यज्ञफले भार्गवाय महीभुजा ॥ ८३ ॥

तमुवाच समभ्येत्य स्वस्तिवादपुरःसरम् ।
मरीचिशिष्यो वाहीकः प्राप्तपूजासनो मुनिः ॥ ८४ ॥

राजन्नध्ययनस्यान्ते गुरुर्मे गुरुदक्षिणाम् ।
ईहते परिचर्य्यार्थी सामान्यजलदुर्लभाम् ॥ ८५ ॥

एकस्त्वमेव विधिना निर्म्मितो दुर्लभप्रदः ।
बहवो जातु जायन्ते न लोके कल्पपादपाः ॥ ८६ ॥

देवी पद्मावती पुत्रसहिता गुरवे मम ।
तपःक्लशाय दृढाय दीयतां परिचारिका ॥ ८७ ॥

इत्युक्ते मुनिना राजा दयिताविप्रयोगजाम् ।
रुजं संस्तभ्य मनसा तमूचे धैर्य्यभूधरः ॥ ८८ ॥

प्रयच्छामि मुने तुभ्यमीप्सितां गुरुदक्षिणाम् ।
सहितां युवराजेन जीविताभ्यधिकां प्रियाम् ॥ ८९ ॥

དེ་སྐད་བཙོད་ནས་མི་བདག་གིས། བད་ལྷན་སྡེས་བཅས་དེ་ལ་བྱིན།
མེ་ཤས་དཔའ་ཆུང་ལྷན་བདག་ཉིད་ནམས། རང་སྡོག་ལ་ཡང་ཆགས་མེད་གཏོང་། 90

བྱལ་བའི་ཉེན་མོང་ཀྱིས་སྐྱག་པའི། ཐུབ་པོའི་བཀའ་ཁོལ་བཅས།
ཐུང་ནས་དེ་གནས་སུ་སོང་ནས་ནི། ཕྱབ་པས་ཐུབ་ལ་འདབ་སྐུལ། 91

སྐབས་དེར་དྲེགས་བཅས་ཀུ་རྡའི་བྱོལ། ཤིན་ཏུ་བཙོད་དཀའ་སཱ་དབང་ལ།
བླང་ཅེན་བཟང་པོའི་རི་བོ་ཉི། འབྱོང་ཕྱིར་ཐུབ་ཅེས་ཐུབ་པར་ཐུབ་ནས། 92

མཁྲན་ན་འདོན་ལ་བྱིན་ཟིར་པའི། སོ་གཉིས་ཀྱིལ་པོས་མ་བྱིན་གང་།
དེ་ཚོ་བང་ཉིད་མང་དོའི་སྟེས། གཡུལ་ནི་བག་དུ་འབྱེད་དུ་འོང་། 93

ཀུ་རྡའི་ཀྱིལ་པོའི་དབུང་ནོམས་ཀྱིས། བྱོང་ཁྲེད་ལམ་དོམས་བགག་ཐམ་པ།
མ་གཉེ་སྐྱོང་བའི་དགག་གི་ཚོམས། གཡུལ་དུ་འཐག་པ་བབ་སྟོར་བྱུང་། 94

དཔའ་བོ་བླང་ཅེན་མིང་གེ་དེ། དགྲ་ནི་དོམ་འཛོམས་ནས་བྱུང་ཀུད།
སྐྱེ་བོ་འཛིང་བས་འཇིགས་ཤིང་འཁྲུགས། སྐྱིང་རྡེ་ལས་ནི་ཡང་དག་བསམས། 95

བྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཙོད་གཀའ་ནི། བདག་གི་རྡེས་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་མཆོག།
བླང་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྡེའོ་མ་ཤ། བྱེ་མ་འབྲལ་ལ་དགྲ་ཉིད་བྱུང་། 96

དམ་བའི་མཛའ་བ་མཛའ་བའི་མཐུ། བར་མ་ནོམས་ཀྱིས་མཛའ་མེད་མཐུ།
ངན་པ་ནོམས་ཀྱི་སྡོག་འབྱོག་པས། ཤིན་ཏུ་འཇིགས་རུང་དབྱ་མཐའ་ཡི། 97

इत्युक्ता ससुतां तस्मै ददौ पद्मावतीं नृपः।
स्वजीविते विनिस्नेहस्त्यागः सत्त्वमयात्मनाम् ॥ ९० ॥

आदाय राजदयितां विरहक्लेशकातराम्।
सपुत्रामाश्रमं गत्वा प्रददौ गुरवे मुनिः ॥ ९१ ॥

अथान्तरे दुष्प्रसहः कुरुराजः क्षितीश्वरम्।
हृतो ययाचे दूतेन भृत्यै भद्रगिरिं गजम् ॥ ९२ ॥

पुरोहितार्पितं राजा न ददौ द्विरदं यदा।
तदा विपुलसैन्येन स्वयं योद्धुं समाययौ ॥ ९३ ॥

बलिना कुरुराजेन रुद्धेषु पुरवर्त्मसु।
बभूव भूमिपालस्य सैन्यं रणरसोद्भटम् ॥ ९४ ॥

स वीरकुञ्जरहरिः शक्तोऽप्यरिविदारणे।
जनक्षयभयोद्विग्नः कारुण्यात् समचिन्तयत् ॥ ९५ ॥

अहोऽनुकूलमिदं मे राजा दुष्प्रसहः परम्।
मतङ्गलोभमोहेन सहसा शत्रुतां गतः ॥ ९६ ॥

स्नेहान्ताः सुजनैः स्नेहा निःस्नेहान्ताश्च मध्यमैः।
दुर्जनैर्घोरवैरान्ता भवन्ति प्राणहारिणः ॥ ९७ ॥

ཀུ་སཱ་འབྲོང་བ་ལ་ཆགས་པས། བདག་གི་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་འདི།
སྟོག་ཉི་སྐད་ཅིག་འཇིགས་ལྡན་ཞིང་། གཞན་ཀུ་སྟོག་ཉི་གཅོད་པ་ལའོ། 98

འཆོ་བས་ངལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང་། གཡུལ་ལ་ཀུ་ཏྲག་གིས་མངོན་བཀྲས་པའི།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་འདི། རྣམ་དོན་རྟོག་པའི་ལས་ལའོ། 99

གཅོག་འཁོད་གཉན་དུག་ལྡ་ལ་ཅན། སྟོག་ཉམས་འཆོང་ཞིང་ཁ་རྣམ་དག།
དོན་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་རྟོད་པ་ཉི། ཁྱི་ཉམས་བྱེ་བཞིག་བཟོད་པར་དཀའ། 100

ཀུ་ས་ཪཱས་ལ་ཆགས་པའི་ཚུལ། ཐ་དོལ་གདུང་བས་བསིལ་བྱུང་པ།
དང་ཉིད་བདེ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། ཐ་དྲུང་སྟོག་ལ་དབུ་ཀྱོག། 101

གང་ཞིག་གཡུལ་ལ་གྲུབ་གོ་བགོས་ཤིང་། ཁྲག་ཀྱིས་སྦལ་གས་པའི་དཔལ་ཟ་ག
དེ་སྐྱིང་དག་དུ་དུག་པོ་ལ། སྐྱེ་ཚེ་ཇི་ཙམ་ཞེག། 102

ཁྱོལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་འདི། རོག་བར་འབྲོང་ལ་ཆགས་ཤིང་སྐོང་སྐ
བདག་གི་སྐྱིང་ཚེའི་ཡུལ་བགས། གཏོད་བྱེད་བྱང་ཀྱང་གཅིག་རེ་འདོན། 103

དེ་ཉུང་བས་མཐའ་ཤིང་སྐྱིང་ཚེ་བས། ནགས་ནི་འབྲོམ་བྱེད་དེ་ཡི་སྐྱབ།
རང་སངས་ཀྱིས་ནི་རོག་པ་བཞི། རང་ཉིད་མཁའ་བས་ཡང་དག་འདོང་སྐ 104

ཀུན་མཁྱེན་མཆོད་བང་སྡུག་ཐོག་ཅིང་། བང་བས་རབ་ཞི་ངང་ཚུལ་ཅན།
ཁྱོལ་པོ་ཡང་དག་བཞིད་པ་ཉེ། ཐོས་ནས་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསུངས། 105

अहो विभवलोभेन क्षणक्षयिणि जीविते ।
समुद्यमोऽयमस्माकं परप्राणनिपातने ॥ ९८ ॥

हिंसयापप्रशान्तानां शक्तानां कलिकर्म्मसु ।
रणरक्ताभिषिक्तानां भक्तार्थोऽयं समुद्यमः ॥ ९९ ॥

सेवाविक्रीतजीवानां चण्डपिण्डार्थिनामयम् ।
कलङ्को दुःसहः क्रौर्य्यपिशुनानां शुनामिव ॥ १०० ॥

अहो विभवलुब्धानां परसन्तापशीतलाः ।
स्वसुखायैव धावन्ति नृशंसचरिता धियः ॥ १०१ ॥

ये युधि सिद्धिसन्नद्धा रक्तान्तां भूञ्जते श्रियम् ।
कुतः क्रूरतरे तेषां हृदये करुणाकणः ॥ १०२ ॥

एष दुष्प्रसहो राजा लुब्धो विभवमोहितः ।
न वध्यः सापराधोऽपि कारुण्यायतनं मम ॥ १०३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य कारुण्यात् काननैषिणः ।
प्रत्येकबुद्धाश्चत्वारः स्वयं व्योम्ना समाययुः ॥ १०४ ॥

प्राप्तपूजासनाः श्रुत्वा सर्व्वज्ञास्तत्समोहितम् ।
राज्ञः प्रशमशीलस्य प्रसन्नास्तत्त्वमूचिरे ॥ १०५ ॥

འཁོར་བ་ཀུན་རྫོངས་རབ་རིབ་ཀྱི། ལོང་བར་བཅོ་བ་དང་ལྡན་པས།
མེགས་པ་སྟང་བའི་ནོས་རིག་ཅན། མ་སྐྱོང་ཁྱོད་ཀྱི་མཛོས་པར་བྱུར། 106

ཤྱོལ་པོ་དཀྱེལ་པར་མཛེས་ཆེག་དང་། བྱང་ཆུབ་དཔའ་ཀྱི་སྤྲོ་བྱོས་ཚུགས།
ཀ་རྡུར་རབ་དུ་འགོག་པའི་ངོ། ནགས་ཉིད་དུ་ནི་འགྲོ་བར་བྱས། 107

ཆུ་ཀྱིས་རབ་གསལ་ལ་རྣང་ལྟང་སྐྱོག། ཡང་དག་སིམ་བྱེད་ཐེགས་པ་ཅན།
དབེན་པའི་ནགས་ཀྱི་ཁ་རྩོགས་ཏེ། ཞི་བར་སོས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ཉིད། 108

རྗེས་སུ་བཟུང་བློས་འདི་གསུངས་ནས། དེ་ལ་མཁའ་གཤེགས་བསྟུབས་བྱས་ཏེ།
འོད་ཀྱིས་ཐུགོགས་རོས་ནས་རབ་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་ལྡན་ཆགས་དེ་རོས་ཤ་ཤེགས། 109

དེ་རོས་ནང་རང་གནས་ཤེགས་ཏེ། ཁ་སྐྱོང་གངས་ཅན་རྩེ་ཀུགས།
ཡང་དག་ཐོབ་པས་རབ་དང་ཞིང་། རབ་དུ་ཞི་བ་དག་བྱུང་། 110

སྐྱིང་སྟོབས་ལྡན་ཞོས་ནས་ནང་ན་ནི། དེ་ཐུབ་དབེན་ཞིང་དུ་མ་མེད།
དགའ་བའི་ཚད་ཞི་སྟོགས་པའི་སེ།* ནགས་ཀྱི་ཁ་ཤཱ་ཁའི་དུ་གྱུར། 111

ཁ་བདག་ཁོད་ལྟ་བའམ་ལ་ནི། ཁ་འཇིག་དག་ཀིས་བསྒོམས་པ་དེར།
ཤཱ་སྟུག་ཁབ་རིབ་ཐོབ་པ་ཡིས། ལུ་ངན་འགྲོ་ཆོགས་སྐྱེ་གྱི་ཉལ། 112

དེ་ནས་ཐུབ་པ་མ་རྟེ་ཅོའི། དབུས་སུ་དེ་ཡི་ཐུགོད་པོ་སོང་།
ཀྱལ་སྲིད་བཟུང་པ་མ་ཐུབ་ཤུལ་གྱུར་པའི། ཀྱལ་པོའི་སྲས་ནི་རབ་དུ་བསྐྱེས། 113

པར་འཛིར་ "དཔའ་བའི་ཚར་" ཞེས་སྐབས་དེར་ཡིག་འབྲུ་མཐུན་ཚར་པ་མ་དཔེ་ཆམས་ལས་མ་ཤེད་པ་ "ཐྲི་ཁ་ཆི་" ཞེས་པ་ཕིར་འདར་ལོས་ཤས་ར་ངའམ།

सम्मोहपटलान्धेषु संसारिषु दयालुता ।
शोभते तव भूपाल सत्त्वलोकविवेकिनः ॥ १०६ ॥

क्रियतामीप्सितं राजन् बोधौ बुद्धिर्निधीयताम् ।
सम्प्रति प्रतिरोधेऽस्मिन् वनमवविगाह्यताम् ॥ १०७ ॥

स्वैरनिर्झरझङ्कारकीर्णसन्तोषशीकराः ।
विविक्तकाननोद्देशाः शमिनामेव वल्लभाः ॥ १०८ ॥

इत्युक्तानुग्रहधिया विधायास्य वियज्जतिम् ।
प्रभाप्रसाधितदिशस्ते तेन सहिता ययुः ॥ १०९ ॥

यातेषु स्वपदं तेषु हिमवत्तटकाननम् ।
सम्प्राप्य पृथिवीपालः प्रयतः प्रशमोऽभवत् ॥ ११० ॥

विवेकविमलास्तस्य धियः सत्त्ववतामिव ।
बभुः प्रियनिवुः* पूर्णानिवाण्यो वनभूमयः ॥ १११ ॥

भूधरान्तरिते तस्मिन् सहसा भूपभास्वति ।
शुशुचुर्मोहतिमिरप्राप्तशोकप्रजाः प्रजाः ॥ ११२ ॥

ततस्तत्सचिवा जग्मुर्मरीचं मुनिमाश्रमे ।
शक्रं राज्यस्य रक्षायै राजपुत्रं ययाचिरे ॥ ११३ ॥

* Three words of this line *i. e.* the Sanskrit equivalent of ཁམ་པའི་ཚུལ་ were lost. Hdar Lochâva substituted प्रिय निवु &c. in their place.

ཐུབ་པས་ནོས་འགྱུར་མེད་པར་བྱིན། ཆྱོད་པོ་ཡིས་ནི་བླངས་བྱས་ཏེ།
ཀུན་སྤྱས་རང་གི་བྱོང་ཁྱེར་དུ། དམག་ཚོགས་ཡང་དག་ལྡན་པར་བྱས། 114

དེ་ནས་དམག་སྡེའི་སྤྱི་བ་བཞིན། ཤིན་དུ་དཔའ་བ་སྟོན་འབྱོག་པ།
ཀུན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱས་པོ་ཡིས། འཁྲུག་སར་ཀུ་རུའི་ཀུན་པོ་སྤྲིག 115

དེ་ཡི་ཤིང་ཏོ་སྨྲང་པོ་ཆེ། བཅོམ་ཞིང་ནོས་བ་ཤིག་བཅག་པས་དེ།
འབྲོག་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིང། ཀསྱི་ན་ཡི་གྲང་དུ་སོང། 116

སྟོབས་ལྡན་ཀུན་པོའ་སྲས་པོ་དེས། ཤིག་ཏུ་བཅོད་དཀའ་གཡུལ་བཅོས་ལ།
ཆྱོན་པོས་དེ་དག་བྱང་སར་བཀོད་པས། ལྷག་མ་ཅན་བཞིན་དཀའ་བར་གྱུར། 117

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་སྦྱིག་བདག་ཉིད། ཀུལ་པོ་ཤིན་དུ་བཅོད་དཀའ་ཡི།
གོང་དུ་ཆད་ནེད་སུ་གེ་དང། ཡམས་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བ་བྱུང། 118

མི་བཟང་གོང་དོལ་ཀྱིད་པ་དག། བསམས་བས་ཟེས་སུ་ཀདུང་བས་ཀཟིར།
དགེ་བའི་བྱ་བ་འབྲས་མེད་དེས། ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་དོག་ཅ་བྱུང། 119

ཀྱིད་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་དྲིས། ཆྱོར་པོ་ནོས་ཀྱི་དེ་ལ་སྨྲས།
ཀུལ་པོ་ཆེན་པོ་བཅོད་དཀའ་འདི། སྐྱེ་བོ་ཀདུང་བ་ཡང་དག་བསྐྱེད། 120

ས་བདག་ཀཐུག་ན་རིན་ཆེན་ཀྱིས། རྡོ་རྗེ་ཀལ་དེ་ཀཐུག་ཀྱི་རོང་།
བདུད་རྩིའི་བཏུན་རྡོག་རྡེ་རྩེ་ན་ནི། དེ་ཡི་ཀྱིད་པ་འདི་ལས་ཐད། 121

मुनिना निर्विकारेण दत्तमादाय मन्त्रिणः।
राजह्नुं स्वनगरे चक्रुः सैन्यसमुद्यमम् ॥ ११४ ॥

ततः सैन्यसमुत्साह इव राजवरात्मजः।
सुभटाग्रेसरः प्राप कुरुराजं रणाजिरे ॥ ११५ ॥

स तेन हतविध्वस्तभङ्गस्यन्दनकुञ्जरः।
पलायनपरित्राणः प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ११६ ॥

बलिना राजपुत्रेण जिते दुष्प्रसहे युधि।
मन्त्रिभिस्तद्भुजन्यस्ता भूमिः शेषधृनिं ययौ ॥ ११७ ॥

राज्ञो दुष्प्रसहस्याथ कालेन कलुषात्मनः।
बभूव दृष्टिदुर्भिक्षमरकोपप्लवः पुरे ॥ ११८ ॥

स विचिन्त्यानुतापार्त्तस्तीव्रां जनपदापदम्।
न विवेद परित्राणं विफलस्वस्तिकक्रियः ॥११९ ॥

पृष्टा विपत्प्रतीकारं तेनामात्यास्तमूचिरे।
दुःसहोऽयं महाराज प्रजानां व्यसनोद्भवः ॥ १२० ॥

मणिचूड़स्य भूभर्त्तुर्यदि चूड़ामणिः प्रभो।
लभ्यते स सुधास्यन्दी तेनेयं तीर्य्यते विपत् ॥ १२१ ॥

གང་ཟག་ཅན་དོན་ཀ་གྲུབ་པོ་དེ། དབེན་ཞིང་དྲི་བྲལ་བསམས་པ་ཡིས།
འཁོར་བའི་ལས་ནི་ཕྱིར་ངྲོགས་གནས། བདག་གིས་ཐུ་ན་ཏེ་ལས་ཐོས། 122

ཀུན་གྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དེ། བསྟུངས་ན་དོད་བུ་སྟེར་བ་ཉིད།
བྱ་དང་ཆུང་ཟ་ལྟས་ལ་སོགས། དེ་ཡིས་སྟིན་སེམ་ཅི་ཡང་སེད། 123

དེ་སྐད་བྱོན་པའི་ཚེགས་ཐོག་ནས། སེམས་ལ་དེ་བཞིན་བདེན་བྱས་ཏེ།
དེ་ཡི་སྐྱོང་ཕྱིར་བྱས་ཟེ་ནོས་ཤ། དེ་ཡི་དྲུང་དུ་བཙོངས་པར་གྱུར། 124

སྐབས་འདིར་ཆྱལ་པོ་གཏུམ་དོ། ངོར་བྱ་ཁགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིས།
ཐུབ་པ་ལ་སྡུ་ཛོའི་གནས་ཀྱིས། ཉེ་འཁོར་ཡངས་པར་ཕྱིན་པར་གྱུར། 125

རིང་ནི་ཐུ་ཚོ་བདུན་ཁྲི། ཅོ་ཤ་འབྲས་ཟའི་བཏེའ་ཁུགས་བཙུང།
མི་མེད་ནགས་སུ་ཐུབ་པ་ཡིས། བསྟན་པ་ལས་ནི་འཇིགས་ཤེང་སོང། 126

རྟོག་ལ་འགོ་བའི་ཤ་བ་རིས། སྡུག་བསྔལ་གནས་སྐབས་བསྟེན་པ་མཐོང་།
འཇིག་པར་འདོད་པས་ཐུབ་ཅང་ཅེའུ། སྐྱིང་རྡེ་རྡེ་སྐད་ཆོ་ངེས་བཤག 127

ཀྱི་ཁད་གྱེལ་པོ་གཏུག་ན་ནོར། ཞེས་དང་སྐུབས་ཤེས་སི་བཟང་པ།
བྱ་ནི་ཀུ་ར་དེ་སྐྱོགས་བཞིག སྐྱིང་རྡེ་ངོ་ངེས་བྱགས་པ་ཐོབ། 128

སེ་བདག་བྱིགས་པའི་འཐུལ་ལ་ནི། ངང་གི་མཛེས་ལ་མཐོང་ཀྱང་ཀི
ཆུ་བ་སྐྱ་གཙུག་ཀྱིས་སྐྱག་པ། འོད་ནི་ནོན་པར་ཅེས་པ་བཞིན། 129

चारेभ्यः श्रुतमस्माभिः स राजा हिमवत्तटे।
स्थितः संसारवैमुख्यः विवेकविमलाशयः॥ १२२॥

अर्थितः स ददात्येव विश्वचिन्तामणिर्मणिम्।
पुत्रदारशरीरादि न देयं तस्य किञ्चन॥ १२३॥

इति मन्त्रिवचः श्रुत्वा तथेत्यवधार्य्य चेतसि।
स द्विजान् मणियाञ्चायै विससर्ज्ज तदन्तिकम्॥ १२४॥

अस्मिन्नवसरे राजा मणिचूड़श्चरन् वने।
मरीचेराश्रमोपान्तमवाप विपुलं मुनेः॥ १२५॥

देवी पद्मावती तत्र फलमूलधृतिव्रता।
व्रजन्ती विजने भीता विपिने मुनिशासनात्॥ १२६॥

शवरैर्मृगयायातैर्दृष्टा कष्टदशां श्रिता।
जिघृक्षुभिः कम्यमाना चुक्रोश करुणस्वरम्॥ १२७॥

आकर्ण्य करुणाक्रन्दं कुरलीकूजितोपमम्।
हा राजन् मणिचूड़ेति चायस्वेति सुदुःसहम्[1]॥ १२८॥

सहसाभिद्रुतः कान्तां[2] ददर्श नृपतिर्निजाम्।
राहुसन्त्रासितस्येन्दोर्द्युतिं निपतितामिव॥ १२९॥

१ Orig. रदुःसहम्। २ Orig. सहसाभद्रुतकान्ताम्।

ཆགས་བྲལ་ལྷུས་ཀྱི་གོས་འཛིན་ཅིང་། མིག་སྨན་ཡོངས་སུ་འཛིན་དང་བྲལ།
རྟོག་གསར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་སྤྱོད་རོགས། མི་དགའ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་བ་བཞིག། 130

གྱོལ་ལོ་ངང་པ་བའི་བར་ཀ་ཕེགས། ལུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོགས་པར་གནས།
འབྲེག་བྱེད་མཁའ་མའི་དྲུབ་སྐྱིལ་ཅན། སྐྱིང་རྡེའི་སྣ་དེ་རོགས་གཟིགས་ནས། 131

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅན། དོགས་པར་སྐྱོང་པ་སྤུལ་གྱུར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེ་བ་ཡི། རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་ཉིད་ཅེས། 132

སྐྱ་སོ་མགོན་མེད་ཐུབ་ཡི། ནགས་སུ་མགོན་པོ་གཅིག་ཏུ་ཉིད།
འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ་ཐུབ་མོང་། གདུགས་དང་ཅི་ཡང་བྱལ་མཁྱོང་ནས། 133

དེ་བྱལ་དུག་གིས་ཆོག་པ་དང་། དེ་མཁྱོང་ཉམས་དགའ་ཀྱིས་པ་དག
ཤུ་ངར་དགའ་བ་ཡང་དགའ་རྟོགས། བྱང་ཀུ་རོས་བར་འབྱུགས་བར་གྱུར། 134

གྱོལ་ལོ་ཁྱེ་བཀྲིས་ཤ་བ་རི། དགེད་པས་འཇིགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱོན།
ཉི་མ་མཚོན་པར་འཆད་བ་ཡིས། མཐུ་སྟེན་སྐུན་པ་དམས་གྱུར་མཁྱོང། 135

བར་འདིར་ཁྱེ་པ་སྟང་བའི་བདུད། འབྱང་པོ་ཀུན་གྱི་བསམ་པར་གནས།
སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་འདོམས། མི་བདག་ལ་ནི་སྐྱེས་པར་བྱུར། 136

གྱོལ་ལོ་ཆུ་སྐྱེས་སྐྱེན་སྟེག་དག། མི་སེད་ཏགས་སུ་དག་ལ་ན་ཀི།
ཟློང་སྟེན་མིག་ཅན་མཉེས་གཤིག་མ། འདི་ཀི་གཉང་བར་མི་འདོམ་མོ། 137

वीतरागाङ्गवसनां निरञ्जनपरिग्रहाम्।
वदन्तीमिव सम्भोगसंयोगानामनित्यताम्॥ १३०॥

तां राजहंससुगतां विहारस्तनमण्डलाम्।
अश्रुकाषायनयनां विलोक्य करुणावनीम्॥ १३१॥

संसारचरिताश्चर्य्यविचारेष्वपि कर्कशम्।
कृपाकृपाणीनिर्लूनमिवासीद् भूपतेर्मनः॥ १३२॥

एकाकीनं वने देवी विगतच्छचामरम्।
दृष्ट्वा नाथमनाथैव लोकनाथं तथागतम्॥ १३३॥

तद्वियोगविषाक्रान्ता तद्दर्शनरसाकुला।
शोकहर्षसमाकीर्णा बभूव मृगविह्वला॥ १३४॥

सा नीता शवरा राज्ञा शापभीताः प्रदुद्रुवुः।
न नामाभ्युदये भानोर्दृष्टं सप्रतिभं तमः॥ १३५॥

अचान्तरे शमद्वेषी सर्व्वभूताशयाशयः।
मारः पुरुषरूपेण समेत्य नृपमब्रवीत्॥ १३६॥

राजन् राजीवनयनां प्रियां प्रणयिणीमिमाम्।
न त्यक्तुमर्हस्यजने वने वनजलोचनं॥ १३७॥

གྱོལ་སྤྲིད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྐྱངས་ནས། ངེས་པར་བདེ་མེད་བྱུང་པ་འདི།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱལ་བཞིག། གྱོལ་པོའི་གྱོལ་པོ་མི་མཐོངས་མོ། 138

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་དབེན་པ་ཡིས། བར་ཆད་གཅོད་བྱེད་ཡིད་བྱང་ངུ།
ཆོམ་པར་ཤེས་དེ་མི་བདག་གིས། འཇུམ་བཙས་དེ་ལ་ཉན་སྐྱེས་པ། 139

དུལ་ལ་ཞི་བ་མི་འདོད་པའི། འདོད་པ་བྱེད་ཀི་བདག་གིས་ཤེས།
རབ་ཏུ་མིན་པར་འདོད་པ་ཆོམས། སྐུ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིས་ཆོམ་མི་ཆོངས། 140

སས་སྐྱོང་དེ་སྐད་བཙོད་པ་ཡིས། འཇུལ་ལ་འདོད་པ་མི་སྐྱང་བྱས།
འབྲལ་བའི་མེ་ཡིས་གདུངས་པ་ཡིས། ལྷ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཆོས་པར་འབྱུགས། 141

ཡིད་བྱུང་ལས་གྱོལ་གྱོལ་པོ་ཡི། བཙུན་མོ་བདག་པོ་ལོངས་སྤྱོད་བྲལ།
སྐྱག་བསྔལ་མི་འོས་སྐྱག་བསྔལ་ལྡན། དེ་ལ་དབུགས་ནི་འབྱིན་ཞིང་སྐྱེས། 142

ལྷ་མོ་ཆོས་ནི་བྱ་བར་རིགས། རྒྱ་ངན་བྱ་བར་མི་འོས་སོ།
བདེ་བས་ཆོས་པར་འཛིན་པ་ཡིས། རོ་བྲལ་མཉེན་ནི་སྐྱག་བསྔལ་ཡིན། 143

ལྷས་ཆུ་ཆོ་ནི་གྱོག་ཏུ་འདུ། གཡོ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱིང་སྐྱག་བྱོགས།
པ་དྲྭ་གཡོ་བའི་འདབ་ཆེ་ཀ། འབྲེང་བའི་ཏུ་ཐེགས་ལྟ་བུ་ཡིན། 144

དབལ་འདི་ཡུད་ཙམ་གང་ཟགས་དང་། དུས་ཀྱི་སྐྱིལ་ཀྲུང་འབྱུག་པ་དང་།
འཁོར་བའི་སྐྱལ་བྱེ་དཔེར་ན། ཆོས་པར་རྟེ་བཞིན་དབ་དུ་གཡོ། 145

इयं हि ते मनोवृत्तेरिव न सुखतां गता।
वर्जिता राज्यभोगेन राजराज न राजते ॥ १३८ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तं विज्ञाय मनोभवम्।
अन्तरायं विवेकस्य प्रत्यभाषत सस्मितः ॥ १३९ ॥

जानामि त्वामहं काममकामं शमसंयमे।
सन्तोषवतां को नाम भवता न विमोहितः ॥ १४० ॥

इति वादिनि भूपाले सहसान्तरिते स्मरे।
बभूव विह्वला देवी तप्ता विरहवह्निना ॥ १४१ ॥

दुःखितां तामार्त्तदुःखां पतिभोगवियोगिनीम्।
उवाचाश्वासयन् राजा जायां जितमनोभवः ॥ १४२ ॥

देवी धर्म्मक्रियायुक्ता न शोकं कर्त्तुमर्हसि।
दुःखावसानो विरसः सर्व्वोऽयं भोगविभ्रमः ॥ १४३ ॥

देहिनां दयितासङ्गास्तरङ्गतरलायुषाम्।
लोलपद्मपलाशाग्रस्खलज्जललवाकुलाः ॥ १४४ ॥

इमा मुहूर्त्तनर्त्तक्यः कालमेघतडिल्लताः।
संसारसर्परसना विलासचपलाः स्त्रियः ॥ १४५ ॥

བོང་སྟོང་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནས་འབྱུང་བའི་ཤད།
འགྲོད་པ་རྣམ་བཞག་བགེགས་ལེན་དང་མཚུངས།
བདེ་བའི་དཔལ་ཆེ་རྒྱང་བསྟན་མང་སེའི་རྩེ།
སྲིད་པའི་སྟོང་ཚུལ་འདི་དག་སྟོང་པའི་གནད། 146

སྐྱིང་རྡེ་ཀུར་གྱི་བསྡེབ་བྱ་དཔལ་འབྱོང་མིན།
དཔལ་ཆོས་ཀྱི་དུ་གསལ་ལེའུ་མང་མེ་མིན།
བྱགས་སྐུ་ཀཱ་སའི་ཀྱིས་དཔའ་སྟན་ན་ཚུང་མིན།
བསོད་ནམས་བཀའ་ཡི་བཀོད་སྟན་འཆོ་བ་མིན། 147

བཅེན་པའི་བཏུལ་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེ་སྐད་གདམས།
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་བཙུན་མོ་རིམས་བདང་རྟས།
འཁོད་བ་ལས་རི་ཕྱིང་ཟེགས་རིམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཤགས།
ཡང་དག་བསེལ་ཕྱེད་བསོད་ཤམས་སྟན་པར་ཀྱེ་ཞོང། 148

ཀྱེམ་ཐོ་ཀིན་དུ་བཟོད་དགས་སྟུང་བར་གཉིས་སྐྱེས་བྱ།
ཞོས་པར་བདང་ཁྱིང་དེ་བཞིན་སོང་བས་དེས།
ཤེས་དགས་སྐྱིང་སྡོམས་སྟོང་བ་ཤོས་ཀྱི་ཞེ།
དུས་མེད་གཉིན་གཅིག་ཐོ་དེ་རྣགས་མཐར་མཐོང་། 149

भोगक्षणो नैव वियोगरोगः
विभूतयः स्वप्नविवाहतुल्याः।
वाताहता दीपशिखा सुखश्री-
रुन्मत्तनृत्यं[1] भवदृत्तमेतत् ॥ १४६ ॥

सर्व्वोपजीव्या करुणा न लक्ष्मीः
धर्म्मः प्रकाशः सततं न दीपाः[2]।
यशांसि रम्याणि न यौवनानि
स्थिराणि पुण्यानि न जीवितानि ॥ १४७ ॥

सत्यव्रतस्तामिति सान्त्वयित्वा
विसृज्य जायां निलयं महर्षेः।
चचार संसारपराङ्मुखानाम्
सन्तोषपुण्येषु तपोवनेषु ॥ १४८ ॥

तथागतास्ते त्वरया विसृष्टाः
पञ्च द्विजा दुष्यसहेन राज्ञा।
तमर्थिनामेकमकालबन्धुम्
विप्रुड्डसत्त्वं ददृशुर्वनान्ते ॥ १४९ ॥

१ Orig. सुखश्रीत्युन्मत्तनृत्यं। २ Orig. लक्ष्मी सद्धर्म्मप्रकाशः सततनदीपाः।

འཇིགས་རུས་བདེན་པ་ཆོས་བར་བདུང་བ་བཞིན།
དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱ་བསྐྱངས་ཤིས་བཟློད་བསྐྱབས།
ཤུགས་རིང་རིང་ཁྱིང་དུ་བའི་རླུང་དག་གིས།
མི་བཟད་གདུང་བ་བསལ་བྱེད་དེ་ལ་སྐྱེས། 150

གྲོལ་བོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའི་ཐོང་ཁྱེད་དུ།
གྲོལ་བོ་དྲག་པོའི་ཉེར་འཚེས་དག་ཆོག་བཅོམ།
སྐྱེ་བོའི་འདོད་པ་ཟབ་རབ་དག་ཚད་བར་བྱས།
རབ་འདོད་གཅིར་བའི་སྐྱ་ཅོམ་ལྡེ་ཀ་མར་གྱུར། 151

སྐྱོན་རྣམས་ཐ་ལུས་ཞེ་བའི་བྱེ་གཅིག་པུ།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་བསྡུང་བྱ་ཁ་བའི་སྐབ་ལྡན་པ།
གཙུག་གི་ཅོད་བྱ་ལྡ་ཁྱིད་གཉང་བ་ནི།
དེ་ཡིས་ཉེ་བར་འཚོ་རྣམས་ཞེ་བར་བགྱིད། 152

བརྩེ་བས་བསྟེན་པ་ཙན་དན་ཡལ་འདབ་བཏུར་པ་དང་།
དྲི་མེད་བསམ་པ་རླུང་བའི་ཅོད་བྱ་རབ་གསལ་བ།
ཁྱོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་དུས་སུ་ནི།
སྲིད་པར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། 153

ते स्वस्तिवादं शनकैर्विधाय
विश्वस्तधैर्या इव साध्वसेन।
तमूचिरे क्वचिततीव्रतापाः
दीर्घोष्णनिश्वाससमीरणेन ॥ १५० ॥

राजन् पुरे दुष्प्रसहस्य राज्ञः
क्रूरोपसर्गैर्हृतशान्तवर्गः।
जनः कृतः क्षत्तसमस्तकामः
प्रकाममार्त्तस्वनमाचष्टेषः ॥ १५१ ॥

अशेषदोषप्रशमैकहेतुः
त्रैलोक्यरक्षाप्रथितप्रभावः।
चूड़ामणिर्देव भवद्वितीर्णः
करोति तस्योपनिपातशान्तिम् ॥ १५२ ॥

दयायुषश्चन्दनपल्लवार्द्राः
स्वच्छाशयाश्चन्द्रमणिप्रकाशाः।
सन्तापकाले शरणं जनानाम्
भवद्विधा एव भवे भवन्ति ॥ १५३ ॥

དེ་དག་གིས་ཀི་དེ་སྐད་བཙྱངས་ལ་སྐྱེང་སྟོབས་ཆོམས།
ཆོམ་པར་མ་ཏྱི་སྐྱིང་རྡེའི་རོ་ཡིས་ཡང་དག་ཁེངས།
ཐོས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཉེ་བར་གདུང་བ་དག།
གོང་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་བཞིན་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྨྲས། 154

ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཉེ་བར་འཇིམས་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི།
ངེས་པར་གཟིར་བའི་སྐྱེ་ཀུ་བུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས།
རབ་སྐྱེས་ཆོ་ངའི་སྐྱ་ནི་ཅང་ཀི་བྱེད་པ་དག།
ངེས་པར་འཇིམས་པ་བྱོལ་བོ་དེས་ནི་ཇི་ལྟར་བཟོད། 155

བདག་གི་མགོ་ཡི་ཙོ་བ་ལས་སྐྱེས་རིང་བྱ་འདི།
སྐྱེར་དུ་ངེས་པར་ཆོད་ལ་རབ་ཏུ་བཙང་བར་བྱེས།
གཡས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་སྐྱིང་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཛོད་པ་ཡི།
ཁྱུ་ཉིད་དུ་ནི་སྐད་ཆེག་བདག་འགྱོ་བདག་ལེགས་ཆོ། 156

ཆེད་འཇོམ་བདག་པོས་དེ་སྐད་སྨྲས་ཙའ་ལ།
མ་འཇོམ་ཏུ་གཏེར་དང་བཅས་འཇོམ་མ་ཐེ།
དེ་ཡི་སྐྱེ་བོ་འགེམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དག།
དུག་པོས་འཇིགས་པ་བཞིག་དུ་རིང་ཞེང་འདུག 157

इत्यर्थितास्तैरविलुप्तसत्त्वः
संपूर्य्यमाणः करुणारसेन।
उवाच सञ्चिन्त्य जनोपतापम्
संक्रान्तमन्तः श्रुतिवर्त्मनेव ॥ १५४ ॥

अहो स राजा सहते कथं न
दैवोपघातेन नियोड़ितानाम् ॥
निदारितान्तःकरणं प्रजानाम्
वियोगदुःखाङ्गवमार्त्तनादम् ॥ १५५ ॥

अयं मणिर्मस्तकमूलजन्मा
निष्कृत्य तूर्णं प्रतिगृह्यतां मे।
धन्योऽस्मि यद्यर्थिजनस्य दुःख-
क्षये क्षणकारणतां व्रजामि ॥ १५६ ॥

इत्युक्तमाचे वसुधाधिपेन
धराधराम्भोधिमहोधरिचौ।
चिरं चकम्पे चकितेव तस्य
शिरस्तटोत्पाटनतीव्रदुःखात् ॥ १५७ ॥

དེ་འོག་མི་བདག་ཐུགས་སྐྱོང་བཅུ་བ་ཡིས།
མཁྱེན་པའི་གསུང་གིས་རབ་རྟོགས་ཆོས་པས་ཀུན།
རྣོ་བའི་སེམས་ལྡན་དེ་ནམས་མཆོག་རྣོད་ཀྱི་ཡིས།
རང་ཉིད་སྐྱོ་བོ་འགེམས་ལ་རབ་དུ་ཞུགས། 158

རིག་འཛིན་བྱང་པ་སྐྱབས་བཅས་ཚུལ་ནམས་ཆེ།
པདྨའི་སྙན་སོགས་མཁའ་ལ་ཡི་གེ་ཁོ་ན་ཡས་ནས།
ཡི་དབང་དེ་ཡི་དཀའ་སྤྲུང་ཟད་པ་ལ།
སྐྱིང་སྐོམས་མ་ཁྲལ་བཏུ་ཕྱིར་ཡང་དགའ་འོངས། 159

འཕྲལ་ལ་སྐྱེ་བོ་ནམས་པར་བཀག་པ་ཡིས།
རིན་ཆེན་འོད་དུ་ནམས་པར་འཕྲལ་འཛིན་པའི།
ཁྲག་གི་གྲོན་གྱིས་མངོན་གཏེར་ཁུས་ཅན་དེ།
སྐྱོང་བའི་བདེ་ལ་རབ་ཞུགས་གདུང་བ་བཟོད། 160

སྐྱ་བསྐལ་དྲག་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་མིག་ཆུམ་ཞིང་།
བདེན་པའི་སྐྱིང་སྐོམས་ཀྱིས་བཅིངས་དེ་མཐོང་སྟེ།
སྐད་ཅིག་སྲིན་པོ་ཉིད་ཤི་སྐོག་པ་བཞིག
གཏུམ་སྐྱོད་ལྷམ་ཟེ་དགའ་དང་ལྡན་མི་གྱུར། 161

ततः कृपाकोमलचित्तवृत्तैः
सुतीक्ष्णशस्त्रैर्वचसा नृपस्य ।
सुतीक्ष्णशस्त्रादपि तीक्ष्णचित्तः
स्वयं शिरः पाटयितुं प्रवृत्तः ॥ १५८ ॥

तद्दुष्करं कर्म्म नरेश्वरस्य
व्योम्नि विमानैर्नलिनासनाद्याः ।
सुराः सविद्याधरसिद्धसाध्याः
समाययुर्द्रष्टुमलुप्तसत्त्वम् ॥ १५९ ॥

विपाट्यमाने शिरसि प्रसह्य
रत्नप्रभाविभ्रममादधानैः ।
सरक्तपूरैरभिषिक्तकायः
सेहे व्यथामर्थिसुखे प्रवृत्तः ॥ १६० ॥

विलोक्य तं सत्त्वनिबद्धधैर्य्यम्
तीव्रव्यथावेगनिमीलिताक्षम् ।
ययुर्विरामं न नृशंसवृत्तैः
विप्राः क्षणं राक्षसतामवाप्ताः ॥ १६१ ॥

གྲོལ་པོས་རང་ལུས་སྐྱེ་བསྟལ་ནས་དབྱང་བསུ།
འཁོར་བ་པ་ནས་ཅི་ཡང་མོང་ངང་བཞིན་ལུས།
ནོར་པ་འདི་སྐྱེ་སྐྱེ་བསྟལ་སྡོང་འབྱུར་གྱི།
ཐེལ་གྱིས་མཁན་ཅེས་དབུ་གདུང་བར་གྱུར། 162

དེས་བསམས་ལུས་བཅིངས་རིན་ཅིན་བྱིན་པ་ལས།
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ཐད་གཱིས་གང་ཐོབ་དེས།
བསོད་ནམས་མིན་སྡིག་དམྱལ་བར་མི་ནམས་ཀྱི།
དྲག་པོའི་སྐྱེ་བསྟལ་ཆ་ཡང་མེད་པར་གྱུར། 163

ཁྲག་དང་ཞག་གིས་ངེས་བྱར་ཞོར་བྱ་དེ།
གཡོ་མེད་འཆོག་མའི་ཅོ་བ་ལས་བཏོན་པའི།
བགྱོལ་བས་འཁྲགས་ཀྱང་སྡོང་བའི་རེ་བ་དག།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ནི་རབ་དགར་གྱུར། 164

གཉིས་སྐྱེས་ནམས་ལ་རང་གི་ལག་སོར་གྱི།
ཡལ་འདས་འདར་བཞིན་ཞོར་བྱ་བྱིན་ནས་དེ།
ཡང་དག་སྐྱན་པས་འཛིག་རྟེན་འཛུམ་བྱེད་ཅིང།
ཚ་ཟེར་ཅན་བཞིན་ཤིན་དུ་དམར་བར་ལྷུང། 165

विचार्य्य राजा स्वशरीरदुःखम्
संसारिणां क्लेशमयं शरीरम् ।
एवम्बिधैर्दुःखसहस्रलक्षै-
राक्रान्तमित्यार्त्ततरो बभूव ॥ १६२ ॥

सोऽचिन्तयद्देहनिबद्धरत्न-
दानेन यत्पुण्यफलं मयाप्तम् ।
तेनोग्रदुःखं कलयामि माभूत्
अपुण्यपाके नरके नराणाम् ॥ १६३ ॥

समुद्भूतें रक्तवसावसिक्ते
तस्मिन्मणौ निश्चलतालुमूलात् ।
मूर्च्छाकुलोऽपि प्रययौ सहर्षः
सम्पूरणेनार्थिमनोरथेन ॥ १६४ ॥

स कम्पमानाङ्गुलिपल्लवेन
दत्त्वा स्वहस्तेन मणिं द्विजेभ्यः ।
निमीलयन् सन्तमसेन लोकम्
ययात तिग्मांशुरिवातिरक्तः ॥ १६५ ॥

ལྷ་རྣམས་མེ་དཀྱིལ་ཆར་དང་ལྡན་ཅིག་དུ།
སྐྱིང་སྟོབས་བྱེ་བ་མེད་བའི་ས་དེར་ལྷུང་།
གཏིས་སྐྱེས་དེ་རྣམས་ནོར་བུ་ཡང་དག་ཟློང་།
ཀུན་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 166

དེ་ཡི་འཕྲལ་ལ་ཉེ་བར་འཚོ་རྣམས་ཞིག
ལག་རི་ས་འོག་ཤའི་ཁེངས་སྐྱོང་ཚོགས་རྣམས་ཐོབ།
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཡང་དག་སྒྲོལ་འོས་བ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་སྟོང་དེ་ཡིས་བསྟུགས། 167

སྐབས་འདིར་མི་དབང་འདུ་ཤེས་ཆུང་ཟད་ཐོབ།
ཤི་གྱུར་བྱ་དང་གོའུ་ཏ་ནོ་གས།
ཁ་རྡེ་ཚོ་སོགས་ཐུབ་པ་དག་ས་ཆོག་ལས།
རི་ཏ་ཆེན་བྱིན་པ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་འོང་ཞེས། 168

ཆུ་ཤོ་བད་ལྡན་མ་དེ་ཚེ་ཉིད་ཀྱིས།
རྡེས་བཞིན་སོང་བས་ཡོངས་བརླག་དེ་མཐོང་ནས།
ཀུན་རྫོངས་ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་བཅོས་མ་ལ་ཞི།
འབྲི་ཤིང་གཞོན་ཏུ་བཅད་བཞིན་སྐད་ཅིག་འགྱེལ། 169

अलुप्तसत्त्वे पतिते पृथिव्याम्
तस्मिन् सुराणां सह पुष्पवर्षैः।
मणिं समादाय ययुर्द्विजास्ते
तूर्णं पुरं दुष्प्रसहस्य राज्ञः॥ १६६॥

स तेन सद्यः शमितोपसर्गः
स्वर्गोचितासादितभोगवर्गः।
तद्बोधिसत्त्वस्य समस्तसत्त्व-
सन्तारणार्हं प्रशशंस सत्त्वम्॥ १६७॥

अथान्तरे किञ्चिदवाप्तसंज्ञम्
नरेश्वरं विश्रुतरत्नदानम्।
समाययुर्भोगवगौतमाद्याः
मरीचिमुख्या मुनयो वनेभ्यः॥ १६८॥

मरीचिमेवानुगता च देवी
पद्मावती वीक्ष्य परिक्षतं तम्।
सम्मोहवेगाभिहता पपात
क्षणं क्षितौ वाक्लतेव लूना॥ १६९॥

དེ་ནས་མཁའ་ལ་བྱོ་བའི་ལྟ་ནོམས་ཀྱི།
མི་བདག་ལེགས་བརྟེད་ཕྱོགས་མཐར་བྱོ་བའི་ཚེ།
བྱོལ་པོ་དེ་སྐས་དེ་བྱོན་དང་ལྡན་ཅིག་དུ།
སྐྱེ་ཀྱོ་སྐྱེ་ཀྱིའི་མགོན་ཅན་ཉེ་བར་སོང། 170

ཁྲག་གིས་ལུས་བགོས་སྟེང་སྟོབས་མ་ཟད་ཅིང།
སར་ཡི་དབང་ཐོ་སལ་འགྱེལ་མཁྲེང་ནས།
ཉེན་མོང་བདུད་བཅོ་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ནོམས།
ཡང་ངག་མིན་དོན་རྟོག་དཔོག་བརྟོད་པར་གྱུར། 171

རང་དོན་ལ་ཆགས་མངོན་སྟོང་བདག་ཉིད་ཅན།
ཤིང་གཅོད་འཁོར་ཡི་ལས་སྟེང་ཐེས་བརྟན་ལྡན་ཞིང།
སྟོང་ཀུན་བྱིས་བསྟེན་དང་ཞིང་ལེགས་སྟོང་པའི།
ཀྱེ་མ་ཉམ་ངང་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་འདི་བཅད། 172

ཀྱེ་མ་མ་རོལ་དོན་དུ་སྟོག་གཏེང་འདི།
མཆོག་དུ་ངོ་མཚར་གཤེས་སྐབས་ངག་དུ་སོང།
ཤོག་དུ་དྲི་བཟང་རང་གི་ལུས་གཅོད་པ།
ཡིད་འོང་ཤིང་ནི་སར་ཀ་ཉིག 173

दिगन्तसञ्चारिणि चारणानाम्
नभश्चराणां नृपसाधुवादे ।
सराजपुत्राः सह मन्त्रिमुख्यैः
प्रजाः प्रजानाथमथोपजग्मुः ॥ १७० ॥

वीक्ष्य क्षितीशं क्षतजोक्षिताङ्ग-
मक्षीणसत्त्वं पतितं पृथिव्याम् ।
पृथुव्यथाक्लेशयुषं जनाना-
मभूदभूतार्थविकल्पजल्पः ॥ १७१ ॥

कुठारिकैः कैश्चिदहो दयार्द्रैः
सर्व्वार्थिसेव्यः सरलः सुवृत्तः ।
दुरात्मभिः सार्थलवाभियुक्तैः
छायातरुः काष्टमयं निकृत्तः ॥ १७२ ॥

अहो परार्थोज्झितजीवितोऽयम्
परां चमत्कारदशां प्रयातः ।
ससौरभच्छिन्नतनुर्गतात्मा
भवत्युदारः सहकार एव ॥ १७३ ॥

བགོངས་ཚགས་སྡོག་ཚགས་བང་གི་ཡིན་ཡང་བཏ།
མ་ཡིན་འདིད་པའི་འདིད་པ་ཅིང་དོང་མིན།
མེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པར་བརྩེས་བདག་ཉིད་ཅན།
བརྩེ་སྡུག་དེ་ཡི་ལྷས་ཀྱང་ཚགས་གཉས་མིན། 174

གང་དོད་སྐྱོང་སྐྱེ་ལྷི་འདི་ནི་སྐྱོང་བའི་དངོས།
ཀུན་དོན་གཉིད་ལ་ཞུམ་པར་རབ་བབ་འགྲོ་བ།
ཞུམ་པ་འདོད་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཅཤྱི་སྡོག།
དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་རྩོང་ཅོ་ལྷ་ཡིན། 175

དེ་སྐད་ཅང་བརྗོད་ཅིས་ཆང་མཐུ་ཡིས་ཤེ།
ཐུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅིས་ཅིས་པར་འབེལ་བའི་ཚེ།
མ་དྲི་ཅོ་ཐུབ་མའི་མདང་བཅས་པའི་སྐུར།
ཚགས་པས་མ་སྐྱོང་ལ་ནི་མངོན་བྱོགས་སྐྱས། 176

ཀྱེ་མ་མ་ལ་བྱོལ་པོའི་སྐྱེ་ཀྱི་རོམས།
ཡོངས་སྐྱོབ་གཉེར་ཀྱི་མ་གཤེ་འབྱོ་བ་ཡིས།
ཀྱོ་མེད་གཉེན་ཀྱི་དངོས་པོར་བསྟེན་བྱས་ནས།
ཁྱོད་ཀྱི་བཙེ་བས་ཞུམ་འདི་ཐོ་བཤེན་བྱིག། 177

लुब्धस्य न स्वः स्वजनोऽपि जन्तोः
न कामकामस्य धनेऽनुरोधः ।
सर्व्वात्मना सत्त्वहितोद्यतस्य
देहेऽपि न स्नेहपदं दयालोः ॥ १७४ ॥

येषां कृते दैन्यमयं प्रयाति
सर्व्वात्मना चार्थिजनोऽर्थिभावम् ।
त एव दीनोद्धरणव्रतानाम्
प्राणाः परित्राणपणे तृणानि ॥ १७५ ॥

इति प्रवादे विविधानुभावे
विजृम्भमाणे मुनिमण्डलस्य ।
भूपालमभ्येत्य सवाष्पचक्षुः
मुनिर्मरीचिः प्रणयादुवाच ॥ १७६ ॥

अहो नु निष्कारणबन्धुभाव-
मालम्ब्य राजन् दयया जनस्य ।
प्रजापरित्राणविधानभूमिः
तनुस्त्वयेयं तृणवद् वितीर्णा ॥ १७७ ॥

སྐྱོང་བའི་གཉེན་ཐྲེད་རང་ཉིང་སྡོག་ལ་ཡང།
ལྷོས་བའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཐད་པར་ངེས་རབ་ཤེས།
གང་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཀྱི་ལུས་འདི་ཤེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཞོང་བའི་གནས་སུ་ཡང་དག་སྐྱེས། 178

ཀུལ་པོ་ཨེགས་བྱས་བདུལ་ཞུགས་བསོད་ནམས་ཀྱི།
ཚོང་འདི་ཡས་ཀྱང་འབྲས་འགའ་བཞེད་ལས་རྒྱང།
སྐྱོང་བའི་ཀུས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་མ་སྟེ།
སྐྱོ་ཤས་ཐུགས་ཀྱི་ནོར་འཕྲུང་མ་བསྡེ་ནམས། 179

ཐུབ་དབང་དབུས་སུ་ཐུབ་པས་དེ་སྐད་དུ།
མིང་བྱང་མཆོད་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དྲིས་པ་དེས།
འབད་པས་ངལ་དུབ་བཟོད་བྱས་ཐུབ་གཤིས་ཤེ།
མཐོན་པར་སྐྱབས་པའི་བཞིན་དམ་བྱིས་ཏས་སྨྲས། 180

ཐུབ་པ་བདག་ལ་འབྲས་འདོད་གཞན་མ་མཆིས།
འོན་ཀྱང་མཐོན་འདོད་གཅིག་ཉིད་དབང་དུ་མང།
གང་ཞིག་སྡོག་ཆགས་འཇིགས་རྩང་འཁོར་བར་བྱིང།
སྐྱོས་ཉེད་ཉིད་དུ་སྡིད་པར་བདག་གྱུར་ཅིག། 181

क्षयं प्रवृत्तो निरपेक्षवृत्ते-
स्तवार्थिबन्धोर्निजजीवितेऽपि ।
यदेष कामं कमलानिकायः
कायस्त्वयापायपदे नियुक्तः ॥ १७८ ॥

अप्यस्ति राजन् सुकृतव्रतेऽस्मिन्
फलस्पृहा प्राणपणेऽपि काचित् ।
अस्यार्थिहेतोस्तव तालुभेद-
खेदाद् विकारं भजते न चेतः ॥ १७९ ॥

इत्यद्भुताविष्कृतमानसेन
मुनीन्द्रमध्ये मुनिना स पृष्टः ।
उवाच संस्तम्भ्य रुजं प्रयत्नात्
रक्ताभिषिक्तं वदनं प्रमृज्य ॥ १८० ॥

फलस्पृहा नास्ति मुने ममान्या
किन्त्वेक एव प्रचुरोऽभिलाषः ।
यद्घोरसंसारनिमग्नजन्तु-
सन्तारणायैव भवे भवेयम् ॥ १८१ ॥

སྐྱོང་བ་དགའ་བར་ལུས་ནི་རིལ་བཅོམ་འདིར།
རིལ་འབྱུང་ཚ་ཤས་གང་ཡང་མེད་པ་ཉིད།
གལ་ཏེ་ངེས་བརྗོད་དམ་ཆོག་འདི་བདེན་ན།
དེ་ཡི་ལུས་འདི་རིལ་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག། 182

གྲོལ་ཐོ་བདེན་ཉིད་ལྡན་འདི་བརྗོད་ཅས་ལ།
སྐྱིང་སྟོངས་ལ་འཇོམ་ཆེན་སྐྱེས་ལགྷ་རྡུབ་པ།
བདེན་པའི་སྟོངས་ཀྱིས་དེ་ལུས་མོ་གཞོམ་ཤིང་།
དེ་ཆེ་སྐྱེས་པའི་རིན་ཅིན་ལྡན་པར་གྱུར། 183

དེ་ནས་བགྱི་བྱེད་ཚངས་སོགས་ལྷ་རིགས་དང་།
རབ་དགའ་སྐྱེས་པའི་ཕྱག་པ་ཐུབས་ཅར་ཀྱིས།
སྐ་སྐྱོང་སྐད་དུ་མངོན་པར་གསོལ་བདབ་ཀྱང་།
སས་བདག་ལོངས་སྤྱོད་མངོན་པར་བཞེད་པ་བྱུར། 184

བྱན་རྒྱེད་བློང་དང་ལྡན་ཐུབ་པ་ཡིས།
རབ་བསྒྲུལ་གྱལ་པའི་སྡུས་དང་འགྲོགས་ནས་ནི།
རྒྱུ་ཀུའི་སེང་གེའི་ཁྲིར་བཞུགས་བདེ་བ་ལ།
འབྲལ་བ་ཞི་སྐྱེད་བདག་ལ་གསོལ་བ་བདབ། 185

अर्थिप्रिये देहविदारणेऽस्मिन्
नैवास्ति मे कोऽपि विकारलेशः ।
यद्येष सत्यः समयो मयोक्तः
तदस्तु मे स्वस्थमिदं शरीरम् ॥ १८२ ॥

इत्युक्तमात्रे सहजानुभावे
सत्त्वोचिते सत्यधनेन राज्ञा ।
अभूद्वपुः सत्यबलेन तस्य
रूढव्रणं तत्क्षणजातरत्नम् ॥ १८३ ॥

ततः सुरैः शक्रविरिञ्चिमुख्यैः
जातप्रहर्षैर्मुनिभिश्च सर्वैः ।
अभ्यर्थितोऽपि क्षितिपालनाय
भोगाभिलाषी न बभूव भूपः ॥ १८४ ॥

अवाप्तसंज्ञा मुनिना प्रमुक्ता
पद्मावती राजसुतेन सार्द्धम् ।
पतिं ययाचे विरहोपशान्त्यै
सिंहासनाक्रान्तिसुखं प्रजानाम् ॥ १८५ ॥

དེ་ནས་དང་གྱོལ་དེ་ནོམས་མངོན་ཐྱོགས་ཏེ།
འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་བརྩེ་བས་འཁྲུགས་གྱུར་ཏེ།
ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཐྱོགས་ཅ་ཉིངས་པ་ནི།
དགྱེས་པ་གསལ་བར་མཛད་བཞིན་དེ་ལ་སྨྲས། 186

བྱལ་བའི་མཛུག་ནི་རིང་ཞིག་ལོན་ནས་ཐོབ།
ཡང་ནི་ཡོངས་གཏིང་གནས་སྐབས་བཟོད་དཀའ་བ།
གང་ཕྱིར་ལན་གཅིག་མིན་ལྟང་སྐྱེ་སྟག་བསྟལ་བཅིངས།
བཟོད་པ་གྱོལ་བའི་ད་བྱས་མིན་ཟླ་བོས་མིན། 187

གྱིང་ཟླན་སྟག་བསྟལ་རབ་ཞིའི་ཀུ་གཅིག་རྒྱ།
རང་ལུས་སྟོང་ལ་གང་གིས་རབ་སྟོན་ཞིང་།
གང་འདི་ཆོས་འདི་འང་གཞན་དོན་ཉིད་ཅེས་ནོ།
རང་གི་མི་ལའང་བཏང་སྙོམས་ཇི་སྲིད་བྱ། 188

དེ་དག་གིས་ནི་བཟོད་ཐོས་མི་ཡི་རབང།
སྟོབ་ཡིས་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་ཇི་སྲིད་ཡང།
མཁའ་ཡི་ལམ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀྱིང་ཕྱིན།
སྡུས་བཅས་རང་གི་ཀུལ་སྲིད་གཞས་ཆོམས་བསྟེན། 189

ततस्तमभ्येत्य कृपाकुलास्ते
प्रत्येकबुद्धा जगतो हिताय।
देहप्रभापूरितदिग्विभागा
बभाषिरे हर्षमिवोद्गिरन्तः॥ १८६॥

चिराद्वाप्ते विरहावसाने
पुनः परित्यागदशामसह्याम्।
न राजपुत्रः सहते न देवी
दुःखानुबन्धो ह्यसकृन्निपातः॥ १८७॥

स्वमर्थिने यः प्रददाति देहम्
आपन्नदुःखप्रशमैकहेतुः।
कथं स कुर्य्यात् स्वजनेऽप्युपेक्षाम्
धर्मोऽप्ययं यस्य परार्थ एव॥ १८८॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरस्तै-
स्तथेति निश्चित्य धिया कथञ्चित्।
व्योम्ना विमानैः स्वपुरीमवाप्य
भेजे निजं राज्यपदं स्वपुत्रैः॥ १८९॥

དེ་སྙད་དེ་ནི་སྟོང་སྙིང་སྐོབས་ཡངས་ཤིང་བདེ་བླག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ།
ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་ཚོགས་སྲིད་བཟློང་ཞིང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་བསྟེན་ནས།
ཚོགས་བའི་གྲོང་ཁྱེར་རིན་ཆེན་མཆོད་ཅེན་གདུགས་དང་རིན་ཆེན་སྐྱོན་མ་ནི།
རབ་དུ་གསལ་བ་ནོམ་མང་དཔལ་ཀྱིས་མཚན་པའི་བྱང་ཆུབ་གོཙམ་པར་གྱུར། 190

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དགེ་སྦྱོང་ནམས་ལ་སྐྱིན་པའི་གདམས་ངག་བུ།
རང་གི་སྦྱོང་ཚུལ་མཐའ་དེ་དབེར་མཛད་ནས།
སངས་ཀྱོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་འདི་སྐད་གསུངས། 191

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣོགས་པ་
བཟློད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲིལ་ཞིང་ལས།
གཏུགས་ནས་ནོད་བྱའི་རྣོགས་པ་བཟློད་པའི་ཡ་ལ་འདབ་སྟེ་གསུམ་པའོ།།

इति स विपुलसत्त्वः सत्यवान् बोधिसत्त्वः
सुचिरपिहितराज्यः सौगतं धाम भेजे।
जिनपुरमणिचैत्यच्छत्ररत्नप्रदीप-
प्रकटितविविधश्रीर्लक्षणाभ्यस्तबोधिः ॥ १९० ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः स्ववृत्तान्तनिदर्शने।
दानोपदेशे भिक्षूणां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ १९१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मणिचूड़ावदानं नाम तृतीयः पल्लवः ॥

Chapter IV.

ཡན་འདབ་བཞི་པ།

ངར་ཡས་ཀྱའི་རྡོགས་པ་བཙོངས་པ།

ཀཱ།།ཁང་ཞིག་མཐོ་རིས་མཛེས་པའི་ཡག་ཡས་མཆོག་དུ་རབ་བསྒོམ་མཛེས་པའི་ངར་ཡབ་དག་དང་ནི།

གཏུགས་དཀར་འཛེམ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆོགས་དག་གི་འཇེག་རྟེན་ནི་ཡེགས་སྡུག་ཐུགས་རི་ནམ་མཛེས་དང་།

གང་ཡང་བྱགས་སྐེན་ཀ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དྲི་མེད་ཐོས་པ་རིམ་བྱེད་རབ་འབྱོ་བ་དག། སྨིག་པའི་ཚ་ལགས་དེ་འབྲས་ཤིག་དུ་ཆུང་དུའོ་ཞེ་མཐའ་སྨིན་པ་དཔལ་བྱིད་པོའི་ཡུལ། 1

འོ་མའི་མཆོ་ལས་བདུད་རྩི་བཤིག། ཁ་ཐམས་ནོར་ཁ་སངོན་འདོད་གཅིག་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ནོམ་གསལ་ཁ་འཛིའོ་ཅི། གསོ་སྦྱོང་འབྲས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང། 2

ཞོར་འཛིའ་བསྡུང་བ་ནོར་དང་ནི། གཅི་བཙིད་ལྡན་པ་གང་མདུན་དུ། སེ་ཡི་བདག་པོའི་སྐྱེ་བོ་དག། ངེས་པར་ཐུགས་པ་སྐྱེས་ཤེས་ཀྱ་ན་བྱུང། 3

ཆོས་ཀྱིས་དག་པའི་བློ་གྲོས་བཞིན། སྨིན་པས་བརྟེ་བ་ལྟར་ཉིད་བཞིན། དཔལ་བས་ཆོས་པར་འབྱོང་པ་བཞིན། གང་གི་ས་ནི་བགྱིན་པར་གྱུར། 4

ཡོན་དན་ཀུན་ལྡན་རིགས་སུ་སྐྱེ། ཀུན་གྱི་ཀདུང་སྐྱོབ་རྒྱ་བའི་འོད། གང་གི་གནས་པའི་སྨིན་བྱེད་གྱུར། སངས་བདག་པོ་ཀུན་གྱིའོ། 5

चतुर्थः पल्लवः ।

मान्धाचवदानम् ।

शोभन्ते भुवनेषु भव्यमनसां यन्नाकनाकान्तकर-
प्रौढ़ोदञ्चितचारुचामरसितच्छचस्मिताः सम्पदः ।
यच्चोत्सर्पति तर्पितश्रुति यशः कर्पूरपूरोज्ज्वलम्
स्वल्पं दानकणस्य तत्फलमहो दानं निदानं श्रियः ॥ १ ॥

अभूदुपोषधो नाम भूभृत् यस्य विभावतः ।
विबुधाभिमता कीर्त्तिः सुधा दुग्धोदधेरिव ॥ २ ॥

वसुधामवतो यस्य वसुधामवतः पुरः ।
ननाम प्रणतौ कस्य न नाम नृपतेः शिरः ॥ ३ ॥

शुद्धा धीरिव धर्म्मेण दानेनेव दयालुता ।
विभूतिर्विनयेनेव भूषिता येन भूरभूत् ॥ ४ ॥

गुणिनः प्रांशुवंशस्य बभूवेन्दुद्युतेः स्थितिः ।
यस्य सर्व्वातपत्रस्य मूर्द्ध्नि सर्व्वमहीभृताम् ॥ ५ ॥

གང་གི་བྱགས་པ་འཇིག་རྟེན་བྱིན། དཀར་ཞིང་དབང་ཕྱུག་སྐྱོ་བོར་གནས།
དྲི་མེད་གང་གཱའི་ཆུ་པོ་ནི། རབ་མང་འཇིག་རྟེན་ཧོམས་སུ་བྱེ། 6

མཆོད་སྐྱིན་སྲོད་གིས་བྱེད་པ་པོ། མིག་སྲོང་པ་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ།
གང་གི་བཙུན་མོ་ལྷ་མཇེས་ནི། སྲོང་ཕྲག་དུག་ཆུ་བྱང་བར་བྱུར། 7

ནམ་ཞིག་དྲང་སྲོང་བསྡུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་པོ་གཞོམ་པར་དམ་བཅས་ནས།
དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་ཤ་ལ་དེ། རྣ་ལ་ཞོག་ནས་ཧོམ་པར་བྱོས། 8

ཞུམ་པོ་དྲང་སྲོང་འགའ་ཡིས་དེར། བུ་ཡི་མཆོད་སྐྱིན་བྱམ་པ་བཞག
ལས་དིང་གིས་ངལ་དུབ་པ་དེས། ཆུ་ཡིས་གང་བ་འཐུངས་པར་བྱུར། 9

སྐྱེ་བོ་མེད་པར་ཆེད་པའི་ཏུ། ཐུགས་ཀྱི་བྱམ་པ་ལས་འཐུངས་ནས།
ཞུམ་པོའཁྲི་ཐོ་བྱང་འོངས་པ་ན། ཤ་ཡི་བདག་པོས་མངལ་ཐོབ་བྱུར། 10

རྨི་ལམ་སྐྱེས་ཤ་མིག་འབྲུལ་སོགས། གང་གིས་ལྟུང་མོའི་ཟེར་མ་ཀི།
མོད་བྱང་ཡང་དག་ཚོགས་པའི་ཤ། བཙོག་པར་བྱ་སྟེ་ཞུམ་ཚིག། 11

མཚོར་བའི་ལས་ཀྱིས་ནོམ་བསྐྱུར་པ། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱ་ཆོགས་ནོམ་པར་བཀྲ།
ངོ་མཚར་རི་མོ་བགོངས་པ་ལ། གཅོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐྱ། 12

དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་སྐྱོ་བོ་ནི། རྔོལ་ནས་བྱིས་པ་ཉི་མ་བཞིན།
མཇོས་སྐྱག་འདོད་ཁྲན་སྐྱེས་གྱུར་ཏེ། འཕྲལ་ལ་མོ་དེ་རབ་དུ་བསོས། 13

यस्येश्वरशिरःस्थायि शुभ्रं गङ्गाजलोज्ज्वलम्।
भ्रमत्यद्भ्रं लोकेषु भुवनाभरणं यशः ॥ ६ ॥

कर्त्तुः क्रतुसहस्राणां सहस्राक्षाधिकश्रियः।
यस्य षष्टिसहस्राणि कलत्रं सुहृशामभूत् ॥ ७ ॥

कदाचित् मुनिरक्षायै रक्षःक्षयकृतक्षणः।
विचचाराश्वमारुह्य स तपोवनभूमिषु ॥ ८ ॥

तत्र राजर्षिभिः कैश्चित् पुत्रेष्टिकलशं धृतम्।
दूराध्वश्रमसन्तप्तः स पयःपूर्णमापपौ ॥ ९ ॥

विजनासादितं पीत्वा स मन्त्रकलशात् पयः।
राजधानीं समासाद्य गर्भं लेभे विभुर्भुवः ॥ १० ॥

स्वप्नमायेन्द्रजालादि यस्याः कौतुकविप्रुषः।
जयत्यद्भुतसम्भारभूमिः सा भवितव्यता ॥ ११ ॥

विधेर्विविधवैचित्र्यचित्रकर्म्मविधायिनः।
आश्चर्य्यरेखाविन्यासं कः परिच्छेत्तुमीश्वरः ॥ १२ ॥

कालेन तस्य मूर्द्धानं भित्वा बालोंऽशुमानिव।
रुद्ररणस्य सहसा दिव्यद्युतिरजायत ॥ १३ ॥

བསོད་ནམས་གཉགས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིག འཕྲོ་བའི་ཡང་དག་རྒྱལ་པོའི་མཚན།
ལྷན་པ་དེ་ནི་མཉེས་གཤེགས་ལས། ནུ་ཟགས་རྒྱལ་པོའི་བརྡོན་མོས་རྟུང་ངས། 14

བྱིས་པ་བསྟགས་འོས་འདི་ཡི་ནི། མ་ཡི་གནས་སུ་བདག་བྱུང་ངེས།
དེ་ནོམས་པས་ཚུན་ཆོག་གིས་ནི། བྱོལ་སྐས་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱུང་། 15

དཔང་པོ་དྲུག་ནི་རབ་འདས་དུས། བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྩེན་མི་ཟད་ཚེ།
དེ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱེད་ལྷན་ཞིང་། བྱིས་པའི་རྩེ་དགས་ནོམ་པར་རོལ། 16

ལང་ཚོ་གསང་པར་རབ་རབ་ཞུགས་ཏེ། རིག་གནས་ཀུན་ཀྱི་ས་རོལ་ཕྱིན།
ཡབ་ནི་མཁྱོངས་ཤེགས་ལ་དེས། རིམ་བས་འོངས་པའི་བྱོལ་སྐྱིད་བརྟུང། 17

ཁེགས་བྱས་ཀྱིས་ནི་འབངས་གྱུར་པའི། གནོད་སྐྱེའ་མཁའ་ཡི་ཁྱིམ་ཞེས་པས།
དེ་ཡི་དབང་བསྐྱུར་ཡོ་བྱད་ནོམས། མཆོག་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱེགས་པར་བྱུར། 18

གསེར་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ཚོར་པས་དང། གཙུག་དོར་རྒྱུར་ཐུབ་བ་དེས།
སྟོན་གའི་སྐྱིན་ཀྱི་ནོ་ཚ་ཅན། ཆུང་ངོའི་སཏེས་ཐ་ཐོབ་དང་ལྡན། 19

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིན་ཆེན་བདུན། དེ་ཚོ་བྱང་གྱུར་འཁོར་ལོ་དེ།
ནོར་བུ་གླང་པོ་བྱད་མེད་དང། ཁྱིམ་བདག་དམག་དཔོན་སྐྱོན་འགྲོ་བའོ། 20

ས་བདག་འདི་ཡི་བྱ་ནོམས་ནི། གཉགས་དང་སྟོབས་དང་གཟི་བརྗིད་མཚུངས།
དབུང་པ་བཞིན་དུ་དབུ་འཛོམས་པ། སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བྱང་བར་གྱུར། 21

तं राजजाया जगृहुर्जगत्साम्राज्यरक्षणे[1]।
वात्सल्यप्रस्नुतक्षीरा[2] पुण्यं मूर्त्तमिवाश्रितम्॥ १४॥

मां धारयिष्यति शिशुः श्लाघ्योऽयं जननीपदे।
इति तासां मिथोवाक्यैर्मान्धाताभूत् नृपात्मजः॥ १५॥

तस्य प्रवर्धमानस्य बालक्रीड़ाविलासिनः।
षड़िन्द्रः प्रययौ कालः पुण्यक्रीड़ाक्षयायुषः॥ १६॥

नवयौवनमारूढ़ः सर्व्वविद्यासु पारगः।
स याते पितरि स्वर्गं भेजे राज्यं क्रमागतम्॥ १७॥

यज्ञो दिवौकसो नाम सुकृतेर्दासतां गतः।
अभिषेकोपकरणं दिव्यं तस्योपनीतवान्॥ १८॥

स स्वर्णैर्बद्धमुकुटः कल्पितोष्णीषशेखरः।
शरद्भ्रावतंसस्य मेरोः शोभामवाप्तवान्॥ १९॥

सप्तरत्नानि तस्याथ प्रादुर्भूतानि तत्क्षणे।
चक्राश्वमणिहस्तिस्त्रीगृहसेनाग्रगाण्यपि॥ २०॥

बभूव चास्य पुत्राणां तुल्यरूपबलौजसाम्।
सहस्रं विजितारातेर्भुभुजामिव भूभुजः॥ २१॥

---

१ Orig. जगत्सम्राज्यरक्षणि। २ Orig. वात्सल्यप्रस्तुतस्रावाः।

ལྷག་མ་ངལ་བས་བདེར་གནས་པ། མཐའ་དག་ཆུ་གཏེར་རླབས་ཀྱི་ཀེ།
སྐེ་རགས་ལྡན་པའི་ཆོར་འཛིན་མ། མ་ལུས་དྲྭང་བས་བཟུང་བར་གྱུར། 22

སས་ནི་བསྲུང་བར་ཆས་གྱུར་ཅིང། དབུ་གཤལ་བའི་དབལ་ལ་གནས།
འབྲོར་ལོས་རྒྱུར་དེ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། ཁྱབ་འཇུག་ལགས་པ་ཐོབ་དུ་མཛེས། 23

གྲགས་པ་འགྲོ་གསུམ་གང་གྲངས། མཐུ་ཡིས་ཆོས་པར་བཙུན་པའི་དཔལ།
འདི་དེ་བསོད་ནམས་འབྱུང་གི། མེ་ཏོག་རབ་འཕེལ་བང་པོ་ཡིན། 24

དེ་ནི་ཁམ་ཞིག་ཁགས་ཀྱི་མཐར། བློན་པོ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་བྱ།
མེ་ཏོག་ཆོམ་པར་བྱིས་པའི་དཔལ། མཛེས་པ་ལྟ་ཞིང་བྱོ་བར་བྱུར། 25

དེར་ནི་འདབ་མ་མེད་པའི་བྱ། ཀོང་པསྐ་འགྲོ་ཆོས་མཁྱོང་ཀྱང་ཀེ།
མཁའ་ཡི་ལམ་བགྲོད་དྲན་པ་ཡི། ཤེས་ཀུ་རིད་པར་བྱུར་པ་བཞིན། 26

འདབ་མས་དམན་ཞིང་བགྲོད་ཅིང་ཉེད་ཚིམ། འཆོ་བ་ཟད་ཅིང་ལུས་གཡོགས་མེད།
དེ་ཆོས་པ་དབུལ་བོ་བཞིན་མཁྱོང་ནས། མི་བདག་བཙུན་པས་རབ་སྨྲས་པ། 27

ཀྱེ་མ་སྨྲ་གུ་པའི་བྱ་འདི་ཆོས་པ། ངར་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞེག་བྱས།
གང་ལས་འདི་དག་སྐྱོ་དང་བྲལ། དགའ་ལས་ཀོང་པས་གྱུར་བར་གྱུར། 28

སྐྱིང་རྡེས་འབྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེ། ས་བདག་གིས་དེ་བརྡོད་པ་ལ།
བློག་པོ་ཆེན་པོ་བདེན་པའི་སྡེ། མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་དེ་ལ་སྨྲས། 29

वसुन्धरां समस्ताब्धिवेलाकलितमेखलाम्।
निखिलां विदधे दोष्णि शेषविश्रान्तिनिर्वृताम्॥ २२॥

भुवनातपसन्तप्तः प्रत्यग्रकमलाश्रयः।
चक्रवर्त्ती स सुकृतेर्विष्णोः कर इवाबभौ॥ २३॥

त्रिजगज्जाह्नवी कीर्त्तिः प्रभावाभरणाः श्रियः।
सोऽयं सुकृतवल्लीनां प्रथमः कुसुमोद्गमः॥ २४॥

स कदाचित् वनान्तेषु विकाशिकुसुमश्रियः।
रुचिरं सचिवैः सार्द्धं विचचार विलोकयन्॥ २५॥

ददर्श तत्र निष्पक्षान् विहगान् पादचारिणः।
व्योममार्गगतिं स्मृत्वा प्रयातान् क्षणतामिव॥ २६॥

पक्षहीनानगतिकान् वृत्तिक्षीणान् निरम्बरान्।
दरिद्रानिव तान् वीक्ष्य प्रोवाच कृपया नृपः॥ २७॥

अहो वराकैर्विहगैः किमेतैः कृतं कृतम्।
यदेते पक्षविकलाः कृच्छ्रचरणचारिणः॥ २८॥

इत्युक्ते भूमिपतिना करुणाकुलितात्मना।
पुरःस्थितो महामात्यः सत्यसेनस्तमब्रवीत्॥ २९॥

ལྷུ་གཅིག་འདུན་ཚགས་རྣམས་ཀྱི་འདུན། གང་ལས་བྱི་བར་གྱུར་པའི་ཀུན།
ནགས་ན་སྐྱོད་རྣམས་སྤྱོང་བ། དེ་དག་བདག་གིས་རབ་དུ་ཕོངས། 30

དཀའ་ཐུབ་པ་ཉོན་ནུས་ལྡན་པ། ཐུབ་པ་གཅིག་བརྩིད་འབད་བ་ནི།
ཉ་བཀྱེ་བསོད་ནམས་གནས་བྱུང་བའི། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་འདི་ན་ཡོད། 31

དེ་དག་གི་ཀློག་བསམ་གཏན་དང། བརྩམས་པའི་བགེགས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་པ།
ཤིང་གི་ནགས་ལ་བྱ་འདི་ནམས། དེག་དུ་ཅ་ཅོ་སྐྱོགས་པར་བྱུས། 32

ནོ་བར་མཆོག་དུ་གཟོད་པ་དག། ཤིན་དུ་ཡང་དག་ཀྱིས་བྱེད་པ།
བྱ་ཡི་འདུས་པ་དེ་དག་ལ། ཐུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱོས་པར་གྱུར། 33

དེས་བསྐྱུན་ཆེན་པོའི་དགོད་པ་ནི། སྡིག་བྱེད་གདུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ།
གཞོད་པ་བྱས་པའི་བྱ་ནམས་ཀྱི། འདབ་གཉེག་སྐད་ཅིག་གིས་ཟགས་གྱུར། 34

བྱ་ནི་འདི་ནམས་དེ་དག་སྟེ། སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་འཚོ་འདབ་གཉེག་བྱལ།
ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་སྤྱོགས་བཞིན་དུ། ངལ་ཞིང་ནགས་སུ་ཀོང་པས་བྱི། 35

བྱོན་པོ་ཆེན་པོས་བཏེད་དེ་དག། ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི།
བྱ་ནམས་དམོད་པས་གདུངས་པ་ལ། སྙིང་རྗེས་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་སྐྱེས། 36

ཀུ་མ་ཐུབ་པ་སོལ་བ་ནམས། ཞི་བར་གྱུར་ཀུང་ནགས་སུ་ནི།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ནེ་དག་གིས། མི་རྟོག་སྤེག་པར་བྱེད་པ་ཉིད། 37

श्रुतमेतत् मया देव कथ्यमानं वनेचरैः।
कारणं पक्षपतने यदभूत् पक्षिणामिह ॥ ३० ॥

सन्ति पञ्चशतान्यत्र पुण्यधाम्नि तपोवने।
तपःस्वाध्यायशक्तानां मुनीनां दीप्ततेजसाम् ॥ ३१ ॥

तेषामध्ययनध्यानजपविघ्नविधायिनः।
एते कोलाहलं चक्रुः खगास्तरुवने सदा ॥ ३२ ॥

तस्मै विहगसंघाय कर्णज्वरकरे रुते[1]।
अभिसम्बद्धमानाय चुकोप मुनिमण्डलम् ॥ ३३ ॥

तदुद्भूतमहाशापतापज्ञोषेण सर्व्वतः।
क्षणेन पक्षिणां पक्षा व्यशीर्य्यन्त कृतागसाम् ॥ ३४ ॥

त एते विहगाः पक्षरहिता कृच्छ्रवर्त्तिनः।
त्वद्विपक्षा[2] इव वने श्रान्ताश्चरणचारिणः ॥ ३५ ॥

महामात्येन कथितं निशम्यैतत् महीपतिः।
उवाच करुणाक्रान्तस्तप्तः शापेन पक्षिणाम् ॥ ३६ ॥

अहो तेजः परिणतं शान्तानामपि कानने।
अङ्गाराणां मुनीनाञ्च दहत्येवानिवारितम् ॥ ३७ ॥

18 १ Orig. कर्णं कायपरं श्रुते। २ Orig. खद्विपक्षा इव।

རང་ཉིད་བདེ་སྐྱིད་གང་གི་ཡིན། ཁྱོད་བས་གདུང་ལ་བཟོད་པ་ཡི།
ཆུ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བྱན་མ་བྱས། འོག་བའི་བཀའ་ཐུབ་ཚུལ་དེས་ཅི། 38

རབ་དང་ལྡོ་དང་བྲམས་བའི་ཡིད། བརྩེ་བའི་སྙིང་པ་དུལ་ཞིང་བཟོད།
གང་དེ་དག་འཐབ་བསྟགས་པར་འོས། སྐྱ་མ་ལྟས་ནི་སྐེམས་པ་ཉིད། 39

འཇིག་ཚོགས་འཇིག་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅི། ཚོམ་པར་བསྟད་ལ་ནགས་ཀྱིས་ཅི།
ཆགས་དང་བཅས་ལ་འཁོར་བས་ཅི། སྟོང་ཆུལ་ངན་ལ་ཞོས་པས་ཅི། 40

དེ་ལྟར་སྨིག་པའི་སེམས་སྡུག་ཞིང། ཁྱོད་ད་དུག་པོས་བསྐྱོད་པ་ཡི།
བཟོད་དཀའ་ཐུབ་པ་དེ་དག་ཉིད། བདག་གི་ཡུལ་ནས་འགྲོ་གྱུར་ཅིག། 41

འདི་བཟློད་དེ་ལ་མི་བདག་གིས། ཇི་སྲིད་བདག་ཉི་དབང་བའི་སར།
དེ་སྲིད་བདུང་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས། སྐྱེས་བུས་འཕྲིན་ཉི་བསྒོའོ་བར་བྱུར། 42

བྱ་ཡི་འདབ་གཉོག་ཅི་བ་ཡིས། ཁྱོས་པའི་སར་ཡི་བདག་པོ་དེའི།
འཕྲིན་ཞོས་སྐྱེངས་པར་གྱུར་པ་ཡི། ཐུབ་པ་ཚེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བསམས། 43

ཐུ་མཆོ་བཞི་ཡི་འོ་བས་ཀྱི་ནི། སྐེ་རགས་ལྟན་པ་ས་ཡི་བདག།
ཡུལ་གང་མི་བདག་མི་དབང་ལ། གང་ཞིག་བདག་ཅག་གང་དུ་འགྲོ། 44

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་ཚེམས། གསེར་གྱི་ས་འཇིམ་དག་གི་ངོས།
ལྷུང་གྱབ་པས་ཡོངས་གང་བ། འཛམ་བུའི་ཐོག་དང་ཉེ་བར་སོང་། 45

मिथ्यातपस्विभिः किन्तैः स्वसुखाय न यैः कृतः।
मनसः कोपतप्तस्य परिषेकः क्षमाम्बुभिः ॥ ३८ ॥

प्रसन्ना धीर्मनो मैत्रं दया दानं दमः क्षमा।
येषां तेषां तपः श्लाघ्यं शेषाणां कायशोषणम् ॥ ३९ ॥

किन्तपोभिः सकोपानां विप्लुतानां बलेन किम्।
विभवैः किं सलोभानां दुर्वृत्तानां श्रुतेन किम् ॥ ४० ॥

एवं कलुषचित्तास्ते तीव्रमन्युपरायणाः।
दुःसहा एव मुनयः प्रयान्तु विषयान्मम ॥ ४१ ॥

इत्युक्त्वा प्राहिणोत्तेभ्यः सन्देशं पुरुषैर्नृपः।
यावती महती भूमिस्तावती त्यज्यतामिति ॥ ४२ ॥

विहङ्गपक्षपातेन कुपितस्य महीपतेः।
सन्देशं मुनयः श्रुत्वा विलक्षाः समचिन्तयन् ॥ ४३ ॥

चतुःसमुद्रपरिखामेखलायाः क्षितेः पतिः।
नरेन्द्रोऽयं क्व गच्छामः को देशोऽस्य वशे न यः ॥ ४४ ॥

इति सञ्चिन्त्य मुनयः पार्श्वं कनकभूभृतः।
सुरसिद्धसमाकीर्णं जम्बूखण्डान्तिकं ययौ ॥ ४५ ॥

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་དེའི། མཐུ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིས།
ས་ཞི་མ་རྣོས་སྨིན་བྱེད་ཅིང་། མཁའ་ཡང་རིན་ཆེན་གོས་སྐྱེད་བྱུར། 46

སྨིན་པ་གསོད་བྱེད་སྐྱེངས་པར་ནི། བཅྱིད་པར་དེ་ཡིས་བསྟན་པ་ལས།
སྨྲེན་ཚོགས་འབེགས་པར་བཅྱིད་ནོམས་ཀྱིས། ཞག་བདུན་གསེར་གྱིས་ཆར་པ་ཟག 47

དེ་ཡི་མཐུ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིས། སྟེ་དང་ལྷན་ཅིག་མཁའ་ལ་ཕྱིན།
ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱའི་གླིང་། མཆོག་གི་སྐྱེ་བོ་དབང་དུ་བྱས། 48

དེ་ཡི་དགེཁ་དགོད་མཆོག་དག་ནི། རྟེལ་བོད་སྟོབས་དང་གཟི་བྱིན་པ།
དཔའ་བོ་བྱ་བ་ལྷག་བཅོ་བཅྱིད། མཁའ་ལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱུར། 49

དེ་འོག་ཏ་གླང་སྐྱོད་གླིང་དང་། དེ་ནས་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན།
ལྷུན་པོ་ཡི་ནི་ངོས་ནོམས་ཀྱང་། ཉམས་ཤེད་བསྟན་ནས་བསྲུངས་པར་བྱུར། 50

བཅྱི་བྱིན་མང་པོ་འདས་བྱུང་དུས། ལྷུན་པོ་གསེར་གྱི་ལྷོག་ལ་ནི།
གླིང་བཞིའི་ས་ཡི་བདག་པོ་དེ། བདེ་བས་ཆོས་པར་རབ་དུ་ཤེ། 51

ཆས་ཞིག་ལྷ་ནོམས་བསྟ་བཞེད་པས། ལྷ་བཞིན་མཁའ་ལ་ཀ་ཤེགས་བཞིན་དེའི།
སྨྲེན་སྟོན་ཀྱིས་བཞིན་གླང་པོ་ཡིས། ཐྱོགས་ནོམས་རབ་དུ་ཁྱབ་པར་བྱུར། 52

དེ་ནས་ཐུབ་པ་བསྐྱད་དེ་ནོམས། ལྷུན་པོའི་ངོས་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས།
གནས་པའི་སྟེ་བོར་མཁའ་ལས་ནི། དེ་ཡི་ཏ་གླང་སྐྱངས་ནོམས་ལྷུབ། 53

अथ तस्य महीभर्त्तुः प्रभावेण महीयसा।
अभूदक्षष्टशस्या भूर्द्यौश्च रत्नाम्बरप्रसूः ॥ ४६ ॥

पाकशासनवैलक्षकरणास्तस्य शासनात्।
सप्ताहं हेम वृष्टुर्मेघाः संघातवर्षिणः ॥ ४७ ॥

स प्रभावेण महता सह सैन्यैर्नभोगतिः।
चक्रे पूर्व्वविदेहाख्यं द्वीपं दिव्यजनं वशे ॥ ४८ ॥

बभूवुरग्रे सैन्यानि स्फीतशौर्य्यबलौजसाम्।
भटानां व्योमगमने तस्याष्टादशकोटयः ॥ ४९ ॥

गोदानीयं ततो द्वीपमथोत्तरकुरूनपि।
पार्श्वानि स सुमेरोश्च शशासाहतशासनः ॥ ५० ॥

सुखं विहरतस्तस्य मेरोः कनकसानुषु।
बहुशक्रो ययौ कालश्चतुर्द्वीपमहीपतेः ॥ ५१ ॥

स कदाचित् सुरान् द्रष्टुं व्योम्ना गच्छन् सुरोपमः।
चकार नीलजलदव्यस्ता इव गजैर्दिशः ॥ ५२ ॥

अथ तेषां निरस्तानां मेरुपार्श्वे तपस्यताम्।
मुनीनामपतत् मूर्द्धि तन्नजाम्बसङ्कद्दिवः ॥ ५३ ॥

དེ་ལས་དེ་ཙམས་ཁྲོ་བས་གདུངས། མིག་གིས་མཁའ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཅིང་།
སེར་སྐྱའི་འོད་ཀྱིས་འཇིག་ཤིང་གི། ཆོག་སུ་ཕྱོགས་ཙམས་སེང་སྐུང་བྱས། 54

དེ་ཙམས་འདི་ཅི་ཞེས་བརྗོད་ཁྲོས། དམོད་པའི་མེ་ཉོལ་འདོད་དེར།
ལྷ་ཡི་རོ་ཉ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། རབ་དགའ་ཚོམ་བུ་ཀུན་པས་སྐྱེས། 55

འདི་ནི་ས་སྐྱོང་མ་ལུས་ཀྱི། མགོ་ལ་བཀའ་ནི་ངལ་གསོ་ཞིང་།
བསྐྱེ་བྱིན་དགའ་དང་མཚུངས་པའི་དབལ། ས་ཡི་བདག་པོ་ང་ལས་ནུ། 56

མི་ཡི་ལྷ་ནི་ཚམ་མཁའ་ལ། སྐྱེ་དང་བཅས་པ་རབ་དུ་གཅེགས།
གང་གི་དྲག་པོའི་ཚེགས་འདི་སྐད། བསོད་ནམས་མངོན་པའི་ང་བྱོལ་ལྟན། 57

འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བདེ་པའི་དབལ། སྤྲིན་བྱེད་གང་ལ་འབྱོར་པ་ཡིས།
རབ་བསྐྱེད་ཀྱགས་པ་མ་མཐོང་སྟེ། ཡང་དག་རིག་ལ་ཁྱིའུ་རྒྱག་བཞིན། 58

ནོར་འཛིན་གསལ་བས་ཀུ་བེ་ར། སྡོབས་དང་སྟན་པའི་གཞོན་ཉ་སྟེ།
ཁྲུ་སྐོག་ལྟན་པ་དབང་བྱུག་དང། དཔལ་དང་འབྱོགས་པས་ཁྱབ་འཛུག་དང། 59

འོད་རབ་སྤྲོ་བས་ཉི་མ་དང། སྐེ་བོ་དགའ་བས་རྒྱ་བ་དང།
མཐོང་བས་སྡུག་གཅོད་དབང་པོ་ཡི། གཟུགས་མཆོག་འདི་ཡིས་ཚམ་པར་
འཇོག། 60
སྡོབས་ལྟན་ས་འོག་རབ་དུ་ཞུགས། དཔྱི་ཚ་ཡང་རུས་ལྷག་ཉིད།
ཆུ་གཏེར་དིང་ཡང་འཁྱགས་ནི་འདོད། འདི་ཡི་གཏོང་བས་ཡིན་ནས་སྐྱེས། 61

ततस्ते क्रोधसन्तप्तदृशा व्योमावलोकिनः।
चक्रुः शृङ्गप्रभावल्लिकलापकपिला दिशः ॥ ५४ ॥

किमेतत् कोप इत्युक्ता शापाग्निं विसिसृक्षया[1]।
अभ्येत्य देवदूतस्तान् प्रहर्षाकुलितोऽवदत् ॥ ५५ ॥

एष निःशेषभूपालमौलिविश्रान्तशासनः।
पाकशासनतुल्यश्रीर्मान्धाता पृथिवीपतिः ॥ ५६ ॥

नभसा नरदेवोऽयं सह सैन्यैः प्रसर्पति।
यस्य कीर्त्तनधन्येयं वाणी पुण्याभिमानिनी ॥ ५७ ॥

न दृष्टो यस्य निर्दिष्टसर्व्वलोकसुखश्रियः।
*मोहसंविन्मयस्येव * * * विभवो मदः ॥ ५८ ॥

कौबेरं धनदव्यक्त्या कौमारं शक्तिमत्तया।
ऐश्वरं वृषभयोगात् वैष्णवं श्रीसमागमात् ॥ ५९ ॥

प्रतापप्रसरात् सौरमैन्दवं जननन्दनात्।
ऐन्द्रं दृप्तबलच्छेदात् दिव्यं रूपं विभर्त्ययम् ॥ ६० ॥

बलिः प्रयातः पातालं दधीचोऽप्यस्थिशेषताम्।
अस्य त्यागेन जलधिः[2] क्षोभमद्यापि नोज्झति ॥ ६१ ॥

---

१ Orig. इत्युक्तैः शापाग्निसिक्तया। २ Orig. जलेब्धिः।

* Three letters are wanting in this line the equivalents of which are not traceable in the Tibetan version.

དེ་སྐད་ཚུལ་ཡི་ཐོ་ཉིའི་ཚེས། ཐུས་ནས་ཐུབ་བའི་དབུས་སོན་པའི།
བཞིན་ངན་ཞེས་བྱ་ཐུབ་པ་ཡིས། དགེད་པའི་ཚུ་ནི་མཁའ་ལ་གཏེར། 62

དེ་ནས་སྟེ་དགོན་ཡོངས་འདྲེན་གྱིས། རབ་ཏུ་བཞད་ཅིང་དེ་ལ་སྨྲས།
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བ་ཐོང་། དཀའ་ཐུབ་ཟད་པར་ཡོངས་མ་མཐོང་། 63

ས་བདག་མདུན་དུ་དམོད་པ་འདི། འབྲས་མེད་ངོ་ཚར་འགྲོ་བར་འགྱུར།
ཁྱོད་ཀྱིས་གང་གིས་འདབ་གཅོག་ཟད། བཟོད་པའི་བྱ་དེ་བདག་ཅག་མིན། 64

དེ་སྐད་སྟེ་དགོད་གྱིས་སྨྲས་ཚེ། དགེད་པས་བཟུང་བའི་དཔྱང་ཆོག་ལ།
མདུན་དུ་ས་བདག་གིས་བལྟས་ནས། ཡ་མཚན་པས་འདི་ཅི་ཞེས་གསུངས། 65

དེ་ནས་སྟེ་དགོད་ཁྱོད་ལྷན་པས། དེ་ལ་ཡང་དག་མངོན་པོག་སྨྲས།
ཕྱ་གཅིག་དྲང་སྲོང་དེ་དག་གིས། དགེད་པས་དཔྱང་འདི་མི་བཟློད་དོ། 66

ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་ཐོ་རིན་ཅེན་འདི་འབ། མཁའ་ལ་དགེད་པས་ནོས་པར་འགྱུར།
སྨྲིན་གྱིས་ཡང་དག་བགེགས་པ་ཡི། ཚ་ཅེར་ཅན་དང་མཆུངས་པར་བཟུང་། 67

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་མི་བདག་གིས། མདུན་དུ་དེ་སྐད་མཐོང་ནས་ཀྱང་།
མིག་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་དགོད་པ་དག། འབྲས་མེད་རབ་གཏུམ་བསྟན་པར་རོ། 68

སྐྱིང་རྡེའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷས་འཇིག་པས། ཡོངས་བསྡུངས་དེ་ཡི་ཀུལ་ཀའི་བཀས།
དཔའ་བའི་དྲང་སྲོང་ཆེ་ནོམས་ཀྱི། རབ་པ་ས་ལ་སྐྱེང་པར་བྱུར། 69

श्रुत्वेति देवदूतस्य वचनं मुनिमध्यगः।
ससर्ज दुर्मुखो नाम मुनिः शापजलं दिवि ॥ ६२ ॥

प्रहसन्नथ तं प्राह सेनानीं परिणायकः।
महर्षे संहर रुषं मा कृथास्तपसः क्षयम् ॥ ६३ ॥

वैफल्यलज्जां शापोऽयं यास्यत्यग्रे महीपतेः।
नैते वत खगा येषां यूयं पक्षक्षयक्षमाः[1] ॥ ६४ ॥

इत्युक्ते सैन्यपतिना शापस्तब्धामनीकिनीम्।
दृष्ट्वाग्रे विस्मयादूचे किमेतदिति भूपतिः ॥ ६५ ॥

संरब्धोऽथ समभ्येत्य सेनापतिरुवाच तम्।
तेषां देव महर्षीणाम् शापात् सैन्यं न सर्पति ॥ ६६ ॥

इदञ्च चक्ररत्नं ते व्योम्नि शापविघूर्णितम्।
धत्ते जलदसंरुद्धतिग्मदीधितितुल्यताम् ॥ ६७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्दृष्ट्वा चाग्रे तथैव तत्।
दृशैव विदधे शापं विफलोच्चण्डविप्लवम् ॥ ६८ ॥

देहक्षयं महर्षीणाम् परिरक्षन् कृपाकुलः।
जटा न्यपातयत्[2] भूमौ स लोलानलशासनः ॥ ६९ ॥

१ Orig. न ते वध खगा येषां यूयं पक्षत्वक्षमाः।

२ Orig. जटन्यपतियत्।

ཐུགས་དང་རྟོག་པས་མི་ཟློག་ན། བདག་ཅག་དོན་མེད་ངུར་ཐུང་ཅེས།
དེ་དག་རལ་པ་ངོ་ཚ་ནས། ས་གཞི་ལ་ནི་འབྱུང་བ་བཞིན། 70

དེ་ནས་མི་བདག་ལྷུན་པོའི་རྩེར། ཕྱིག་རྣས་ལྷ་ནོས་གནས་པ་ནི།
ཐོད་ཁྲེང་ལྷ་ན་སྦྱུག་ཅེས་པ། ལྷ་ག་མཛེས་པ་མཐོང་བར་ཐུབ། 71

དེར་དེ་རོལ་མཚོ་ལས་འཐོན་པའི། ཀླུ་ནོམས་དག་ལ་རབ་བཅོམས་ནས།
གཉོད་སྨིན་ལས་ག་གཞོང་ཐོག་གོགས་དང་། འཕྲེང་འཇེག་ཞེས་པའི་ལྷ་དང་ནི། 72

དེ་བཞིན་རྐཱ་སྤྱོས་ཞེས་པའི་ལྷ། ཁྲོ་བས་སྟོས་ཏེ་ཐིད་སྟེ་ནོམས་དང་།
ཐུལ་ཆེན་བཞི་ཡི་རིས་ཞེས་པ། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་སྐབས་གསུམ་པ། 73

ཀྱེལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ནོམས། གོ་བགོས་མཆོག་ཐོགས་གཡུབ་ཀྱགས་པ།
ཐུལ་པོའི་མཐུ་མཐུ་ཡིས་བསམ་གྱུར་ནས། རང་སྟེ་ནོམས་ཀྱི་སྟོབ་འབྲོ་བྱས། 74

དེ་ནས་ཀུ་ཆེ་དཔག་བསམ་ཤིང་། ཡིད་འཕྲོག་ཀོ་བི་དུ་ར་ནི།
ཡོངས་འདུ་ཞེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། ལྷ་ནོམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་བསྟེན། 75

དེ་ནས་ལྷུན་པོའི་རྩེར་འདོད་ཅེས། འཕྲིང་བ་བཞིད་དུ་དྲི་མ་མེད།
མཁའ་ནི་རང་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ། ཆོས་བཅང་ཞེས་པའི་མདུན་སྡིན། 76

གསེར་དང་ལྡུ་ཏུ་བི་རྡུལ། ཀ་བའི་ཆོགས་ཆི་གསལ་ཞིང་མཛེས།
ཁང་བཟང་ནོམ་པར་གྱིལ་ཞེས་པ། གྲགས་པས་གང་ལས་ནོམ་པར་མཛེས། 77

अजितक्रोधमोहानां भारभूता वृथा वयम् ।
इतीव लज्जया तेषां लीनाः क्षितितले जटाः[1] ॥ ७० ॥

अथ मेरुशिरः प्राप्य नृपः सुरनिकेतनम् ।
पुरं सुदर्शनं नाम ददर्श प्रियदर्शनम् ॥ ७१ ॥

नागास्तत्र कृतारक्षाः प्रख्यातोदकनिश्रिताः ।
करोटपाणयो यक्षाः सुरमाल्याधराभिधाः ॥ ७२ ॥

सदा मत्तास्तथा देवाः क्रोधोत्तम्भितसैनिकाः ।
महाराजकायिकाख्याः[2] त्रिदशा बलवत्तराः ॥ ७३ ॥

महाराजाश्च चत्वारः सन्नद्धकवचायुधाः ।
जित्वा राज्ञा प्रभावेण निजसेनाग्रगाः कृताः ॥ ७४ ॥

ततः कल्पद्रुमोदारकोविदारमनोहरम् ।
ददर्श पारिजाताख्यं संश्रयं त्रिदिवौकसाम् ॥ ७५ ॥

मेरोर्मूर्ध्नि ततः शुभ्रप्रभां मालामिवामलाम् ।
सुधर्माख्यां सभां प्राप प्रभावोद्भासिताम्बराम्[3] ॥ ७६ ॥

हेमविद्रुमवैदूर्यस्तम्भसम्भारभास्वरः ।
प्रासादो वैजयान्ताख्यः प्रख्यातो यत्र राजते ॥ ७७ ॥

१ Orig. जनैः । २ Orig. reads also चातुर्राजकायिकाख्याः ।
३ Orig. reads also स्वभावोद्भासिताम्बराम् ।

གང་དུ་ཆུ་སྐྱེས་བཞིན་རབས་དང་། བྱང་བ་ལས་བྱས་ཆཝ་ཅན་ཀྱང་བ།
ལྷ་ཡི་བྱ་མོས་བང་སྤྲོད་དང་། བར་ཏེ་ཤིང་གི་ལྷ་མོ་འོ། 78

ནོར་བུའི་ཞལ་ཁལ་ཀ་བ་སེ། གང་དུ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་ཀྱིས།
ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ཏིད་ཀྱང་། ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དུས་འཇིག། 79

རིན་ཆེན་དཔལས་བ་གསར་གྱི། འོད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རོམ་བགྱ་གང་།
སྡོགས་ཆོམས་མཛེས་ཐམ་ཁྱབ་བྱུང་ངོ། བཀྱི་སྡུག་བཀྱི་བྱིན་ཆོད་ཀྱིས་བཞིག། 80

གང་དུ་རླུང་བཞོད་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའི། དབུགཔ་བསམས་ཀོང་འགྱང་འབྱི་ཤིང་ཀིས།
དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགའ་བའི་དབལ། ཞིང་རབ་བསྐང་མ་བཞིན་དུ་མཛེས། 81

གང་ན་ཤིན་དོ་སྡ་ཆོགས་ཞེས། ལྷ་ཡི་སྐྱེད་ཚལ་ཡིད་དགའ་བ།
དོགཔ་དུ་སྤྲོ་བས་དགའ་མ་དག། འདོད་དང་སོ་ཀའི་བཞེད་པ་བཞིག། 82

འདོད་པ་ཀུན་དང་བའི་བ་ཀུན། དུས་ཆོགས་ཀུན་དུ་མེ་དོག་འབར།
ལྷ་ཆོས་མ་གནས་ལི་ཐབས་ཅད་བས། བྱད་འབ་ཁམས་ཀྱིལ་པོས་མཐོང་ནུས། 83

ཡུད་ཙམ་ཡ་མཚན་གསོ་མེད་ཅིང་། འཇུག་པའི་སྐྱན་དང་ཀུན་དགར་བཅས།
ལེགས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་འདི་ཞེས་བསམས། 84

ལྷ་ཡི་བདག་པོའི་ཁ་སྐྱང་ཁི། སྐེད་པེའ་བྱང་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་བ།
དགའ་ཚལ་ནོས་པ་དང་བཅས་བཞིག། དེར་ཏི་དྲི་བཟང་ལྡན་པ་མཐོང། 85

यचाङ्गैर्वदनैर्भृङ्गैरलकैस्तुल्यतां गताः ।
पद्मिन्यः सुरनारीणां पद्मिनीनां सुराङ्गनाः ॥ ७८ ॥

विम्बितैस्त्रिदशैर्यच्च मणिभूस्तम्भभित्तिषु ।
सुरलोको विभर्त्येकोऽप्यनेकसुरलोकताम् ॥ ७९ ॥

रत्नतोरणहर्म्यांशुनिवहैर्यच्च चिचिताः ।
व्याप्ता विभान्ति ककुभः शक्रायुधशतैरपि ॥ ८० ॥

यच्च बालानिलालोलकल्पपादपपल्लवैः ।
नृत्यद्वस्ता इवाभान्ति नन्दिन्यो नन्दनश्रियः ॥ ८१ ॥

यच्च चैचरथं नाम देवोद्यानं मनोरमम् ।
धत्ते नित्योत्सवं प्रेमिकामं कामवसन्तयोः ॥ ८२ ॥

सर्व्वकामं सर्व्वसुखं सर्व्वर्त्तुकुसुमोज्ज्वलम् ।
सर्व्वातिशयितं दृष्ट्वा देवानां सदनं नृपः ॥ ८३ ॥

मुहूर्त्तविस्मयास्पन्दसानन्दस्निग्धलोचनः ।
अचिन्तयत् सुकृतीनामिमास्ताः फलभूमयः ॥ ८४ ॥

ऐरावणं सुरपतेर्लीलालिबलयाकुलम् ।
ददर्श तच्च सामोदं साकारमिव नन्दनम् ॥ ८५ ॥

དེ་ནས་མ་ཡི་དབང་པོ་ནི། འོངས་པར་ཤེས་ནས་དབང་པོ་ནི།
རྒྱ་ཡི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། དབ་དགའ་ལྡན་བས་བསུ་བ་བྱས། 86

རིན་ཆེན་འབྱེད་བས་ནོར་མཐོས་པའི། སངྒན་སའི་མ་གཞི་བྱིལ་པོ་ཡི།
ཀྱིལ་པོ་རྒྱ་ཡི་བྱིལ་པོ་ཡིས། མཆོད་པ་དཱུར་བྱལ་མཆོག་གིས་བསྟེན། 87

རིན་ཆེན་སྣོན་བྱི་འབྲེང་བ་ལ། རྣམས་གསུམ་པ་ནོམས་ཅིང་བཀུགས་ཤིང།
མཆོད་སྤྲིན་བཀྱེ་བའི་སྣོན་བྱེད་ལ། སི་ཡི་བདག་པོ་དཔལ་ལྡན་བཀུགས། 88

རིང་ཞི་སྡུག་གཅིག་ལ་འདུག་པའི། རྒྱ་དབང་མི་ཡི་བདག་པོ་དག།
ཨོ་ཏན་ཆོག་ཤས་ཉི་ཤུ་ཚེ་བའི། གཟུགས་ནི་ཁྱད་པར་སེང་བར་མཐོང། 89

དེ་ནས་རྒྱ་ཀུན་བྱིས་སྤྲོས་པའི། རབ་གསལ་པ་མིག་ནི་ཀིང་དུག་བསལ།
ཅཀྲི་བར་འབྱང་འགྱང་ལྡན་གི་བདག་ལ། འཇིག་བྱེད་ཀྱིས་ཞི་ཡང་དག་སྤྲུས། 90

ཀྱེ་མ་གཟི་བརྗིད་གཏེར་བྱི་གཟི། གང་ཞིག་བསྟུགས་འོས་མཐོན་པར་འཚལ།
ཁྱེད་ཀྱིས མ་ནི་བཀྱེ་བྱུང་ཚེད། འོད་ལྡན་ལྷ་ཡི་ཤས་མཁའ་ཡང། 91

མ་བྱ་ཡིས་རབ་མཐོ་བྱགས་སྟེན་དག། གནས་པའི་ཀོས་ཅན་མགྲས་བྱ།
ཡང་དག་བྱིལ་པོ་ནོམ་བྱིལ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱིལ་མཚན་འདི་མཐོས་སོ། 92

ཁྱོད་གཏམ་བདུད་རྩིའི་བཏུད་བ་དང། ཁྱོད་ནི་བཤུ་བའི་ངོ་ལ་ཡང།
ཀོ་བ་སེགས་ཀྱང་རབ་གསལ་ཚེད། བདེ་བའི་སྐྱ་ལ་དབྱངས་ཅན་ཞོ། 93

पुरन्दरस्ततो ज्ञात्वा प्राप्तं भूमिपुरन्दरम् ।
प्रत्युद्ययौ प्रमुदितः सह सर्व्वैर्मरुद्गणैः ॥ ८९ ॥

पूजितः सुरराजेन रत्नराजिविराजिताम् ।
राजराजः सभाभूमिं भेजे विरजसां वरः ॥ ८७ ॥

विद्वद्भेषूपविष्टेषु रत्नपर्य्यङ्कपंक्तिषु ।
उपाविशन्नृपः श्रीमानासनार्धे शतक्रतोः ॥ ८८ ॥

एकासनजुषोस्तच्च सुरेन्द्रमनुजेन्द्रयोः ।
रूपं गुणगणोदारं निर्विशेषमदृश्यत ॥ ८९ ॥

ततः सर्व्वसुरोत्सृष्टस्पृष्टलोचनषट्पदैः ।
पीयमानमुखाम्भोजं व्याजहार हरिन्नृपम् ॥ ९० ॥

अहो पदोयं श्लाघ्यस्ते तेजसा तेजसां निधे ।
भवता भूषिता भूमिर्द्यौश्च देवेन भास्वता ॥ ९१ ॥

अभ्युन्नतप्रभावोऽयं लसत्सितयशोंशुकः[1] ।
भ्राजते ते चिभुवने साम्राज्यविजयध्वजः ॥ ९२ ॥

त्वत्कथामृतपानस्य त्वद्दर्शनरसस्य च ।
प्रेर्य्यते श्रोचनेचेण सुखाख्याने सरस्वती ॥ ९३ ॥

१ Orig. लसत्सितयशांशुकम् ।

ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་ཅིར་པ་ཡི། ཐེ་ཚོམ་ཆད་ཅིང་ངེས་པ་འདི།
འབྱོང་པ་ཡིགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཁྱོད་ཀྱིད་ཁོ་ནས་བཅིན་པར་བྱས། 94

བསོད་ནམས་འོས་པའི་ཀུན་སྦྱོང་ལྟེན། ཁྱོད་ལྟ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་གང་།
འདི་ཀིད་ཕྱིར་ན་དབང་པོ་ཡི། ཚོགས་ལས་མིག་ཀིད་དགའ་བའི་གནས། 95

ལྷ་ཡི་དབང་པོས་འདི་བཟློད་ཚོ། བྱགས་པའི་གཏེར་ནི་ངལ་རྣས།
མཐུ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་རྣ་ནས་ཀོ་ཞེས། སྨས་ནས་གཏོང་ནི་དུད་པར་བྱུར། 96

དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྷ་རིས་ཀྱིས། དཀའ་དུ་གྱུར་པས་མཚོད་ལྟས་དེའི།
ལྷ་ཡུལ་བཀྲགས་ཤིང་གནས་པ་ལས། དབང་པོ་དུག་གི་དུས་འདས་ཀྱང་། 97

ལྷ་མིན་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ནི། དེ་ཡི་ཐ་རོལ་གཏེགས་པས་ཉམས།
ལྷ་ཡི་ཀྱལ་པོ་འཆེ་ཞེད་ཅིང་། དར་བ་དང་ནི་ཀྱལ་བར་བྱུར། 98

གཅི་ལྟར་གཡུལ་དུ་ཁྱེར་འཛིན་ལྟའི། དབྱང་པའི་གྲིབ་མས་ཉེར་འཚོ་ནོམས།
དཔའ་པོ་རྣོན་པ་ཅེན་པོ་དེའི། ངམ་གསོ་དག་ནི་བསྟེན་པར་བྱེད། 99

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཆོང་ཆོང་གིས། རྒོས་པ་མི་ཟད་བདེ་སྦྱོང་པའི།
དུས་ཀྱི་ཁྱེན་ནི་ཅི་ཟེ་བ་ལ། བཀྱ་བྱིན་དུག་ནི་འདས་པར་བྱུར། 100

དཔའ་པའི་ལས་འབྲས་སྦྱོང་པ་ཡིས། དཀས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད།
དེ་ཀི་རྟོག་པར་ཁྱེར་པ་ལས། རབ་དུ་ཉེ་བར་ཡོངས་ཟད་བྱུར། 101

स्थिरीकृतस्त्वयैवार्यं[1] सुकृतामविभूतिना ।
कर्म्मणां फलवादस्य निश्चयश्छिन्नसंशयः ॥ ९४ ॥

अतएवेन्द्रियग्रामे चक्षुरेव स्पृहास्पदम् ।
पुण्यैः पुण्योचिताचार दृश्यन्ते यद्भवद्विधाः ॥ ९५ ॥

इत्युक्ते चिदशेन्द्रेण मान्धाता यशसां निधिः ।
त्वत्प्रसादप्रभावोऽयमित्युवाच नतानतः ॥ ९६ ॥

इत्येवं पूज्यमानस्य तस्य नित्यादरैः सुरैः ।
षड्भिन्द्रः प्रययौ कालः चिदिवे वसतः सतः ॥ ९७ ॥

तत्पराक्रमविश्वस्तसमस्तसुरमण्डलः ।
बभूव सुरराजस्य निरपायोदयो जयः ॥ ९८ ॥

दीप्तदानवसंग्रामे तस्य शौर्य्यमहातरोः ।
विश्रान्तिं भेजिरे देवा भुजच्छायोपजीविवत् ॥ ९९ ॥

तस्य पुण्यपणक्रीतं भुञ्जानस्याक्षयं सुखम् ।
कालप्रवाहे महति प्रययुः षट् पुरन्दराः ॥ १०० ॥

सत्कर्म्मफलभोगस्य लाञ्छनं विमलं मनः ।
कालुष्याज्जायते तस्य प्रत्यासन्नः परिक्षयः ॥ १०१ ॥

१ Orig. वायि ।

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ཐ་བདག་ནི། ཉེས་པའི་རྟེན་ལས་རབ་བཙོས་ཤིང་།
མངོན་པའི་ང་གྱལ་ཆགས་པ་ཡིས། ཐེལ་མཚོའི་ཡིད་ལ་འདོད་པར་གྱུར། 102

སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནི། བདག་གི་དཔུང་བའི་སྙོམས་ཀྱིས་བསྐྱངས།
དེ་ལས་དེ་ཉིག་སྐྱན་ཕྱིད་ཀྱིས། བག་འཇམ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་བཟོད། 103

འཕྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཁུར་འཛིན་པ། བདག་གི་དཔུང་པ་འདི་ཡིས་བཟོད།
བདག་རང་གཅིག་པུ་ལྷུ་དབང་དུ། མཐུ་ཡིས་འགྲུར་བ་མིན་པ་ཅི། 104

ལྷུ་ཡི་དབང་པོ་ཉམས་བྱས་ནས། མཁོ་རིས་ཀྱེལ་སྲིད་ཐུབ་སྐུམ་ཚོགས།
གདུགས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིག་ལེ་ནི། རང་ཉིད་འཛིན་པར་འདོར་བ་བསྟེན། 105

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་བཀྱེ་བྱེན་ལ། འཁུ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེའི།
དཀར་བའི་འོད་ལྟན་མཐུ་ཡི་དཔལ། འཕྲིང་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་པར་གྱུར། 106

སྡུག་པོས་བྱིས་པར་བསམས་པ་ཡིས། སྐྱེ་མོ་ལེགས་པའི་དོགས་གཅོད་པའི།
གཡོ་ལྟན་དཔལ་ནི་སྲིད་བཅས་ཀྱིས། ཡིད་ཀྱི་རྨིང་བུ་དྲི་མར་བྱེད། 107

བག་མེད་ཅྱད་པའི་ལོ་ཉ་ནི། ཆེ་རིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཙོད་པར་དཀའ།
རིགས་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད། སྨིག་ཐས་འབྲུགས་པའི་ཟླ་གྲོས་སོ། 108

སྨིག་པ་རྣོས་པར་བདོགས་ཅོམ་ཀྱིས། ས་བདག་ས་ལ་སྐད་ཅིག་གིས།
ལྷུང་སྟེ་འབྲས་བུ་རིའ་ལྟུང་ཞིང་། ཅོ་བ་བཅད་པའི་ཚྭོན་པ་བཞིག། 109

अथ कालेन कालुष्यकलितस्य मनोरथः ।
अभूल्लोभाभिभूतस्य भूपतेरभिमानिनः ॥ १०२ ॥

चिदश्नानामियं लक्ष्मीर्मदाहुबलपालिता ।
तदिमां न सहे तावदर्धासनविडम्बनाम् ॥ १०३ ॥

अहमेकः सुरपतिप्रभावोऽनु भवामि कम् ।
अयं मम भुजः सर्व्वजगत्भारभरक्षमः ॥ १०४ ॥

च्यावयित्वा सुराधीशं स्वर्गसाम्राज्यसम्पदम् ।
एकातपत्रतिलकां स्वयंग्राहोचिताम् भजे ॥ १०५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य शक्रद्रोहाभिलाषिणः ।
शुभ्रप्रभा प्रभावश्रीर्मालेव म्लानतां ययौ ॥ १०६ ॥

घनोदयसमुत्सिक्ता सौजन्यतटपातिनी ।
लोलं कलुषयत्येव मानसं श्रीतरङ्गिणी ॥ १०७ ॥

प्रमदा विपदां दूतिः दुःसहा महतामपि ।
कुशलोन्मूलनायैव किल्बिषाकुलिता मतिः ॥ १०८ ॥

पापसंकल्पमात्रेण क्षितौ क्षितिपतिः क्षणात् ।
पपाताविभ्रमफलश्छिन्नमूल इव द्रुमः ॥ १०९ ॥

མ་གོམས་པ་ཡིས་རིག་པ་འཇེམས། གྱེཀས་པ་གྱེས་པས་དཔལ་འབྱོང་འཇེམས།
ནོར་སྐང་གིས་ནི་ལེགས་ཉིད་འཇེམས། ཚགས་པས་ཡང་དག་མཐོ་བ་འཇེམས། 110

ཀྱེ་མ་ཀུ་ཡི་དང་གྱེས་ཅི། ཆེ་ཞིང་མཐོ་བའི་རྩེ་འདེགས་པ།
འབྱོང་པས་གྱེགས་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས། འཕལ་ཉིད་དུ་ནི་འོག་ཏུ་ཆུད། 111

དོ་ཡི་སྐྱེ་བ་སྡུ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་ཟིལ་གནོན་ཞེས་བྱ་མཆོད།
ལྷ་དབང་གྱོལ་སྲིད་བསྟེན་འོས་ནི། དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་གྱུར་ཅིང། 112

གང་ཡང་ལྷ་དབང་ལས་ལྷག་པ། མཐུ་ནི་ཡ་མཚན་ལྡན་པ་དག།
དེ་ཡི་སྟོད་ལ་སྨིན་པའི་ཚོས། བསྐྱེད་པ་མི་ཉང་སྐལ་བར་གྱུར། 113

གཉིན་ལྡན་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡི། གྲོང་ཁྱེར་འོས་ཤིང་གཙང་བ་རྣ།
ཚོང་དཔོན་ཕུལ་ཀ་རི་ཀ་ཞེས། དེ་ཡི་སྡོན་ཀྱི་སྐྱེ་བར་གྱུར། 114

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་ཅན་ཀུན།
སྐྱོལ་བ་ལ་བཅོས་ནོས་གཟིགས་མཚན། བསོད་སྙོམས་སྐྱབས་དུ་དེ་ཏྲིམ་ཞུགས། 115

དེ་ཡི་སྟོད་དུ་དང་བའི་ཚྲོས། སྐབ་མ་ཅག་གང་དེ་ཡིས་འཕངས།
དེ་ལས་ལྷག་མ་བཞི་དག་ནི། ས་ཡི་གཞི་ལ་ཆུང་བར་གྱུར། 116

དེ་ཡི་སྨིན་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ང་ལས་ཀྱ།
ཁྱིང་རྣམས་ཀུན་ཀྱི་བདག་གྱུར་ནས། བཀྱེ་བྱིན་སྟོན་བྱེད་གོོད་པར་གྱུར། 117

हन्ति विद्यामनभ्यासः श्रियं हन्ति मदोद्यः।
विद्वेषः साधुतां हन्ति हन्ति लोभः समुन्नतिम्॥ ११०॥

अहो वत महोत्कर्षशृङ्गारोहो महोदयः।
विभवेाङ्गवमत्तानां सहसैव पतत्यधः॥ १११॥

तेन सर्व्वविभूनाम पूजितः पूर्व्वजन्मनि।
तत्फलादाप्तवान् राज्यं स्पृहनीयं मरुत्पतेः॥ ११२॥

सुराधिपाधिकः कोऽपि प्रभावो विस्मयावहः।
अनल्पपिण्डस्तस्याभूत् पाचदानांशसम्भवः॥ ११३॥

बन्धुमत्यभिधानायां नगर्य्यामुषितः शुचिः।
वणिगुत्करिको नाम सोऽभवत् पूर्व्वजन्मनि॥ ११४॥

विपश्यी नाम भिक्षायै सम्यक् सम्बुद्धतां गतः।
विवेश तद्गृहं सर्व्वसत्त्वसन्तारणोद्यतः॥ ११५॥

पात्रे तस्य स चिक्षेप[1] मुद्गमुष्टिं प्रमन्नधीः।
फलानि तत्र चत्वारि पेतुः शेषाणि भूतले॥ ११६॥

तेन दानप्रभावेण मान्धाता पृथिवीपतिः।
सर्व्वद्वीपपतिर्भूत्वा शक्रार्द्धासनमाप्तवान्॥ ११७॥

१ Orig. स मंक्षेव।

དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཉན་གང་ལས། སྡུག་རྣ་ལྟག་མ་ཐ་ལ་ཆུང་།
དེ་ཚེ་འདི་ནི་འབྲས་བུའི་ནས་བྱང་། སྣབས་གསུམ་པ་ལས་ལྷུང་བར་གྱུར། 118

གང་ཞིག་ཆི་ལས་སྐྱེ་མའི་གཉས་སྐབས་སུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་འཕྲོ་བའི།
ཧོར་རྟོག་འཕྲེང་བ་ཅང་རུང་འཁྲུགས་པས་གང་ལ་ཉེ་བར་རབ་སྐྱེར་བ།
འདི་ནི་སྨིན་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་མཆོངས་མེད་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱིས་ཆོ།
འབྱོར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་སྐལ་བ་བསྟེན་པ་ཧོམ་དག་གྱུར། 119

སངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་དགེས་པ་ཡིས། རང་གི་སྐྱེ་བ་ཀཽན་བརྩེ་ཅིང་།
དགེ་སློང་ཧོམས་ལ་རྟེས་བསྟན་ཏུ། སྨིན་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ་འདི་གསུངས། 120

ཞེས་པ་དགེ་བ་དབང་ཐོགས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་ བརྩེད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཕྲིན་ཞེས།
དཔལ་ནུའི་རྟོགས་པ་བརྩེད་པའི་ཡབ་འདབ་སྟེ་བཞི་པའོ།།

मुक्तशेषश्रुतेा यस्मात् भूमौ तस्यान्यचेतसः।
तद्सौ फलपर्य्यन्ते पतितस्त्विद्शालयात् ॥ ११८ ॥

लुठति विकलकल्पा यच संकल्पमाला
स्फुरति न च कदाचित् स्वप्नमायान्तरे या।
भवति विभवभेागाभेागिनी भाग्यभाजा-
मतुलफलततिः सा दानकल्पद्रुमाणाम्[१] ॥ ११९ ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः प्रेत्य दानफलश्रियम्।
निजजन्मान्तराख्याने भिक्षूणामनुशासने ॥ १२० ॥

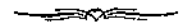
इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बेाधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मान्धात्रवदानं नाम चतुर्थः पल्लवः ॥

---

१ Orig. दानकल्पद्रुमः।

Chapter V.

ཚུལ་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ཞེས།

1 ལྷ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་བསྐྱངས་པས་ཤིན་དུ་འཁྲུགས་ཤིང་འོ་མའི་
རྒྱ་གཅིར་རིང་ཞིག་འདུག

རང་གཞིན་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བག་དུ་གཅིང་ཆོ་དཔག་བསམ་ཤིང་ཡང་འདུར་རོ་ལོ།
གང་ཞིག་ལྷས་ནི་བག་དུ་གཅིང་ཡང་སྐུ་འོང་ཆོགས་འཇིན་འདུར་བ་མི་མངའ། བ།
སུ་ཞིག་གཅིག་བྱ་དེ་ནི་ལྷས་བཙུམས་སྨིན་པའི་ལྷགས་འདི་གོམས་པར་གྱུར་པ་
ཡིན། 1

2 ཀེ་ལ་ཤས་མཆོག་བྱང་ཕྱོགས་ན། ཟླ་ན་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
བཟང་པོ་འདུ་རྩེས་བྱ་བ་སྟེ། ཤ་ཡི་གྲོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད། 2

3 གང་དུ་གྲགས་སྟེན་མེ་དོག་དཀར། ཐུན་ཆོགས་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཟང་།
སྨིན་པའི་རྒྱུད་ཚལ་འབྲི་ཤིང་ནི། གྲོང་ཁྱེར་པ་ནམས་དགའ་སྐྱད་གྱུར། 3

4 གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་གྱི་ལ་མིག་གིས་མེས། གང་དུ་སྐྲག་པས་ཡིད་འབྱུང་ནི།
སྡོམ་ཐམ་མེད་གཡོ་ཞིང་རྟེ་བ་ཡི། སྨིན་མ་འཁྲིག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱངས། 4

Pingala Chhandah Sútra, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	Rs	0	12
Prithiráj Rásau, (Sans.) Part I. Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each		2	4
Ditto (English) Part II Fasc. I		0	12
Prákrita Lakshanam, (Sans.) Fasc. I		1	8
Parásara Smriti (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—8, Vol. II, Fasc. 1—2, @ /6/ each		3	12
Parásara, Institutes of (English)		0	12
Srauta Sútra of Apastamba, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each		4	8
Ditto Ásvaláyana, (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each		4	2
Ditto Látyáyana (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Sánkháyana (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Sáma Veda Samhitá, (Sans.) Vols I, Fasc. 2—10; II, 1—6; III, 1—7; IV. 1—6; V, 1—8, @ /6 each Fasc.		13	8
Samkhya Sutra Vritti (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Sáhitya Darpana, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Sánkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each		0	12
Sarva Darsana Sangraha, (Sans.) Fasc. II		0	6
Sankara Vijaya, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only)		0	6
S'ri Bháshyam, (Sans.) Fasc. I		0	6
Sustuta Samhitá, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each		1	8
Taittiríya Áranya (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each		4	2
Ditto Bráhmana (Sans.) Fasc. I—XXIV @ /6/ each		9	0
Ditto Samhitá, (Sans.) Fasc. II—XXXIV @ /6/ each		12	6
Ditto Prátisákhya, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Tándyá Bráhmana, (Sans.) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Tattva Chintámani, Vol. I, Fasc. I—IX; Vol. II, 1—2 (Sans.) @ /6/ each		4	2
Tul'sí Sat'saí, (Sans.) Fasc. I		0	6
Uttara Naishadha, (Sans.) Fasc. III, V—XII @ /6/ each		3	6
Uvásagadasáo, (Sans.) Fasc. I—V @ /12/		3	12
Varáha Purána, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each		4	8
Váyu Purána, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VII, @ /6 each Fasc.		4	14
Vishnu Smriti, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each		0	12
Vivádáratnákara, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Vrihannáradíya Purána, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/		1	14
Yoga Sútra of Patañjali, (Sans. & English) Fasc. I—V @ /14/ each		4	8

Tibetan Series.

Sher-Phyin—Fasc. I—III @ 1/ each		3	0
Rtogs brjod dpag bsam ákhri S'ín (Tibetan & Sans.) Fasc. I—II @ /1		2	0

Arabic and Persian Series.

'Alamgirnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each		4	14
Ain-i-Akbarí, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each		22	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)		12	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each		37	0
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4to., thin paper		4	8
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each		21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each		14	0
Fihrist-i-Túsí, or, Túsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each		3	0
Futúh-ul-Shám Waqídí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Haft Asmán, History of the Persian Mansawi (Text) Fasc. I		0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each		4	8
Iqbálnámah-i-Jahángíri, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Isabáh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each		38	4
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—8 @ /6/ each		6	6
Maghází of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Muntakhab-ul-Tawáríkh, (Text) Fasc. I—XV @ /6 each		5	10
Muntakhab-ul-Tawáríkh (English) Vol. II, Fasc. I—V @ /12/ each		3	12

(*Turn over.*)

Muntakhab-ul-Lubab, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..	Rs.	7	4
Mu'áṣir-i-'Alamgíri (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each ..	..	2	2
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I	..	0	6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandari, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each ..		1	8
Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/ each		7	0
Tabaqát-i-Náṣiri, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each		10	8
Táríkh-i-Firúz Sháhí of Ziau-al-dín Barní (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Táríkh-i-Baihaqi. (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Táríkh-i-Firozsháhí, of Shams-i-Siráj Afíf. (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Wís o Rámín, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II. Fasc. I—VIII @ /6/ each ..		6	6
Túzak-i-Zehángíri (English) Fasc. I		0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1.	ASIATIC RESEARCHES. Vols. VII, IX to XI; Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ /10/ each ..	Rs. 80	0
	Ditto Index to Vols. I—XVIII	5	0
2.	PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /4/ per No.; and from 1870 to date @ /6/ per No.		
3.	JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6) 1886 (8), 1887 (7). @ 1/ per No. to Subscribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers, *N. B. The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.*		3	0
4.	Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 ..		1	8
	General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863-64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)		1	8
	Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)		3	0
	Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)		3	0
	Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II, Vocabulary, by R. B. Shaw (Extra No., J. A. S. B., 1878) ..		3	0
	Introduction to the Maithilí Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882) ..		3	0
5.	Anis-ul-Musharrahin		2	0
6	Catalogue of Fossil Vertebrata		3	8
7.	Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal			
8.	Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev. J. W. Taylor		2	0
9.	Han Koong Taew, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis		1	8
10.	Istiláhát-us-Súfiyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo.		1	0
11.	Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each ..		32	0
12.	Jawámi-ul-'ilm ir-riyázi, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ..		2	0
13.	Khizánat-ul-'ilm		4	0
14.	Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each		40	0
15.	Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Nos. I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each		18	0
16.	Markandeya Purana, I (Markandeya Purana), Sanskrit		1	0
17.	Shanskrit Pálkan		4	0
18.	Tibetan Grammar, by Csoma de Körös		10	0
19.	Tibetan Grammar, by "		8	0
20.	Tibetan Grammar, by Col. G. E. Fryer		2	0
21.	Tibetan Texts, Fasc. I—XXIII @ 1/ each ..		23	0
22.	Tibetan Grammar, by Dr. R. L. Mitra		5	0

Cheques may be made payable to the "Treasurer

BIBLIOTHECA INDICA;

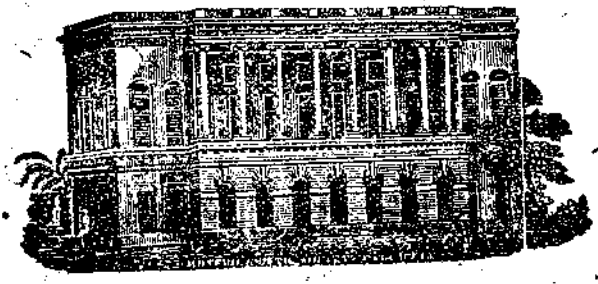
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 773.

AVADÁNA KALPALATÁ

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DÁS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HÀRI MOHAN VIDYÁBHÚSHANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. III.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1890.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. TRUBNER & CO.
57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON, E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, Fasc. I—IV @ /6/ each	..	Rs 1	8
Agni Puráṇa, (Sans.) Fasc. II—XIV @ /6/ each	..	.. 4	14
Anu Bháshyam, Fasc. I	.. .. ..	.. 0	6
Aitareya Araṇyaka of the Rig Veda, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ eac		1	14
Aphorisms of Śándilya, (English) Fasc. I	.. ..	.. 0	6
Aphorisms of the Vedánta, (Sans.) Fasc. VII—XIII @ /6/ each	..	2	4
Ashtasáhasrikā Prajñápáramitá, Fasc. I—VI @ /6/ each	.. ..	2	4
Aśvavaidyaka, Fasc. I—V @ /6/ each	.. .. ..	1	14
Avadáná Kalpalatá by Kshemendra, (Sans. & Tibetan) Vol. I Fasc. I—III @ 1/	.. ..	3	0
Bhámatí, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	.. ..	..	
Brahma Sútra, (English) Fasc. I	.. ..	..	
Bṛihaddevatá, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each	.. ..	.. 0	12
Bṛihaddharma Puráṇam, Fasc. 1—II @ /6/ each	.. ..	.. 0	12
Bṛihat Araṇyaka Upanishad, (Sans.) Fasc. VI, VII & IX @ /6/ each	..	1	2
Ditto (English) Fasc. II—III @ /6/ each	.. ..	0	12
Bṛihat Saṁhitá, (Sans.) Fasc. II—III, V—VII @ /6/ each	..	1	14
Chaitanya-Chandrodaya Nátaka, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	..	0	12
Chaturvárga Chintámaṇi, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—11; II, 1—25; III. Part I Fasc. 1—18, Part II, Fasc. 1—6 @ /6/ each	.. ..	22	8
Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II	.. .. ..	0	6
Dasarupa, Fasc. I and III @ /6/	.. .. ..	.. 0	12
Gobhiliya Gṛihya Sútra, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each	.. ..	4	8
Hindú Astronomy, (English) Fasc. I—III @ /6/ each	.. ..	1	2
Kála Mádhava, (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/	.. .. ..	1	8
Kátantra, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/ each	.. .. ..	4	8
Kathá Sarít Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	.. ..	10	8
Kaushítaki Brahman Upanishads, Fasc. II	.. .. ..	0	6
Kúrma Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each	.. .. ..	3	6
Lalita-Vistara (Sans.) Fasc. II—VI. @ /6/	.. .. ..	1	14
Lalita-Vistara, (English) Fasc. I—III @ /12/ each	.. ..	2	4
Mádana Párijáta, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	.. ..	3	0
Mánuṭíká Sangraha, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	.. ..	1	2
Márkandeya Puráṇa, (Sans.) Fasc. IV—VII @ /6/ each	.. ..	1	8
Márkandeya Puráṇa (Eng.) Fasc. I—II @ /12/ each	.. ..	1	8
Mímánsá Darśana, (Sans.) Fasc. II—XIX @ /6/ each	.. ..	6	12
Nárada Pancharátra, (Sans.) Fasc. IV	.. .. ..	0	6
Náraṇa Smṛiti, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/	.. .. ..	1	2
Nyayárthikam, (Sans.) Fasc. I	.. .. ..	0	6
Nirukta, (Sans.) Vol. I. Fasc. IV—VI; Vol. II, Fasc. I—VI; Vol. III, Fasc. I—VI, Vol. IV, Fasc. I—VII @ /6/ each Fasc.	.. ..	8	4
Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	.. ..	1	8
Nyáyabindutika (Sans.)	.. .. ..	0	10
Nyáya Kusumánjali Prakaraṇam (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—6 Vol. II, Fasc. 1 @ /6/ each	.. .. ..	2	10
Parishishta Parvan (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	.. ..	1	8

(Continued on third page of Cover.)

पञ्चमः पल्लवः ।

चन्द्रप्रभावदानम् ।

दुग्धाब्धिर्विबुधार्थनातिविधुरः क्षुब्धश्चकम्पे चिरं
कम्पन्ते च निसर्गतः किल फलोत्सर्गेषु कल्पद्रुमाः ।
एकः कोऽपि स जायते तनुभृतैरभ्यस्तदानस्थितिः
निष्कम्पः पुलकोत्करं वहति यः कायं प्रदानेष्वपि ॥ १ ॥

अस्ति कैलासशृङ्गाग्र्यामुत्तरस्यामनुत्तरा ।
दिशि भद्रशिला नाम भुवनाभरणं पुरी ॥ २ ॥

यस्यां सितयशःपुष्पाः सफलाः सर्व्वसम्पदः ।
दानोद्यानलताः प्रीत्यै बभूवुः पुरवासिनाम् ॥ ३ ॥

यच्च त्रिपुरजिन्नेत्रशिखिवक्त्रो मनोभवः ।
अवलाभिश्चलक्रीड़भ्रूभङ्गैरेव रक्ष्यते ॥ ४ ॥

གང་དུ་གསེར་གྱི་ཁང་བའི་འཕྲེང་། སྒྲ་དྲིལ་ཆོག་སོགས་དབའ་འབར་བས་མཛེས།
རྒྱན་པོ་རྩེ་ཡི་འཕྲེང་བ་ནི། གྲོས་བའི་གྱུར་སྐད་འཕྲོ་བ་བཞིག། 5

དེར་ནི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བའི་འོད། ས་འཇིན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར།
ཉིན་མོའི་རྒྱུད་མཛེས་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ཀྱི་ལ་ལ་བཞིན་བྱས། 6

གང་གིས་ལུས་འདོད་རྒྱུ་ཉེ། འདོད་ལྡན་རྣོགས་པའི་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས།
གསལ་བྱེད་ཅན་མིན་སྐྱང་བའི་མཚན། བྱམས་པའི་ཡོན་ཏན་ཟད་མ་གྱུར། 7

འདི་མཐོང་ཉིད་ན་གྱུ་སྐད་ཧོམས། འདོད་པའི་རིམས་ནི་བསྟེན་འབྱུང་ཞེས།
སྐབས་ལ་གདུགས་ཀྱི་ཟེལ་དག་གིས། འདི་ནི་རྒྱ་བས་བསྒོམས་པ་བཞིག། 8

དམ་པའི་མཛོད་ན་གཏམས་པའི་དཔལ། དེག་དུ་འདི་ཡིས་རབ་སྟེར་ཞེས།
གང་ཞིག་མཐོང་ལ་བརྟུ་ཅན། རྒྱམ་པར་རབ་དུ་ཐོབ་པ་བཞིག། 9

སྟོ་ཡིང་གྱེལ་རབ་བཏང་ནས། གཏོང་བ་དཀར་བའི་དཔལ་གྱིས་དཔལ།
གདུགས་དང་ཅོད་པན་རབ་གསལ་ནམས། བློང་ཁྱེར་པ་ནམས་དག་ལ་བདག། 10

དེ་ཡི་འབྱོར་པ་དུལ་བ་ཡིས། དཔལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་མཐོ་བ་མཛེས།
གཞུ་ལྟར་གྱུག་བའི་ཡོན་ཏན་གྱུར། གཞན་དག་རྣོ་རྩུ་འཛོམས་པ་ཉིད། 11

སྟོང་ཐུག་བཞི་བཅུ་དག་དང་ནི། བསྐྱ་ཐུག་དག་གི་ལོ་ནམས་ཀྱང་།
ལུས་ཙམ་ནམས་ཀྱི་ཚོར་གྱུར་པ། དེ་དུས་རྩོད་པ་སྟང་བ་བྱུང་། 12

मुक्ताजालोज्ज्वला यत्र भाति हेमगृहावली ।
मेरोः शिखरमालेव विस्फुरत्स्फीततारका ॥ ५ ॥

तस्यां चन्द्रप्रभः श्रीमानभूत् भूमिभृतां वरः ।
कैलाश इव यः कान्त्या चकार दिनचन्द्रिकाम् ॥ ६ ॥

यस्य देहप्रभापूरैः पूर्णेन्दुद्युतिहारिभिः ।
निशासु दीपकाभासु नाभूत् स्नेहगुणक्षयः ॥ ७ ॥

स्मरज्वरं भजन्तोऽस्य दर्शनेनैव तारकाः ।
इति छद्मच्छलादस्य छादितं खमिवेन्दुना ॥ ८ ॥

प्रदिशत्येष सततं श्रियं सत्कोशसंश्रयाम् ।
इति तद्दर्शनेनैव संकोचं प्राप पद्मिनी ॥ ९ ॥

सेनाहंकारमुत्सृज्य त्यागशुभ्रश्रिया श्रियः ।
निर्दिष्टाः छद्ममुकुटप्रकटाः पुरवासिनाम् ॥ १० ॥

शुशुभे विभवस्तस्य पुण्यालङ्करणोन्नतेः ।
आरोहति परां कोटीं नम्रस्य धनुषो गुणः ॥ ११ ॥

चत्वारिंशत्सहस्राणि वत्सराणां शतानि च ।
बभूव देहिनामायुस्तस्य काले कलिद्विषः ॥ १२ ॥

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་ལས་བླུག་པའི་དབང་ལ། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་དེའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི།
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་གང་བ་དག། རྟོང་ཐུག་དུག་ཆུ་བྱང་བར་གྱུར། 13

མཚོད་སྤྲིན་བྱིད་པོ་དེ་ཡི་དབལ། གྲགས་པའི་ཐེག་ལེ་བསོད་ནམས་བསྡོག
མཚོད་སྤྲིན་དུ་བའི་འབྲི་ཤིང་དག། འབྱོག་བས་གཡོ་བའི་ལན་བྱ་མཛེས། 14

དེ་ཡི་བྱོན་པོ་བྲ་ཚེན་པོ། རབ་འབར་བྱ་བའི་སྣང་བ་བཞིན།
ཕུན་ཚོགས་ཀུ་སུད་ལྡན་པ་ནི། དཀའ་དུ་རྣམ་པར་བྱིས་བཀྲིད་གྱུར། 15

གཡོ་མེད་མཚན་མ་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བ་དན་གྱི་ལ་སྟེད་རྩ་གཉིར་བྱི།
ནོ་བ་འཇིམ་པ་གང་གིས་ནི། གཙོ་བོའི་གྲགས་པ་ཐ་རོལ་བསྒྲལ། 16

དེ་ཡི་བྱོན་པོའི་གླང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྐ་ཡི་ཁུར།
བཟོད་པ་གཞན་ཡང་བྱང་གྱུར་ཏེ། ཐུགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལྟ་བ་བཞིན། 17

གང་ཞིག་ཕྱང་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། མ་ཐྱེ་བྱོས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱིས།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་བོ་དག། སྡུལ་བྱི་དུག་བཞིན་བཏང་བར་གྱུར། 18

བྱོན་པོ་དེ་ཡི་མི་བདག་དང་། ཐུབ་པོ་ཡིས་ཀྱང་དེ་བཀྱོན་པ།
སྐྱེས་བུ་དམ་པས་ཡོན་དུན་དང་། ཡོན་དན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བཞིན། 19

བྱས་ཤེས་དྲང་བའི་རྟེ་བོ་དང་། དམ་པའི་གཡོག་ནི་རབ་གུས་པ།
ལེགས་བྱས་ལས་སྐྱེས་ཁོར་ནི་ཡི། སྐལ་པ་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་བའུར། 20

तस्य षष्टिसहस्राणि पुरीणां पूर्णसम्पदाम्।
बभूवुर्लोकपालस्य लोकपालाधिकश्रियः ॥ १३ ॥

यज्वानः कीर्त्तितिलकास्तस्य पुण्यविभूषणाः।
यन्नधूमलताभङ्गैः बभुर्लीलालकाः स्त्रियः ॥ १४ ॥

तस्य सम्यत्कुमुदिनीविकासेन सदोदितः।
अभूत् मन्त्री महाचन्द्रश्चन्द्रलोक इवोज्ज्वलः ॥ १५ ॥

येन निश्चललक्ष्येण प्रभोः प्रज्ञापताकया।
राज्याब्धिकर्णधारेण पारमुत्तरितं यशः ॥ १६ ॥

महीधराभिधश्चासौ बभूवामात्यकुञ्जरः।
भूमिभारसहस्तस्य दिङ्नाग इव पञ्चमः ॥ १७ ॥

मन्त्रणाभिन्नमन्त्रस्य यस्य नीतिबृहस्पतेः।
त्याजिताः प्रतिसामन्ताः शौर्य्यं विषमिवाहयः ॥ १८ ॥

तेनामात्येन स नृपः स च राज्ञा विभूषितः।
गुणः सत्पुरुषेणेव गुणेनेव च सज्जनः ॥ १९ ॥

कृतज्ञः सरलः स्वामी सत्भृत्यो भक्तिनिर्भरः।
सुकृतप्रभवेणैव भाग्ययोगेन लभ्यते ॥ २० ॥

རྡེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་དམ་བའི་ནང་། གང་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བས་རིག།
འདི་ཉིད་ཁོང་ན་ཐུན་ཚོགས་ཀུན། རིང་དུ་འབྲུམ་བའི་ངལ་གསོ་ཡིན། 21

སྨྲིན་ལ་ཞེན་བས་ས་བདག་ནི། འཇིག་འཚུང་གང་གི་འབྲས་བུ་ཅན།
བློན་པོ་གཞན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས། རམ་ཞིག་རྣམ་པར་གྲུབ། 22

མཚན་མ་ངན་པར་རབ་བྱུང་བ། མཐྱོང་བས་དོགས་པར་གྱུར་དེ་དག།
དཀའ་དུ་ཞི་དང་ཤེས་པ་ཡིས། ལས་ནམས་དག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར། 23

སྐུ་ཚོགས་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ན་དྲང་སྲོང་ཆེ།
འདི་ནམས་ཀྱང་ནི་མཚན་མ་དག། མཐྱོང་བས་ཡིད་དམན་དེ་དག་བརྗོད། 24

བར་དེར་སྐྱེ་བོ་སྣ་མ་ནི། ཚངས་པའི་སྲིན་བོ་ཚངས་པའི་གཉེན།
མ་རྟངས་བཟོད་དཀའ་སྐྱེ་བོ་ངན། ཐུག་དོག་དྲག་པོའི་མིག་ཅེས་པས། 25

གྲོམ་བའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་རབ་འབར། སྨྲིན་པས་རབ་བསྐྱེད་གྲགས་སྐྱེས་ཐོས།
ཡོན་ཏན་མེད་དེ་ཡོན་ཏན་ལ། སྡང་བའི་གདུང་བས་ཡང་དག་བསམས། 26

ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཕྱུག་མི་བདག་འདིའི། གྲགས་པ་མཁའ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ།
གྲུབ་པ་དྲི་ཟ་ཚོག་མངའ་ཡི། བུད་མེད་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྲོགས་པར་གྱུར། 27

དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བསྟོད་པའི་ཁམ། དཀའ་དུ་བདག་གི་ནོ་བར་ཞུགས།
ཅི་བྱ་ཡོན་ཏན་བྱིས་མཐོ་གཞན། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 28

इयमेव चिरभ्रान्तिविश्रान्तिः सर्व्वसम्पदाम् ।
यत् गुणज्ञतया वेत्ति स्वामिसत्पुरुषान्तरम् ॥ २१ ॥

तौ कदाचिद्दृढशतुः स्वप्नमन्धे च मन्त्रिणः ।
क्षयो यस्य फलं दानव्यसनेन महीपतेः ॥ २२ ॥

तौ दृष्ट्वा दुर्निमित्तानि प्रादुर्भूतानि शंकितौ ।
व्यग्रौ बभूवतुर्नित्यं शान्तिस्वस्तिककर्म्मसु ॥ २३ ॥

निमित्तदर्शनोद्विग्नास्तपोवनगता अपि ।
विश्वामित्रप्रभृतयः स्वामीत्युचुर्महर्षयः ॥ २४ ॥

अथान्तरे ब्रह्मबन्धुः प्राग्जन्मब्रह्मराक्षसः ।
रौद्राक्षो नाम मात्सर्य्यक्रौर्य्यदौर्जन्यदुःसहः ॥ २५ ॥

श्रुत्वा दानोद्भवां कीर्त्तिं राज्ञः सर्व्वगुणोज्ज्वलाम् ।
निर्गुणः स गुणद्वेषी सन्तप्तः समचिन्तयत् ॥ २६ ॥

अहो बतास्य नृपतेर्गीयते गगने यशः ।
अनिशं सिद्धगन्धर्व्वगीर्व्वाणललनागणैः ॥ २७ ॥

सदा विशन्ति मे कर्णं तद्गुणस्तुतिसञ्चयः ।
किं करोमि प्रकृत्यैव सहे नान्यगुणोन्नतिम्[1] ॥ २८ ॥

१ Orig. नान्यस्य गुणोन्नतिम् ।

དེས་ན་སྨིན་པའི་ངང་ཅན་དེའི། སྨིན་པས་བསྡུབས་པའི་གྲགས་པ་དག།
ཕྱིན་ནས་མཁོ་སྟོང་དགག་པ་ཡིས། ཉམས་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས། 29

གལ་ཏེ་མཁོ་བོ་མི་སྡེར་ན། སྨིན་པས་བསྡུང་བའི་གྲགས་ཉམས་འགྱུར།
ཅི་སྡེ་སྡེར་ན་བདག་གི་ནི། ཞེ་སྡང་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར། 30

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། དྲི་ལྡང་རི་ཞབས་མཐོར་གནས་པ།
གསོལ་ལྷན་མ་རྟངས་དྲག་པོ་དེ། བཟང་པོའི་བྱག་དུ་སོང་བར་གྱུར། 31

མིག་འཕྱལ་སྨྱོར་བ་ཤེས་པ་དེ། རབ་དུ་ཞི་ཞིང་རིགས་པས་ཚས།
བྱས་ཤིང་སྨིག་པའི་ཀུན་རྟོག་ལྡོག། ཐ་བདག་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲེབ་པར་གྱུར། 32

སྤྲིད་པའི་ནགས་འདིར་དཀའ་དུ་ནི། ཡོན་དགས་སྐྱོན་གྱིས་ཡང་དག་གིང་།
དཔག་བསམས་ཤིང་རིགས་རབ་སྐྱེས་དེ། དུག་གི་ཤིང་ནོམས་སྐྱེས་པར་གྱུར། 33

མ་ལུས་ཉམས་པ་མཆོག་བྱེད་ཅིང་། འཇིགས་རུང་སྐག་པར་བྱེད་པ་དག།
ལྟས་ངན་ལྟ་བུའི་མི་བསྟན་པས། སུ་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་མི་བྱེད། 34

ཡོན་དགའ་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། དགྲ་གྱང་རབ་ཤས་མི་མཐུན་ཐྲོག་གས།
སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པར་མི་བསྟུན་དང་། རབ་རིབ་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཙི། 35

ལེགས་པ་ནོམས་ཀྱི་ཡིད་གཏུགས་འཇོམས། ནོམ་པར་སྡང་བའི་དུག་བཟོད་དགའ།
ལོགས་རིང་སྐྱེ་བོ་མི་བསྟུན་སྤྱལ། འཇིགས་སུ་རུང་བ་སུ་ཡིས་སྤྱལ། 36

तत् गत्वा दानशीलस्य तस्य दानार्जितं यशः ।
करोम्येष शिरोयाच्ञाप्रतिषेधेन खण्डितम् ॥ २९ ॥

यशस्त्याज्यते दानोत्थं शिरश्चेन्न प्रदास्यति ।
अथ दास्यति विद्वेषप्रशान्तिर्मे भविष्यति ॥ ३० ॥

इति सञ्चित्य सुचिरं स क्रौर्यकठिनः शठः ।
गन्धमादनपादान्तवासी भद्रशिलां ययौ ॥ ३१ ॥

इन्द्रजालप्रयोगज्ञः स कृत्वा प्रशमोचितम् ।
वेशं कलुषसंकल्पः पुरीं प्राप महीपतेः ॥ ३२ ॥

अस्मिन् भवने नित्यं गुणदोषसमाकुले ।
कल्पवृक्षाः प्रजायन्ते जायन्ते च विषद्रुमाः ॥ ३३ ॥

अशेषनाशपिशुनैर्घोरसन्त्रासकारिभिः ।
दुर्निमित्तैरिव खलैः खेदः कस्य न दीयते ॥ ३४ ॥

गुणिद्वेषः प्रकृत्यैव प्रकाशपरिपन्थिनः ।
दोषाश्रयस्य को भेदः खलस्य तिमिरस्य च ॥ ३५ ॥

स्वच्छन्दघाती साधूनां विद्वेषविषदुःसहः ।
दीर्घपक्षः खलव्यालकरालः केन निर्मितः ॥ ३६ ॥

བྱོང་ཁྱིམ་དེར་ནི་རབ་ཀྲག་ཚེ། བྱོང་ཁྱིམ་རྒྱ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ།
སྒག་བའི་སེགས་ནི་གསོ་བ་ཡིས། ཐ་སྐྱོང་ལ་ནི་མངོན་བྱོགས་སྨྲས། 37

ཚངས་བའི་གཅེན་ནི་ཉགོ་སྐྱོང་བ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོང་།
འགྲོ་བའི་འཆོ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་རི། འཆོ་བ་གཅེར་བྱེད་འདི་གཞོན་འོས། 38

བདག་གིས་བསམས་པ་དྲི་མ་ཅན། དེ་ནི་བྱོང་ཁྱིམ་སྐྱོ་ཤེ་བགགས།
དེ་མཐོང་བ་ན་བདག་གི་ཡིན། སྐྱག་ཅིང་དགའ་བ་མ་ཐོག་ཏོ། 39

འདི་སྐྱས་བྱོང་ཁྱིམ་སྐྱ་སོ་ལ། སྐྱོང་བ་བགགས་པས་ངོ་ཚ་དག།
རབ་སྐྱེས་བཞིན་རས་དག་བྱུང་པའི། ཐ་སྐྱོང་གིས་ནི་རབ་དུ་སྨྲས། 40

ཕྱ་མོ་སྐྱོང་བ་མངོན་འོངས་པ། འདི་ནི་ཁ་རྒྱོག་ཏང་དུ་ཐོང་།
སྐྱོང་བའི་བསམ་པ་འབྲས་ཅེད་པའི། ཤྲཱ་ཝཏིར་རབ་གནས་ཡོངས་མི་བཟོད། 41

སྐྱོང་བའི་དོན་གཅེར་ཆོམས་དེའོ་བྱ། ལྷས་ཅིས་བསོད་ནམས་རབ་དུ་ཐོབ།
གང་ཟིར་ལྷས་ནི་དུས་བཞིའི་གྲངས། གནས་ཀྱང་ཆོམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར། 42

སྐྱོང་བ་རེ་བ་ཅིས་པ་དག། འདི་ཆོམས་མདུན་དུ་མི་བགྱིད་གང་།
དེ་ཅིར་སྐྱེ་བོ་ཡེགས་ཆོམས་ཀྱིས། འཆོ་བ་འགྱོ་བར་མཆོད་པར་འོས། 43

བདག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། དཀྱི་བར་འོས་པ་བྱོད་ཀྱིས་མཇོད།
དེ་ལྟ་བསམ་པ་ཆོས་བཅོམ་བའི། གཏུང་བ་ཅུང་དུ་བླངས་པར་མཛོད། 44

तस्मिन् प्रविष्टे नगरं रूपिणी पुरदेवता ।
उवाचाभ्येत्य भूपालं मन्त्रासतरलेक्षणा ॥ ३७ ॥

शिरोयाचक एष त्वां ब्रह्मबन्धुरुपागतः ।
वध्योऽसौ जीवितोच्छेदी जगतो जीवितस्य ते ॥ ३८ ॥

निरुद्धो नगरद्वारि स मया मलिनाशयः ।
मम तद्दर्शनचक्रं[1] धृतिं न लभते मनः ॥ ३९ ॥

इति ब्रुवाणां भूपालः प्रोवाच पुरदेवताम् ।
अर्थिसंरोधसंजातलज्जया नमिताननः ॥ ४० ।

देवि याच्ञाभियातोऽसौ प्रविशत्वनिवारितः ।
दीर्घोच्छ्वासं सहे नाहमाशावैफल्यमर्थिनः ॥ ४१ ॥

याच्ञाप्रणयिनामर्थैः पुण्यप्राप्तस्तनुव्ययः ।
युगसंख्यामपि स्थित्वा विपद्यन्ते हि देहिनः ॥ ४२ ॥

एतदेव सुजातानां पूज्यं जगति जीवितम् ।
यदेषामग्रतो याति नार्थी भग्नमनोरथः ॥ ४३ ॥

क्रियतामानुकूल्यं मे भवत्या कुशलोचितम् ।
आशाविघाते संतापस्तस्य तूर्णं निवार्यताम् ॥ ४४ ॥

---

१ "ममतद्रचे चक्रम्" ।

དེ་སྐད་ཅེས་བདག་ཆོག་ཐོས་ནས། གཡོ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིས།
བསམ་པས་ཡིད་ནི་རབ་གདུང་བ། ལྷ་མོ་སྐང་བ་མིན་པར་བྱུར། 45

དེ་ནས་བྱ་བྱུ་ཅན་དེ་འོངས། མི་བསྡུན་སོགས་ལེའི་སྡོང་རྩྭ་ཅན།
མི་བཟང་དྲང་པོའི་ཤིང་དག་ཀི། སྟོང་ལ་རང་ཉིད་སྟོང་བ་བཞིན། 46

སྟོང་ལ་སྟོང་ནི་རབ་མྱེ་བ། མི་བདག་ཁང་པ་དེར་འོངས་ལ།
ཟ་བདག་འཇིམ་པས་འཇིགས་པ་ཡིས། ཟ་འཇིམ་དང་བཅས་འདར་བྱུར། 47

སྐུ་གཅན་བཞིན་དུ་གདོང་ངན་དེ། མི་དབང་རྒྱབའི་དྲུང་དུ་འོངས།
མི་ཤིས་དོན་བཞིན་ཤིས་པ་ཀི། བཙོང་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ། 48

གྱེལ་པོ་དག་བྱུང་གཉིས་སྐྱེས་བདག། དབེན་པར་གྱུབ་པ་སྐྱབས་པ་པོ།
སྟོང་ཐ་ཀུན་ཀྱི་ལྷ་ཡི་ཤིང། ཁྱོད་ཅན་འདོད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འོངས། 49

དེག་དུ་གང་གིས་གཟིགས་པ་བདུད་རྩིའི་ཚར་ཆེན་ཡིད་ཀི་སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་གྲོགས།
བཟོད་པ་ཁོང་ཁྲིའི་དོལ་ཆོམས་རབ་སེལ་ཆུ་བོ་ཟླ་བྱོས་སྐྱབ་ཀྱིས་གཟིང་མ།
དཔལ་འབྱོར་དྲི་མེད་སྤྱིན་པའི་ཚུ་ཀི་མངོན་འཕྲོ་ཆོག་ཀི་བདེན་ཞིང་རིགས་པར་ལྡན
འགྲོ་བ་ཆོམས་ཀྱི་གཉེན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཀི་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཁོ་ན་ཡིན། 50

འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་བའི་མགོ་ཡིས་ནི། བདག་གིས་འགྲུབ་ཅེས་འགའ་ཡིས་སྨྲས།
དཀྱི་བྱིན་མཛོད་ཁྱོད་ལས་གཞན། སྐུ་ཡི་མགོ་བོ་སྤྱིན་པར་ཤེས། 51

इति भूमिसुतः श्रुत्वा वचो निश्चलनिश्चयम् ।
जगामादर्शनं देवी चिन्तासन्तापमानसा ॥ ४५ ॥

अथाययौ स कुटिलः खलः ककचचेष्टितः ।
दारुणः सरलस्यैव छेदाय स्वयमुद्यतः ॥ ४६ ॥

तस्मिन्नृपगृहं प्राप्ते विवृतद्वारमर्थिनाम् ।
भूर्भूपतिक्षयभयाच्चकम्पे सधराधरा ॥ ४७ ॥

नरेन्द्रचन्द्रमासाद्य स राहुरिव दुर्मुखः ।
समभ्यधाद्विधाय प्रागशिवार्थामिवाशिषम् ॥ ४८ ॥

स्वस्ति राजन् द्विजन्मा हि विजने सिद्धिसाधकः ।
प्राप्तस्तामीप्सितप्राप्त्यै सर्व्वार्थिसुरपादपम् ॥ ४९ ॥

दृष्टिर्दृष्टिरिवामृतस्य महती सौजन्यमिच्चं मनः
क्षान्तिः क्रोधरजःप्रमार्जननदी दुःखार्त्तमाता मतिः ।
लक्ष्मीर्दानजलाभिषेकविमला सत्योपयुक्तं वचः
नित्यं यस्य स एक एव हि भवान् जातो जगद्बान्धवः ॥ ५० ॥

सिद्धये कथितं कैश्चिच्चक्रवर्त्तिशिरो मम ।
दीयतां तत् त्वदन्यो वा दातुं शक्नोति कः परः ॥ ५१ ॥

གསལ་བའི་དོན་སྟེར་ཡིད་བཞིན་ཅོར། དབག་བསམ་རྗོན་པ་ལ་སོགས་ཡོད།
རྟེད་དཀའ་དོན་ནི་རབ་སྟེར་མཆོག། ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་དུ་ཉུང། 52

དེ་ཡི་དེ་བརྗོད་མི་བདག་ནི། མིག་གཡོ་ཡངས་བའི་བསམ་པ་ཅན།
སྟོང་བ་གཟིགས་པས་ཀུན་དགའ་དག། རྗེས་པ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྐྱེས། 53

གང་ཞིག་བདག་གིས་ལེགས་འཆོ་དག། སྟོང་བ་ཅིས་ཀྱི་དོན་གྱུབ་སྟེ།
ཅིས་པར་མི་རྟོག་ཡོ་བྱད་དུ། ཟད་འགྱུར་བྱས་ཟེ་བདག་ལེགས་སོ། 54

བདག་སྟོག་པ་རོལ་དོན་དུ་ནི། ཤས་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་རེ་བ་ཡོད།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བསྟུངས་པ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཅིས་མ་ཡིན། 55

འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་སྟོང་ཅིས་ལ། གང་གང་བྱིན་པ་དེ་དཀྲིག།
གྱུབ་པའི་ཡོ་བྱད་བདག་གི་མཆོ། བསྟགས་པར་འོས་པ་བཟང་བར་མཛོད། 56

ས་སྟོང་སྟོང་སྟོངས་ལེགས་ལྡན་པ། རབ་དགའ་ལྡན་པས་འདི་བཞེད་ཚེ།
བློན་པོ་ཆེན་པོ་བླ་ཆེན་དང་། ས་འཛིན་དག་གིས་དེ་ལ་སྐྱེས། 57

རྟེ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་དང་པོ། རང་གི་སྟོག་ནི་བསྲུང་བ་ཉིད།
འགྲོ་བར་ཁྱོད་ནི་འཆོ་བ་ན། སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཆོ་བར་འགྱུར། 58

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལྷས་ཀུན་གྱི་གཉེ། མགོ་བོ་སྐྱིན་པར་མི་འོས་སོ།
རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མགོ། བྱམ་ཟེ་འདི་ལ་སྐྱིན་པར་མཛོད། 59

सन्ति स्पष्टार्थदाश्चिन्तामणिकल्पद्रुमादयः ।
दुर्लभार्थप्रदातारो विरलास्तु भवद्विधाः ॥ ५२ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्निष्कम्पविपुलाशयः ।
अर्थिसन्दर्शनानन्दनिर्भरस्तमभाषत ॥ ५३ ॥

धन्योऽहं यस्य मे ब्रह्मन्नर्थिनामर्थसिद्धये ।
निर्व्विकल्पोपकरणं व्ययं याति सुजीवितम् ॥ ५४ ॥

कदा प्राणाः परार्थे मे प्रयान्तीति मनोरथः ।
किमेतानि न पुण्यानि प्रार्थ्यन्ते ते यदि त्वया ॥ ५५ ॥

अहोपकरणसिद्धौ श्लाघ्यं मे गृह्यतां शिरः ।
तत्तदेव स्थिरं लोके यद्यदर्थिसमर्पितम् ॥ ५६ ॥

इत्युक्ते हर्षयुक्तेन भूभुजा सत्त्वशालिना ।
तमूचतुर्महामात्यौ महाचन्द्रमहीधरौ ॥ ५७ ॥

निजजीवितरक्षैव धर्म्मस्ते प्रथमः प्रभो ।
त्वयि जीवति जीवन्ति सर्व्वे जगति जन्तवः ॥ ५८ ॥

न दातुमर्हसि शिरः सर्व्वाधारं हि ते वपुः ।
दीयतां ब्राह्मणायास्मै हेमरत्नमयं शिरः ॥ ५९ ॥

སྟོང་བའི་དོན་མཐུན་རེ་བ་དག། གང་གི་དོན་ཀུན་གྱིས་ཇོག་པ།
དེ་དག་ཡང་དག་བསྟུངས་པ་ཡིས། ཐམས་ཅད་བསྟུངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 60

སྨིག་པའི་སེམས་ལྟན་གཉིས་སྐྱེས་འདིའི། ཧོར་རྡོག་འདི་ནི་འཇིགས་སུ་རྟུབ།
གང་ཕྱིར་སྟོང་བའི་དག་གཉིས་མེད་ཤིང། ཚོ་བཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བྱ་མིན། 61

རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་མགོ་ཐོབ་ནས། འདི་ནི་འགྲོ་འགྱུར་མགོ་ཡིས་ཅི།
བགྲེས་པ་ཧོར་གྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། ཀོག་པར་བདེགས་ནས་བག་མ་བྱ་མིན། 62

བྲོན་པོའི་གཙོ་བོས་འདི་སྨྲས་ཚེ། རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མགོ།
དེ་ནི་བདག་གིས་འགྲུབ་པ་ལ། ཉེར་མཁོ་མེད་ཅེས་བྱ་ཅི་སྨྲས། 63

དེ་ནས་ཅོད་པན་མི་བདག་གིས། རབ་བགྲོད་སྐུ་དེག་འོད་ཆོས་ནི།
མགོ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་བསྐྱལ་གྱིས། ཀུན་ནས་མཆི་མའི་གྱེན་བཅས་བཞེས། 64

སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་བའི། ཅོང་པན་རིས་ནི་ཁ་གཞི་ལ།
ཕྱོགས་ནི་བསྡེག་མཚུངས་མགལ་མེ་དང་། སྐར་མདའ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་སྣང་། 65

ཀུལ་པོས་མགོ་ནི་རབ་སྐྱེར་བ། ཀོན་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་བདེགས་ཏེ།
མཐོང་བར་མི་བཟོད་བྱེའོ་ཞེ། དེ་དག་ལྷས་ནི་བཏང་བར་བྱས། 66

དེ་ནས་སྐྱེད་ཚལ་རིན་ཅེན་ནང་། ཁྲུགས་ཏེ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
རབ་ཀྱིས་ཅམ་པ་ཀ་འོག་དུ། མགོ་པོ་གཅོད་དུ་ཡང་དག་གཏོགས། 67

सर्व्वार्थैरर्थिसार्थानां पूर्य्यन्ते यैर्मनोरथाः ।
तेषां संरक्षणेनैव सर्व्वं भवति रक्षितम् ॥ ६० ॥

संकल्पोऽयं द्विजस्यास्य क्रूरः कलुषचेतसः ।
मूलच्छेदोपजीव्यो हि न कल्पतरुरर्थिनाम् ॥ ६१ ॥

हेमरत्नशिरः प्राप्य यात्वेष शिरसास्य किम् ।
चिन्तामणिर्विनिष्प्रेक्ष्यो भुज्यते न बुभुक्षितैः ॥ ६२ ॥

इत्युक्ते मन्त्रिमुख्याभ्यां हेमरत्नमयं शिरः ।
सिद्धो नैवोपयोग्यं तन्ममेति ब्राह्मणोऽब्रवीत् ॥ ६३ ॥

अथोन्मुमोच नृपतिर्मुकुटं मौक्तिकांशुभिः ।
शिरोविरहदुःखेन साश्रुधारामिवाभितः ॥ ६४ ॥

मुकुटानि क्षणे तस्मिन् निपेतुः पुरवासिनाम् ।
दिग्दाहोन्मुखतुल्याभिरुल्काभिः सह भूतले ॥ ६५ ॥

राज्ञा प्रदाने शिरसः सर्व्वथा परिकल्पिते ।
तौ चक्रतुस्तनुत्यागं मन्त्रिणौ द्रष्टुमक्षमौ ॥ ६६ ॥

रत्नगर्भमथोद्यानं प्रविश्य पृथिवीपतिः ।
उत्फुल्लचम्पकस्याधः शिरश्छेत्तुं समुद्ययौ ॥ ६७ ॥

སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་ལྷས་མཐོང་ནས། མགོ་བོ་གཙོད་པར་བརྩེ་དེ་ལ།
གྱེལ་པོ་ཐུབ་ཆེད་མ་མཛད་ཅེས། ཟུང་ངན་དགེ་བཅུགས་པར་སྨྲས། 68

འདོད་ལྷན་འབྱི་ཤིང་རབ་སྨྲས་པ། བྱང་ཁ་རྩེས་ཆོགས་སྐྱ་དང་ནི།
ཡལ་འདབ་རབ་དུ་གསོ་བ་ཡིས། ལག་པ་དག་གིས་བརྡེག་པ་བཞིན། 69

ཆོས་པར་བཅོགས་པ་གསོ་མེད་དེས། སྐྱེད་ཚལ་ལྷ་ཡང་དག་བྱས་ནས།
དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི། སྒོམ་ལམ་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར། 70

གྲོང་དང་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་ཚལ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཕུང་པོས་མཐོ།
མེ་ཏོག་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་འདོས་པ། སྡོམ་པའི་མཆོད་རྟེན་འབྱུང་གྱུར་ཅིག། 71

བདག་གིས་བཅོག་པ་འདི་ཡིས་ནི། བསོད་ནམས་ཆུང་ཟད་གང་བསྒྲུབས་པ།
དེ་ཡི་འཁོར་བར་ལུས་ཅན་ནམས། འཕྲོད་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཤོག། 72

དེ་ལྟར་དགེཚོགས་ནས་མི་བདག་གིས། ཅམ་པ་ཀ་ཤིང་ལོ་མ་ལ།
སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀྲགས་བཅད་ནས་མགོ། གཉིས་སྐྱེས་ལ་ནི་རབ་དུ་བྱིན། 73

དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོའི་སྐྱིང་སྡོངས་སྤྲོ་ཞིང་གསལ་བའི་སྐྱེས་ལས་དང་།
གང་ཡང་དྲི་མེད་བསོད་ནམས་སྟང་བ་ཡོངས་མཐར་ཚེས་པར་འབྲོ་བ་ཡིས།
རྣོངས་པའི་རྒྱུན་ཆེན་རིམ་པར་སེལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་བྱང་འདས་ལ་བཏེག་དང་།
སྲིད་པར་གོམས་པའི་ངལ་བ་རབ་སེལ་འགྲོ་ལ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་བྱུང་། 74

उद्यानदेवता दृष्ट्वा तं शिरश्छेत्तुमुद्यतम् ।
मा कृथाः साहसं राजन्नित्युवाच शुचाकुला ॥ ६८ ॥

कम्यमानाः प्रलापिन्यस्तं मत्तालिकुलस्वनैः ।
न्यवारयन्नवलता लोलपल्लवपाणिभिः ॥ ६९ ॥

सोऽपि निश्चलसंकल्पः प्रसाद्योद्यानदेवताम् ।
विमलां बोधिमालम्ब्य बभूव प्रणिधानवान् ॥ ७० ॥

अस्मिन् रत्नमयोद्याने पुण्यराशिसमुन्नतम् ।
स्तूपमस्तु प्रशास्तुस्तु सत्त्वसन्तारणोचितम् ॥ ७१ ॥

यत्किञ्चिदर्जितं पुण्यं संकल्पेन मयामुना ।
भवन्तु तेन संसारे निःसंसाराः शरीरिणः ॥ ७२ ॥

ध्यात्वेति चम्पकतरोः शाखायां नृपतिः शिरः ।
बद्ध्वा कचकलापेन छित्त्वा प्रादात् जिघ्मने ॥ ७३ ॥

अथ नरपतेः सत्त्वोत्साहस्फुटप्रणिधानतः
किमपि विमलैः पुण्यालोकैर्दिगन्तविसारिभिः ।
विगलितमहामोहौघान्तः श्रितः परिनिर्वृतिम्
प्रविरतभवाभ्यासायासः क्षणादभवज्जनः ॥ ७४ ॥

དེ་ལྟར་སྡོམ་རྒྱས་སྦྱིད་པའི་མཐའ། བཤད་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་བཀའ་ཡིས།
སྨྲིག་པ་དག་པའི་དམ་ཚོས་དག། དགེ་སློང་ནོམས་ལ་བསྟན་པ་བསྒྲུབས། 75

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་ཐུང་རྒྱུད་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས། རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་པའི་ཡན་འདབ་སྟེ་ལྔ་པའོ།།

इति प्राग्जन्मवृत्तान्तकथया भगवान् जिनः।
भिक्षूणां विदधे शुद्धदानसद्धर्मदेशनाम्॥ ७५॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां चन्द्रप्रभावदानं नाम पञ्चमः पल्लवः।

Chapter VI.

བ་དན་བའི་སྒྲིང་དུ་འགྲོ་བའི་རྟོག་བརྗོད་ཀྱི།

ཡལ་འདབ་དུག་པ།

1 ། སྨྲིན་པ་ལ་བརྟེན་བརྟེན་འགྲུས་ཀྱི་ཚེའི་གནས།
དགེ་བའི་བདག་ཉིད་སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱི་མཆོ་དང་།
སྐྱོ་བ་ཆེ་ལྷན་ཅིམས་ཀི་གཞན་རོན་ལ།
ཀུ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བཞེད་པ་ཡིན། 1

གང་ཞིག་མཁས་སྐྱོག་རོ་བོ་སྲུལ་བཅས་དག་ལ་རྟེ་དགས་བ་གམ་ལ་འཛོག་དང་།
གང་དག་ཚུ་ཆོགས་འཁྲུག་ཅང་གྱིན་འཛོད་ཀྱི་མཆོ་དག་ལ་རོལ་བས་བ་ལང་རྟེས།
གང་ཡང་ནགས་ཚལ་སྡུག་པའི་ཁྱོན་ལ་དག་བ་བདེ་ཁང་པའི་ཐང་བཞིན་འགོད་
བྱེད་པ།
དེ་ཞི་བདག་ཉིད་ཅེ་ནམས་སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ཀྱིས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནམ་
རྩེན་ཡིན། 2

སྟོན་ཞི་སངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས། མན་ངག་རབ་དུ་གསལ་བ་ཡིས།
མཉན་ཡོད་གྲོང་ཁྱེར་བ་ནོམས་ཀྱིས། མི་ཤེས་ལས་སྐྱེས་སྡུག་པ་གསལ། 3

षष्ठः पल्लवः ।

वदरद्वीपयाचावदानम् ।

दानोद्यतानां पृथुवीर्य्यभाजां
शुद्धात्मनां सत्त्वमहोदधीनाम् ।
अहो महोत्साहवतां परार्थे
भवन्त्यचिन्त्यानि समाहितानि ॥ १ ॥

हर्म्यारोहणहेलया यदचलाः स्वप्नैः सहाश्लिष्टा
यद्वा गोष्पदलीलया जलभरक्षोभोज्झिताः सिन्धवः ।
लङ्घन्ते भवनस्थलीकलनया ये चाटवीनां तटा-
स्तद्वीर्य्यस्य महात्मनां विलसतः सच्चोर्जितं स्फूर्जितम् ॥ २ ॥

पुरा हि भगवान् बुद्धः श्रावस्त्यां पुरवासिनाम् ।
उपदेशप्रकाशेन जहाराज्ञानजं तमः ॥ ३ ॥

དེ་ནི་ནམ་ཞེག་མ་གཏད། དགེ་སློང་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་ཅིང་།
ཚོང་པའི་སྐྱེས་ཞི་ཟེའུ་རྡེས་འབྲང་བཅས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གཤེགས་པར་ཐུབ། 4

ནོར་ཆེན་དོན་མཐུན་རྡེས་འབྲང་ཞིང་། ནགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཤེགས་པ་དེ།
ཚོམ་ཀུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཐོང་ཐུབ་ནས། སྤུ་འའི་ནགས་སུ་ནོས་བསམས་པ། 5

སེམས་ཅན་ཕན་དགེས་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ནི་སྟོན་ལ་གཤེགས་སུ་གཞུག།
ནོར་ཀྱི་ཕྱང་པོས་གང་བ་ཡི། དོན་མཐུན་ཕྱི་ནས་གཟུང་བར་བྱ། 6

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཀུན་མཆེན་གྱིས། དེ་ནོམས་འདོད་པ་མཆེན་གྱུར་ནས།
ནོམ་འབྱུང་མི་མངའ་བཞིན་འཇུམ་པས། འདི་དག་ཅི་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

དེ་ཡིས་རབ་དུབས་འཇུམ་པ་ཡིས། སྐང་བས་རབ་རིབ་བཅོམ་པ་བཞིན།
དེ་དག་གཏུག་པ་ཡོངས་བཏང་ཞིང་། སྐྱེ་བའི་ཆོག་གིས་དེ་ལ་སྨྲས། 8

བཅོམ་ལྡན་བདག་ཅག་འཆོ་བ་འདི། སྐད་བར་འོས་པ་ལས་ཀྱིས་སྨྲལ།
བླ་ངན་མ་ཡིན་ཞིང་ལས་མིན། གཞན་སྤྱང་མ་ཡིན་བྱིན་ལེན་མིན། 9

བདག་ཅག་གཏུག་པ་ལྟེན་ཅིག་སྐྱེས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཐྲི་བ་བཏུ་ཉིད།
ངང་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནི། སྨྲལ་གྱི་མཆེ་རྣོན་ཇི་ལྟར་མེལ། 10

དེས་ན་བདག་ཅག་འཆོ་བ་ནི། ཉམས་བྱང་མི་འོས་གཤེགས་པར་མཛོད།
ཁྱོད་ནི་གཤེགས་ན་དོན་མཐུན་གྱི། ནོར་ནོམས་ཐམས་ཅད་བདག་ཅག་འགྱོག། 11

भिक्षुसङ्घैः परिवृतः स कदाचिद्वणिग्जनैः ।
कृतानुयात्रो मगधात् स्वयं चारिकया ययौ ॥ ४ ॥

महार्थसार्थानुगतं व्रजन्तं वनवर्त्मना ।
तं दृष्ट्वा तस्करगणः शालाटव्यामचिन्तयत् ॥ ५ ॥

एष प्रयातु भगवान् पुरः सत्त्वहिते रतः ।
पश्चात् सार्थं ग्रहीष्यामः पूर्णं द्रविणराशिभिः ॥ ६ ॥

भगवानथ सर्व्वज्ञस्तेषां ज्ञात्वा समाहितम् ।
किमेतदिति तानूचे निर्व्विकारस्मिताननः ॥ ७ ॥

ते तमूचुः परित्यज्य क्रौर्य्यं मधुरया गिरा ।
तत्प्रसादस्मिताल्लोकैर्विनष्टतिमिरा इव ॥ ८ ॥

भगवन् जीविकास्माकं[1] निन्द्येयं कर्म्मनिर्म्मिता ।
न धृतिर्न क्षमिर्नान्यरक्षणं न प्रतिग्रहः ॥ ९ ॥

सहजं क्रौर्य्यमस्माकं निसर्गकलुषात्मनाम् ।
क्रियते किं स्वभावस्य देव तीक्ष्णाहिकर्णिका ॥ १० ॥

तस्मान्न वृत्तिलोपो नः कर्त्तुमर्हसि गम्यताम् ।
याते तु त्वयि सार्थस्य वयं सर्व्वार्थहारिणः ॥ ११ ॥

24 १ Orig. जीविता।

དེ་སྐད་དེ་དག་ཆོག་ཐོས་ནས། སྐྱིད་རྡེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐུགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནི། རྣག་ཅིག་ཁྱོགས་ལ་འཕྱང་བར་གྱུར། 12

དེ་ནས་དོན་མཐུན་ནོར་ཆོམས་ཀུན། ཡོངས་བགྱངས་དེ་དང་མཉམ་པ་ནི།
དེ་ཚེ་ཐོག་པའི་གཏེར་དག་ལས། ཆོམ་ཀྱིན་ཆོགས་ལ་དེ་ཡིས་བྱིན། 13

ཡང་གཡེགས་བྱོན་པས་ལས་དུ་ནི། རིས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས།
དོན་མཐུན་སྒོལ་ཐྲིང་དེ་ཡིས་ནོར། ལག་དྲུག་དེ་ཆོམས་ལ་རབ་བྱིན། 14

ཡང་ནི་ལས་དེ་ནས་འོང་སྟེ། རྡེས་སུ་འབྲང་དང་བཅས་དེ་ལ།
དེ་ཡི་ཟས་ནི་མགྲོན་གཉེར་བའི། ཐྲོ་གྲོས་ཆོམ་ཀྱིན་ཆོམས་ལ་བྱུང་། 15

དམ་པ་མཐོང་བས་དྲི་བྱམ་ཏེ། ཡང་དག་བ་ཤད་བས་དགེ་བ་ཡང་།
འགྲོགས་ལ་གོམས་པས་ལེགས་པའི་ལམ། ཟབ་སྟེགས་དག་ནས་འགྲོ་བར་གྱུར།16

མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཟད་ལས། དེ་ཆོམས་འདོད་པ་དག་པ་ཀུན།
དེང་ནི་བཅོམ་ལྡན་ཀྱོལ་བ་དག། དྲང་པོར་གཟིགས་པས་མཁྱེན་པར་གྱུར། 17

དོན་སྦྱོང་པ་དང་དོན་མཐུན་དང་། བདོག་པ་གཅོང་དང་སྐེན་པར་སྣུ།
བསྟུ་བའི་དངོས་པོར་བཞི་པོ་ལ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་གང་དག་དང་། 18

གང་ཞིག་སྐྱིང་སྟོབས་ལྡན་ཆོམས་ཀྱིས། ཚངས་པ་ཡི་ནི་གཤས་བཞི་པོ།
སྐྱིང་རྡེ་དགའ་བ་བཏང་སྙོམས་དང་། བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡོངས་འཛིན་དང་། 19

इति तेषां वचः श्रुत्वा करुणापूर्णमानसः।
दोलालोलायितमतिः बभूव भगवान् क्षणम्॥ १२॥

ततः सार्थधनं सर्व्वं परिसङ्ख्याय तत्समम्।
स ददौ चौरचक्राय तत्क्षणात्तनिधानतः॥ १३॥

तद्विधेन क्रमेणैव पुनः पथि गतागतैः।
षट्कृत्वः प्रददौ तेभ्यः सोऽर्थं सार्थस्य मुक्तये॥ १४॥

पुनश्चोपगते तस्मिन् वर्त्मना तेन सानुगे।
बभूव बुद्धिश्चौराणां तद्भोजननिमन्त्रणे॥ १५॥

दृशा दिशन्ति वैमल्यं शुभं सम्भाषणेन च।
व्रजन्ति सङ्गमाभ्यासैः सन्तः सन्मार्गसेतुताम्॥ १६॥

तत्रातिर्य्यग्दृशा सर्व्वं सर्व्वाकुशलसंक्षयात्।
तेषां समाहितं शुद्धं विदधे भगवान् जिनः॥ १७॥

येषां संग्रहवस्तूनि चत्वारि नियतात्मनाम्।
अर्थचर्य्या समानार्थभावस्त्यागः प्रियं वचः॥ १८॥

येषां ब्रह्मविहाराश्च चत्वारः सत्त्वशालिनाम्।
करुणा मुदितोपेक्षा मैत्री चेति परिग्रहः॥ १९॥

མ་ཚགས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མེད། མ་རྫོངས་པ་དེ་དག་བའི་ཚོ།
གསུམ་ནི་ཐུགས་ལ་ཞེན་པ་ཡིས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དག་དང་། 20

སྤྲིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དཀའ་བསྟེན་ཞིང་།
ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བསྟེན་པའི་ཐུགས། 21

ཡོངས་སྤྱོད་སྐྱབས་དཔའ་བོ་གཅིག་ཏུ་དང་། དཀའ་ཐུ་གཉིས་མེད་གསུང་ཉིད་དང་།
རིག་པ་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་དང་། དྲི་མེད་བཞི་དང་ལེགས་པར་ལྡན། 22

ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་ཆོས་གྲོལ་ཞིང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཀྱི་འབྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཀྱེད་ཉིད་སྟོན། 23

ཀུན་སྤྱོད་དགུས་དམན་གྱིལ་བ་ཀེ། སྟོབས་བཅུའི་བདག་ཉིད་ལྡན་དག་གིས།
འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། མི་མཐུན་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། 24

དེ་ནས་ཤེས་དུ་སྣོང་ཇི་ཡིས། ཞབས་ལ་མགོས་གདུགས་དེ་དག་ལ།
དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། 25

དེ་མཐོང་སྨིག་པ་ཟད་གྱུར་པ། དེ་དག་གིས་ཅིའང་དུ་ཟུལ།
དགེ་སློང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ཡིས། ཟས་ཀུན་ཚོ་གཅིག་བཞིན་དུ་བླངས། 26

དེ་འདོག་དེ་ཡི་སྐྱོན་ལམ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་ཐུབ་ཅ་ཡིས།
དེ་དག་མིག་ནི་ཡང་དག་ཟྱེ། རབ་དུ་གསལ་བའི་གནས་མཐོང་གྱུར། 27

येषां कुशलमूलानि सक्तानि[1] त्रीणि चेतसि।
अलोभश्चापरिद्वेषोऽप्यमोहश्च महात्मनाम्॥ २०॥

दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञाजुषां सदा।
उपायप्रणिधिज्ञानबलैराश्रितचेतसाम्॥ २१॥

परिचारैकवीराणां सदैवाद्य[2]वादिनाम्।
विद्याचयप्रदीप्तानां चतुर्वैमल्यशालिनाम्॥ २२॥

पञ्चस्कन्धविमुक्तानां षडायतनभेदिनाम्।
सप्तबोध्यङ्गयुक्तानामार्य्याष्टाङ्गोपदेशिनाम्॥ २३॥

नवसंयोगहीनानां तेषां दशबलात्मनाम्।
किं वस्त्वविदितं लोके जिनानां जनचेष्टितम्॥ २४॥

ततस्तेषतिकारुण्याच्चरणालीनमूर्धसु।
तथेत्युवाच भगवांस्तद्भोज्योपनिमन्त्रणे॥ २५॥

तैस्तत्सन्दर्शनक्षीणकिल्विषैः सममर्पितम्।
भिक्षुसङ्घैर्हृतो भोज्यं विधिवत् सर्व्वमाददे॥ २६॥

ततस्तत्प्रणिधानेन ज्ञानालोकशलाकया।
ते समुन्मीलितदृशः प्रकाशं ददृशुः पदम्॥ २७॥

---

१ Orig. प्रक्तानि। २ Orig. यदैवाद्य०।

དེ་དག་འཕྲལ་ལ་དུག་པོོར་ནི། ཚགས་བྱལ་ཡོངས་སྨིན་རབ་དུ་དངས།
རབ་དུ་བྱང་དང་ལྡན་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བའི་མཆོད་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར། 28

དེ་དག་འཕྲལ་ལ་དག་བ་དེ། སྟོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་མཐོང་ནས།
དགེ་སློང་ཆོམས་ཀྱིས་འདི་ཅི་ཞེས། དྲིས་ཤིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། 29

འདི་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བ་འདི། དོན་མཐུན་བསྡུངས་ཤིང་སྐྱབས་ཡིས།
བློང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། གཞན་དག་ལ་ཡང་གྲུབ་བར་གྱུར། 30

ཆོམ་གྱིས་སྟོོ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས། རབ་མཆོག་མཁས་པ་དགའ་བའི་ས།
བ་ར་ན་སི་ཞེས་བའི་གྲོང་། མཐོ་རིས་སྟེ་ཡིས་འཚམས་གྱུར་ཡོད། 31

གང་ན་དྲི་མེད་ཆུ་རྒྱས་ནས་ནི། འཇོོག་པ་ལྟ་ཡི་ཐུན་འཇོོག་དག།
ཏིག་ཏུ་ལྷུས་ཅན་ཆོམས་ཀྱིས་སྐྱིང་། བཅུ་ཡ་བཞིན་དུ་དང་བར་བཀྲིད། 32

བཟོོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་པོོ་ཀུན། བག་ཡབ་བདེ་བར་གནས་པ་གང་།
འཆོོ་བ་མེད་བཞིན་དམ་བས་བསྟེན། རིག་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་འདོོད། 33

དེ་ནས་མི་བདག་ཚངས་པར་ནི། བཏེགས་ཐུ་ནོས་ཐྱོས་སྐྱབས་བསྟེན།
ཚངས་བྱིན་ཞེས་བྱས་འཇིག་རྟེན་ཀི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོོ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས། 34

དེར་ནི་དེད་དཔོོན་དག་འབའི་སྟེ། ཞེས་པ་ནོས་ཐོོས་བྱ་ལྟ་བུ།
ཆུ་ནོམས་དག་ཀི་ཆུ་གཏེར་བཞིན། ནོར་ཀྱི་དོན་མཐུན་གནས་སུ་གྱུར། 35

ते सद्यस्तीव्रवैराग्यपरिपक्वाः प्रसादिनः ।
प्रव्रज्यायोगमासज्य जग्मुर्जगति पूज्यताम् ॥ २८ ॥

तत् तेषां कुशलं दृष्ट्वा सहसोपनतं पुरः ।
बभाषे भगवान् पृष्टः किमेतदिति भिक्षुभिः ॥ २९ ॥

एतैर्ममायं सम्बन्धः सार्थरक्षणनिष्क्रयैः ।
द्वीपयाचागतस्यासौदन्यस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ३० ॥

अस्ति विस्तीर्णमार्गस्य स्वर्गवर्गावधिर्विधेः ।
पुरी वाराणसी नाम कौशलोत्कर्षहर्षभूः ॥ ३१ ॥

यस्याममलकल्लोलवाहिनी सुरवाहिनी ।
सदा दयेव हृदयं प्रसादयति देहिनाम् ॥ ३२ ॥

अहिंसेव सतां सेव्या विद्येव विदुषाम्मता ।
क्षमेव सर्व्वभूतानां या विश्रम्भसुखस्थितिः ॥ ३३ ॥

ब्रह्मकल्पे नृपे तस्या विकसत्कमलाश्रये ।
ब्रह्मदत्ताभिधे लोकां[1] चैलोक्यमिव रक्षति ॥ ३४ ॥

प्रियसेनाभिधानोऽभूत् तत्र वैश्रवणोपमः ।
सार्थवाहोऽर्थसार्थानां स्थानमब्धिरिवाम्भसाम् ॥ ३५ ॥

१ Orig. लोके ।

དེ་སྐས་ཤིན་དུ་དགའ་ཞེས་པ། སྐྱེས་བུ་ཉེགས་པའི་གནས་སུ་བྱུང་།
གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་དན་ཚོགས། དོན་བྱས་ཉིད་དུ་རབ་དུ་གྱུར། 36

སྨྲིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྟེན།
བྱེད་པོ་ནོས་པར་ཚགས་སྟང་གང་། ཉེགས་བྱས་དཔལ་དུ་བྱས་པ་བཞིན། 37

དེ་ནི་དྲི་མེད་རིག་ཀུན་ནང་། སྐུ་ཚོལ་ཤིན་དུ་ཡངས་པར་ཡང་།
རོ་སྟན་ཡིད་འོང་ཆུ་གཏེར་ཆེར། ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར། 38

སྟོང་པ་ཡོན་དན་གྱིས་བསྒྱིན་ཅིང་། ལུས་ནི་མཚན་གྱིས་བསྒྱིན་པ་གང་།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ལ་ཚགས་པ་བཞིན། བསྟན་པས་པར་འོས་པའི་དཔལ་གྱིས་བསྟེན། 39

བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྐྱོས་མཐོ་རིས་སུ། ཡང་ནི་དུས་ཀྱི་ཀ་ཤེགས་པའི་ཚེ།
དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཁྱད་དག་ནི། ཐུགས་པའི་ངོར་ཉན་པར་བྱས། 40

དེ་བསམས་པ་དག་གི་དཔལ་འབྱོར་འདི། རིམ་པས་འོང་ཞིང་ཡངས་པར་སྟེ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྟོང་ཀུན་གྱིས། དེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་སྟེམས། 41

སྤང་འོང་ས་སྟོང་བས་ཟོས་ཉིད་ཚོ། གང་ཞེག་ཕྱིས་སྟོང་འབྲས་བུ་མེད།
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་གནས་དཔལ། ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེས་ཀྱང་ཅི། 42

དཀའ་དོང་སྟོང་བ་གཅིག་དེ་ཡང་། གང་གིས་དང་དུང་ཡོངས་མ་རྫོགས།
རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བྱེད་པོ་ཡིས། ཡངས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད། 43

तस्यासीत् सुप्रियो नाम सौजन्यनिलयः सुतः।
प्रययौ यं समाश्रित्य गुणसार्थः[1] कृतार्थताम् ॥ ३६ ॥

दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञासमन्वितः।
धात्रा विलोभनायैव यः कृतः सुकृतश्रियः ॥ ३७ ॥

तं सर्व्वविद्या विशदाः कलाश्च विपुलाशयम्।
विविशुः सरसोदारा महोदधिमिवापगाः ॥ ३८ ॥

गुणालङ्कृतचारित्रं लक्षणालङ्कृताकृतिम्।
पुरुषोत्तममालुब्धेव यं श्लाघ्यं श्रीरशिश्रियत्[2] ॥ ३९ ॥

कालेन सुकृतक्रीतं पितरि त्रिदिवं गते।
चक्रे स्कन्धतटे तस्य व्यवहारभरः स्थितिम् ॥ ४० ॥

मोऽचिन्तयदियं लक्ष्मीर्विपुलात्मक्रमागता।
तथापि मन्ये पर्य्याप्ता न सर्व्वार्थिमनोरथे ॥ ४१ ॥

किं तया सुमहत्यापि श्रिया सत्पुरुषस्थया।
पूर्व्वागतार्थिभुक्तेव या शेषार्थिषु निष्फला ॥ ४२ ॥

रत्नाकरस्य वैपुल्यं निष्फलं वेधसा कृतम्।
अद्यापि पूरितो येन नैकोऽप्यर्थी स वाड़वः ॥ ४३ ॥

25 १ Orig. omits the word गुण in गुणसार्थ॰।
२ Orig. श्रीरर्च्छिश्रियत्।

ཡང་ན་བཅོག་པ་ཐུབ་ཆེ་བའི། སྟོང་པ་སྐུ་ཡི་ཡོངས་རྫོགས་དེ།
ཨ་ཀ་སྐུ་ཡི་ཁྱོད་ཚུ་ཡིས། རྒྱབ་དུ་ཐུབ་མཆོག་ཆེན་པོ་སོང་། 44

དཔལ་ནི་གཅིག་ལ་སྟོང་པ་མང་། སྟོང་པ་ཀུན་ཁེངས་བཟོད་པ་གང་།
ནོར་དེ་བདག་གིས་ཡོངས་མི་འགྲོབ། ཅི་བྱ་འདི་ཀི་ཀིན་དུ་གདུང་། 45

དཔལ་དང་ནོར་བུ་ལ་སོགས་ཀྱིས། ལྷ་དྲུག་ཉིང་ཁེངས་གཞན་མིན་ཞེས།
ཚུ་གཉིས་ད་དུང་དེ་གདོད་མེ། གདུང་བ་ནང་དུ་འབར་བ་བཞིན། 46

སྟོང་པ་ཐྱིང་ཇོགས་ཁ་ཡིས་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་རིངས་ཡོངས་མི་བཟོད།
དེ་སྣང་བདག་གིས་འབད་པ་ཡིས། གྲངས་མེད་ནོར་ནི་བསྐྱབ་བར་བྱ། 47

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེ། དོན་མཐུན་ཆེན་པོས་བསྐོང་ནས་ནི།
རིན་ཆེན་གྲིང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཐྱིན་ནས་རིན་ཆེན་བསྐྱབ་བ་བྱས། 48

དེ་འདོག་དོན་བྱས་སྐྱར་ལོག་སྟེ། འོང་བ་དེ་ནི་ཚོར་ཀྱིན་པ།
དོན་མཐུན་ནོར་འཕྲོག་སྟྲོང་བ་ཡ། ནགས་ན་ཀུ་བས་ལམ་དུ་མཐོང་། 49

དེ་དག་དོན་མཐུན་ནོར་བསྐང་ཐྱིང། བབ་ཅོལ་དུ་སྟྲོང་དེས་མཐོང་ནས།
རང་གི་ནོར་ཀུན་བྱིན་ནས་ནི། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ནོར་ཚོགས་བསྐུངས། 50

ཐྱི་ནས་རིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། རིན་ཆེན་གྲིང་གི་འགྲོ་འོང་གིས།
དོན་མཐུན་བསྐྱབ་ཐྱིང་ཚོར་ཀྱིན་ཡ། ནོར་ནི་ལན་དུག་རབ་དུ་བྱིན། 51

अथवा पृथुसङ्कल्पः केनार्थी परिपूर्य्यते।
जगामाब्धिरगस्त्यस्य चुलुकावमनीयताम्॥ ४४॥

किं करोम्यतितापोऽयं श्रीरेका बहवोऽर्थिनः।
न तदासाद्यते वित्तं यत् सर्व्वार्थिभरक्षमम्॥ ४५॥

पञ्च षट् पूरिता एवं नान्ये श्रीकौस्तुभादिभिः।
इतीवाद्यापि तप्तोऽन्तर्ज्वलदौर्व्वानलोऽम्बुधिः॥ ४६॥

तस्मात् करोमि यत्नेन निःसङ्कद्रविणार्জ्जनम्।
न सहे दुःखनिःश्वासं विमुखस्य मुखेऽर्थिनः॥ ४७॥

इति सञ्चिन्त्य स चिरं सार्थेन महता वृतः।
रत्नद्वीपपुरं गत्वा विदधे रत्नसंग्रहम्॥ ४८॥

ततः प्रतीपमायान्तं कृतार्थन्तं वनेचराः[1]।
सार्थार्थहरणोन्मुक्ता ददृशुर्दस्यवः पथि॥ ४९॥

सार्थार्थहरणे दृष्ट्वा स तेषां साहसोद्यमम्।
निजसर्व्वस्वदानेन संररक्षानुयायिनम्[2]॥ ५०॥

पुनः क्रमेण तेनैव रत्नद्वीपगतागतिः।
सार्थवाणाय चौराणां षट्कृत्वः प्रददौ धनम्॥ ५१॥

१ Orig. कृतार्थं वनेचरः। २ Orig. संरक्षानुयायिनम्।

ཐྱོས་ཀྱང་ཡམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས་*། འོངས་པས་དེ་བཞིན་ཚོམ་ཀློག་པ།
དོན་མཐུན་ཚོར་ནི་འཐོབ་པ་ལ། བླུག་པར་བཀོམ་པ་དེ་དག་མཐོང་། 52

དེས་བསམས་ཀྱེ་མ་བདག་གི་ཚོར། ཆེན་པོ་ཡིས་ནི་ཡོངས་སུ་སོས།
འདི་དག་པ་རོལ་ཚོར་འཐོག་ལ། བཙོན་པ་ལས་ནི་ཐྲིང་མ་ལོག། 53

ཚོར་གྱིས་འགྲོ་བ་ཁེངས་བྱས་ཞིང་། བདག་གིས་ཡང་ཡང་བཙོད་གྱུར་ཀྱང་།
ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཆོམ་ཀློག་ནི། གཏུག་པ་འདི་དག་ཡོངས་ཤ་ཁེངས། 54

རིགས་བའི་སྒོ་བ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ལན་སྣ་ཀུན་དུ་བཅོམ་པ་དང་།
སྣང་བར་འོས་པའི་དམ་བཅའ་བཞིན། ངན་པ་སྤྱིས་པ་བདག་སྐྱེ་སྣང་། 55

དེ་ལྟར་སེམས་ཤིང་འགྲོད་པ་ཡི། མ་ཡིས་རབ་ཏུ་གཏུངས་པ་དེ།
སྐྱེ་བོ་མེད་པར་མཚན་མོ་ནི། ལོ་བཀྱེ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་བྱུང། 56

མྱ་ངན་འདས་དུ་བྱིང་བ་ཡི། གླང་པོའི་དབང་པོ་བཞིན་མི་གཡོ།
དབུགས་རིང་དེ་ལ་རྨི་ལམ་དུ། ལྷ་ནི་མཐུ་ཆེན་ལྡན་པས་སྨྲས། 57

བློ་བཟང་མྱ་ངན་མ་བྱིང་ཅིག། དོན་མེད་ལྷས་ནི་རབ་སྐེམ་ཡིན།
ཆོམ་བཏོགས་དམ་པར་མངོན་འཛོགས་པ། ཁྱིད་ཀྱི་འདོད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 58

---

* ཐྱོས་ཐུང་ལྟམ་ནི་དེ་ཤིར་ཅས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅང་ཅིག་ཡོ་འཛིའི་སྐད་དོད་མི འཇམ་པ་ཅང་པ་ཐ་ཞིན་རྣམས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྐོ་ཅན་པའི་རྟེས་སྐོར་ད་འཕར་ཚོས་བསྟན་པ་ཅི་དཔེ་ཉིད་ཅ་ཐུང་།

तथैव त्वां पुण्यविपन्वानिसंप्राप्तस्तथैव[1] ।
तान् ददर्श चौरान् सार्थार्थहरणेऽधिकादरान् ॥ ५२ ॥

सोऽचिन्तयदहो वित्तैर्मदङ्गिः परिपूरिताः ।
मयैते न निवर्त्तन्ते परार्थहरणोद्यमात् ॥ ५३ ॥

जगत् सम्पूरयाम्यर्थैरित्युक्तापि मया सकृत् ।
अहो नु दस्यवो नैते वराकाः परिपूरिताः ॥ ५४ ॥

उचितोत्साहहीनस्य व्याहतोत्तरवादिनः ।
विकत्थनप्रतिज्ञस्य धिङ्मे जन्म कुजन्मनः ॥ ५५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य तप्तस्यानुशयाग्निना ।
विजने प्रययौ रात्रिः सम्वत्सरशतोपमा ॥ ५६ ॥

तं शोकपङ्कसंमग्नं[2] गजेन्द्रमिव निश्चलम् ।
दीर्घोच्छ्वासं महेशाख्या स्वप्ने प्रोवाच देवता ॥ ५७ ॥

सुमते मा कृथाः शोकं शरीरोच्छोषणं वृथा ।
सत्सङ्कल्पाभिरूढस्य भविष्यति तवेप्सितम् ॥ ५८ ॥

---

१ The original of this line was lost. The present line which was composed by *Bdar Lochâva* is quite unintelligible.

२ Orig. °सदुङ्गम् ।

ཐྲོ་ལྡན་བཅོ་ལྔས་ཅན་ནོ་མས་ཀྱིས། འབད་པས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ།
སྐྱེ་ཁམ་ནོམ་དྲོག་རྩེད་དཀའ་བང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དེ་ཡོད་མིན། 59

གང་ཡང་ནུས་པ་དེ་དཔེ་མེད། གང་ཞིག་གཉིས་སྐྱེས་གཅིག་གི་ཡང་།
གསུང་གི་ཀུལ་ཀ་ཁོ་ན་ཡིས། འབིགས་བྱེད་ས་དང་མཚུངས་པར་བྱུར། 60

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱ་བའི་དུས། མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པར་འགྱུར།
རིང་བ་ནོམས་ཀྱང་ཉེ་བར་འོང་། ཚུ་ཡང་སྐམ་ས་ཉིད་དུ་བྱུར། 61

གཞན་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་བཅོས་པ་འདི། འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད།
སྐྱིང་སྟོབས་སྦྱོངས་པ་སྐྱུ་བ་ཡིས། ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ། 62

ལྷ་ནོམས་ཀྱིས་བསྟེན་བར་རབ། སྒྲིང་ན་རི་བོ་ཆེ་དག་ཡོད།
གང་ཞིག་གཅིག་གི་མཐུ་ཡིས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཁྱེབས་པར་མཛོད། 63

གང་ཟྱིང་མི་ཡི་ས་འདས་ནས། དེ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ས།
བསོད་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་འཕེལ་སྟེ། སྐྱིང་སྟོབས་ལེགས་བྱས་མིན་པས་མིན། 64

བྱ་དག་ཡིད་ནི་གདུང་བ་ཁོང་། བཏེག་པའི་ཟློ་གྲོས་ནོམ་པར་བསྒྲུབས།
བ་དར་ཡི་སྒྲིང་འགྲོ་ལ། རབ་ཏུ་སྟོང་བ་ཡོངས་སུ་ཟུངས། 65

ཁྱོད་ནི་སྐྱིང་སྟོབས་མཐུ་ཀྱིས་ཤིང་། འཁོར་བ་རབ་ཏུ་སྟོལ་བར་བཟོད།
དེ་ཁོབ་བྱ་ཟྱིང་ཕྱོགས་དང་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ཉོན། 66

न तदस्ति जगत्यस्मिन् स्वप्नसङ्कल्पदुर्लभम् ।
यन्न सिध्यति यत्नेन[1] धीराणां व्यवसायिनाम् ॥ ५९ ॥

सा काप्यनुपमा शक्तिरेकस्यापि द्विजन्मनः ।
यदाज्ञास्यन्दितेनैव विन्ध्यः श्वासमतां ययौ ॥ ६० ॥

विषमं समतां याति दूरमायाति चान्तिकम् ।
सलिलं स्थलतामेति कार्यकाले महात्मनाम् ॥ ६१ ॥

परार्थोऽयं तवारम्भः फलत्येव न संशयम् ।
न भवन्ति विसम्वादसन्दिग्धाः सत्त्ववृत्तयः ॥ ६२ ॥

रत्नानि वदरद्वीपे सन्ति चिदृशसेविते ।
येषामेकप्रभावोऽपि त्रिजगत्पूरणक्षमः ॥ ६३ ॥

मर्त्तभूमिमतिक्रम्य सा हि भूमिर्महीयसी ।
आसाद्यते पुण्यमयी नासच्चैर्नाकृतात्मभिः ॥ ६४ ॥

विषादस्त्यज्यतां पुत्र स्थिराबुद्धिर्विधीयताम् ।
वदरद्वीपयात्रायामुत्साहः परिगृह्यताम् ॥ ६५ ॥

श्रूयतामेष तत्प्राप्त्यै दिङ्मात्रानुक्रमक्रमः ।
स्फीतसत्त्वप्रभावस्त्वं संसारोत्तरणक्षमः ॥ ६६ ॥

---

१ Orig. सिध्यत्ययत्नेन ।

ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚ་ན་ཡོད། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་སྐྱིང་དགའི།
བདུན་བཟུང་དབུ་འདས་ཀུང་ཆེང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤི་རི་ཆེན་བདུན། 67

ཆུ་གླུང་བདུན་དང་རྩེས་འགྲོ་དང་། བརྒྱ་འགྲོ་ཞེས་བའི་ཆུ་ཡི་གཏེར།
རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་གིས་དེར། ཐ་རོལ་འཕོ་བ་ནས་ཀྱང་ཚུལ། 68

དེ་ནས་དེ་མཚོངས་སིང་ཅན་དེ། རླུང་གིས་རབ་རིབ་རྩོངས་པར་བྱེད།
སྐྱབ་ཆེན་དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིས། མིག་གཉིས་གང་དུ་རོལ་གནས་སྙེད། 69

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་ཆུ་གཏེར། གང་དུ་རླུང་ཞི་བ་དྲས་བྱས།
འབྱིང་ཞིང་འབྱུང་བས་སྲོག་ཆགས་ནོངས། ཀུན་འཁོར་བདུན་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད། 70

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མཚོན་ཀྱི་དུང་གི་ལྟེ།
འཇིགས་སུ་རུང་ཞིང་སྲོག་འཕྲོག་པ། སྐབས་གསུམ་པ་ཡང་སྐྲག་བྱེད་གནས། 71

དེ་ན་སྐྱབ་ཆེན་དུང་གི་ལྟེ། སྐྱལ་ནི་ཤག་པོས་དཀྲིས་གྱུར་པ།
མིག་དང་མགོ་ལ་བཞག་པ་ན། བསོད་ནམས་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་སྨྱོན། 72

དེ་ནས་ཆུ་སྟོན་ཞེས་པའི་མཚོ། གང་ན་སྲིན་པོའི་མིག་དམར་ཡོད།
མ་ཀིར་ཞེས་བྱའི་སྐྱབ་འཇིག་དང་། སངས་རྒྱས་དིག་བྱེད་དིག་པའི་དབང་། 73

དེ་ནས་ཆུ་སྟོན་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མཁྲིག་པ་སྟོན་པོ་ནི།
མཚོན་ཆུ་མིག་ནི་དབ་འབར་བ། སྲིན་པོ་ལྕ་བཅུ་དག་དང་གནས། 74

अस्ति पश्चिमदिग्भागे समुल्लङ्घ्य महीयसाम्[1]।
शतानि सप्त द्वीपानां तथा सप्त महाचलान्॥ ६७॥

सप्तापगाश्चानुलोमप्रतिलोमाभिधोऽम्बुधिः।
अनुकूलानिलैर्यस्मिन् पारमाप्नोति पुण्यवान्॥ ६८॥

ततस्तन्नुल्बनामाद्रिर्वातैस्तिमिरमोहकृत्।
यचाक्ष्णोर्दिशति स्वास्थ्यमेघाख्या महौषधिः॥ ६९॥

अथावर्त्ताभिधोऽम्भोधिर्वैरम्भैर्यच वायुभिः।
मज्जनोन्मज्जनैर्जन्तुः सप्तावर्त्तेषु तार्य्यते॥ ७०॥

आवर्त्ताख्यस्ततः शैलः शङ्खनाभो निशाचरः।
घोरः प्राणहरो यच चिदशचासकृत् स्थितः॥ ७१॥

कृष्णसर्पावृता यच शङ्खनाभिर्महौषधिः।
वायते पुण्यसम्पन्नं नेचे शिरसि चार्पिता[2]॥ ७२॥

अथ नीलोदनामाब्धीरक्ताक्षो यच राक्षसः।
मकर्य्याधिभूतां बुद्धविद्याविद्वान् वशे[3]॥ ७३॥

अथ नीलोदनामाद्रिर्नीलग्रीवः क्षपाचरः।
प्रदीप्तनेचो यचास्ते रक्षसां पञ्चभिः शतैः॥ ७४॥

---

१ Orig. महायसाम्। २ Orig. चार्पितम्।
26 ३ This line is hopelessly corrupt.

དེ་ཀ་དོན་ཡོད་ཅེས་བའི་སྐྱན། མཐོང་དང་དབྱགས་དང་རེག་པ་དང་།
མཆེ་བ་རབ་སྦྱོས་དུག་གི་མེ། དོག་དུ་སྐྱལ་གྱི་དུག་ནོམས་སྐྱང་། 75

གསོ་སྦྱོང་བདུལ་ཞུགས་ལྡན་པ་དང་། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་གྱིས།
སྐྱལ་ནི་ནག་པོ་རབ་བསྐྱད་ནས། སྐྱབ་ཅེན་དེ་ཉི་ཐོབ་པར་འགྱུར། 76

དེ་ཡིས་མིག་སྐྱན་ཟངས་ཕྲུད་ཀི། བྱས་ནས་སྲིཾ་བོའི་ཤིང་ཏོ་རི།
འབྲས་མེད་བྱག་པ་ཕུ་མོ་ཅན། བསོད་ནམས་ལྡན་བས་སྐྱོལ་བར་འགྱུར། 77

དེ་ནས་བེ་རམ་བྱ་ཞེས་རི། དེ་རྟེས་གང་གིས་ཐ་རོལ་གཞན།
འཇིགས་རུང་ཟངས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་པ། སྤྲ་ལ་ཅེན་པའི་ནགས་ཀྱི་ནང་། 78

དེ་ན་སྐྱལ་ནི་སྐྱམ་ཅེན་དག། ཟངས་མིག་ཅེས་པ་བཟོད་དཀའ་བ།
བྱག་པོའི་དྲི་ལྡན་གང་གི་རྒྱང་། ཉིད་ཀྱིས་འཆོ་བར་མི་བྱེད་གནས། 79

ཟླ་བ་དྲུག་ཏུ་ཉལ་གྱུར་བའི། ཁ་ཆུ་ཡི་ནི་དཔག་ཚད་ཁྲུབ།
ལྷོག་བས་གཏུངས་ནས་རྒྱ་དུག་ནི། གཉིད་དང་བྲལ་བས་ཆུང་བར་གྱུར། 80

འོད་མའི་ཚ་བ་རོས་བསྲམས་ཕུག། རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་དྲི་དང་ལྡན།
ཉིན་དང་མཚན་དུ་རབ་འབར་བ། མིག་སྐྱན་དུ་འོས་སྐྱན་ཐོབ་འགྱུར། 81

སྐང་མེད་ཅེས་པ་སངས་ཀྱོས་ཀྱི། རིག་པ་བརྒྱས་པས་སྐྱབ་ཅེན་ནི།
འཇིགས་རུང་དེ་དང་གཅིག་བརྟེད་ཅེ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་འཇིགས་མི་འགྱུར 82

तचौषधिममोघाख्यां रक्षत्याशीविषः सदा।
दृष्टिनिःश्वाससंस्पर्शदंष्ट्रोत्सृजद्विषानलः ॥ ७५ ॥

उपोषधव्रतवता मैचेण करुणात्मना।
लभ्यते सा समुत्सार्य्य क्षणसर्पं महौषधिः ॥ ७६ ॥

तं रक्षःशकटं शैलं निष्फलश्लक्ष्णकन्दरम्।
तामञ्जने शिखायाञ्च कृत्वा तरति पुण्यवान् ॥ ७७ ॥

अथ वरभनामाद्रिः पारे यस्योत्तरा तटे।
घोरा ताम्राटवी नाम महाशालवनान्तरा ॥ ७८ ॥

महानजगरस्तत्र ताम्राक्षो नाम दुःसहः।
आस्ते यस्योग्रगन्धेन वायुनैव न जीव्यते ॥ ७९ ॥

षण्मासान् स्वपतो यस्य लाला व्याप्नोति योजनम्।
क्षुत्सन्तप्तस्य षण्मासानल्पीभवति जाग्रतः ॥ ८० ॥

वेणुगुल्मशिलाबद्धां गुहामुत्याय मेदिनीम्।
प्राप्यौषधीं दिवारात्रं ज्वलन्तीमञ्जनोचिताम् ॥ ८१ ॥

तस्मादजगराद्घोरादन्यतो[1] वा महौजसः।
अवैराख्यां बुद्धविद्यां जपतो न भवेद्भयम्[2] ॥ ८२ ॥

---

१ Orig. घोरान्यतः। २ Orig. भवेर्भयः।

དེ་ནས་རི་ནི་ཆེ་བ་བདུན། འདོད་མའི་ཚོར་མས་གཅམས་གྱུར་པ།
ཟངས་ཐྲེག་ཀྱིས་མཚན་ཀོང་པ་ཡིས། བཙོག་འགྱུས་ལྡན་པས་ཐར་པར་འགྱུར། 83

དེ་རྟེས་ཤཱཀ་མ་ཡི་ནགས་དང་། འགྱུར་བྱེད་ཆུ་གླང་ཆོས་བདུན་དག།
བཅོལ་ནས་རྩེ་གསུམ་ཞེས་བཞི་རི། རབ་དུ་མཐོ་བ་དག་དུ་སྟེབས། 84

དེ་ན་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པ་ཡིས། ཚོར་མ་རྣོ་རྟེ་འབིགས་བྱེད་ཡོད།
ཟངས་ཀྱི་ཐྲེགས་བུ་རེས་སྐྱང་བའི། ཀོང་པ་དག་ལ་མི་འཇུག་གོ། 85

ཆུ་གླང་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ན་ལྷགས་ཀྱི་རྩེ་ཡི་རི།
ཆུ་གླང་ངོས་དང་ལྷགས་ཐུབ་ཀྱི། རི་བོ་དེ་ནས་དེ་ལྟའི་གླང་། 86

དེ་ནས་བཅོ་བཀྱེད་འཐུག་ཅེས་བའི། རི་བོ་བསྒོད་བར་དཀའ་བ་དང་།
དེ་ནས་དེ་དང་མིང་མཚུངས་གླང་། དེ་རྟེས་ཐུ་མོ་ཞེས་བའི་རི། 87

དེ་ནས་དུ་བའི་མིག་ཅེས་རི། ཐོག་ས་ངོས་དུ་བས་ཆོག་གྱུར་པ།
མ་རུང་སྐྱལ་གདུག་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི། མཐོང་བ་རེག་པའི་དུག་གིས་ཁྱབ། 88

དེ་ཡི་རྩེ་ན་རྩིང་བྱའི་མཐའ། རྡོ་བས་བཅིངས་པའི་ཐུག་ཆེན་པོ།
ཐུག་ཧང་ཧོར་བྱ་འོད་ཁྲུང་དང་། སྐྱེས་ཆེན་འཆོ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡོད། 89

དེ་ཐྱེ་དེ་ཡིས་མགོ་དང་ནི། ཀོང་ཁག་ཐྲོ་ལ་མངོན་པར་བྱགས།
གསང་སྔགས་སྟོབས་དང་བཅས་བཟློད་ན། མ་རུང་སྐྱལ་ཀྱིས་གཅོད་མི་འགྱུར། 90

ततः सप्त महाशैला वेणुकण्टकसङ्कटाः।
ताम्रपट्टाङ्कपादेन तीर्य्यन्ते वीर्य्यशालिनः ॥ ८३ ॥

ततश्च शाल्मलीवनं सप्त क्षारतरङ्गिणीः।
उत्तीर्य्यासाद्यते प्राङ्गुस्त्रिशङ्कुर्नाम पर्व्वतः ॥ ८४ ॥

तत्र त्रिशङ्कवो नाम कण्टका वज्रभेदिनः।
पादयोर्न विशन्त्येव ताम्रपट्टावनद्धयोः ॥ ८५ ॥

त्रिशङ्कुर्नाम तटिनी तत्रायःशङ्कुपर्व्वतः।
उपस्कीलनदी तत्र ततो द्विधा द्विधा सरित्[1] ॥ ८६ ॥

अथाष्टादशवक्राख्यः पर्व्वतो निरवग्रहः।
तत्तुल्यसंज्ञाश्च नदी श्लक्ष्णो नाम गिरिस्ततः ॥ ८७ ॥

अथाद्रिधूमनेत्राख्यो धूमनिर्द्दिग्धदिक्तटः।
दृष्टिस्पर्शविषैर्व्याप्तः क्रूराशीविषमण्डलैः ॥ ८८ ॥

तन्मूर्ध्नि पल्वलस्यान्तः शिलाबद्धा महागुहा।
ज्योतीरसो मणिर्यस्यां जीवनी च महौषधिः ॥ ८९ ॥

भित्त्वा गुहां तदभ्यक्तशिरःपादकरोदरः।
व्रजन्मन्त्रबलोपेतः क्रूरसर्पैर्न बाध्यते ॥ ९० ॥

---

१ Orig. नदी तदुपस्कीलः ततोद्विखाद्विधा सरित्।

དེ་ནས་སྐྱེལ་གདུག་རི་བོང་བདུན། སེམས་ཅན་དྲག་པོས་ཀུན་དུ་སྐྲངས།
དེ་ལྟའི་ཚུལ་སྐྱང་དག་ཀྱང་སྟེ། ཆུ་ཡི་ཕུན་ཚོགས་པ་མཐའ་མེད། 91

དེ་དག་ན་ལྷས་རབ་བཀོད་ཅེ། གཞན་པན་བརྩེ་བ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
རྩེ་མོ་མཁའ་ལ་རེག་གྱུར་པ། དཀར་བའི་རི་ལ་འཛོག་པར་འགྱུར། 92

དེ་ནས་དེ་ཡི་ངོར་གཞན་ལ། རོ་ཏི་དཀྱི་ཞེས་གྲོང་ཁྱེར།
དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། མཁྲོ་རིས་དང་མཚུངས་མཐོང་བར་འགྱུར། 93

དེ་ན་དེར་དབོན་སྐྱེང་སྐྱོབས་ནི། ཚེན་པོ་མ་གུ་ཞེས་པ་ཡིན།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་བར་དགྱེས། བཟོ་བྱིན་བཞིན་དུ་ནོམ་པར་གྱུར། 94

ཤེས་བཟང་ཟླ་གྲོས་སྐྱེན་ཞེད་དེས། བ་དར་ཡི་གྲོང་དག་ཏུ།
འགྲོ་བར་བརྩེ་བ་ཆུང་ཤིས་ནི། ལས་བྱེ་གདམས་ངག་ཀུན་བྱེད་འགྱུར། 95

འདི་བཞིོད་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་ཀྱིས་བཞིན། འོས་པའི་ཚོག་གིས་ཤིན་ཏུ་དགའ།
མང་དུ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ལྷ་མོ་འཕྲལ་ལ་མི་སྣང་ངོ། 96

ཤིན་ཏུ་དགའ་ནི་རབ་སད་ནས། ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས།
རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔོན་བདང་ནས། སྐྱིང་སྐྱོབས་ལ་ནི་ཞེན་ཏེ་ཚས། 97

དེ་ཡིས་བསྐུལ་བའི་ལམ་ལས་ནི། ངལ་བ་མེད་བཅོམ་དེས་བསྒོད་བས།
ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ནི། རོ་ཏི་ཏ་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེལ། 98

अथोग्रसत्त्वसङ्कीर्णाः सप्ताशीविषपर्व्वताः ।
नद्यश्च तद्विधा यासामपारवारिसम्पदः ॥ ९१ ॥

एतदुत्तीर्य्य निखिलं पुण्यैः परहितोद्यतः ।
आरोहति सुधाशैलं शृङ्गैरालिङ्गिताम्बरम् ॥ ९२ ॥

ततस्तस्यापरे पार्श्वे कल्पवृक्षोपशोभितम् ।
पुरं रोहितकं नाम दृश्यते स्वर्गसन्निभम् ॥ ९३ ॥

अस्ति तत्र मघोनाम मघवानिव विश्रुतः ।
सार्थवाहो महासत्त्वः सर्व्वसत्त्वहिते रतः ॥ ९४ ॥

वदरद्वीपयात्रायामुद्यतस्यानवद्यधीः ।
मार्गोपदेशं देशज्ञः स ते सर्व्वं करिष्यति ॥ ९५ ॥

इत्युक्तोत्साह्य बहुशः सुभद्रैरिव सुप्रियम् ।
वचोभिरुचितैर्देवी सहसान्तरधीयत ॥ ९६ ॥

प्रबुद्धः सुप्रियः सर्व्वं तत्तथेति विचिन्तयन् ।
प्रतस्थे सत्त्वमारुह्य निजोत्साहपुरःसरः ॥ ९७ ॥

स व्रजन् विजितायासस्तेन निर्द्दिष्टवर्त्मना ।
पुण्यैर्द्वादशभिर्वर्षैः प्राप रोहितकं पुरम् ॥ ९८ ॥

སྐབས་འདིར་དེར་ནི་དོན་མཐུན་བདག། མ་གྲུ་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་བ་ལས།
གསོ་བ་དཀའ་བའི་ཚད་ཀྱིས་ནི། ལུས་ནི་ཧོལ་དུ་མི་ནགས་གྱུར། 99

དེ་ནས་ཤྱོལ་པོའི་ཁབ་ལྟའི་ཚྲིམ། ཚང་དུ་འཛུག་པ་མ་ཐོབ་ནས།
དེ་ཡི་སྐོ་ན་ཤིན་དུ་དཀའ། བྱ་བ་བསྒྲུབས་སྣང་འདུག་པར་གྱུར། 100

དེ་ནས་སྨན་པའི་ཟོལ་གྱིས་ནི། དེ་ཧི་ཧང་དུ་འཛུག་པ་ཐོབ།
ཅེ་བར་རིགས་པའི་གཏམ་ཤེས་པ། སྐུ་ཡི་གུས་པའི་ས་མ་ཡིན། 101

ཆོ་ཡི་རིག་བྱེད་སྐྱབ་ཤེས་ཤིང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དེས།
ཟླ་དུག་མཉམ་ཉིད་དེ་ཡི་ཚོད། ཤེས་ནས་བསམ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར། 102

དགའ་ཞིང་ཚན་པའི་སྨན་མང་དང་། དེ་ཡི་རིམ ཀྱོ་ལེགས་བྱས་པ།
དུས་ནི་ཤིན་དུ་ཐུང་བ་ཡིས། ཤིན་དུ་དགའ་དང་མཐའ་བོད་གྱུར། 103

དེ་ལ་མཐའ་བས་སྨན་སྨྱུར་ནོམས། དེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱ་བར་གྱུར།
མཐའ་བོས་ཆུང་ཟད་བྱིན་པ་གང་། དེ་དག་ཀུན་ལ་ཡིད་དགའ་འོ། 104

དབས་བདེ་བའི་རིམ་གྱིས་དེའི། ཁད་ནི་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།
དམ་བའི་གྲོངས་ལས་སྐྱག་བསྡུལ་ཞི། དེ་ལས་ནད་དང་བྲལ་བར་གྱུར། 105

དེ་ནས་མ་གྲུ་མཐའ་བ་ལས། ཡིད་ཞེབས་སྐྱེས་ལ་ཤིན་དུ་དགའ།
སྨན་ནས་རང་གི་གཏམ་གྱི་ཚོ། སྒྲོད་ཆུལ་མཐའ་ནི་རིག་པར་བྱས། 106

अथान्तरे कर्म्मयोगात् तव सार्थपतिर्मघः।
व्याधिना दुश्चिकित्सेन बभूवास्वस्थविग्रहः॥ ९९॥

अलब्धान्तःप्रवेशोऽथ गृहे राजगृहोपमे।
तस्य व्यलम्बत द्वारं सुप्रियः कार्य्यसिद्धये॥ १००॥

ततो वैद्योपदेशेन स प्रवेशमवाप्तवान्।
उपयोगकथाप्रज्ञा न कस्यादरभूमयः॥ १०१॥

आयुर्व्वेदविधानज्ञः स तस्यारिष्टलक्षणैः।
षण्मासशेषमेवायुर्ज्ञात्वा चिन्तान्तरोऽभवत्॥ १०२॥

तस्य प्रियहितप्रायोभैषज्यपरिचर्य्यया।
अत्यल्पेनैव कालेन सुप्रियः प्रियतां ययौ॥ १०३॥

भैषज्ययुक्तिस्तत्प्रीत्या तस्य वल्लभतां ययौ।
प्रियोपनीतं यत्किञ्चित् तत्सर्व्वं मनसः प्रियम्॥ १०४॥

प्रियोपचारैस्तस्याथ व्याधिरार्द्रविमाययौ।
आधिः शाम्यति सत्सङ्गात् ततो व्याधिर्विशीर्य्यते॥ १०५॥

ततः सञ्जातविश्रम्भः सुप्रियः प्रणयान्मघम्।
चक्रे विदितवृत्तान्तं पश्चान्निजकथाक्षणे॥ १०६॥

བ་དུ་ར་ཡི་གླིང་བགྲོད་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེའི་སྟོང་ན་དག།
གཞན་དོན་གཡོ་མེད་ཤེས་ཀྱང་ནས། མ་བྱས་ཡ་མཚན་དེ་ལ་སྨྲས།། 107

ཀྱེ་མ་སྟེང་པོ་མེད་པ་ཡི། འཁོར་བ་འདི་ནི་སྟེང་པོའི་གཟུགས།
གཞན་གྱི་བསམ་པའི་དབྱུང་གཉེན་ནི། ཚོར་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། 108

ཀ་ཆོད་གཞོན་ཞིང་མཐོས་པའི་གཟུགས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཅགས་པའི་ཡིད།
ཡོན་དུན་ཐུབ་ཆོགས་བསོད་ནམས་སྐན། གཅསུ་འདི་བྱེད་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཡིན། 109

འདི་སྐེད་ས་འདི་རབ་འདས་ནས། བྱིད་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འོང་།
བྱེད་ཀྱི་སྟོང་གྲོགས་བགྱིད་པ་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་ཉི་མཆོག་དུ་གཟིང་། 110

མཚམས་ནི་ངེས་པ་ལྷས་ཅན་གྱི། སྟོག་ཉི་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ཉིད།
བྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཀུན་ཉིད་དུ། བདག་གི་དེ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་སྐྱེའི། 111

ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཟད་པ་གང་། དེ་ཉི་ཟད་པར་ཡོངས་སུ་བགྱང་།
གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཙང་ཀྱང་། ཟད་པ་རྣེན་པ་བགྱི་དང་མཉམ། 112

བདག་གི་བ་ད་ཡི་གླིང་། མ་མཐོང་འོན་ཀྱང་བདག་གིས་ཐོས།
ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་རྣམ་སྟོན། དེ་དང་དེ་ཡི་མཚན་མ་ཤེས། 113

དེ་སྐད་བཞིན་ནས་ས་བདག་གིས། གློག་པ་བཟང་མཉེན་པའི་ཚིག་ཀྱང་དོན།
དེ་ཡིས་བཀུ་ཤིས་ཀུ་གཟིངས་ནི། ཤིན་དུ་དགའ་དང་ལྡན་ཅིག་བཟུང་། 114

वदरद्वीपयाचायां तस्योत्साहं महात्मनः ।
परार्थे निश्चलं ज्ञात्वा तमूचे विस्मयान्मघः ॥ १०७ ॥

अहो बतास्मिन् संसारे निःसारे सारूपिणः ।
जायन्ते मनुजाः केचित् परचिन्तापरायणाः ॥ १०८ ॥

नवं वयः प्रिया मूर्त्तिः परार्थप्रवणं मनः ।
पुण्योचितस्त्वयैवायं[1] स्थाने गुणसमागमः ॥ १०९ ॥

इयतीं भूमिमुल्लङ्घ्य परार्थे त्वमुपागतः ।
करोमि तव साहाय्यं किन्त्वहं भृशमातुरः ॥ ११० ॥

निबद्धावधयः प्राणाः प्रयान्त्येव शरीरिणाम् ।
ते व्रजन्तु ममान्तेऽपि त्वत्समाहितहेतुताम् ॥ १११ ॥

एवमेव व्ययो यस्तु व्ययः स परिगण्यते ।
परार्थे जीवितस्यापि व्ययो लाभशतैः समः ॥ ११२ ॥

न मया वदरद्वीपं दृष्टं किन्तु श्रुतं मया ।
महाब्धौ दिक्षमुद्देशं तैस्तैर्जानामि लक्षणैः ॥ ११३ ॥

इत्युक्त्वा भूपतिं सुहृदन्युवाकोऽप्यनादरः ।
स मङ्गलप्रवहणं सुप्रियेण सहादधे ॥ ११४ ॥

---

१ Orig. पुण्योचितस्त्वा च वयम् ।

དེ་ནས་བསམ་པ་ཡང་ས་ནི། དེ་དག་གཟིར་ལ་ཞེན་གྱུར་ཏེ།
རྣེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱང་དག་གིས། དཔག་ཚད་བཅུར་ཡང་འགྲོ་བར་བྱེད། 115

གནས་དང་གནས་སུ་ཆུ་གཏེར་ཆེའི། ཆུ་ནི་བར་དོག་སྣ་ཚོགས་མཐོང་།
འདི་དག་ཅི་ཞེས་སྡུད་མོའི་སྐད། ཤིན་དུ་དགས་དྲིས་མ་ཐུབ་པའོ།། 116

ཁྱོ་མཆོག་འདི་ཡི་ཆུ་ལ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་རི་བོ་ལྟ་དག་ཡོད།
གཞན་ཡང་ཟངས་དང་དངུལ་རང་བཞིན། གཞན་ནི་རིན་ཆེན་གསེར་རང་བཞིན། 117

དེ་ནོམས་གྱིབ་མའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་གནས་དང་གནས།
ཁྲོངས་གནས་རབ་འབར་སྣང་དག་གིས། ཆུ་གཏེར་འདི་ནི་འབར་ཞར་མཐོང་། 118

འདི་བརྟེན་ལ་གླུ་དྲས་ཀྱི་འཚམས། ཐོབ་ཅིང་ཤད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར།
སྤོག་བཏང་དགེ་བའི་གྲགས་པ་དག། བདེན་པའི་འཆོ་ག་ནོམ་པར་བཅུགས། 119

ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེ་སྐྱིང་སྟོབས། རྟོ་རྩེ་བྱགས་པ་ཐས་ཀྱང་བདེན།
དེ་ལྟར་གཤེ་དེ་འཆོ་གྱུར་ན། སྤྲིད་ན་བསྐྱབ་བྱར་ཅིས་ཚེ་འགྱུར། 120

གཟིངས་ནི་དོགས་ཐྱིན་ཤིན་དུ་དོགས། དེ་དང་བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི།
སྐྱ་ངན་བསམ་ནས་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བསྐྱབས། 121

རྟེན་ནི་ནོམ་པར་ཚད་པའི་ཆོ། གང་ཞིག་བྱ་ལ་བདེན་པའི་ཡིད།
འདི་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེ་ནོམས་ཀྱིས། སྐྱིང་སྟོབས་སྤྲོ་བས་མཐོ་བའི་དོགས། 122

ततः प्रवहणारूढौ तौ योजनशतान्यपि।
पवनस्यानुलोम्येन जग्मतुर्विपुलाशयौ॥ ११५॥

स्थाने स्थाने जलं दृष्ट्वा नानावर्णं महोदधेः।
किमेतदिति पप्रच्छ सुप्रियः कौतुकान्मधम्॥ ११६॥

जले लोहाचलाः पञ्च सन्त्यस्य पयसां निधेः।
ताम्ररूप्यमयाश्चान्ये हेमरत्नमयाः परे॥ ११७॥

तेषां छायाविशेषेण नानावर्णैः पदे पदे।
दृश्यतेऽम्बुरयं दीप्तः प्राप्तान्तरोद्गतौषधिः॥ ११८॥

इत्युक्त्वा व्याधिनाक्रान्तः प्राप्तकालावधिर्मधः।
प्राणान्मुमोच सत्कीर्त्तिविन्यस्तस्थिरजीवितः॥ ११९॥

वज्रलेपादपि दृढं यथा सत्त्वं महात्मनाम्।
तथा यदि भवेदायुः[1] किमसाध्यं भवे भवेत्॥ १२०॥

कूलावाप्तप्रवहणः सुप्रियस्तद्वियोगजम्।
शुचं संस्तभ्य विदधे सुहृदस्तनुसत्क्रियाम्॥ १२१॥

एतदेवोन्नतं लक्ष्म सत्त्वोत्साहमहात्मनाम्।
विच्छिन्नालम्बने काले यत्कर्त्तव्यदृढं मनः॥ १२२॥

---

१ Orig. त्वेदायुः।

ཡང་ནི་གཟིངས་ལ་ཞོན་བྱས་ཏེ། ཆུ་བོའི་གཏེར་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ།
རིན་ཆེན་བོའི་ངོས་ནས་ནི། ནགས་ཚལ་སྐྱེག་བོའི་ནང་དུ་ཞུགས། 123

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་གློག་ནི། སྣུན་པ་འབྱམ་བས་མ་ཡིན་ཞིང་།
གཏུང་དང་དག་ནོམས་མངོན་སྤྱོད་དང་། ཚད་དང་ཉིན་མོངས་སྤྱོད་པས་མིན། 124

དེར་ནི་ནམ་མཁར་སོན་པའི་རི། ཕྱོགས་ངོས་མ་ཤུས་བཀག་གྱུར་པས།
མདུན་དུ་བགེགས་ནི་གཟུགས་ཆ་ནཱ་བཞིག་ བགྲོད་པར་དཀའ་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 125

རྣོངས་པ་བཞིག་དུ་སྤྱོད་པའི་རི། དེ་མཐོང་ཐབས་ནི་དཀའ་གྱུར་ཅིང་།
ཞབས་སྐུ་ཡབ་འདབ་མཁས་སྟན་ལ། ཉམ་ནས་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་བསམས། 126

ཀུ་མ་བདག་ནི་ཞུགས་གྱུར་ནས། ཪི་སྐེད་དུས་ནི་ངབ་དུ་འདས།
གང་དུའང་བ་དང་ཡི་བྱིང་། མིང་ཡང་ངེས་པར་མ་གྲོས་སོ།། 127

བསོད་ནམས་རྩོང་གི་བདག་གི་ནི། བཙོན་པའི་གོྲགས་མཆོག་གྱུར་པ་གང་།
དེ་ཡང་ཡས་ཀྱི་བ་རྒྱབས་ཀྱིས། དུས་མིན་གདོན་པ་ཆག་པ་བཞིན། 128

ཐབས་ཉམས་ཐབས་ནི་འདི་ལ་ཡང་། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་འབད་རྩོལ་བྱིས།
བདག་ནི་ངེས་པར་ནོན་མི་ཉོག། གྱུབ་ཐབ་ཡང་ཤིང་ཤ་འགྱུར། 129

འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འདིར་སྐྱེས་པ། གཞན་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྒོག་དག་ནི།
ཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་གཅིག་པུ། སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་སུ་མཆེད་པར་འོས། 130

पुनः प्रवहणारूढः स[1] समुत्तीर्य्य वारिधिम्।
रत्नपर्व्वतपार्श्वेन विवेश विकटाटवीम्॥ १२३॥

न वियोगैर्नचोद्वेगैर्नाभियोगैर्द्विषामपि।
न रोगैः क्लेशभोगैर्व्वा हीयते महतां मतिः॥ १२४॥

स तचाक्रान्तगगनं निरुद्धाशेषदिक्तटम्।
दुरारोहं ददर्शाग्रे मूर्त्तं विघ्नमिवाचलम्॥ १२५॥

उपायहीनस्तं दृष्ट्वा गिरिं मूर्खमिवोद्धतम्।
अधःपल्लवशय्यायां सुप्तः सोऽचिन्तयत् क्षणम्॥ १२६॥

अहो बत कियान् कालः प्रयातः प्रस्थितस्य मे।
बदरद्वीपनामापि न नाम श्रूयते क्वचित्॥ १२७॥

व्यवसायसहायो मे योऽभूत्पुण्यपणैः परम्।
भग्नस्तव इवाकाशे सोऽपि कर्म्मोर्म्मिविप्लवैः॥ १२८॥

नष्टोपायेऽप्युपायेऽस्मिन् व्यवसायान्महीयसः।
न नाम विनिवर्त्तेऽहं सिद्धिर्निधनमस्तु वा॥ १२९॥

तदेकं जन्मयाचासु पूज्यं जन्म जगत्त्रये।
यस्मिन् परोपकाराय जायते जीवितव्ययः॥ १३०॥

---

१ Orig. omits सः।

དེར་ནི་དེ་སྙར་བསམ་འབྱུགས་ཏེ། སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱི་མཚོར་ཤེས་བྱུང་ནས།
རི་ལ་གནས་བའི་གཙོད་སྨིན་ནི། སྟོབ་པོ་ཞེས་བ་འདོར་ནས་སྨྲས། 131

ཤར་དུ་དབང་ཚད་ཕྱིན་བྱུང་ནས། ས་འཛིན་རྩེ་མོ་གསུམ་པ་ནི།
ས་ལ་བྱས་པའི་ཐེམ་སྐས་ལ། འཛེགས་ལ་དེ་ནས་འགྲོ་བར་གྱིས། 132

དེ་སྐད་གཙོད་སྨིན་གདམས་ངག་གིས། རི་ཆེན་དེ་ཡི་རྣམ་བཀོལ་བས།
རྩེ་མོ་ཤིན་དུ་མཐོ་བ་ཡི། ཤེལ་གྱི་ས་འཛིན་མདུན་དུ་མཐོང་། 133

བྱ་རོམས་ཀྱིས་ཀུང་བསྒོད་དཀའ་བ། འཇམ་པའི་བྲག་ནི་གཅིག་བྱེ་དེར།
དེ་ཡི་ཡིད་ལ་དེ་བ་ནི། ཡུད་ཙམ་བྱ་བ་མེད་པར་གྱུར། 134

ཤིན་དུ་མཐོ་ཞིང་རྐེད་དང་བྲལ། རང་གི་རྟོག་བཞིན་གཡོ་མེད་པར།
དེ་ལ་རོམ་དབྱུང་ཡུན་རིང་དེ། རི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 135

དེ་ནས་བླ་དོད་ཅེས་པ་ཡི། གཙོད་སྨིན་བྲག་གི་ཕུག་གནས་པ།
སྐྱིང་སྟོབས་ཕུན་ཚོགས་དེ་ལ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་ཡ་མཚན་ལྡན་པས་སྨྲས། 136

འདི་ནས་ཤར་དུ་ཀྱོང་གྲགས་ཙམ། སོང་བས་ཅན་དན་ནགས་ཚལ་ནི།
རྒྱང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་འཕྲི་ཤིང་ལྡན། སྟོབ་མེད་ནོམ་འཕྱལ་མཐོང་བར་འགྱུར། 137

དེ་ནི་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ། ཕུག་ན་གཏམས་པའི་སྐྱན་ཆེན་པོ།
ལུས་ཅན་བསྲུང་ཕྱིར་རིན་ཆེན་ལ། རབ་ཏུ་བདུམ་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར། 138

इति चिन्ताकुलं तत्र तं ज्ञात्वा सत्यसागरम्।
नीलो नाम समभ्येत्य यक्षः प्राहाचलाश्रयः ॥ १३१ ॥

पूर्व्वेण योजनं गत्वा त्रीणि शृङ्गाणि भूभृतः।
वेत्रसोपाननिश्रेण्या समारुह्याथ[1] गम्यताम् ॥ १३२ ॥

इति यक्षोपदेशेन स विलङ्घ्य महाचलम्।
ददर्शाग्रे समुत्तुङ्गशृङ्गं स्फटिकभूधरम् ॥ १३३ ॥

तस्मिन्नेकशिलाश्लक्ष्णे दुर्गमे पक्षिणामपि।
मुहूर्त्तमभवत्तस्य निर्व्यापारो मनोरथः ॥ १३४ ॥

अभ्युन्नतं निरालम्बं स्वसङ्कल्पमिवाचलम्।
स तं विचार्य्य सुचिरं चिन्तयन्त इवाभवत् ॥ १३५ ॥

अथ चन्द्रप्रभो नाम यक्षः शैलगुहाशयः।
अभ्येत्य सत्त्वसम्पन्नं तमभाषत विस्मितः ॥ १३६ ॥

क्रोशमात्रमितो गत्वा पूर्व्वेणापूर्व्वविभ्रमम्।
दृश्यते चन्दनवनं बालानिलचलल्लतम् ॥ १३७ ॥

तत्रास्ते प्रसरा[2] नाम गुहालीना महौषधिः।
लभ्यते देहरक्षायै समुत्खाल्य महाशिलाम् ॥ १३८ ॥

28 १ Orig. श्रमात्तुन्याथ। २ Orig. तत्र प्रसरा।

དེ་ཡི་འདོད་ཀྱིས་སྣང་བྱས་པའི། སྐས་ཀྱི་ཤེལ་གྱི་རི་ཡ་ནི།
འཕྲལ་ཉིད་དུ་ཞི་ཡང་དག་འཇོག་ལས། འདོད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འགྲོ་བ་བྱོས། 139

སྨན་ཆེན་དེ་ཞི་དོན་བྱས་བཞིན། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར།
འདོད་པ་ཐོབ་པ་སྨོག་ལྡང་གསོ། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་ཆན་བྱ་བ་མིན། 140

དེ་ལྟར་སྐྱབས་བྱེད་གཅིག་སྨྲིན་གྱིས། བསྟན་པས་དེ་ཡིས་ཁ་འཇེམ་དག།
ཡང་དག་འཇོག་ལས་པས་མདུན་དུ་ནི། གཤེར་གྱི་ཁང་ལྟེན་གྲེང་མཐོང་། 141

ཆུང་ཐོ་བརྩེགས་པས་ཀུན་པ་བཞིན། རབ་གསལ་ཆོམས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་བཞིན།
ངོ་མཚར་ཀུན་གྱིས་བྱས་པ་བཞིན། དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་ལྟེན་པར་གྱུར། 142

གྲོང་ཁྱེར་ལས་ཀྱི་མི་མེད་ཅིང་། གསེར་ཀྱི་རྩོ་བྱེགས་ཆེན་ཐོ་ཡིས།
དེ་ཡི་རྩྭ་ཇི་བཅད་མཐོང་ནས། དེ་ནི་ཤགས་ཀྱི་མཐའ་ན་གནས། 143

སྐབས་འདིར་ཉིན་ཞིག་ཐོའི་མཐར་གྱུར་ཏེ། མཐའ་མེད་མཁའ་ཡི་ལས་བགྲོད་པས།
ཚ་ཟེར་ཆེན་ཞི་ཡོངས་ངལ་བཞིན། རྟག་ཀྱི་རི་དང་ཉེ་བར་སྐྱེས། 144

འོད་སྣོང་ཁྲབ་གང་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། མངོན་པར་འགྲོ་བ་སྐྱབ་ཆེན་ས།
གྱུ་སྐར་བདག་ཐོ་འདོད་གྱུར་ནས། དམ་བྱས་རབ་ཏུ་འགྲོ་བ་བཞིན། 145

དེ་ནས་རབ་གསལ་འབྱོང་པ་ཡིས། ཐུགས་ཀྱེ་ཡོངས་རྫོགས་གྱེན་དུ་ཐུགས།
དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིན། བདུད་རྩིའི་འོད་དེ་ཤར་བར་གྱུར། 146

तत्प्रभावकृतालोकं सोपानैः स्फटिकाचलम् ।
सहसैव समारुह्य गम्यतामीप्सितालये ॥ १३९ ॥

तत्क्षणात् कृतकार्य्येव[1] सा प्रयाति महौषधिः ।
न खेदस्तत्कृते कार्य्यस्तड़िल्लोलाः प्रियात्तयः ॥ १४० ॥

इति यक्षोपदिष्टेन विधानेन स भूधरम् ।
समुत्क्रम्य ददर्शाग्रे नगरं हेममन्दिरम् ॥ १४१ ॥

मेरुकूटैरिवाकीर्णं प्रकाशैरिव निर्म्मितम् ।
सर्व्वाश्चर्य्यैरिव कृतं तद् दृष्ट्वा विस्मितोऽभवत् ॥ १४२ ॥

महाहेमकपाटाभ्यां रुद्धद्वारं विलोक्य तत् ।
निर्जनं वारसञ्चारं वनान्ते निषसाद सः ॥ १४३ ॥

अथान्तरे दिनस्यान्ते व्योमानन्तपथाध्वगः ।
अवापास्ताचलोपान्तं परिश्रान्त इवांशुमान् ॥ १४४ ॥

अस्तङ्गते सहस्रांशौ रजनीरमणौ शनैः ।
तारापतिमिवान्वेष्टुं प्रससाराभिसारिका ॥ १४५ ॥

अथ प्रकाशविभवैः सर्व्वाशापूरणोन्मुखः ।
बोधिसत्त्व इव स्वच्छः सुधादीधितिरुद्ययौ ॥ १४६ ॥

---

१ Orig. त्वरात् कृतकार्य्येव ।

སྐུ་བའི་ཚོགས་ནི་མ་ཡེས་པ། རབ་དུ་ཞི་བར་ནུས་ཤིང་གྲོས།
ཡིད་ཀྱི་དངས་ཏེད་རྣམ་བའི་འོད། སྟོང་སྟོབས་སྤྲོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛོས། 147

ཉིན་བྱེལ་ལས་སྐྱེས་ཟློག་ནས་ཀྱིས། སྐུན་པའི་རྟོངས་པ་རྣམས་ཐོགས།
གང་ཟྱིར་རིང་ན་བཞུགས་པ་ཡི། བདག་ཉིད་ཆེ་ནས་གཞན་པན་མཆོག། 148

རྣམ་བའི་རྩེར་གྱིས་ཤིན་དུ་དགའ། སྐད་ཅིག་ལྷས་ནི་གང་ནས།
བྱ་བའི་ཀུ་མཆོ་ཅི་རྣམས་དག། འབྲུག་པའི་ཀུ་ནི་གཉིད་ཐོབ་གྱུར། 149

མཚན་མོ་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། ཡོན་དན་ཡོན་གྱིས་གུས་བཅས་པ།
མཐུ་ཆེན་ལྷ་ཡི་རྒྱི་ལམ་དུ། དེ་ལ་མངོན་པར་སྨོས་ནས་སྨན། 150

ཞེ་མ་ཀུ་ཡེ་སྟོང་སྟོབས་ཅན། དེ་ཉིད་དམ་པའི་མངོན་ཞེན་པ།
ལེགས་བྱས་བྱེད་ཀྱི་ངང་དུབ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཀུ་ཆེན་བྱས། 151

ཉེས་མོངས་ལྷག་མ་ཚུང་ངུ་འདིར། ཡིད་ཀི་འབྱུང་བར་མི་འོས་སོ།
སྟོང་སྟོབས་དམན་པ་མིད་ཅེས་ཀྱིས། རང་དབང་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་བྱེད། 152

གསེར་གྱི་སྒོང་ཁྱེར་གང་འདི་དང་། གསུམ་ནི་ཤ་རོལ་གཞན་དང་གཞན།
གོང་ནས་གོང་དུ་ཆོས་པར་བཀྲ། འདི་ན་རིགཅེན་སྒོང་ཁྱེར་ཡོད། 153

ཁྱོད་ཀྱི་སྐོ་ནི་བདུངས་པན། དེ་དག་ལས་ནི་མི་འམ་ཅི།
བཞི་དང་བཀྱེ་དང་བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་གཉིས་རིམ་པས་ཕྱིར་འབྱུང་འགྱུར། 154

स्फीता तमःसमूहस्य निःशेषप्रशमोचिता।
मानसोल्लासिनी ज्योत्स्ना सत्त्ववृत्तिरिवाबभौ ॥ १४७ ॥

तमोमोहं जहारेन्दुर्दिशां दिनवियोगजम्।
परोपकारे हि परो दूरारोहो महात्मनाम् ॥ १४८ ॥

सुप्रियश्चन्द्रकिरणैः पूर्य्यमाणतनुः क्षणम्।
निद्रां कार्य्यसमुद्रोर्म्मिक्षोभमुद्रा[1]मवाप्तवान् ॥ १४९ ॥

क्षपायां क्षीयमाणायां[2] गुणदाक्षिण्यसादरा।
जगाद देवता स्वप्ने महेशाख्या समेत्य तम् ॥ १५० ॥

अहोवत महासत्त्व सत्तत्त्वाभिनिवेशिना।
परार्थे विपुलः क्लेशः कृतः सुकृतिना त्वया ॥ १५१ ॥

अल्पशेषे प्रयासेऽस्मिन् नोद्वेगं कर्त्तुमर्हसि।
अपर्य्युषितसत्त्वानां स्वाधीनाः सर्व्वसिद्धयः ॥ १५२ ॥

हैमं यद्देतन्नगरं चीणि चान्यान्यतः[3] परम्।
सन्ति रत्नपुराण्यत्र विचित्राण्युत्तरोत्तरम् ॥ १५३ ॥

तेभ्यो निर्यान्ति किन्नर्य्यश्चतस्रोऽष्टौ च षोड़श।
द्वात्रिंशच्च[4] क्रमेणैव त्वया द्वारि विघट्टिते ॥ १५४ ॥

---

१ Orig. कार्य्यसमूहोर्म्मिक्षेभमुद्राम्।
२ क्षमायां क्षियमाणायाम्।
३ Orig. चीणि चान्यतः।
४ Orig. द्वात्रींश्च।

ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐུབ་བ་ཡིས། དེ་ཡི་བག་མེད་རིག་པར་བྱ།
རིང་པོ་མིན་པར་འདོད་པ་དག། ཤཙོང་བར་ཚུལ་དེ་གཞན་པ་ཅི། 155

ལྷུ་མོས་གུས་བཅས་འདི་བཙོད་ལ། དེ་ནས་རབ་སད་ཤིན་དུ་དགས།
བྱོང་ཁྲེར་སྐོལ་ལ་མངོན་སྦྱོགས་དེ། ལག་པ་ཡིས་ནི་ལན་གསུམ་བདུད་རྩིར། 156

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་མོ་བཞི། གཡོ་བའི་མིག་ཚ་འཕོན་བྱུང་དེ།
གཡོ་བའི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། ངོ་མཚར་ལྷོད་པའི་སྐེ་མ་བཞིན། 157

ཡིད་ནི་རིངས་པར་བྱེད་གྱུར་ཅིང་། འདྲེན་བྱེད་དག་གི་བདུད་རྩིའི་ཚར།
བཞིན་རས་རྒྱབ་བའི་འོད་རིང་ཕྱིས། ཉིན་མོར་རླུང་འོད་ལྡན་པར་བྱས། 158

དགའ་བས་མཐོང་དེས་ཤིན་དུ་དགའ། འདོད་པ་ཀུན་ཆེར་ཡང་དག་མཆོད།
དེ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། མཐའ་བས་མཉེན་ཀ་ཅེས་བཞིན་དུ་བྱས། 159

རྒྱ་བ་ཆུ་ཤེལ་སྟོན་འཁོད་པ། དེ་ལ་དྲན་པ་འཆོ་བའི་སྨན།
ལྷས་དང་བཅས་པར་སྐྱེས་པ་བཞིན། སྡུག་ནི་བརྒྱང་བྱས་དེ་དག་གིས། 160

རྩེ་དགའ་དགོད་པའི་འོད་ཟེར་དག། ཡང་དག་ཀུན་པར་གྱུར་པ་ནི།
མཐའ་བའི་སྒང་སྐྱེས་ཀ་ཐུབ་དག། སྟོན་དུ་སྡིམ་པ་བཞིན་དུ་སྨྲས། 161

ཡོན་ཏན་དམ་པས་བསྒྲིགས་པའི་དབྱིངས། ཁྱོད་ཚན་ཉིང་བར་འོས་པ་ཡང་།
གང་གིས་ཁྱིམ་དུ་རང་ཉིད་འོང་ཞེས། ཀྱེ་མ་བདག་ཅག་བསོད་ནམས་ཚན། 162

जितेन्द्रियस्य भवतस्तत्प्रमादमवेदिनः ।
किमन्यद्चिरेणैव वाञ्छितान्निर्भविष्यति ॥ १५५ ॥

इत्युक्तः सादरं देव्या प्रतिबुद्धोऽथ सुप्रियः ।
जघान नगरद्वारं चिः समभ्येत्य[1] पाणिना ॥ १५६ ॥

ततश्चतस्रः किन्नर्यो निर्ययुस्तरलेक्षणाः ।
आश्चर्यतरुमञ्जर्य इव लीलानिलाकुलाः ॥ १५७ ॥

मानसोल्लासकारिण्यो नयनामृतदृष्टयः ।
वदनेन्दुसमुद्योतैर्दिवापि कृतचन्द्रिकाः ॥ १५८ ॥

ताः सम्पूज्य स्मरोदारं सुप्रियं प्रियदर्शनाः ।
तस्याभिलाषप्रणयैरातिथ्यमिव चक्रिरे ॥ १५९ ॥

चन्द्रकान्तसमासीनं कृतासनपरिग्रहाः ।
जीवनौषधयो जाताः स्मरस्येव सविग्रहाः ॥ १६० ॥

तास्तमूचुः समुन्मीलद्विलासहसितत्विषः ।
ददत्य इव कर्पूरं प्रेमोपायनतां पुरः ॥ १६१ ॥

अहो धन्या वयं यासां सद्गुणालङ्कृताकृतिः ।
स्वयमेवाभिगम्योऽपि भवानद्यागतो गृहम् ॥ १६२ ॥

---

१ Orig. चिरभ्यान नगरद्वारमभ्येत्य ।

བདུད་རྩི་ལ་ནི་སྲུ་ཞིག་སྟང་། ཚན་དན་ལ་ནི་སྲུ་མི་སྲིད།
རྒྱ་བ་ལ་ནི་སྲུ་གྱས་དམན། དམ་པ་ཆོས་ལ་སྲུ་མི་འདོད། 163

གང་ཡང་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ནི། གླིང་བ་སྐལ་བཟང་ཉམས་པའི་ཚུལ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་མཐོང་བ། ཉིད་ཀྱི་སྡུ་ཅོར་བྱས་ལྷོད་སྟེ། 164

མི་འམས་ཅི་ཡི་ཁོང་ཁྱེར་འདི། བདག་ཅག་དང་བཅས་མཛའ་བས་སྟེར།
ལེགས་པར་བཙོང་ལྟར་དེ་ཉིད་ཅེན་ཁང་། དགེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་དབང་ཉིད། 165

དེ་སྐད་དེ་དག་ཆོམས་ཀྱི་ཚིག། མཛའ་བར་འོས་ཐོས་ཤིན་དུ་བགས།
སོ་ཡི་རྒྱ་འོད་སྐྱིང་སྟོང་མས་ལྟར། རབ་དུ་དགར་བ་སྟོང་ཁྲིད་སྟེ། 166

ཕེགས་པར་སྟེ་བའི་བདུད་རྩི་འདི། སྲུ་ཡི་གྱས་མང་གནས་མ་ཡིན།
ཁྱེད་ཆོམས་བདག་གིས་གྱས་བྱས་པ། བདག་གི་ཡང་ནི་གྱས་པའི་གནས། 167

འདི་མཐོང་ཉིད་ཀི་བསྟགས་པར་འོས། དེ་ཡང་རྟེས་སུ་འཛིན་པ་འདི།
སྲུ་ཉིག་འཁྲི་ཤིང་གདུང་སེལ་ལ། ཚན་དན་གྱིས་ཀྱང་བྱགས་སམ་ཅི། 168

ཆོམ་པ་འདི་ལྟའི་དྲི་མེད་དག། རྒྱ་བའི་འོད་བཞིན་བྱང་བ་དང་།
ཆོམ་པ་འཇིག་ཉེན་སྟོང་རྩོལ་ནི། ཡང་དག་རིགས་ཤིང་མཐོས་པ་ཡིན། 169

རིགས་ཤིང་མཐོས་པའི་སྟོང་པ་དང་། རབ་དུ་དང་ཞིང་དྲི་མེད་ཡིད།
མཉེས་གཤིན་པ་དང་འཇམ་པའི་ཚིག། སྲུ་ཡི་གྱས་པའི་ས་མ་ཡིན། 170

विद्वेषः कस्य पीयूषे चन्दने कस्य चारुचिः।
इन्दौ मन्दादरः को वा साधुः कस्य न सम्मतः॥ १६३॥

स्त्रीणां यद्यपि सौभाग्यभङ्गाय प्रणयः स्वयम्।
क्रमस्त्वदर्शनेनैव तथापि मुखरीकृताः॥ १६४॥

इदञ्च किन्नरपुरं वयञ्च प्रणयार्पिताः।
रत्नञ्च सौभाषणिकं साधो स्वाधीनमेव ते॥ १६५॥

इति तासां वचः श्रुत्वा सुप्रियः प्रणयोचितम्।
उवाच सत्त्वधवलां दिशन् दशनचन्द्रिकाम्॥ १६६॥

बहुमानास्पदं कस्य नेदं सम्भाषणामृतम्।
आत्मनोऽप्यादरस्थानं भवतीभिः कृतादरः॥ १६७॥

श्लाघ्यं दर्शनमेवेदं तत्राप्ययमनुग्रहः।
मुक्तालतास्तापहराः किं पुनश्चन्दनोक्षिताः॥ १६८॥

एवंविधानां स्वच्छानामैन्दवीनामिवामूषाम्[1]।
आकृतीनां समुचिता रुचिरा लोकवृत्तयः॥ १६९॥

औचित्यचारुचरितं प्रसादविशदं मनः।
वात्सल्यपेशला वाणी न कस्यादरभूमयः॥ १७०॥

29 १ Orig. °वाधीषाम्।

མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་འོས་གྱུར་པའི། ཀུན་སྐྱོང་འདི་ནི་བདག་གིས་བླངས།
བྱད་མེད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྐད། ཁྱེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་སྐྱེས་མི་འོས། 171

གཞིས་ཀྱི་ནུ་མ་དང་ཤས་འདས་པས། ཁྱོད་ནི་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་།
བྱམས་ཤིང་གུས་པས་མ་དང་ནི། མེབས་པས་བདག་གི་སྲོང་མོ་ཡིན། 172

གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་དུག། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་མ་དང་ནི།
གཞན་འཚོ་བདག་ཉིད་འཚོ་བ་ཉིད། དེ་དག་ཐོབ་གཉིས་ནི་གཅེད་པ་མེད། 173

ཐུ་མ་ཇོ་ཤེད་ཆོག་ཚོན་དང་། ཀུལ་པ་སྐྱ་བ་སྐྱངས་པའི་ཆོག།*
གང་གི་ཁ་ན་དོག་པ་ཉིད། དེ་དག་ཐོབ་གཉིས་ནོམས་ཀུན་ཏུ་ཤིས། 174

གང་ཞིག་བཙོབ་སེམས་བྱལ་བའི་སེམས། གཅེད་སེམས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱངས།
བོག་པར་ལྷ་བས་དམན་བྱུང་པ། དེ་དག་ལེགས་པའི་ལས་ལ་བརྟེན། 175

མི་དགེ་བཅུ་ཡི་ལས་དག་ལས། ངེས་པར་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན།
དེ་དག་དགེ་བའི་སྡེ་ནོམས་ཀྱིས། བཀག་པ་མེད་པའི་མཐོ་རིས་ལས། 176

ནོར་གྱིས་མཐོ་བ་ནོམས་ཀྱི་ནོར་ནི་ཆུང་ཁྱོས་ཉིད།
དབང་པོ་ནོམ་གྱེལ་ནོམས་ཀྱི་མིག་ནི་རིག་པ་ཉིད།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་གྱུར་ནོམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྩེ་བ་ཉིད།
ཡིད་ནི་གཙང་བ་ནོམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་བདག་ཉིད་དོ། 177

* ཐུལ་ཀ།

गृहीतोऽस्माभिराचारः पूजापरिकरोचितः ।
आत्मार्पणं कुलान्तं वः[1] परायत्ता हि योषितः ॥ १७१ ॥

कन्याभावादपक्रान्ता यूयं परपरिग्रहाः ।
विश्रम्भेण भगिन्यो मे जनन्यः स्नेहगौरवात् ॥ १७२ ॥

परवित्तं विषं येषां जनन्यश्चान्ययोषितः ।
परहिंसात्महिंसैव पक्षास्तेषां निरत्ययाः ॥ १७३ ॥

पैशुन्यासत्यपारुष्यभिन्नवादोज्झितं वचः ।
सदैव वदने येषां तेषां सर्व्वाशिषा दिशः ॥ १७४ ॥

अभिध्यारहितं चेतः व्यापारपरिवर्ज्जितम् ।
मिथ्यादृष्टिविहीनञ्च येषान्ते सत्पथं श्रिताः ॥ १७५ ॥

दशाकुशलमार्गेभ्यो निर्गतानां निसर्गतः ।
एते कुशलवर्गस्य मार्गाः स्वर्गे निरर्गलाः ॥ १७६ ॥

धीरेव धन्यं धनमुन्नतानां
विद्यैव चक्षुर्विजितेन्द्रियाणाम् ।
दयैव पुण्यं पुरुषोत्तमानां[2]
आत्मैव तीर्थं शुचिमानसानाम् ॥ १७७ ॥

---

१ कुलान्तवः । २ दयैव पुरुषोत्तमा पुण्यानाम् ।

སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་ནོམ་པ་དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་དག།
ལེགས་གཤགས་འདི་ནི་ཁྱིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་བྱུང་།
རིན་ཆེན་ཐུབ་ཏེགས་དམ་པའི་ཆོས་ལས་ཤིན་དུ་ཆུང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ནི་དམ་པ་ནོམས་ཀྱི་གྱོན་དུ་བརྩེད། 178

སེམས་ཅན་རོན་གཉིར་དབང་པོ་ཐུལ་བ་དེ་ཡིས་ནི།
ཡོན་ཏན་རྣམ་རྩེས་མཐུན་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཐོས་ཀྱང་ནས།
ཚོམས་པར་གྱུར་ཅིང་ལྟད་མོའི་རོན་བཞིན་མཁའ་ལས་ནི།
ཟླ་བ་འཇིག་རྟེན་སལ་སྟོང་ཞིང་དེ་ཡིས་སྣང་ས། 179

ནོར་བུ་བཞིག་དུ་ཡོན་ཏན་རབ་འབར་རིན་ཐང་མེད།
དགེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛོས་པའི་འོད་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
གང་ཞིག་མགོ་དང་ཅ་བ་སྐྱིང་ཁ་ཉིན་ལ་ཡང་།
དཀའ་པར་དམ་པ་ནོམས་ཀྱི་གྱོན་དུ་ཁྱོད་ཉིད་བགྱིད། 180

བདག་ཉིད་དང་མཉམ བྱགས་པའི་མཐུ་ལྟ་ཅི་ཐང་ཆེ།
ནོར་བུ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རབ་དུ་བཟློང་བར་མཛོད།
གང་ཞིག་བྱིལ་མཆོག་ལ་བཞག་དཔག་ཚོད་སྟོང་ཕྲག་དུ།
སྟོང་བ་ནོམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཚར་དུ་བབ་པར་འགྱུར། 181

एवंविधोऽयं गुणसन्निवेशः
शीलेन वैमल्यमुपैति पुंसाम्।
सद्रत्नमुक्तानिकरातिरिक्तं
शीलं सतामाभरणं वदन्ति ॥ १७८ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य गुणानुरूपं
सत्त्वार्थिना तेन[1] जितेन्द्रियेण।
तुष्टास्तमूचुर्भुवि चन्द्रलोकं
ताः कौतुकायैव मुखैः सृजन्त्यः ॥ १७९ ॥

मणेरिवानर्घगुणोज्ज्वलस्य
दृष्टैव साधोरुचिता रुचिस्ते[2]।
यथैव मौलौ हृदये श्रुतौ च
सद्भिः सदैवाभरणीकृतोऽसि ॥ १८० ॥

मणिर्महार्हः प्रथितप्रभावः
प्रगृह्यतामात्मसमस्त्वयायम्।
ध्वजार्पितो वर्षति योजनानां
सहस्रमेवार्थिसमाहितं यः ॥ १८१ ॥

---

१ Orig. Omits तेन। २ साधो रुचोचारुचिस्ते।

དེ་རྣམ་བཤེད་པས་རིན་ཆེན་རབ་མཆོག་གཞོན་ནུ་མས།
རབ་དུ་དང་བ་གཟུགས་ཚན་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བྱིན།
དེས་ཀྱང་དེ་ནི་མཛའ་བའི་ཉེ་བར་སྦྱོང་པས་ཏྲང་ངས།
དཔུལ་ཁམས་བྱས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་ཏེ་གཉིས་པར་ཕྱིན། 182

དེར་ནི་གྱས་པས་དེ་ཡིས་ཉིས་འགྱུར་དག་གི་ནི།
མི་འམ་ཅི་མོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཆོད་པ་བྱས།
རིམ་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དག་ཏྲེ་གྲོས་ཀྱིས།
དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྡན་རོང་བུ་ཐོབ་པར་གྱུར། 183

དེ་ནས་གསུམ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་ཏུ་ངང་བཞིན།
མཛེས་པའི་མིག་ཅན་བཟུང་དུག་དེ་དག་དེ་ཡིས་མཐོང་།
དེ་དག་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་རིམ་བཞིན་བགྲོད་ནས་ནི།
དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྡན་རིམ་གྲོ་དམ་པ་ཐོབ།* 184

དེ་ནས་མདུན་དུ་རིན་ཆེན་བཞི་ཡི་ངང་བཞིན་གྱི།
གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་ལས་ལྡག་པའི་དམལ་ལྡན་པ།
བཞི་པར་ཕྱིན་དེ་མི་འམ་ཅི་ནི་མཛེས་མ་དེའི།
གཉིས་འགྱུར་དག་གི་ཡོན་དན་ལྡག་པས་དེ་དོན་གཉིར། 185

---

* མོ་ཚོ་ཀ་ཐ་ཚིག་ཁི་སྐད་དོད་རྡོམ་སྦྱོར་ཁེ་དཔང་རོ་རྗེ་ལྷོད་པ་འདི། ཐ་ཚོར་བཀའ་དོས་ཁ་བསྐྱང་བ་མཁས་པ་ཅིས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཡིན།

उक्तेति रत्नप्रवरं तरुण्य-
स्तस्मै ददुर्मूर्त्तमिव प्रसादम्।
आदाय तच्च प्रणयोपचारं
सोऽपि द्वितीयं पुरमाप रौप्यम् ॥ १८२ ॥

तचादरात्तद्द्विगुणाभिरेव
स पूजितः किन्नरकामिनीभिः।
क्रमेण तेनैव विशुद्धबुद्धिः
लेभे मणिं तद्द्विगुणप्रभावम् ॥ १८३ ॥

* * * *

* * * *

* * * *

* * * *

प्राप्तश्च तं रत्नमयं चतुर्थं
पुरं ततः सर्व्वपुराधिकश्रि।
सोऽभ्यर्थितस्तद्द्विगुणाभिरग्रे
गुणाधिकः किन्नरसुन्दरीभिः ॥ १८५ ॥

* This Sloka was lost. An attempt was made to reproduce it from its Tibetan version by a *Bande* of Sahor.

ལེགས་གདམས་དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དམ་ཚོམ་ཀྱི།
གཏམ་དག་ཞེས་ལ་བྱང་བས་ཆོམ་བྱང་དེ་དག་ནི།
རབ་གྲོས་ཁྲུབ་ལ་སྟོན་པའི་ཐུང་བ་ལྟར་རིང་བའི།
རྒྱས་མིག་གིས་འཕངས་འོད་དང་ལྡན་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 186

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བ་དང་ཞེས་པ།
ངེད་ཀྱི་མིང་པོ་མི་འམ་ཅི་ཡི་གྱེལ་རིགས་ཡོད།
ཇོ་འཕྲུལ་ཡོངས་ཀྱིས་རང་གི་མིང་གི་མཚན་བྱང་པ།
རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྤྲིང་འདི་དེ་ཡི་བཞུགས་གནས་ཡིན། 187

འོད་ཟེར་ཆོགས་ནི་གསལ་ལ་རྣོན་རིན་ཆེན་འདི་ཡང་བསོད་ནམས་བརྟེན་རིམས་ཀྱིས།
གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བྱའི་བདུད་ཞུགས་ངེས་པའི་ཆོ་གས་གྱེལ་མཚན་ལ་བཀོད་ན།
ཪྱལ་པའི་གྲིང་དུ་མཁའ་དག་འགྲོ་ཆོགས་མངོན་འདོད་དོན་རིམས་ཚར་ཉིད་འབེགས།
གཞན་དོན་བདེན་པར་གྱུར་པས་ཁྱབ་པར་བགྱིད་སྨྲའོ་ནི་བཟུང་བར་མཛོད། 188

དེ་ཤུར་མཛོས་ན་རིམས་ཀྱིས་འཆི་མེད་ཤིང་འབྲས་ལེགས་བདུས་གུས་
བཅས་ཤིང་།
ལྷག་པར་མཛའ་སྡུག་ལྡན་པས་སྐབ་བཟང་ནོར་བུ་བྱིན་པ་ཟློང་བྱས་ནས།
མགོགས་འགྲོ་རབ་དགའ་སྨིན་ཤུགས་ཞེས་བྱ་རྒྱང་པས་གྱེལ་བ་ལ་ཞོན་ཏེ།
དེ་ཡི་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཐོབ་པས་དེ་ཡང་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 189

तथैव सद्धर्मकथाप्रसङ्गै-
स्तास्तोषितास्तेन सुसंयतेन।
उत्फुल्लनीलोत्पलदामदीर्घ-
कटाक्षविक्षिप्तकरास्तमूचुः ॥ १८६ ॥

भ्रातास्ति नः किन्नरराजवंश-
रत्नाकरेन्दुर्वरदाभिधानः।
तस्यास्यदं द्वीपमिदं महार्हं
स्वनामचिह्नं ग्रथितं समृद्ध्या[1] ॥ १८७ ॥

रत्नच्चेदं नियमविधिना घोषधाख्यव्रतेन
न्यस्तं भास्वत्किरणनिकरं पुण्यभाजां ध्वजाग्रे।
जम्बुद्वीपे किल जनगणाभीप्सितार्थान् प्रयत्नात्
वर्षत्येव स्थिरपरहितव्याप्तये गृह्यतां तत् ॥ १८८ ॥

इत्युत्पाद्यामरतरुफलं सादरं सुन्दरीभिः
प्रेमोद्दामप्रणयसुभगं दत्तमासाद्य रत्नम्।
वालाहाख्यं विजितपवनन्तं प्रहृष्टं तुरङ्गं
सोऽप्यारुह्य स्वनगरमगाल्लब्धमार्गोपदेशः ॥ १८९ ॥

30 १ Orig. वर्धितऋद्धि।

དུས་ཆོད་དེར་ནི་དྲི་ཞེར་གྱངས་ལྡན་ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན།
ཡངས་པའི་དགེ་བས་མཐོ་རིས་ལམ་དུ་རབ་ཤཱཀས་ཐུབ་ཀྱང་ནི་ཉེ།
དཔལ་ལྡན་འཇིག་རྟེན་བསྐྱབ་ཏོག་ཙམ་བསྐུལ་སྐྱོང་བ་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར།
ཤིན་དུ་དགའ་ཞི་སྒོང་ཁྱེར་གཅོ་བོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར། 190

དེ་ནས་མགོ་བཀྲ་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཡིས།
གསོ་སྦྱོང་དག་ལ་ཉར་གནས་བཅོ་ལྔ་ལ།
རིན་པོ་ཆེ་དེ་གྱེལ་མཆོག་རྣེར་བཏགས་ནས།
སྐྱ་ཆོགས་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱས། 191

གཞན་ལ་ཕན་པས་འབྲས་བུ་ལྡན་པར་གཤེགས་བཟོད་བྱས་ཤིང་ལོ་བཙུར་ནི།
བྱེལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཞིང་བྱས་མི་བདག་གི།
གནས་ལ་སྲས་བཞག་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ཤེས།
གང་ཡང་འདི་ཞེ་ཚངས་པའི་དངོས་པོ་དམ་པ་དག་ཏུ་གཤེགས་པར་གྱུར། 192

རིན་ཆེན་གླིང་དུ་མངོན་བཟོད་པ། ཤིན་དུ་དགའ་ཡི་སྐྱེ་བ་དེར།
གང་སྟོན་བདག་གིས་ཁེངས་བྱས་པ། ཆོས་ཀྱིན་དེ་ཀུན་འདི་དག་གོ། 193

དེ་སྐད་སྨོན་པ་གཅོ་བོ་ཡིས། བང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་མཐའ་ཡི་གཏམ།
སྤྱིན་དང་བཙོན་འཁྱུག་མན་ངག་གིས།དགེ་སྟོང་ནོར་ལས་ལ་ཟེས་བསྟན་བསྐྱབས།194

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་ བྱང་ ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣོགས་པ་ བཤད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བ་ད་བའི་སྒྲིང་དུ་འགྲོ་བའི་ ཡལ་འདས་སྐྱེ་དྲུག་པའོ།།

तस्मिन् काले विपुलकुशलैः स्वर्गमार्गं प्रयाते
वाराणस्यां विशदयशसि क्षापतौ ब्रह्मदत्ते ।
श्रीमान् सर्व्वप्रणयिफलदः सुप्रियः पौरमुख्यै-
र्लोकत्राणे विनिहितमतिर्धर्म्मराज्येऽभिषिक्तः ॥ १९० ॥

ततः शिरःस्नानविधिक्रमेण
तत्पश्चदश्यां ध्वजमूर्द्ध्नि रत्नम् ।
स घोषघैः घोषित एव धृत्वा
चकार विश्वं परिपूर्णकामम् ॥ १९१ ॥

कृत्वा याचां परहितफलां वत्सराणां शतेन
स्थित्वा राज्ये महति निखिलं पूरयित्वा च लोकम् ।
पुत्रं धृत्वा नरपतिपदे प्राप्य सर्व्वोपशान्तिं
तत्त्वज्ञोऽसौ किमपि परमं ब्रह्मभावं जगाम ॥ १९२ ॥

स्युरेते दस्यवः सर्व्वे पूर्व्वं ये पूरिता मया ।
रत्नद्वीपाभिगमने तस्मिन् सुप्रियजन्मनि ॥ १९३ ॥

इति शास्ता स्ववृत्तान्तकथया विदधे विभुः ।
दानवीर्य्योपदेशेन भिक्षूणामनुशासनम् ॥ १९४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां वदरद्वीपयाचावदानं नाम षष्ठः पल्लवः ।

Chapter VII.

ཡན་འདབ་བདུན་པ།

སྐུ་ཉིག་འཁྲིལ་ཤིང་ཀྲོག་པ་བརྗོད་ཅིའི།

ཨཱ། དཀྱི་བའི་སྟོབ་ལས་དག་པའི་གཟི་བརྗིད་དང་།
དབེན་པ་དྲི་མེད་སྣང་བའི་ཏིག་གས་བྱེད་ལྡན།
གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབས་པ་ཅོག་ཏིད་ཀ།
སྲིད་པའི་རྩོངས་འཛོག་དེ་ཉིད་བསྟན་པས་བདེ་བོས། 1

གྲོང་ཁྱེར་སེང་སྐྱ་ཞེས་བར་ནི། ཀུ་གྲོ་རྡུ་ཡི་ནགས་ཚལ་གནས།
སྟོན་ཆོ་འཕོད་ནི་སྟོང་ཐུགས་ཀ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་མཛད། 2

མི་དམན་ཀུན་དགའ་ཆོགས་ཀྱི་བཅུད། ཅན་དག་ལྟར་བསིལ་དེ་ཡི་ནི།
གསྲུང་གི་བདུད་རྩི་གསན་པ་ཡི། སྐྱེས་པས་བསམ་མོད་ནམས་ལྡན་པས་འཕྲུངས། 3

ཆོས་ནི་ཉན་པའི་ཆོགས་པ་དེད། ཐུབ་པོ་ཟས་ནི་གཅང་མ་ཡིས།
བསོད་ནམས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཚུལ། དྲི་མ་དང་བྲལ་དགའ་བ་སྟོན། 4

དེ་ནས་ཐུབ་དེ་གསལ་ལས་སྐྱེས་པ། ལྷག་མིང་ཆེན་དགེ་གྲིས་དེད།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་དག་སྟོས་གྱུར་ནས། བང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྐྱེས། 5

सप्तमः पल्लवः ।

मुक्तालतावदानम् ।

कुशलप्रणिधानशुद्धधाम्नां
विमलालोकविवेकबोधकानाम् ।
परिकीर्त्तनमात्रमेव येषां
भवमोहापहर्त्तारस्त एव धन्याः ॥ १ ॥

पुरा पर्षत्सहस्राणां न्यग्रोधोपवनस्थितिः ।
कपिलाख्ये पुरे चक्रे भगवान् धर्म्मदेशनाम् ॥ २ ॥

अमन्दानन्दसन्दोहस्यन्दि चन्दनशीतलम् ।
तस्य वागमृतं धन्याः कृताञ्जलिपुटाः[1] पपुः ॥ ३ ॥

राजा शुद्धोदनस्तत्र धर्म्मश्रवणसङ्गमे ।
पुण्योपदेशसलिलैर्लेभे[2] वैमल्यनिर्वृतिम्[3] ॥ ४ ॥

अथ तत्र महानामा शाक्यराजकुलोद्भवः ।
धर्म्मोपदेशमाकर्ण्य प्राप्तः स्वगृहमब्रवीत् ॥ ५ ॥

---

१ Orig. श्रुताञ्जलिपुटैः । २ Orig. लोभे । ३ Orig. वैमल्य०।

ཀྱེ་མ་སངས་ཀྱས་འབྱུང་བ་འདི། བདག་ཅག་གི་ནི་དོན་ཆེན་ལ།
བཅོམ་ལྡན་སངས་ཀྱས་ཆོས་དང་ནི། དགེ་འདུན་བྱབ་དང་སྐྱང་འདའི་སྟད། 6

དེ་ཡི་ཆོག་དེ་ཐོས་ཀྱང་ནས། ཁྱིམ་ཐབ་རྟ་འདོད་གདམས་ངག་གི།
ཁྱད་བར་ཐོས་བས་དགའ་བ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་ཞས་དེ་ལ་སྐྱས། 7

སྐྱེས་བུ་བཞོད་ནམས་སྐལ་ལྡན་ནོམས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྟེས་བཟུང་འོས།
བདག་ཅག་བུད་མེད་སྐྱད་འོས་ནོམས། དེ་ཡི་མན་ངག་འོས་མ་ཡིན། 8

དེ་སྐད་ཁྱིམ་ཐབ་ཆོག་ཐོས་ནས། དེས་སྐྱས་བཟང་མོ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འབྱོ་བའི་བྱ་མ་སྐྱིང་རྟེ་ཡིས། གཟིགས་པ་དག་ལ་དབྱེ་བ་མེད། 9

ཀུན་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྐྱོམས། ཆུ་འཛིན་དག་གི་ཆར་པ་སྐྱོམས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་སྐྱོམས། 10

སྐྱེ་གྱེའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ཡིས། ཆོག་ཤིས་ཕྱི་རྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉེ། གྱུལ་པོ་ཟས་གཅང་བྱེད་པ་ཉིད། 11

དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཆོག་སྐྱན་གྱིས། ཤྲཱུའི་བུ་མོའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐོར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ནགས། གཅང་མ་དེར་ནི་རོ་སོང་གྱུར། 12

དེར་ནི་སྐྱིང་རྟེའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། སྐྱིང་སྟོབས་མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་ཆེ།
རབ་དུ་ཞི་བའི་བདུད་རྟི་ཡིས། ཡང་དག་བྱན་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 13

अहो नु भगवान् बुद्धो धर्म्मः सङ्घश्च सिद्धये।
बुद्धोत्पादोऽयमस्माकं निर्व्वाणाय महाफलः॥ ६॥

उपदेशविशेषात्तनिर्द्दैतेस्तस्य तद्वचः।
श्रुत्वा शशिप्रभा पत्नी[1] प्रणयात्तमभाषत॥ ७॥

अनुग्राह्या भगवतः पुरुषाः पुण्यभागिनः।
निन्द्यास्तदुपदेशानामनर्हा योषितो वयम्॥ ८॥

इति जायावचः श्रुत्वा स जगाद जगद्गुरोः।
भद्रे भगवतो नास्ति भेदः कारुण्यदर्शने[2]॥ ९॥

समा सर्व्वत्र भा भानोः समा दृष्टिः[3] पयोमुचः।
समा भगवतो दृष्टिः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः॥ १०॥

महाप्रजापतेर्वाक्यादपराह्णक्षणं तपः।
शुद्धोदनः करोत्येव राजा भगवतोऽन्तिके॥ ११॥

इति पत्युः प्रियगिरा हृता शाक्याङ्गनागणैः।
याचने[4] तद्भगवतः सा पुण्योपवनं ययौ॥ १२॥

सा सत्त्वकुसुमं तत्र तं ददर्श महाफलम्।
प्रशमामृतसंसिक्तं करुणाकल्पपादपम्॥ १३॥

---

१ Orig. पत्नी। २ Orig. भेदवाकारुण्यदर्शने। ३ Orig. दृष्टिः।
४ Orig. याचन।

རྒྱང་གི་དུད་བའི་འབྲི་ཤིང་བཞིན། དེ་ཡིས་རིང་ནས་དེར་ཐུག་འཚལ།
ནོ་བྱོན་གཡོོ་བའི་རེའོ་གྱིས་ནི། རྩོངས་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བཞིན། 14

གསེར་འོད་རིན་ཆེན་བྱོན་ནོམས་ཀྱིས། བཙུན་པ་དག་ནི་མཐོང་ཐུབ་ནས།
དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པས། ཤིན་དུ་ཞན་བཙོན་དེ་ལ་སྨྲས། 15

མ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚ་ལྷགས་འདི། དེགས་པས་བྱིགས་ཤིང་རབ་ཞིས་སྡོང་།
ཐུབ་པའི་དགའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ནི། མི་རིགས་འདི་ནི་ཚགས་བྲལ་གནས། 16

ཡོན་དུན་བྱིས་གདམས་ཚགས་པ་ཡི། ཐུ་ཅོར་བྱིན་རྣམས་ཀྱི་ན་འདིར།
བདག་ཅག་བཟུང་བར་མི་འོས་ཞེས། ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་འདོམ་པ་བཞིན། 17

དེ་ཡི་འདི་བརྡོད་གཟུགས་བཟང་དེའི། སྐྱེངས་པའི་གདོང་ནི་དམགས་པ་ཡིས།
བྱིན་རྣམས་ཐམས་ཅད་དགྱེས་ནས་ནི། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱང་བར་བྱུང། 18

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོད་པ་ལ། དགེ་བ་སྟོན་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དངོས་པོ་མི་དཔག་པ་ཉིད་དུ། ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ཚོམ་པ་མཛད། 19

གང་གི་དཔག་ཏུ་མི་དཔག་ཉིད། དཔག་པ་ཉིད་བཞིན་འགྲོ་བར་ནི།
སྒོག་ཆགས་སྐྱོངས་པས་འཇིམ་བྱེད་པ། འདི་ནི་སྐྱོངས་པའི་མཐུ་ཆེན་ནོ། 20

བདེན་པར་ཡིད་ཆེས་སྐྱོངས་པ་ཡིས། འཇིག་རྟེན་མི་བདེན་པ་ལ་དཔའ།
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་ནི། ཉམས་སྐྱོང་གནས་པ་རིག་པ་མེད། 21

सतेव पवनानम्रा तं दूरात् प्रणनाम[1] सा।
लोभेनेव परित्यक्ता च्युतकर्णोत्पलच्छलात् ॥ १४ ॥

विलोक्य काञ्चनरुचिं रत्नभूषणभूषिताम्।
आनन्दनामा भिक्षुस्तामुवाच प्रहितोद्यतः ॥ १५ ॥

वेश्यः प्रशमशून्योऽयं मातर्मुनितपोवने।
दर्पोत्सक्तो न युक्तस्ते विरक्तानामिदं पदम् ॥ १६ ॥

गुणसंयमसिक्तानि मुखराभरणान्यहो।
नेहास्मत्ग्रहणं युक्तमितीवोपदिशन्ति ते ॥ १७ ॥

इत्युक्ता तेन सा तन्वी वैलक्ष्यविनताननना।
उन्मुच्याभरणं सर्वं प्राहिणोन्निजमन्दिरम् ॥ १८ ॥

उपविष्टेषु सर्वेषु निर्दिष्टकुशलस्ततः।
अनित्यतैवं भगवानुपदेशं प्रचक्रमे ॥ १९ ॥

महामोहप्रभावोऽयं येन नित्यमनित्यताम्।
नित्यतामिव मन्यन्ते मूढा जगति जन्तवः ॥ २० ॥

असत्ये रमते लोकः सत्यप्रत्ययमोहितः।
न वेत्ति सर्वभावानामभावानुभवां स्थितिम् ॥ २१ ॥

31 १ Orig. दूराग्रे ननाम।

སྐྱེ་བ་ཐོས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཡང་དག་ཚགས་ལྡན་ཁ་ཅིག་སྣང་ཡིས་བསྟན་བཅོས་དག་དང་ཞི།
གཞན་ཞི་རིག་བྱེད་ཡས་དང་རྟོག་གེ་རྩོད་པས་གཞན་དེ་ཁ་ཅིག་ཀྱྀད་ཞི་ཡོངས་འཇིམ་དང་།
གཞན་དག་ཆོས་མང་སྐྱུ་ཅོལ་མཁས་དང་ལྡན་ཅིག་ཉིད་དུ་འཇིག་པར་སྣང་ཅིག་གནས།
དེ་ལ་ཡང་ཞི་མི་འཇིགས་པ་བཞིན་རོལ་རྩེད་དག་གིས་སྨོངས་ཆོགས་དགའ་བ་དབང་དུ་འཇོག། 22

མི་བཟང་ཡུལ་ཀྱི་གཅོད་པའི་ལུས་ཀི་ཉེན་མོངས་ཐུང་ཡོ་དག་གི་གནས།
རབ་སྨོངས་ལས་བྱང་སྲིད་པ་རབ་ཆོུན་མྱ་ངན་ཕྱང་གི་ཆོས་པས་བར་གསལ།
མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་པའི་ཁད་འདི་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་པས་ཆྱོག་འགྱུར་བ།
དེ་ཁྱད་བྱ་དང་བྱ་སིན་ཐག་པའི་ཐ་ལ་ཆོས་དགྱོད་ཐུབ་པས་དབྱུད། 23

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་འདི་ལ་མོག་ཆོས། འདུ་བྱེད་མི་དཀ་ཡང་དག་རྟོག
ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་དག་བ་ནི། རིགས་བར་གསུང་བར་བཆྱོད་པ་ཅོ། 24

དེར་ནི་ཤ་ཀྱའི་བུ་མོ་གཅིག། བྱ་མོ་གཞིན་ནུ་ཨ་ཡི་མཚམས།
བཅོད་དགའི་ལང་ཚོ་ལ་གནས་པ། གཟུགས་དང་སྐལ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་དྲིགས། 25

ནུ་མའི་ངོས་སུ་སྐྱེ་དྲིགས་གི། དོ་ཤལ་དགའ་མའི་བདག་པོ་ཡི།
གྲགས་བའི་སྐྱིང་པོ་གསལ་འདུ་ལ། རྟག་མིག་གམོ་བས་ཡང་ཡང་བལྟས། 26

केचित् व्याकरणैः परे श्रुतिपथैस्तर्कप्रवादैः परे
केचित्तत्त्वपरिग्रहैर्बहुविधैरन्यैः कलाकौशलैः।
संसक्ताः पुनरुक्तजन्मशरणौ याताः सहैव क्षयं
तचाप्यक्षयलीलया क्षणपदं मुग्धैर्निबद्धा धृतिः ॥ २२ ॥

विषयविषमापायः कायः प्रपञ्चयाशया
खरतरमरुत्सञ्चाराकारो मोहभवो भवः।
हितभूमि तथाकार्य्यं कार्य्यं विवेकिनां[1] तथा
निरवधिरयं दृष्ट्वा व्याधिर्यथा निवर्त्तते[2] ॥ २३ ॥

इत्याद्यनित्यसंस्कारसंयुक्तं युक्तमुद्यते।
धर्म्मोपदेशकुशलं वक्तुं भगवति स्वयम् ॥ २४ ॥

एका शाक्यवधूस्तच रूपसौभाग्यगर्व्विता।
स्थिता शैशवतारुण्यसन्धौ[3] वयसि दुःसहे ॥ २५ ॥

मुक्ताहारं स्तनतटे लोलापाङ्गैर्मुहुर्मुहुः।
आलुलोके यशस्सारसारं रतिपतेरिव ॥ २६ ॥

---

१ Orig. विवेकिनी। २ Orig. निरवर्त्तते।
३ Orig. °तारुण्यबन्धौ।

མིང་ཆེན་རྒྱང་མ་རྣྲྭ་འོད་ཀྱིས། རྡོ་གཅིག་མིག་བའི་སེམས་ལྷན་དེ།
དོ་ཤལ་ནོན་པར་བལྟ་བ་དག། མགོང་ནས་ཆགས་བྱས་བཞིག་དུ་བསམས། 27

ཆོས་ཀི་ཉེ་བར་སྟོན་ཆེ་ཡང་། གཤོ་བའི་དོ་ཤལ་འདི་ལ་ལྟ།
དངོས་པོ་ནོམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། འདི་དག་རྨོངས་བས་མི་ཉན་ཉིད། 28

རང་གི་དོ་ཤལ་བསྟན་ནས་འདི། དོ་ཤལ་སྟོ་བ་བདག་གིས་དབྱེག།
ལྷག་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིས། ལུས་ཅན་དྲེགས་པ་ཞི་བར་གྱུར། 29

འདི་བསམས་ནི་ཡིས་འབངས་མོ་ནི། རོ་ཀི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས།
རོ་ཀི་ཏ་སོང་བདག་གི་ནི། དོ་ཤལ་བྱིམ་ནས་མཁྱོགས་སུ་ལོངས། 30

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཤེད་པས་དེ། དེར་ནི་ཆོས་ཉན་པ་ཞུགས་པ།
དུས་མིན་འགྲོ་བས་ཡིད་བྱུང་ནས། ཤུགས་དང་བཅས་པས་སྐད་ཅིག་བསམས། 31

ཀྱེ་མ་བདག་གི་དགེ་བ་འདིད། བར་ཆོད་འདི་ནི་ཡང་དག་སྤྱིས།
གང་ཕྱིར་གཞན་དབང་འཆོ་བྱུར་པ། བདག་གིས་ཆོས་ཉན་མི་འཐོབ་པོ། 32

བསོད་ནམས་དེ་བཟང་གྱུར་ཅིང་། སྐྱིང་རྡེའི་གེ་སར་འབྲིགས་གྱུར་པ།
བཅོམ་ལྡན་ཞལ་ཀྱི་བདུན་ལས། གསུང་གི་སྒྲང་ཉི་ཟ་ཆོག་གིས་ཐོབ། 33

ཀྱེ་མ་རང་དབང་ནོམ་པར་བཅོད། ལུས་འཇིག་བའེ་བ་ཉམས་བྱེད་པ།
སྐྱག་བསྔལ་འབྱུང་བར་སྨོག་ཚགས་ནོམས། གཤེག་ཏི་སྐྱག་བསྔལ་བཟློད་མ་ཡིན། 34

हारावलोकिनीं दृष्ट्वा तामनेकाग्रहादसौ।
अचिन्तयद्विरक्तेव महत्यन्ती शशिप्रभा ॥ २७ ॥

इयं धर्मोपदेशेऽपि चपला हारमीक्षते।
भावानां न शृणोत्येव मूढा क्षणिकतामिमाम्[1] ॥ २८ ॥

स्वं हारं दर्शयित्वास्या हारोत्साहं हराम्यहम्।
अधिकालोकनेनैव दर्पः शाम्यति देहिनाम् ॥ २९ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा[2] दासीं रोहिकाख्यामभाषत
रोहिके गच्छ मे हारं गृहात् सत्वरमाहर ॥ ३० ॥

इत्युक्ता सा तया तत्र प्रवृत्ते धर्मसंश्रवे।
अकालगमनोद्विग्ना निश्वस्याचिन्तयत्[3] क्षणम् ॥ ३१ ॥

अहो बतान्तरायोऽयं सञ्जातः कुशले मम।
नाहमिन् श्रोतुं लभे धर्मं यत्परायत्तजीविता ॥ ३२ ॥

पुण्यसौरभसम्भारात् कीर्णकारुण्यकेसरात्।
मुखपद्माद् भगवतो धन्यः प्राप्नोति वाङ्मधु ॥ ३३ ॥

अहो स्वाच्छन्द्यविच्छेद[4]स्तनुभङ्गः सुखक्षयः।
सेवा जगति जन्तूनां दुःखे दुःखपरम्परा ॥ ३४ ॥

---

१ Orig. मूढ़क्षणिकनामिमाम्।
२ Orig. omits सा।
३ Orig. निश्वाचिन्तयत्।
४ Orig. °विच्छद°।

གསོག་གི་ངལ་དུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པ། བླ་ངན་བྱ་དགའི་ཚུ་ཡི་ཐིགས།
ཤུགས་རིངས་ཤིན་དུ་ཚ་བས་བསྐོལ། ཀུ་མ་དཀའ་སྐད་དགའ་གིས་འཐུངས། 35

དཔོན་པོ་མཐོང་ནས་ཁིངས་ཉམས་ཤིང་། ཡོན་དན་ཉམས་དང་གཅི་བཙིལ་མཆོད།
ཞི་ཁྲིང་ངལ་བ་འདི་དག་ནི། གསོག་བྱེད་དག་གི་དང་པོའི་འབྲས། 36

གསོག་ནི་ཀོང་པ་འཆིང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་སྐྱོགས་ཁྲུམ་ཁྲིང་ངམ་ཆགས་
པའི་ས།
དཀའ་དུའེས་པར་རང་གི་བྱ་བ་འགོག་ཅིང་གཉིད་བདེ་བ་འཇོམས་པར་བྱེད།
རེ་བའི་ཚགས་ཁྲེན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དང་ལེགས་འགྲོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཞི་རྫོ་རྗེ་
དང་།
ཆོངས་པ་ནོམས་ནི་རི་དགས་སྐོམ་བསྐྱེད་བྱ་ངན་ས་གཞི་ལུས་ནི་ཟད་བྱེད་ཡིན། 37

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་དེ་སོང་སྟེ།
ལུས་ནི་གསོག་དུ་བཏོངས་ནོམས་ལ། རང་དགར་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད། 38

གཞན་བྱིས་བསྐུལ་བས་དམག་བྱུང་ཅིང་། འགྲོ་བ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས།
སྐྱིང་རྗེ་བྱོས་པའི་ལྟ་ཡིས་ནི། སྡུག་བྱིས་གཟིགས་ནས་སྐད་ཅིག་བསམས། 39

སྐྱེ་བ་འདི་ལ་འདི་ཡིས་ནི། འཆོ་བའི་མཚམས་ལྷག་ཡོངས་སུ་རྫོགས།
སྡུག་མ་འདི་ནི་འཁོར་བ་ལས། བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདོན་པར་བྱ། 40

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་སྐྱོང་བ་ཡིས། ལམ་དུ་འཕྲལ་ལ་བགྲོད་དེ་ལ།
བེའུ་ལ་ཆགས་སྐོངས་བཅས་པའི། བ་ཡི་རྡུ་ཡིས་བདུངས་པར་གྱུར། 41

सेवाप्रयाससंप्राप्तं धनमानकणोदयम्।
तप्तमत्युष्णनिश्वासैरहो क्रुच्छ्रेण पीयते ॥ ३५ ॥

मानग्लानिर्गुणग्लानिरोजःपूजशमः श्रमः।
प्रथमं सेवकस्यैतत् फलमीश्वरदर्शने ॥ ३६ ॥

लौही बन्धनशृङ्खला चरणयोर्हेलावमानावनी[1]
स्वव्यापारनिषेधनित्यनियती निद्रासुखद्रोहिणी।
आशास्यस्य विशालजालसरणिः सत्सङ्गभोगाशनिः
मुग्धानां मृगतृष्णिकामरुमही सेवा शरीरक्षयः ॥ ३७ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं सा जगाम तदाज्ञया[2]।
सेवाविक्रीतकायानां स्वेच्छाविहरणं कुतः ॥ ३८ ॥

व्रजन्तीं तां परप्रेष्यां क्षपणां[3] करुणाकुलः।
निरीक्ष्य भगवान् दिव्यचक्षुषाचिन्तयत् क्षणम् ॥ ३९ ॥

अस्मिन् जन्मनि शेषोऽस्याः सम्पूर्णो जीवितावधिः।
इयं वराकी संसारादुद्धर्त्तव्या स्वयं मया ॥ ४० ॥

अथ तां कर्म्मयोगेन व्रजन्तीं सहसा पथि।
वत्सवात्सल्यविवशा शृङ्गाभ्यामाजघान गौः ॥ ४१ ॥

---

१ Orig. हेन्यावमानावनीः। २ Orig. खजगाम तदाज्ञया।
३ Orig. व्रजन्तीं वरप्रेष्यक्षपणाम्।

སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་ལྷག་གནས་ཀྱིས། ཡིད་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ཤིང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལས། དེ་ཡི་དང་བཞིན་དུན་ངེས་བསམས། 42

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། སྐྱེ་བའི་འཁོར་མོར་སྲོག་ཆགས་ནོམས།
ལས་ཀྱི་བི་རྣ་བས་ཀྱིས་དཀྲུགས་པས། ཀུ་མ་འབྲིང་ཞིང་འབྱུང་བའི་རིམ། 43

སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་དབྱལ་བ་ཡངས་པའི་རྡོ་ཡི་ཟླེགས་བུ་ལ།
བདེ་མེད་ལས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་བསལ་བའི་ཏིགས་ཅན་བཟོང་དགེ་གིས།
སྐྱེ་དང་འཆི་བར་རབ་སྨོས་ཡི་གེ་དག་ཏུ་བཀོད་གྱུར་པ།
འདི་དག་ནོམས་ནི་ལགས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་བསྐྱོད་པ་མིན། 44

གང་གིས་མངལ་ནས་བཅོམས་ཏེ་རིམ་ཀྱིས་སྐྱེང་དང་གི་དང་འཇིག་པའི་དུས་
ནོམས་དག།
གང་ཏུ་ཡང་ནི་ཕྱས་ཀྱི་རྟེས་རིམ་གཞན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ།
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་ནི་བས་དག་གི་རབ་མང་སྡུད་བས་ནོམ་པར་བཀྲ་བ་དག།
གཀོད་པ་འདི་ནི་མ་བྱའི་སྐྱོ་ཡི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་
འགྱུར། 45

དེ་ལྟར་བསམས་ཏེ་སྟོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་སྐབས་བཟང་པོ་དང་པོའི་ནོམ་གནས་
རབ་གནས་པ།
མི་བཟད་འབང་མོའི་དངོས་པོ་བནོག་པས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་
མེད་ཅིང་གྱུར།
སྟོན་ལས་ཁང་པ་དག་པོ་རབས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་དག་པའི་ཟླ་ཤེའི་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བས་ནས།
འཁོར་བ་དག་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་པས་དེ་ཙ་ཅན་བཞིན་དེ་ཡི་སྲོག་ཤི་བཏང་བར་
གྱུར། 46

सा प्रदध्यौ भगवतः प्रसादात् तन्मयस्मृतिः।
जन्मान्तराधिवासेन बुद्धालम्बनमानसा ॥ ४२ ॥

अहो कर्म्मोर्म्मिभिः क्षीणैः[1] संसारमकराकरे।
जन्मावर्त्तेषु जन्तूनां मज्जनोन्मज्जनक्रमः ॥ ४३ ॥

पुंसां ललाटविपुलोपलपट्टिकासु
निःशर्मकर्म्मघटितप्रकटाङ्कटङ्कैः।
न्यस्तानि जन्ममरणप्रसराक्षराणि
नैतानि पाणिपरिमार्ज्जनया चलन्ति ॥ ४४ ॥

इयं कर्म्मायत्ता प्रचुरविचवैचित्रचरचना
नराणां मायूरच्छदपटलतुल्या परिणतिः।
यया गर्भारम्भे क्रमनिपतने वृद्धिसमये
क्षये वा नान्यत् प्राभजत[2] तनुलेखाच्छविरपि ॥ ४५ ॥

सञ्चिन्त्याथ पुरः प्रवृत्तसुदृशासन्नावसन्नस्थितिं
प्राप्तेवासमदासभावकलनावैलक्ष्यनिस्यन्दताम्।
आधाय प्रणिधानधाम्नि धवले सद्धर्म्मशुद्धां धियं
संसारे विचिकित्स्य एव मलिनं तत्याज सा जीवितम् ॥४६॥

32

१ Orig. अहो कर्म्मोर्विनर्मोनैः।
२ Orig. नान्यवजति।

དེ་ནས་མཐོ་རིས་སྡུག་ཚོགས་ཉེ། སིང་ཀ་ལ་ཡི་གླིང་དུ་དེད།
འོ་མའི་ཀྱོ་མཚོར་རླབ་ཡི། རི་མོ་བཞིན་དུ་རབ་ཀས་ལ་སྐྱེས། 47

དེ་ཧི་མངལ་ཉུགས་སྐྱེས་པའི་དུས། མཁའ་ལ་སྡུ་དིག་ཆར་པ་གཡོས།
སིང་ཀ་ལ་བདག་ཉ་མོ་དེ། ཐུ་དིག་འབྲི་ཤིང་ཞེས་པར་གྱུར། 48

དེ་ཧི་ཆེ་བར་སྐྱེས་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་འཛོ་སྐྱེ་ཀ་འཛིན།
ཡན་ལག་ནོམས་ཀྱི་ནོར་འབྱེད་ཀྱིས། ཆོག་ཤེས་བཞིན་དུ་ལང་ཚོ་ཐོབ། 49

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མཉན་ཡོད་ཀྱི། ཁྱོང་ཁྲེད་པ་ཡི་ཆོང་ན་ནོམས།
ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་རབ་བསླལ་ནས། སིང་ཀ་ལ་ཡི་གླིང་དུ་སོང་། 50

དེ་ཧི་དེ་དག་མཚན་མོའི་མཐར། རབ་སད་ངལ་བསོས་དགའ་བ་ཡིས།
ཆོས་དོན་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བཅིངས་པ།ས་ངས་ཀྱིས་གསུངས་བླུ་དྲུ་བླངས།51

ཡོ་བྱད་བ་གམ་ལ་གནས་པ། མི་བདག་བྱ་སོས་ནོ་བ་ཡིས།
བདུད་ཚེ་དེ་ཐོས་དེ་དག་ནོམས། བཀུག་སྟེ་འདི་དག་ཅི་ཞེས་དྲིས། 52

རབ་དགའ་ལྷན་མས་དེ་ལ་དེས། འདི་ཧི་སངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། རང་བཞིན་དུ་འོས་གསུང་ཞེས་སྨྲས། 53

སངས་ཀྱིས་མངོན་བརྗོད་ཐོག་གྱིས། དེ་ཧི་སྐུ་ལོང་གིས་བཀྱེན་ལུས།
ཡང་དག་རིག་པ་ལེགས་ལྡན་མཐུ། རབ་དུ་བསྟེད་པའི་ས་གཞིར་གྱུར། 54

ततः सा सिंहलद्वीपे समीपे स्वर्गसम्पदाम् ।
चन्द्रलेखेव दुग्धाब्धौ दिव्यद्युतिरजायत ॥ ४७ ॥

आधानजन्मनस्तस्य[१] मुक्तावर्षे दिवश्च्युते ।
साभूत् मुक्तालता नाम सिंहलाधिपतेः सुता ॥ ४८ ॥

सा पुण्यमिव लावण्यं वहन्ती दृष्टिमागता ।
लेभे विवेकेनाज्ञानां सन्तोषमिव यौवनम् ॥ ४९ ॥

ततः कदाचिद्वणिजः श्रावस्तीपुरवासिनः ।
मकराकरमुत्तीर्य्य सिंहलद्वीपमाययुः ॥ ५० ॥

ते तत्र रात्रिपर्य्यन्ते विश्रान्तिसुखमाजगुः ।
धर्म्मार्थगाथासन्नद्धप्रबुद्धबुद्धभाषितम् ॥ ५१ ॥

तदन्तःपुरहर्म्यस्था श्रुत्वैव श्रवणामृतम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ तानानाय्य नृपात्मजा ॥ ५२ ॥

ते तामूचुः प्रमुदितामिदं बुद्धस्य भाषितम् ।
स्वभावार्हं भगवतः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः ॥ ५३ ॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव पुलकालङ्कृताकृतिः ।
सा बभूव समुद्भूतसम्बिद्ब्यानुभावभूः ॥ ५४ ॥

---

१ Is it आधाने जन्मनस्तस्याः ?

ཐུབ་དེ་སྨིན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན། མ་བྱང་ཞིག་དུ་དེ་ངངས་ནས།
ཟངས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་ཞེས་བའོ། སྐུ་ཞེས་ཡང་ཞི་དེ་ལ་སྨྲས། 55

དེ་ནས་དེ་ལ་དད་པ་དག། སྐྱེས་བུ་གསུམ་པ་དེ་དག་གིས།
བསོད་ནམས་ངང་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྐྱོང་བའི་ལྷག་ཤེས་ལྷུས་སྐྱེས། 56

དེ་ནས་དེ་ཡི་གཏམ་གྱིས་དེ། སྡུང་སྐྱེས་དག་ག་ཙོག་པ་ཐོབ།
བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་དུ་གཟོལ་བ་ཡི། སྐྱིངས་ཡིག་དེ་དག་ནོམས་ལ་བསྐྱངས། 57

དུས་ཀྱི་ཆུ་གཏེར་ཡང་དག་བསྐྱལ། ངང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཐོབ་ནས་དེས།
བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་བྱག་འཚལ་ཏེ། དེ་ཡི་གཏམ་བཤད་སྐྱོང་ཡིག་ཐུལ། 58

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་ཞུས། དེ་ནི་མངོན་ཉིད་ཁྱེན་བྱུང་ཀུང་།
སྐུ་དེག་འབྲི་ཤིང་ལ་བཆོ་བཟོ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྐྱིངས་ཡིག་བསྒྲགས། 59

ཀྱེ་མ་བསོད་ནམས་ཆོང་ཐོང་དག་གི་ཆེད་ཡང་གྱུར་པ་ཁྱོད་ནི་དུན་པ་ཉིད།
ཀུན་དང་གཅིག་པ་དང་ནི་སྐྱེ་བ་འཛོམས་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱན་བཟང་ཅི་ཡང་ཡིན།
བཅོ་ལྔ་ལས་བྱང་གཏོ་ཀྱི་དོན་བས་ཁྱེད་བསྐྱན་ཡང་དག་དེག་པ་མྱོང་བའི་ས།
བཅོ་ལྔ་ཁོ་ནའི་དེ་བདག་ཉིད་ཅི་ཡང་དག་ཙོག་ཤམ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན། 60

དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་སྐྱིངས་ཡིག་དོན། བཅོམ་ལྡན་ངང་གིས་རྡོག་རྩུར་ནས།
ཆང་ཐང་འཚོམས་པའི་དོད་ཅར་གྱིས། སྤྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དག་གསལ་མཛད། 61

उन्मुखी सा मयूरीव शब्दैरेव पयोमुचः।
क एष भगवान् बुद्ध इति पप्रच्छ तान् पुनः ॥ ५५ ॥

ततस्ते निखिलं तस्यै श्रद्धासम्वर्द्धितादराः।
न्यवेदयन् पुण्यमयीं भगवच्चरितस्थितिम् ॥ ५६ ॥

अथ सा तत्कथावातप्राग्जन्मकुशलोदया।
विज्ञप्तिलेखं प्रददौ तेषां भगवतः कृते ॥ ५७ ॥

कालेन सिन्धुमुत्तीर्य्य सम्प्राप्तास्ते[1] निजां पुरिम्।
प्रणम्यावेद्य तद्वृत्तं ददुर्लेखं महात्मने ॥ ५८ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञः पूर्व्वमेव विभाव्य तत्।
मुक्तालतायाः कृपया स्वयं लेखमवाचयत् ॥ ५९ ॥

अहो स्मरणमेव ते किमपि पुण्यपण्यं सतां[2]
भवति भवभैषजं व्यसनतापतृष्णापहम्।
भवन्मयकथाक्रमोपनतसम्विदास्वादभूः
स एष भगवन् महानमृतसंविभागो मम ॥ ६० ॥

इति संक्षिप्तलेखार्थं विभाव्य भगवान् स्वयम्।
ईषत्स्मितत्विषा सत्त्वप्रकाशमदिशद्दिशाम[3] ॥ ६१ ॥

१ Orig. कालेनीयन्धसमुत्तीर्य्य प्राप्तस्ते। २ Orig. पुण्य चात्यतम्।
३ Orig. प्रकाशमदशधिशम्।

དེ་ནས་འདོད་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་། རི་མོ་མཁན་གྱིས་མི་ནུས་པའི།
བང་གི་རྒྱུ་གཟུགས་བསལ་བགོད། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ནི་དེ་ལ་སྨྲོངས། 62

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་སྐྱེ་ནས་ཡང་། ཚོང་པ་དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞོན།
སིང་གལ་ཡི་གླིང་ཐྱིན་ནས། དེ་ལ་ཐང་སྐུ་རབ་དུ་བསྟན། 63

གསེར་གྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་བགོད། བསལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་མཐོང་ནས།
དེ་ལས་བྱང་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས། སྐྱེ་བོ་དགོངས་པ་ཀུན་བཞིན་བྱང་། 64

དེ་ཡི་དོག་ཏུ་བྱེས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཕྲོ་མཐོང་ཐུབ་པ།
སྐུབས་སུ་འགྲོ་བགྱིར་གསུངས་དག་དང་། བསྟན་པའི་གནས་ནི་ལྔ་ཡང་ངོ་། 65

ཡུགས་ལས་འབྱུང་དང་ལྡོག་བཅས་བའི། རྣེག་ཅིང་འགྲིལ་བར་འབྱུང་དང་བཅས།
དེ་བཞིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བགྱིད། མཆོག་གི་བདུད་རྩིས་རྒོགས་གྱུར་བའི། 66

དེ་ཡི་སྡེང་དུ་ལེགས་ཟཕདད་ནི། གསེར་གྱི་ཡི་གེ་རབ་མཛེས་པར།
དགོངས་པ་མཉམ་གཞན་གཞུག་བཅོམ་ལྡན་འདས། རང་གི་བཀོད་པས་མཛེས་གྱུར་པ། 67

སྐྱེ་དང་འཆི་བའི་ཅོར་མོངས་ཀྱིས་བཏབ་གཏུང་བ་དྲག་ཏོ་རབ་གྱིས་དག།
མི་བཟད་ཡུལ་ནི་གཤེ་བའི་སྐྱེལ་གྱི་འཕྲེང་བས་དགྱེས་ཤིང་དགྱུགས་གྱུར་པ།
རབ་དིན་རབ་ཀྱིས་རབ་རྣོངས་ཐུགས་གྱི་ཁང་པ་འདི་ལས་ཐྱིར་ཕྱོགས་ལ།
སངས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སོང་ཞེག་དེར་ནི་སྒྲིབ་ལ་འཇིགས་པ་མེད། 68

ततश्चिचकराशक्यां प्रभावैरनुपूरिताम्।
भगवान् प्राहिणोत् तस्यै न्यस्तां स्वप्रतिमां पटे ॥ ६२ ॥

पुनः प्रवहणारूढ़ा वणिजस्ते तदाज्ञया।
अवाप्य सिंहलद्वीपं तस्यै पटमदर्शयन् ॥ ६३ ॥

हेमसिंहासनन्यस्ते पटे दृष्ट्वा तथागतम्।
जनस्तन्मयताध्यानादेकीभावमिवायया ॥ ६४ ॥

अधस्तात् लिखितं तस्मिन् पुण्यप्राप्तमदृश्यत।
तिस्रः शरण्या गतयः पञ्च शिक्षापदानि च ॥ ६५ ॥

सप्रतीत्य[1]समुत्पादः सानुलोमविपर्ययः।
आर्य्याष्टाङ्गस्तथामार्गः परमामृतनिर्भरः ॥ ६६ ॥

स्वयं भगवता न्यस्तं तस्योपरि सुभाषितम्।
शोभते भावनालीनं भाजिष्णुकनकाक्षरम् ॥ ६७ ॥

विषमविषयालोलव्यालावलीवलयाकुलात्
तरुणतिमिरान्निष्क्राम्यास्मात् प्रमोहाज्जृहात्।
जननमरणक्लेशावेशप्रवृत्तपृथुव्यथा
व्रजत शरणं बौद्धं धर्म्मं नाच भवाद्भयम् ॥ ६८ ॥

---

१ Orig. वस्तीत्य०।

དག་ཅིང་གྱོལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་ལ། ས་ཡི་བདག་པོའི་བྱ་མོའམ་བལྟས།
ཐོག་མེད་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི། མི་ཤེས་བཞི་ཚགས་བཏང་གྱུར། 69

རབ་མཐོ་གསེར་ཞུན་ལྟ་བུར་མཛེས་པའི་སྐུ།
ཟླ་མཛེས་དཔྱང་པ་ཟུམ་མོའི་བར་མཐོན་དགའ།
བསམ་གཏན་ལ་ཚགས་ཐྱེད་ཀི་ཟླམ་བའི་སྐྱེན།
མཛེས་སྡུག་གྱོན་བཞིན་རབ་དུ་མཐོ་བའི་ཤང་ཟམ། 70

རི་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཛེས་པར་རྟོགས་བྱ་བ།
གྱོན་མེད་སྟེགས་གྱི་ཞགས་པ་རིང་དུ་འཕྱང་།
པུན་མཚམས་སྦྱིན་ཚགས་ལྟ་ཡི་རི་བོ་བཞིན།
ལོ་འདབ་གསར་བའི་ཕྱད་དམར་ནི་བཟམ་མཚན། 71

འོད་ཀྱིས་ཉོགས་ལ་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་སྟོད་པ་བཞིན།
ཞལ་ཀྱི་ཟླ་བས་ཀུན་དགའ་སྟིན་པར་བཆོད།
བཟོད་པའི་ཡོན་དུན་ས་ལ་སྤྲོས་པ་བཞིན།
བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་སྐལ་བཟང་ལན་གསུམ་དུ། 72

བསྐོང་ནས་བདུད་བས་ཇི་བའི་ས་ལྟུབ་དག།
འཕྱང་བ་མཁའ་ཚོས་ལ་རེགས་དེས་མཐོང་ནས།
སྐྱིང་པོ་མེད་པའི་ལྷས་ལ་བལྟ་བ་སྐྱངས།
བདེན་པའི་མཐུ་ནི་དམ་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར།། 73

Pingala Chhandah Sútra, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	Rs.	0	12
Prithiráj Rásau, (Sans.) Part I, Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each		2	4
Ditto (English) Part II Fasc. I		0	12
Prákrita Lakshanam, (Sans.) Fasc. I		1	8
Parásara Smriti (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—6, Vol. II, Fasc. 1—4, Vol. III. Fasc. I @ /6/ each		4	14
Parásara, Institutes of (English)		0	12
Srauta Sútra of Apastamba, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each ..		4	8
Ditto Aśvaláyana, (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each ..		4	2
Ditto Látyáyana (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each ..		3	6
Ditto Sánkháyana (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—7, Vol. II, Fasc. 1—2, @ /6/ each		3	6
Sáma Veda Samhitá, (Sans.) Vols. I, Fasc. 3—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8. @ /6/ each Fasc.		13	2
Samkhya Sutra Vritti (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Sáhitya Darpana, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Sánkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each ..		0	12
Sarva Darśana Sangraha, (Sans.) Fasc. II		0	6
Sankara Vijaya, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only) ..		0	6
S'rí Bháshyam, (Sans.) Fasc. I—II		0	12
Suśruta Samhitá, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each		1	8
Taittiríya Áranya (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each		4	2
Ditto Bráhmana (Sans.) Fasc. I—XXIV @ /6/ each		9	0
Ditto Samhitá, (Sans.) Fasc. II, IV—XXXV @ /6/ each ..		10	2
Ditto Prátiśákhya, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Táṇḍya Bráhmana, (Sans.) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Tattva Chintámaṇi, Vol. I, Fasc. 1—9; Vol. II, 1—6 (Sans.) @ /6/ each		5	10
Tul'sí Sat'saí, (Sans.) Fasc. I—III		1	2
Uttara Naishadha, (Sans.) Fasc. III, V—XII @ /6/ each		3	6
Uvásagadasáo, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/		4	8
Varáha Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—XIII @ /6/ each		4	14
Váyu Puráṇa, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VII, @ /6/ each Fasc.		4	14
Vishnu Smriti, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each		0	12
Vivádáratnákara, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Vrihannáradíya Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/		1	14
Yoga Sútra of Patañjali, (Sans. & English) Fasc. I—V @ /14/ each ..		4	8

Tibetan Series.

Sher-Phyin Vol. I, Fasc. 1—5 Vol. II, Fasc. I @ 1/ each		6	0
Rtogs brjod dpag bsam ljhari S'iñ (Tibetan & Sans.) Fasc. I—III @ 1/ ..		3	0

Arabic and Persian Series.

'Alamgirnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each ..		4	14
Ain-i-Akbarí, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each		22	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)		12	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each		37	0
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..		7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4to., thin paper ..		4	8
Catalogue of Persian books and MSS. in the library of A. S. B., Fasc. I		1	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each		21	0
Farhang-i-Rashidí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each		14	0
Fihrist-i-Túsí, or, Túsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each		3	0
Futúh-ul-Shám Waqidí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Haft Asmán, History of the Persian Mansawí (Text) Fasc. I ..		0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each ..		4	8
Iqbálnámah-i-Jahángírí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Isabáh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each		38	4
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, 1—9 Vol. III, 1—5 @ /6/ each		8	10
Maghází of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Muntakhab-ul-Tawáríkh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each ..		5	10
Muntakhab-ul-Tawáríkh (English) Vol. II, Fasc. I—V @ /12/ each ..		3	12

(*Turn over.*)

Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..	Rs.	7	4
Mu'ásir-i-'Alamgírí (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each ..	..	2	2
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I	..	0	6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandarí, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each ..		1	8
Riyazu-s-Salátín, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/ each		7	0
Tabaqát-i-Násirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each		10	8
Tárikh-i-Fíruz Sháhí of Ziau-al-dín Barní (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Tárikh-i-Baihaqí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Tárikh-i-Firozsháhí, of Shams-i-Siráj Afíf, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Wis o Rámín, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II. Fasc. I—VIII @ /6/ each ..		6	6
Tázak-i-Jahángírí (English) Fasc. I		0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1.	Asiatic Researches. Vols. VII, IX to XI; Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ /10/ each ..	Rs. 80	0
	Ditto Index to Vols. I—XVIII	5	0
2.	Proceedings of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /4/ per No.; and from 1870 to date @ /6/ per No.		
3.	Journals of the Asiatic Society, for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (6), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6) 1886 (8), 1887 (7). @ 1/ per No. to Subscribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers,			
	N. B. The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.			
4.	Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 ..		3	0
5.	General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863-64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)		1	8
6.	Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No. J. A. S. B., 1868)		1	8
7.	Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)		3	0
8.	Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II, Vocabulary, by R. B. Shaw (Extra No., J. A. S. B., 1878) ..		3	0
9.	Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882)..		3	0
5.	Anis-ul-Musharrahin		3	0
6	Catalogue of Fossil Vertebrata		2	0
7.	Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal		3	8
8.	Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev. W. Taylor		2	0
9.	Han Koong Tsew, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis ..		1	8
10.	Iṣṭiláhát-uṣ-Súfiyah; edited by Dr. A. Sprenger, 8vo.		1	0
11.	Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each ..		32	0
12.	Jawámi-ul-'ilm ir-riyází, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ..		2	0
13.	Khizánat-ul-'ilm		4	0
14.	Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each		40	0
15.	Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each		18	0
16.	Purana Sangraha, I (Markandéya Purana), Sanskrit		1	0
	Sharaf-ul-Islám		4	0
	Grammar of Chaucer by Csoma de Körös		10	0
	[illegible]		2	0
	[illegible] by Lieut.-Col. G. E. Fryer		2	0
	[illegible] @ 1/ each		1	0
	[illegible]		2	0
	[illegible] payable [illegible]			

BIBLIOTHECA INDICA:

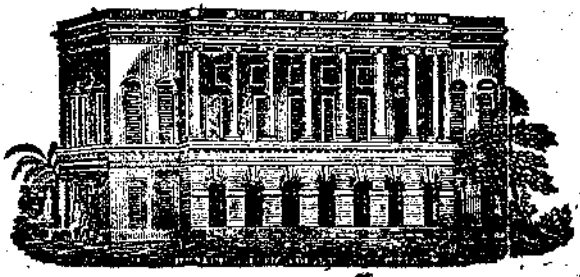
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 839.

THE

AVADÁNA KALPALATÁ.

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYABHUSHANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. IV.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1894.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. KEGAN PAUL, TRENCH, TRÜBNER & CO., LD.

PATERNOSTER HOUSE, CHARING CROSS ROAD, LONDON, W. C., AND

MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	Rs.	1	8
*Agni Puráṇa, (Text) Fasc. II—XIV @ /6/ each ...	...	4	14
Aitareya Áraṇyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ...	...	1	14
Ayu Bháshyam, (Text) Fasc. I—II	...	0	12
Aphorisms of Sándilya, (English) Fasc. I	...	0	6
Ashtasáhasrikā Prajñapáramitá, (Text) Fasc. I—VI @ /6/ each ...	...	2	4
Aśvavaidyaka, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	...	1	14
Avadána Kalpalatá, (Sans. and Tibetan) Vol. I, Fasc. I–III; Vol. II. Fasc. I—II @ 1/	...	5	0
*Bhámati, (Text) Fasc. II—VIII @ /6/ each	...	2	10
Brahma Sútra, (English) Fasc. I	...	0	12
Bṛihaddevata (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	...	1	8
Bṛihadharma Puráṇa, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	...	1	8
Bṛihatsaranyaka Upanishad (English) Fasc. II—III @ /6/ each ...	...	0	12
Chaitandya-Chandrodaya Nátaka, (Text) Fasc. II—III @ /6/ each ...	...	0	12
*Chaturvarga Chintamani (Text) Vols. II, I—25; III. Part I, Fasc. 1—18. Part II, Fasc. 1—9 @ /6/ each	...	19	8
*Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II	...	0	6
*Hindu Astronomy, (English) Fasc. II—III @ /6/ each	...	0	12
Kála Mádhaba, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	...	1	8
Kátantra, (Text) Fasc. I—VI @ /12/ each	...	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each ...	...	10	8
Kúrma Purana, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	...	3	6
*Lalita-Vistara, (Text) Fasc. III—VI @ /6/ each	...	1	8
Ditto (English) Fasc. I—III @ /12/ each	...	2	4
Madana Párijáta, (Text) Fasc. I—XI @ /6/ each	...	4	2
Manutiká Sangraha, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	...	1	2
*Márkandeya Puráṇa, (Text) Fasc. IV—VII @ /6/ each	...	1	8
Márkandeya Puráṇa, (English) Fasc. I—III @ /12/ each	...	2	4
*Mimámsá Darsana, (Text) Fasc. III—XIX @ /6/ each	...	6	6
Nárada Smriti, (Text) Fasc. I—III @ /6/	...	1	2
Nyayavártika, (Text) Fasc. I—II	...	0	12
*Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4—6; Vol. II, Fasc. 1—6; Vol. III, Fasc. 1—6; Vol. IV, Fasc. 1—8 @ /6/ each	...	8	10
*Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	...	1	8
Nyayabindutika, (Text)	...	0	10
Nyáya Kusumánjali Prakarana (Text) Vol. I, Fasc. 1—6; Vol. II, Fasc. 1—2 @ /6/ each	...	3	0
Parishishta Parvan, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ...	...	1	14

जिनप्रतिकृतिं पुण्यां पश्यन्ती पार्थिवात्मजा ।
अनादिकालोपचितां मुमोचाज्ञानवासनाम् ॥ ६९ ॥

प्रांशुं कवतकाञ्चनकान्तकायं
सुस्कन्धमाजानुभुजाभिरामम् ।
ध्यानावधानार्थनिमीलिताक्षं
लावण्यधारायिततुङ्गनासम् ॥ ७० ॥

स्वभावभव्यं प्रविभासमानं
प्रलम्बनिर्भूषणकर्णपाशम् ।
बालप्रवालारुणवल्कलाङ्कं
संसक्तसन्ध्याभ्रमिवामराद्रिम्[1] ॥ ७१ ॥

त्विषा दिशां शीलमिवादिशन्तं
आनन्ददानोद्यतवक्त्रचन्द्रम् ।
क्षमागुणं क्षामिव शिक्षयन्तं
पुण्योचिता सा सुभगं विलोक्य ॥ ७२ ॥

प्रणामपर्य्यन्तकपोलचुम्बि-
कर्णोत्पलानां परिवर्त्तनेन ।
निरस्य निःसारशरीरतृप्तिं
सत्यानुभावं परमं प्रपेदे ॥ ७३ ॥

33 १ Orig. °मिवद्रिम् ।

བྱིན་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དག།
རབ་དུ་གསལ་བྱས་དེ་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མཐུད་ནི་ཆོམ་བཞམས་ཤིང་།
ཡ་མཚན་དགུད་བའི་སར་ཡིས་མངོན་པར་སྨྲས། 74

ཀྱེ་མ་སྨོངས་པའི་སྐྱེ་ཚེན་འཕྲོག་བྱེད་པའི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སྐུ།
རིང་དུ་གནས་ཀྱང་ཆོམ་པར་བྱོས་པ་ཡི།
དཔལ་འདི་དག་གི་བའི་ཆུ་སྐྱེས་དག་ལ་སྟེན། 75

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྤྲིད་བསྒྲལ་དམ་པ་ཡིས།
སྟོན་ལམ་ཐོག་ཅིང་ནང་གི་བྱེད་པས་དང་།
ཀྱེ་མ་སྐྱེད་པའི་ཡོངས་གཏུང་ཞེ་བའི་སྐྱབ།
ཞེ་བའི་བདུད་རྩིའི་ཆུ་ཟོ་དང་འཕྲུང་བཞིན། 76

འདི་བཞིན་དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྡན་ལ། སྐུ་དེབ་རིན་ཅེན་ནོམས་ཀྱི་སྐྱེས།
དགེ་འདུན་མཆོད་སྐྱང་ཚོང་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་ལ་བསྐུང་བདང་བར་གྱུར། 77

དེ་དག་ཆུ་གཏེར་ཅེ་སྐྱོལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཏུང་དུ་ཕྱིན།
དེ་ཡི་སྐུ་དེབ་རིན་ཅེན་ཚོགས། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་དེ་ལ་སྐྱལ། 78

དེར་ནི་ཚོང་པས་དེ་ཡི་གཏམ། བཤད་པ་ཐོས་ནས་དགེ་སྐྱོང་ནི།
ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བས་དྲིས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་བྱོམ་བས་གསུངས། 79

स्रोतःसमापत्तिफलप्रकाशं
सासाद्य तत्र क्षणलब्धबोधिः।
विचिन्तयन्ती सुगतप्रभावं
समभ्यधादिस्मयहर्षभूमिः॥ ७४॥

अहो महामोहतमोहरेण
दूरस्थितेनापि तथागतेन।
प्रसह्य भास्वद्वपुषार्पितेयं
विकाशलक्ष्मीः कुशलाम्बुजस्य॥ ७५॥

तीर्णो भवः सत्प्रणिधानमात्रं
प्रसन्नमन्तःकरणं[1] क्षणेन।
अहो नु तृष्णापरितापशान्त्यै
समुच्छलन्तीव शमामृतौघाः॥ ७६॥

इत्युक्त्वा सा भगवते मुक्तारत्नान्युपायनम्।
वितीर्य सङ्घपूजायां विससर्ज वणिग्जनम्॥ ७७॥

ते मरुद्धिमुत्तीर्य प्राप्ता भगवतोऽन्तिकम्।
तन्मुक्तारत्ननिकरं प्रणम्यास्मै न्यवेदयन्॥ ७८॥

वणिग्भिः कथितां श्रुत्वा तत्कथां तत्र भिक्षुणा।
आनन्दनाम्ना पृष्टोऽथ बभाषे भगवान् जिनः॥ ७९॥

---

१ Orig. प्रदयन्तःकरणम्।

བྱོན་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དག།
རབ་རུ་གསལ་བྱས་དེ་ཆོ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མཐུང་ནི་ཧཱ་ཧཱ་ཧཱ

स्रोतःसमापत्तिफलप्रकाशं
सासाद्य तच्च क्षणलब्धबोधिः।
विचिन्तयन्ती सुगतप्रभावं
समभ्यधाद्विस्मयहर्षभूमिः॥ ७४॥

अहो महामोहतमोहरेण
दूरस्थितेनापि तथागतेन।
प्रसह्य भास्वद्वपुषार्पितेयं
विकाशलक्ष्मीः कुशलाम्बुजस्य॥ ७५॥

तीर्णो भवः सत्प्रणिधानमात्रं
प्रसन्नमन्तःकरणं[1] क्षणेन।
अहो नु तृष्णापरितापशान्त्यै
समुच्छलन्तीव शमामृतौघाः॥ ७६॥

इत्युक्ता सा भगवते मुक्तारत्नान्युपायनम्।
वितीर्य्य सङ्घपूजायां विससर्ज वणिग्जनम्॥ ७७॥

ते महोदधिमुत्तीर्य्य प्राप्ता भगवतोऽन्तिकम्।
तन्मुक्तारत्ननिकरं प्रणम्यास्मै न्यवेदयन्॥ ७८॥

वणिग्भिः कथितां श्रुत्वा तत्कथां तच्च भिक्षुणा।
आनन्दनाम्ना पृष्टोऽथ बभाषे भगवान् जिनः॥ ७९॥

---

१ Orig. प्रदयन्तःकरणम्।

གང་འདི་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་དུ་སྨོན། རོ་ཅིག་ཞེས་འབང་མོད་གྱུར།
དེ་ཉིད་རྒྱུ་དེ་གཞི་ཤིང་དུ། སྨོན་པས་དག་པའི་ཡས་ཀྱིས་སྐྱེས། 80

ཞོར་ཆེན་ཞེས་པའི་ཚོང་པ་ནི། བར་ཁ་སིང་སྐོན་བྱུང་གྱུར།
དེ་ཡི་ཐྲིབ་ཐབས་བསོད་ནམས་ཅན། རིན་ཅེན་སྣ་ཚོགས་ཞུ་བར་གྱུར། 81

བདག་པོ་སྣ་པ་ཉིད་གྱུར་ཚོ། བྱང་མེད་དེ་ཡིས་མཆོད་རེག་རྩིར།
དོ་ཤལ་ཆེན་པོ་གུས་ལྡན་པས། མཆོད་པ་བྱས་ནས་སྐལ་བར་གྱུར། 82

བསོད་ནམས་ཆེས་སྨིན་དེས་ཉིད། སིང་གཱ་ལ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
བྱ་མོ་ཐུ་རེག་འཐྲི་ཤིང་གྱུར། ཡོངས་སུ་ཟུ་འཁ་འདས་པ་ཐོབ། 83

དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཉན་ལ་ནི། ཐུགས་བས་ཀྱིགས་ཤིང་རྣོངས་གྱུར་ནས།
མཆོད་ལ་སྨོན་ཅིང་སྐྱིན་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་ཡུན་རིང་འབང་མོད་གྱུར། 84

དགེ་དང་ཞི་དགེའི་ལས་གང་གང་། སྐྱེ་བའི་ཞིང་ལ་སྐྱེ་བོས་བཏབ།
དེ་དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱོད། 85

དགེ་བ་གླགས་པའི་མེ་དོག་དཔལ་རབ་འབར།
ལེགས་དཔུང་འབྱུ་ཡི་ཚོགས་བསྐྱེད་ཚོས་ཀྱི་འཁྲིལ་ཤིང་མི་ནམས་ཀྱིས།
སྐྱེག་དང་ཉོན་མོངས་ཅ་བ་འབྱུལ་ཞིང་ལྷུང་དང་སྐོངས་པ་དང་།
མཐའ་ཡས་ཡོངས་སུ་གདུངས་བྱུང་དུག་གི་འཁྲིལ་ཤིང་དགའ་ཀྱང་ཡིན། 86

यासौ पुरा रोहिताख्या दासी शाक्यगृहेऽभवत्।
सैव मुक्तालता जाता सत्कर्म्मप्रणिधानतः ॥ ८० ॥

अभून्महाधनो नाम वाराणस्यां वणिक् पुरा।
तस्य रत्नवती नाम पत्नी पुण्योचिताभवत् ॥ ८१ ॥

सा पत्यौ पञ्चतां याते निःपुत्रा स्तूपशेखरे।
पूजां कृत्वा महाहारं भक्तियुक्ता न्यवेदयत् ॥ ८२ ॥

तेन पुण्यविपाकेन सिंहलाधिपतेः सुता।
जाता मुक्तालता सैव प्राप्ता च परिनिर्वृतिम् ॥ ८३ ॥

सैव जन्मनि चान्यस्मिन्नैश्वर्य्यमदमोहिता।
पूजाधिष्ठेपदक्षाभूत् दासी तेनातिवत्सरम् ॥ ८४ ॥

जन्मभूमौ[1] जनेनाप्तं यद्यत्कर्म्म शुभाशुभम्।
तस्य तस्य स तद्रूपं भुङ्क्ते परिणतं फलम् ॥ ८५ ॥

निखिलकुशलमूला कीर्त्तिपुण्योज्ज्वलश्रीः
शुभफलभरकृतिर्धर्म्मवल्ली नराणाम्।
भवति च विषवल्ली किल्विषक्लेशमूल-
भ्रमनिपतनमोहानन्तसन्तापहेतुः ॥ ८६ ॥

१ Orig. जन्मते।

རབ་ཚོན་རྒྱ་ངམ་དུ་གསལ་འཁོར་གི་ཤིན་ཏུ་གདུང་བ་འདིར།
དྲག་པོར་རྩེར་སྐུ་གདུང་ལྷན་སྒོག་པ་སྟེག་པ་བོར་ཅིག་སྐྱེ་བོ་དག།
དཀའ་དུ་བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མཛོད་ཅིག་བསོད་ཀོས་བསྟེན་པ་རྣམ་གཅི།
བསོད་ནམས་བདུད་རྩིས་བླུན་བའི་བསོད་ནམས་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་གི་ས་གཞི་
བསིལ། 87

དེ་ལྟར་སྟོན་ལས་དམ་པའི་འབྲས། བཤད་པ་ཡིས་ནི་གདམས་ངག་འདི།
དགེ་སྦྱོང་ཆོམས་ནི་གྱས་པའི་སྐྱེད། བཅོམ་ལྡན་རང་གིས་མཛད་པ་ཡིན། 88

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏོག་ས་བཙོད་པ་དཔག་བསམ་འཕྲིན་ཤིང་ལས་སྒྲུབ་ཀའི་ཏོག་གི་རྣོག་པ་བཙོད་པའི་ཡལ་འདས་སྟེ་བདུན་པའོ།།

सन्तप्तेऽस्मिन् खरतरमरुत्फारसंसारमार्गे
पापं पापं त्यजत जनताः सक्रतीव्रानुतापम् ।
पुण्यं पुण्यं कुरुत सततं पुण्यपीयूषसिक्ताः
पुण्यच्छायातरुतलभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ ८७ ॥

इति सत्प्रणिधानस्य फलं कथयता स्वयम् ।
भिक्षूणामुपदेशोऽयं भक्त्यै भगवता कृतः ॥ ८८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मुक्तालतावदानं नाम सप्तमः पल्लवः ॥

Chapter VIII.

ཡལ་འདབ་བཅུ་པ།

དབལ་སྦྱིན་ཀྱི་རྟོག་བརྟེད་ཅེ།

1 །བསམ་པ་རིག་པ་ནོར་ཀྱི་ཐུགས་དགའ་ནི།
གཤེད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱིང་རྟེ་གྱིས།
བྱག་པོར་ཟྱུང་པ་ལ་ཡང་འདབ་ལྷུང་མཉེན།
ཞེ་སྡང་ཚ་གདུང་ལ་ཡང་ཤིན་དུ་བསིལ།

2 སྤྲོང་ཁྲེར་གྱེལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ལྷ་ཡི་གྲོང་ལྟར་གྱེ་ཆེར་སྡོམ།
ཁྱིམ་བདག་དབལ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ། རོར་སྦྱིན་ལྟ་བུ་བྱང་བར་བྱུར།

3 སྐྱེ་བོ་ལེགས་ལ་སྐང་ཞིང་རྟེགས། ཡོན་དག་ནོམས་ལ་གུས་པ་བཏང་།
དོགས་དུ་རོར་གྱི་གྱེགས་རྒྱེས་ཏེ། དམ་པ་ནོམས་ཀྱི་ལྷོ་ལ་ཏོད།

4 སྐུ་ཞིང་ཤིན་དུ་འཇིགས་པ་དང་། སྡོང་ཞིང་ལུ་ཅོར་སྐྱོག་པ་ཡི།
དུང་ཅིག་ལ་བཞིན་མི་བསྟན་ལ། དབལ་འབྱོར་ཡོན་དུ་སྡེབ་བར་བྱེད།

5 དེ་ལ་ནམ་ཞིག་ཟད་བྱེད་པ། ཐུབ་མི་བསྟན་གཅིག་ཀྱི་བློས།
དབེན་པར་དམན་པའི་གཏམ་ལ་ཚགས། བསོད་ནམས་དཀའ་ལ་སྡང་ལས་སྐྱེས། 5

अष्टमः पल्लवः ।

श्रीगुप्तावदानम् ।

कृतापकारेऽपि कृपाकुलानि
क्रूरेऽप्यलं पल्लवकोमलानि ।
द्वेषोष्मतप्तेऽप्यतिशीतलानि
भवन्ति चित्तानि सदाशयानाम् ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरोदारे पुरे राजगृहाभिधे ।
श्रीगुप्ताख्यो गृहपतिर्बभूव धनदोपमः ॥ २ ॥

द्वेष्टा सुजनविद्वेषी गुणेषु विरतादरः ।
सदा धनमदाध्मातः स जहास मतिं सताम् ॥ ३ ॥

कठिनेष्वतिवक्रेषु शून्येषु मुखरेषु च ।
शङ्खेष्विव खलेष्वेव लक्ष्मीर्दाक्षिण्यमाश्रिता ॥ ४ ॥

तं कदाचित् गुरुर्ज्ञातिपुत्रः क्षपणकः खलः ।
मिथः स्वैरकथासक्तः पुण्यद्वेषादभाषत ॥ ५ ॥

གང་འདི་བྱ་རྐོང་སྦྱངས་ཞེས་པའི། རི་ལ་དགེ་སློང་ལྟ་བསྒོམ་བསྐོད།
བདེ་གཤེགས་ཀུན་མཐུན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འགྲོ་གསུམ་མཆོད་བྱ་ཉིད་བྱུང་པ། 6

འདི་ཡི་རྟེ་འཕྲལ་མཆོག་དག་ནི། ཅི་ཡང་བདག་གིས་མ་དམིགས་ཏེ།
འོན་ཀྱང་ཆུན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་མཐོ་བ་ཐོས། 7

དཀའ་དུ་ནོམ་པར་མ་དྲུད་ཉིད། ཚ་རོལ་བཟློད་པའི་རྣེས་སུ་བཟོད།
སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་གྲགས་པ་ཡི། ལས་དུ་སོང་བའི་རྣེས་སུ་འགྲོ། 8

དེ་ཡི་བདུལ་ཞུགས་ཁ་སོགས་ཀྱིས། བཅས་པ་ཆུལ་འཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས།
ཆུ་སྐྱང་མི་སྐྱ་ཀོང་གཅིག་གིས། བདུལ་ཞུགས་བཟང་ནས་ཉ་ནོམས་ཟ། 9

དེས་ན་ཉེ་བར་བཀལ་བའི་སྣད། དེ་ལ་སྐྱ་བ་འགའ་ཞིག་བགྱི།
གཡོ་སྐྱུ་ཙམ་ནོམས་སྐྱུ་མ་ཡིས། ཆོང་ནས་ནག་ཁྲ་ཡང་ཡོངས་སམ་འགྱུར། 10

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཟློད་ཐོས་ནས། ལས་ཀྱིས་ཆོང་བའི་དབལ་སྐྱས་ནི།
སྟེག་པའི་གསང་ལ་མཆོང་བའི་སྣད། དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་རིགས་ཡིས། 11

ཆྱིམ་དུ་གསང་དོང་སེང་ལྡེང་གིས། སོལ་བ་རབ་འབར་གྱིས་ཟིངས་དང་།
དུགས་ལྡན་ཟས་ཀྱང་བྱས་ནས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་། 12

བཙུན་གྱིས་བསྐྱན་པའི་གུས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་མགྲོན་དུ་སོང་།
ཐམས་ཅད་ཚོས་དིག་ཀུན་མཐུན་གྱིས། དེ་བཞིན་གོ་ཞེས་འཛེམ་བཅས་གསུངས། 13

य एष गृध्रकूटाख्ये गिरौ भिक्षुशतैर्वृतः।
सर्व्वज्ञकीर्त्तिः सुगतस्त्रिजगत्पूज्यतां गतः ॥ ६ ॥

नैवास्य प्रतिभां काञ्चित् भव्यामुपलभामहे।
नोतः किन्नून्नतिं मूर्खैर्भगवान् भगवानिति ॥ ७ ॥

अविचार्य्यैव सततं परोक्तमनुभाषते।
गतानुगतिकः प्रायः प्रसिद्धसरणौ जनः ॥ ८ ॥

व्रतादिनियमस्तस्य दम्भ एव विभाव्यते।
अश्नाति मौनक्षत् मत्स्यानेकपदव्रतो वकः ॥ ९ ॥

तस्मात् तस्योपहासाय क्रियतां कापि वञ्चना।
मायामोहितो धूर्त्तानां परोऽपि परितुष्यति ॥ १० ॥

इति तेनोक्तमाकर्ण्य श्रीगुप्तः कर्म्ममोहितः।
पतितुं पापश्वभ्रेषु युक्त्या तदुपदिष्टया ॥ ११ ॥

प्रदीप्तखदिराङ्गारपूर्णां गूढां खदां गृहे।
कृत्वा सविषमन्नञ्च ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १२ ॥

तेन मिथ्याविहितया भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः।
विज्ञाय सर्व्वं सर्व्वज्ञस्तथेति प्राह सस्मितः ॥ १३ ॥

དུག་དང་མེ་སྦྱོར་ལ་ཁྲོས་པའི། ཁྱིམ་ཐབས་ཆོས་ཉིད་སྐྱ་བ་མོ།
གློས་ཉི་ཟླས་སུ་དོགས་པ་ཡིས། དཔལ་སྐས་ཀྱིས་ཉི་ཁྱིམ་དུ་བཅིངས། 14

དེ་ཤས་སྦྱོང་ཡུལ་མཁྱེན་བྱང་ཀུང་། འཇུག་བས་ཐུག་འོས་གདོང་བཞི་སོགས།
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཐུག་འཚལ་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་ངང་ཉིད་གཤེགས་པར་བྱུང་། 15

དཔལ་སྐས་ཀྱིས་ནི་བཅོམས་པ་དེ། གྲོང་ཁྱེར་དགུ་སྐྱེ་བོས་རིག།
སྟེགས་ཅན་ནོམས་ཀྱི་སྟེགས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྐས་ཀྱང་ལྷོགས་ནོམས་ཀྱི། 16

དེ་ཤས་དགེ་བསྟེན་དག་ཅིག་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཐུགས་སྟུ་དེ།
མེ་དང་དུག་ལས་མེམས་བྱེད་ཅིང་། ཞབས་ལ་རབ་ཏུ་གཏུགས་ནས་སྐྱས། 17

རྟོག་ཀྱིས་ཐུག་འཚལ་སྐྱེན་པར་སྐྱས། གསང་ནས་མེ་དང་དུག་ཟས་སྟེད།
བཅོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་འབད་པ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་ངན་འདི་ཡོངས་བཏང་འོས། 18

དོགས་པས་སྐྱེན་སྐྱ་ལ་བརྟེན་ནས། འཕགས་པ་མིད་ནོམས་དབུགས་འབྱིན་བྱེད།
གང་ཐྱིང་སྐྱང་རྩིས་ཁ་བྱགས་པའི། སྐྱ་གྲི་མང་ན་ཀྱེ་མ་གཅོད། 19

ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱང་མི་བསྐྱན་པས། ཡོན་ཏན་ཅན་གཞན་བསྟོད་མི་བཟོད།
གང་གིས་དེས་པ་དགེས་འབྱུང་ཉིད། དེ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཁྲི། 20

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་མིག་དག་ནི། འདབ་བཀྱི་ནོམ་པར་བྱིས་བྱེད་ཁྲོད།
སྐྱ་གཅན་འདི་ཡི་གནས་སྦོད་ན། འབྱོ་བ་ལོང་བ་མིད་པ་ཅི། 21

विषाग्नियोगकुपितां पत्नीं सद्धर्म्मवादिनीम्।
गृहे बबन्ध श्रीगुप्तः शङ्कितो मन्त्रविश्रवात्॥ १४॥

अथ विज्ञातवृत्तोऽपि भगवान् स्वयमायया।
वन्द्यमानो जगद्वन्द्यैश्चतुर्मुखमुखैः सुरैः॥ १५॥

श्रीगुप्तस्य तमारम्भं विवेद नगरे जनः।
दिक्षु धावति पापानां सुगुप्तमपि पातकम्॥ १६॥

ततः कश्चित् समभ्येत्य भगवन्तमुपासकः।
उवाच चरणालीनश्चिन्तयन् दहनं विषम्॥ १७॥

मिथ्यानम्रः प्रियालापी गूढवह्निविषान्नदः।
परिहार्य्यः प्रयत्नेन भगवन्नेष दुर्ज्जनः॥ १८॥

कुर्य्यादनार्य्ये नाश्वासि कार्य्यं माधुर्य्यमाश्रिते[1]।
अन्तश्छदी विगीर्णो हि मधुदिग्धमुखः क्षुरः॥ १९॥

नान्यस्तुतिं गुणद्वेषी सहते गुणिनां खलः।
सन्तस्तुष्यन्ति येनैव तेन कुप्यन्ति दुर्जनाः॥ २०॥

त्वयि लोकत्रये नेत्रशतपत्रविकाशिनि।
अस्य राहोः पदं प्राप्ते नान्धीभवति किं जगत्॥ २१॥

१ Orig. कुर्य्यादनार्य्येनाश्वासि कार्य्यन्मधुर्य्याश्रीते।

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཁྱང་ཟད་ནི། འཇུམ་བའི་ཟིལ་དཀར་དག་གིས་དེའི།
གཤེགས་པ་མི་བཟད་རབ་རིབ་དག། རིང་ནས་ཡོངས་སུ་སེལ་བཞིན་གསུངས། 22

བདག་གི་ལུས་ལ་མེས་རེག་དང་། ངུ་གིས་ཀྱང་ནི་ཚུགས་པ་མིན།
གཞན་ལ་སྡང་བས་དབུལ་ནོམས་ལ། སྐྱོན་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཉེར་འཚེ་མེད། 23

གང་གིས་སེམས་ནི་མི་བྱེ་བསིལ། ཞི་བའི་བདུད་རྩིས་བླན་བྱུང་པ།
དེ་ལ་མེ་ཡིས་ཅི་བྱ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་དགྲ་ལ་དུག་གིས་ཀྱང་། 24

ཞེ་སྡང་སྐྱོན་གྱིས་གཟིར་པ་ལ། བདུད་ཅི་དུག་ཉིད་བཞིན་དུ་སྤྲོད།
མེ་དོག་དོ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད། ཚ་ནད་སེལ་བྱེད་བཞིན་དུ་སྤྲོད། 25

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་གནས། སྐྱིང་རྡེ་བྱམས་པ་དག་དང་ལྡན།
དུག་འགྲེའི་སྐྱ་གནས་ནོང་གྱུར་ཀྱང་། ལུས་ནི་མེ་ཡིས་མི་འཚོག་གོ། 26

ཀ་ལིང་ཀ་ཡི་མི་བདག་སྟོན། རི་དྭགས་ཆོག་ནས་ནོམས་འཇོམས་པ་ལ།
ཡང་དག་བཅོམ་ལྡན་བས་དུམ་བུའི་གླིང་། ཞེས་པའི་ནགས་ཚལ་བསྟེགས་པར་གྱུར། 27

ནགས་ཚལ་རབ་དུ་འབར་བ་དེར། བྱི་ཌ་ཏི་ཏི་རི་གཅིག་པུ།
བྱམས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་བས། སྲེག་བྱེད་པས་དུ་ཞི་བར་བསྟུབས། 28

དེ་ལས་འཕྲུ་མེད་ཡིད་ལྡན་ནོམས། གང་དུ་ཡང་ནི་འཇིགས་པ་མེད།
སྐྱིང་སྟོབས་ཟུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིས། དགེ་མཚན་འདི་དང་གཞན་ཡང་ཉོན། 29

तच्छ्रुत्वा भगवानूचे किञ्चित् स्मितसितांशुभिः।
तन्निकारोग्रतिमिरं दूरात् परिहरन्निव ॥ २२ ॥

न ममाङ्गं स्पृशत्यग्निः प्रभवत्यपि वा विषम्।
परद्वेषदरिद्राणां दोषोऽपि निरुपद्रवः ॥ २३ ॥

अरोषशीतलं चेतः सिक्तं यस्य शमामृतैः।
किं करोत्यनलस्तस्य विषं वा विषयद्विषः ॥ २४ ॥

विषायते तु पीयूषं कुसुमं कुलिशायते।
द्वेषदोषोत्तरस्यैव चन्दनं दहनायते ॥ २५ ॥

तिर्यग्योनिगतस्यापि बोधिसत्त्वपदस्थितेः।
कारुण्यमैत्रीयुक्तस्य नाग्निर्दहति विग्रहम् ॥ २६ ॥

पुरा कलिङ्गनृपतिः खण्डद्वीपाभिधावनीम्।
ददाह मृगसङ्घानां संक्षेपे स समुद्यतः ॥ २७ ॥

कानने ज्वलिते तस्मिन्नेकस्तित्तिरिशावकः।
मैत्र्या बोधिं समालम्ब्य दहनप्रशमं व्यधात्[1] ॥ २८ ॥

तस्माद्द्रोहमनसां न भयं विद्यते क्वचित्।
श्रूयतां सत्त्वसम्पत्तेरिदमन्यच्च कौतुकम् ॥ २९ ॥

१ Orig. प्रशमव्यधात्।

ཚངས་མེད་མི་བཟད་དུས་སྐྱ་ནི། ཐུབ་པ་འགའ་ཡི་བསྟི་གནས་ན།
མི་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡི། རི་བོང་ཞེས་ཀྱི་ཡུན་རིང་གནས། 30

འབྲས་བུ་ཆ་ཡོངས་ཟད་པས། ལྷོགས་རིད་ཐུབ་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
བསམ་པ་དེ་ཡི་གདུང་བས་གཟིར། གཡོ་མེད་ཀུན་དུ་དོག་པར་སྨྲས། 31

བཅོམ་ལྡན་བདག་གི་ཤ་དག་གིས། དེ་ནི་སྲོག་གི་རིན་པོ་དག།
མཛེད་ཅིག་ཆོས་ནི་བསྐྱབ་བགྱིད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་བསྲུང་བར་འོས། 32

འདི་བཟློད་ནགས་སྲེག་མཆུག་གི་མེར། ཐུབ་པས་བྱམས་པས་ཡང་ཡང་དུ།
འབད་པ་ཡིས་ནི་བརྩོག་གྱུར་ཀྱང་། རི་བོང་གི་ཞེས་པོ་འཕངས། 33

དེ་ཡི་སྐྱིང་སྟོབས་མཐུ་ཡིས་ནི། འབར་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་དགྲེགས་པའི་མེ།
འཇམ་པའི་སྐྱ་སྐྱོགས་བྱང་བ་ཅན། སྤྲོངའི་ཐྲིང་བྱར་རབ་ཏུ་གྱུར། 34

དེ་ཡང་ལྷ་ཡི་ལུས་ཀྱིས་དེར། ཤྲུད་ཆེན་པོ་དག་ལ་གནས།
ཐུབ་པས་བྱགཱ་འཚལ་ལྷན་པ་ལ། ཆོས་ནོམས་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་བྱས། 35

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་པ་ནོམས། འཇིགས་པ་མེས་མིན་དུག་གིས་མིན།
དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཔལ་སྐྱས་ཀྱི་ནི་ཁང་པར་གཤེགས། 36

དེས་ནི་དེ་དུ་ཞུགས་ཉིད་ན། ཞབས་ནི་གཡས་པ་བཞག་པ་ཡིས།
མེ་ཡི་དོང་ནི་མཆོ་སྐྱེས་ཅན། བྱང་བ་འཇམ་སྐྱོགས་ལྷན་པར་གྱུར། 37

अवृष्टिविषमे काले मुनेः कस्यचिदाश्रमे।
मनुष्यसदृशालापः शशकः सुचिरं स्थितः ॥ ३० ॥

क्षुत्क्षामं मुनिमालोक्य फलमूलपरिक्षयात्।
उवाचाचलसङ्कल्पस्तद्दयाव्यथिताशयः ॥ ३१ ॥

भगवन् मम मांसानां संप्रति प्राणवर्त्तनम्।
क्रियतां रक्षणीयं तत् शरीरं धर्म्मसाधनम् ॥ ३२ ॥

इत्युक्त्वा दावशेषाग्नौ चिक्षेप शशकस्तनुम्।
वार्य्यमाणोऽपि यत्नेन प्रणयान्मुनिना मुहुः ॥ ३३ ॥

तस्य सत्त्वप्रभावेण ज्वलज्ज्वालाकुलोऽनलः।
प्रययौ मञ्जुशिञ्जानभ्रमराम्भोजखण्डताम् ॥ ३४ ॥

सोऽपि दिव्यवपुस्तत्र कमले महति स्थितः।
प्रणम्यमानो मुनिभिर्विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ ३५ ॥

इति बोधिप्रवृत्तानां न वह्नेर्न विषाद्भयम्।
भगवान् कथयित्वेति श्रीगुप्तभवनं ययौ ॥ ३६ ॥

तत्र तेन प्रविश्यैव निक्षिप्ते दक्षिणे पदे।
बभूवाग्निखदा मञ्जुगुञ्जद्भृङ्गसरोजिनी ॥ ३७ ॥

ཚངོ་སྐྱེས་ཀྱི་ལ་བཞུགས་པ་དེ། དཔལ་སྒྲས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་གྱུར་ནས།
དེ་མཐོང་སྨོག་པ་ཉམས་པ་ཡིས། ཞབས་ལ་བཏུད་དེ་རབ་དུ་སྐྱེས། 38

བཅོམ་ལྡན་བདག་ནི་སྨིག་ཙམ་གྱིས། རིམ་ལས་འདས་འདི་བཟོད་པར་བགྱི།
གཏུམ་སྐུག་གིས་ལོང་ལྟུང་ཚགས་ལ། དམ་པ་ནོམས་ནི་ཐུགས་རྗེས་ལྷུག། 39

བདག་ནི་མི་དགེའི་བ་ཤེས་གཉེན་དག། རབ་དུ་ཆོང་པས་སྨིག་པ་ཡི།
ལམ་ལ་ཉེ་བར་གདམས་པ་བྱས། དེ་ལ་ཐུགས་ཉིད་དྲན་པ་སྐྱབས། 40

ཐུགས་ཀྱི་ཟས་དང་བདུད་པ་ཀུན། བདག་གི་དུག་གིས་བསྐོལ་པ་བྱས།
ཕྱི་ནས་གཏུང་བའི་རང་བཞིན་དུག། ཀུ་མ་བདག་ཉིད་རང་ལ་འཕོ། 41

འདི་བཙོད་དབལ་སྒྲས་མཆི་མ་དང་། བཅས་པའི་མིག་ལ་སྐྱིང་རྡེའི་གཏེར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་གསུངས།དཀྱི་སྐྲོང་དགེ་འདུན་ཉན་པར་ཅིག། 42

ཡེགས་པ་ཡི་ཆུགས་མ་བྱེད་ཅིག། བདག་ཅག་ཐུགས་ལ་ཕྱིར་མ་ཐྱོགས།
འཇིགས་རུང་ཁྲོན་གྱི་དུག་སྐྲངས་པས། ཅེད་ལ་དུག་གི་གཏེར་པ་མེད། 43

ཐུགས་ནི་བ་ར་ཀ་སིར་སྐྱོན། དཔལ་ལྡན་མི་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱུར།
དེ་ཡི་སྐོགས་དང་མཉམ་པ་ཡི། དགའ་མ་དལ་མེད་མ་ཞེས་པའོ། 44

དེ་ནས་དེ་ཡི་གློང་ཁྲེད་མཐའི། ནགས་གནས་མོ་བྱའི་གྱོལ་མོ་ནི།
གསེར་དུ་སྐྲང་བ་ཞེས་བའི་སྐྱ། དེ་ཡིས་ནམ་ཞིག་ཐོས་བར་གྱུར། 45

दृष्ट्वोपविष्टं श्रीगुप्तस्तं सरोरुहविस्तरे[1]।
तद्दृष्टिनष्टकालुष्यः प्रेवाच चरणानतः ॥ ३८ ॥

भगवन् मम पापस्य क्षन्तव्योऽयं व्यतिक्रमः।
मोहान्धपतिते रुच्यं कारुण्यमधिकं सताम् ॥ ३९ ॥

ममाकल्याणमित्रेण योऽयं पापपथे कृतः।
उपदेशः प्रमोहेण तच्च चार्णं भवत्स्मृतिः ॥ ४० ॥

विषदिग्धरसं सर्व्वं भोज्यन्ते कल्पितं मया।
अहो ममैव संक्रान्तं पश्चात्तापमयं विषम् ॥ ४१ ॥

इति ब्रुवाणं श्रीगुप्तं साश्रुनेत्रं कृपानिधिः।
दृष्ट्वा बभाषे भगवान् भिक्षुसङ्घस्य शृन्वतः ॥ ४२ ॥
द्य

विषादं मा कृथाः साधो न वयं विमुखास्त्वयि।
घोरवैरविषत्यागान्नैवास्मान् तपते विषम् ॥ ४३ ॥

वाराणस्यां पुरा श्रीमान् ब्रह्मदत्तोऽभवन्नृपः।
अभूदनुपमा नाम तस्य प्राणसमाश्रया ॥ ४४ ॥

सुवर्णाभाससंज्ञस्य तत्पुरान्तवनस्थितेः।
रवं मयूरराजस्य सा कदाचिदथाशृणोत् ॥ ४५ ॥

---

१ Orig. सरोरुहवस्तिरे।

བླ་ཆུ་པི་ཝང་གདངས་ལྟ་བུ། དེ་ཡི་སྐྱ་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
དགེ་མཚན་ལྡན་པས་འདི་ཅི་ཞེས། མི་ཡི་མགོན་ལ་དེ་ཡིས་དྲིས། 46

བྱོལ་བོས་སྨྲས་པ་ནགས་མཐའ་འདིར། རིན་ཆེན་སྐྱ་ལྡན་མི་བྱ་ཡོད།
གང་གིས་མགྲིན་ནས་བསྐྲགས་པ་འདིས། འཇིག་རྟེན་ཆོམས་ནི་སྟེན་པས་བྱུང། 47

དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་མི་བདག་གིས། ཤིན་དུ་མཛའ་སྟུག་རབ་འབད་པས།
དེ་མཐོང་དོན་དུ་གཉེར་པ་ལ། རབ་དུ་དགོད་ཅིང་ཡང་སྨྲས་པ། 48

དེ་ལྟའི་ངོ་མཚན་གཟུགས་ཅན་ནམས། མཛེས་མ་མཐོང་བ་རྣམ་པ་དག་ཏུ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབད་པ་ན། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་བྱ། 49

དེ་སྐད་བཙོད་ནས་མི་བདག་གིས། ཀྱོ་ཡིས་འཆོ་བ་དེ་གཟུང་ཕྱིན།
མ་ཐོབ་ན་ནི་གསོད་པ་དག། ཡང་དག་རིག་པར་བྱས་ནས་བཏང་། 50

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་མིག་རྣངས་པས། དབང་དུ་བྱས་པ་མི་ཤེས་ཉིད།
བུད་མེད་རྣམ་ཚགས་ཀྱིས་བཅོམ་པས། བྱ་བ་མིན་པ་ཆོམས་ཀྱང་བྱེད། 51

མཛའ་ཡས་མ་རྟངས་ཏྲིམ་ཐབས་ཀྱི། ཀོང་པའི་ཕྱེགས་སུ་བྱང་ནོམས་ཀྱི།
ཐྲོ་དང་དགའ་བྱན་གྱགས་པ་ནོམས། ཕྱག་དོག་གིས་བཞིན་ནོམ་པར་ཉམས། 52

དེ་འོག་བྱ་པས་གནས་གནས་སུ། ཞགས་པས་བཅིང་པ་བཀོད་པ་ནོམས།
མ་བྱའི་གྱོམ་མོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཀུན་དུ་ནོམ་པར་ཚད་པར་བྱུང། 53

सा तस्य शब्दमाकर्ण्य वेणुवीणास्वनोपमम्।
किमेतदिति पप्रच्छ नरनाथं सकौतुका ॥ ४६ ।

राजोवाच वनान्तेऽस्मिन्नस्ति रत्नच्छदः शिखी।
मधुरं योजनव्यापि यस्यैतत् कण्ठकूजितम् ॥ ४७ ॥

इति ब्रुवाणो नृपतिस्तत्सन्दर्शनमर्थितः।
प्रेमप्रयत्नैः प्रेयस्या प्रहसन् पुनरब्रवीत् ॥ ४८ ॥

दर्शनं दुर्लभं मुग्धे तद्विधाङ्गतरूपिणः।
तथापि यदि निर्व्वन्धः क्रियते तत्परिश्रमः ॥ ४९ ॥

इत्युक्ता नृपतिस्तस्य ग्रहणे जालजीविनः।
व्यसृजत् तस्य सम्प्राप्त्यै विधाय वधसम्विदम् ॥ ५० ॥

वशीकृतो न वेत्त्येव मोहाद्दक्षिपरीक्षया।
अनुरागाहतः स्त्रीभिरकर्म्माण्यपि कार्य्यते ॥ ५१ ॥

प्राप्तानां प्रणयात् पत्न्याः प्रौढ़ायाः पादपीठताम्।
ईर्षयैव विनश्यन्ति धी-धृति-स्मृति कीर्त्तयः ॥ ५२ ॥

ततः शाकुनिकैर्न्यस्ताः पाशबन्धाः पदे पदे।
प्रभावाद्दर्हिराजस्य व्यशीर्य्यन्तैव सन्ततम् ॥ ५३ ॥

འབད་འབྲས་མེད་ལས་སྒྲུབ་བསྟལ་ཞིང་། མི་བདག་བཀའ་ཡིས་འཇིགས་བྱུང་ཏེ།
མཐོང་ནས་མི་བྱའི་ཀུན་མོ་ནི། སྐྱིང་རྡེ་འཁྲུགས་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་། 54

དེ་ཡིས་བསམས་པ་ཁོ་མོ་དག། འཆིངས་པར་མ་བྱུང་ས་བདག་གི།
བཀའ་ནི་དྲག་པོའི་འཇིགས་བྱུང་བ། ཀུ་མ་སྒྲུག་པ་ཀུ་ཡིས་འཆོ། 55

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་སྐྱིང་རྡེ་ཡིས། གསལ་བས་སྐྱས་ཏེ་དེ་བདང་ནས།
མི་བདག་བཞུག་སྟེ་དེའི་ཁྲིམ་དུ། དེ་ཉིད་དང་ནི་ལྡན་ཅིག་སོང་། 56

ཐོ་བྱང་ནང་དེར་དཀྲུ་དེ། ཟ་བདག་བཙུན་མོར་བཅས་པ་ཡིས།
མཆོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་ལས། གྲུས་པ་ནོམ་པར་སྨྲོ་ཞིང་གནས། 57

མཐོག་མཐུང་ནོར་བུའི་ཁང་པ་ནི། འཇམ་ལྷག་ཚུ་འཇོག་འོད་དེ་ལ།
འདབ་མ་མཛེས་བཀྲ་དབང་ཐོའི་གཞུ། ཆགས་པ་ལྟ་བུར་འབྱུལ་བ་བྱས། 58

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིམ་གྲོ་ལ། གྲུས་དང་བཅས་པས་ལྷ་མོ་བསྐོས།
ཐོུགས་ལས་བྱོལ་བའི་བགྲོད་པ་ལ། ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག་པོ་སོང་། 59

དེ་ནས་ལྷ་མོ་དག་མེད་མ། བདག་པོ་སོང་བས་བག་མེད་ཅིང་།
གཟུགས་དང་ལང་ཚོའི་དྲེགས་པས་ཡོང་། རིགས་ཀྱི་ཁུགས་ནི་མཐོང་མ་བྱུང་། 60

གཞིན་ནུ་འབང་ལ་ཆགས་ལྡན་མ། འདོད་པས་ནོམ་པར་བསྟད་མ་དེའི།
ང་ཚ་ཤིན་དུ་རིང་སོང་སྟེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པས་འཇིགས་པ་བཞིག། 61

दुःखितान् यत्नवैफल्याद्भीतान् नृपतिशासनात्।
मयूरराजस्तान् दृष्ट्वा करुणाकुलतां ययौ ॥ ५४ ॥

सोऽचिन्तयद्हो भीताः क्ष्मापतेः क्रूरशासनात्।
मद्बन्धने विस्रम्भादाद्दराका जालजीविनः ॥ ५५ ॥

इति सञ्चिन्त्य कृपया स्पष्टवाग्भिर्विसृज्य तान्।
नृपमानाय्य तद्वेश्म तेनैव सहितो ययौ ॥ ५६ ॥

स तत्रान्तःपुरे नित्यं सभार्य्येण महीभुजा।
पूज्यमानः परिचयादुवास विहितादरः[१] ॥ ५७ ॥

स्निग्धश्यामाम्बुदत्विषा सुनील[२]मणिवेश्मसु।
चित्रपत्ररुचा चक्रे संसक्तेन्द्रायुधभ्रमम् ॥ ५८ ॥

अथ दिग्जययाचायां कदाचिद्वसुधाधिपः।
ययौ तदुपचाराय देवीमादिश्य सादरः ॥ ५९ ॥

ततश्चानुपमा देवी पत्यौ याते प्रमादिनी।
रूपयौवनदर्पान्धा नालुलोके कुलस्थितिम् ॥ ६० ॥

तरुणं प्रेक्ष्य रागिण्यास्तस्याः कन्दर्पविह्वले।
भूयः प्रलम्भभीतेव लज्जा दूरतरं ययौ ॥ ६१ ॥

---

१ Orig. विदता॰ ; २ स्निग्धश्यामाम्बुदतेषु वानील॰।

དྲི་མ་ལྡན་ཞིང་གྱ་གྱུ་རྣོ། ཏོ་བ་དག་ལ་རེག་པར་བཟོད།
གསོ་བ་གསོ་བའི་མིག་ཅན་དང་། མིག་ནི་ལེགས་པ་རིམ་པ་མཚུངས། 62

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སུ། ཧོམ་པ་མང་པོས་རྒོལ་བྱེད་ཅིང་།
སྲོག་འཕྲོག་ནག་པོ་བཅིག་པ་ཡི། རི་མོ་བྱད་མེད་ཆོམ་པ་ཐྱོ། 63

མེ་རྐོག་པས་ཀྱང་ཤིན་དུ་འཇམ། རོག་ལེ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆོག
བྱད་མེད་སེམས་ནི་བཀུ་བ་དག། སྐུ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཤེས། 64

མང་ཚགས་དགའ་མས་མཁུ་བྱས་ནས། གང་གི་དགའ་བར་བགྱོད་བྱེད་དེ།
བསིལ་ཞིང་དྲི་མེད་འཇམ་པ་ཡིས། རལ་གྲིའི་རྣོ་ཐུན་འཐུང་བར་བྱེད། 65

དེས་བསམས་བདག་ཀི་ཐོ་བྲང་ན། མ་བྱའི་ཀུལ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས།
སྐྱེས་བུའི་ལྷག་མ་ཞིག་ཀྱང་བཙོང་བ། ཟླ་དྲུ་འདི་ནི་གནས་པར་བྱུར། 66

བདག་གི་སྤྱིད་འདི་ས་བདག་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་འཚང་བར་འགྱུར།
ལས་ནི་སྨན་འོས་དེ་ཞིག་བྱས། དཀའ་བདག་གི་ཅི་ཞིག་བྱ། 67

འདི་ནི་གནས་ཤེས་མཆོག་གི་ཐྲོ། ཐ་རོལ་ཟུང་གྱིས་འཛིན་ལྟ་ཞིག།
བདག་གིས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་ཡིས། དོགས་པ་མེམས་མེད་ཆོམས་ལའང་སྐྱེ། 68

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་དུག་ལྡན་བཟའ་བ་བྱིན།
ཚགས་རྒོས་མི་བསྟན་དབང་གྱུར་པའི། བྱ་མེད་ཅིང་ཅི་མི་བྱེད། 69

मलिनः कुटिलस्तीक्ष्णः कर्णसंस्पर्शनोचितः।
चपलश्चपलाक्षीणां सदृशां सदृशः क्रमः ॥ ६२ ॥

विविधोन्मादकारिण्यः संसारमकराकरे।
चरन्ति प्राणहारिण्यः कालकूटच्छदाः स्त्रियः ॥ ६३ ॥

कुसुमात् सुकुमारस्य क्रूरस्य क्रकचादपि।
को जानाति परिच्छेदं स्त्रीणां चित्तस्य चेतसः ॥ ६४ ॥

प्रचरन्तीं प्रियां कण्ठे कृत्वा ये यान्ति निर्दयम्।
शीतलां विमलां स्निग्धां खड्गधारां पिबन्ति ते ॥ ६५ ॥

साचिन्तयत् स्थितः शल्यमयमन्तःपुरे मम।
मयूरराजः शीलघ्नः पुरुषालापवेष्टितः ॥ ६६ ॥

कथयिष्यत्यवश्यं मे वृत्तमेष महीपतेः।
निन्द्यं कर्म्म कृतं तावदधुना किं करोम्यहम् ॥ ६७ ॥

आस्तां परिज्ञाततत्त्वो मर्मज्ञोऽसौ विदग्धधीः।
जाता मे कृतपापायाः शङ्का निश्चेतनेष्वपि ॥ ६८ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा तस्य सविषं भोजनं ददौ।
रागमत्ताः खलायत्ताः किं किं कुर्व्वन्ति न स्त्रियः ॥ ६९ ॥

དེ་ཡིས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་ཡི། བཟའ་དང་བཏུང་བ་དུག་ལྡན་ཀྱིས།
མི་བྱའི་ཀུལ་མོ་ནོར་ཀྱིས་ཤིང་། མདངས་བཟང་ཡིད་འོང་མཛེས་པར་གྱུར། 70

ལྷ་མོས་རོལ་གནས་དེ་མཐོང་ནས། གསང་བ་རབ་མཆེད་དོགས་པ་ཡིས།
དལ་བུ་དལ་བུས་སྐུང་ནས་ཀྱི། ནད་ཀྱིས་བཟློང་ནས་སྟོགས་བཏང་གྱུར། 71

དེ་ལྟར་དེ་ཡི་དུག་གིས་ཀྱང་། ནད་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་གྱུར།
ཆེན་པོ་ནོམས་ཀྱི་སེམས་ཡངས་པ། དུག་གིས་དུག་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། 72

འདོད་ཆགས་དུག་ཡིན་གཏི་མུག་དུག། ཞེ་སྡང་དག་ཀྱང་མི་བཟད་དུག།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་དུ། དགེ་འདུན་བདེན་པ་བདུད་རྩིའི་མཆོག། 73

གཏི་མུག་ཆུ་ཆོག་སངས་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རྟང་བའི་དུག་ནོམས་སྨྲོ།
ཆགས་བའི་ལྷོས་འགྲོ་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རྟང་བའི་དུག་ནོམས་སྨྲོ།
སྡང་བའི་ནགས་ཀྱི་སྲེད་བ་འཇིགས་སུ་རྟང་བའི་དུག་ནོམས་སྨྲོ།
མི་བཟད་དུག་ནོམས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་གཉན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། 74

འདི་བཞིན་སྐྱེ་བ་གཉན་ལ་ཡང་། དཔལ་སྦས་ཀྱིས་ནི་མེ་ཡི་དོང་།
ཆོས་ནི་འདོད་མ་དེ་ལ་བྱས། དེ་ཡང་འཕྲལ་ལ་བདག་ལྡན་གྱུར། 75

དེ་སྐད་བཤད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡང་དག་སྟིང་རྗེས་གཟིགས་བའི་ཚུལ།
བསྟན་པ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བའི། དཔལ་སྦས་དུལ་དང་བྲལ་བ་བྱས། 76

तयोपाचर्य्यमाणस्य सविषैः पानभोजनैः।
विष्टब्धा वर्हिराजस्य रुरुचे रुचिरा रुचिः॥ ७०॥

स्वस्थमालोक्य तं देवी रहस्योद्वेदशङ्किता[1]।
शनैः शोकामयग्रस्ता चस्ता तत्याज जीवितम्॥ ७१॥

एवं तस्य विषेणापि नैव ग्लानिरजायत।
महतां चित्तवैमल्यं निर्विषं कुरुते विषम्॥ ७२॥

रागो विषं विषं मोहो द्वेषश्च विषमं विषम्।
बुद्धो धर्म्मस्तथा सङ्घः सत्यञ्च परमामृतम्॥ ७३॥

घोरं विषं सृजति मोहमहाम्बुराशिः
घोरं विषं सृजति रागमहोरगश्च।
घोरं विषं सृजति वैरवनावनिश्च
जन्मक्रमोऽस्ति विषमस्य विषस्य नान्यः॥ ७४॥

अधर्म्मकामः कृतवानेवमेवान्यजन्मनि।
श्रीगुप्तोऽग्निखदां सापि तस्याभूत् सहधर्म्मिणी[2]॥ ७५॥

इत्युक्ता भगवान् सम्यक् करुणालोकनाम्बुभिः।
चकार वीतरजसं श्रीगुप्तशासनोन्मुखम्॥ ७६॥

---

१ Orig. रहस्योद्वेदता। २ Orig. सहस्यक्तिणी।

དེ་ནས་དཔལ་སྒྲས་དགེ་བ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གནས་ཐོབ་ཀྱིན།
དྲི་མེད་དྲན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་བ་གསུམ་ཉིད་དྲན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན།
གྱེལ་དང་ཡོངས་འདྲིས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་སྟེ་གང་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག།
སེམས་བསྐྱེད་བ་དགེ་བ་ཆེ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་དང་བའི་སྐད། 77

མི་ཤེས་རྣོང་པ་སེལ་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀི་སྐྱིང་རྡེ་བསོད་ནམས་ལ་བརྟེན་པས།
གཤེད་བྱེད་སྤེལ་བ་བསྟེན་པའི་དཔལ་སྐྱས་ཀྱང་ཀི་འབད་པས་རྣེས་སུ་བཟུང་བྱས་ནས།
འཆིང་བའི་ཁང་པར་ཡང་སྤེལ་འདུག་པ་འདི་དག་ཏོམས་སུ་གང་གིས་མི་འགྱུར་བ།
སྤེལ་པ་ཡང་དག་གཞི་ལ་སྐད་དགེ་སྐྱོང་ཏོམས་ལ་ཁོག་དང་བྱལ་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱབས། 78

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་དཔལ་སྐྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུད་པའོ།།

कलितकुशलः श्रीगुप्तोऽथ प्रकाशपदाप्तये
शरणगमनान्येव त्रीणि स्मरन् विमलस्मृतिः।
जिनपरिचयात् पुण्यं लेभे सतां हि विलोकनं
भवति महते कल्याणाय प्रमोदसुखाय च ॥ ७७ ॥

श्रीगुप्तस्य निकारकिल्बिषजुषोऽप्यज्ञानमोहापहः
कृत्वावश्यमनुग्रहेण[1] भगवान् कारुण्यपुण्योद्यतः[2]।
भिक्षूणां भवसंक्षयाय विदधे निर्वैरताशासनं
येनैते न भवन्ति बन्धभवने भूयो भवग्रन्थये ॥ ७८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां श्रीगुप्तावदानं नाम अष्टमः पल्लवः ॥

---

१ The xylograph remarks that अवश्यमनुग्रहेण was substituted by *H*dar Locháva, the original being lost.

२ Orig. कारुण्योद्यतः।

Chapter IX.

ཡན་ལག་དགུ་པ།

མེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཨཱ །སྐབས་སྔོན་མོམས་ལ་མི་ཤིས་པ་ཅི་ལེགས་པའི་ངང་བཞིན་ལས་བྱུང་དགེ་ཉིད་གྱུར།

རྣོང་པ་མོམས་ལ་དགེ་བ་མ་ཐན་ཉིད་འགྱུར་འདི་ནི་རིམ་པ་འདི་ཡིས་མཆོད།

མཚན་ཕྱེད་སྐྱག་རྩོམ་སྐུན་པ་སྐྱན་གྱི་ནགས་ལ་མཆོག་དུ་མཛེས་པ་ངབ་ཏུ་སྣེད།

གང་ཡང་ཉི་མའི་གཟི་བྱིན་འུག་པའི་རིགས་ཀྱི་མིག་ནི་ཀུན་དུ་ཉམས་པར་བྱེད། 1

ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཡི། གྲོང་ཁྱེར་གྱོལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ།
རབ་བཟང་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་པ། ཡོངས་རྫོགས་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་བྱུང་། 2

ལྷ་བ་ཀུན་ལ་ནོམ་སྣང་ཞིང་། གཏི་ཆུག་རབ་དུ་གྱོས་པ་དེས།
རྣོང་ལས་ཟད་བྱེད་པ་ཉིད་ལ། མངོན་པར་གུས་པ་ལྷག་པར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་ཚུང་མ་ཆོ་རིགས་ཅན། བདེན་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིས།
མངལ་བཟུང་རྒྱ་བ་ཉ་བ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་གྱི་ཐོག་གིས་བཞིན། 4

नवमः पल्लवः ।

ज्योतिष्कावदानम् ।

धन्यानामशिवं विभर्त्ति शुभतां भव्यस्वभावोद्भवं
मूर्खाणां कुशलं प्रयात्यहिततामित्येष लक्ष्यः क्रमः ।
निशीथतिमिरान्ध्यमौषधिवनस्यात्यन्तकान्तिप्रदं
एतच्चौलुककूलदृष्टहतये सर्व्वंच मैचम्महः ॥ १ ॥

पुरा राजगृहाभिख्ये विम्बिसारस्य भूपतेः ।
अभूत् पौरसुभद्राख्यः परिपूर्णगृहस्थितेः ॥ २ ॥

मौर्ख्यात् मोहप्रपन्नस्य सर्व्वदर्शनविद्विषः ।
तस्य क्षपणकेष्वेव बभूवाभ्यधिकादरः ॥ ३ ॥

तस्य सत्यवती नाम जायाभिजनशालिनी ।
गर्भमाधत्त पूर्णेन्दुबिम्बं पौरन्दरीव दिक् ॥ ४ ॥

ཀ་ལན་དཀའ་གནས་ཞེས་པ། འདོད་མའི་ཚལ་དུ་ཡང་དགའ་གནས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འས་རྣམས་སྐྱེས་པ། ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་ཁང་བར་གཤེགས། 5

དེ་ནི་རྟུང་མར་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ལ་མཆོད་བྱས་གུས་བཅས་པས།
བྱ་ནི་མངལ་དུ་གནས་གང་དེ། ཅི་ཡི་གཟུགས་འབྱུང་དེ་ལ་དྲིས། 6

དེ་ཡིས་བཀའ་སྩལ་ཏྲོད་ཀྱིས་བྱ། ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སྐྱེད་ནས།
ང་ཡི་བསྟན་ལ་རབ་བྱུང་ནས། ཡང་དག་ལྡན་པས་མྱོས་བར་འགྱུར། 7

དེ་སྐད་གསལ་བར་བཀའ་སྩལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས།
ཏྲིམ་བདག་ཁང་བར་ཟད་བྱེད་པ། བྱ་རི་ཀ་ནི་མངོན་པར་དོད་མ། 8

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ། རབ་བཟང་གིས་ནི་སྐྱེས་པར་གྱུར།
ཟད་བྱེད་པས་ཐོས་ཚུར་བར་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་དུག་གིས་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 9

ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་དེས་བཙོས་ནས། ངལ་བས་གཟའ་ནི་ཤེས་བྱས་ཏེ།
དྲིས་ཉན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་གང་། དེ་ལྟའི་ཆོས་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་། 10

ངེས་བསམས་ཀྱི་མ་ཐེ་ཚོམ་དག། མེད་པར་དེ་ཡིས་བདེན་པར་བརྗོད།
འོན་ཀྱང་དེ་ཡིས་སྐྱེས་པའི་འོ། གཞིན་སྐྱབ་བདག་ནི་མི་བདེན་བརྗོད། 11

བདག་གི་ཆོག་གིས་རབ་བཟང་གིས། གལ་ཏེ་ཀུན་མཆྱོན་དེ་རིགན།
དེ་ལས་དགེ་སྦྱོང་ལ་གུས་འདིས། ཟད་བྱེད་ལ་དད་གཏོང་བར་འགྱུར། 12

कलन्दकनिवासाख्यः वेणुकाननसंश्रयः।
कदाचित् भगवान् बुद्धः प्राप्तः पिण्डाय तद्गृहम् ॥ ५ ॥

पूजां सभार्य्यः कृत्वासौ तं स पप्रच्छ सादरः।
गर्भस्थितमपत्यं यत् किं रूपं तद्भविष्यति ॥ ६ ॥

सोऽवदत् सम्यदं भुक्त्वा[1] पुत्रस्ते दिव्यमानुषीम्।
प्रव्रज्यया शासने मे संयुक्तो मुक्तिमेष्यति ॥ ७ ॥

याति भगवति स्पष्टमित्यादिश्य निजाश्रयम्।
अभ्याययौ गृहपतेर्भूरिकः क्षपणो गृहम् ॥ ८ ॥

भगवद्भाषितं तत्तु सुभद्रेण निवेदितम्।
श्रुत्वा क्षपणकः क्षिप्रमभूद् द्वेषविषाकुलः ॥ ९ ॥

गणयित्वा स सुचिरं ग्रहज्ञानकृतश्रमः।
यद्देवोक्तं भगवता प्रश्नेऽपश्यत्तथाविधम् ॥ १० ॥

सोऽचिन्तयद्हो सत्यमुक्तवन्तेन न संशयः।
तत्प्रभावोपमादाय किं स्वसत्यं वदाम्यहम् ॥ ११ ॥

तस्य सर्व्वज्ञतां वेत्ति सुभद्रो यदि मद्गिरा।
तदेष क्षपणश्रद्धां त्यक्ष्यति श्रमणाद्रात् ॥ १२ ॥

37 १ Orig. भुञ्ज।

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་བྱོ་ལྷན་པ། དེ་ཡིས་རབ་བཟང་དག་ལ་སྨྲས།
ཀུན་མཆྱིན་ཅི་ལྟ་ཅན་དེ་ཡིས། འདི་དག་མི་བདེན་པ་ཉིད་བརྗོད། 13

ལྷ་ཡིས་ཐུན་ཚོགས་ལྷ་ལ་འོས། མི་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར།
འོན་ཏེ་རབ་བྱང་བདེན་ཉིད་ན། དེ་ལ་འདི་ཀི་བསམ་པར་བྱ། 14

དབྱལ་དང་ལྷོག་པས་པས་གདུངས་པ་འབ། གང་ལ་འཚོ་ཐབས་གཞན་མེད་པ།
སྐྱ་ཙུམ་འོན་པ་དེ་དེ་ཡིས། སྐྱབས་ནི་དགེ་སྦྱོང་བདུན་ལྟགས་ཡིན། 15

ཆྱིམ་བདག་བདག་གིས་མཐོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གི་ཚེགས་ཚོད་ན།
བརྒྱ་པར་བྱིས་པ་འདི་སྐྱེས་པས། རིགས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར། 16

འདི་བརྟེད་ཟད་བྱེད་པ་སོང་ཚེ། ཆྱིམ་བདག་གིས་ནི་ཡུན་རིང་དུ།
ནོར་པར་དབུལ་ནས་མངལ་སྐྱང་སྐྲུ། སྡུག་བ་དེ་དང་དེ་དག་བསྐྱེས། 17

གང་ཚོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡུག་བ་ཡིས། མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་མོས་ཉིད།
དེ་ཚོ་འདི་ཡིས་བདེན་པར་ནི། ཆུང་མ་བྲག་ཟོས་མཉེས་དེ་བསད། 18

དེ་ནས་སྨིག་ཚན་དེ་ཡིས་དེ། བསོལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ།
རབ་ཏུ་བསྐྱལ་ཚེ་ཟད་བྱིད་པ། དེ་ཡིས་གཉན་ཐོས་དགའ་ནས་སྨྲས། 19

ཨ་ཁེ་ཀྱེ་མ་ཀྱབ་མཆྱིན་འདིས། བྱིས་པ་ལ་བཙོད་དེ་བདེན་ལྟེན།
བྱ་ཞི་མ་སྐྱེས་མ་དག་ཞི། ལྷ་པ་ཉིད་གྱུར་འདི་དེ་ཡིན། 20

इति सञ्चिन्त्य सामर्षः स सुभद्रमभाषत।
असत्यमेतत् कथितं तेन सर्व्वज्ञमानिना॥ १३॥

मनुष्यः कथमाप्नोति देवार्हां दिव्यसम्पदम्।
प्रव्रज्या किन्तु सत्येव कथन्तेनास्य चिन्तिता॥ १४॥

क्षीणः क्षुदुपसन्तप्तो यस्य नास्त्यन्यतो गतिः।
तस्य तस्य सुभिक्षार्हं शरणं श्रमणव्रतम्॥ १५॥

पश्याम्यहं गृहपते प्रमाणं यदि मद्वचः।
प्रत्युतायं शिशुर्जातः कुलं सन्तापयिष्यति॥ १६॥

इत्युदीर्य्य क्षपणके याते गृहपतिश्चिरम्।
विचार्य्य विदधे तां तां युक्तिं गर्भनिपातने॥ १७॥

यदा द्रव्यप्रयोगेऽपि नैव गर्भः परिच्युतः।
तदास्य पत्नीमवधीदेकान्ते दृढमर्दनैः॥ १८॥

ततः शीतवनं तस्यां श्मशानं तेन पापिना।
प्रापितायां क्षपणकास्तद्वार्त्तां नन्दिता जगुः॥ १९॥

अहो वताहो सर्व्वज्ञः शिशोः सत्यं तदुक्तवान्।
सेयं स्वनावजातेऽस्य जननी पञ्चतां गता[1]॥ २०॥

१ Orig. सेयं स्वनोरेजातेस्या जननीपञ्चतन्मता।

དེ་ཡིས་བརྟེད་པའི་བྱིས་པ་ཡིས། ལྷ་མིའི་དབང་མཆོག་དེ་ནི་འདི།
འདི་ཡི་རབ་བྱང་དེ་ཡང་འདི། གང་ཞེག་དཀྱུར་ནི་ཤི་གྱུར་པའོ། 21

དེ་སྐད་དེ་དག་རབ་སྨྲ་ཞིང་། ཅི་བར་དགོད་པས་ཐམས་ཅད་ནི།
དུར་ཁྲོད་བཞུ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བོ་ཡང་དག་འདུས་པར་བྱུང་། 22

སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། འབྱུང་བོ་དགོངས་པས་ལྷ་ཡི་ནི།
སྤྲུན་གྱིས་དེ་སྐད་ཀུན་མཁྱེན་ནས། འཇུས་པ་དང་ལྡན་སྐད་ཅིག་བསམས། 23

ཀྱེ་མ་གཏི་མུག་གིས་བཅིངས་པས། རྨོངས་པ་རིང་དུ་གནས་པས་ཀྱང་།
ལུས་ཅན་ནོམས་ལ་སྣང་བ་སྨིན། སྨྲིག་གྱི་ནོན་པར་འབྱུང་བས་བཞིན། 24

ཀྱེ་མ་དགེ་བ་ཟད་བྱེད་པའི། ཟད་བྱེད་པ་དེ་སྤྲོག་པ་ལས།
ཁྱིམ་བདག་དམན་པའི་ཟློ་ཚན་ལས། བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཏུག། 25

ཅེས་བསམས་སྟིང་རྗེ་རབ་གྱིས་པའི། བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་དགེ་སློང་གི།
ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་སྐུར་བར་ནི། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཁ་ཤེགས། 26

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་དུར་ཁྲོད་ཁ། གྱུ་བ་ཤེས་ནས་བྱོལ་པོ་ནི།
གཟུགས་ཅན་སྟིང་པོ་ཟློག་དང་བཅས། ས་དེ་ཉིད་དུ་འཇོམས་པར་གྱུར། 27

དེ་འོག་རབ་བཟང་ཆུང་མ་ནི། སྲེག་པའི་ཤེ་ལ་བཏུག་པ་དང་།
ཀུ་སྐྱེས་ལ་གནས་བྱེས་པ་དག། དཀྱུ་བཏོལ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་འཕོན། 28

इयं सा श्रीः शिशोर्दिव्या सेवा दिव्यमनुष्यता।
इयञ्च सास्य प्रव्रज्या यत् कुक्षौ निधनं गतः ॥ २१ ॥

इति तेषां प्रवादेन सोपहासेन सर्व्वतः।
श्मशानदर्शनायैव बभूव जनसङ्गमः ॥ २२ ॥

अथान्तरे दिव्यदृशा भगवान् भूतभावनः।
सर्व्वं विज्ञाय तद्दुःखं प्रदध्यौ सस्मितः क्षणम् ॥ २३ ॥

अहो मोहानुबन्धेन दूरस्थैरपि देहिनाम्।
आलोकश्लाघते मूर्खैर्मघैरिव विकारिभिः ॥ २४ ॥

शुभं क्षपयता[1] तेन क्षपणेन स मुग्धधीः।
अहो गृहपतिः पापात्कार्य्यमपि कारितः ॥ २५ ॥

इति सञ्चिन्त्य भगवान् स्वयं भिक्षुगणैर्वृतः।
ययौ शीतवनं क्षिप्रं श्मशानं करुणाकुलः ॥ २६ ॥

श्मशानचारिकां ज्ञात्वा राजा भगवतः स्वयम्।
विम्बिसारः सहामात्यैस्तामेव भुवमाययौ ॥ २७ ॥

ततः सुभद्रजायायां प्रक्षिप्तायां चितानले।
कुक्षिं भित्त्वाम्बुजासीनः शिशुः सूर्य्य इवोदयौ ॥ २८ ॥

---

१ Orig. क्षयपयता।

མེ་འབར་དབུས་ནས་གཤགས་པ་དེ། གང་ཚོ་སྲུས་ཀྱང་མ་བླངས་པ།
དེ་ཚོ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ནོམས་ཀྱིས། ཏུ་དུ་ཞེས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། 29

དེ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀས། འཚོ་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞོན་ནུ་བསོས།
རྣོང་པ་ལྟ་བུ་ངང་འགྲོ་ཡིན། གཞོན་ནུ་འོད་ལྡན་དེ་བླངས་གྱུར། 30

གྲོལ་བས་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། བྱིས་པ་རབ་དུ་ཕེན་པའི་ཚེ།
རོ་སྲེག་མེ་དག་དེ་ལ་ནི། ཁ་དོ་ཙན་དན་ལྟར་བསོལ་གྱུར། 31

བྱིས་པ་འཚོ་ཞིང་མེ་ཡས་གྲོལ། རབ་ཏུ་མཛེས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
སྐྱེངས་པས་ཟད་བྱེད་པ་ནོས་ནི། སྐད་ཅིག་ཀེ་བཞིན་དུ་གནས། 32

དེ་ནས་རབ་བཟང་ཡ་མཚན་གྱིས། ཚོམ་པར་འབྱུལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འབྱུང་བོ་ཀུན་ཕན་ལ་དགྱེས་པས། བྱ་འདི་ཟླང་བར་གྱིས་ཞེས་གསུངས། 33

དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དག་ལས་བྱོ། ཅི་བྱ་སྐྱེམ་པའི་ཁྱོགས་ལ་འབྱུང་།
རྣོ་བྱེད་ཚོམས་ཀྱིས་བཞིན་དག་ལ། བསྟན་པའི་སྐུ་ཤྲི་སྐད་ཅིག་བསྟས། 34

དེ་ལ་དེས་སྐུས་དུང་ཁྲོད་ཀྱིས། མེ་སྐྱེས་བྱིས་པ་འདི་མི་བླངས།
གསལ་བར་གང་དུ་འདི་གནས་པ། དེ་ཁྱིམ་བརྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 35

དེ་སྐད་དེ་དག་ཚོགས་ཀྱི་ནི། སྐོང་པས་བཤད་ཀང་ཚོ་དེ་མ་བླངས།
དེ་ཚོ་གྲོལ་བའི་བཀའ་ཡིས་ནི། མ་ཡི་བདག་པོས་བྱིས་པ་བླངས། 36

ज्वालितानलमध्यस्थं तं कश्चिन्नाग्रहीद्यदा।
तदा जनसमूहस्य हाहाकारो महानभूत् ॥ २९ ॥

ततस्तु सम्भ्रमाद्वद्धगतिः सुगतशासनात्।
कुमारभृत्यो जग्राह जीवकाख्यः कुमारकम्[1] ॥ ३० ॥

जिनावलोकनेनैव बालकग्रहणक्षणे।
अभूच्चितानलस्तस्य हरिचन्दनशीतलः ॥ ३१ ॥

जीवन्तं ज्वलनान्मुक्तं रुचिरं वीक्ष्य दारकम्।
वैलक्ष्येण क्षपणकाः क्षणं तस्थुर्हता इव ॥ ३२ ॥

ततः सुभद्रं भगवान् सर्व्वभूतहिते रतः।
बभाषे विस्मयोद्भ्रान्तं पुत्रोऽयं गृह्यतामिति ॥ ३३ ॥

स तु दोलाकुलमतिः किं करोमीति संशयात्।
क्षपणानां मुखान्येव शिक्षायै क्षणमैक्षत ॥ ३४ ॥

ते तमूचुः न बालोऽयं ग्राह्यः श्मशानवह्निजः।
यचायं तिष्ठति व्यक्तं न भवत्येव तद्गृहम् ॥ ३५ ॥

इति तेषां गिरा मूर्खः स जग्राह न तं यदा।
तदा क्षितिपतिर्बालमाददे जिनशासनात् ॥ ३६ ॥

---

१ Orig. जीवाख्यकुमारम्।

མེ་དང་མཆོངས་པའི་འོད་ལྟན་པ། གཉལ་བས་དེ་ནོམས་བར་ཁྱབ་པས།
དེ་ཡི་མིང་ནི་མེ་སྐྱེས་ཞེས། བཅོམ་ལྡན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྱུར། 37

ས་སྐྱོང་ཁང་པར་བྱིས་པ་ནི། རབ་དུ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེའི།
ཞང་པོ་ཡུལ་གཞན་སོང་བ་དག། དུས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས་པར་གྱུར། 38

དེ་ཡིས་སྲིང་མོ་ཤི་བ་དང་། བུ་སྐྱེས་སྐྱོང་ཚུལ་རིག་གྱུར་ནས།
ཁྲོ་བས་འདུར་ཞིང་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། རབ་བཅང་ལ་ནི་ཡང་དག་སྐྱོས། 39

སྐྱོངས་པ་ཟད་བྱེད་ལ་གྱས་ཤིང་། དེ་ཡི་ཚོགས་གཉིས་ཆུང་མ་བསད།
ཁྲོད་ཀྱིས་ཅང་གི་བྱ་དོར་ན། ཝེགས་བྱས་མིང་ནི་ཅི་ཞེས་བྱས། 40

རང་བཞིན་བྱིས་ནི་སེམས་མེད་ཅིང་། གཞན་གྱི་སྐྱ་གས་ཀྱིས་ཀུན་དུ་སློད།
སྐྱེ་བོ་ངན་ལ་དགོད་ན་ཡང་། ནོམ་པར་འཇོམས་བྱེད་རོ་ལང་མ་བཞིན། 41

གཡ་ཏེ་བྱོལ་པོའི་ཁབ་ནས་བྱ། དལ་ཉིད་དུ་མི་ལེགས་ན།
བྱ་མེད་བསད་པ་བསླུགས་ནས་དེ། ཁྲོད་ཆོར་ཚད་པས་གཅོད་དུ་འཆག། 42

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཙོད་པ་དེས། འཇིགས་ནས་ར་བདག་ཁབ་ནས་བྱ།
ལེགས་དུ་བཅུག་པས་ས་བདག་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པས་རིང་ནས་གཏད། 43

དེ་ནས་རབ་བཟང་དུས་ཀྱིས་ནི། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བར་གྱུར།
མེ་སྐྱེས་ནོམ་པར་འབྱོར་བའི་གཏེར། འོད་ཀྱིས་ཉི་མ་བཞིན་དུ་གྱུར། 44

ज्योतिर्मध्याद्वान्तस्य ज्योतिष्कसदृशत्विषः[1]।
ज्योतिष्क इति नामास्य चकार भगवान् स्वयम् ॥ ३७ ॥

तस्य प्रवर्द्धमानस्य भूपालभवने शिशोः।
देशान्तरगतः काले मातुलः समुपाययौ ॥ ३८ ॥

स विदित्वा स्वसुर्दत्तं निधनं पुत्रजन्मनि।
कोपात् सुभद्रमभ्येत्य कम्पमानः समभ्यधात् ॥ ३९ ॥

मूर्ख क्षपणभक्तेन तद्गिरा हृतयोषिता।
त्वया त्यक्तस्वपुत्रेण किं नाम सुकृता कृतम् ॥ ४० ॥

निश्चेतनाः स्वभावेन परमन्त्रसमुत्थिताः।
हसन्तोऽपि विनिघ्नन्ति वेताड़ा इव दुर्जनाः ॥ ४१ ॥

अधुनैव न यद्दासि यदि राजगृहात् सुतम्।
तत्ते स्त्रीवधमुद्दिश्य कारयाम्यर्थनिग्रहम् ॥ ४२ ॥

इत्युक्तस्तेन तद्भीत्या स भूपतिगृहात् सुतम्।
आनिनाय चिरात् मुक्तमकामेन महीभुजा ॥ ४३ ॥

ततः सुभद्रे कालेन कालस्य वशमागते।
अभूत् निधिर्विभूतीनां ज्योतिष्कोऽर्क इव त्विषाम् ॥ ४४ ॥

१ The text and the translation of the last half of this line were lost. The former was supplied by a Bande of Sahor.

སྟོང་བ་ནོམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་། ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི། སྐྱབས་ལ་དེ་ཡི་བྱོ་གྲོས་བྱས། 45

དེ་ལ་གུས་པས་ཉེར་བསྐུན་པ། མོད་བྱང་ལྷ་ཡི་རིན་ཆེན་ཚོགས།
བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་སྐྱབས་བཟོན་དེས། དགེ་སྟོང་དགེ་འདུན་ནོམས་ལ་ཕྱག། 46

ཆུ་གཏེར་ཆེར་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན། དེ་ལྟའི་ཏྲིམ་དུ་ལྡན་དེས་ལས།
ནོམ་མང་ཕུན་ཚོགས་ངོ་མཚར་ཅན། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འདོད་པར་གྱུར། 47

དེ་ཡི་ཏྲིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕྱོགས་དང་རིན་ཆེན་མཆོངས་བློས་ཀྱང་།
དེ་ཡི་ངོར་ནི་རིན་པོ་ཆེའི། སྟོན་ཞི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛད། 48

དེས་ནི་ལྷ་ཡི་གོས་རྒྱང་དག། རང་གི་ཏྲིམ་བཞིན་དེ་མ་མེད།
གྲགས་པ་ནོམས་ཀྱི་དབེར་བཟོད་པ། བསོད་ནམས་རྩོང་གིས་མྱོས་ནས་ཐོབ། 49

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དེ་ཡིས་གོས། བཀྲས་ནས་བརྟན་པ་ཉི་འོད་བགོད།
ཡང་དག་གལོ་བས་ངན་བསྐྱོད་ནས། སངས་བདག་ཏོའི་སྤྱི་བོར་ལྷུང་། 50

མེ་སྐྱེས་དེ་ཡི་གོས་དག་ནི། སྟོན་མེད་རབ་མཛེས་མཁྱོང་གྱུར་ནས།
ལྷ་ཡི་དཔལ་ལ་ཡ་མཚན་པའི། གྲོལ་བོ་ངང་དཔལ་ཅོ་བཞིན་སེམས། 51

ཟས་ལ་མགྲོན་གཉེར་མི་ཡི་བདག། མེ་སྐྱེས་ཏྲིམ་ན་གནས་པས་དེའི།
རིན་ཆེན་ངང་བཞིན་ཁང་པ་དག། མཁྱོང་ནས་མཁྱོ་རིས་ཡིན་པར་སེམས། 52

अर्थिकल्पद्रुमः प्राप्य सम्यदं दिव्यमानुषीम्।
स बुद्धधर्म्मसङ्घेषु शरण्येष्वकरोन्मतिम्॥ ४५॥

तद्भक्त्युपनतं दिव्यरत्नसञ्चयमद्भुतम्।
प्रददौ भिक्षुसङ्घेभ्यः पुण्यरत्नार्जनोद्यतः॥ ४६॥

तस्य देवनिकायेभ्यः साश्चर्या विविधर्द्धयः।
स्वयमेवाययुर्वेश्म मद्देादधिमिवापगाः॥ ४७॥

तृणे रत्ने च समधीर्भगवानपि तद्गृहे।
चक्रे तदनुरोधेन रत्नपात्रपरिग्रहम्॥ ४८॥

स दिव्यवस्त्रयुगलं यशसामुपमाक्षमम्।
प्राप पुण्यपणक्रीतं निजं गृहमिवामलम्॥ ४९॥

कदाचिदथ तद्वस्त्रं स्नानार्द्रं न्यस्तमातपे।
समीरणेनापहृतं न्यपतन्मूर्द्ध्नि भूपतेः॥ ५०॥

विलोक्यापूर्व्वरुचिरं ज्योतिष्कस्य तदंशुकम्।
दिव्यश्रीविस्मितो राजा तृणं मेने निजश्रियम्॥ ५१॥

भोक्तुं निमन्त्रितः प्राप्य तस्य रत्नमयं गृहम्।
नृपतिः स्वर्गमज्ञासीत् ज्योतिष्कभवनस्थितः॥ ५२॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་སྐྱོང་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཅང་ཆུ་ལ་མ་སྐྱེས་དབྱུ།
བྱ་ནི་བྱོལ་སྲིད་ལ་ཆགས་པའི། གསོ་ཡིས་ངེས་བར་བཀྲོངས་པར་བྱུང། 53

གྱོལ་བོ་ཡོན་དན་དམ་པ་ཅན། རྟོགས་ལྡན་ལྷ་བྱ་དེ་འདས་ཆོ།
གྱོལ་པོ་མཆོག་གི་བྱ་དེ་ཡིས། ཆོས་མིན་བཞིན་དུ་གྱོལ་སྲིད་ཐོབ། 54

མེ་སྐྱེས་དག་གིས་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ། ཁ་བདག་ལ་དཀོན་དེས་མཐོང་ནས།
ཡང་དག་མངོན་པར་སོང་སྟེ སྐྱེས། ཁྱོད་ནི་ཁ་མས་ནོམ་པར་བསོས། 55

ཁྱོད་དང་ང་སྐྱན་ཆོས་དག་གིས། འབྱོར་པ་ཟུངས་ནི་བདག་ལ་སྟོལ།
གལ་ཏེ་མིན་ན་ནོར་སྐལ་ལ། འཁྲུལས་ཆོད་པ་ཉིད་རབ་སྐྱེ། 56

གྱ་གྱུས་སྡང་བར་བྱེད་པ་དེས། དེ་སྐད་བཙོད་པས་མེ་སྐྱེས་ནི།
ཁང་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་གང་བ། དེ་ལ་བྱིན་ནས་ཁྱིམ་གཞན་སོང་། 57

ཚྭ་ཡི་རིན་ཆེན་ཡིད་འཕྲོག་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ཐམ་བྱེད་དབང་འབྱོར་དེ།
མེ་སྐྱེས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། ཉིན་མོང་བྱེད་ལ་འདོད་ཅར་བཞིན། 58

ཡང་ཡང་མེ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྨངས་ཀྱང་། ཐུན་ཆོགས་དེ་ནི་ལན་བདུན་དུ།
མེ་སྐྱེས་ཅན་སོང་མི་བདག་གིས། མ་རེག་ཆུང་མ་ཁྱོ་ཅན་བཞིན། 59

ཆོས་ཀྱིན་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཡིས། ཚོས་པ་ཀུན་དུ་འཕྲོག་བཙོན་ཅིང་།
ཁྱོས་བར་ཤེས་ནས་མི་སྐྱེས་ནི། ཡིད་བྱུང་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 60

अथ कालेन भूपालः पुचेणाजातशत्रुणा।
छद्मना राज्यलुब्धेन धर्म्मशीलो निपातितः॥ ५३॥

अतीते सद्गुणे राज्ञि तस्मिन् कृतयुगोपमे।
अधर्म्म इव स प्राप राज्यं राजवरात्मजः॥ ५४॥

स भूमृद्दुर्लभां दृष्ट्वा ज्योतिष्कस्य गृहे श्रियम्।
तमुवाच समभ्येत्य मत्पिचा त्वं विवर्द्धितः॥ ५५॥

भ्राता तवाहं धर्म्मेण विभवार्द्धं प्रयच्छ मे।
न चेत् भागधनद्रोहात् कलिरेव प्रजायते॥ ५६॥

इत्युक्तस्तेन कौटिल्यात् ज्योतिष्कः क्रूरकारिणा।
रत्नपूर्णं गृहं तस्मै दत्त्वा प्रायात् परं गृहम्॥ ५७॥

सा दिव्यरत्नरुचिरस्फीता लोकोपकारिणी।
ज्योतिष्कमेवानुययौ श्रीः प्रभेव[1] दिवाकरम्॥ ५८॥

पुनस्त्यक्तापि सा सम्यत् सप्तकृत्वः प्रभावती।
ज्योतिष्कमसृष्टपा साध्वी पतिमिवाययौ॥ ५९॥

सर्व्वया हरणोद्युक्तं दस्युचौरादियुक्तिभिः।
ज्योतिष्कः कुपितं ज्ञात्वा निर्व्विण्णः समचिन्तयत्॥ ६०॥

---

१ Orig. प्रतिभेव।

སྐྱེ་ཀྱིའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་པ་ལྟ་བུ།
ཐྱོལ་པོ་མཉེས་གཅིན་ཡང་སངས་པ་ནི། བུན་པའི་ལྷག་མ་ཉིད་དུ་བྱུང། 61

འདི་ན་རྩོལ་མེད་དུང་པོ་ལ། སྐྱེ་བུ་དབུགས་ཕྱུང་པ་མ་བཞིན།
མཚན་མོ་བདེ་བར་ཉལ་བྱེད་པ། དེ་དང་མཚུངས་པ་གཉན་པ་སྟེ། 62

ནོར་ལྡན་ཆོ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱ། རྒྱོ་གློས་རིན་ཅིན་བཞིན་དུ་ཐོབ།
སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དུང་པོ་ནི། བདུད་རྩི་བས་ཀྱང་ཆེད་པ་དག་འ། 63

རྩོལ་མིན་མཁས་པས་བསྟེན་པ་དང་། རྩོངས་མིན་དུང་པོའི་བདག་ཉིད་དང་།
མ་བརྟེགས་མཐོན་པོ་ཉིད་དག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཤིན་དུ་ཉུང་། 64

དཀའ་མི་བདག་ཞེ་སྡང་གིས། ཚུལ་ངན་གཅོད་བྱེད་ལ་རབ་ཞུགས།
འཇིག་རྟེན་ནོངས་ཀྱི་སྨིག་སྨིན་གཟས། དུས་མིན་དཀྱུ་རྩོད་ལྷག་འོངས། 65

འགྲོ་བར་སངས་བདག་འདོད་ལྷན་པ། བཤེས་གཉེན་དེ་ནི་ནུབ་བའི་ཚེ།
དེ་སྲས་སྐྱོན་སྐྱེད་མཚན་མོ་ནི། ཐུན་བའི་སྐད་དུ་རབ་དུ་གྲོས། 66

མི་བསྟུན་དམ་པ་འཁས་ནོམས་ཀྱིས། ཀུ་མེད་སྐྱིང་སྟུག་ཡིན་ནས་སྐྱན།
གང་ཞིང་སྨོད་ཚུལ་གཞན་ཆ་ལས། བྱགས་པ་དེ་དག་རབ་གསལ་བྱེད། 67

དེ་སྐད་མི་བདག་ངན་པ་ཡིས། བྱིན་བརླབས་ས་འདི་ཡོངས་གཏོང་འོས།
རྩོད་ལྡན་དུས་ཀྱི་ས་དབང་ལ། སྐྱེ་བོ་ནོམས་ནི་གལ་འཆོ། 68

अपुण्यपरिपाकेण प्रजानां जनकोपमः।
संयातः स्मृतिशेषत्वं राजा वात्सल्यपेशलः॥ ६१॥

कोऽन्यस्त्वत्सदृशो यस्मिन् निर्व्याजशरले प्रजाः।
पितरीव कृताश्वासाः सुखं रात्रिषु शेरते॥ ६२॥

धनिनस्तृणवत् प्राप्याः प्राप्यन्ते रत्नवद्बुधाः।
अस्तादपि दुष्प्राप्यः सौजन्यशरलो जनः॥ ६३॥

निर्व्याजवैदग्ध्यजुषाममुग्धशरलात्मनाम्।
अनुद्वेजोन्नतानाञ्च विरलं जन्म तादृशाम्॥ ६४॥

अधुना द्वेषदुर्वृत्तः प्रवृत्तनिकृतिर्नृपः।
पापपाकेन लोकानां अकाले कलिरागतः॥ ६५॥

मिचे जगति यातेऽस्तं तस्मिन् भास्वति भूपतौ।
दोषोदयः प्रवृद्धोयमन्धकाराय तत्सुतः॥ ६६॥

नूनं सतामतीतानां निष्कारणसुहृत् खलः।
यद्वृत्तपरभागेण यशस्तेषां प्रकाशते॥ ६७॥

तस्मादियं परित्यज्या नृपत्यधिष्ठिता मही।
काले कलौ क्षितीशे च जनानां जीवितं कुतः॥ ६८॥

མཆོག་དུ་ཡོངས་འདྲིས་ཡིད་འོང་ཆུང་མ་དཔལ་བ་ནོམས་ཀྱི་རབ་སྦྱངས་ཡྱོན་དང་།
འཆོམ་པ་མིན་པའི་རིགས་དང་ལེགས་ལྡན་ས་བདག་དེ་བོང་ཚན་མཆུངས་བྱགས་
པ་དང་།
ཡུགས་ལ་ཡང་དག་འོས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དག་དང་ཐོངས་མེད་ཀྱི་ཡི་ནོར་ནོམས་དེ།
མི་བདག་ཡོན་དུན་ལྡན་ན་སྤྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནོས་བསྐྱང་མིན་པར་འགྱུར།
69

ཆོས་ཀྱི་ཆ་བ་ནོར་གྱི་ལྡོག་པས་ཡང་དག་བསྒྱེད་གྱུར་པ།
སྤྱོན་མེད་འདོད་པ་ནོམས་ཀྱིས་མེ་དོག་གྱིས་ཤིང་རབ་འབར་བ།
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ངེས་པར་འཇིག་རྟེན་ཐོངས་སྤྱོད་དེ།
ནོམ་པར་ལྷུང་བྱེད་གྱོལ་ངན་རྒྱུང་གིས་གལ་ཏེ་མ་བཅོམ་ནའོ། 70

རྩོད་ལྡན་དུས་དང་བདག་པོ་བྱིས། དེ་ཡིས་རབ་གཏུང་བསྒེག་པའི་མེ།
དུས་མིན་ནོམ་བསྐྱང་རབ་དུ་བྲུག། མི་བསྲུན་རོ་ལངས་ཆོགས་ཀྱིས་གང་། 71

དགའ་བ་ཡིད་ཆུང་བྱོ་གྲོས་བསྒྱེད། བདེ་བའི་དཔལ་གྱི་ལང་ཚོ་སོང་།
དེ་ནི་འབྱོར་པ་ལོངས་སྤྱོད་ནོམས། སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་བདག་མི་སྲིད། 72

ཆོར་དང་ཁྱིམ་དང་ཆུང་མ་དང་། བྱ་དང་གཡོག་པོ་ཡི་བྱད་ནོམས།
མཐའ་མེད་ནད་དང་གཏུང་བ་སྟེ། ཀྱི་མ་སྤྱེས་བྱའི་ཡོངས་འཛིན་ཀོ། 73

སོ་གའི་ཚ་བ་མི་བཟང་དཔལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ནོམ་འཕེལ་བ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡུས་ཅན་ནོམས། སྲིད་པའི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་འཕེལ། 74

वरपरिचयोदारा दाराः सतां गुणानां गुणाः
कुलमविकलं भव्या भूतिर्यशः शशिसन्निभम् ।
स्थितिसमुचितं वृत्तं वित्तमनिमित्तमनापदम्
गुणवति नृपे सर्व्वं भवत्यपांशुलं प्रजाकुलम् ॥ ६९ ॥

धर्म्मद्रुमस्य धनमूलसमुद्गतस्य
निर्द्दोषकामकुसुमप्रवरोज्ज्वलस्य ।
लोकः सुखानि किल पुण्यफलानि भुङ्क्ते
हतो न चेत् कुनृपतेर्विनिपातवातैः ॥ ७० ॥

कलिः कालः पतिर्वालस्तत्प्रतापश्चितानलः ।
अकालविप्लवोत्ताल-खलवेताल-सङ्कुलः ॥ ७१ ॥

प्रीतिर्विषण्णा खिन्ना धीः सुखश्रीर्गतयौवना ।
अधुना विभवाभोगे भोगयोगे न मे रुचिः ॥ ७२ ॥

धनं भूमिर्गृहं दाराः सुता भृत्याः परिच्छदाः ।
अहो निरवधिः पुंसामाधिव्याधिपरिग्रहः ॥ ७३ ॥

यथा यथा विवर्द्धन्ते ग्रीष्मोष्मविषमाः श्रियः ।
तथा तथा ज्वलत्येव तृष्णातापः शरीरिणाम् ॥ ७४ ॥

སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་ཉིར་བསྒྱུབས་པས། ཆོར་བྱི་ཚོགས་པ་རབ་བྱེས་ཀྱང་།
ལན་ཚུན་མཆོ་ཡི་ཆུ་ཡིས་བཞིན། མི་ནམས་སྡེད་བྱལ་ཉིད་མ་ཡིན། 75

གང་ཞིག་ཆོར་ལྡན་ཚོགས་མི་ཤེས། མེད་དོ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ།
གཡས་དེ་དེ་ཡིས་རབ་ཞི་ན། ཡང་སྲིད་དགའ་བྱ་སྡུག་འགྱུར། 76

སྟོང་བང་འཕགས་མོ་རྒྱོངས་དང་ཚགས་པ་ཆེན་པོ་རྡེས་འབྲང་བའི་ལྷས་ངན་ཆོར་བྱིས་ཅི།

བྱིང་པ་བཀྲིས་ལྟུང་ཡང་དགེ་ཚགས་པས་ཤད་སྐྱེད་འབྱལ་བར་འགྱུར་བའི་ལེངས་སྟོང་དགེ་གིས་ཅི།

ཡིད་ཉམས་གཡོགལ་མི་བདག་ཁེངས་པ་བྱེད་པའི་མཐོན་བའི་ངང་ལེངས་སྟོང་དགེ་གིས་ཅི།

འདིར་ཆི་ཚགས་བྱལ་ཁོ་ན་འཇིག་ཅུས་འཇིགས་པར་ཤད་མེད་ལེངས་སྟོང་དགེ་བྱེས་པ་ཡིན། 77

རང་གི་སྐྱེ་བོ་སྟོང་སྟུག་ཏུ་མེད་སྟང་བའི་དུས་ནི་འདས་གྱུར་ཅིང་།
ཉག་བར་ནི་བསྒྲུབ་སྟོག་པས་བྱིས་པའི་སྐྱེས་པ་ཡང་དག་འཇེས་པ་ན།
ངལ་དུབ་ཡོངས་བཏང་སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ཤག་ཀྱི་གནས་ལ་ཡོངས་འདྲེས་པས།
ཡིད་ནི་རབ་ཞིའི་ཚུལ་བཀྲས་སྐྱེས་བྱ་ཧཱུས་ཀྱི་བའི་བའི་དབྱགས་འབྱིག་ཡིན། 78

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དེ་བསམས་ནས། མཆོག་ཏུ་འདོད་ཚགས་བྱལ་བར་གྱུར།
སྒྲུག་བསྔལ་སྐྱེས་པའི་གཏི་ཐུག་དང་། བྱི་ལྷག་ཧཱུས་ཀྱིས་ཧཱུས་འབྱིད་སྐྱེད། 79

प्रहृष्टैरपि वित्तौघैराजन्मोपार्जितैर्नृणाम् ।
लवणाब्धेरिव जलैर्वितृष्णा नैव जायते ॥ ७५ ॥

नास्ति नास्तीत्यसन्तोषाद् य एव धनिनां जपः ।
पुनर्भवे भवेत् को वा स एव प्रशमो यदि ॥ ७६ ॥

किं वित्तैर्दुर्निमित्तैः कलिकलहमोहलोभानुवृत्तैः
किं भोगैर्विप्रयोगैर्व्यसनशतपतनाभ्याससंसक्तरोगैः ।
किं वा मिथ्याभिमानैर्नरपतिसदनप्राप्तसेवावमानैः
अस्मिन् वैराग्यमेव क्षयसमयभये भोग्यमारोग्ययोग्यम् ॥ ७७ ॥

अतिक्रान्ते काले स्वजनसुहृदालोकविमले
समापन्ने मोहप्रबलकालुष्यमलिने ।
सुखाश्वासः पुंसां प्रशमसलिलस्नातमनसां
परित्यक्तायासे विजनवनवासे परिचयः ॥ ७८ ॥

इति सञ्चिन्त्य स चिरं परं वैराग्यमाययौ ।
दुःखं मोहाय मूर्खाणां विवेकाय च धीमताम् ॥ ७९ ॥

ལྷོར་ནོམས་ལ་དེས་ཀུན་བྱིན་ནས། བདེ་གཤེགས་གནས་སུ་བབ་ཏུ་སོང་།
གང་སྐྱེས་བདེན་པའི་བདེད་མངོན་ཚོགས། དཔལ་བྱི་ལྷགས་སྒོམ་གཅིས་མི་ངུམས། 80

གང་ཚེ་ངང་པའི་གྱེལ་པོ་ཉི། རྒྱུང་བྱ་གཅང་མ་བྱུན་པ་ན།
དཔའ་ཚེ་ཤིང་བྱི་ཐྲོ་གོས་ལ། རེ་ལྷུན་ལ་ཡང་དེ་མི་སྲིད། 81

ཐེངས་སྐྱོད་དགུ་ལ་རྒྱེས་ཆགས་ཤེ་ཉི་བཟོད་དཀའ་རྟོང་སྐྱེས་པའི་དུ་བ་འཁྱིམས་གྱུར་པ།
ཚེ་གཅིག་ཤེས་བདུད་རྩིའི་ཀུན་བྱིས་ཡིད་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་ཤེ་དཔེ་བྱས་ཐོབ་གྱུར་ན།
བདུད་བས་ཚེ་སེས་ཤིང་རབ་གྱིག་ཏོས་པར་གཡོ་ཀུན་ན་ཚུང་གཡོ་བའི་སིན་འཁྱིག་ཅན།
རྣོད་ཅིག་འགྲོགས་པའི་དཔལ་ཞོ་འདི་དག་ཞི་ལྷན་རྟེས་ཀྱི་བགེར་ཤི་བྱིད་མ་ཡིན། 82

ཤྲིད་པའི་ལམ་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཅོས་ཉམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ།
ཐུབ་ཆེར་ཉིད་ཀྱི་གཤེས་སུ་བབ་ཏུ་བྱུང་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས།
ཁྱི་བ་ཉིད་ཤི་ཐུམས་ཅད་ཐོག་ཤེས་མཉམ་མེད་རབ་གསལ་ལ་ཞིང་།
མཆོག་སྤྲུལ་ཐུབ་པར་འགོ་བའི་སྐྱེད་ཏུ་ཐུབ་པར་དེ་གྱུར་ཏོ། 83

མ་སྐྱེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱུབ་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་ལྷུན་པ་ཡི།
དཀའ་སྐྱོང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྐྱོན་གྱི་སྐྱོད་པའི་མཐའ་ནོམས་གསུངས། 84

སྐྱེ་བའི་ཁྱིང་དགྱེལ་བཅུབ་པའི། ས་བོན་ལྷ་བྱའི་ལས་ནོམས་ཀྱིས།
འབྲས་བུ་སྡུག་ཚོགས་སྐྱེ་བོ་ནོམས། འཆོལ་བ་མེད་པར་སྐྱོད་པར་གྱུར། 85

स दत्त्वा सर्व्वमर्थिभ्यः प्रययौ सुगताश्रमम्।
श्रीशृङ्खलाकृष्टमतिः न हि सत्यसुखोन्मुखः ॥ ८० ॥

यदैव राजहंसेन स्मर्य्यते शुचि मानसम्।
तदैवास्मै वसुमती सरसीव न रोचते ॥ ८१ ॥

याते दुःसहमोहधूममलिने भोगानुरागानले
सन्तोषामृतनिर्झरेण मनसि प्राप्ते शनैः शीतताम्।
नैताः पानमदोत्तरङ्गविचलद्वाराङ्गनाभङ्गुर-
भ्रूभङ्गक्षणसङ्गमाः शमवतां कुर्व्वन्ति विघ्नं श्रियः ॥ ८२ ॥

सर्व्वज्ञशासनविजृष्टभवाध्वकृष्टः
प्रव्रज्यया विमलमेव पदं प्रविष्टः।
संप्राप्य सर्व्वसमतामसमप्रकाशः
निर्लक्ष्यमोक्षगमनाय मुनिर्बभूव ॥ ८३ ॥

तां बोधिसिद्धिमालोक्य ज्योतिष्कस्य सविस्मयैः।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः प्राग्वृत्तान्तमभाषत ॥ ८४ ॥

जन्मक्लेशशतोत्तानां बीजानामिव कर्म्मणाम्।
भुज्यते फलसम्पत्तिरविसम्वादिनी जनैः ॥ ८५ ॥

གྱེལ་པོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིས། གོང་ཁྲིར་གཉིས་ལྡན་དགུ་སྟོན་ཏེ།
ཁྲིམ་བདག་བསམ་པ་ཆེན་པོ་ནི། དཔལ་ལྡན་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་བྱང་། 86

དེ་ནས་སྟོན་པ་རྗེགས་སངས་རྒྱས། ནོར་གཟིགས་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་དེར།
དེ་དག་ནོམས་ཀྱིས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། ནམ་ཞིག་ལྷུང་ཕྱིར་བྱུ་ཞིང་གཡེགས། 87

དེ་ནི་དག་སྟོང་སྟོང་སྤག་དག། དྲུག་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་བར།
མ་བསྟམས་པ་ཡིས་དད་ནས་ཕྱིན། བྱག་འཚལ་ནས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉེར། 88

དེ་ཡི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རྒྱ་གསུམ་དིམ་གྱོ་བཀྲིད་པ་ཉིད།
ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་བྱོལ་བོས་ཀྱང་། བྱག་འཚལ་བས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉེར། 89

གྲོང་པ་ཁ་འོས་མ་བསྟམས་པས། ས་རྒྱོང་ལ་འོས་ས་བདག་གིས།
དེ་དག་འཁྲུག་པས་རྡེས་བསྐྱེས་པའི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་གནས་བྱས། 90

ཐུང་ཙོ་བྱེལ་མཚན་ཞོན་བྱ་གདུགས། ངོ་ཡབ་ཀྱི་ཆེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས།
བྱོལ་ཙོས་མཆོད་པ་དེ་མཐོང་ནས། མ་བསྟམས་བསམ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར། 91

སྐྱིང་སྟོབས་དཀའ་བར་གྱུར་པ་དེའི། ཀྱེལ་བ་མཆོད་ལ་སྟོང་བྱེགས་ནི།
ཙོག་ས་འཆོད་སྐྱིན་བཀྱོ་བ་ཡིས། ལྷ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནོམས་ཀྱིས་བྱས། 92

དེ་ཡིས་ལྷ་ཡི་འབྱོར་པ་དེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཆོད་གྱུར་པ།
གང་ཟག་འཁོར་ལྔ་སྐྱང་བའི་དཔལ། ངོ་ཚ་ཡིས་ནི་སྟོད་ཀྱིས་གྱུར། 93

राज्ञो बन्धुमतः पुर्य्यां बन्धुमत्यां महायशाः।
अभूदनङ्गनो नाम श्रीमान् गृहपतिः पुरा ॥ ८६ ॥

शास्ताथ सम्यक् सम्बुद्धो विपश्यी नाम तां पुरीम्।
जनचारिकया प्राप्तः कदाचित् सुकृतैः सताम् ॥ ८७ ॥

द्वाषष्टिभिः स भिक्षूणां सहस्रैः परिवारितः।
अङ्गयानङ्गनेनैत्य प्रणम्योपनिमन्त्रितः ॥ ८८ ॥

सर्व्वोपकरणैस्तेन चैमासं परिवारितः।
यथा तथैव राज्ञापि प्रणिपत्य निमन्त्रितः ॥ ८९ ॥

भोगैः स्वर्गानुबन्धेन स ताभ्यामधिवासितः।
अनङ्गनेन पौराहैर्भूपालार्हैश्च भूभुजा ॥ ९० ॥

गजध्वजमणिच्छत्रचामरोदारया श्रिया।
तं दृष्ट्वा पूजितं राज्ञा चिन्तार्त्तोऽभूदनङ्गनः ॥ ९१ ॥

तस्य सत्त्वावदातस्य पक्षपाती शतक्रतुः।
चकार दिव्यया लक्ष्म्या साहाय्यं जिनपूजने ॥ ९२ ॥

स तया दिव्यया भूत्या भगवन्तमपूजयत्।
यदग्र चक्रवर्त्तिश्रीर्ज्ञाभाजनतां ययौ ॥ ९३ ॥

ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་ཉམས་བྱེད་རིན་ཆེན་ཅོད་པམས་དང་སྡུང་འོད་ལྡན་གྱང་པོ་དང་།
དྲི་མེད་གོས་དང་སྒོས་འཕྲེང་ཁྲུས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཚོམ་དག་
གིས།
བདེ་སོགས་གྱས་བཏུད་རོལ་བས་གཡོ་ཞིང་དཔའ་བྱས་ངོ་ཡབ་དག་ཀེ་རབ་བསྐྱོད་
པར།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཚོད་མཐོང་ནས་ནི་ཡི་བདག་པོ་ངོ་ཚས་དམན་
པར་གྱུར། 94

དེ་ལྟར་སྡོམ་པ་ལ་གྱས་དག་བ་ཡོངས་སྨིན་འབྲས་བུ་དང་མང་དག།
གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེན་མ་བསྟམས་པས་སྡོམ་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་།
དྲི་མེད་ཡིད་ལྡན་དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་ཀི།
མཆོག་གི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་མེ་སྐྱེས་འདིར་གྱུར་ཏོ། 95

འགྲོ་གསུམ་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་དུ་གསལ་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
ཀུན་བས་དགེ་སྨོང་ནོམས་ལ་ནི། སྨོན་ལམ་གདམས་ངག་དེ་སྐད་གསུངས། 96

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དཔང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ནེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་
འདབ་སྡེ་དགུ་པའོ།།

रत्नैर्व्यक्षतचन्द्रसूर्य्यभानराकं कीरणैरावणाभै-*
रम्लानाम्बरगन्धमाल्यशबलैः कल्पद्रुमाणां फलैः।
भक्तिप्रह्वशचीविलासचलनाहेलोच्छसच्चामरं
तेनाभ्यर्चितमाकलय्य सुगतं लज्जानतोऽभून्नृपः ॥ ९४ ॥

इति बहुतरं भक्त्या शास्तुः फलं तदनङ्गनः
शुभपरिणतेः पुण्योदारः पुरा समवाप्तवान्।
विमलमनसस्तस्यैवासौ क्षणप्रणिधानतः
पर इव रविर्ज्योतिष्कोऽभूत् स एव पदाश्रितः ॥ ९५ ॥

इत्याह विमलज्ञानप्रकाशितजगत्त्रयः।
प्रणिधानोपदेशाय भिक्षूणां भगवान् जिनः ॥ ९६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां ज्योतिष्कावदानं नाम नवमः पल्लवः ॥

---

* This line was lost. It was replaced by Ádar Lochávat.

ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་ཉམས་བྱེད་དིན་ཅིན་ཆོས་ཚིམས་བང་སུང་འོད་ལྡན་སྐྱང་པོ་དང་།
དྲི་མེད་གོས་དང་སྒོས་འཕྲེང་ཁྲུས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ནོམ་དག་
གིས།
བདེ་སོགས་གྱས་བཏུད་རོལ་བས་གཡོ་ཞིང་དལ་བྱས་ངོ་ཡབ་དག་ཞི་ངབ་བསྐྱོད་
པར།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཆོད་མཐོང་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་ངོ་ཚས་དམན་
པར་བྱུང། 94

དེ་ལྟར་སྡོམ་པ་ལ་གུས་དགེ་བ་ཡོངས་སྨིན་འབྲས་བུ་དང་མངང་དག།
གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེན་མ་བསྟམས་པས་སྡོམ་ཡང་དག་ཐོབ་བྱུང་ཚིང་།
དྲི་མེད་ཡིད་ལྡན་དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་ཀི།
མཆོག་གི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་མེ་སྐྱེས་འདིར་བྱུང་ངོ། 95

འགྲོ་གསུམ་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་དུ་གསལ་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
བྱོལ་བས་དགེ་སྦྱོང་ནོམས་ལ་ནི། སྨོན་ལམ་གདམས་ངག་དེ་སྐད་གསུངས། 96

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ནི་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ལས་
འདབ་སྟེ་དགུ་པའོ།།

रत्नैर्न्यक्षतचन्द्रसूर्य्यभानराकं कीरणैरावणाभै-*
रत्नानाम्बरगन्धमाल्यशबलैः कल्पद्रुमाणां फलैः।
भक्तिप्रह्वशचीविलासचलनाहेलोच्छसच्चामरं
तेनाभ्यर्चितमाकलय्य सुगतं लज्जानतोऽभून्नृपः ॥ ९४ ॥

इति बहुतरं भक्त्या शास्तुः फलं तदनङ्गनः
शुभपरिणतेः पुण्योदारः पुरा समवाप्तवान्।
विमलमनसस्तस्यैवासौ क्षणप्रणिधानतः
पर इव रविर्ज्योतिष्कोऽभूत् स एव पदाश्रितः ॥ ९५ ॥

इत्याह विमलज्ञानप्रकाशितजगत्त्रयः।
प्रणिधानोपदेशाय भिक्षूणां भगवान् जिनः ॥ ९६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां ज्योतिष्कावदानं नाम नवमः पल्लवः ॥

---

* This line was lost. It was replaced by Hdar Lochava.

Chapter X.

ཡལ་འདས་བཅུ་པ།

མཛོམས་དགའ་བོའི་རྟོགས་བརྗོད།

གང་ཞིག་མཉེས་གཅིག་ཏུམས་བའི་སྐྱོ་ཡིས་དགེ་བའི་སྨན་དུ་ཤི།
སྲིད་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱིས་མཆོད་དུ་རྗེས་འཛིན་དག།
འབད་པས་མཛོད་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཤིན་རྒྱས་ལ་སྙིང་རྗེ་དང་།
རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཡེགས་ལྷན་སུ་ཞིགས་ཡགས། 1

སེར་སྐྱའི་གཞི་ལ་ནུ་གྲོ་བྱེ་དྲའི། ཀུན་དགའ་ངར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
བཤུ་ཐྱིར་ཤུག་ཏི་བྱུལ་པོའི་བུ། དགའ་བོ་སོང་བར་བྱུང་ཏེ་སྨོན། 2

ངེས་འབྱུང་གཏམ་དང་གྲོས་དགུ་གཅིས། གཏམ་མཐའ་མདུན་ན་གནས་པ་ལ།
དབ་དུ་བྱང་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་དཀྱིས་བས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། 3

དེ་ཡི་དྲིན་ལ་མངོན་དགའ་ནས། དགའ་བོས་དེ་ལ་ཨན་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྡན་བསོད་ནམས་འཕེལ་མོད་ཀྱང་། རབ་བྱང་བདག་ཉིད་མངོན་མི་འདོད། 4

ཁྱོད་ཀྱི་ཉི་གནས་སུ་གྱུར་ནས། ཡེ་བྱད་ཅི་ལྟར་བཞེད་ཀུན་གྱིས།
རེ་ཞིག་དགེ་སློང་དག་འདུན་ལ། གྲུས་བས་བདག་ཉིད་རིམ་གྱི་བཀྱེད། 5

दशमः पल्लवः ।

सुन्दरीनन्दावदानम् ।

ते केऽपि सत्त्वहितसन्निहितानुकम्पा
भव्या भवन्ति भुवने भवभीतिभाजाम् ।
वात्सल्यपेशलधियः कुशलाय पुंसाम्
कुर्व्वन्ति ये वरमनुग्रहमाग्रहेण ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं द्रष्टुं कपिलवास्तुनि ।
भगवन्तं ययौ नन्दः शाक्यराजसुतः पुरा ॥ २ ॥

नैष्क्रम्यदेशनामन्तकथान्ते स पुरस्थितम् ।
उवाच भगवान् प्रीत्या प्रव्रज्या गृह्यतामिति ॥ ३ ॥

प्रसाद्याभिनिवेद्यास्य तं नन्दः प्रत्यभाषत ।
भगवन् पुण्यलाभापि प्रव्रज्याभिमता न मे ॥ ४ ॥

सर्व्वोपस्थायको भूत्वा भिक्षुसङ्घं यथेप्सितैः ।
सर्व्वोपकरणैस्तावत् भैक्ष्यं परिचराम्यहम् ॥ ५ ॥

འདི་བརྟེན་རིན་ཆེན་ཆོད་པའི་གྱིས། དེ་ཡི་ཞབས་པད་ལ་རེགས་ནས།
ཐུལ་པོའི་ཏུ་ནི་བཙུན་མོ་ལ། ཚགས་བས་ངང་གི་ཁྱིམ་དུ་སོང་། 6

དེ་ནི་མཛེས་མ་ཡིད་འོང་མ། དགའ་ཞིང་མཛེས་དང་ཡང་དགའ་སྟད།
ཡུད་ཙམ་འབྲལ་བར་མི་བཟོད་པས། སྐྱེ་ཚལ་མཆོག་ཏུ་ཤིས་པར་རོལ། 7

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ངང་བཞིན་གྱིས། ཡོན་དག་ལྡན་དགྱེས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དཀྱིལ་སྟོང་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། དགའ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་ངང་ཉིད་ཀ་ཤེགས། 8

ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྡན་དགའ་བོ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་།
ཆེར་འོས་སྣོན་ལ་བཞུགས་དེ་ལ། མཆོད་པ་བྱས་ནས་རིམ་གྱི་བསྐྱེད། 9

གང་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་ངང་ཉིད་ཀྱིས། གཟིགས་པས་སྡུ་བཟང་བྱས་པ།
འདི་འདྲ་བསོད་ནམས་སྐྱེ་གྱུར་ནས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་འབྲས། 10

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོམས་སྟན་ནས། ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
འདི་དེ་དག་བའི་འཕྲི་ཤིང་གི། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཐོབ། 11

ཁྱོད་ཀྱི་སྐང་པ་བྱམས་པ་ནི། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་འདི་མཐོང་ནས།
སྙིང་གི་ཚུ་སྐྱེས་ཀྱིས་པའི་དབང་། སུ་ཞིག་གིས་ནི་མི་བསྐྱེད་འགྱུར། 12

བདག་ཉིད་ཆེ་ཆོམས་མཐོང་བ་ནི། སྨིན་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་དགའ།
བསོད་ནམས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ། སྤྱིར་བཅང་བས་ཀྱང་བསྟན་པར་འོས། 13

इत्युक्ता रत्नमुकुटैः स्पृष्टतत्पादपङ्कजः ।
राजपुत्रः स्वभवनं ययौ जायासमुत्सुकः ॥ ६ ॥

स सुन्दरीं समासाद्य दयितां रतिसुन्दरीम् ।
विजहार वरोद्यानं मुहूर्त्तविरहासहः ॥ ७ ॥

ततः कदाचिद् भगवान् प्रकृत्यैव गुणिप्रियः ।
स्वयं नन्दस्य भवनं भिक्षुसङ्घैः सहाययौ ॥ ८ ॥

सानन्दवदनः कृत्वा नन्दस्तत्पादवन्दनाम् ।
तं महार्हासनासीनं पूजयित्वा व्यजिज्ञपत् ॥ ९ ॥

केषां पुण्यप्ररोहाणां परिपाकोऽयमीदृशः ।
कृतोऽयं यद् भगवता दर्शनानुग्रहः स्वयम् ॥ १० ।

स्मरणं श्रवणं वापि दर्शनं वा महात्मनाम् ।
सेयं कुशलवल्लीनां महती फलसन्ततिः ॥ ११ ॥

अस्य मैत्रस्य महतस्तदालोकस्य दर्शनात् ।
हृदयस्य विकाशश्रीः कस्य नाम न जायते ॥ १२ ॥

दानादपि प्रियतरं पुण्यादपि महाफलम् ।
सदाचारादपि श्लाघ्यं महतां किल दर्शनम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐད་བཞིན་དེའི་གསུས་པ་དང་། མཚན་ཞིང་བྱམས་པ་ཉིད་དག་དང་།
སྟོབས་དུ་མཚོན་ལ་མངོན་དུགྱེས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གསེགས་པར་བཙོན། 14

དགའ་བོ་དེ་ཡི་རྟེས་འབྲང་བ། རང་གི་གསེར་གྱི་སྟོང་དུ་ནི།
མཆོག་གི་ཉིན་སྦྱང་དང་པོ་དག། རང་གི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བྱངས། 15

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྟེས་བཞིན་དུ། གླུས་བས་བདག་པོ་བགྲེད་མཐོང་ནས།
འབྲལ་བ་མི་བཟོད་མཛེས་མ་ཡིས། རྟུང་མིག་གིས་ནི་ངེས་པར་བལྟས། 16

ཏླ་མ་ཧོམས་མདུན་མིག་གི་འགྲོས་ནི་དྲང་ཞིང་རབ་དུ་གཡོ་བ་དག།
ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟུང་མིག་རབ་མཛེས་ཆུང་ཟད་བྱེ་བས་མཛེས་བའི་མཆོག།
བལྟ་བྱ་བལྟས་ནས་གང་ཞིག་རྣམ་ཅིག་ཏུ་གྱུར་དེ་ཕྱིར་ལྟག་པར་ནི།
འགྲོ་བར་མི་བྱ་མགོན་པོ་ཞེས་ནི་ཐུབ་པ་ཆོག་མེད་གསུངས་པ་བཞིན། 17

མཚན་མོ་ཤུགས་རིང་ལྡན་པ་ལ། དགའ་བོ་བཞིན་ནི་ཕྱིར་སྟོག་ནས།
བདག་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། འོང་པ་འདི་ཉིད་ཅེས་རབ་སྨྲས། 18

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི། གཤེས་སུ་བྱོན་ལ་གཏམ་སྨྲས་ནས།
རེ་ཞིག་རང་ཁྱིམ་མཆིའི་ཞེས། འབྲལ་བ་བཟོད་པ་མེད་པས་སྨྲས། 19

དེ་ནས་ཁྱིམ་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་གྱི། མདུན་དུ་རབ་ཏུ་བདུད་དེ་ལ།
འཇུམ་དང་བཅས་གསུངས་ནད་ལྟ་ཉིད། རྒྱུ་བར་འགྲོ་བ་འདི་ཅི་ཞེས། 20

इति तस्य ब्रुवाणस्य भक्तिप्रणयपेशलम् ।
अभिनन्द्य पुरः पूजां भगवान् गन्तुमुद्यतौ ॥ १४ ॥

अनुवव्राज तं नन्दः स्वच्छे कनकभाजने ।
वरोपचारमादाय मधुरं स्वमिवाशयम् ॥ १५ ॥

पश्चाद् व्रजन्तमालोक्य भक्त्या भगवतः पथि ।
निरैक्षत कटाक्षेण सुन्दरी विरहासहा ॥ १६ ॥

गुरूणामग्रे सा सरलतरलालोचनगतिम्
विहायैव चासाच्चितमुकुलिताक्षी प्रियतमा ।
निरीक्ष्यालक्ष्यं यत् क्षणमवनताभूत्तदधिकम्
न गन्तव्यं नाथेत्यवददिव मौनादवचनम् ॥ १७ ॥

नन्दः प्रणयिणीं दृष्ट्वा सोच्छ्वासं चलिताननाम् ।
अयमागत एवाहमचिरादित्यभाषत ॥ १८ ॥

ततः स्वमाश्रमं प्राप्तं भगवन्तं कृताञ्जलिः ।
व्रजामि स्वगृहन्तावदित्याह विरहासहः ॥ १९ ॥

ततस्तमासनासीनः प्रणतं भगवान् पुरः ।
उवाच सस्मितं केयं गमने सम्प्रति त्वरा ॥ २० ॥

ཡུལ་གྱི་ངོ་ལ་གཅགས་པ་ཡི། ཀུན་རྫོང་ཀྱིས་གཟིར་སེམས་ལྷན་ནོམས།
ཀེ་མ་ཐྲིམ་གྱི་བདེ་ཉིད་ལ། ཡིད་འབྱུང་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བློ། 21

ཆོ་ཡི་ཀུན་ནི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡོན་ཏན་ཀུན་ནི་དབེན་པའོ།
འདི་ཡི་ཀུན་ནི་རབ་ཞི་སྟེ། ཞི་བའི་ཀུན་ནི་ཆགས་བྲལ་ལོ། 22

སྐྱིང་སྟུག་སེམས་ལ་བཀོད་པའི་ཟུན་པོ་དེ་དང་བཙོད་དགའི་ཟང་ངུའི་དུམ་བུ་སྟེ།
བྱོ་ལྷན་ནོམས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཧོམ་པར་དཔྱད་ཆོ་ཆེ་ནི་འབྲས་བུལ་ཉིད་དུ་བརྩེས།
གང་ཡིད་ཕྱུགས་བཞིན་ཆགས་བྲལ་དབེན་པ་ཡིས་སྟོང་མཚན་ཉིད་མི་རྟོས་
དགེ་གིས།
སྣང་ཅིག་འདི་དག་འོང་དང་འགྲོ་བ་ཡང་ནི་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་ཁྱེད་གསོ་བ་བཞིན། 23

སྐྱིང་སྟོབས་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་བྱོ་ལྷན་གྱིས་བོས་རིག་བྱེད་ལྷན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་།
སྐལ་ལྷན་དག་གི་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷན་ནོམས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་ཡང་རྟེན་དག་ལ་མིག
མཐའ་དག་དང་འོས་པའི་རྟེན་གྱུར་ཆོ་ཅི་ཤེས་ཀུ་ཚུང་བའི་ཚ་ཡང་རྟེན་དག་སྟེ།
འབྲས་ཤེད་ཉིད་ཀྱིས་གང་གིས་ཟར་འབྱུང་སྡུ་ཅན་འོས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། 24

ཡུལ་གྱི་ཚུ་གཉེར་གསོན་མའི་སྐྱོང་འཁྱིལ་འཇོ་སྐེག་ཚུ་ཡིས་གང་གྱུར་པ།
དེགས་པ་མི་བཟད་ཚུ་སྲིན་རབ་ཡངས་མཚན་མ་འབྱུགས་པ་རབ་བསྒྲེད་ཅིང་།
ལྷག་པར་འབྲལ་བའི་དུ་གཉོང་ཤེ་ནི་རབ་འབར་དོག་དུ་གནས་པ་ལ།
སྒྲེས་བྱ་ནོམས་ནི་སྐྱོལ་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་ཁྲོ་ག་བསྟན་པའི་སྟེགས། 25

विषयास्वादसौहार्द-सम्मोहार्द्रितचेतसाम्।
अहो गृहसुखेष्वेव निर्वेदविमुखा मतिः ॥ २१ ॥

गुणाभरणमेवायुर्विवेकाभरणो गुणः।
प्रशमाभरणश्चासौ वैराग्याभरणः शमः ॥ २२ ॥

तज्जाड्यं तदसह्यशल्यशलकं न्यस्तं सुहृच्चेतसि
प्राज्ञैस्तद्गणितं विचारसमयैर्वैफल्यमेवायुषः।
यद्वैराग्यविवेकशून्यमनसामेते पशूनां यथा
यान्त्यायान्ति च चक्रनेमिचलनैर्निर्लक्षणानां क्षणाः॥ २३ ॥

पुण्यं सत्त्ववतां श्रुतम्मतिमतां शीलञ्च विद्यावताम्
सर्व्वं भाग्यवतां सुखं शमवतां नैव क्वचित् दुर्लभम्।
दुष्प्रापस्तु समस्तवस्तुवसतेः स्वल्पांशकोऽप्यायुषः
तद्यस्य क्षयमेति निष्फलतया श्रोच्याय तस्मै नमः ॥ २४ ॥

वामावर्त्ते विषयजलधौ पूर्णलावण्यसारे
दर्पोत्सर्पद्विषममकराक्रोड्डवक्षोभमाणे।
नित्यासन्नप्रबलविरह-प्रज्वलद्वाड़वाग्नौ
पुंसां सेतुस्तरणशरणे तीव्रवैराग्यमेव ॥ २५ ॥

དེ་སྐད་རབ་བྱང་གཟུང་བར་མཛོད། གྱེལ་པོའི་སྐས་ནི་དབང་པོ་གྲུབ།
བྱང་མེད་བདེ་དང་དཔལ་འབྱོར་འདི། རྒྱུ་ལྟ་བུའི་གསལ་བ་བཞིན། 26

དགེ་བ་ཉིད་སྐད་ཆངས་པ་ཡི། སྒྲོག་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛོད།
འཁོར་བ་སྟིང་པོ་མེད་པའི་ཐྲིམ། གཅོད་ངན་འདི་ནི་གཅང་བར་མཛོད། 27

བཅོམ་ལྡན་གསུང་ནི་སྟིང་རྗེ་ཡིས། བཅུད་པ་འདི་སྐད་ཐོས་བྱུང་ནས།
དོན་གཉིས་མཚོན་འོས་ཀྱིས་གདམས་པའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་བ། 28

ཏིག་ཏུ་ཁྲིད་ཉིད་ནས་མཉེན་པ་ཉིད། བཅོམ་ལྡན་བདག་གི་རབ་བྱང་ཡིན།
དགེ་སྦྱོང་དགེ་འདུན་རིམ་གྲོང་ནི། འོས་པའི་ཁྲིམ་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུས། 29

དེ་སྐད་སྨྲས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གསུང་། བསྐོམ་བྱའི་དབང་ཕྱུག་མིན་པ་དང་།
དགའ་མ་ལ་དགས་བྲང་བས་འདིའི། བསམ་པ་ཁྲོགས་ལ་ཕྱང་མོ་ཡུག། 30

ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། འདི་ལ་བཀའ་ཁྲལ་ཉོན་ཅིང་བསྟན་མཛོད།
ཐག་པར་བརྩོན་པའི་དམ་བཅའ་ནོམས། མི་འོས་པ་ཉིད་མ་བསམ་མོ། 31

དབང་པོ་མ་ཕྱལ་དགའ་བ་ཞི། གང་ཚོ་རབ་བྱང་མི་འདོད་པ།
དེ་ཚོ་དེ་ཡིས་ལུས་ལ་དེ། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གིས་རང་ཉིད་བྱུང་། 32

དེར་ཞི་དེ་ཚོ་ངུར་སྨིག་གོས། མགོ་རྒྱམ་ལྟག་ན་ཕྱུང་བཟེད་ཅན།
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ནོམས་ཀྱིས། གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་ལྔ་བྱུང་མཛེས། 33

तस्मात् गृहाण प्रव्रज्यां राजपुत्र जितेन्द्रियः।
एताः स्त्रिय इव क्षिप्रं समागमसुखाः श्रियः॥ २६॥

क्रियतां कुशलायैव ब्रह्मचर्य्यपरिग्रहः।
त्यज्यतामेष निःसारगृहसंसारदुर्ग्रहः॥ २७॥

इति श्रुत्वा भगवतः करुणाभरणं वचः।
प्रत्यभाषत तं नन्दः पूर्व्वप्रणयलज्जितः॥ २८॥

सदा भवदुपायैव प्रव्रज्या भगवन् मम।
भिक्षुसङ्घोपकारार्थं गृह एवादरः परम्॥ २९॥

इत्युक्ता भगवद्वाक्यमतिक्रान्तुमनीश्वरः।
क्षुभ्यमाणः प्रियाप्रेम्णा सोऽभूद्दोलाकुलाशयः॥ ३०॥

पुनः पुनश्चकारास्य भगवान् व्रतदेशनाम्।
उपकारोद्यताः सन्तश्चिन्तयन्ति न योग्यताम्॥ ३१॥

यदा नेच्छति नन्दस्तां प्रव्रज्यामजितेन्द्रियः।
तदास्य भगवद्वाक्यमपतद्वपुषि स्वयम्॥ ३२॥

नन्दः काषायावरणः पात्रपाणिः स तत्क्षणम्।
बभौ चामीकररुचिर्महापुरुषलक्षणैः॥ ३३॥

དགོན་པ་པ་དང་བསོད་སྙོམས་བར། གྲོམ་བའི་བཀའ་ཡིས་དེར་གྱུར་ཏོ།
ཁྱིམ་ལས་ཁྱིམ་ནི་མེད་ཅིང་དང་། ཐུགས་དང་ཁྲོད་པ་ཅིད་དུ་གྱུར། 34

དེ་ནི་རབ་དུ་བྱང་གྱུར་ཀྱང་། སྐྱིང་ལ་ཡང་དག་གཅགས་པ་ཡིས།
སྟོང་བསངས་དགའ་མ་དོགས་དུ་འཛིན། རྟག་བའི་མཚན་མ་མཛེས་པ་བཞིན། 35

གང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚགས་པ་དག། བཀྲས་ཀྱང་འདག་པ་མིན་པ་གང་།
ལམ་ནི་གང་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས། ཤེས་བྱེ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་སོ། 36

བྱམ་བས་སྐུ་བོད་གྱང་བའི་འོད། ཆོས་གོས་དམར་ཐོ་ཡང་དག་ཚགས།
དེ་ནི་ཕུན་འཚམས་སྨིན་དུམ་བྱིམ། མཚན་པའི་རྟག་བའི་དཔལ་འབྱོག་གྱུར། 37

ནགས་ན་ཀུ་ཞིང་རོལ་བྱེད་ལ། རིད་ཅིང་འཇིག་པ་བཙོད་པ་དེ།
ལུས་མེད་སྐྱེ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱིས། མཚོས་མ་དག་ནི་བཟེད་མ་གྱུར། 38

རྟོ་བའི་གཞི་ལ་བསྟད་ནས་ནི། ཡོངས་སྤོངས་རྟག་བའི་བཞིན་དས་ཀྱི།
བཞིན་ལ་བསམ་གཏན་གཡོ་མེད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དག་ཏུ་དེ་དེ་བསམས། 39

ཀུ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི། འབད་པས་རྟེས་བཟུང་འདི་དག་ཀྱང་།
ཚགས་པས་བཅ་བྱིན་བརླབས་བདག་གི་མེམས། དྲི་མ་དང་བྲལ་ཅིད་མི་འགྱུར། 40

འཁོར་བའི་སྡུག་རྩུལ་ཐོས་གྱུར་ཅིང་། གྲོགས་མེད་བཀྱེལ་ཞུགས་བསྟེན་མོད་ཀྱང་།
རི་དགས་གཞིས་ཀྱི་ནུབ་མིག་ཅན་མ། བདག་གི་ཡིད་ལ་བཟེད་པ་མེད། 41

स शासनाज्जिनस्याभूदारण्यपिण्डयाचिकः।
आकारादनगर्व्यतां प्रयातः पांशुकूलिकः॥ ३४॥

प्रियासुवाह सततं श्यामां प्रव्रजितोऽपि सः।
शशाङ्क इव संव्यक्तां हृदये लाञ्छनच्छविम्॥ ३५॥

मनसः स्फटिकस्येव न विद्मः केन वर्त्मना।
रागः कोऽपि विशत्यन्तर्नापैति क्षालितोऽपि यः॥ ३६॥

विरहापाण्डुररुचिः संसक्तारुणचीवरः।
स संध्याभ्रकलङ्कस्य जहार शशिनः श्रियम्॥ ३७॥

विचरन् विरहाक्षमः स विस्मृतधृतिर्वने।
जन्मविद्यामनङ्गस्य न विससार सुन्दरीम्॥ ३८॥

सम्पूर्णचन्द्रवदनावदनध्याननिश्चलः।
अचिन्तयच्चिरं तत्तदुपविश्य शिलातले॥ ३९॥

अहो भगवताप्येष कृतो यत्नादनुग्रहः।
नायाति मम वैमल्यं रागाधिष्ठितचेतसः॥ ४०॥

श्रुतं संसारचरितं निःसङ्गव्रतमास्थितम्।
तथापि मृगशावाक्षीं न विस्मरति मे मनः॥ ४१॥

མཛོས་མའི་གུང་གུམ་གྱིས་རེག་ཚགས་པའི་སྐལ་བཟང་ལྡན་ལ་ནོམ་སྦྱིན་
ལེགས་པར་དགོས།
དེ་ཡི་ནུ་སྐྱེས་དགྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་ཉེད་པའི་ལག་ པས་ཟླུང་བཟེད་ལེགས་
པར་བཟུང་།
གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་གེགས་སུ་བྱར་པ་དེ་ཡི་དམིགས་པའི་ཉེན་མཚན་བསམ་
གཏན་ཅན།
བདག་གི་ཚགས་པ་དག་ཏི་གལ་ te་འཕེལ་ན་མཆོག་དུ་རིགས་པ་ཉིད་དུ་འཚེལ། 42

མཛོས་མ་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བདག་འོང་ཞེས།
སྟོན་ཀི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བར་བརྗོད།
ཀྱེ་མ་ཟད་པའི་བགེགས་བྱུང་བཏུལ་ཞུགས་འདི།
བྱས་པ་མི་བཟོ་བདག་གིས་ཕྱིན་ས་བླངས། 43

གང་དེའི་རབ་དུ་འདད་ཞིང་གསོ་བའི་ཚོག་གིས་འགྲོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་སྨྲས་ཤིང་།
ཟླ་མའི་སྐྱེ་བོ་གནས་ཚོགང་ཞེག་རྒྱང་ཡབ་དོར་ te་ཐུ་བ་ནས་ཀྱང་བཟུང་།
གང་ཞིག་ཀོང་པས་ས་ལ་འབྲི་ཞིང་མཐོང་བ་མིན་ཡང་བདག་ལ་རྒྱང་མིག་མཆོག
དགག་པ་མཆོག་དུ་མཛོས་པའི་རིམ་པ་དེ་ཡིས་བདག་གི་ཡིད་ཞི་དེ་ཡིས་
བསྟན་ནས། 44

བདག་བྱལ་རི་དགས་མིག་ཅན་དེ། འཇུག་ངོགས་དྲང་པ་མོ་བཞིན་དུ།
བ་གམ་ཅན་ནས་སྡུ་ངན་དག། སྟོག་ཅང་མི་ཉལ་ཡོད་དམ་སྨྲས། 45

कान्ताकुङ्कुमलग्नरागसुभगे गात्रे कृतं चीवरं
तत्पीनस्तनमण्डलप्रणयिना पात्रं धृतं पाणिना।
रागोऽयं मम वर्द्धतेऽस्य यदिवान्यस्येव दृष्टिः परम्
यद्बोधिव्यवधानभूतमनिशं ध्यानं तदालम्बनम्॥ ४२॥

क्षणेन मां प्राप्तमवेहि मुग्धे
तामेवमुक्त्वा गमने पुरस्तात्।
अहो मया दर्शनविघ्नभूतम्
पश्चात् कृतघ्नव्रतमेतदात्तम्॥ ४३॥

नो गन्तव्यमिति प्रकम्पतरला वाक्यं यदूचे न सा
सन्त्यज्य व्यजनं स्थिते गुरुजने जग्राह पाणिश्चलम्।
यत्पादेन लिखन्त्यपि क्षितितलं मामैक्षतालक्षिता
तेनात्यन्तनिषेधमुग्धविधिना बद्धन्तया मे मनः॥ ४४॥

मद्वियुक्ता न सा नूनं शेते शोकप्रलापिनी।
पुलिने चक्रवाकीव हर्म्ये हरिणलोचना॥ ४५॥

ཀྱེ་དུད་དགའ་མ་གསོལ་ཅན་གྱིས། འབའ་ཞིག་པ་བཞིན་བདེན་པ་བདང་།
ཁྱོད་ཀྱི་མེམས་ཀྱི་ཚོམ་ཀྱིན་ངས། ཇྨོན་གྱི་བདུམ་ཞུགས་འདི་ལ་བཏེག། 46

རེ་ཞིག་བདུམ་ཞུགས་འདི་བདང་ནས། མཛོས་མའི་གན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ།
གང་ཕྱིར་ཚགས་པའི་མེས་གདུངས་པའི། དགའ་ཐུབ་གདུང་བ་བཟོད་པར་དགའ། 47

སྟོག་ཅན་ཡུན་རིང་ནས་འོངས་པ། བདག་མཐོང་གྱེལ་པའི་ཐུ་མོ་དེ།
གསང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཁྲོ་བ་ཡིས། ཅི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཡོངས་མི་ཤེས། 48

མཛའ་ལ་ཚགས་པའི་དུལ་གྱི་ཆ། གནོད་ཅིང་དགའ་མེད་བཟོད་དགའ་བ།
ངེས་པར་རྣོག་པ་དགའ་བ་ཉིད། ཀུན་དུ་ནོས་འགྱུར་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན། 49

གང་གི་དུས་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ནགས་འདི་བཏང་བར་མཐོང་གྱུར་པ།
དེ་ཚོ་ཁོ་ན་བདག་ཏྱིམ་དུ། འབྲོ་བར་བྱ་ཞེས་འདི་ངེས་སོ། 50

དཀྱི་དགའ་བའི་དམིགས་རྟེན་དུ། རོ་ཡི་བྷེགས་བྱ་འདི་ཉིད་ལ།
རི་ཡི་ཁམས་ནི་ཡིད་འོང་གི། ཐུ་བཞིན་མ་དེ་བདག་གིས་བྱིས། 51

ཡང་ན་གང་གིས་མཛོས་སྡུག་ཐིགས། བདུད་རྩིའི་ཚུ་དྲལ་ཐུ་བ་འདྲ།
མཛོས་མ་དེ་ཉི་ནོ་ཡི། ཡུལ་དུ་ཁྱར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 52

ཡིད་འཕྲོག་རི་དགས་མིག་ཉང་བ་གསོ་བས་ཁྲབ་བའི་ཚུ་དྲལ་འཕྲིལ་བ་བཞིན།
འཛོ་སྐེས་ཆུ་གཉེར་འབྲས་དུ་བྱ་རྟའི་ནགས་ལྱར་མཆུ་ཀི་བོམ་བའི་འོད་རབ་གསལ།
གང་ཡང་ཁ་ཡི་འོད་དེ་སྐྱོན་མེད་བདུད་རྩིའི་ཟེར་གྱི་དོན་མཐུན་དག་གི་ལན།
མཛོས་མ་ཁྱེས་ཀི་ང་མཚར་སྐྱིང་པོ་རི་མོའི་ལམ་དུ་ཁྱར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 53

हा प्रिये त्यक्तसत्येन कितवेनेव केवलम् ।
श्रितं तच्चित्तचौरेण मिथ्याव्रतमिदं मया ॥ ४६ ॥

त्यक्त्वा व्रतमिदं तावद् गच्छामि दयितान्तिकम् ।
अनुरागाग्नितप्तानां तपस्तापो हि दुःसहः ॥ ४७ ॥

राजपुत्री चिरायातं नृशंसमवलोक्य मां ।
मन्युना नवलग्नेन न जाने किं करिष्यति ॥ ४८ ॥

न सर्व्वत्र विकाराय निकारः प्रेमदुःसहः ।
दुर्निवारो भवत्येव स्नेहक्षीणो रजःकणः ॥ ४९ ॥

यस्मिन् क्षणे भगवता पश्यामि रहितं वनम् ।
मया तदैव गन्तव्यं गृहमित्येष निश्चयः ॥ ५० ॥

अस्मिन्नेव शिलापट्टे रुचिरैर्गिरिधातुभिः ।
लिखामि तां शशिमुखीं सम्प्राप्यालम्बनं धृतेः ॥ ५१ ॥

अथवा कथमालेख्यविषयं याति सा प्रिया ।
सौन्दर्य्यविन्दवो यस्याः सुधाकुवलयेन्दवः ॥ ५२ ॥

दृष्टिर्मुग्धकुरङ्गसच्चलदलिव्याप्तोत्पलोद्वर्त्तिनी-
लावण्योदधिकूलविद्रुमवनं विम्बाधराग्रत्विषः ।
निर्दोषामृतरश्मिसाथिशरणिः सा कापि वक्त्रद्युतिः
सौन्दर्य्यं कथमेति चित्रपदवीमाश्चर्य्यसारं वपुः ॥ ५३ ॥

འདི་བསམས་ཏེ་ཡིས་རྟོག་ཞིལ། མཚེ་མས་བཀུས་ཤིང་འདུད་བ་ཡིས།
འཁྲུགས་བའི་སོར་མོས་ཐི་ལྟད་ཡང་། མཐོས་མ་དག་ནི་དཔལ་བྱས་བྱིས། 54

དེ་ཡིས་རྟོག་པས་གསལ་བྱས་པའི། གཟུགས་བརྙེན་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པར།
སྟོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོས་མ་ལ། མཚེ་མས་འཇོངས་འཇོངས་སྐད་དུ་སྨྲས། 55

མིག་གཉིས་མ་ལུས་བདེ་བའི་ཚད་གྱུར་སྟོན་གཅིག་རྫུ་བའི་བཞིན་དས་ཅན།
མཐོས་མ་བདག་གིས་བྱིས་དེ་མིག་ཆུས་གྱིས་པས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་།
གཟུབ་ཅན་མ་དང་བྲལ་ལ་སྟོས་མེད་བདུལ་ཞུགས་ལྟེན་པ་བདག་ལའི།
སྨིག་ལས་ཅི་ཡང་གདུང་བ་རབ་བསྐྱེད་དམོད་པ་ཟུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། 56

ཐྱོས་པའི་ཆུ་སྐྱེས་ནགས་ཀྱི་འོད་འབྱུང་བའི་མི་གཙོས་རྟེས་ཆུང་པའི་ལུས།
དེ་ཡི་དུས་ན་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་བར་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེན་ཁྲིར་བ་ཡང་དག་ཐོང་།
ཀྱ་ཡེ་མཐོས་མ་བདག་ལ་ཆོག་ལན་བྱིན་ཅིག་མི་སྐྱ་བར་ནི་ཅི་ལ་འདུག།
བདེན་པར་བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཚགས་པའི་ཆོས་གོས་འདི་བསོ་བདུལ་ཞུང་བདུལ་
བཟུང་སོ། 57

དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་བྱ་མེད་དག། བྱིས་པ་དིང་ནས་མཐོང་གྱུར་ནས།
ཁྲོ་ལྡན་དགེ་སློང་ནམས་ཀྱིས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་སྨྲས། 58

བཅོམ་ལྡན་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་དུལ་ལ། མཉེས་གཤེན་འབབ་ཞིག་པ་ཉིད་ལས།
རབ་རྟུ་བྱང་བ་འདི་བྱིན་ཏེ། ཁྱི་ལ་མེ་རྟོག་འཕྲོང་བ་བཞིན། 59

इति सञ्चिन्त्य स शनैरालिलेख शिलातले।
सुन्दरीं मुखमुक्ताश्रु-स्नातकम्पाकुलाङ्गुलिः॥ ५४॥

स सङ्कल्पसमुन्नीर्णं प्रतिविम्बमिवाश्रिताम्।
कृत्वा पुरः प्रियतमामूचेऽदूर्वाष्पगद्गदः॥ ५५॥

प्रियामालिख्याहं निखिलसुखदृष्टिं नयनयोः
न पश्याम्युद्वाष्पः क्षणमपि शरच्चन्द्रवदनाम्।
अयं नूनं तन्वीविरहनिरपेक्षव्रतवतः
स्फुरत्तापः शापः किमपि मम पापादुपनतः॥ ५६॥

फुल्लाम्भोजवनत्विषा [1]स्पृहावशासक्ताश्रुतोयं वपु-
स्तत्कालोपगतान्तरायजनितः कोपः समुत्सृज्यताम्।
हंहो सुन्दरि देहि मे प्रतिवचः किं मौनमालम्बसे
सत्यं त्वन्मयरागचीवरमिदं चित्तव्रतं मे व्रतम्॥ ५७॥

इति ब्रुवाणं तं दृष्ट्वा दूरादालिखितञ्च तत्।
साद्भुता भिक्षवोऽभ्येत्य भगवन्तं बभाषिरे॥ ५८॥

भगवन् दुर्विनीतस्य वात्सल्यादेव केवलम्।
शुनः कुसुममालेव प्रव्रज्येयं त्वयार्पिता॥ ५९॥

१ Orig. स्पृहादशासक्ताश्रुतोयं वपुः।

མཛེས་མ་བྱིས་ནས་དགའ་བོ་ནི། རྡོ་བའི་གཞི་ལ་དལ་བུ་ཡིས།
དེ་བཟློད་བརླས་པ་ལ་ཚགས་ཤིང་། བསམ་གཏན་ལ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། 60

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དགའ་མ་བྱལ་བའི་རྣོངས་གྱུར་པའི།
དགའ་བོ་ནགས་ནས་བོས་ནས་ནི། འདི་དག་ཅི་ཞེས་རབ་དུ་བྱེས། 61

དེ་སྐབས་བཅོམ་ལྡན་བདེན་པར་ནི། མཆོག་དུ་མཛེས་མ་ལ་ཚགས་བདག།
དགེ་སློང་ནོམས་ནི་འདོད་བྱུང་ཀྱང་། ནགས་ཚལ་འདི་ལ་བློ་མི་དགའ། 62

དེ་སྐད་དགའ་བོའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཞལ་གྱི་རླུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས།
འདོད་ཚགས་ཆུ་སྐྱེས་འཇུམ་པ་བཞིན། བཅོམ་ལྡན་གྱིལ་བས་དེ་ལ་གསུངས། 63

ཀུན་དུ་ཚགས་ལས་མི་རིགས་བློ། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རིགས་མ་ཡིན།
དགེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ནོམས་ཀྱིས། མེམས་ནི་བགེགས་ནོམས་ཀྱིས་མི་ཤེགས། 64

ལོངས་སྤྱོད་ཆུ་ཡི་གཟེགས་མ་དང་མཚུངས་བཅང་ལ་མངོན་སྤྱོད་རིབ་པ་འདི་ནི་གང་།
སྐད་ཅིག་བདེ་བའི་ཚ་ཡི་ངོ་མྱོང་ཚོགས་དང་འགྲོ་པ་སྣང་འོས་འདི་ནི་གང་།
ཚགས་བས་ལོང་བ་རྣོས་ནི་གང་དུ་འཐལ་ལ་ལྷུང་བྱེད་བཟོད་དགའ་གྱུར་པ་ཡི།
བསྐལ་དགའ་བདུད་ཀྱི་ལམ་འདི་རིགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། 65

དེ་སྐད་དེ་ལ་ཚགས་བྱལ་དག། ཡུན་རིང་བསྟན་པར་མཛད་ནས་ནི།
འདུག་བྱ་ཞེས་བཟློད་བཅོམ་ལྡན་བང་། རང་གི་བྱ་བའི་སྣང་དུ་གཤེགས། 66

आलिख्य सुन्दरीमुखं नन्दः स्वैरं शिलातले ।
तत्प्रलापजपासक्तो ध्यानालम्बनतां गतः ॥ ६० ॥

एतदाकर्ण्य भगवान् नन्दमाह्वाय्य काननात् ।
किमेतदिति पप्रच्छ प्रियाविरहमोहितम् ॥ ६१ ॥

सोऽब्रवीद् भगवन् सत्यं कान्तासक्तस्य मे परम् ।
भिक्षूणां सम्मतेऽप्यस्मिन् वने न रमते मतिः ॥ ६२ ॥

इति नन्दवचः श्रुत्वा तमूचे भगवान् जिनः ।
मीलयन्नेव वक्त्रेन्दुकान्त्या रागसरोरुहम् ॥ ६३ ॥

साधो तावन्न युक्ता ते संरागानुगता मतिः[1] ।
विघ्नैर्नाक्षिप्यते चेतः कल्याणाभिनिवेशिनाम् ॥ ६४ ॥

क्वायं योगस्तनुतृणतुलात्यक्तभोगाभियोगः
क्वायं निन्द्यः क्षणसुखलवास्वादसम्बाद एषः ।
जात्यैवायं हरति कुशलं दुस्तरो मारमार्गः
प्रेमान्धानां भवति सहसा दुःसहो योक्त्रजातः ॥ ६५ ॥

इत्यस्य भगवान् श्रुत्वा चिरं वैराग्यदेशनाम् ।
संस्थातव्यमिहेत्युक्त्वा स्वकृत्याय स्वयं ययौ ॥ ६६ ॥

१ Orig. साधो भवनयुक्ते संरागादनुचितामतिः ।

མཛོས་མ་ལྷ་ལ་ཚགས་པ་ཡི། དགའ་ལྡན་དགའ་བོའི་གནས་སྐབས་དེར།
འགྲོ་བར་འོས་པར་བསམས་ནས་ནི། རང་གི་ཏིམ་དུ་ཚས་པར་གྱུར། 67

གཙུག་ལག་ཁང་ནི་མང་པོ་ཡི། སྐོ་རྣམས་བཅད་པས་ཡུན་རིང་ན།
གྲོང་ཁྱེར་མངོན་ཤྱོགས་ལམ་དག་ནི། རི་ཞིག་ལྟར་སྣེས་ཐོབ་ནས་འགྲོ། 68

དེ་ནས་ཚགས་ལས་འགྲོ་བཙོན་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས།
མཁྱེན་ནས་མངོན་ཤྱོགས་བཀའ་སྩལ་པ། དགའ་བོ་མགྲོགས་པར་གང་དུ་འགྲོ། 69

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རི་ཞིག་ནི། ནགས་ནི་བདག་ལ་དགའ་བ་མེད།
སེམས་ནི་ངལ་བསོས་མེད་ནམས་ཀྱིས། བྱ་བ་གང་ཡང་དག་པ་མིན། 70

དཔལ་ནི་ངི་ཡག་བཞད་ལྡན་དེ་དང་ནོར་བུའི་ངང་བཞིག་དགའ་བའི་བ་གམ་
འཕྲོང་ལྡན་དེ།
ཚ་སྦའི་འཁྲི་ཤིང་རྒྱང་བཞོན་གྱིས་བསྐྱོད་སྐྱིད་ཚལ་གསང་པའི་སྐ་གཞི་
མཛོས་པ་དེ་དང་དེ།
མེ་དོག་མདའ་ཅན་གཉའ་ཡི་འཁྲི་ཤིང་གཟུགས་བཟང་ལྟོ་བ་ཐུ་བའི་མཛོས་
མ་དེ་དག་ལ།
སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བག་ཚགས་བཞིན་དུ་བདག་གི་ཡིད་ནི་ཚགས་ལས་ནོར་
བར་མི་གྱོལ་ལོ། 71

ཡིད་ནི་ཚགས་བཅས་ཁོ་ན་ཡིས། ཚངས་པར་སྐྱེ་བ་བདག་གིས་སྐྱེད།
བདུལ་ཞུགས་འཆིང་བའི་གཟེབ་དག་གིས། མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་བསྐྱམས་པ་བཞིན། 72

तमेवावसरं नन्दः सञ्चिन्त्य गमनोचितम् ।
प्रतस्थे स्वगृहं हृष्टः सुन्दरीदर्शनोत्सुकः ॥ ६७ ॥

व्रजन् द्वारि पिधानार्गैर्विहारैर्बहुभिश्चिरात् ।
नगराभिमुखं मार्गं स कथञ्चिदवाप्तवान् ॥ ६८ ॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं रागाद् गन्तुमुद्यतम् ।
उवाचाभ्येत्य भगवान् नन्द तूर्णं क्व गम्यते ॥ ६९ ॥

स जगाद वने तावत् भगवन् नास्ति मे रतिः ।
न ह्यविश्रान्तचित्तानां क्रिया काचित् प्रसीदति ॥ ७० ॥

सा श्रीश्यामरहासिनी मणिमयी सा रम्यहर्म्यावली
सा वालानिलखेलचारुलतिका कान्ता नवोद्यानभूः ।
सा तन्वी कुसुमेषुकार्म्मुकलताश्यामोदरी सुन्दरी
नो जन्मान्तरवासना इव मनः सक्तं विमुञ्चन्ति मे ॥ ७१ ॥

सरागेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं चराम्यहम् ।
व्रतपञ्जरबन्धेन विहङ्ग इव यन्त्रितः ॥ ७२ ॥

གོས་ནི་ཚོན་གྱིས་དགས་བ་ཡིས། འདོད་ཆགས་བྱལ་བ་ཉིད་མི་འགྱུར།
རབ་བྱང་བཏང་ནས་བདག་འགྲོའོ། བདག་གི་དམྱལ་བ་ཟད་གྱུར་ཅིག། 73

དེ་སྐད་ལན་གཅིག་མིན་སྨྲ་ཞིང་། རང་གནས་འགྲོ་བར་བཙོན་དེ་ལ།
ལྷོག་ཅིང་རྟེས་བཟུང་ཐྲོ་གྲོས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་ཡུལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ། 74

ཤེས་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཉིད་སྡེན་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་མི་འགྱུར་བཞིན།
དགའ་བ་ཐོས་པས་ནོམ་པར་གྱུར། སྨན་ཅིང་བསྨད་པ་མ་ཕྱེད་ཅིག། 75

ནོམ་པར་རིག་པས་སྐྱོན་བཤིག་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་མཁས་ནོམས་ཏེ།
སྙིང་པོ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། ཆགས་པས་བྱ་མིན་ལ་མི་འཇུག། 76

མཆོག་དུ་སྨད་པའི་ཁང་པར་ནི། ངན་པའི་ལས་ལ་ཀུན་དུ་ཆགས།
ཀྱོ་ཆེན་འདོད་ཆགས་འཇིན་པ་བྱེད། ངོ་ཚ་སྐྱེ་བ་མིན་པ་ཅི། 77

སྐྱེ་གནས་ལས་སྐྱེས་སྐྱེ་གནས་ཆགས། ནུ་མ་འཐུངས་པ་ནུ་མ་ཉིད།
ཀྱེ་མ་ངོ་ཚ་མི་བྱེད་པ། སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་བརྟག་པར་འགྱུར། 78

དཀའ་དུ་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་སྣང་ཤ། མ་ཡི་སྐྲོམ་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།
སེམས་ནི་ཀུན་རྫོངས་ཀྱིས་བཙོམ་པའི། ཕྱུགས་རྣམས་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་ཡིན། 79

བྱང་མེད་སྐྱེས་པའི་ང་གྱལ་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་དགའ་དང་བྲལ་ནས་ཐོང་།
སྲིད་པའི་ཁྲང་བུར་ལག་འགྲོ་རྣམས། ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་འཇིག་པ་ཐོང་། 80

त्यक्त्वा व्रजामि प्रव्रज्यामस्तु मे नरकोऽक्षयः।
न वीतरागतामेति मज्जिष्टारक्तमंशुकम्[1] ॥ ७३ ॥

इति ब्रुवाणमसकृत् स्वपदं गन्तुमुद्यतम्।
निवार्य्यानुग्रहधिया तमूचे भगवान् जिनः ॥ ७४ ॥

मा कृथा विप्लवं नन्द निन्दितं हि श्रुताश्रुतम्।
विद्वज्जनोपदिष्टेन[2] यथायाति पृथक्जनः ॥ ७५ ॥

विवेकव्यस्तदोषाणां विदुषां शीलशालिनाम्।
निःसारसुखलाभेन नाकार्य्ये धीः प्रवर्त्तते ॥ ७६ ॥

गाढरागगृहीतस्य जुगुप्सायतने परम्।
जघन्यकर्म्मण्यासक्तिः किं लज्जाजनने न ते ॥ ७७ ॥

योनिजयोनिसंसक्ताः स्तनपस्तनमर्दिनः।
अहो बत न लज्जन्ते जन्मन्येव लयं गताः ॥ ७८ ॥

सदा मज्जनवर्ज्जिता जननीजघनासक्तिः।
सम्मोहाहतचित्तानां पशूनामेव दृश्यते ॥ ७९ ॥

रामारमणमानोऽयं विरम्य त्यज्यतां त्वया।
भोगैः सह भुजङ्गानां दृष्टो भवविलं क्षयः ॥ ८० ॥

43 १ Orig. अंशुकः। २ Orig. तुष्टेन।

སྐྱོན་ལས་སྐྱེས་བའི་དགའ་བ་དག། སྡུ་ཡི་ཡིད་འབྱང་སྐྱེད་མི་བསྐྱེད།
གང་གི་མཐུག་ཏུ་ཆྱི་ནོམས་ཀྱང་། ངེས་བར་ཁ་ནི་ཕྱིར་ཐྱོག་འབྱུང་། 81

ཆྱིམ་གྱི་གྱེ་ལས་ནོམ་གྱོལ་ཆྱོད། དེ་ཉིད་དུ་མངོན་བྱེ་བ་ཅི།
གང་ཕྱིར་རི་དགས་ཐར་བྱུང་བ། སྨན་ཡང་ཕྱིར་ནི་འཚག་པ་མིན། 82

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་པའི། བཀའ་ཡིས་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི།
དགའ་བོ་མཛེས་མ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། སྨན་ཡང་གནས་སུ་རབ་དུ་ཞུགས། 83

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགའ་བོ་ལ། གནས་ཁང་ཕྱག་དང་བསྐོར་ནས་ནི།
ཐོངས་པའི་རྟེས་འཇིན་ལ་བརྟེན་པའི། བཅོམ་ལྡན་སྨན་ཡང་རབ་དུ་གཤེགས། 84

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་གནས་ཁང་དག། སྤྱོད་ལ་རབ་ཞུགས་དགའ་བོ་ཡིས།
བསམས་པ་ལས་ནི་འདོད་ཚགས་བཞིན། ས་ལས་དུལ་ནོམས་ཡོངས་མ་སོང་། 85

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚུ་དག་ནི། ལེན་དུ་སོང་བར་གྱུར་པ་དེའི།
ཡང་ཡང་བཀང་ཞིང་རབ་བླངས་ཚེ། བྱམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 86

བགེགས་ནི་དེ་ཡིས་ཡིད་དག་ནི། ཤིན་དུ་སྐྱོ་ནས་འབྲོ་བའི་སྣད།
མཛེས་མ་བཟླ་བར་འདོད་པ་འདི། དགའ་བོས་བཏང་ནས་རབ་དུ་སོང་། 87

དེ་ནས་དེ་བ་བཏེན་པ་ཡིས། འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི།
ལྷ་ཡི་སྐུན་གྱིས་མཁྱེན་བྱུང་ནས། འཕལ་ལ་མངོན་སྤྱོགས་བཀའ་སྩལ་པ། 88

जघन्या जनयत्येव न कस्य विरतिं रतिः।
यस्यां भवति पर्य्यन्तेष्वपि नैव[1] पराङ्मुखः॥ ८१॥

गृहजालविमुक्तस्त्वं किन्तचैवाभिधावसि।
न हि निर्गत्य सारङ्गः पुनर्विशति वागुराम्॥ ८२॥

इति वाक्याद् भगवतः शासनेन नियन्त्रितः।
चिन्तयन् सुन्दरीं नन्दः प्रविवेशाश्रमं पुनः॥ ८३॥

ततः कदाचिदादिश्य नन्दमाश्रममार्जने।
आसनानुग्रहव्यग्रः प्रययौ भगवान् पुनः॥ ८४॥

तच्छासनात् प्रवृत्तस्य नन्दस्याश्रमशोधने।
नो भूतलादपययौ रजो राग इवाशयात्॥ ८५॥

तस्याहर्त्तुं गतस्याथ सलिलं पारभागिकम्।
मुहुः पूर्णसमुत्क्षिप्तः शून्य एवाभवद्घटः॥ ८६॥

तेन विघ्नेन गमने सुतरां खिन्नमानसः।
त्यक्त्वा तु प्रययौ नन्दः सुन्दरीदर्शनोत्सुकः॥ ८७॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं यान्तं दिव्यचक्षुषा।
बभाषे सहसाभ्येत्य स्तम्भमानमनोरथः॥ ८८॥

---

१ Orig. नाम।

ཀུ་མ་སཿའབ་བའི་སྐྱམ་གྱི་དྲི། སྟོང་དུ་སྐྱབ་བས་ཚུ་བྱིད་ཅིང་།
ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་པ་མཚན་མེའི་འོད། མར་མེ་བཞིན་དུ་ཞི་མི་འགྱུར། 89

གཡོན་མ་མཆོག་དུ་མངོན་འདོད་པས། ཅི་ཡང་ཁྱོད་སྐྱིང་ལ་ཆགས་འདི།
དཔུང་ཡང་ནི་མི་འབྲལ་དེ། གང་ཞིག་རམ་ཀྱིས་ཆོག་བཞིན་ནོ། 90

ཆགས་པ་རབ་ཏུ་བཅོམས་པའི་ཚེ། དེ་དུས་འཇིགས་ཤིང་ལོང་བར་བྱེད།
ཡན་ལག་གཅོད་བགྲོད་རབ་ཞུགས་ཚེ། སྐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་འབྱུང་། 91

ཡུལ་ཀྱི་ཉམས་སྐྱོང་དང་འགྲོགས་པ། སྟོག་པའི་གྲོགས་ལྟའི་རབང་ཡོ་ཡིས།
སྐྱག་བསྐུལ་བཟོད་དཀའ་འཇིལ་བ་ཡིས། དམྱལ་བར་མི་རེས་འཛེག་པར་བྱེད།92

གྲོགས་ཀ་རེག་པའི་ཚ་ཡིས་ཀྱང་། ལྷག་པར་རབ་དུ་སྐྱོ་བར་བྱེད།
ཉ་དང་ངོ་ནི་རྒྱལ་པ་ཡིས། དྲི་ང་རབ་དུ་ལྡང་བ་བཞིན། 93

དགེ་བའི་གྲོགས་ཀྱིས་རེག་ཟུར་པ། རོམ་པ་ཀུན་དུ་དགེ་བ་འཛིན།
དགེ་བའི་དྲི་བཟང་གིས་ཁྱབ་བཞིན། གང་ཞིག་རི་ནི་ཆེན་པོར་བྱེད། 94

འདི་བརྟེན་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་བྱིས། རབ་པ་དམ་པ་མན་བའི་ལམ།
མངོན་དུ་རེག་པས་དྲི་བསྟན་ནས། གྲོགས་ནི་དེ་དག་བསྟན་པ་མཛད། 95

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྡན་བྱིས། ཁྱེད་ནས་རི་ཡི་དབང་པོ་ནི།
སྒོམ་ངན་ལྡང་བའི་རི་དགས་ཀྱི། ཪ་མའི་རྒྱང་ཡབ་གཡོབ་པར་གཤེགས། 96

पापयोगेन तप्तस्य श्यामरक्तरुचेः परम् ।
अहो स्नेहकलङ्कस्ते दीपस्येव न शाम्यति ॥ ८९ ॥

अलं वामाभिलाषेण नीलीराग इवैष ते ।
संसक्तः कोऽपि हृदये यन्नाद्यापि विरज्यसे ॥ ९० ॥

अन्धीकरोति प्रारम्भे रतिस्तत्कालकातरम् ।
आलिङ्गति जुगुप्सेव दृत्ते मुखाङ्गसङ्गमे[1] ॥ ९१ ॥

विषयास्वादसङ्गेन पापमित्रैरिवेन्द्रियैः ।
दुःसहव्यसनावर्त्ते पात्यते नरके नरः ॥ ९२ ॥

अधिवासयति स्पर्शलेशेनापि कुसङ्गमः ।
प्रक्लिन्नमत्स्यकृष्णपात् पूतिगन्ध इवोङ्गतः ॥ ९३ ॥

कल्याणमित्रसम्पर्कः सर्व्वथा कुशलावहः ।
शुभामोद इव व्यामो यः करोति महार्हताम् ॥ ९४ ॥

इत्युक्ते तस्य भगवान् साक्षात् सदसतोः पथि ।
घ्राणस्पर्शेन सन्दर्श्य चक्रे तत्सङ्गदेशनाम् ॥ ९५ ॥

अथ नन्दं समादाय भगवान् गन्धमादने ।
ययौ विरिञ्चिचमरीबालव्यजनवीजितः ॥ ९६ ॥

---

१ Orig. प्रवृत्ते मुखाङ्गसङ्गमे ।

དེར་ཤི་ནས་མེས་ཆོག་བྱུང་ཅིང་། མི་སྡུག་ཤིན་དུ་རིད་པའི་ལུས།
སྨྲ་མོ་ཞུར་མ་དེ་ལ་ནི། བསྟན་ནས་བྱོལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ། 97

དགའ་བོ་འདི་ཤི་མཐོང་ངམ་ཅི། དམན་པས་ཤིན་དུ་སྨད་པའི་ཡིད།
འདི་ལའང་སྡུ་ཞིག་འོས་པ་ཡི། དགའ་མར་མཐོང་ནས་སྲིད་པ་ཡིན། 98

ཉེགས་དང་མི་ཉེགས་ཡོད་ཉིད་མིན། དགའ་བ་ཉིད་དུ་ཚགས་པས་སྡུ།
འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྐྱེ་བོ་གང་། གང་གི་དགའ་དེ་དེ་ཡིས་དགའ། 99

འདི་དང་མཇོས་མ་དེ་ཡི་ནི། མཇོས་པའི་བར་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དགའ་བོ་བྱིད་ཀྱི་ཚོགས་སྡུང་དག། རབ་དུ་ཕྱོང་ལ་བདེན་བར་སྨྲོས། 100

བདག་གིས་དོན་དུ་མ་གཉེར་སྨད། མཇོས་པའི་ཁྱད་ཉིད་རིག་པ་མེད།
དོན་དུ་གཉེར་ན་དགའ་བར་འགྱུར། དགའ་བ་ཉིད་ན་མཇོས་པ་ཉིད། 101

འདི་དང་དེ་ལ་ཁྱད་པར་དག། ངས་ནི་ཆང་ཟད་མ་མཐོང་སྟེ།
ཤ་པགས་རྨས་པའི་འབྲལ་འཁོར་ལ། དགའ་བར་དམ་ཆོག་བྱས་ཙམ་ཉིད། 102

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་དྲིས་པ། ཤིན་དུ་རིགས་མིན་དྲིས་བྱུང་ཅིང་།
གང་ཡང་ཟླ་མས་གདམས་བྱུང་བའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ། 103

བཅོམ་ལྡན་དེ་སྐད་ཅེ་ལ་གསུངས། གང་འདི་ཆུ་ངན་ལ་ཅོ་འདྲི།
ཀུན་གྱི་ཚ་མ་གཅོ་བོར་ནི། ཐུབ་པ་སྡུ་ཡིས་ཆོམ་པར་དུལ། 104

तच्च दावानलध्वष्टामनिष्टक्लिष्टविग्रहाम्।
काणां मर्कटिकामस्मै दर्शयित्वावदज्जिनः ॥ ९७ ॥

इमां पश्यसि किं नन्द मान्द्यनिन्द्यतराकृतिम्।
कस्मैचिदुचिता चेयं रोचते प्रियदर्शना ॥ ९८ ॥

सत्ता सदसतोर्नास्ति रागः पश्यति रम्यताम्।
स तस्य ललितो लोके यो यस्य दयितो जनः ॥ ९९ ॥

पक्षपातं समुत्सृज्य सत्यं नन्द त्वयोच्यताम्।
अस्यास्तस्याश्च सुन्दर्य्या लावण्यस्य किमन्तरम् ॥ १०० ॥

अनर्थित्वादयं नैव सौन्दर्य्यान्तरवेदिनः।
अर्थिप्रियत्वमायाति प्रार्थितं[1] तच्च चारुताम् ॥ १०१ ॥

पश्याम्यहं विशेषन्तु तस्या नास्याश्च कञ्चन।
रम्यत्वं मांसचर्म्मास्थियन्त्रे समयमाचकम् ॥ १०२ ॥

इति पृष्टो भगवता नन्दस्तं प्रत्यभाषत।
अत्यन्तानुचितः प्रश्नः कोऽपि गौरवयन्त्रितः[2] ॥ १०३ ॥

किमेतद् भगवान् वक्ति केयं शोके विडम्बना।
क्वापि वा विश्वगुरवो विनेयाः प्रभविष्णवः ॥ १०४ ॥

---

१ Orig. omits प्रार्थितं। २ Orig. कौरव०।

མཛེས་མ་ཡི་ནི་དགའ་བ་དེ། མཆོག་གི་ཆ་ལ་མཛེས་པ་སྟེ།
འགྲོ་ལས་བྱོལ་བའི་དུན་པ་ཡང་། གང་མཐོང་དགའ་མ་མི་དུན་ཏོ། 105

དེ་ཡི་མཛེས་པས་ཀུ་སུད་ཙམ། དགའ་བཞིན་རྟུ་བའི་འོད་ཀྱིས་མིན།
གྲགས་པའི་ལམ་འགྲོ་བླུན་པོ་ཡིས། ཡོན་དན་ཁྱད་པར་ཡོངས་མི་ཤེས། 106

དེ་ཡིས་མེ་དོག་ཆོགས་ཆོམས་བཞིན་གྱི་དྲི་བཟང་ཆོར་ལ་ནི།
བཀོན་པར་མཐོང་ནས་རབ་དུ་གྱོས་པའི་སྡུ་ཚོགས་དགུ་ལ་བཅིངས།
འཇོ་སྐྱེག་འགྲོས་དང་མིག་གིས་མཛེས་པ་དག་ལ་བཀོས་གྱང་པའི།
ངང་པ་དོ་དགས་འཇིགས་བཞིན་ནགས་ཉིད་དུ་ནི་བྱོས་སམ་སྟེམ། 107

རི་དགས་མིན་ཅན་དབེ་མེད་མ་དེ་ཡོངས་འདྲེས་བདོག་པ་མི་ཉང་ཞིང་།
ཆོམ་མང་ཆོམ་པར་རྟོག་པས་ཀྱང་དེ་བར་རྟས་པ་ཉིད་མ་ཡིན།
གང་གི་བཞིན་མཛེས་དགེ་སྡང་ལ་གཞལ་ཚོ་ཤང་པ་ཉིད་ཀྱི་ན།
བྱོ་སྐར་བདག་པོ་དེ་ནི་མཁའ་ལ་སྐྱེག་པར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། 108

བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཕོབ་ཡིད་འོང་སྨིན་མའི་འཁྲི་ཤིང་གཡོ་ལྷག་སྐྱེག་ཅིང་རོལ།
དེ་ཡི་བཞིན་ནི་ཡིད་འཕྲོག་དགའ་དང་ལྡན་དེ་གཡ་དེ་མི་འཕོབ་ན།
རབ་བྱང་འདིས་བདག་ལེགས་བྱས་ལྷག་པར་ཅི་ཞིག་བགྱིད་འགྱུར་འདི་ཡི་སྐྱེད།
བདུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་ཁྱད་དུ་གྱུར་པ་འདི་དག་ཅི་སྐྱེད་བདག་འཁྲུལ་ལགས། 109

रतिः साधिकसुन्दर्य्याः परभागेण रज्यते।
यां दृष्ट्वा जगतां जेता न रतिं स्मरति स्मरः॥ १०५॥

ज्योत्स्नयेव न तत्कान्त्या मोदते कुमुदाकरः।
गुणान्तरं न जानाति प्रसिद्धिशरणो जनः॥ १०६॥

वङ्कन्तया वदनसौरभसारहार-[१]
मालोक्य पुष्पनिचयं पृथुकेशपाशे।
मन्ये विलासगतिलोचनकान्तिचौरैः
भीत्येव हंसहरिणैर्वनमेव यातम्॥ १०७॥

अनल्पैः संकल्पैर्बहुविधविकल्पैरनुपमा
न सा सारङ्गाक्षी लिखितुमपि शक्या परिचितैः।
तुलारोहे यस्या वदनपरभागे लघुतरः
स नूनं ताराणां गगनमधिरूढः परिदृढः॥ १०८॥

पुण्यप्रह्वं ललितललितभ्रूलतालास्यलीला-
रम्यं तस्या यदि न वदनं नन्दनं लभ्यते तत्।
प्रव्रज्येयं सुकृतमधिकं किङ्करी किङ्करी मे[२]
कस्मादेतं व्रतपरिकरं भारभूतं वहामि॥ १०९॥

44 १ Orig. omits हार०। २ Orig. किङ्करीकिङ्करीष्यतो मे।

དེ་སྐད་དགའ་བའི་ཚོགས་ཐོག་ནས། ཚགས་པ་རབ་དུ་གྱིས་པ་དེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་མཐུས་བླངས་ནས། ཕྱི་ཡི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། 110

བགྱི་བྱིན་དགའ་ཚལ་དེ་དུ་ནི། བདུད་རྩི་བསྟུན་ལས་རབ་འབྱུངས་པའི།
ཕྱི་ཡི་བྱ་མོ་མཛེས་པ་དག། དེ་ལ་རབ་དུ་བསྟན་པར་གྱུར། 111

ཀོང་པ་པད་ཚལ་ལས་འབྱུངས་པ། མཛེས་པའི་གྱུན་ནི་དམར་སོ་ཡིས།
ཆུ་གཏེར་ངོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ཡིས། ནགས་ཀྱི་རྔེས་སུ་འབྲིད་པ་བཞིན། 112

ཡོངས་འདུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིས། ཡལ་འདབ་ཆགས་པ་ལྟར་གྱུར་པ།
རོལ་ཞིང་སྐེག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལག་པས་ཆུ་སྐྱེས་དག་ལས་བྱིལ། 113

མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་རོལ་པ་དང་། འདོད་པ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གྲོགས།
ཆུ་སྐྱེས་བའི་ཏླག་ཏིང་དུ་ནི། འཆྱམ་བྱེད་ཟླ་བའི་འགྲན་ཟླ་དང་། 114

ཀྱི་ཀྱ་སྡ་རའི་མིག་དག་དང་། ཀུན་མྱོང་གསོ་བས་ནག་མོ་ནི།
བཅུགས་པའི་རི་མོས་རེག་པ་ཡིས། བདུད་རྩིའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོང་བ་བཞིན། 115

མཛེས་སྟུག་ལང་ཚོ་རྩོགས་གྱུར་པ། དེ་དག་མཐོང་ནས་འཕྲལ་ཉིད་དུ།
ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྷན་དགའ་བོ་ནི། དུལ་གྱིས་བཀུས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 116

བདུད་རྩིའི་བཞིན་རས་དང་ནི་ཤུ་བྱ་གྱིས་པའི་མིག།
ཀུན་དའི་འཇུམ་དང་མེ་དོག་ཚོམ་བུའི་ཀ་གྱིས་ཅན།
དེ་དག་ཆོམས་ལ་དག་པའི་སྐྱིང་ནི་ཅག་ཅར་དུ།
ཐོགས་སྐྱང་བྱང་བ་རོལ་ཅིང་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་ཐོབ། 117

इति नन्दवचः श्रुत्वा भगवान् रागनिर्भरम्।
उपक्षिप्य प्रभावेण तं निनाय सुरालयम् ॥ ११० ॥

अदर्शयच्च तत्रास्य लीलोद्याने शतक्रतोः।
सुधामन्थसमुद्भूताः कान्तास्त्रिदशयोषितः ॥ १११ ॥

अरुणैः कान्तिसन्तानैः पादपद्मवनोदितैः।
अनुयाता इवाम्भोधिकूलविद्रुमकाननैः ॥ ११२ ॥

विशाललास्यसचिवैः पाणिभिर्विजिताम्बुजैः।
संसक्तैः सहजस्येव पारिजातस्य पल्लवैः ॥ ११३ ॥

कान्तिमाधुर्य्यललितैर्मदनानन्दबान्धवैः।
हेलानिमीलिताम्भोजवदनैश्चन्द्रसुन्दरैः ॥ ११४ ॥

सम्मोहनैर्जीवनैश्च कृष्णसारैर्विलोकनैः।
कालकूटच्छदस्पृष्टैरमृतोघैरिवावृताः ॥ ११५ ॥

पूर्णयौवनलावण्याः सहसैव विलोक्य ताः।
नन्दः सानन्दवदनः स्वेदस्नात इवाभवत् ॥ ११६ ॥

पद्माननासु विपुलोत्पललोचनासु
कुन्दस्मितासु निविड़स्तवकस्तनीषु।
नन्दस्य तासु हृदयं युगपत् निपत्य
दोलाविलासतरलालितुलामवाप ॥ ११७ ॥

དེ་ལ་ཡིད་སོང་དགའ་བོ་ལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ས།
དགའ་བོ་འདི་དག་མཐོང་བ་དང་། ཚགས་པས་ཁྱོད་ཚྭ་དགའ་འམ་ཅི། 118

འདི་ནམས་དག་དང་མཇོམས་དེའི། མཇོམ་སྡུག་བྱེད་པར་ཇི་སྙེད་ཅིག།
གཞན་ཀྱི་ཚ་ལས་དག་ཀྱང་པ། གསལ་པ་ཁོ་ནད་དོགས་པར་བྱ། 119

གལ་ཏེ་ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱི་གཟུགས། མཇོམ་མའི་གཟུགས་པས་ལྡོག་པ་ན།
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་ཉིད། དུས་ཀྱིས་བྱེད་ལ་བཏེག་པར་བྱས། 120

རེ་ཞིག་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཚྭ། ཡིད་ནི་ཚགས་སྐལ་ཁོ་ན་ཡིས།
ཚངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིག་དེ་ནས་ངས། ལྷ་མོའི་ཚོགས་ནི་བྱེད་ལ་བྱིན། 121

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་ནི། ངེས་པ་སྐྱེས་བའི་དགའ་བོ་ཡིས།
དེ་བཞིན་ཞེས་བཙོད་བཏུལ་ཞུགས་སེམས། མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་བསམ་པས་བྱས། 122

དེ་དང་འགྲོགས་འདོད་བྱུང་པས་དེས། རང་གི་ཆུང་མ་ལ་གྲས་དམན།
ཡོན་དན་ཟོང་མཚྭངས་དགའ་བ་ཡིས། མཐའ་བ་བདེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 123

སྐྱེས་བུའི་གོམས་སྐྱེས་མཐའ་བ་ནི། གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་དམན་པ་ཡིས།
ཀུ་མ་གནས་ནི་བཙོད་བྱུང་ནས། འཕྲལ་ལ་གཞན་དུ་བྱུང་པ་ཉིད། 124

རྨད་ཅིག་ཡང་ཆོ་དགའ་བོ་ཡིས། མཐའ་བ་གཟུགས་པ་ཉམས་པ་ཡིས།
བདེན་པ་མ་ཡིན་དོགས་མིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ནོམས་ཀྱི་བདེ་བ་བཞིན། 125

ततः प्रोवाच भगवान् नन्दं तद्गतमानसम्।
आसां[1] सन्दर्शने नन्द प्रीत्या ते रमते मतिः ॥ ११८ ॥

आसां तस्याश्च सुन्दर्य्या लावण्ये कियदन्तरम्।
उत्कर्षः परभागेण स्फुटमेवाभिभाव्यते ॥ ११९ ॥

निरस्तसुन्दरीरूपं रूपमप्सरसां यदि।
तदेता एव कालेन करिष्यामि त्वदाश्रयाः ॥ १२० ॥

अरोगेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं प्रसन्नधीः।
चर तावत्ततस्तेऽहं[2] दास्याम्यप्सरसां गणम् ॥ १२१ ॥

एवं भगवतो वाक्यान्नन्दः सञ्जातनिश्चयः।
तथेत्युक्त्वा व्रते चेतश्चक्रे स्वर्गाङ्गनाशया ॥ १२२ ॥

मन्दादरः स्वदारेषु सोऽभूत् तत्सङ्गमेच्छया।
गुणपण्यतुलारूढ्तेर्नास्ति स्नेहस्य सत्यता ॥ १२३ ॥

अहो विस्मृतसंवासप्रवासपरिशोषिता।
पुंसामाभ्यासिकी प्रीतिः सहसान्यत्र धावति ॥ १२४ ॥

क्षणयौवनरम्याणि प्रेमाणि प्रणयव्ययैः।
न सत्यानि न नित्यानि न सुखानि[3] शरीरिणाम् ॥ १२५ ॥

१ Orig. अस्याः। २ Orig. स्नेहं। ३ Orig. न सभानि।

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་རང་གནས་ཐྲིད།
ངེས་པ་དེ་ཡིས་ཚངས་སྤྱོད་ནི། དུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདུལ་ཞུགས་སྤྱད། 126

མཛེས་མའི་མཛེས་སྐྱེ་ཐུན་ཙོགས་པ། གཞན་གྱི་བློ་དེས་བཟེད་པར་གྱུར།
སྐད་ཅིག་དབ་ཉམས་དགའ་བ་ནི། ཡོན་དུན་ལའང་དམན་པར་གྱུར། 127

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགའ་བོ་ནི། གྲུ་བས་རབ་འཇིགས་དགྱེལ་བའི་ཚོགས།
འཇིགས་རུང་ཟངས་ཆེན་འཇོག་པ་ཡང་། འགའ་ཞིག་དག་དུ་མཐོང་བར་གྱུར། 128

དེ་མཐོང་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བསྟེལ་ཞིང་། འདུར་བར་གྱུར་བས་འདི་ཅི་ཞེས།
དེ་ཡིས་དེ་ནས་ཚོགས་པ་ཡི། འཇིགས་རུང་དགྱེལ་སྐྱང་ནོམས་ལ་དྲིས། 129

དེ་ལ་དེས་སྨྲས་ཚ་བའི་ས། ཟངས་ཆེན་གྱི་ཇོ་གྲོགས་པ་འདི།
ཤིན་དུ་ཆགས་ལྡན་གྱིས་པའི་བྱ། དགའ་བོ་ལ་ནི་བྱས་པ་ཡིན། 130

ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་དུང་ཡང་། བདུལ་ཞུགས་ལོག་པ་དེ་མི་སྲིན།
མཐོ་རིས་བྱད་མེད་འགྲོགས་བསམ་པས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད། 131

བཀོམ་ཆགས་ལོག་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཅན། ཆགས་སྡང་སྲིགས་མ་ཅན་ནོམས་ཀྱི།
རྟག་དུ་ཚ་བའི་ཟངས་ཆེན་ནི། འདི་དག་འཇིག་པ་མེད་པའི་གནས། 132

དེ་སྐར་དགའ་བོས་ཡང་དག་ཐོས། སྤྱི་ལོང་གོས་སྐར་གྱིས་གྱུར་ཅིང་།
རིར་ནི་རྡེས་སྐུ་གདུང་བ་ཡིས། ལུས་པོ་དུམ་བུར་གྱུར་བཞིན་སེམས། 133

ततो भगवता नन्दः क्षणान्नीतः स्वमाश्रमम्।
तन्निश्चयात् ब्रह्मचर्य्यं चचार नियतव्रतः॥ १२६॥

स विसस्मार सुन्दर्य्याः कान्तिसम्पदमन्यधीः।
क्षणप्रमुषिता प्रीतिः मलं याति गुणेष्वपि॥ १२७॥

ततः कदाचिद्विचरन् नन्दः क्वापि व्यलोकयत्।
करालनरकासक्तां धीमान् कुम्भीभृतां भुवम्॥ १२८॥

तां विलोक्यैव साकम्पः किमेतदिति दुःखितः।
स पप्रच्छ तदासक्तान् घोरनरककारणम्॥ १२९॥

ते तमूचुरियं भूमिस्तप्तकुम्भीशताचिता।
कल्पिता राजपुत्रस्य नन्दस्यानन्दरागिणः॥ १३०॥

मिथ्याव्रतः स नाद्यापि भजते वीतरागताम्।
ब्रह्मचर्य्यं चरत्येव स्वर्गस्त्रीसङ्गमाशया॥ १३१॥

मिथ्याव्रतानां लुब्धानां रागद्वेषकषायिणाम्।
एतासु नित्यतप्तासु कुम्भीष्वेवाक्षयः क्षयः॥ १३२॥

इति नन्दः समाकर्ण्य जातरोमाञ्चकञ्चुकः।
तच्च च्युतामिव तनूं पश्चात्तापादमन्यत॥ १३३॥

གཤེས་སྐྱ་མངོན་སོང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས། བག་ཚགས་ཞེན་པ་བཏང་བྱས་ནས།
ཐུབ་མེད་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་དུལ་བར་གྱུར། 134

ནང་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཧོམ་གྱོལ་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་ཟློངས་པ་ཟད་ལས་དེའི།
ཡིད་ཞི་རབ་དང་ཕྱོགས་གྱུར་ཏེ། སྟོན་ཀའི་ཐུབ་གཅིག་ཏུ་བཞིན་ནོ། 135

འདོད་པ་མེད་ཅིང་རབ་ཞི་ཐོབ། མཆོག་དུ་ཇེས་པར་དིར་ཞུགས་པ།
དགེ་བའི་བྱེ་ཡི་བཅོམ་ལྡན་ལ། ཡང་དག་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་སྐྱེས། 136

བཅོམ་ལྡན་བདག་ལ་བྱ་བའི། ཆུ་མོས་ཡོད་མིན་མཐོས་མས་མིན།
གཞོན་པ་དང་བཅས་ཡུལ་གྱི་དཔལ། འདི་དག་མཆུག་ནི་མཐོས་དང་བྲལ། 137

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དཅོས་རྣམས་ཀྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདི་བསྒོམས་པ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་། བྲལ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་རབ་གསལ་བྱུང་། 138

དེ་སྐད་སྨོས་བའི་དགའ་བོ་དག། རིམ་གྱིས་དག་བཅོམ་གཤེས་ཐོབ་པ།
ཡོངས་སུ་ཟུངས་ནས་འདས་པ་དག། འགྲས་བུར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས། 139

དགེ་བའི་ཚོ་བ་གང་དགའི། འབྲས་ཟུ་དགའ་བོས་ཐོབ་བྱུང་ཅེས།
དགེ་སློང་ནོངས་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སྤོགས་དྲིས། གྱེལ་བས་དེ་ལ་ཟགཔའ་སྨྲས་པ། 140

སྐྱེ་བ་གཞན་བསྐྱབས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་གོམས་པར་བྱས་བྱུང་པ།
དགའ་བོས་དགེ་བའི་ཚོ་བ་ཡི། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ། 141

Prithiráj Rásau, (Text) Part I, Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each	2	4
Ditto (English) Part II, Fasc. I ... ... Rs.	0	12
Prákrita Lakshaṇam, (Text) Fasc. I	1	8
Parásara Smriti, (Text) Vol. I, Fasc. 1—8; Vol. II, Fasc. 1—6; Vol. III, Fasc. 1—4 @ /6/ each	6	12
Paráśara, Institutes of (English)	0	12
S'rauta Sútra of Apastamba, (Text) Fasc. I—XII @ /6/ each ...	4	8
* Ditto Látyáyana, (Text) Fasc. II—IX @ /6/ each ...	3	0
Ditto S'ánkháyana, (Text) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1—4 Vol. III, Fasc. I & II @ /6/ each	4	14
*Sáma Veda Saṁhitá, (Text) Vols. I, Fasc. 5—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.	12	6
Sankhya Sutra Vritti, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. I—III	2	4
*Sankara Vijaya, (Text) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
*Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only) ...	0	6
S'ri Bháshyam, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Suśruta Saṁhitá, (Eng.) Fasc. I & II @ /12/ each	1	8
*Taittiriya Áranya, (Text) Fasc. II—XI @ /6/ each	3	12
* Ditto Saṁhita, (Text) Fasc. IX—XXXVI @ /6/ each	10	8
Táṇḍya Brahmaṇa, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Tattva Chintámaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—10, Vol. III, Fasc. 1—2. @ /6/ each	7	14
Tul'si Sat'saí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Uvásagadasáo, (Sanskrit and English) Fasc. I—VI @ /12/ ...	4	8
Varáha Puráṇa, (Text) Fasc. I—XIV @ /6/ each	5	4
*Váyu Puráṇa, (Text) Vol I, Fasc. 2—6; Vol. II, Fasc. 1—7, @ /6/ each Fasc.	4	8
Vishṇu Smriti, (Text) Fasc. I—II @ /6/ each	0	12
Vivádaratnákara, (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Vṛihannáradiya Puráṇa, (Text) Fasc. I—VI @ /6/	2	4

Tibetan Series.

Pag-Sam Thi S'iṅ, Fasc. 1—3 @ 1/ each	3	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1—5; Vol. II, Fasc. 1—3 @ 1/ each ...	8	0
Rtogs *brjod dpag bkhri* S'iṅ (Tib. & Sans.) Vol. I, Fasc. I—III; Vol. II. Fasc. I—II @ 1/ each	5	0

Arabic and Persian Series.

'Álamgírnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each ...	4	14
Ain-i-Akbari, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each...	22	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1—7, Vol. II, Fasc. 1—5, Vol. III Fasc. 1—3, @ 1/12/ each	26	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each ...	37	0
Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger	0	6
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ...	7	2
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. I & II	2	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each	14	0
Fihrish-i-Túsi, or, Túsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each	3	0
Futúh-ul-Shám Waqidí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto Ázádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Haft Asmán, History of the Persian Masnawi, (Text) Fasc. I ...	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each ...	4	8
Iqbálnámah-i-Jahángirí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Isabáh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—9; Vol III, 1-10 @ /6/ each	10	8
Maghází of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawárikh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each	5	10

* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be applied.

Muntakhab-ul-Tawáríkh, (English) Vol. II, Fasc. 1—5 @ /12/ each	Rs.	3 12
Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7 2
Mu'ásir-i-'Alamgírí, (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each		2 4
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I		0 6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandari, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each		1 8
Riyázu-s-Salatín, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1 8
*Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Kóran, with Supplement, (Text) Fasc. VII—X @ 1/ each		4 0
Tabaqát-i-Násirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each...		1 14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each		10 8
Tárikh-i-Firúz Sháhi of Zia-al-din Barni, (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each		2 10
Tárikh-i-Baihaqí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3 6
Tárikh-i-Firozsháhi, of Shams-i-Siráj Aif, (Text) Fasc. I—VI @ /6/ each		2 4
Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. I		1 0
Wís o Rámín. (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1 14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—8 @ /6/ each ...		6 6
Tuzuk-i-Jahángirí, (Eng.) Fasc. I		0 12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. Asiatic Researches, Vol. VII, Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ 10/ each	Rs.	50 0
Ditto Index to Vols. I—XVIII		5 0

2. Proceedings of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /6/ per No.; and from 1870 to date @ /8/ per No.

3. Journal of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1862 (5), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882, (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), @ 1/8 per No. to Subscribers and @ 2/ per No. to Non-Subscribers.

N. B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.

4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 ...	3	0
General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863—64 (Extra No, J. A. S. B., 1864)	2	0
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)	2	0
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)	4	0
Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882)	4	0
5. Al-Mukhtaṣar-ul-Musharrahin	3	0
6. Catalogue of Fossil Vertebrata	3	0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal	3	8
8. Tuḥfáhat-us-Súfiyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo.	1	0
9. Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each...	32	0
10. Jawámi-ul-'ilm ir-riyází, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ...	2	0
11. Khizánat-ul-'ilm	4	0
12. Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each	40	0
13. Modern Vernacular Literature of Hindustani by G. A. Grierson. (Extra No., J. A. S. B., 1888)	4	0
14. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each	18	0
15. Sharaya-ool-Islám	4	0
16. Tibetan Dictionary by Csoma de Körös	10	0
17. Ditto Grammar " "	8	0
18. Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer	2	0

Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXV @ 1/ each ...	25	0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ...	5	0

N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer, Asiatic Society," only.

BIBLIOTHECA INDICA:

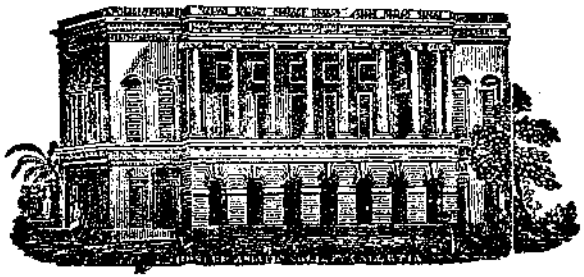
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 856.

THE

AVADÁNA KALPALATÁ.

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

ÇARAT CANDRA DÁS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.,

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYÁBHUṢAṆA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. V.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1895.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. LUZAC & CO.

46 GREAT RUSSELL STREET, LONDON, W. C., AND MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

	Rs.		
Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each		1	8
*Agni Puráṇa, (Text) Fasc. 2–14 @ /6/ each		4	14
Aitareya Áraṇyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each ...		1	14
Aitareya Brahmana, Fasc. 1–4 @ /6/		1	8
Anu Bháshyam, (Text) Fasc. 1–2		0	12
Aphorisms of Sándilya, (English) Fasc. 1		0	6
Ashtasáhasriká Prajnapáramitá, (Text) Fasc. 1–6 @ /6/ each ...		2	4
Aśvavaidyaka, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each		1	14
Avadána Kalpalatá, (Sans. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1–4; Vol. II. Fasc. 1–3 @ 1/		7	0
*Bhámati, (Text) Fasc. 2–8 @ /6/ each		2	10
Brahma Sútra, (English) Fasc. 1		0	12
Brihaddevatá (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each		1	8
Brihadharma Puráṇa, (Text Fasc. 1–5 @ /6/ each		1	14
Brihataranyaka Upanishad (English) Fasc. 2–3 @ /6/ each ...		0	12
Chaitandya-Chandrodaya Nátaka, (Text) Fasc. 2–3 @ /6/ each ...		0	12
*Chaturvarga Chintamani (Text) Vols. II, 1–25; III. Part I, Fasc. 1–18. Part II, Fasc. 1–9 @ /6/ each		19	8
*Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. 2		0	6
*Hindu Astronomy, (English) Fasc. 2–3 @ /6/ each		0	12
Kála Mádhaba, (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each		1	8
Kátantra, (Text) Fasc. 1–6 @ /12/ each		4	8
Katha Sarit Ságara, (English) Fasc. 1–14 @ /12/ each		10	8
Kúrma Purana, (Text) Fasc. 1–9 @ /6/ each		3	6
*Lalita-Vistara, (Text) Fasc. 3–6 @ /6/ each		1	8
Ditto (English) Fasc. 1–3 @ /12/ each		2	4
Madana Párijáta, (Text) Fasc. 1–11 @ /6/ each...		4	2
Mantiká Sangraha, (Text) Fasc. 1–3 @ /6/ each		1	2
*Márkandeya Puráṇa, (Text. Fasc. 4–7 @ /6/ each		1	8
Márkandeya Puráṇa, (English) Fasc. 1–3 @ /12 each		2	4
*Mímáṃsá Darśana, (Text) Fasc. 3–19 @ /6/ each		6	6
Nárada Smriti, (Text) Fasc. 1–3 @ /6/		1	2
Nyayavártika, (Text) Fasc. 1–2		0	12
*Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4–6; Vol. II, Fasc. 1–6; Vol. III, Fasc. 1–6; Vol. IV, Fasc. 1–8 @ /6/ each		8	10
*Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. 2–5 @ /6/ each		1	8
Nyayabindutika, (Text)		0	10
Nyaya Kusumánjali Prakarana (Text) Vol. I, Fasc. 1–6; Vol. II, Fasc. 1–2 @ /6/ each		3	0
Parisishta Parvan, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each...		1	14

समभ्येत्य त्यक्तरागसंवासवासनः स्वयम् ।
बभूवानुत्तरब्रह्मचर्य्यपर्य्याप्तसंयमः ॥ १३४ ॥

घनमोहक्षयात्तस्य विमुक्ते संशये ततः ।
मनः प्रसादमापेदे शरदीवोदधेः पयः ॥ १३५ ॥

निष्कामः प्रशमं प्राप्तः परां निष्ठामुपागतः ।
शुद्धधीः स समभ्येत्य भगवन्तमभाषत ॥ १३६ ॥

नाप्सरोभिर्न सुन्दर्य्या भगवन् कृत्यमस्ति मे ।
एताः पर्य्यन्तविच्छायाः सपाता[1] विषयश्रियः ॥ १३७ ॥

यथा यथेयम्भावानां भाव्यते निःस्वभावता ।
तथा तथा प्रसीदन्ति निरावरणवृत्तयः ॥ १३८ ॥

इति नन्दस्य वदतः प्राप्तस्यार्त्तपदं शनैः ।
भगवान् निर्व्वाणशुद्धामस्य सिद्धिममन्यत ॥ १३९ ॥

केषां कुशलमूलानां नन्देनासादितं फलम् ।
इति भिक्षुभिरभ्येत्य पृष्टस्तानवदज्जिनः ॥ १४० ॥

जन्मान्तरार्ज्जितैः पुण्यैः सुकृताभ्यासकारिणा ।
प्राप्ताः कुशलमूलानां नन्देन फलसम्पदः ॥ १४१ ॥

45 १ Orig. सापथा ।

དྲི་མེད་ཡངས་པའི་རིགས་ཐུ་སྐྱེས་ཤིང་དུས་བའི་གཟགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་ལུས།
དབལ་འབྱོར་སྐྱེ་བོ་བདེ་བའི་གྲོགས་མོ་སྦྱོང་རྒྱལ་དམ་པ་རྣམ་དུ་དགའ།
སེམས་ཀི་རབ་དུ་ཞི་བའི་རྟགས་བཀྲས་རང་བཞིན་ལྡན་ཀྱི་འགྲོས་ལྟན་འདི།
སྐྱེས་བུ་རོམས་ཀྱི་དགེ་བའི་མེ་ཏོག་དགེ་གི་འབྲས་བུ་ཆེར་འཕྲུངས་ཡིན། 142

ཨ་དུ་རྩ་ལྟན་གྱོང་ཁྲེར་དུ། སྟོན་ཆོས་བདག་ཨ་རྡུ་རྩལ།
དགྱབ་བཅོམ་ཡང་དག་རྟོགས་སངས་རྒྱས། ནོམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི། 143

ནོར་བུའི་རང་བཞིན་བྱིད་པ་ལ། བྱམས་ལྟན་ཞེས་པ་བྱམ་ཟེའི་བུ།
བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་བགོ་སྐལ་གྱིས། སྐལ་ལྟན་བྱིད་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། 144

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི། དགེ་འདུན་བསྟོ་ཁང་སྦྱིན་བྱེས་བྱས།
དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོན་ལམ་གྱིས། ཁྱིམ་བདག་གི་ནི་རིགས་སུ་སྐྱེས། 145

བསོད་ནམས་ངང་ཚུལ་དེ་ནི་སྟོན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱི་ཉེ་གནས་གྱུར།
མཐོས་ལྟན་འཕྲེང་བས་མངོན་བརྗོད་པའི། རབ་འབར་མཆོད་རྟེན་དག་ཀྱང་བྱས། 146

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོན་ལམ་གྱིས། དེ་ནི་ལེགས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ།
ཀ་ཤིའི་བདག་པོ་ཀྱི་ཀའི་བུ། གསལ་བའི་མཚན་གྱིས་མཚན་པར་གྱུར། 147

དགྱབ་བཅོམ་ཡང་དག་རྟོགས་སངས་རྒྱས། འོད་སྲུང་སྐུ་ངན་འདས་པའི་མཐར།
མཆོད་རྟེན་རིན་ཆེན་བདུན་རང་བཞིན། ཀ་ཤིའི་ཨ་ཡི་བདག་པོའི་བྱས། 148

विपुलविमलवंशे जन्म स्मरप्रतिमा तनुः
सुखजनसखी लक्ष्मी वृत्तिः प्रिया सततं सताम् ।
प्रशमसलिलस्नातं चेतः स्वभावगतिर्गतिः
कुशलकुसुमस्येयं पुंसां विशालफलोन्नतिः ॥ १४२ ॥

स्तूपे विपश्यिनः सम्यक्सम्बुद्धस्यादरः पुरा ।
नगर्यामरुणावत्यामरुणेन महीभुजा ॥ १४३ ॥

क्रियमाणो मणिमये मैत्रो नाम द्विजन्मजः ।
महतः पुण्यभोगस्य भागी कारकतां ययौ ॥ १४४ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन जातो गृहपतेः कुले ।
स एव भिक्षुसङ्घस्य जन्तुकास्थानसचक्रत् ॥ १४५ ॥

स पुण्यशीलः प्रत्येकबुद्धोपस्थायकः पुरा ।
स्तूपञ्चक्रे शोभनस्तं मालाभिवरणोज्ज्वलम् ॥ १४६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन क्रकेः काशीपतेः सुतः ।
सोऽभवद्द्युतिमान् नाम दिव्यलक्षणलक्षितः ॥ १४७ ॥

काश्यपस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्यान्तनिर्वृत्तौ ।
सप्तरत्नमये स्तूपे क्रते काशीमहीभुजा ॥ १४८ ॥

དེ་ཡི་བྱ་ནི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱིས། འོད་གསལ་གསེར་གྱི་གདུགས་དག་བཙུགས།
དགའ་བོ་དེ་ཡི་སྟོན་ལས་གྱིས། དཔལ་ལྡན་རིགས་སུ་སྐྱེས། 149

དེ་ལྟར་སྟོན་སྐྱིའི་རིམ་བས་ཐོབ་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་བསྟང་བའི།
གང་ཡང་ཡང་རས་པའི་བསོད་ནམས་ཁོར་ནས་དྲི་མེད་རིགས་དང་ནི།
ཡིད་འོང་གཟུགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཆོག་དང་ཞི་བ་ཡོངས་འདྲིས་མཐུང་།
དམ་བའི་གནས་སུ་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་དག་ཀྱང་དགའ་བོས་ཐོབ། 150

དགའ་བོ་དགེ་བར་མཛད་པ་ལ། དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
དགེ་སློང་གི་ནི་དགེ་འདུན་ལ། ལེགས་བྱས་དེ་དེ་བསྟན་པར་མཛད། 151

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་མཛོས་དགའ་བོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདས་སྐྱེ་བཅུ་པའོ།།

तत्क्षनुद्युतिमान् हैमच्छचमारोप्य भास्वरम् ।
जातस्तत्प्रणिधानेन नन्दः शाक्यकुलेऽधुना ॥ १४९ ॥

इति सुकृतसमुत्थैः पूर्वजन्मक्रमातैः
किमपि विपुलपुण्यैरेव नन्दः प्रपेदे ।
कुलममलमुदारं रूपमग्र्यञ्च भोगं
शमपरिचितमन्ते सत्पदं[1] सौगतञ्च ॥ १५० ॥

कथयित्वेति भगवान् नन्दकल्याणकारणम् ।
चकार भिक्षुसङ्घस्य तां तां सुकृतदेशनाम् ॥ १५१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां सुन्दरीनन्दावदानं नाम दशमः पल्लवः ॥

---

१ Orig. सत्पदसौगतम् ।

Chapter XI.

འཕགས་སྐྱེས་བུའི།

རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གསོང་ན་མེད་བའི་གནས་སུ་དྲི་མེད་ཐྲོ། དྲི་མ་དང་བྲལ་དགེ་བའི་སྐས་ལ་འཛེགས།
ཐྲོ་གྲོས་དྲི་མ་ཅན་ནི་དམྱལ་བའི་ཁྲང་། འཇིགས་རུང་སྐྱན་པ་འཕེགས་པ་དགའ་སྟྲུང་།

ཤཱཀྱ་ཆོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྤྲོན། སེར་སྐྱའི་གཞི་ནི་རབ་གྲོགས་པར།
ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིས། འབང་གི་བུ་མོ་བཞིན་བཟང་མ། 2

བསྟན་བཅོས་དག་ལ་ངལ་བ་བྱས། སྐྱུ་ཅོལ་ཀུན་ལ་མཁས་དང་ལྡན།
ཡོན་དྲན་རིགས་ལྡན་འཕྲིང་ཅན་མ། ཞེས་པ་འདོད་པའི་འཕྲིང་བ་བཞིན། 3

སྐྱེད་ཚལ་མཆོག་ན་རྟེ་བོ་ཡི། ཆོག་གིས་མེ་དོག་འཐུ་བརྩོན་པ།
དེ་ཡི་མདུན་དུ་བདེ་གཤེགས་ནི། འཚག་ཅིང་ཡང་དག་འོང་བ་མཐོང་། 4

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་དེ་ཡི་ཡིད། རབ་དུ་དང་བ་དག་དང་ཐུབ།
སྟོན་ཀའི་དུས་ཀི་དྲི་མེད་ཀྱིས། ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་བཞིན། 5

དེ་མཐོང་ལས་བསྐྱབས་དག་བ་དག། གནས་བབ་བྱས་པ་དེས་བསམས་པ།
བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་ལེན་བབ་འཐུང་ན་ཞེས། 6

एकादशः पल्लवः ।

विरूढकावदानम् ।

आरोहति पदमुन्नतममलमतिर्विमलकुशलसोपानैः ।
नरककुहरेषु निपतति मलिनमतिर्घोरतिमिरेषु ॥ १ ॥

शाक्यानां नगरे पूर्व्वं स्फीते कपिलवास्तुनि ।
महतः शाक्यमुख्यस्य सुमुखो दासकन्यका ॥ २ ॥

शास्त्रे कृतश्रमा सर्व्वकलाकौशलशालिनी ।
मालिका नाम कामस्य मालिकेव गुणोचिता ॥ ३ ॥

प्रभोर्गिरा वरोद्याने कुसुमावचयोद्यता ।
भ्रमन्तन्तं समायान्तं ददर्श सुगतं पुरः ॥ ४ ॥

तस्यान्तेऽस्यास्तमालोक्य[1] प्रसन्नमभवन्मनः ।
शरत्काल इव स्वच्छः प्रसादयति मानसम् ॥ ५ ॥

साचिन्तयत्तदा लोकप्रीत्या दृढीकृतास्पदा ।
सुकृतैः पिण्डपातं मे गृह्णीयाद्भगवानपि ॥ ६ ॥

---

१ Orig. तस्यन्ते मालोक्यत० ।

སྐྱོང་རྟེ་ཀུན་པའི་ཀུན་མཆེག་ཀྱིས། དེ་ཡི་བརྡོག་པ་ཀུན་མཆེག་ནས།
ཐྲྀང་བཟེད་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས། བཟང་མོ་བྱིན་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

རེ་ཁ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། དེ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཕྱལ་ནས་ནི།
འབངང་མོའི་སྐུག་བསྔལ་བློག་པའི་སླད། སྐྱོན་ལམ་དག་ཏུ་བྱས་པར་གྱུར། 8

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཁ་ཡི་སྨྲོག་ས། གཏིས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་འདོ་བ་ཡིས།
མཚན་མ་ལྡན་པའི་ཚྭག་ས་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་གྱས་པས་དེ་ལ སྨྲས། 9

ཀྱེ་མ་དཔལ་ལྡན་ཆིམ་བདག་དེའི། བྱ་མོ་གཅེན་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།
ནོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤངས་ནས་ནི། བྱ་མོ་ཆྱོད་ཀི་འབངང་མོར་གྱུར། 10

ཀྱེ་མ་གདེ་ཆུག་སྤྲིན་དག་གིས། བཅོམས་པའི་སྐད་ཅིག་གསལ་བའི་སྐྱོག།
འཁོར་བ་སྡུལ་བྱི་ལྟེ་དག་གིས། རོལ་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གསོ། 11

དགེ་མ་དོགས་པ་མ་བྱེད་ཅིག། ངེས་ཤེས་ལགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས།
རིང་པོ་མིན་པ་ཉིད་ན་ཆྱོད། ས་ཡི་བདག་པོའི་དགའ་མར་འགྱུར། 12

ཆྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་མོ་ཡི། ཡང་ལྟར་མཉེན་པའི་འཕྲེང་བ་དག།
འཁོར་ལོ་ལྟགས་ཀྱི་དབྱིབས་འདི་མཐོང། དེ་སྐད་བཙོད་ནས་གཏིས་སྐྱེས་སོང་། 13

དེ་ནས་ཡིད་བསྟུབས་ལོངས་སྤྱོད་གྲོགས། སྤང་ཚེ་འཕྲུངས་པ་མོམས་ཀྱི་གཉེན།
སྐལ་བཟང་འབྲི་ཤིང་འཁྲུད་བྱེད་པ། ལེགས་ལྡན་དབྱིད་ཀི་མཐོང་བར་གྱུར། 14

विज्ञाय तस्याः सर्व्वज्ञः सङ्कल्पं करुणाकुलः।
प्रसार्य्य पाचं भगवान् भद्रे देहीत्युवाच ताम्॥ ७॥

दत्त्वा प्रणम्य सा तस्मै परिपूर्णमनोरथा।
प्रणिधानं प्रविदधे दास्यदुःखनिवृत्तये॥ ८॥

ततः कदाचिदायातः पितुस्तस्याः सखा द्विजः।
नैमित्तिकस्तं प्रदेशं दृष्ट्वा तां विस्मितोऽवदत्॥ ९॥

अहो गृहपतेस्तस्य पुत्री त्वं श्रीमतः सुता।
बन्धुहीना गता दास्यं धनभोगविवर्जिता॥ १०॥

अहो मोहघनारम्भक्षणोद्योतनविद्युतः।
संसारसर्पसनाविलासचपलाः स्त्रियः॥ ११॥

गम्यानां मा कथाश्चिन्तां जानेऽहं हस्तलक्षणैः।
अचिरेणैव भूभर्त्तुर्वल्लभा त्वं भविष्यसि॥ १२॥

इदं पश्यामि ते पाणौ लक्ष्मीकमलकोमले।
मालाचक्राङ्कुशाकारमित्युक्ता प्रययौ द्विजः॥ १३॥

अथ मन्मथसम्भोगसुहृन्मधुपबान्धवः।
लतालिङ्गनसौभाग्यभव्योऽदृश्यत माधवः॥ १४॥

མཐོས་མའི་ངག་ཉིས་འཐུང་དག། དཔྱིད་ཀི་རལ་བ་ལྷན་པ་དག།
ཐྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚེ་བཞིན་དུ། ཤུ་ངན་མེད་པའི་དོག་པ་མཐོས།

གཉིན་ནའི་འབྲས་པ་མཐོས་པ་ཡིས། ཀྱེན་པོ་ཙམ་པ་ཀ་ཡི་ཚོགས།
མེག་བཟང་མ་ཡི་སྐྱ་ཞགས་ལ། བཅིངས་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

དཔྱིད་ཀྱི་ཟླ་སྐའི་མེ་ཏོག་གིས། ཁྱོ་དང་བྲལ་ནོམས་པ་རོལ་བསྒྲལ།
མཐུ་ལྡན་ནོམ་པར་མ་ཐུབ་བ། གཞན་དག་འཇོམས་ལ་ལྷོས་པ་མེད།

སྐྱང་ཆི་འཐུང་པས་ཟ་སྐྱ་ཡི། འཁྲི་ཤིང་མཆོག་ཏུ་སྐྱེ་བྱང་བྱུང་།
ཡིད་འོང་ལོངས་སྤྱོད་མཁས་ནོམས་ཀྱིས། འཕྲལ་ཉིད་གཅད་པར་བྱ་བ་བཞི

ཟ་སྐའི་འཁྲི་ཤིང་གཞུ་ལ་མདའ། བཀོད་པ་ཟ་སྐའི་མཆོག་དང་ལྡན།
གྱེལ་བྱང་ཅོག་ཅེས་བདག་ཉིས་ལ། སྤྲོང་མོ་པ་བཞིན་ཁུ་བྱག་སྤྲོགས།

སྐབས་འདིར་ཀོ་ཐ་ལ་ཡི་དབང་། དཔལ་དང་ལྡན་པ་གསལ་བྱེལ་ནི།
རི་དྭགས་འདེད་དུ་སོང་བ་དག། དཔ་ཡིས་ཁྱེར་ནས་ཡུལ་དེར་འོངས།

གཏུ་ལྡན་ཡིད་འབྱུང་ནོམ་པ་ཅན། དེ་ལས་བབས་པར་གྱུར་པ་དེས།
མཐོས་མ་དགའ་མ་གཉན་པ་བཞིན། མཐོས་སྡུག་གཉན་ཡོད་མིན་པ་མཐོང་།

མིག་གི་ལན་ནས་ཡ་མཚན་པས། ཡིད་འབྱུང་རབ་ཏུ་ཞུགས་གྱུར་ཏེ།
བདག་ཉིད་ཅེན་པོ་དེ་ཡི་ཡིད། དེ་པ་ལྟ་འདོད་ནོམ་པར་གྱིས།

मधोः केशरिणस्तस्य कान्तामानद्विषद्विषः ।
15 विबभौ जिह्मयमानस्य जिह्वेवाशोकमञ्जरी ॥ १५ ॥

बालाकपोललावण्यचौरश्चम्पकसञ्चयः ।
16 सुदृशां केशपाशेषु ययौ बन्धनयोग्यताम् ॥ १६ ॥

सहकारैर्विरहिणीनिधनं विदधे मधुः ।
17 निरपेक्षापरवधे विधुराः प्रभविष्णवः ॥ १७ ॥

ययुर्मधुलिहां चूतलता निर्भरभोग्यताम् ।
18 सहसैव विदग्धानामिव मुग्धविभूतयः ॥ १८ ॥

चूतायुधश्चूतलताचापन्यस्तशिलीमुखः ।
19 जयतीति जगौ वन्दी कन्दर्पस्येव कोकिलः ॥ १९ ॥

अस्मिन्नवसरे श्रीमान् कोशलेन्द्रः प्रसेनजित् ।
20 मृगयानिर्गतोऽश्वेन हृतस्तं देशमाययौ ॥ २० ॥

धन्विमनोभवाकारः सोऽवतीर्य्य तुरङ्गमात् ।
21 ददर्शानन्यलावण्यां[1] कन्यां रतिमिवापराम् ॥ २१ ॥

तद्विलोकनविस्तीर्णं मनस्तस्य महात्मनः ।
22 विस्मयाद्दृष्टिमार्गेण प्रविवेश मनोभवः ॥ २२ ॥

१ Orig. °नन्यलावण्यरतिमिवापराम् ।

འཕྲལ་ལ་འཇིགས་པ་རབ་བྱུང་ཅང་། ངོ་ཚས་གདོང་བཏུད་དེ་མཐོང་ནས།
མཛེས་མའི་རྣམས་ཅན་བྱིས་པོགས་པའི། མི་ཡི་བདག་པོས་བསམས་པར་བྱུང་། 23

གང་གི་མཛེས་པར་ཉིན་མཚན་དུ། མིག་གི་འདབ་བཚུ་རྣམ་གྱིས་བྱེད།
གཞོན་ཀུ་ཟླ་བཞིན་སྤྱོ་བསངས་མ། མིག་འབྲས་གཡོ་ལྡོག་མ་འདི་སྙམ། 24

ལྷ་ཅ་ལ་མཆུ་བ་ཀུ་ལའི། དྲི་བཟང་ལ་ནི་བྱང་བ་བཞིན།
འདི་ཡི་བཞིན་ལ་མེ་དོག་མཆོག། དབྱིད་དང་མཛེས་པ་མཐོང་བར་བྱུང་། 25

ཀྱི་མ་མཛེས་སྡུག་མི་དམན་ཞིང་། ལང་ཚོས་རྣམ་པར་བཙུན་པའི་ལུས།
བདེན་ལྡན་བདག་གི་འང་བདེན་པ་ནི། གང་གིས་བཀུས་བ་བཞིན་དུ་དོགས། 26

ཀྱེ་མ་སྨྲང་རྟིའི་དོག་པ་དག། མོད་བྱང་ཡོན་ཏན་རྩོམ་པས་ཀྱང་།
ཀོང་དུག་པས་ཀྱང་ཀོང་ཡས་ཀོང་། གང་གིས་འགྲོ་བ་འང་མ་ནུས་སོ། 27

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་སྐྱོང་གིས། དེ་མཐོང་ནས་ཀྱི་ལྟ་ངུ་ཤེས།
དེ་ཡིས་རིམ་གྱིས་བ་ཤད་པ་ཡིས། དེ་ཡི་སྐྱོད་ཚུལ་ནོམ་པར་རིག། 28

དེ་ཇེས་དེར་ཤི་གྱས་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཡལ་འདབ་རྣུང་ཡབ་དང་།
གཅང་ཁིང་བསིལ་བའི་ཚུ་ཡིས་ཀྱང་། ཤི་བདག་བའི་ན་ཐོག་པར་བྱུང། 29

དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་དག། དེ་ཡིས་མཉེས་ཤིང་ལག་པ་ཡི།
ཚུ་སྐྱེས་རེག་པས་ངལ་བ་དེ། འཕལ་ལ་གཉིད་དག་ཐོག་པར་བྱུང། 30

तां लज्जावनतां दृष्ट्वा सहसोद्भूतसाध्वसाम्।
अचिन्तयन्नरपतिः कान्तिकल्लोलिनीहृतः॥ २३॥

केयं नवा शशिमुखी श्यामा तरलतारका।
यत्कान्तिरनिशं नेत्रशतपत्रविकाशिनी॥ २४॥

वकुलामोदविभ्रान्तभ्रमरे पाटलाधरे।
कान्तं वसन्तं पश्यामि मुखेऽस्याः कुसुमायुधम्॥ २५॥

अहो लावण्यमम्लानं तारुण्याभरणं तनोः।
धीरस्यापि धृतिर्येन शङ्के सङ्गलितेव मे॥ २६॥

अहो नु मधुमञ्जर्याः प्रारम्भेऽप्यद्भुतो गुणः।
येन गन्तुं न शक्नोति षट्पदोऽपि पदात्पदम्॥ २७॥

इति सञ्चिन्त्य भूपालस्तां मत्वा वनदेवताम्।
पृष्ट्वा विवेद तद्वृत्तं क्रमेण कथितन्तया॥ २८॥

ततस्तच्च कृतातिथ्यस्तया पल्लववीजनैः।
शुचिशीतैश्च सलिलैः प्राप्तवान् निर्वृतिं नृपः॥ २९॥

श्रान्तः सम्वाहने तस्य तया चरणपद्मयोः।
कृते करात्तसंस्पर्शे स निद्रां सहसा ययौ॥ ३०॥

དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་དབང་ཐང་། དེ་དག་བདག་བདེ་བའི་ངལ་བ་བསོས།
དེ་ནི་རྟེ་ཡིས་རེག་པ་ཡིས། དགའ་ག་གཟུགས་གཉན་གྱུར་པར་ཤེས།

དེ་ནས་འཕྲུ་རྩེན་རོས་ཀྱང་། ཀོ་ཤ་ལ་དབང་ཞེང་ཤ་དག།
ཐོས་ནས་དེ་ལ་མངོན་པྱོགས་ཏེ། མཆོད་པར་འོས་པ་དེ་ལ་མཆོད།

གུས་བཅས་བླངས་པའི་འཁྲེང་ཚན་མ། འདོད་པའི་གཏུ་ཤིས་མེ་ཏོག་འཁྲེང
དེ་ཡིས་དང་གི་བྱ་མོ་བཞིན། རིན་ཆེན་འོས་པ་དེ་ལ་བྱིན།

འཇུ་བ་དཀར་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། བ་དན་དེ་ནི་བླངས་བྱས་ནས།
མ་ཡི་བདག་པོ་བླང་པོ་ལ། ཞེན་ནས་དང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང།

བླང་པོ་རི་པོའི་སྡེང་དེ་ན། ལན་བྱ་གཡོ་བའི་བྱང་པ་ཅན།
ཀུལ་པོ་དཔྱིད་དང་འགྲོགས་པ་ཡི། གསང་པ་འཁྲེང་ཚན་མ་དེ་མཐོས།

མཐོས་མ་དེ་དང་ལྡན་ཏེག་ཏུ། ཀུལ་པོའི་པོ་བྱང་ཕྱིན་ནས་དེ།
རིན་ཆེན་བ་གམ་འོད་ཟེར་ཅན། ཡིད་འོང་ཁང་བར་རྣམ་པར་རོལ།

ཀུལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྟོན་ན་ནི། ལྷ་མོ་དབྱར་ཀྱིས་རྣམ་པའི་མིང་།
སྟོང་ཆུང་ཐ་དད་ཉིད་མིན་སེམས། ཀུལ་པོའི་དབལ་མོ་ས་གཞི་བཞིན།

དེ་ཉི་དེ་ཡིས་རེག་པས་དང་། དེ་དང་དེ་ཡི་གཟུགས་བཟང་གིས།
ཚན་ཆུན་ཡོན་ཏན་ཐུལ་བྱུང་བས། མཆོག་དུ་ཡ་མཚན་ལྡན་པར་བྱུར།

क्षणेन प्रतिबुद्धोऽथ विश्रान्तमृगयाश्रमः ।
31 दिव्यस्पर्शेन तां मेने रतिं रूपान्तरागताम् ॥ ३१ ॥

महानपि ततः शाक्यः सम्प्राप्तं कोशलेश्वरम् ।
32 श्रुत्वा तं देशमभ्येत्य पूजार्हं तमपूजयत् ॥ ३२ ॥

सादरेणार्थितां तेन स्वसुतामिव मालिकाम् ।
33 रत्नार्घाय ददौ तस्मै स्मरमङ्गलमालिकाम् ॥ ३३ ॥

तामादाय मनोजन्मवैजयन्तीं सितस्मिताम् ।
34 निजं जगाम नगरं गजमारुह्य भूपतिः ॥ ३४ ॥

तस्मिन्नागनगोत्सङ्गे सा लोलालकषट्पदा ।
35 बभौ राजवसन्तेन सङ्गता नवमालिका ॥ ३५ ॥

राजधानीं समासाद्य सुन्दर्या सहितस्तया ।
36 रत्नहर्म्यकरोदारमन्दिरे विजहार सः ॥ ३६ ॥

वर्षाकाराभिधा देवी राज्ञः प्रथमवल्लभा ।
37 अभिन्नवृत्तिं तां मेने राजलक्ष्मीमिव क्षितिः ॥ ३७ ॥

दिव्यस्पर्शेन सा तस्याः साचास्या रूपसम्पदा ।
38 परस्परगुणोत्कर्षात् परं[1] विस्मयमापतुः ॥ ३८ ॥

१ Orig. omits परं ।

སྟོན་མ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ལྡན་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་ཡི་རིགས་ལྡན་ཞེས།
ངོ་མཚར་ལྡན་པ་དེ་དག་གཏན། འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་གྲགས། 39

བར་དེར་དེ་དག་ལྷ་ཡི་ནི། གཟུགས་དང་ཡང་དག་རིགས་པའི་ཕྱིར།
གནས་སུ་དག་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་དྲིས། བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་བཞི་རབ་ཏུ་གསུངས། 40

སྟོན་ཆོ་ཐོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། གཉིས་སྐྱེས་ཀྱིམ་པར་བྱུང་པ་ཡི།
ཚུང་མ་མཛའ་འོ་མཛེས་མ་དང་། ཤི་རི་pa་ཀ་ཞེས་པར་བྱུང་། 41

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མཛེས་མ་ཡི། མིང་ཡོ་རབ་བྱང་ཁད་ཀྱིས་ནི།
ཉི་ཚེའི་སངས་ཀྱིས་ཉིད་གྱུར་པ། སྲིང་མོའི་ཁང་པར་འཇེམས་པར་གྱུར། 42

བདག་ཐོའི་བཀའ་ཡིས་དེ་ཡི་དེ། ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིམ་གྱོ་ཡིས།
གྱེས་པས་མགྱོག་དུ་གཉེར་དེ་གནས། དེ་ཡི་ཚུན་མ་ཡིས་ཀྱང་མཆོད། 43

མཛེས་འཇམ་ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ཏེ། དེ་དག་གིས་མཆོད་སྐྱེ་བ་ནི།
དུ་ལྷ་ཟླ་ཡི་གཟུགས་མཛེས་དང་། རིགས་ཡང་དག་ལྡན་པར་སྐྱེས། 44

དང་ཐོ་འདུལ་བ་དག་དང་རབ་ལྡན་ཕྱན་སྐྱབ་ཆོག་པའི་གོ་བཟང་སྐོས་བྱས་ཤིང་།
དཀའ་ཐུབ་དག་གིས་རབ་གདུངས་ལྷས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་ཤིན་དུ་གཤིན་པར་གྱུར་པ་ལ།
གང་གི་དུས་སུ་དགེ་བའི་ས་བོན་རིགས་བདག་དེ་ཉི་སྨིན་ཅིང་རབ་འབར་བའི།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་དུ་དམ་པའི་ལས་ལ་ཆགས་པའི་བྲོ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་། 45

दिव्यरूपवती ज्येष्ठा दिव्यस्पर्शवती परा ।
इति प्रवादः साश्चर्यस्तयोर्लोकेषु पप्रथे ॥ ३९ ॥

अचान्तरे तयोर्दिव्यरूपसंस्पर्शकारणम् ।
आश्रमे भिक्षुभिः पृष्टः प्रोवाच भगवान् जिनः ॥ ४० ॥

पुरा श्रुतवराख्यस्य द्विजस्य गृहमेधिनः ।
कान्ता शिरीषिका चेति प्रिये भार्ये बभूवतुः ॥ ४१ ॥

स कदाचिद्ययौ कान्राभ्राता प्रव्रज्यया शनैः ।
प्रत्येकबुद्धतां यातः स्वसुर्भवनमाययौ ॥ ४२ ॥

चैमासिकोपचारेण स तथा पत्युराज्ञया ।
भक्त्या निमन्त्रितस्तस्थौ तत्सपत्न्यावपूजितः ॥ ४३ ॥

ते चारुमृदुभिर्भोगैस्तमभ्यर्च्यान्यजन्मनि ।
जातेऽधुना चारुरूपदिव्यसंस्पर्शसंयुते ॥ ४४ ॥

दृष्टेषु प्रथमं प्रयुक्तविनयामादाय गोसम्पदं
सत्क्षेत्रेषु तपःप्रतप्ततनुषु प्राप्तेषतिस्वादुताम् ।
यत्काले शुभबीजमुप्तमुचितं सत्कर्मशक्तेः परं
भुज्यन्ते फलसम्पदः सुमतिभिस्तस्यैव पाकोज्वलाः ॥ ४५ ॥

དེ་སྐད་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་གསུང་། བདེན་པ་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་བྱས་ནས། ཞི་བ་ལ་ནི་བརྟན་པར་གྱུར།

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་གི། སྤས་ནི་འཕྱང་ཅན་མ་ལ་གྱུར།
འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རིག་དང་སྐྱུ་ཚོལ་རབ་སྦྱངས་པའོ།

དེ་ཡི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ། མ་ཡིས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཙས་པས།
མ་ལ་གཤེད་ཅེས་ཆོས་གྲགས་པ། ནཆོད་མཆུངས་པ་མཛའ་བོར་གྱུར།

ནམ་ཞིག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་དྲ་ལ་ཞོན།
ཆོ་ཞིང་སྤྲོན་ལ་སོང་བ་དག། ཤུགས་ཀྱི་གྲོང་གི་རྒྱུད་ཚམ་ཕྱིན།

འདི་ནི་ངེད་ཀྱི་འབང་མོ་ཡི། བྱ་ཞེས་རྡེགས་པ་རབ་སྦྱངས།
ཤུགས་ཆོས་ཀྱིས་མཆོག་བཟུང་ནས། དེར་ནི་དེ་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས།

རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་ནས་དེས། དེ་ནི་ཁོས་ལན་བསམས་པར་གྱུར།
རིགས་ཀྱི་རྡེགས་པས་སྨད་པ་ནི། ལུས་ཅན་ཆགས་དྲུ་ལྷུགས་ཀྱུ་ཡིན།

དེ་ལ་ལན་བྱའི་བསམ་པ་ཡིས། ཡིད་ནི་ངེས་པར་བསྒོགས་པ་དེ།
ཡབ་ནི་འཆོ་ཡང་གྱོག་སྒྲིད་ལ། མཆོག་དྲྭ་འདོད་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར།

དེ་ཡིས་རིང་སྲོད་ལ་སོགས་པའི། ཚྭོད་པོ་བཙུ་ལྔ་ལྡུ་དག་ནི།
ཤ་ལས་སྐྱེད་ནས་དབྱེ་བ་ཡིས། རིགས་པ་ནམས་ཀྱིས་རང་དབང་བྱས།

इति सर्व्वज्ञवचनं तथ्यमाकर्ण्य भिक्षवः ।
46 तत्तथेति विनिश्चित्य बभूवुः शान्तिसंश्रयाः ॥ ४६ ॥

अथ कालेन भूभर्त्तुर्मौलिकायामभूत् सुतः ।
47 विरूढकेतिमुख्याख्यो विद्यासु च कृतश्रमः ॥ ४७ ॥

प्रियस्तुल्यवयास्तस्य पुरोहितसुतोऽभवत् ।
48 मातुर्दुःखेन जातत्वाद्विश्रुतो दुःखमाचिकः ॥ ४८ ॥

कदाचित् सहितस्तेन हयारूढो विरूढकः ।
49 प्राप शाक्यवरोद्यानं मृगयायां विनिर्गतः ॥ ४९ ॥

न्यक्कारञ्चक्रिरे तच्च शाक्यास्तस्योद्यतायुधाः ।
50 अयं दासीसुतोऽस्माकमिति दर्पप्रवादिनः ॥ ५० ॥

गत्वासौ स्वपुरन्तेषां वैरं दुर्य्यमचिन्तयत् ।
51 कुलदर्पापवादो हि शल्यतोदः शरीरिणाम् ॥ ५१ ॥

तस्य निर्दह्यमानस्य तत्प्रतीकारचिन्तया ।
52 राज्याय जाता जनके जीवत्यपि परा स्पृहा ॥ ५२ ॥

स चारायणमुख्यानां मन्त्रिणां शतपञ्चकम् ।
53 स्ववशं पितुराकृष्य विदधे भेदयुक्तिभिः ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག། གསལ་བྱེད་རྣམ་རོག་རིག་ཡང་དག་སྐྱེས།
ཆོས་ཀྱི་གདུགས་ངར་མནན་བ་ལ། གྲུས་པ་མཆོག་འཛེམ་ལེགས་བསྟོས་པས།
54

རིང་སྲོད་ཀྱིས་ནི་དཀྱུང་བཟུང་བའི། ཤིང་དོ་དག་ལ་ཞོན་ནས་ནི།
ཐུགས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བལྟ་བའི་སྐད་དུ་སོང་བར་གྱུར། 55

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གནས་སྐྱེན་དེ། ཞལ་ལ་མངོན་པར་ཐུག་འཚམ་ནས།
དེ་ཡི་དྲིན་ཅྱིས་དང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་རྣེས་འགྲོ་དེ་ཡིས་ཐོས། 56

མཁྱོགས་པ་ཉིད་དུ་རིང་སྐྱོད་ཀྱང་། ཤིང་ཏོ་གྲོང་ཁྱེར་སྐུང་སོང་ནས།
སྐབས་དེར་ཅྱིལ་པོའི་བྷ་དག་ཏུ། མངོན་པར་དགའ་ཞིང་སྐུང་བར་བྱས། 57

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལ་ཞུས་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་འགྲོ་བཙོན་པས།
མདུན་དུ་རྣེས་འབྲང་མཐོང་མ་ཡིན། ཤིང་ཏོ་ཡི་ཡིན་ཟྲོག་པོའང་མིན། 58

ཀོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདག་དེ། དལ་བྱས་རབ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས།
དབྱར་གྱི་ནོར་བ་འཕྲིང་ཅན་ནས། བཅས་པ་རིང་ནས་འོང་བ་མཐོང། 59

འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་དབང་བསྐུར་བ། དེར་དྲིས་དེ་ཡིས་ཆོག་ཀིས་ཤེས།
བྱ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ཨོངས་སྐྱེས་སྐྱེད། འཕྲིང་ཅན་ཞི་དེ་ཡིས་བཤད། 60

དེ་ཡིས་དབྱར་གྱི་ནོར་པ་བཟུང་། གྲོགས་པོ་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
མ་སྐྱེས་དགྱ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ། ཐུལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བཏོད་པར་ཕྱིན། 61

ततः कदाचित् संजातविवेकः पृथिवीपतिः।
धर्म्मोपदेशश्रवणे वर्द्धमानादरः परम्॥ ५४॥

चारायणगृहीताश्वं रथमारुह्य संयतः।
द्रष्टुं जगाम सर्व्वज्ञं भगवन्तं प्रसेनजित्॥ ५५॥

प्राप्याश्रमं भगवतः कृत्वा पादाभिवन्दनम्।
धर्म्मान्वयं स शुश्राव तत्प्रसादप्रसन्नधीः॥ ५६॥

चारायणोऽप्याशु गत्वा रथेन नगरं जवात्।
अकरोदन्तरे तस्मिन् राजपुत्राभिषेचनम्॥ ५७॥

भगवन्तमथामन्त्र्य नृपतिर्गन्तुमुद्यतः।
ददर्श नानुगानग्रे न रथं न च मन्त्रिणम्॥ ५८॥

स पद्भ्यामेव शनकैः प्रस्थितां पृथिवीपतिः।
दूरादपश्यदायान्तीं वर्षाकारां समालिकाम्॥ ५९॥

ते पृष्ट्वा तद्गिरा ज्ञात्वा सोऽभिषिक्तं विरूढकम्।
विससर्ज सुतैश्वर्य्यपरिभोगाय मालिकाम्॥ ६०॥

वर्षाकारां समादाय स मित्रस्य महीपतेः।
अजातशत्रोर्नगरं प्राप राजगृहाभिधम्॥ ६१॥

གཏུགས་དང་བྲལ་བས་དེ་གཏུང་ཞིང་། བཀྲིས་སྐོམ་ངལ་བ་དང་ལྡན་པ།
ངོ་ཡབ་རྒྱང་དག་རིང་པོ་ཡིས། ཤུགས་ནི་བཏོང་བ་ཞིག་དུ་གྱུར། 62

འཛིགས་མེད་བདེ་བ་སྐུ་ཡིས་ཐོབ། ཚེ་ནི་སྐུ་ཡི་དབང་དུ་གྱུར།
སྐུ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། རྒྱུར་བར་རྗེས་སུ་ཉམས་ཤ་མཐོང་། 63

དེ་ཡིས་ལས་ཀྱི་ཙོ་བ་བཞིན། རིང་བའི་ལ་ཕུག་རྟིང་པ་རེས།
ཆུ་ཡང་འགྱུར་བྱེད་འཕྲངས་པ་ཡིས། གཤེད་པ་ཀུན་གྱི་ཚོགས་གྱུར་པ། 64

ལུས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྦྱིད་པ་ཡིས། མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་ཤེས་པར།
རྩོངས་པའི་སྣང་དུ་སྐྱེ་བོ་འབང་། ཚ་ཁྲའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་འགྲོལ། 65

མ་སྐྱེས་དབྱ་ཡིས་ཀོ་ཁ་ལའི། དབང་པོ་འཇིམས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
སོང་ནས་དུལ་གྱིས་ཁ་ཁང་ཞིང་། སྤོག་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐོང་གྱུར། 66

བཙུན་མོ་རྟེས་སུ་ཉོགས་པ་དེའི། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བྱས།
སྐུག་བསྔལ་ཞི་བའི་སྣང་དུ་དེ། བཅོམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་ཁྲ་དུ་སོང་། 67

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བདུད་ནས་སྐྲས། བཅོམ་ལྡན་ཀོ་ས་ལ་ཡི་དབང་།
ཟློགས་པོ་བདག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འོངས་ནས་ནོར་མེད་གྲས་བར་གྱུར། 68

གང་གི་གྲོགས་ལ་ཕན་པ་དག། བྱས་པ་མིན་བའི་དབལ་འབྱོར་འདི།
བདག་དང་ཕྱན་ཆོགས་སྣང་ཅང་སྟོག། སོངས་ལས་གྲགས་པ་མིན་བའི་སྣང་། 69

स तप्तश्छविरहात् क्षुत्पिपासाश्रमान्वितः।
ययौ वमन्निव श्वासं दीर्घैश्चामरमारुतैः ॥ ६२ ॥

सुखमस्खलितं केन प्राप्तं कस्यायुरायतम्[1]।
न कस्यानुपदं दृष्टः क्षयः[2] सपदि सम्पदः ॥ ६३ ॥

स जीर्णमूलकं भुक्त्वा कर्म्ममूलमिवायतम्।
क्षणं पीत्वा च पानीयं पपातान्तर्विषूचिकः ॥ ६४ ॥

अनित्यतामविज्ञाय मोहाय पतते जनः।
स चापायनिकायस्य कायस्योपायतृष्णया ॥ ६५ ॥

अजातशत्रुः श्रुत्वैव कोशलेश्वरमागतम्।
अभ्येत्य पांशुपूर्णास्यं विगतासुं ददर्श तम् ॥ ६६ ॥

तस्य जायानुयातस्य स कृत्वा देहसत्क्रियाम्।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दुःखशान्तये ॥ ६७ ॥

स तं प्रणम्य प्रोवाच भगवन् कोशलेश्वरः।
पुरं मे सुहृदः प्राप्य निर्धनो निधनं गतः ॥ ६८ ॥

धिङ्मामसम्पदं पापं मोहादयशसः पदम्।
विभवो येन नैवायं मिथोपकरणीकृतः ॥ ६९ ॥

---

१ Orig. रायनं। २ Orig. omits क्षयः।

ཀུན་ཚོ་སྟེང་ལ་རེ་བ་དག། ཧོར་བར་བགོངས་ནས་སྐྱོགས་ཐོབ་བའི།
གྲོགས་པོ་འབྲས་མེད་ཉིད་གྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་འཚོ་བ་དེ་ཡིས་ཅི། 70

གྲོགས་ལ་ཐག་བའི་དབལ་དང་ནི། ཤོངས་ལ་ཐག་བའི་ཆོར་དག་དང་།
འཇིགས་ལ་ཐན་བའི་སྒོག་གང་ཡིན། དེ་དག་འཚོ་བ་ཅེགས་པ་ཡིན། 71

བཅོམ་ལྡན་སྐྱེ་བ་སྔ་ལ། དེ་ཡིས་ལས་ངན་ཅི་ཞིག་བགྱིས།
གང་ཞིག་སྨིན་ནས་མཐུག་དུ་ཤི། དེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ངན་པ་ཐོབ། 72

ས་བདག་མིག་ནི་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་འདི་སྙེས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
གདུང་བ་ཞི་བྱེད་ཚོམས་ཀྱིས་ནི། རྒྱ་དེད་སྨྲོ་ཞིང་དེར་བཀའ་སྩལ། 73
ས་སྐྱོང་སྤུ་ངན་མ་བྱེད་འདི། སྲིད་པར་གནས་པའི་ངང་བཞིན་ནོ།
ཆོས་པ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ཅི། བདེན་པ་མིག་ཆོམས་མི་དཀྱུ་ཉིད། 74

འཁོར་བའི་རྒྱས་ནང་ཆོས་པར་ཡངས་པ་འདིར།
རང་བཞིན་བྱིས་གཡོ་དུས་ཀྱི་བྱང་བ་དག།
རང་དགར་འབབ་པས་པས་འགྲོ་སྐྱོག་མེ་དོག་གི།
གེ་སེར་ཆོག་ལ་ཁམས་ཟེར་བྱེད་པ་ཉིད། 57

ལོངས་སྤྱོད་བ་རྒྱབས་དག་དང་མཚུངས་ཤིང་རི་དགས་འཇིགས་པའི་མིག་ལྟར་གཡོ།
དཔལ་འབྱོར་སྐད་ཅིག་མཆོག་བྱ་སྐྱེ་བའི་ཚུ་གཏེར་ཆོས་པར་གསལ་བའི་སྐྱོག།
ལུས་ཀྱི་ལྷུབ་ལང་ཆོགསང་པའི་ཉི་འོད་གཞེས་ཀུ་དམར་བ་གཡོ།
སྐྱོགས་ཀྱི་ཕིགས་པ་སྲིད་པའི་སྤུ་ངས་ཐང་ལ་སྐུར་དུ་འཇིག་པར་གྱུར། 76

हृदये विनिवेश्याशां प्राप्तः सुहृदमापदि।
सुहृन्नैष्फल्यमायाति यस्य किन्तेन जीवता ॥ ७० ॥

मित्रोपकरणं लक्ष्मीर्दीनोपकरणं धनम्।
भीतोपकरणं प्राणा येषां तेषां सुजीवितम् ॥ ७१ ॥

कुकर्म्म किं कृतं तेन भगवन् पूर्व्वजन्मनि।
यस्य पाकेन पर्य्यन्ते प्रपेदे सोऽतिदुर्दशाम् ॥ ७२ ॥

इति पृष्टः क्षितीशेन भगवान् साश्रुचक्षुषा।
तमूचे तापशमनीं दिशन् दशनचन्द्रिकाम् ॥ ७३ ॥

मा शुचः पृथिवीपाल स्वभावोऽयं भवस्थितेः।
एवम्विधैव भावानामसत्यानामनित्यता ॥ ७४ ॥

विसारिसंसारवनान्तरेऽस्मिन्[1]
निसर्गलोलः किल कालभृङ्गः।
स्वच्छन्दजातजनपुष्करजीवपुञ्ज-
किञ्जल्कपुञ्जमनिशं कवलीकरोति ॥ ७५ ॥

तरङ्गन्तो भोगाश्चकितहरिणीलोचनचलाः
क्षणोल्लस्या लक्ष्मीर्जनजलदविद्योतनतड़ित्।
शरीराजे बालातपचपलरागं नववयः,
क्षयं याति क्षिप्रं भवमरुतटे जीवितकणः ॥ ७६ ॥

१ Original. विसारि संसारवनान्तेऽस्मिन्
नैसर्गलोलः किल कालभृङ्गः।
स्वच्छन्दयातिजनपुष्पजीव-
किञ्जल्कपुञ्जं कवलीकरोतु ॥

ཡིད་ནི་བྱམས་པའི་སྟོབས་བྱུང་གཞན་ལ་ཕན་པས་དགྲེས་ཤིང་ཚོས་ཀྱི་ནོར།
ཐུགས་པའི་ཚོགས་ནམས་རབ་བཟོད་གཅོད་ཅིང་ནོན་པར་སྦྱོང་ལ་ཡོངས་འདྲེས།
འདི་ནི་ཡུལ་བྱི་བའི་ལས་ཕྱིར་ཐོག་གས་བའི་ལྟེན་དེ་ཉིད་ཚོལ་ནམས་ཀྱི།
སྐྱིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བར་ནོམ་འགྱུར་དག་དང་བྲལ་བའི་ཡོ་བྱད་མིན། 77

རྟོ་ཡིས་སྐུར་དུ་བཅོམ་པ་བཞིན། སྐྱེ་བོ་སྡུག་ལ་སྐུ་ངན་བྱེད།
ཡོངས་པ་དྲག་པོ་དེ་སྐྱོག་པའི། ཐུ་བ་སྐྱར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། 78

སྤྱིད་པའི་ངལ་དུབ་མཐོང་ཐུང་ཀུང་། ནོམ་ཀུན་དབེན་པ་མེད་པ་ཡི།
སྐྱེ་པོ་འདི་དག་ཟོངས་པ་ལས། མི་དགེ་འདོད་པར་བྱེད་པ་ཅི། 79

བྲམ་ཟེ་རབ་བདེ་ཞེས་པས་སྨོན། འབའ་ཞིག་ལས་རྣེད་ལ་ཐུག་དག།
མ་ཡི་ལག་ཏུ་བཞག་ནས་ནི། ཁྲུས་ལ་གྲུང་གི་ངོགས་སུ་སོང་། 80

སྐབས་དེར་མ་དག་འོངས་པ་ཡིས། ཐུག་ན་ཉུང་བཟེད་རང་མངས་ཀྱིས།
དེ་ཉིད་མངོན་པར་བཞིད་གྱུར་པ། དེས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཏུད་ནས་བྱིན། 81

དེ་ནས་དེ་ཡི་བྷ་བཀྲིས་ནས། རིངས་པར་ཁྲུས་བྱས་ཡང་དག་འོངས།
ཟས་ནི་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། མ་ལ་རང་གི་ལ་ཐུག་ཟླངས། 82

བདག་གིས་མཚོན་ལ་དེ་བྱིན་བྱ། དག་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བྱོས།
དེ་སྐད་མ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། དེ་ནི་མདའ་ཡིས་ཐུག་བཞིན་གྱུར། 83

मनो मैचीपाचं परहितरतिर्धर्म्मधनता
मदेाद्वेदच्छेदक्षमशमविचारे परिचयः।
अयं तत्त्वान्वेषो विषयसुखवैमुख्यसुखिना-
मसारे संसारे परिहृतविकारः परिभवः॥ ७७॥

जनः शेाचति दुःखेषु क्षिप्रं हत इवाश्मना।
न करेाति पुनस्तीव्रतदापातप्रतिक्रियाम्॥ ७८॥

पश्यतेाऽपि भवायासं निर्व्विवेकस्य सर्व्वथा।
क्रियते किं जनस्यास्य मेाहादकुशलस्पृशः॥ ७९॥

पुरा विप्रः सुशर्म्माख्यः कुतश्चित् प्राप्य मूलकम्।
निधाय[1] जननीहस्ते ययौ स्नातुं नदीतटम्॥ ८०॥

सापि प्रत्येकबुद्धाय तां प्राप्ताय तदन्तरे।
प्रणता पाचहस्ताय तदेवाभिमुखी ददौ॥ ८१॥

अथ स्नात्वा समायातस्तत्सुतस्त्वरितं क्षुधा।
जननीं भेाजनारम्भे ययाचे निजमूलकम्॥ ८२॥

पुण्यं पुचानुमेादस्व तन्मयातिथयेऽर्पितम्।
इति मातुर्वचः श्रुत्वा सेाऽभूद्विद्ध इवेषुणा॥ ८३॥

१ Orig. विधाय।

མགྲོན་ཆེར་འཛལ་ལ་ན་ཞུ་བས། གཟིངས་ཆེང་དགུ་ནི་ཐུག་བྱུང་ནས།
མི་རྣུང་བདག་གི་ལ་ཐུག་དག། རྟོག་དང་ལྡན་ཚིག་ཐྱིང་འབྱུང་ཤོག། 84

དེ་སྐད་སྟོག་པ་ཁོན་པ་དེའི། ཤེན་དུ་ཆྱོབ་པའི་ཚོག་དེ་ཡིས།
མཇུག་དུ་མ་ཞུའི་ཚད་ཅིད་ཀི། སྐྱེ་བ་གཉིས་བ་ཙམས་སུ་འགྱུར། 85

དེ་ཅིད་དཀྲུགས་ལ་བྱོལ་ཏེ། སྡུམའི་བསོད་ནམས་གཉིས་སྨིན་པས།
བྱོལ་སྤྲིད་ཡངས་པ་ཁོན་གྱུར་ནས། མཇུག་དུ་དེ་ཅིད་ཀྱིས་ཞིག་གྱུར། 86

འཁོར་བའི་ལས་ཀྱི་མཚོན་པོ་ལ། དཀྱི་དང་མི་དགེའི་ལས་ཁོ་ན།
ལོངས་སྤྱོད་སྐད་དུ་ཅིར་བསྐྱེས་པའི། ལམ་བཟྱུགས་བཞིན་དུ་ལག་ན་གནས། 87

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་དེ་ཡི་གསུང་། ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཁོས་ནས་ནི།
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་སེམས་བྱེད་ཅིང་། དེར་ཐུག་འཚལ་ནས་མི་བདག་སོང་། 88

སྐབས་འདིར་གྱོལ་སྤྲིད་ཁོན་པ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་དེ་དག་བརྒྱ་བཅུ་ཚོན་པ། 89

གྲོང་ཁོ་ཤིང་དུ་དུ་དུལ་གྱིས། རྣོངས་པས་ཐུབ་ཅིག་སྡེའི་ཤུགས་ནམས་ནི།
ཧོམ་དབྱེ་མིག་པ་ཅིད་བྱེད་ཅིང་། ཤུགས་ཁོང་དུ་རབ་ཏུ་སོང་། 90

དེ་ཡི་སྐྱོད་ཚུལ་མ་རྟང་དེ། བཅོམ་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས།
ཤུགས་ཁོང་བདང་ཉེ་བར་ནི། གཤེགས་ནས་ཤིང་སྐམ་འོག་ཏུ་བཞུགས། 91

सद्यो विसूचिकार्त्तस्य मन्मूलकमनल्पकम्।
कुक्षिं भित्वा विनिर्यातु प्राणैः सह तवातिथेः ॥ ८४ ॥

इति तस्यातपापस्य वाक्पारुष्येण भूयसा।
विसूचिकैव पर्य्यन्ते बभूवापरजन्मनि ॥ ८५ ॥

प्राक्पुण्यान्तरपाकेन स एवाद्य प्रसेनजित्।
विपुलं राज्यमासाद्य तयैवान्ते क्षयं गतः ॥ ८६ ॥

संसारपथपान्थानामेवं कर्म्म शुभाशुभम्।
पाथेयमिव हस्तस्थं भोगायैवोपपद्यते ॥ ८७ ॥

इति श्रुत्वा भगवतस्तथ्यं पथ्यञ्च तद्वचः।
एवमेतदिति ध्यात्वा तं प्रणम्य ययौ नृपः ॥ ८८ ॥

अथान्तरे प्राप्तराज्यः शाक्यवैरं विरूढकः।
पुरोहितसुतेनैत्य स्मारितस्तत्क्षयोद्यतः ॥ ८९ ॥

प्रययौ शाक्यनगरं गजाश्वरथरेणुना।
[1]मोहेनेव दिशां कुर्व्वन् निर्व्विवेकं धियामिव ॥ ९० ॥

सर्व्वज्ञो भगवान् ज्ञात्वा तस्य तद्दुष्टचेष्टितम्।
गत्वा शाक्यपुरोपान्ते तस्थौ शुष्कतरोरधः ॥ ९१ ॥

१ Original. मोहेनैव दिशामकुर्व्वन् धियामिव निर्व्विवेकताम् ॥

རིང་ནས་དེ་ན་བཀྲག་པ་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་འོངས་པས་མཐོང་།
ཤིན་དུ་ཁ་བཞས་སངྒ་བྱ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་རབ་ཏུ་བཏུད་ནས་སྐྱས། 92

འདབ་མ་སྟུམ་པའི་ཡལ་གུ་ཅན། གྲིབ་མ་སྣུག་རྣམས་ཡོད་པ་ལ།
དེད་ནི་བཅོམ་སྡན་མི་བཀྲག་པར། ཤིང་སྐམ་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་མཐོང་། 93

ས་སྐྱོང་གིས་ནི་འདི་བརྗོད་ཚེ། བཅོམ་སྡན་ཀྱིལ་པས་དེར་བཀའ་སྩལ།
མི་བདག་གཅེན་ཀྱི་གྲིབ་མ་ནི། ཚན་དན་པས་ཀུང་ཤིན་ཏུ་བསིལ། 94

གཅེན་དང་མཚུངས་པའི་ཧོར་ཪོས་མེད། གཅེན་དང་མཚུངས་པའི་དགའ་བ་མེད།
གཅེན་དང་མཚུངས་པའི་མཛེས་མ་མེད། གཅེན་དང་ཚུངས་པའི་མཛའ་བོ་མེད། 95

ས་བདག་ཀླུ་འདི་དག་གཅེན། དེ་ལ་དགའ་བས་དེ་དག་གིས།
གྲོང་འཕྲས་འདབ་མ་བསྐམས་པ་ཡི། ཀོང་འཁུང་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། 96

དེ་དག་གྲོས་ནས་བཅོམ་སྡན་འདས། ཀླུའི་རྒྱལ་སྲུ་ཆུང་བར་ནི།
རིག་ནས་ཁྲོ་དང་བྲལ་བ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ལོག་པར་གྱུར། 97

དེ་ནས་བཅོམ་སྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཀླུའི་འཇིགས་པ་འབྱུང་མཁྱེན་ནས།
སེམས་ཅན་དག་པ་ནོམ་དགའ་ལ། དགེ་ལེགས་སྨྲད་དུ་ཆོས་བསྟན་མཛད། 98

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གྱོན་ཞུགས་འབྲས། གཞན་གྱིས་ཆྱེན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་གྱིས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཡང་དག་ཐོབ། 99

दूरात्तच्च स्थितं दृष्ट्वा तमागच्छन् विरूढकः।
अवतीर्य्य रथाद्ग्रमभ्येत्य प्रणतोऽवदत् ॥ ९२ ॥

सत्सु स्निग्धपलाशेषु घनच्छायेषु शाखिषु।
भगवन्नत्र विश्रान्तिः किमु शुष्कतरोरधः ॥ ९३ ॥

इत्युक्तः क्षितिपालेन तं प्राह भगवान् जिनः।
ज्ञातिच्छाया नरपते चन्दनादपि शीतला ॥ ९४ ॥

नास्ति ज्ञातिसमं वित्तं नास्ति ज्ञातिसमा धृतिः।
नास्ति ज्ञातिसमा च्छाया नास्ति ज्ञातिसमः प्रियः ॥ ९५ ॥

ममैते भूपते शाक्या ज्ञातयस्तत्पुरान्तिके।
जातः प्रियोऽयं तत्प्रीत्या शुष्कशाखोऽपि पादपः ॥ ९६ ॥

श्रुत्वैतद्विरतामर्षः शाक्यानां पक्षपातिनम्।
भगवन्तं विदित्वैव व्यवर्त्तत विरूढकः ॥ ९७ ॥

भगवानपि शाक्यानां ज्ञात्वागामि भयन्ततः।
श्रेयसे शुद्धसत्त्वानां विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ ९८ ॥

स्रोतापत्तिफलं कैश्चित् सकृदागामि चापरैः।
अनागामिफलं चान्यैः सम्प्राप्तं तस्य शासनात् ॥ ९९ ॥

ལྷག་མ་ཟློ་གྲོས་ལྡན་པོ་ཡིས། ཤྲཱུས་གཉན་ནས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ།
གང་ཞིག་ཅིར་བང་རབ་རིབ་དག། འབྱང་བའི་བྱ་ཞི་འགའ་ཞིག་ཡོད། 100

དེ་ནས་མི་བདག་ལོག་པ་ཡིས། ཁོན་གྱི་སྐྱལ་དག་ཅམ་བ་དག།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་ཡིས་ནི། རབ་དུ་སད་པ་ནོས་པར་བསྐྱབས། 101

དེ་ཡིས་བསྐྱལ་བས་ཤྲཱུའི་རིགས། གཞོམ་པའི་ཟློ་གྲོས་དེ་ཡིས་བྱས།
ཁོན་གྱི་མེ་ཞི་རབ་འབར་བར། ཐ་མ་ཡི་ནི་རྒྱང་གིས་བྱེད། 102

འཇིགས་རྟུང་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཡིས། སྡུག་ཙམ་ཀྱིས་འཕྲལ་བསྐྱད་མི་བསྡུན་པའི།
རོ་ལངས་དང་ནི་ས་སྐྱོང་དག། སྲུ་ཡི་སྡོག་ནི་འབྱོག་བྱེད་མིན། 103

དེ་ནས་དེ་ཡི་དམག་དབུང་ནི། གླང་པོ་ཤིང་རྟའི་མཆོག་རབ་དགྲེགས།
ལམ་བཀག་ཤྲཱུ་ནོམས་ཀྱི་ནི། གྲོང་ཁྱེར་ཡང་དག་འབྲུགས་པར་བྱུང་། 104

དེར་ནི་བཅོམ་སྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཤྲཱུ་བསྡུང་སྐད་སྒོམ་སྐྱེང་ཞིང་།
ཡང་དག་བརྩོན་པ་མོ་གལ་ལ། རྟེན་པོ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 105

ཤྲཱུ་ནོམས་ཀྱི་ཡས་ཀྱི་སྐྱོན། ནོམ་ཀུན་ནས་འདི་ཉེ་བར་གནས།
དེ་ལ་བསྡུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་པ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བགྲོད་སྟེགས་བཟོ་གྱས། 106

སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་བསམ་ཡས་འགྱོད་པ་དག་གིར་མི་དག་དག།
འོང་དང་རབ་དུ་འགྲོ་ཡང་ཡུད་ཙམ་རང་དབང་མེད་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་ཡི་གེ་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་རང་ལས་ཀྱིས། 107

शेषास्तु मूढ़मतयः शाक्याः प्रापुर्न तत्पदम्।
सन्ति केऽपि खगा येषां वासरे तिमिरोद्भवः ॥ १०० ॥

निवृत्तस्याथ नृपतेः पुरोहितसुतस्ततः।
वैरसर्पस्य सुप्तस्य विदधे प्रतिबोधनम् ॥ १०१ ॥

स तेन प्रेरितश्चक्रे मतिं शाक्यकुलक्षये।
वैरानलं प्रचलनं करोति पिशुनानिलः ॥ १०२ ॥

घोरदुर्जनमन्त्रेण सहसोत्थापिताः खलाः।
वेतालाः क्षितिपालाश्च न कस्य प्राणहारिणः ॥ १०३ ॥

सैन्ये गजरथोदग्रे ततस्तस्मिन् प्रसर्पति।
बभूव पुरसंक्षोभः शाक्यानां रुद्धवर्त्मनाम् ॥ १०४ ॥

तस्मिन् भगवान् रक्षार्थं शाक्यानां पक्षपातिनम्।
समुद्यतं तच्च महामौद्गल्यायनमब्रवीत् ॥ १०५ ॥

शाक्यानां कर्म्मदोषोऽयं सर्व्वथा समुपस्थितः।
तच्च रक्षाविधानन्ते गगने सेतुबन्धनम् ॥ १०६ ॥

पुंसामचिन्त्यविभवानि शुभाशुभानि
आयान्ति यान्ति च मुहुर्निरवग्रहाणि।
कर्म्माक्षराणि निजजन्मपदस्वहस्त-
न्यस्तानि नाम न भवन्ति निरर्थकानि ॥ १०७ ॥

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གསུངས་གིས་ནི། དེ་ལ་རྒྱ་འཚམ་དེར་བྱིན་ཏེ།
འདི་ཀས་སྐྱེས་པོ་ནི་ཉིང་ཆུགས་པས། ཤུག་རིགས་ཀྱིས་འཚོ་བ་བྱེད། 108

སྟོག་དང་ལྡན་ཆུ་ཙམ་སྐུལ་ལ་ཡང་། ཡུ་ཅག་འཆོ་བར་མི་བྱའོ།
དབྱ་ཡིས་རབ་ཏུ་འཕངས་བའི་མདའ། ཡུ་ཅག་ལུས་ལ་འཇུགས་སུ་བས། 109

དེ་དག་དེ་ལྟར་བྱོས་བཟློང་སྟེ། ཁྱོ་བས་ལས་ཀ་མདུང་བཟློང་སྟེ།
གཏུ་ཤི་རབ་ཏུ་གདུངས་བྱས་ནས། ཐ་རོལ་འཇུག་ལ་བཏོན་པས་གནས། 110

རྐང་བས་དེར་དོར་ཀྱི་སྟོང་བ་ལས། རང་གི་ལུལ་ཀ་མི་ཀན་པ།
ཤུག་ཤས་པ་ཀ་ཡིས་བྱོས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་འོངས། 111

དེ་ཡིས་ཁ་བདག་གི་བཤོས་པས། གྲོང་ཁྱེར་བསྲུངས་པ་མཁྱེན་ནས་ནི།
ཁྱོས་ཏེ་གཅིག་ལུས་གསྱལ་ད་བྱིན། དེ་ཡི་དབང་ནོས་བརྒྱ་པར་བྱས། 112

གསུལ་ད་སྐྱེས་བུ་མེད་གི་ཡིས། དཔའ་བོ་བྱང་ཕྱོགས་ཀ་ཡིས།
ཐ་ཏི་གཅིག་བཅིའ་བཀའ་པ་ཡིས། དགའ་བར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་བྱུང། 113

གཏན་ལ་ཁྱོས་པར་བྱུང་པ་དེའི། བཤགས་གྱི་དེ་ནི་ཅི་ཡང་འབད།
གང་གིས་བཤ་དུ་ཀདུང་བས་དེས། དབྱ་ཡི་ཏུ་ཚོ་ཡངས་པར་སོང་། 114

འཕགས་སྐྱེས་ཚོ་ནི་སྐྱོ་བ་ཉམས། འཕཉ་ནས་དང་གི་ཁྱོང་ཁྱེར་སོང་།
དབྱ་ཀི་བསད་ཅས་ཤན་པ་ཀ། ཤུག་ཚང་དུ་འཇུག་ཅ་སྟེང། 115

इति वाक्याद् भगवतस्तस्मिन् याते प्रणम्य तम् ।
चक्रिरे सम्विदं शाक्याः प्रत्यासन्ने विरूढके ॥ १०८ ॥

हिंसास्माभिर्न कर्त्तव्या प्राणिमात्रस्य कस्यचित् ।
शराः शरीरमस्माकं विशन्त्वरिसमीरिताः ॥ १०९ ॥

इति सम्विदमाधाय ते वियष्टिकपाणयः ।
धीराः परोद्यमे तस्थुरवारयितकार्म्मुकाः ॥ ११० ॥

अचान्तरे कर्म्मयोगान्निजदेशानवस्थितः ।
अज्ञात्वा सम्विदं शाक्यैः शम्याकः समुपाययौ ॥ १११ ॥

स दृष्ट्वा नगरे बद्धसन्नाहं[1] वसुधाधिपम् ।
कोपादेकश्चकारास्य रणे सुभटसंक्षयम् ॥ ११२ ॥

युद्धे पुरुषसिंहेन हतास्ते वीरकुञ्जराः ।
प्रययुः स्पृहणीयत्वं यशोभिर्मौक्तिकैरिव ॥ ११३ ॥

स कोऽपि तस्य जज्वाल कोपितस्य परैरसिः ।
स ययौ यत्प्रतापेन विपुलां रिपुवाहिनीम् ॥ ११४ ॥

प्रवेशं न ददुः शाक्याः शम्याकस्य द्विषां बधात् ।
स्वजनोऽपि परित्यक्तः स तैर्निस्त्रिंशकर्म्मणा ॥ ११५ ॥

१ Orig. बद्धसद्धं ।

སྟོག་པས་ཀྱིས་དེ་དེ་དག་གིས། ནང་མི་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏང་།
དག་བ་ཚོས་ཀྱི་གཉེན་ལྡན་ཏོས་ཤས། རང་གི་འདུ་ཤེས་ལ་ཕྱིར་བྱོག་ས། 116

དམ་པ་འཕེས་ཉིད་དུག་པ་ཤོས་ས། ནོར་རྫོས་ལས་ཀྱང་གཉིད་པོད་དང་།
ཀང་སི་བས་ཀྱང་ལེགས་བྱས་དང་། ཆོ་སྦྱོག་པས་ཀྱང་གྲགས་པ་དག་འ། 117

དེ་དག་གིས་ཞི་བསྟད་པ་དེ། མཐའ་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདུ་བྱིན།
དེ་ལ་དགེ་ལེགས་སྦྱར་ཉིད་དུ། རང་གི་མཚན་མ་ཆུང་ཆད་ཟློང་ས། 118

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྟོག་འབྱུལ་ཀྱིས། རང་གི་དབུ་སྐྲ་སེགས་ཆ་བྱིན།
དེ་ཡིས་བླངས་ནས་བཀླུབ། ཞེས་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་དུ་སོང་། 119

དེར་ཞི་ཤེས་རབ་མཐུ་དག་དང་། དུལ་བོད་སྟོང་བ་ཡོན་ཏན་ཀྱིས།
དེ་ཡིས་ཀྱིལ་སྟིང་ཐོབ་སྟེ་དཔལ། བློ་ལྡན་ནམས་ལ་ཀུན་དུ་མོད། 120

དཔལ་འབྱོར་གྲུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེ། གྲགས་པ་མཁས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན།
གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཆུང་མ་ནི། དེག་འགྲུས་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིན། 121

དེ་ནས་དེར་ཞི་དེར་གནས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདུ་སྟེ་སེགས་ཆ་ལ།
རིན་ཆེན་མཆོག་གི་རབ་མཛོས་པའི། མཚོད་རྟེན་རབ་ཏུ་གཤགས་པར་བྱས། 122

འཕགས་སྐྱེས་བོའི་དང་ཁོག་གྱིས་ནི། ཤ་རོལ་བསྟལ་འདོད་སྟེད་ཚས་ཡང་།
སྐོ་དབྱེའི་རིགས་པས་འཕྲལ་ཉིད་ལ། ཤུག་ནོམས་ཀྱི་གྲོད་དུ་ཞུགས། 123

निजेऽपि विमुखाः[1] क्रूरे साधवो धर्म्मबन्धवः।
धनादपि वदान्यत्वं सुकृतं स्वजनादपि॥ ११६॥

* * * *

शतमौचित्यनित्यानामायुषोऽपि यशः प्रियम्॥ ११७॥

निर्व्वासितः स तैः प्राप्तः शनैर्भगवतोऽन्तिकम्।
ययाचेऽभ्युदयायैव तं किञ्चिन्निजलाञ्छनम्॥ ११८॥

चूडं भगवता दत्तं निजकेशनखांशकम्।
स जगाम समादाय वाकुड़ं नाम मण्डलम्॥ ११९॥

तच्च प्रज्ञाप्रभावेण शौर्य्योत्साहगुणेन च।
स प्राप राज्यं धीराणां सर्व्वत्र सुलभाः श्रियः॥ १२०॥

दक्षाणां लक्षणं लक्ष्मीः सहजं विदुषां यशः।
व्यवसायसहायानां कलत्रं सर्व्वसिद्धयः॥ १२१॥

तत्र स्थितो भगवतः सोऽथ केशनखांशके।
स्तूपप्रतिष्ठामकरोदररत्नविराजिताम्॥ १२२॥

विरूढकोऽपि शाक्यानां वैरपारतितीर्षया।
पुनर्युक्त्या पुरद्वारभेदेन सहसाविशत्॥ १२३॥

---

१ Original निर्जिते विमुखाः।

དེར་ནི་ཀུན་སྙོང་རྣམ་དག། བདུད་ཅུ་ཙོ་བདུད་རབ་བུ་བསད། །
དེ་ནས་བྱ་མོ་བཀྲིག་བྱེན་མས། སྙིང་རྗེ་ཡི་ས་བཅིམས་ནས་ཐྲེབ། 124

ཀླུ་བཙུ་རྣམ་ལྔ་རིས་ཤ་ཟ། ལྷགས་པང་སྐྱང་རོལ་འཇེམས་བྱེད་ཀྱི། །
རབ་བུ་བཅོམ་ནས་བློང་ཐྲེབ་ནི། མཐའ་བྱེད་བློང་ཐྲེབ་བཞིན་དུ་བྱས། 125

བཅོམ་ལྡན་བྱིས་ཀྱང་ཀླུ་ནོམས། དགྲ་ནོམས་ཀྱིས་ནི་བརྒྱ་བྱས་པ། །
ཡས་ཀྱིས་རྡེས་སྲུ་བཅིམས་མཐྲེབ་ནས། སྐད་ཅིག་ཐུགས་ནི་འབྱང་བར་མཛད། 126

སྙིང་རྗེ་བྱིས་པའི་དགེ་རྩྀང་ནོམས། དེ་ལ་མཛེན་དུ་བྱོགས་ཏེ་དྲིས། །
ཀླུ་ནོམས་ཀྱིས་ཡས་ཅི་བསྟན་ནས། འཇིགས་རྟེན་གསང་གི་འབྲས་འདི་གང་། 127

དེ་སྐད་དེས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཐམས་ཅད་ཁྱེན་པས་དེར་བཀའ་སྩལ། །
རང་གི་ཡས་ཀྱི་ནོམ་སྨིན་ཀྱིས། ཀླུ་ནོམས་ནི་བརྒྱ་པ་འདི། 128

ཅ་པ་ནོམས་ཀྱིས་ཏུ་ནང་ནས། སྟོབ་ཆོ་ཅ་ཆེན་གཅིས་ཁྱི་བྱང་ས། །
ཅ་ནི་དོག་དུ་རབ་བཅད་པའི། གདུང་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསད། 129

དུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཉན་པ་ནི། དེ་ནོམས་ཆོམ་ཀྱིན་ཅིང་བྱུང་པ། །
ནོར་ནི་འདྲེགས་པས་དེ་དག་ཅིང་། ཆོམ་ཀྱིན་དུ་བྱུང་བསྟེགས་ནས་བསད། 130

ཅ་དེ་དག་དང་ཁྱིམ་བདག་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་སངས་ཀྱས་ཀ་འོོན། །
ཅ་པ་དང་ནི་ཆོམ་ཀྱིན་པའི། ཀླུ་ནོམས་ཀྱིས་བསད་པར་བྱུང་། 131

हत्वा तत्र सहस्राणि शाक्यानां सप्तसप्तति ।
बद्ध्वा कन्याकुमाराणां स सहस्रमथाहरत् ॥ १२४ ॥

शतानि पञ्च शाक्यानां गजैर्लोहैश्च मर्दनैः ।
सम्मृज्य पुरीश्चक्रे कृतान्तनगरीमिव ॥ १२५ ॥

भगवानपि शाक्यानां[1] शत्रुणा भेदनं कृतम् ।
कर्म्मानुबद्धं विज्ञाय बभूव विमनाः क्षणम् ॥ १२६ ॥

पप्रच्छुस्तं समभ्येत्य भिक्षवः करुणाकुलाः ।
किं कर्म्म विहितं शाक्यैर्धीरं यस्येदृशं फलम् ॥ १२७ ॥

भगवानिति तैः पृष्टः सर्व्वज्ञस्तानभाषत ।
निजकर्म्मविपाकेन शाक्यानामेष संक्षयः ॥ १२८ ॥

कृष्टौ पुरा महामत्स्यौ धीवरैः सरितोऽन्तरात् ।
तदा निकृत्तौ शल्येन भूयोऽप्यव्ययन् धृतौ ॥ १२९ ॥

कालेन चारुतां यातैस्तैरेव परजन्मनि ।
हृतौ गृहपती दग्ध्वा तावेव धनहारिभिः ॥ १३० ॥

तौ मत्स्यौ तौ गृहस्थौ च विरूढकपुरोहितौ ।
दासानां तस्कराणाञ्च शाक्यानां मृत्युतां गतौ ॥ १३१ ॥

१ Orig. शत्रूणां ।

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འདི་ཐོས་ནས། དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱིས་ལས་ཆོས་ཀྱི།
འབྲས་བུའི་ཚུལ་ཇི་བཞིན་བ་དག། མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཟུབ། 132

དེ་ནས་གྱོན་བས་བཙན་བྱོགས་པའི། འཕགས་སྐྱེས་བོ་ཀི་ངང་གྲོང་སོང་།
བྱ་ཀི་གྱོལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི། བྱིས་པ་རྣ་བས་མཛའ་ལ་སྨྲས། 133

ཆུ་གཅིག་ཤུག་ཅིལ་གསོད། དེས་ཀི་ཡུལལ་གཅོད་མ་བཀྱེས།
དེ་སྐད་བཙོད་པའི་རང་གི་བྱ། འཕགས་སྐྱེས་བོ་ཡིས་བསད་པར་གྱུར། 134

ཆོུས་ཐོབ་གཅིད་པ་གོས་ཤས་པ་ལས། བླུང་བོ་བཞིག་དུ་སྐྱེ་བོ་ངན།
ངེས་པར་སྡང་དང་ཉེ་བ་དང་། འཇོམས་པ་ཉིད་དུ་ཅི་མི་བྱེད། 135

རང་གི་དཔུང་པ་ཆུ་བྱེད་ཅིང་། མཁྲུག་སར་འཁྲུག་ནས་དྲོས་སྨྲས་པ།
ཀྱེ་མ་བདག་གི་གཟི་བྱིན་མེད། དགྲ་ཆོས་[illegible]ལེ་ལྷུད་བཅོམ། 136

བདག་གི་དཔུང་སྨད་འདི་གཉིས་ནི། མཐར་བྱེད་ཅི་བཞས་ཀ་བ་སྟེ།
ཤུག་ཆོས་ནི་མ་ཡེས་པ། གསོད་པ་གདམས་བྱེད་ཆ་མར་བྱུར། 137

དེ་ཡི་ཚོལ་ལ་བསྟགས་པ་དེ། ཤུག་འི་བྱ་ཚོ་བཟང་བ་དེས།
ཐོས་ནས་ཡིད་འབྱང་དུག་པོ་ཡིས། གདོང་པ་བདུད་ནས་རབ་སྨྲས་པ། 138

ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་ཡི། ལུས་ཅན་ཆོས་ལ་བྱ་བཞིན་དུ།
འཆི་བ་བསྐྱོམ་པའི་ནུས་པ་དག། གཡོག་པ་ལྟན་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། 139

इति श्रुत्वा भगवतः कर्म्मणां फलसन्ततिम्।
अविसम्वादिनीमेव मेनिरे सर्व्वभिक्षवः॥ १३२॥

विरूढकोऽथ स्वपुरं प्राप्य विजयदुर्म्मदः।
जेतानाम्ना सुतेनोक्तः प्रणयाद्बाललीलया॥ १३३॥

देव किं निहताः शाक्या न तेऽस्माकं कृतागसः।
इति ब्रुवाणमबधीन्निजसूनुं विरूढकः॥ १३४॥

निपातमतिमृद्नाति निहन्ति न करोति किम्।
मदलब्धवधायासो मातङ्ग इव दुर्जनः॥ १३५॥

स जगाद सभासीनः स्वभुजावलोकयन्।
अहो नु मम तापाग्नौ द्विषद्भिः शलभायितम्॥ १३६॥

कृतान्ततोरणस्तम्भौ प्राच्यौ मम भुजाविमौ।
निःशेषवधदीक्षायां शाक्यानां गुरुतां गतौ॥ १३७॥

तं तस्य विक्रमं श्लाघ्यं हृतास्ताः शाक्यकन्यकाः।
श्रुत्वा बभाषिरे तीव्रमुद्वेगनमिताननाः॥ १३८॥

कर्म्मपाशनिबद्धानां खगानामिव देहिनाम्।
निधनोल्लङ्घने शक्तिर्नास्ति पक्षवतामपि॥ १३९॥

གང་གི་མེའི་ཞི་བར་བྱེད་བའི་གྲུ་དེ་དག་ནི་དཀོན་མཆོག་ཅ་ལོ།
འབད་རྩོལ་རྣང་དུས་ཆ་བའི་སྐྱབ་པ་དུས་སུ་ཚོར་ལྡན་པ་འཇིག་བར་བྱེད།
ཡོངས་སུ་བསྟུབའི་ལས་ཀྱི་ཡུལ མིན་ངོ་ཚར་དང་བཅས་སྟོང་པ་དག་ཀི་གནས།
ལས་དང་སྡུན་བའི་བྱིད་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་ཀུན་སྐུ་ཡི་བྱ་བར་བཟོད། 140

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་ཡི་བདག། ཀོང་པས་བཅོས་པའི་ཉོས་འགྲོ་བཞིན།
འཇིགས་རུང་ངྲོ་བའི་དུག་བྱིས་ནས། འདི་ཡི་ལག་པ་ཆོད་ཅེས་བསྟོས། 141

གང་གི་འགྲས་དུ་དེ་ཡིས་ནི། ལག་པ་གཅོད་པའི་སྡིག་ལས་བྱས།
རྨིང་བྱ་ལྟག་པའི སྐྱིང་པོ་ཞེས། དཔྱ་ཡང་ནི་ཐ་ལ་བྱགས། 142

འབྲི་ཤིང་ལ་ཡང་ཆྱི་སྐྱིང་ན། བད་ལྡན་ལ་ཡང་སོག་ལེའི་སོ།
འཐྱང་བ་ལ་ཡང་རྡོ་རྗེའི་ཚད། བཆུ་མེད་འབེབས་སུ་འཆུག་པ་ཉིད། 143

ལག་པའི་བདུད་བཅད་དེ་ཧོམས། དེར་ནི་གདུང་བ་དུག་པོས་གཟིར།
བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་འོས་བྱོ་ཡིས་ནི། བསྟོམས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་བྱུང། 144

དེ་དག་གཤད་བསྡུན་གདུང་བ་ནི། དུག་པོ་ཀུན་མཐྱེན་གྱིས་མཐྱེན་ནས།
དེ་དག་ཡང་དག་དབུགས་འབྱིན་པར། འོས་པ་བདེ་སོགས་ལྟ་མོད་བསམས། 145

དེ་ཡིས་རིག་པས་ལག་པར་སྐྱེས། དེ་ཡིས་ལྟ་ཡི་གོས་ཀྱིས་གཡོགས།
དེ་དག་སེམས་ནི་རབ་དང་བཅས། ལུས་བཏང་མཁྱོ་རིས་སོང་བར་བྱུང། 146

येनाग्निः शममेति तत्किल जलं प्राप्नोत्यलं वाड़वः
तीग्मांशुग्रहणं करोति समये हेलावलेह्यं तमः ।
पर्य्यालोचनवर्त्मनामविषयं साश्चर्य्यचर्य्यास्पदं
सर्व्वं कार्म्मिकतन्त्रयन्त्रितमिदं कः कस्य कर्त्तुं क्षमः ॥१४०॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः पदान्तर इवोरगः ।
करच्छेदं दिदेशासां घोरामर्षविषोत्कटः ॥ १४१ ॥

तीरे यस्याः कृतं तासां पाणिच्छेदनवैशसम् ।
साद्यापि हस्तगर्भेति ख्याता पुष्करिणी भुवि ॥ १४२ ॥

लतास्वपि कुकूलाग्निं क्रकचं नलिनीष्वपि ।
[1]मालास्वपि शिलावर्षं पातयन्त्येव निर्घृणाः ॥ १४३ ॥

तास्छिन्नपाणिकमलास्तच तीव्रव्यथातुराः ।
भगवन्तं धिया ध्यात्वा शरणं शरणं ययुः ॥ १४४ ॥

तासां विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तीव्रां मर्म्माहतिं व्यथाम् ।
शचीमचिन्तयद्देवीं तत्समाश्वासनोचिताम् ॥ १४५ ॥

तत्स्पर्शजातहस्ताजास्ता दिव्यवसनावृताः ।
ययुश्चित्तप्रसादेन ताः स्वर्गं त्यक्तविग्रहाः ॥ १४६ ॥

---

१ Original मालासु विशिलावर्षं ।

ལྷ་བད་ཁུ་དཔལ་གྱིས་མཚན་ལྡན། ལྷ་ཡི་ཐུ་མོ་ཉིད་ཐོབ་ནས།
སྡོད་བས་ཚེས་འདི་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་ཡངས་པའི་གནས་སུ་སོང་། 147

དགེ་སློང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་དག་ལས་འབྲས་མངོན་པར་གསུངས།
འདི་དག་ལག་པ་གཡོ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་དག་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས། 148

དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་ནོར་སྨིན་གྱིས། མི་འདོད་པར་ཉི་རབ་ཉུང་།
ངལ་མེམས་ནི་དད་པ་ཡིས། འདི་དག་དག་བའི་འགྲོ་བ་ཐོབ། 149

ལས་འབྲས་སྨིན་པ་ནོམ་བཀྲ་ཅིད། དེ་སྐད་བཙོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
དེ་ཡི་ཉར་ལ་དགེ་སློང་དག། ནོམས་ལ་ཚོས་ནི་བསྟན་པར་མཛད། 150

སྐབས་འདིར་གྱལ་པོས་བཏང་བ་ཡི། གསང་གནས་སྦྱོང་བའི་ཉན་ནོ་ཡིས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྦྱོང་ཤེས་ནས། འཕགས་སྐྱེས་བོ་དང་ཉེ་བར་སོང་། 151

དེ་སྐབས་ལྷ་གཅིག་དགེ་སློང་ནོམས། མདུན་དུ་དེ་ཡིས་འདི་སྐད་གསུང་།
ས་བདག་དེ་ཡི་རང་ལས་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཉེ་བར་བདག་གིས་མཐོང་། 152

ཚོགས་པོ་མདུན་ན་འདོན་བཅས་དེ། ཞག་བདུན་ན་ནི་མེས་ཚིགས་ནས།
དགྲལ་བ་མནར་མེད་ཅེས་བྱ་བ། བཟོད་དཀའ་དག་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར། 153

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། མི་བདག་མདུན་ན་འདོན་དང་བཅས།
ཆུ་ཡི་འབྲུམ་འཁོར་ཁང་ནང་དུ། ཞག་བདུན་འབད་བས་གནས་པར་བྱས། 154

देवकल्पास्तमासाद्य दिव्यपद्मोत्पलाङ्किताः ।
धर्म्मदेशनया शास्तुस्ताः प्रापुर्विपुलं पदम् ॥ १४७ ॥

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तं कर्म्मफलमभ्यधात् ।
पाणिचापल्यमेताभिः कृतं भिक्षुविडम्बने ॥ १४८ ॥

कर्म्मणस्तस्य पाकेन विशसे पतिताः परम् ।
मयि चित्तप्रसादेन प्राप्ताश्चैताः शुभां गतिम् ॥ १४९ ॥

इत्युक्ता भगवान् कर्म्मफलपाकविचिचताम् ।
भिक्षूणां तत्प्रसङ्गेन विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ १५० ॥

अथान्तरे गूढचारी राज्ञा प्रणिहितश्चरः ।
भगवच्चरितं ज्ञात्वा विरूढकमुपाययौ ॥ १५१ ॥

सोऽवदद्देव भिक्षूणां तेनेदं कथितं पुरः ।
स्वकर्म्मफलमासन्नं तस्य पश्यामि भूपतेः ॥ १५२ ॥

सप्ताहेनाग्निना दग्धः स पापात्मा पुरोहितः ।
अवीचिनाम्निनरके दुःसहे निपतिष्यति ॥ १५३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा नृपतिः सपुरोहितः ।
यत्नादुवास सप्ताहं जलान्वितगृहान्तरे ॥ १५४ ॥

ཞག་བདུན་མཆུག་ན་སྐད་ཅིག་ལ། ཐོ་བྱང་འཁོད་དུ་སོང་བ་དེས།
མེ་ཤེལ་ཅི་མའི་འོད་དགག་གི། སྟོང་བས་མེ་ཉི་རབ་དུ་འབར། 155

འཇིག་པའི་རྟུང་གིས་གཙོབས་པ་ལྟ་བུར་རབ་དུ་འབར་བ་རྣ་མོ་ཆན།
རྡེག་ཅེས་སྒྲོགས་པས་དེ་ཉི་ཐུང་བས་ངེས་བསྡེགས་དམྱལ་བའི་མེ་དག་ཐོབ།
སྡིག་ཚན་ཧོམས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་གཞན་དུའང་ཕྱོང་ཀུན་འབར་བས་ཁེངས།
བསོད་ནམས་བསྟེན་ལ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་བརྟན་ཞིང་གདུང་བའི་ས་བཞི་བསིལ།
156

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ལ་ཤིང་ལས་འཕགས་སྐྱེས་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
ཡལ་འདས་སྟེ་བཆུ་གཅིག་པའོ།།

क्षणावशेषे सप्ताहे तस्मिन्नन्तःपुरं गते ।
सूर्य्यकान्तार्कसन्तापयोगाज्ज्वाल पावकः ॥ १५५ ॥

उद्भूतेन प्रलयसवनावर्त्तिनेवाशु[1]वेगा-
न्निर्दग्धोऽसौ धगिति शिखिना नारकं प्राप वह्निम् ।
अस्मिन् लोके ज्वलनजटिलाः पापिनां प्रेत्य रागाः
सर्व्वचैव स्थिरसुखभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ १५६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
विरूढकावदानं नाम एकादशः पल्लवः ॥

Chapter XII.

ཡལ་འདབ་བཅུ་གཉིས་པ།

འཕྲོག་མའི་ཉོག་སངས་བརྗོད་ཀྱི།

དཔལ་བ་བདུད་རྩིའི་བརླན་པའི་ཞལ་དང་རི་བོང་ཅན་ཟེར་དག།
སྤྲུལ་བསྟལ་ཞི་བྱེད་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྨིན་པར་བྱེད།
སྐྱེ་བོ་ནོམས་ཅི་ཡང་དག་འཚོ་བྱེད་རབ་རིབ་འཕྲོག་པར་བྱེད།
དཔལ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོ་ནི་ནོམ་པར་གྱིས་ཤིང་དགོད་པར་བྱེད། 1

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ཐ་ཡི་སྐྱིང་པོར་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་།
མཐའ་དག་ས་བདག་སྐྱིང་པོ་ཅི། ཐ་ཡི་བཙུ་བྱེན་བྱང་བར་བྱུང་། 2

གང་གིས་དཔུང་པ་ས་ཡིས་དེན། སེམས་ཅི་བཟོད་པའི་དེན་དག་ལ།
ཁྲང་ཅི་བགོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ནོམས། བསམ་པ་མཐའ་དག་ཀྱི་རོལ་གྱུར། 3

གང་གི་གཉེང་བང་ཏེལ་ཐོད་ཀྱིས། རེ་རྒྱགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་ཅིང་།
ལག་པ་རིན་ཅེན་ཚོགས་ལ་ཡང་། རལ་གྲི་འཛིན་ལ་དམ་པར་གྱུར། 4

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཉེ་བར་འཚོ་བ་སྤྱི་བ་བྱུང་།
མི་བསྟུན་གསར་དུ་མངོན་དང་བས། ཀུན་དུ་དྲེགས་སྐྱེས་བཞིན་དུ་འཁྲུགས། 5

द्वादशः पल्लवः।

हारीतिकादमनावदानम्।

दुःखं नुदन्ति सुखसत्यदमादिशन्ति
सञ्जीवयन्ति जनतां तिमिरं हरन्ति।
सन्मानसस्य कलयन्ति विकाशहासम्
सन्तः सुधार्द्रवदनाः शशिनः कराश्च ॥ १ ॥

विम्बिसारः क्षितेः सारे पुरे राजगृहाभिधे।
सारः समस्तभूपानामभूद्भूमिपुरन्दरः ॥ २ ॥

क्षमाधारे भुजे यस्य क्षमाधारे च चेतसि।
बाह्यः समस्तचित्तानामाशु न्यस्तकरो जनः ॥ ३ ॥

कुर्वतस्त्यागशौर्याभ्यामाशायाः परिपूरणम्।
पाणौ विमुक्तरत्नौघे सुवर्णोऽभूदसिग्रहः ॥ ४ ॥

कदाचिदभवत्तस्य विप्लवो नगरे गुरुः।
नवाभ्युदयसञ्जातदर्पकाल इवाकुलः ॥ ५ ॥

རྒྱུ་བོའི་བསམ་པའི་སྐབས་ཐུབ་ཏུ། མདུན་སར་ཡང་དག་བཞུགས་པ་ཀུན།
རྒྱུ་ཀྱིའི་ཐ་རྟོང་བྱུང་དེ་ལ། བློང་ངྷིང་པ་ཡིས་རྒྱུ་བོས་ཞུས། 6

ཆུ་གཅིག་ཆུ་ཡི་མཐུ་ལྡན་པ། ངྷིང་གི་བཀའ་ཡིས་དུལ་བ་ཡི།
རྒྱུ་བོ་དེས་དུ་བྱི་ལྡན་འདི། ཁྱགས་ལ་རབ་དུ་མི་འདོར། 7

དམ་པའི་ལམ་ནས་བང་བཞིན་ཀྱིས། རབ་ཞུགས་རྒྱུ་བོའི་འདི་དག་ལ།
ཅི་བར་འཆོ་བ་རབ་གྱིས་འདི། ཐུགས་དགའ་དུ་གནས་འདོད་ཟས། 8

རང་གི་ཆོས་ལ་ཞུགས་དགའ་བའི། ཡས་དང་གྱོལ་པོ་བཟང་པོས་ཀྱང་།
སྐལ་བར་གྱུར་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི། ཀྱོད་པ་དག་དུ་ལྡུང་བ་མིན། 9

བདག་ཅག་རིམས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁྲིམ་དུ། སྐལ་མ་བཅོས་པའི་ཟུ་ཚོ་རིམས།
བྱ་བ་ལེགས་པའི་འབྲས་བུ་དག། མ་བསྒམས་པ་ལས་བཞིན་དུ་འབྱོག། 10

དེ་ཅི་སྐི་ཤེས་འབྱུང་པོ་ལས། ཡང་ན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཀྱུ།
གང་གི་མགུ་ཡིས་རིགས་དག་ཀྱི། བྱ་བཀྱོད་བྱས་བ་ཉིད་དུ་ཟིན། 11

དེ་དག་ཆོག་རིས་ཐ་བདག་ལ། དེ་ཡི་ཀུངྷ་བ་འབོས་པར་གྱུར།
དམ་པའི་ཞང་དུ་པ་རོལ་ཀྱི། རྟུག་བསྟན་ཁིང་ལ་ཆུ་བཞིག་འཇུག། 12

ཡན་ལག་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་པ། སྐྱེ་བོའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་རིམ།
དུག་གི་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་དེ། སྐད་ཅིག་སྐྱིང་ཀི་རབ་ལ་ཐུམ་གྱུར། 13

तमास्थानसमासीनं जनचिन्ताकुलक्षणम् ।
व्यजिज्ञपत सौराजं प्रजानां जनकोपमम् ॥ ६ ॥

देव दिव्यप्रभावस्य नियतः शासनेन ते ।
जनः सदा समुद्रोऽयं मर्य्यादां नातिवर्त्तते ॥ ७ ॥

येनास्य कृतवृत्तस्य सन्मार्गेण प्रसर्पतः ।
उपसर्गोऽयमः कस्मादकस्मादयमागतः ॥ ॥ ८ ॥

स्वधर्मसम्वृत्तेन हि कर्म्मणा शर्मणा नृणाम् ।
सुवृषे न च गुह्यानामापतन्ति विपत्तयः ॥ ९ ॥

ह्रियन्ते नः प्रसूतीनां गृहिणीनां गृहे कया ।
अपत्यानि फलानीव सत्क्रियाणामसंयमात् ॥ १० ॥

किन्तु भूतान् न विद्मस्तान् मायाच्चापि महीपते ।
यत्प्रभावेण नीयन्ते कुलानि निरपत्यताम् ॥ ११ ॥

इति तेषां गिरा भूभृदभूत् संक्रान्ततद्व्यथः ।
परं दुःखं विशत्यन्तः सतां केदारवारिवत् ॥ १२ ॥

सर्व्वाङ्गव्यापिना तेन जनदुःखेन भूयसा ।
विषेणेवावृतः सोऽभूदुद्भ्रान्तहृदयः क्षणम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐྱེས་དཔྱང་པའི་དབང་དང་ཀྱི། སྐྱེས་བུ་མིན་པ་འདིར་ཅི་བྱ།
མི་བཟློག་པ་དེ་ཐྱིང་བཅོས་པ། ཇི་ལྟར་ཁོ་ནར་བཅོམ་པར་བྱ། 14

ཁྱོད་ནོམས་དེ་རིང་ཉིམ་གཅིག། རང་རང་གནས་སུ་འགྲོ་བར་བྱོས།
ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ཚ་འཇིག་བསྲུང་བ། བཅིལ་ཤུགས་བཅས་པས་ངེས་པར་བསམ། 15

དེ་སྐད་ཟེར་བའི་གསུང་ཐོས་ནས། བྲོང་པ་ཆེན་པོ་མགུ་ནོམས་ཀྱིས།
མཆོད་པ་གསལ་བྱེད་ཐམ་མོ་དག། ཡང་དག་སྤྱད་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 16

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ངེས་འཛིན་དང་། བྱམས་དང་རྣེས་སུ་ཐོས་པས་ཀྱང་།
ཁྱོད་ལ་བསམ་པ་ནོམ་པ་ཀོད་པ། བདག་ཅག་དག་ཤེའང་མ་མེད། 17

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མི་ཤུབ་ཅིང་། ཡིད་དུ་འོང་བསམ་གཟིགས་པ།
འདི་ཉིད་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ཏུ། འཆི་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་འདག་བཞིན། 18

ཅི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བསྲུང་འདི་དག། བདུད་རྩི་དག་དང་མཉམ་པའི་དག
གཏུང་བ་འདྲེགས་བྱེད་འཇམ་མཉེན། དེད་ཀྱིས་ཅི་དང་ཅི་མི་སྨྲབ། 19

མཁས་ཤིང་བྱམ་ཤེས་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། མཐོང་བ་རྣེ་སྐྱང་དུང་ཞོང་བྱུང
སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་རྗེ་བོའི། སྐབས་བསྟོད་པ་དག་གིས་ཐོས། 20

དམ་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་ནོམས་ཀྱིས་ཡོངས་འདྲིས་བདུད་ཚི་དག་པས་ཀྱང་།
ཤིན་དུ་མཉེས་གཤིན་ཚོགས་ཤིང་ལྟ་བ་བས་ཀྱང་མཉན་འདོས་སྙོན་རྣའི་དོད་ཆོགས་པས།
སྐྱོང་པའི་ཀུན་དགའི་ཚོགས་སྙེད་གཤན་པ་ཅི་ཞིག་ཡིད་ནི་སེ་ཏེས་གསལ་པས་ཀྱང་འཇམ།
སྐྱེ་བོ་ལེགས་པ་ཀ་དི་ཙནྟ་དག་པས་ཀྱང་ཡོངས་གདུང་མཆོགས་དུ་བླངས་པར་བྱེད། 21

सोऽब्रवीत् किं करोम्यद्य बाहुजाधीने विपौरुषे।
कथं नाम प्रवर्त्तन्ते दुर्लक्ष्येषु प्रतिक्रिया ॥ १४ ॥

दिनमेकं व्रजन्त्वद्य भवन्तो निजमास्पदम्।
सव्रतश्चिन्तयाम्येव रक्षां वः प्रसवक्षये ॥ १५ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा हृष्टाः पौरमहत्तमाः।
जगदुस्तं समावर्ज्य पूजाव्यञ्जनमञ्जलिम् ॥ १६ ॥

देव त्वद्ध्यानेन प्रणयाकर्णनेन च।
त्वयि विन्यस्तचिन्तानां नास्माकमधुना श्रमः ॥ १७ ॥

अनुद्वतमुदारञ्च त्वत्प्रसादावलोकनम्।
इदमेव जनस्यास्य जीवितानीव वर्षति ॥ १८ ॥

किं पुनः प्रियमेतत्ते पीयूषसदृशं वचः।
तापापहं मृदु स्वादु किं किं न विदधाति नः ॥ १९ ॥

क्षती क्षतज्ञः कारुण्यनिधिः सुलभदर्शनः।
लभ्यते भाग्यभाग्येन सौजन्यसरलः प्रभुः ॥ २० ॥

पीयूषादतिपेशलः परिचयः श्राव्यं वचः पञ्चम-
माचारः शरदिन्दुवृन्दमहसोऽप्यानन्दसन्दोहदः।
सच्चित्ते वसतां सतां किमपरं पुण्यान्मनः कोमलम्
सौजन्यं हरिचन्दनादपि परं सन्तापनिर्व्वापणम् ॥ २१ ॥

ཅེས་བརྗོད་དྲིན་བང་ཟླུག་དེ་ལ། ཐུགས་འཚམ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཏེ།
ཡིད་འོང་མེ་ཏོག་འཕྲིང་བ་དག། བྱོགས་སུ་འགྲེས་ཤིང་གྲོང་བསོང་། 22

ཐྲིམ་ཙོ་ཡིས་ཀུང་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འབྲུང་པོ་མཆོད་པའི་ཚོ་གའི་རིམ།
བྱས་ནས་ཞི་དང་ཤིས་པ་ཡི། ཚོགས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བདུམ་ཞུགས་བྱས། 23

འཕྲོག་ཙ་ཁེས་བའི་གཏེར་སྐྱེས་སོ། གྲོང་ཁྱེར་གནས་པའི་བྱིས་པ་རོགས།
འཕྲོག་ཅེས་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་དག་གིས། བཙོད་པ་དེ་ཡིས་ཁོས་བར་གྱུར། 24

དེ་ནས་ས་བདག་ཟློག་དང་བཅས། གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེ་བོས་ལྷག་ཅེག་བྱ།
ཀ་ཡན་དུ་གཅི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་ཀྱི་གནས་བཞུགས་པ། 25

སྡུག་བསྔལ་རིས་ཀྱིས་གཏུངས་དུག། བསྟེན་པ་ཀུན་ཀྱི་མི་ཚའི་སྨྲ།
བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྐྱོབ་རོས་ཞི་སྨད་བཟུ་སོང་། 26

མཁོང་བ་དག་འསྟེ་མི་བདག་གིས། རིང་ནས་མཁོང་ནས་ཐུགས་འཚམ་དུ།
ལུགས་དུ་འཁོད་ནས་དེ་ལ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་སྨྲས། 27

གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་བགྱིད་དག་ནི། ཉམས་པ་མཁྱེན་ནས་སྐྱིང་རྡེའི་གཏེར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ཐུང་བར་ནི། ཐུགས་ནི་གསོ་བ་མེད་ཉིད་འཇིག། 28

འགྲོ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་མི་བདག་དང་། བཅས་བས་བསྐུལ་ནས་འགྲོ་བའི་གཉེན།
དེ་ནི་ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་བཟློང་། གཤེད་སྐྱེས་མོ་ཡི་ཁང་བར་གཤེགས། 29

इत्युक्ता प्रययुः पौरास्तं प्रणम्य प्रसादिनम्।
किरन्तस्तद्गुणोदारामाशाकुसुममालिकाम्॥ २२॥

राजापि नगरे कृत्वा भूतपूजाविधिक्रमम्।
शान्तिस्वस्तिकसम्भारञ्चकार नियतव्रतः॥ २३॥

यक्षी हारीतिका नाम बालकान् पुरवासिनी।
हरतीति स शुश्राव पुरदेवतयोदितम्॥ २४॥

ततः पौरजनैः सार्द्धं सामात्यः पृथिवीपतिः।
कलन्दकनिवासाख्ये स्थितं वेणुवनाश्रमे॥ २५॥

भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दोषशान्तये।
सर्व्वदुःखज्वरायासजुषामकटुकौषधम्॥ २६॥

तं दृष्ट्वा नृपतिर्दूरात् प्रणम्य प्रियदर्शनम्।
उपविश्याग्रतस्तस्मै पौरदुःखं न्यवेदयत्॥ २७॥

भगवानपि विज्ञाय पौराणां सन्ततिक्षयम्।
चिन्तानिश्चञ्चलः क्षिप्रमुवाच करुणानिधिः॥ २८॥

स विसृज्य जगद्बन्धुः सन्दपं पौरमण्डलम्।
पाचचीवरमादाय ययौ यक्षीनिकेतनम्॥ २९॥

དེ་ཡིས་དབེན་པ་དེ་ཡི་ནི། ཐྲིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་བསྟོན།
དགའ་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཡི་བྱ། གཅིག་ནི་སྣང་བ་མིན་པར་སངས། 30

བཅོམ་ལྡན་གཉེན་ནས་གཅེད་སྤྱིན་མོ། ལྷུང་བར་བང་ཐྲིམ་འོངས་པ་ཡིས།
རབ་མང་བྱ་ལས་དགའ་བའི་བྱ། དགའ་བྱེད་དག་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 31

དེ་ནི་འཆོལ་ཞིང་རྨོངས་བཅས་པས། དུས་མ་ཡིན་སྨོས་པ་བཞིན།
འཇིག་རྟེན་དང་ནི་ཤགས་ནོམས་ཀྱང་། རིངས་པ་རབ་འབྱུལ་དེ་ཡིས་བསྟོན། 32

ཀྱེ་ཁྱད་དགའ་བྱེད་ཀྱེ་ཁྱད་བྱ། ཐྲོད་ཀྱི་བཞིན་ནི་ཀར་མཐོང་ན།
ཞེས་པ་ཆེ་བར་རབ་སྨྲོགས་ཤིང་། དེ་ནི་མ་བྱས་སྡིངས་སྐུ་སོང་། 33

དེ་ཡིས་སྡོགས་ཀུན་མཁྱོགས་བཅོམ་ནས། བྱ་ནི་མཐོང་དེ་མེད་པ་ཡི།
སྐུ་ངན་བྱེད་ཅིང་དི་དང་སྦྲིང་། ཀྱོ་མཆོདི་དཀྱིལ་འཁོར་དགེ་སོང་། 34

མི་ཡིས་ལས་འདས་ནས་ནི། འཇིགས་སྐུ་རྟང་བའི་ཐྲོད་ཐྲེབ་དང་།
མཁོར་རིས་སྡོགས་ནི་མ་ལུས་པ། གཤེལ་ཡས་ཁང་དང་སྐྱིད་ཚལ་གནས། 35

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུའང་། ངལ་ཞིང་གང་དུའང་ངལ་མི་གསོ།
སྡོགས་ནི་འཆོལ་ཞིང་རབ་སོང་སྟེ། བཅལ་ཡང་བྱ་ནི་རྣེད་མ་ཀྱུར། 36

དེ་ནས་ལྷུས་ངན་ཚོགས་གཅིག་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་སོང་སྟེ།
བཅོམ་ལྡན་སྐུབས་སུ་འོས་པ་ཡི། འབྲལ་བས་གཟིར་བ་སྐུབས་སུ་སོང་། 37

तया विरहितमाप्य तद्गृहं भगवान् जिनः ।
प्रियङ्कराख्यं तत्पुत्रं निनायैकमदर्शनम् ॥ ३० ॥

याते भगवति क्षिप्रं यक्षी स्वगृहमागता ।
प्रभूतपुत्रा नापश्यत् प्रियं पुत्रं प्रियङ्करम् ॥ ३१ ॥

तमीक्षमाणा विवशा हृतवत्सेव धेनुका ।
बभ्राम संभ्रमाद्भ्रान्ता सा जनेषु वनेषु च ॥ ३२ ॥

हा प्रियङ्कर हा पुत्र क्व नु पश्यामि ते मुखम् ।
इति प्रलापिनी तारं निःशेषाः सा ययौ दिशः ॥ ३३ ॥

सा विचित्याशु सर्व्वाशा निराशा पुत्रदर्शने ।
क्रोशन्ती पर्व्वतद्वीपं समुद्रवलयं ययौ ॥ ३४ ॥

मर्त्यभूमिमतिक्रम्य घोरेषु नगरेषु सा ।
स्वर्गोद्देशेषशेषेषु विमानोद्यानशालिषु ॥ ३५ ॥

श्रान्ता क्वचिन्न विश्रान्ता यक्षिणी प्राणिघातिनी ।
पुत्रमन्विष्य नापश्यल्लोकपालपुरेषु च ॥ ३६ ॥

कुबेरस्याथ वचसा गत्वा च सुगताश्रमम् ।
भगवन्तं वियोगार्त्ता शरण्यं शरणं ययौ ॥ ३७ ॥

དེར་ཞི་དེ་ཡིས་བང་སྦྱོང་མཐའ། ངེས་པར་མཁྱབ་པ་དེས་གསལ་ཏེས།
ཚང་རྒྱུ་འཇུག་པྲྀ་དང་བཅས་པའི་མཆུས། བྱ་ངན་ཅན་ནི་དེར་བཀའ་སྩལ། 38

འཕྲོག་མ་ཁྱོད་པ་བྱ་དག་ནི། ཀྱི་མ་བཟུང་ཐུག་ལྟ་དག་ཡོད།
གཅིག་ཉིད་ཁོ་ནས་སྡོང་བ་ལ། འདི་སྙེད་བྱས་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། 39

ཞེས་དེས་བཀའ་སྩལ་སྡུག་བསྔལ་བྱིས། ཉམས་པ་གནོད་སྦྱིན་ཞེས་ཐོས་སྨྲས།
བྱ་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱ་གཅིག་བརྒྱ་པ་ཡོངས་མི་བཟོད། 40

བྱ་ལས་མཆོག་དགའ་གཞན་ཞེད། བྱ་ཆགས་དུག་གིས་གདུང་བ་ཞི།
དེ་བརྟུ་ལས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། བྱ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ཤེས། 41

ཀུ་མེད་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི། བྱ་ཡིས་དགའ་བ་ལྡན་སྐྱེས་ཉིད།
མ་ཚང་རིད་དང་བྲི་མ་ཅན། སྤུ་ཡི་བྱ་ཞི་རྣམ་མི་མཚོངས། 42

དེ་སྐད་གཅིར་སྐྱིན་བྱང་མའི་ཚོགས། མཉེས་གཤིན་གྱིས་འཇུགས་གསན་གྱུར་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འབྱུང་པོ་ལ་བཅུ་བས། འཛུམ་བཅས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། 43

ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ནི་མང་པོ་ལས། གང་དེ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་འདི།
བྱ་གཅིག་ནོམས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས། སྡོག་པའི་ཕྱིར་ཡང་འདི། 44

རྟག་ཏུ་ཁྱིམ་དུ་མ་མཐོང་བར། ཁྱོད་ཀྱང་བྱ་མེད་ནོམས་ཀྱི་བྱ།
བྱ་ཡི་མས་ཀྱང་སྡུག་མོ་ཡིས། རི་དགས་ནོམས་ཀྱི་བྱ་བཞིན་ཟོས། 45

तया तद्दुःखवृत्तान्तं स निशम्य निवेदितम् ।
तामवोचत शोचन्तीं किञ्चित् स्मितसिताधरः ॥ ३८ ॥

हारीति तव पुत्राणां सन्ति पञ्चशतान्यहो ।
इति तेनोक्तमाकर्ण्य यक्षी दुःखक्षतावदत् ॥ ३९ ॥

पुत्रलक्षेऽपि भगवन् सङ्ख्या नैकसुतक्षतिः ।
पुत्रात् प्रियतरं नान्यत् किं दुःखं तत्क्षयात् परम् ॥ ४० ॥

पुत्रवानेव जानाति पुत्रस्नेहविषव्यथाम् ।
सहजैव सुतप्रीतिरकारणनिबन्धना ॥ ४१ ॥

* * *

मलिनो विकलः क्षीणः कस्य नेन्दुसमः सुतः ॥ ४२ ॥

इति यक्षवधूवाक्यं श्रुत्वा वात्सल्यविह्वलम् ।
भूतानुकम्पी भगवान् सस्मितस्तामभाषत ॥ ४३ ॥

शोकोऽयं बहुपुत्राया यद्येकविरहे तव ।
हृते त्वयैकवत्सानां पुत्रैके किदृशी व्यथा ॥ ४४ ॥

त्वं प्रविश्य सदा गेहं स्त्रीणां पुत्रमलक्षिता ।
अश्नास पुत्रमातापि व्याघ्रीव मृगशावकान् ॥ ४५ ॥

རང་གི་ལུས་ལ་གང་གང་གི། སྐྱ་བསྐལ་ཉེར་སྐྱོད་ཉིད་འབྱུང་བ།
ཐུ་བོན་ཉམས་ལྷོང་མཆུངས་པས་ན། དེ་ནི་གཞན་ལ་བྱ་བ་མིན། 46

སངས་ཀྱིས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཀྱི། བསྟན་པའི་གཞི་གསུམ་གསལ་དེ་ཁྱོད།
འཇིག་ཅིང་འཆོ་ལས་ཐྲིན་ལྷོག་ན། དགའ་བའི་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཕོབ། 47

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ། དེ་ཡིས་བསྟན་གཞི་བཙུང་དེ་ནས།
འཆོ་བ་སྤངས་ལས་དགའ་བྱེད་བྱ། དེ་ཡིས་ཐྲིན་ནས་ཐོབ་པར་ཀྱུར། 48

དེ་ཡི་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་ཡི། སྟོང་མཐའ་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྱོ་དེ།
དགེ་སློང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས། སྟོང་པའི་མཐའ་དེ་བཀའ་སྩལ་པ། 49

སྟོན་ཆོ་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་དུ། གྲོང་པ་ཁ་ཅིག་ལོངས་སྤྱོད་ཆན།
རི་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་འབྱོ་ཞིང་། གང་དང་དོལ་མོས་ཧོམ་པར་རྟེ། 50

དེ་ནས་ཡམ་དེར་བ་རྟེ་ཡི། མཛོས་མ་སྐུ་ཞིག་ཏུ་ཀྱིས་ཤིང་།
རི་དགས་མིག་ལྟར་དང་བ་དག། ཁྱེར་ནས་འཚོང་དུ་ཡང་དག་འོངས། 51

རང་བཞིན་ཀྱིས་ཉི་ཟླ་ཐོའི་འགྲོས། ཐང་ལ་ཁྲུང་ཤེ་ལོར་བགྲོད་ལྷན་མ།
དེ་ཡི་དལ་བུས་ཉེར་བགྲོད་ཅིང་། ཚགས་བཅས་དེ་དག་ཧོམས་ལ་བརྟུས། 52

ཞགས་ཀྱི་དེ་དགས་ལྟར་མཛོས་མ། ཡིད་འོང་མ་དེའི་ཐུ་ཚུམ་ཤི།
མཚོའི་འོད་མ་བསྒོ་བས་བརྟན་པ་དེས། དེ་དག་ཧོམས་ཀྱང་སྒོད་ལྷན་ཐུབ། 53

येन येन स्वदेहस्य दुःखं यात्युपभोगताम्।
न तत् परस्य कुर्व्वीत समानोऽनुभवः शुचाम्॥ ४६॥

त्वं बुद्धधर्म्मसङ्घानां त्रीणि शिक्षापदानि चेत्।
यद्ग्रहीस हिंसाविमुखी तत्प्राप्नोषि प्रियं सुतम्॥ ४७॥

इत्युक्ता सा भगवता प्राप्तशिक्षापदा ततः।
हिंसाविरामात् तङ्क्त्वा पुत्रं प्राप प्रियङ्करम्॥ ४८॥

तस्याः प्राग्जन्मवृत्तान्तं तस्याः कर्म्मफलान्वयम्।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तद्वृत्तान्तमभाषत॥ ४९॥

पुरास्मिन्नेव नगरे पौराः केऽप्युपभोगिनः।
पर्व्वतोद्यानमालायां विजह्रुः नर्त्तनादिना॥ ५०॥

अथ तेन पथा कापि गोपकान्ता घनस्तनी।
मथितं पण्यमादाय हरिणाक्षी समाययौ॥ ५१॥

गर्भभारालसगतिः प्रत्युता गजगामिनी।
सा शनैरुपसर्पन्ती सस्पृहन्तान् व्यलोकयत्॥ ५२॥

तस्या वनमृगीमुग्धैरवदग्धा विलोकनैः।
असम्वृत्ता विलासाद्रैस्तेऽपि सोत्कण्ठतां ययुः॥ ५३॥

འདོད་པས་རྒྱོས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅིང་། ངང་ཚུལ་འཕྲལ་ལ་ཉམས་པ་དག།
མ་རིག་བག་མེད་མ་དེ་ཞི། དེ་དག་ནོམས་ཀྱིས་དེར་དོན་གཉིར། 54

དེ་ནས་དེ་དག་རབ་སོང་ཚེ། ཚགས་པས་ངལ་ནས་དེ་ཡི མངལ།
ཁྲོས་པས དཔའ་བོར་ཁྱུད་པ་བཞིན། བཏེག་པ་དང་ཞི་ལྷག་ཅིག་ལྡུང་། 55

སྐབས་དེར་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལམ་དེ་ནས་ཞི་རང་སངས་ཀྱིས།
ལུས་དང་སེམས་ཞི་རབ་དང་བ། ལེགས་པར་འོང་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 56

དང་བའི་རིན་ཆེན་སྒོས་ཐོབ་པ་ཡི། ཚ་ལྷ་ལྷ་བཟུང་དེ་ཡིས་ཞི།
རིང་ནས་ཐུག་འཚལ་ནོས་བདུད་ནས། ཡིད་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་དེ་ལ་སྐུལ། 57

བསོད་ནམས་དེ་ལས་གཞོན་སྲིན་རིགས། རྒྱ་འཕྲུལ་ལྡན་འདིར་དཔུ་སྐྱེས།
ཚ་ལྷ་ཐུལ་བས་འདི་ལ་བྱ། ལྷ་བཟུང་དག་ཞི་སྐྱེས་པར་ཀྱང་། 58

ངང་ཚུལ་བརྟེན་ནས་བདག་པོ་དག། བདུང་བས་འཆོ་བ་ལྷན་ཀྱང་སྟོན།
རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུག་འཚལ་བས། དེ་ཡིས་བསྐྱབ་གཉེ་དེ་རིང་ཐོབ། 59

དེ་སྐད་དེར་ཞི་གཞོན་སྲིན་རྣ་ཡིས་ལས་ཀྱི་བྱུང་ཚེ་ཡང་།
ཆོས་མངའ་ཆོས་སྐྱེས་ཆོས་པར་བགྱི་བ་དག་ཉི་ཟླ་ལ་ནས།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ལེགས་བྱས་བསམས་བྱས་སྟོབ་པ་དེ་ཡིས་ཞི།
སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་མཆོ་ལ་དགེ་བའི་ཟམ་སྐྱེགས་མཛད། 60

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་ཡོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་འཕྲོག་མའི་རོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ།།

सा तैर्निमन्त्रिता तत्र मदनक्षीवतां गता ।
हारितं सहसा शीलं न विवेद प्रमादिनी ॥ ५४ ॥

ततस्तेषु प्रयातेषु तदा तस्या रतिश्रमात् ।
पपात सह धैर्य्येण गर्भः कोपादिवारुणः ॥ ५५ ॥

अथान्तरे समायातं तत्पुण्यैस्तेन वर्त्मना ।
प्रत्येकबुद्धं साद्राक्षीत् कायचित्तप्रसादनम् ॥ ५६ ॥

सास्मै मथितमूल्यान्नमाम्राणां शतपञ्चकम् ।
दूरात् प्रणामविनता मनसैव न्यवेदयत् ॥ ५७ ॥

ततः पुण्यर्द्धिमत्यस्मिन् जाता यक्षकुलेऽधुना ।
जातमात्रार्पणेनास्याः पुत्राणां शतपञ्चकम् ॥ ५८ ॥

हिंसावती पापत्यागात् शीलविस्मरणात् परम् ।
प्रत्येकबुद्धप्रणतेः प्राप्तशिक्षापदाद्य सा ॥ ५९ ॥

इति विविधविपाकं कर्म्मतन्त्रं विचित्रं
किमपि स कथयित्वा तत्र यक्षाङ्गनायाः ।
कलितकुशलसेतुः सम्भवाब्धौ जनाना-
मकृत सुकृतचित्तं सर्व्वलोकस्य शास्ता ॥ ६० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां हारीतिकादमनावदानं नाम द्वादशः पल्लवः ॥

Chapter XIII.

ཡལ་འདས་བཅུ་གསུམ་པ།

ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོག་པ་བརྗོད་པ་ནི།

གང་ཞིག་རྟོག་པའི་ཡམ་དུའང་གྱུར་ཅིང་མིན་མོད་བྱང་རབ་དུ་འཕེལ་དང་ལྡན།
རྣོ་ལམ་བྱིས་ཀྱང་གང་དང་འགྲོགས་མིན་གང་ལ་ཡོངས་འདྲིས་སྟོན་ཚད་མེད་པའི་རིམ།
གང་ལ་མི་ནོམས་ཆོག་ཏི་མི་སྣུ་ཉིད་དང་གང་ཞིག་ན་མིག་ཀི་མཐོན།
ཀྱུ་མེད་སྐྱེ་བའི་སྡུག་ཏི་འབྱོང་པ་ཚད་ཀྱིས་གཞན་བྱ་མིན་པ་དེ་ལ་བསྟོད། 1

གྲོང་ཁྱེར་བྱ་ལ་བོའི་ཁབ་ཅེས་ལ། ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་པོ་ཡིས།
བེད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པ་ཡི། བྱ་བ་མཆོད་པ་མཐོང་བྱུང་ནས། 2

མོངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་བྱ་ཅན། ཐུགས་རྗེ་དུག་གིས་རབ་གདུངས་པས།
དེ་ཡི་ཁྲུད་འཕགས་ཉ་བཟོད་དེ། ཀོའུ་ཤི་ཀས་སྐང་བ་བཞིན། 3

ནུབ་མོར་སྐུད་པའི་རབ་རིབ་ཆོགས། དྲི་མ་ཅན་ཞི་ཤར་ཚ་ནས།
འཚར་བར་རྟོག་དུ་ཉིན་བར་ལ། རང་ཉམས་བྱ་སྐད་འཕྱན་པར་བྱེད། 4

གནག་ལས་བྱ་དང་ཡང་དག་བྱེལ། མི་ཤས་ཧོག་ཅན་དེ་བཞིན་དུ།
ཇོགས་བྱེད་གཅིན་ཀྱི་བྱ་ལ་སོགས། མོངས་པ་ཟད་བྱེད་གཞན་དག་ཀྱང་། 5

चयोदशः पल्लवः ।

प्रातिहार्य्यावदानम् ।

यः सङ्कल्पपथा सदैव चरति प्रोज्जृम्भमाणाद्भुतं
स्वप्नैर्यस्य न सङ्गतिः परिचयो यस्मिन्नपूर्व्वक्रमः ।
वाणी मौनवती च यत्र हि नृणां यः श्रोचनेचातिथि-
स्तं निर्व्याजजनप्रभावविभवं मानैरमेयं नुमः ॥ १ ॥

पुरे राजगृहाभिख्ये विम्बिसारेण भूभुजा ।
पूज्यमानं जिनं दृष्ट्वा स्थितं वेणुवनाश्रमे ॥ २ ॥

मात्सर्य्यविषसन्तप्ता मूर्खाः सर्व्वज्ञमानिनः ।
न सेहिरे तदुत्कर्षं प्रकाशमिव कौशिकाः ॥ ३ ॥

मलिनैः स्वविनाशाय परभागेादितैः सदा ।
क्रियते वासरस्पर्द्धा शार्व्वरैस्तिमिरोत्करैः ॥ ४ ॥

मस्करी सञ्जयी वैरैरजितः ककुदस्तथा ।
पूरणज्ञातिपुत्राद्या मूर्खाः क्षपणकाः परे ॥ ५ ॥

བདུད་ཀྱི་སྐྱུགས་མས་ཆོངས་བྱས་ཅིང་། འབྲུག་འདོད་ཞེས་སྐྱོང་སྐྱོད་ཀྱིས་ཀྱི།
དཔའ་བས་བཀྲིག་དུ་ཕྱུན་གཏིབས་པས། མི་བདག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཤེས་སྐྱེས། 6

ཤཱཀྱ་ཏ་འདུག་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི། འདི་ཞི་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དང་འདེ་ཞོས་ཀྱི། རྣོ་འཕྲལ་མཐུ་ཞི་བསལ་བར་ཁྱོས། 7

རྣོ་འཕྲལ་མཐུ་མས་ཁང་ཕྱང་ཟད། སྐྱོ་ཤོམས་ཀུན་བར་སྐྱེས་པ།
ངོ་མཚར་ཆེ་བ་མཐོང་གྱུར་པ། དེ་དག་ཚོ་འཕྲལ་ཞེས་སྨྲ་བརྗོད། 8

ཀྱེ་ཁོ་བདག་ཅག་ཤཱཀ་དང་རེ། མདུན་སར་ཚོ་འཕྲལ་སྐྱོད་པ་ཡི།
ཞལ་པ་གང་ལ་ཡོད་གྱུར་དེ། འགྲོ་བ་གསུམ་དུ་མཆོད་འོས་འགྱུར། 9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚིག་སྐོོམ་ནས། སྐྱིང་བདག་དེ་ཏེ་གསལ་ལས་ཤེས་ཕྱོགས།
སྨྲས་པ་ཁྱེད་བཙས་འདི་ཅི་ཞེག། འབྱོ་ཁོ་རེ་ལ་འཇོག་པར་འདོད། 10

འདི་ཞི་རེ་ཤེག་ཤ་ཅིག་སྐྱེ་མ་ཡིན། ཞོས་ཀྱིས་ཤེ་ཐུ་ནས་ཅི།
འདི་ཞི་སྐྱུ་བར་མི་ཐུ་ཡང་། སྐྱ་ན་བདག་གིས་སྐྱོང་བས་འབྱེན། 11

གྱེ་པ་ཁོ་ཡོན་དུན་ཤེས་པ་ཡིས། དེ་སྐད་སྐྱོ་ཞིང་ཤ་ཁྲ་བས་ན།
མི་བསྐྱུད་དེ་དག་མཁའ་ལ་བཏེག། ཏེག་མེད་པར་ཞི་སོང་བར་གྱུར། 12

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་ཁོ་འདི། ཆོང་ཤས་ལས་ཀྱོགས་སུ་ལྷུང་བྱུང་པས།
ཤ་སྐྱོང་གཉན་དག་འགྲོ་བྱ་ཞེས། དེ་དག་ཆོམས་ཀྱིས་བསམས་པར་གྱུར། 13

ऊचुर्नृपतिमभ्येत्य मारमायाविमोहिताः ।
संघर्षद्वेषदोषेण धूमेनेवान्धकारिताः ॥ ६ ॥

एष सर्व्वज्ञतामानी वने यः श्रमणः स्थितः ।
ऋद्धिप्रभावो भवता तस्याज्ञाकच्च हन्यताम् ॥ ७ ॥

ऋद्धिप्रभावायत् किञ्चित् जनव्यावर्जनोर्ज्जितम् ।
दर्श्यते महदाश्चर्य्यं प्रातिहार्य्यं तदुच्यते ॥ ८ ॥

शक्तिः संसदि यस्यास्ति प्रतिहार्य्यस्य दर्शने ।
अस्माकं तस्य वा राजन् पूजाः सन्तु जगत्त्रये ॥ ९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तदर्पविमुखो नृपः ।
उवाच वाञ्छा केयं वः पङ्गूनां गिरिलङ्घने ॥ १० ॥

असमञ्जसमेवैतत् का स्पर्द्धाग्नेः पतङ्गकैः ।
नैतदाचं पुनर्वादी मया निष्कास्यते पुरात् ॥ ११ ॥

इति राज्ञा गुणज्ञेन प्रत्याख्यातोद्यमाः खलाः ।
प्रययुस्ते निरालम्बे लम्बमाना इवाम्बरे ॥ १२ ॥

विम्बिसारो नरपतिर्मूर्खतापक्षपातवान् ।
अन्यं व्रजामो भूपालमिति ते समचिन्तयन् ॥ १३ ॥

སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་མཁའ་ཡོད་ཀྱི། བློང་ཆུང་དང་ཉི་ཤུལ་བྱེད་ཚལ།
ཀུན་དགའ་ར་བར་སྡོམ་པར་གྱུར། ཐོག་མས་དེ་ཉིད་དུ་དེ་དག་སོང་། 14

དེ་དག་དེར་བྱིན་ཀོ་ཥ་ལའི། ཁ་ཡི་བདག་པོ་ཁ་ཟུམ་ལ།
ཆོ་འཕྲུལ་མིད་བྱང་འཕྲོག་པ་ན། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དེ་ལ་བརྟེན། 15

ཡོན་ཏན་ཆུང་ཤེས་མི་བདག་ཉི། དེ་དག་རྟེགས་པ་གཞིས་འདོད་པས།
རྟོག་འབྱུམ་ཉ་བར་སྨོ་བའི་སྐད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བླུང་དུ་སོང་། 16

ཚངས་དུ་རྫིག་དེ་དུལ་བ་ཡིན། ཐུགས་འཚལ་ནས་ཉི་ངན་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་བྱ་སྟེགས་ནོམས་ཀྱི་ཉི། དེགས་པ་ཞི་བར་མཛད་པར་འོས། 17

རྟོག་འབྱུལ་འབྲུག་པའི་ཅེ་སྨོད་བྱིས། ཆྱེད་ཀྱི་མཐུ་ཉི་བསྟུ་བར་འདོད།
དེ་དག་ངང་གི་ཡོན་བསྟན་གས། བདག་ཅག་ནོ་བ་འོག་པར་བྱེད། 18

གཙོ་བོ་དེ་དག་པ་མཁྱུ་བ་ཡིན། ངང་གི་གཟི་བརྗིད་ངག་གསལ་མཛོད།
སྐུ་སྟེགས་ཞེས་པ་མ་ལུས་པའི། ཐུན་པ་བརྒྱ་བར་ངག་དུ་ཐོང་། 19

དེ་སྐད་བྱོམ་པོའི་ཚོགས་ཐོས་ནས། བསམས་པ་ཆེན་པོ་ནམ་འབྱུང་མེད།
འཕྲོ་བཞེད་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་སྩལ། 20

ཁྱོམ་པོ་གཉན་དག་ཉིད་གཞིས་དང་། རྟོད་དང་ཁྱིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མིན།
ཚོམ་དབེན་ཁྱོན་དུ་འོས་པ་ཡང་། ཡོན་ཏན་འདི་ཉི་གཟུང་བར་བྱ། 21

अथान्तरे भगवति श्रावस्तीमभितः पुरीम्।
प्राप्ते जेतवनारामं दिगन्तानेव ते ययुः॥ १४॥

ते प्रसेनजितं तत्र प्राप्य कोशलभूपतिम्।
प्रातिहार्यकृतस्पर्द्धां तामेवास्मै न्यवेदयन्॥ १५॥

गुणान्तरज्ञो नृपतिस्तेषां दर्पक्षयेच्छया।
ऋद्धिसन्दर्शनोत्साहाद् ययौ भगवतोऽन्तिकम्॥ १६॥

स समभ्येत्य विनयात् प्रणिपत्य तमब्रवीत्।
भगवन् दर्पदलनं तीर्थ्यानां कर्तुमर्हसि॥ १७॥

ऋद्धिस्पर्द्धानुबन्धेन त्वत्प्रभावदिदृक्षया।
स्वगुणश्लाघयास्माकं तैः कर्णौ बधिरीकृतौ॥ १८॥

प्रकाशय निजं तेजः सज्जनावर्जनं विभो।
तीर्थ्याभिधानामखिलं प्रयातु प्रलयं तमः॥ १९॥

इति राजवचः श्रुत्वा निर्विकारो महाशयः।
भगवान् विरतामर्षः सहर्षस्तमभाषत॥ २०॥

राजन्नान्योपमर्दाय विवादाय मदाय वा।
विवेकाभरणार्होऽयं क्रियते गुणसंग्रहः॥ २१॥

འཁྲུག་པའི་ཚུལ་ཡིས་རབ་བསྟན་པས་གང་། པ་རོལ་བསྟུགས་འདྲེགས་ཡོད་དེན་དེ།
རྟ་དོག་དཀར་གྱི་བྱ་མ་ཅན། ཧོར་རབྱད་ཡོད་དེན་བྱས་ཅི། 22

གང་ཞིག་རང་ཀྱི་ཡོད་དེན་ཀྱིས། གཞན་ཀྱི་ཡོད་དེན་སྨིན་བྱེད་པ།
བསྟུགས་པར་འོས་པ་མིན་པ་དེས། རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཆོས་ཆུད་གསོན། 23

ཡོད་དེན་དག་པ་ཡོངས་བཏེགས་ཏེ། མཆོག་དུ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
གང་ཟིན་དག་པ་སྐང་ལ་ནི། གཞན་བའི་ནཔོའི་ཚོམས་རིགས་པ་མིན། 24

ཐང་ཞིག་ཡོད་དེན་ཆུད་ན་ཡང་། གཞན་ལ་རབ་རངས་ཉིད་མི་འགྱུར།
ཡག་ན་མར་མེ་ཕྱོགས་དེ་དེའི། སྟོང་ཀྱི་ཀུན་མས་སྐུན་པར་བྱེད། 25

དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ན་ཀུན་མཁྱེན། བདག་གིས་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་དོག།
པ་རོལ་མངོན་ཞེང་ཆེ་ཤེས་གཉེན་པར། དུམ་བ་བཏུད་པས་རང་ཆེས་གཉེར། 26

དེ་རྣམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། རབ་ཞི་མངོན་པར་ཤེས་ཕྱིར་ཕྱིས།
ཀུན་ཏུ་ཚོས་ངོ་མཚོན་བསྟན་པ་ལ། མཆོག་དུ་མངོན་པར་ཤུ་བ་བྱས། 27

དེ་ནས་ཆོགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས། ཁམ་བཞིས་མཛད་པས་མི་ཡི་བདག།
མགུ་བས་ཁྲག་བདུན་དུས་བསྟབ་སྟེ། ཀུན་བོའི་ཐོ་བྱང་སོང་བར་བྱུང། 28

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་ཏོ་ཡིས། མ་གཅིག་མིན་པའི་སྐྱེ་རྒྱུ་ཞིག།
ཐོ་བྱང་འཁོད་དང་ཉེ་བ་ཡིས། ཁང་བཟང་གཉེ་ཡི་ལམ་ནས་ཀྱིས། 29

मात्सर्य्यमलिनैः किन्तैर्विचारविगुणैर्गुणैः।
ये हरन्ति परोत्कर्षं स्पर्द्धावन्ध्यप्रसारिताः ॥ २२ ॥

गुणाच्छादनमन्यस्य स्वगुणेन करोति यः।
धर्म्मस्तेनाप्रशस्तेन स्वयमेव निघातितः ॥ २३ ॥

सद्गुणानां परीक्षैव परवैलक्ष्यकारिणी।
उचिता न हि मुग्धानां तुलारोहविडम्बना ॥ २४ ॥

गुणवानपि नायाति यः परेषु प्रसन्नताम्।
स दीपहस्तस्तत्याचच्छायया मलिनीकृतः ॥ २५ ॥

लोके त एव सर्व्वज्ञा विद्मः किमधिकं वयम्।
पराभिमानाभिभवप्रागल्भ्यं स्वपराभवः ॥ २६ ॥

इति श्रुत्वा भगवतः प्रशमाभिमतं वचः।
मृशमभ्यर्थ्यतां राजा चकाराश्चर्य्यदर्शने ॥ २७ ॥

ततः कृच्छ्रात् भगवता कृताभ्युपगमो नृपः।
राजधानीं ययौ हृष्टः सप्ताहावधिसम्विदा ॥ २८ ॥

अस्मिन्नवसरे भ्राता भूमिभर्त्तुरसोदरः।
चचारान्तःपुरोपान्ते प्रासादतलवर्त्मना ॥ २९ ॥

ལས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན། ཐྱལ་པོའི་བཙུན་མོའི་ལག་ནས་འཕོས།
རྟེ་དགའ་དང་བཅས་འགྲོ་བ་དེའི། ཐུག་པར་མེ་ཏོག་འཕྲིང་བ་ལྟུང་། 30

སྐྱོན་ཞི་རིག་པར་གྱུར་པ་དེའི། སྐྱོན་ཆོམས་དཔང་པོས་བསལ་བྱས་ནས།
ཐུ་མ་མཁན་གྱིས་གཏམ་དེ་དག། ཐྱལ་པོ་ཡིས་ཞི་རྟོགས་པར་བྱས། 31

རྟེ་བོའི་བསམ་པ་སྟོང་པར་ཤེ། ཆུང་ཡང་བྱ་ནི་རྟེད་པར་བྱུར།
གཅོད་པ་ཀུན་བྱེད་ལྟེ་གཉིས་པ། ཐུ་མ་དབ་དུ་འཛུགས་པ་ཉིད། 32

ཐྱལ་པོ་ཐུ་མས་བསྐལ་བ་ཡིས། ཐུ་དོགས་དུག་ཅིས་ཐྱལ་གྱུར་པས།
སྦུག་ཚྭའི་ཡག་པ་ཀོང་པ་དག། སྐུང་དུ་ཆོད་ཅེས་ཡང་དག་བསྒོས། 33

ལག་པ་ཀོང་པ་ནོམས་བཅད་པའི། གཞོན་ནུ་ལས་ཀྱི་ནོམ་བསླུད་པས།
གསོད་པའི་ཅོད་འཛོན་འཛོམ་ལ་ཉལ་དེ། མི་བཟད་ཀྱིད་པར་ཞུགས་པར་བྱུར། 34

མ་དང་གཉེན་ཞི་བྱ་ཅན་ཅན། གདུང་བ་དྲག་པོས་ཡོངས་བསྐོང་ངེ།
སྐད་ཅིག་མིག་ཉི་གཡོ་བ་ཡི། ཟད་བྱེད་ནོམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱུར། 35

དེ་ཉི་ཡོངས་བསྒྲུབས་ལ་ཚགས་ཤིང་། ཀུན་ལ་བྱག་འཚལ་སྙ་ངན་བྱིས།
གཟིར་བའི་ཐུབ་བྱལ་བ་གཉེན་དེ་ནོམས། དེ་དག་ལ་མངོན་རྫོགས་ནས་སྨྲས། 36

ཀ་ལ་ཞེས་པ་མི་བདག་བྱ། སྐྱོན་མེད་འདི་ཉི་ཚད་པས་བཅད།
ཁྱིད་ནོམས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་བ་ཡོ། འདི་ལ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱབ་པར་མཛེས། 37

सलीलं व्रजतस्तस्य कर्म्मवातैरिवेरिता।
कुसुमस्रक् पपातांसे राजपत्नीकराद्युता ॥ ३० ॥

तस्य विज्ञातदोषस्य दोषं सम्भाव्य साक्षिभिः।
पिशुनाः किम्वदन्तीन्तां चक्रिरे राजगामिनीम् ॥ ३१ ॥

छिद्रमल्पमपि प्राप्य क्षुद्राः सर्व्वापकारिणः।
द्विजिह्वाः प्रविशन्त्याशु प्रभूनां शून्यमाशयम् ॥ ३२ ॥

पिशुनप्रेरितो राजा भ्रातुरीर्षाविषोल्वणः।
छेदमस्यादिदेशाशु पाणिपादस्य मूर्च्छितः ॥ ३३ ॥

निकृत्तपाणिचरणः कुमारः कर्म्मविप्लवात्।
स बध्यवसुधाशायी विवेश विषमापदम ॥ ३४ ॥

तीव्रव्यथापरिहृतं शोचद्भिर्मातृबन्धुभिः।
ददृशुस्तं क्षपणकाः क्षणं नयनचालने ॥ ३५ ॥

तान् समभ्येत्य शोकार्त्तास्ते राजसुतबान्धवाः।
जगदुस्तत्परिचाणसंलिप्साः सर्व्वप्राणिनः ॥ ३६ ॥

अदोषं निगृहीतोऽयं कालनामा नृपात्मजः।
सर्व्वज्ञवादिनो यूयं प्रसादोऽस्य विधीयताम् ॥ ३७ ॥

དེ་སྐད་ཅཆི་མ་རབ་ཟགས་ཤིང་། རབ་སྦྱངས་དེ་ཡིས་གསོལ་བཏབ་པས།
མཐུ་མེད་དེ་དག་མི་སྣང་ཞིང་། སྐྱེངས་ནས་གཉན་དུ་སོང་བར་གྱུར། 38

དེ་ནས་དགེ་སྦྱོང་ཀུན་དགའ་བོ། བདེ་གཤེགས་བཀའ་ཡིས་ལས་དེ་ནས།
འོངས་ཏེ་བདེན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། དེ་ཡི་ལུས་ནི་ཆོས་པར་བསྐྱེས། 39

ཀོང་ལགས་ཡང་དག་སྐྱེས་པ་ཡིས། གྱོལ་པོའི་བུ་ཡང་དང་བའི་བློས།
གྱོལ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོག་སོང་སྟེ། དེ་ཡི་ཉེ་གནས་དག་ཏུ་གྱུར། 40

དེ་ནས་ཞག་བདུན་བཟླས་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྟོག་འཛུལ་གྱི།
ཚོར་འཛུལ་བལྟ་འདོད་ས་བདག་གིས། ཁང་པ་ཆེན་པོ་བྱིད་དུ་བཞུག། 41

དེར་ནི་ཟད་བྱེད་པ་སོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་སེ་བདག་བཞུགས་པ་ལ།
བདེ་གཤེགས་བཞེད་པས་ས་གཞི་དག། དཔག་བསམ་ཤིང་བཀྱེད་པར་གྱུར། 42

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཐུ། ལྟ་རུ་རྟ་ནིམས་འོངས་པའི་ཚེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཁྲི། རིན་ཆེན་རབ་འབར་ཆེ་བ་བསྟེན། 43

མི་ཡི་ཁམས་ལ་རབ་ཀུགས་པ། དེ་ཡི་འགྲམ་པ་ལས་འབྱུངས་པའི།
མེ་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲིད་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་ཐུབ་པར་གྱུར། 44

སྤྲིད་པར་གནས་པ་མཐའ་དག་འཇིག་པའི་འཇིགས་པས་རལ་བ་ཡིས།
པདྨའི་ཚལ་དང་མཉྫེངས་པའི་མེ་ནི་ཞི་བར་གྱུར་པ་ལ།
དེ་རྟེས་བཅོམ་ལྡན་སྐུ་ནི་སྐྱེ་རྟེའི་ཚུལ་ཁོ་ལས།
བདུད་རྩིས་གང་བའི་ཚ་རླབས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོས། 45

इति तैः प्रसरद्वाष्पैरर्थ्यमानाः प्रलापिभिः ।
ते मौनिनो निष्प्रतिभा वैलक्ष्याद्न्यतो ययुः ॥ ३८ ॥

अथ तेन पथा यातो भिक्षुः सुगतशासनात् ।
आनन्दो विदधेऽङ्गानि तस्य सत्योपयाचनात् ॥ ३९ ॥

राजपुत्रस्तु सञ्जातपाणिपादः प्रसन्नधीः ।
जिनं शरणमभ्येत्य तदुपस्थायकोऽभवत् ॥ ४० ॥

सप्तरात्रे व्यतीतेऽथ आन्तिहार्यं गृहं महत् ।
ऋद्धिं भगवतो द्रष्टुं महीपतिरकारयत् ॥ ४१ ॥

उपविष्टे नृपे तत्र सह क्षपणकादिभिः ।
कल्पवृक्षीकृता भूमिरभवत् सुगतेच्छया ॥ ४२ ॥

ततः प्राप्तेषु देवेषु द्रष्टुं भगवतः प्रभाम् ।
रत्नप्रदीपं भगवान् भेजे सिंहासनं महत् ॥ ४३ ॥

तेजोधातुं प्रपन्नस्य तस्य गण्डसमुद्गतैः ।
व्याप्तं पावकसङ्घातैरभूद्भुवनमण्डलम् ॥ ४४ ॥

शान्ते शनैः कमलकाननसन्निकाशे
वह्नौ समस्तभुवनस्थितिभङ्गभीत्या ।
देहात्ततो भगवतः करुणाम्बुराशेः
पूर्णामृतोर्मिविमलारुणयः प्रसस्रुः ॥ ४५ ॥

སྙིང་རྗེ་ཆུ་བོའི་ཐཛ་པ་ལས་ཀྱིལ་མཛེས་པས་ཁེངས་བྱུང་ཅིང་།
གཟི་བརྗིད་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྱོན་ལས་ཕྱི་ནས་ཁོ་འབྲས་མེད་མཛད།
འདྲེན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་པར་ལྟ་བྱེད་ཀྱིས།
ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་སྟོན་མེད་མཁྱེན་དགའ་བས་འཕྲུངས་པར་བྱུང་། 46

ཆུ་བའི་རྡུལ་ལྟར་རིགས་ཅིག་དམར་བའིའི་འདབ་མ་ཡངས།
མཛེས་ཤིང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་གསེར་གྱི་གེ་སར་ཟེ་འབྱུང་ཚུལ།
ཀོང་དུ་གཡ་བ་ནོམས་དྲི་བཟང་ཚོགས་ཀྱིས་འབོད་པའི་པད་ཀུན་ཏུ།
དེ་ནས་དེ་ཡི་དྲང་བུ་ས་གཉིད་དགེ་ལས་མངོན་འདྲུངས་བྱུང་། 47

དེ་དག་ནོམས་ལ་ཅི་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་གཤེགས་འོངས་ལ།
གསེར་འོད་མཛེས་པའི་འཇམ་པའི་བྱིན་རླབས་དེ་ནས་ཅི་བར་མཐོང་།
བདུད་རྩི་མཉེས་གཤིག་རི་བོང་ཅན་འོད་བསིལ་བར་བྱུང་པ་དག།
གང་ཞིག་ཤར་བས་འཇིག་རྟེན་དག་གིས་འཕལ་ལ་བདེ་ཐོབ་བྱུང་། 48

དེ་དག་བྱུས་ནས་ཐེབས་ལྷག་འདས་ཤི་མཐུ་ཡི་འབྱོར་པ་དག།
རྣ་ནོམས་དག་ལས་གསེར་ཀྱི་རི་བོ་བཞིག་བུ་ལྷག་པར་འཇིགས།
ཕྱག་པ་ལེགས་མཐོ་སྐུག་ཅིང་མཛེས་པར ཡང་དག་གནས་པ་ཉི།
ལྷ་ཡི་སར་སྐྱེས་ནོམས་ལས་ཡོངས་འདུ་བཞིག་བུ་རབ་བྱ་མཐོ། 49

लावण्यसारमतिचन्द्रसहस्रकान्तिं
तेजःप्रतानविफलीकृतसूर्य्यचक्रम् ।
तं नागनायकनिकायविलोचनानि
प्रीत्या पपुः सुकृतलभ्यमपूर्व्वहर्षम् ॥ ४६ ॥

वैदूर्य्यनालविपुलारुणरत्नपाच-
कान्तोल्लसत्कनककेशरकर्णिकानि ।
अभ्युद्ययुः क्षितितलादथ तत्समीपे
पद्मानि सौरभभराहृतषट्पदानि ॥ ४७ ॥

तेषूपविष्टमथ काञ्चनचारुकान्तिं
स्निग्धेक्षणं सुगतचक्रमदृश्यतारात् ।
पीयूषपेशलशशिद्युतिशीतलेन
यस्योदयेन सहसा सुखमाप लोकः ॥ ४८ ॥

तेषां प्रभावविभवं भगवान् बभार
मध्येऽधिकं कनकशैल इवाचलानाम् ।
सुस्कन्धबन्धुरघनद्युतिसन्निवेशः
प्रांशुः सुरक्षितिरुहामिव पारिजातः ॥ ४९ ॥

མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་ལག་པས་ལེ་རོག་ཧོམས་ཤི་གཏེར་གྱུར་པའི།
མི་དགའ་འཕྲོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས ཡན་ལག་མཆོག་ཧོམས་ཐུམ་གྱུར་ཅིང་།
དེ་ཉལ་ཏུ་སྐྱེས་ཧོམ་བང་བཤུ་ལ་མིག་ཤི་འཆྱམ་བྱལ་བས།
མི་ཧོམས་དག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་ཡི་དངོས་མིན་ཐོབ་པར་འགྱུར། 50

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་ངང་ཚེན་དུང་དང་ངོ་སྐྱས་ཁྱབ་གྱུར་ཅིང་།
མེ་ཏོག་ཚད་པ་གང་གྱོང་ས་ཆེར་བཉད་ནས་མཁའི་དོ་དར་ཤི།
ཏུ་ཐ་མི་འམ་ཅི་དང་ཐུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཐྲོད་ཧོམས་ཀྱིས།
བཅོམ་ལྡན་བསྡོད་པའི་ཚོག་གི་སྒྲ་ཤི་བསྒྲགས་པར་གྱུར། 51

དེང་ནི་བཅོམ་ལྡན་ཞལ་གྱི་པདྨ་མཆུ་ཡི་འདབ་དཁར་ཞིང་།
བོད་ཟེར་དཀར་བས་ཀུན་དཀྱིས་སོ་ཡི་གེ་ཤར་ཐྲོག་པ་ལས།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་གཅང་ཤིན་དུ་དང་བའི་གསུང་གི་སྒྲང་ཅི་ཤི།
རང་ཉམས་དང་མཐུན་དམ་པའི་དྲི་བཟང་སྐལ་དང་ལྡན་པས་འཁྱངས། 52

སྨྲིག་པའི་ཐར་པ་ཐོང་ལ་བསོད་ནམས་དག་གིས་ས་བོན་ཐོབ།
ཁོམ་ནི་ཡོངས་སུ་དོར་ལ་ཞི་བའི་བདེ།
འཆི་བའི་དུག་ནི་ཉམས་བྱེད་ཡི་ཤེས་བདུད་རྩི་འཐུངས་ཤིག་དང་།
དགེ་བའི་གྲོགས་པོར་གྱུར་པའི་ཡུམ་འདི་རིང་པོ་མི་གནས་སོ། 53

स्वर्गाङ्गनाकरकुशेशयकौर्य्यमार्दै-
रम्लानमाल्यवलयैः कलितोत्तमाङ्गाः।
तस्याननाम्बुजविलोकननिर्निमेषे
मर्त्या अपि क्षणमवापुरमर्त्यभावम् ॥ ५० ॥

व्योमाङ्गनेषु सुरदुन्दुभिशङ्खतूर्य्य-
घोषाहृतः कुसुमवर्षमहाट्टहासः।
गन्धर्व्वकिन्नरमुनीश्वरचारणानां
स्फीतश्चचार भगवत्स्तुतिवादनादः ॥ ५१ ॥

तच्चारुणाधरदलाहशनांशुशुभ्राद्
व्याकीर्णकेशरकुलादशनारविन्दात्।
सत्सौरभं भगवतः स्वरसन्निहृतं
धन्याः पपुर्मधुरवाङ्मधु पुण्यहृतम् ॥ ५२ ॥

पापं विमुञ्चत निषिञ्चत पुण्यबीजं
वैरं परित्यजत शाम्यसुखं भजध्वम्।
ज्ञानामृतं पिवत मृत्युविषापहारि
नेयं तनुः कुशलकर्म्मसखी चिराय ॥ ५३ ॥

དབལ་འབྱོར་གཡོ་ཞིང་ཡང་ཚོ་ཉིད་ཀྱང་གི་བར་རྣེས་སྐྱ་འགྲོ།
ལུས་ཀྱང་གཞོན་པའི་ཚོགས་ནམས་དགའ་གི་གནས་ཉིད་བྱུང་པ་ཡིན།
སྲོག་ནི་ཉན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁྱིམ་བྱི་ཡུད་ཙམ་མགྲོན་ཡིན་པས།
ཚེས་ཀྱི་དང་བཞིན་དུགཏུ་སྐྱེད་ལ་རབ་དུ་འབད་པར་མཛོད། 54

དེ་ལ་སེལ་གས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེར་བསྡུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།
སྣང་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དབེན་ཞིང་དགེ་བའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས།
སྐྱེ་བོའི་ངར་འཛིན་འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བའི་དེ་བོའི་རྩེ་མོ་ཞེ།
ཉི་ཤུ་རྩོ་རྩེས་བཞིན་དུ་སྐྱེར་བཅོམ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར། 55

རྒྱོ་འཐུལ་འོད་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་བྱ་སྟེགས་ནམས།
སྨྲ་གས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་དུག་འཇིག་ཞིན་བཞིན་དྲེགས་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་མནན།
ཡུན་རིང་གསོ་བ་མེད་པའི་མོ་བགོད་པ་བཞིན་གྱུར། 56

སྐབས་དེར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་ཟད་བྱེད་པ་ནམས་ཤེ།
བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་དགེ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མི་མཐུན་བྱོགས།
ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དུག་པོའི་རྒྱང་གིས་དགྲེས་པའི་ཚར་དག་སྐྲོས།
ནོས་པར་རྣོངས་ནས་ས་ཡི་ཁུང་བུར་བསྐྲས་པ་དག་ཏུ་བྱས། 57

लक्ष्मीश्चला तरुणता च जरानुजाता
कायोऽप्यपायनिचयस्य निवास एव ।
प्राणाः शरीरककुटीषु मुहूर्त्तपान्था
नित्योदये कुरुत धर्म्ममये प्रयत्नम् ॥ ५४ ॥

इत्यादिभिर्भगवतः प्रविभक्तदीप्त-
ज्ञानैर्विवेकविमलैः कुशलोपदेशैः ।
वज्रैरिवाशु दलनं प्रययौ जनानां
सत्कायदृष्टिसमविंशतिशृङ्गशैलः ॥ ५५ ॥

षड्विप्रभा भगवतः प्रविभाव्य तीर्थ्या
मन्त्राहता विषधरा इव भग्नदर्पाः ।
दीपा इवार्ककिरणप्रतिभाभिभूता
श्चिचार्पिता इव ययुश्चिरनिश्चलत्वम् ॥ ५६ ॥

अथान्तरे भगवतः सततं विपक्षः
सर्व्वात्मना क्षपणको नवधर्म्मयक्षः ।
क्षिप्तश्रवान् स वृतवर्षवरैश्चकार
विद्राव्य रन्ध्रशरणान् भुवि वज्रपाणिः ॥ ५७ ॥

དེ་ནས་དེ་དག་ལ་མཆོད་བཅོམ་ལྡན་སྐུབས་འོས་སྐྱིང་རྡེ་ཡིས།
བཟླུན་པར་བྱར་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཀུན་བྱི་ཡུལ་བཀའ་སྩལ།
དེ་དང་ནགས་དང་ས་དང་རྫུང་དང་ཁྲངས་ལ་སོགས།
འདི་ཀུན་ངེས་པར་སྐར་མ་རིམས་ཀྱི་འཇིགས་ལ་སྐུབས་མི་འགྱུར། 58

རབ་དུས་པང་བའི་རང་བཞིན་གཉིས་ལ་ཆྱོ་བྱོས་བསྐྱེད་བྱས་ནས།
སངས་བྱོས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་བཅས་ལ གང་ཞིག་སྐུབས་སོང་བ།
དེ་དག་འགྲོ་བ་འཇིགས་པས་འཇིག་པ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད།
དམན་པ་ཡོངས་འཛིན་སྐུབས་ནི་གཞན་ན་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 59

འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མི་བཟད་ལྷུན་པ་བླྱོག་དཀར་ཆོས་ནི་རབ་བྱོས་ཚོ་ཟེར་ཅན།
བཟོད་དཀར་སྤྱི་པའི་གདུང་བ་སོང་ས་བསྐྱེད་པ་སྨྱེན་པ་ཆུ་གཏེར་ཡིན།
མི་བཟད་གཏི་ལྷག་གཡང་ས་ཆེན་པོའི་གཅོང་ལ་ཤེས་རབ་ལག་པས་འཆེལ་བ་སྟེ།
ཀུན་དུ་མི་རྟོགས་ཀྱི་ནི་བསོད་ནམས་ཁྲོ་ག་དམན་དང་ཆོ་ང་བྲལ་བའི་སྐུབས། 60

དེ་ལྟར་རབ་རིབ ཀྱིས་བསྐྱོབས་མིག་ཅན་རྟོགས་ཀྱི་མིག་ཏི་དབྱེར་འོས་ཤིང་།
ཆོོས་ཀྱི་ཁོར་བྱའི་འོད་ཟེར་དག་ནི་རབ་གསལ་སྣང་པས་གསལ་བྱས་ནས།
མདུན་སར་བའི་གཤེགས་བྱེ་བས་དག་པའི་ཆོས་ནི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དག།
བདེན་པར་གྱུར་པའི་གནས་བཞིའ་མཛད་ནས་རང་གི་ནགས་སྐུ་གཤེགས་པར་ གྱུར། 61

ཞེས་པ་དགེ་བའི་རབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་ པ་བརྗོད་པའི་ ཡལ་འདས་སྐྱེ་བཅུ་བཞི་པའོ།།

उद्दिश्य तानथ कृपार्द्रभयाशरण्यः
सर्व्वोपदेशविषयान् भगवान् बभाषे ।
भूमद्वनावनिमणिर्विवरादि सर्व्वं
तेने भयेषु शरणं किल कातराणाम् ॥ ५८ ॥

बुद्धिं प्रबोध मम धाम्नि निधाय बुद्धिं
धर्म्मं ससङ्घमपि ये शरणम्प्रपन्नाः ।
तेषां जगत्क्षयभयेष्वपि निर्भयाणां
नैवान्यतः शरणदैन्यपरिग्रहोऽस्ति ॥ ५९ ॥

दुर्वारे परलोकतीव्रतिमिरे धर्म्मः प्रबुद्धोंऽशुमान्
दानं दुःसहपापतापविपदामभ्युद्गमे वारिदः ।
प्रज्ञा मोहमहाप्रपातविषमस्वभ्रे करालम्बनं
दैन्याक्रान्तमहीनमेव शरणं सर्व्वच पुण्यं नृणाम् ॥ ६० ॥

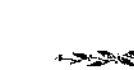
इति तिमिरहताक्षां चक्षुरुन्मीलनार्हं
दशनमणिमरीचिव्यज्यमानप्रकाशम् ।
सदसि सुगतचन्द्रः शुद्धधर्म्मोपदेशं
स्थिरपदमिव कृत्वा काननं स्वं जगाम ॥ ६१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
प्रातिहार्य्यावदानं नाम त्रयोदशः पल्लवः ॥

Chapter XIV.

ཡལ་འདས་བཅུ་བཞི་པ།

རྟེ་ལས་བབས་པའི་རྟོགས་བརྗོད།

རྗེས་དང་མདུན་དང་མཚོན་དུ་གྱུར་པར་ཡང་།
སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཡམ་དག་ནི།
གཤལ་བར་བྱེད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཐུ།
རིན་ཆེན་སྐྱོན་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག། 1

སྟོན་ཆོ་ལྟ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཡོངས་འདུ་ཀོ་ཏི་དག་བའི་བྱང་།
ལ་ན་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ། འོད་བཟང་རྡོ་ལེབ་སྟེང་དུ་ནི། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་བའི། ཆོག་ས་ལ་ཆོས་ནི་བསྟན་མཛོན་ནས།
མི་ནིམ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སླད། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བབས་པར་གྱུར། 3

ས་ཡ་བབས་པར་གྱུར་པ་དེའི། རྗེས་སུ་འཇིམ་ནས་འབྲངས་པས།
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི། ས་གཞི་མཉམ་པ་ཤིན་པར་གྱུར། 4

ཐུབ་པའི་འོད་ཟློག་ངོ་ཡབ་ནི། དེ་ཡི་ཆོས་ཤས་ཀྱི་འོད་ཟུན་གྱིས།
གྱེས་པའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་བཞིན། གཏོང་བཞི་པ་ཡིས་སྣང་བར་གྱུར། 5

चतुर्दशः पल्लवः ।

देवावतारावदानम् ।

जयतु महतां प्रभावः
पश्चाद्ग्रे च वर्त्तमानो यः ।
जनकुशलकर्म्मसरणिः
प्रकाशरत्नदीपो वः ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरे पाण्डुकम्बलाख्ये शिलातले ।
समीपे पारिजातस्य कोविदारस्य सुप्रभे ॥ २ ॥

कृत्वा चिदृशसङ्घानां भगवान् धर्म्मदेशनाम् ।
अनुग्रहाय मर्त्यानां जम्बूद्वीपमवातरत् ॥ ३ ॥

अमरैरनुयातस्य तस्यावतरतो भुवम् ।
विमानकाननाकीर्णं बभूव भुवनाङ्गनम् ॥ ४ ॥

तस्य दन्तांशुसन्तानैरुपदेशमिवाचितम् ।
जग्राह चन्द्ररुचिरं चामरं चतुराननः ॥ ५ ॥

ཐུང་མ་བགྱི་ཡིས་མཚན་པའི་གདུགས། མཚན་མེད་དེ་དགས་མཚན་ལྡན་དཀར།
དེ་ཡི་བཀའ་དྲིན་རྣམ་བཅས་བཞིན། བསྟོ་བྱེན་གྱིས་ནི་བླངས་པར་གྱུར། 6

གོང་ཁྱེར་ཤང་ཀུ་ཤྲཱི་འགྲམ། ཇུ་དུམ་བ་རའི་གནས་བྱང་དུ།
འབབས་པ་དེ་ལ་ཡེགས་བྱས་ལྟན། ཀུན་དགའ་བཅས་པས་ཕྱག་འཚལ་གྱུར། 7

སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དེར་དགེ་སྦྱོང་མ། ཇུ་བྲལ་མདོག་མ་ཞེས་པ་ཡིས།
བལྟ་བའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོག་ནས། མི་བདག་གཟུགས་ནི་ཉེ་བར་བླངས། 8

རིན་ཅེན་ཅོད་པན་རབ་གསལ་ཞིང་། ཀོ་ཅྭན་འགྲམ་པར་རབ་མཛེས་པ།
དེ་ཡི་གཟུགས་གསར་མཐོང་ཐུབ་ནས། གཙུག་ཏོར་ཡལ་འདབ་དགོད་པ་བཞིན།9

དེ་ཡིས་བསམ་པ་ཤིན་དུ་ཡང་། སྐྱེ་བོའི་མདུན་འདི་བར་མཚམས་མེད།
བདག་གི་ཐུབ་པོའི་གཟུགས་མཐོང་ནས། གུས་བཅས་སྐབས་ཀྱི་སྟེང་བར་འབྱུང་། 10

འདི་ལས་གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་ལ། ཕྱག་འཚལ་བདག་གིས་རྟེད་པར་དཀའ།
དབང་བྱུག་ལ་དགའ་སྐྱེ་བོ་ཡིས། ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་མ་ཡིན། 11

ཀྱེ་མ་ཙོ་མཆྱངས་གཡོ་བའི་ཚེར། རོ་བྱལ་སྐྱིང་པོ་མེད་པ་ཡིས།
བག་ཚགས་གོམས་པར་བྱུང་པ་ལས། མ་དབུལ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་འཕྲོག། 12

འཕྲལ་ལ་སྐྱེ་བོའི་མི་བདག་ལ། ཞེ་སང་བྱས་ནས་སྐབས་བྱིན་དེས།
དོ་ཤལ་གཡོ་བས་བཅོམ་ལྡན་ལ། མདུན་དུ་ཕྱག་ཀྱང་བྱས་པར་གྱུར། 13

छत्रं शतशलाकाङ्कमनङ्कं रङ्कुपाण्डुरम् ।
प्रसादमिव साकारमादेऽस्य पुरन्दरः ॥ ६ ॥

सङ्कास्यनगरोपान्ते काननोदुम्बरान्तिके ।
अवतीर्णं सुकृतिनः सानन्दास्तं ववन्दिरे ॥ ७ ॥

तस्मिन्नुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी जनसङ्गमे ।
अलब्धावसरा द्रष्टुं नृपरूपमुपाददे ॥ ८ ॥

प्रदीप्तरत्नमुकुटं गण्डताण्डविकुण्डलम् ।
दृष्ट्वैवास्य नवं रूपं जहासोष्णीषपल्लवः ॥ ९ ॥

सा चिन्तयन्ती को वायं जनैर्निर्व्विवरः पुरः ।
अन्तरं नृपरूपं मे दृष्ट्वा दास्यति सादरः ॥ १० ॥

अतोऽन्यथा तु भगवत्प्रणतिर्मम दुर्लभा ।
न गुणं गौरवस्थानमैश्वर्य्यप्रणयी जनः ॥ ११ ॥

अहो तृणतुलालोलैर्निःसारविरसैर्धनैः ।
ह्रियते वासनाभ्यासात् निर्विचारतया जनः ॥ १२ ॥

दत्तान्तरा सा सहसा जनेन नृपगौरवात् ।
लोलहारं भगवतः प्रणाममकरोत् पुरः ॥ १३ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ཞི་མདུན་ས་རྣ། འཚར་དགའ་ཞེས་བའི་དགེ་སློང་གིས།
དེ་ལྟའི་གཟུགས་དེ་མཐོང་ཐུབ་ནས། བཞིན་ཞི་འཇུས་པ་དང་བཅས་སྨྲས། 14

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་དགེ་སློང་ས། ཁྱེད་ལྟ་མདོག་མ་སྐྱེ་བོ་ཡིས།
ཕུག་བྱས་མ་འདི་རྟོག་འཕྲལ་ཅིས། བཅོམ་ལྡན་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བྱེད། 15

ཁྱེད་ལྟ་དེ་དང་མདོག་དགའ་གིས། བདག་གིས་འདི་ཞི་མདུན་དུ་ཤེས།
དེ་སྐད་བཤེད་ཅས་འདུག་བའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་བྱིས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་པ། 16

དེགས་ལས་རྟོག་འཕྲལ་དབང་སྟེའོ་པ། དགེ་སློང་མ་ཡི་རིགས་མིན་ཏིད།
མངོན་བའི་ང་ཚུལ་རིམས་གསལ་བྱིས། དབ་དུ་ཞི་བ་ཧང་བར་བྱེད། 17

དེ་སྐད་བཤེད་ཅས་བཅོམ་ལྡན་བྱིས། དགེ་ཐ་དེ་དེ་བསྟན་མཛད་ཅས།
ཚུ་ཆིམས་བརྒྱོག་སྟེ་དགེ་སློང་དང་། ཆུན་ཅིག་བང་གི་གནས་སུ་ཤེགས། 18

དེ་ནི་ཉིན་བཟུགས་དེ་དག་གིས། དབ་དུ་དྲིས་ཤིང་ཀུན་མཐུན་བྱིས།
སྤང་སྐྱེས་ལས་ཀྱི་ཡང་དག་བསྟམས། དགེ་སློང་མ་དེའི་གཏམ་གསུངས་པ། 19

བྱང་ཀུ་ཤིད་སྤྲོས་བྱུང་བ། དེད་དགོན་ཞོད་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།
ཞུང་མ་ཞོད་ལྟན་མ་ཞེས་པ། དེ་ཡི་སྒོག་དང་མཚུངས་པར་བྱུང་། 20

གཟུགས་བཟང་ལག་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟན། ལང་ཚོ་སྐྱིད་ཚལ་སྐེ་མ་དང་།
འབྲས་བུ་མེ་ཏོག་ལྟན་དུས་སུ། དེ་ཡིས་དེ་ལ་མངལ་བཟུང་གྱུར། 21

अस्मिन्नवसरे भिक्षुरुदयो नाम संसदि।
तां विलोक्य तथारूपामवदत् सस्मिताननः॥ १४॥

इयमुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी नृपरूपिणी।
दृष्ट्वा भगवतः पादौ वन्दते जनवन्दिता॥ १५॥

उत्पलामोदवर्णाभ्यां विज्ञातेयं मया पुरा।
इत्युक्त्वा विरते तस्मिन् भगवानप्यभाषत॥ १६॥

अयुक्तमेव भिक्षुक्या दर्पाहङ्किप्रकाशनम्।
करोति प्रशमम्लानिमभिमानेन च ज्वरः॥ १७॥

इत्युक्त्वा भगवान् कृत्वा तां तां शुभ्रोपदेशनाम्।
विसृज्य देवान् प्रययौ स्वपदं सह भिक्षुभिः॥ १८॥

तत्रोपविष्टः पृष्टस्तैः प्रणतैर्भिक्षुकीकथाम्।
प्राग्जन्मकर्म्मसम्बद्धां सर्व्वज्ञस्तानभाषत॥ १९॥

वाराणस्यामभूत् पूर्व्वं सार्थवाहो महाधनः।
पत्नी धनवती नाम तस्य प्राणसमाभवत्॥ २०॥

पाणिपल्लविनी तन्वी यौवनोद्यानमञ्जरी।
फलपुष्पवती काले सा तस्मात् गर्भमादधे॥ २१॥

སྐབས་དེར་ཚུ་གཏེར་སྐྱིང་ལ་ནི། རྣེས་སུ་འགྲོ་བར་བཏོན་པ་ཡི།
ཁྲོ་ལ་རབ་དུ་ཉེ་བ་དག། འབྲས་བས་ཁམ་རིང་བ་དེ་ཡིས་སྐྱས། 22

རྡོ་སྟེགས་ནོར་ནི་བྱས་ཆོགས་ཤིང་། དཔལ་ཡང་ནི་འཕེལ་བ་ཐོབ།
གང་གི་ཚེད་དུ་འཇིགས་རུང་བའི། ཚུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ཟབ་མོ་བཀོལ། 23

ནོར་ནི་འཕོ་བ་གཤེད་པ་མང་། ཡོན་ཏན་སྐྱེས་པ་གཙོ་བ་མེད།
ནོར་ནི་རོགས་གཉེར་རང་སྐལ་ནས། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། 24

ཁ་ཅིག་རིང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྐྱག་བསྡུལ་ལས་ནི་འབྲས་མེད་ཟོག།
གཞན་ནི་གཡོ་མེད་ནོར་བང་སྐྱེ། འདི་ཡི་ངེས་པ་ལས་ནམས་སོ། 25

དེ་སྐད་དགའ་ཤའི་ཚེགས་ཐོས་ནས། དོག་པཎ་བདག་པོས་དེ་ལ་སྐྱས།
མཆོས་མ་ནོར་དག་བསྐྱེལས་པ་ནི། བསྐུལ་པའི་སྟོན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། 26

བདེན་གཤེགས་ནོར་སྐྱབ་ཀྱིས་དམན་ནམས། ཅི་བ་ཅོས་པའི་འགྲེ་བོ་བཞིག།
དེ་རིང་སངས་ལ་ཉོངས་སྐྱོད་བང་། ལྷག་ཅིག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་གྱུར། 27

རང་ཁྱིམ་དུ་ཡང་དབུལ་ནམས་ལ། སྐྱེ་བོ་སོག་ལེ་བཞིག་དུ་ཚོན།
འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་ནོར་སྐད་ནི། སྐྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་མཛེད་སྐྱུག་ས། 28

འཕེལ་བར་རྩོམ་སྐྱབ་ཟླ་ཚོམ་ནི། ཐུ་མོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བོ་འདུད།
མཐུར་ནི་ཡོངས་འཛད་རབ་ཉེ་བས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་མིག། 29

अचान्तरे जलनिधिद्वीपानुगमनोद्यतम्।
प्रत्यासन्नवियोगार्त्ता सा वल्लभमभाषत ॥ २२ ॥

कियती धनसम्पत्तिर्द्दृष्टिमद्यापि नीयते।
यत्कृते घोरगम्भीरस्तीर्य्यते मकराकरः ॥ २३ ॥

वह्नपायं धनादानं निरपायं गुणार्ज्जनम्।
स्वदेशात् परदेशं हि गच्छन्ति द्रविणार्थिनः ॥ २४ ॥

केचिद्दुःखान्निवर्त्तन्ते दूरं गत्वापि निष्फलाः।
निश्चला धनिनश्चान्ये कर्म्मणामेष निश्चयः ॥ २५ ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा सार्थवाहस्ततोऽभ्यधात्।
मुग्धे सम्भावनापात्रो भवत्येवं धनोद्यतः ॥ २६ ॥

धनार्ज्जनविहीनानां पङ्गुवत् मूलभक्षणात्।
अद्य श्वोवा सुखस्थानां भोगैः सह परिक्षयः ॥ २७ ॥

स्वगृहेऽपि दरिद्राणां जनः क्रकचनिष्ठुरः।
धनिनां परलोकोऽपि प्रेमस्निग्धजनम्भवः ॥ २८ ॥

क्षीणमप्युद्यतं दृष्ट्वा न वेणुं बन्धते जनः।
न तु स पूर्णतां याति प्रत्यासन्नपरिक्षयः ॥ २९ ॥

སྐབས་དེར་ཆུ་གཏེར་ཐྲིང་ལ་ནི། རྡེས་སྐུ་འགྲོ་བར་བཙོན་པ་ཡི།
ཁྲོ་ལ་རབ་དུ་ཉེ་བ་དག། འབྲལ་བས་གཟིང་བ་དེ་ཡིས་སྨྲས། 22

ཇི་སྙེད་ཞོར་ནི་སྐུ་ཚོགས་ཤིང་། དཔུང་ཡང་ནི་འཛེལ་བ་ཐོབ།
གང་གི་ཚེད་དུ་འཇིགས་རྟང་བའི། ཆུ་སྲིན་འབྲུང་གནས་ཟབ་མོ་བགོལ། 23

ཞོར་ནི་འནོག་པ་གཅོད་པ་མང་། ཡོན་དུན་སྐྱབ་པ་གཅོད་པ་མེད།
ཞོར་ཞི་དོན་གཉིས་རང་ཐུབ་ནས། འཇིག་རྟེན་ཐ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། 24

ཁ་ཅིག་རིང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྐྱག་བསྡུལ་ཐེག་ནི་འབྲས་མེད་ཟ་ཞིག།
གཞན་ནི་གཡོ་མེད་ཞོར་དང་ལྡན། འདི་ཡི་ངེས་པ་ཐེག་ནས་སོ། 25

དེ་སྐད་དགའ་གཤེ་ཆོག་ཐོས་ནས། དོན་མཐུན་བདག་པོས་དེ་ལ་སྨྲས།
མཁོས་ན་ཞོར་དག་བསྐྱབས་པ་ནི། བསྐྱབས་པའི་སྡོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། 26

བདེན་གནས་ཉོན་སྐྱབ་ཀྱིས་དམན་ཏོས་ནས། ཅོ་ན་ཟོས་པའི་འཕྲེ་བོ་བཞིན།
དེ་རིང་སང་ལ་ཁོང་སྐྱོད་དང་། ཕྱག་ཆེ་ཁོང་སྡུ་ཟད་པར་བྱུང་། 27

རང་ཁྱིམ་དུ་ཡང་དབྱལ་ཏོས་ལ། སྐྱེ་བོ་སོག་ལེ་བཞིན་དུ་ཚོང་།
འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་ཞོར་སྡུག་ནི། སྐྱེ་བོ་ཏོས་ཀྱི་མཛའ་སྡུག་ས། 28

འཕེལ་བར་རྩོམ་སྐྱབ་ཟླ་ཚོས་ནི། ཐུ་ཚོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བོ་འདུད།
མཐའ་ནི་ཡོངས་འཛད་རབ་ཉེ་བས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་མིན། 29

अचान्तरे जलनिधिद्वीपानुगमनोद्यतम्।
प्रत्यासन्नवियोगार्त्ता सा वल्लभमभाषत ॥ २२ ॥

कियती धनसम्पत्तिर्द्वंद्विमद्यापि नीयते।
यत्कृते घोरगम्भीरस्तीर्य्यते मकराकरः ॥ २३ ॥

वल्लपायं धनादानं निरपायं गुणार्ज्जनम्।
स्वदेशात् परदेशं हि गच्छन्ति द्रविणार्थिनः ॥ २४ ॥

केचिद्दुःखान्निवर्त्तन्ते दूरं गत्वापि निष्फलाः।
निश्चला धनिनश्चान्ये कर्म्मणामेष निश्चयः ॥ २५ ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा सार्थवाहस्ततोऽभ्यधात्।
मुग्धे सम्भावनापात्रो भवत्येवं धनोद्यतः ॥ २६ ॥

धनार्ज्जनविहीनानां पङ्गुवत् मूलभक्षणात्।
अद्य श्वोवा सुखस्थानां भोगैः सह परिक्षयः ॥ २७ ॥

स्वगृहेऽपि दरिद्राणां जनः क्रकचनिष्ठुरः।
धनिनां परलोकोऽपि प्रेमस्निग्धजनभुवः ॥ २८ ॥

क्षीणमप्युद्यतं दृष्ट्वा न वेणुं बन्धते जनः।
न तु स पूर्णतां याति प्रत्यासन्नपरिक्षयः ॥ २९ ॥

སྐྱེ་བོ་མངོན་པར་དར་ལ་ཉེ། རྣོངས་པའང་མཁས་པས་བྱུག་བྱར་ཡོད།
ཐོག་ཡང་མོ་ཡི་ཡིད་དུ་འོང་། ཅ་ཞིང་ཡིན་ཡང་དཔའ་བསྟེན་འོས། 30

མཁས་ཀྱང་བཀྲེས་དང་སྐོམ་པ་ལ། སྐྱ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཟེས་པ་འམ།
སྟག་ངེས་བདད་རྩི་འཐུང་ས་བས་ནི། རྐང་ཅིག་སྐུ་ཡིས་ནོམ་བར་བྱེལ། 31

གང་ལ་ནོར་ཡོད་དེ་ཞི་ཡོན་དུན་བྱིས་མཐོ་བསྟོད་བྱས་ཡོན་དུན་དག་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན།
དབྱལ་ལས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་གཟི་བྱིན་སྲུན་ཐུང་ཡོན་དུན་མེ་དོག་སྐྱིང་མཚུངས་ནོར་བྱི
ཡོན་དུན་ཉིད་དེ་ཡོན་དུན་ལ་ནི་ནོར་མིན་ནོར་ལྡན་བསྟུགས་འིས་ཡོན་དུན་ལྡན་པ་མིན།
སྐྱོང་བའི་ངན་བྱས་ཆོག་ནམས་ཞི་བ་དག་ལས་ནོར་ཞི་ཡོན་དུན་ཉམས་ཀྱི་ཆོ་སྟོག་ཡིན། 3

དེ་སྐད་སྟོག་ལས་ནོར་ལྷག་པ། དེ་ཡིས་བདག་པོའི་ཆོག་ཐོས་ནས།
འཕྲི་ཤིང་ཀོང་དྲུག་པས་བསྒོམ་པའིན། མིག་དམན་དང་བཅས་མཆི་ཕིག་མ་བྱོས། 33

དེ་ནས་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་བྱ། དོན་མཐུན་མཚོན་ཀྱི་བྱ་གཟིངས་བསྟེན།
སྟེང་པ་དག་པོ་འཛིའི་ནོམས་ཀྱིས། ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལག་པའི་སྟོག། 34

ལས་ཀྱི་རླུང་གི་རྡེས་ཞུགས་པ། རླུང་མའི་གླགས་ལྟེན་དེ་ཡི་གཟིངས།
ཡིད་ལ་རེ་བ་སྟོག་དང་བཅས། ཆུ་གཏེར་དུ་ནི་ཞིག་པར་བྱུར། 35

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། ཕྱག་མས་ཤིང་དུམ་བཟུང་གྱུར་པས།
ཀུས་ངལ་ཡིན་ཐིང་ཕྱིན་ནས། དེ་ཡི་ཆུང་མ་ཤི་མ་གྱུར། 36

मूर्खोऽपि विदुषां वन्द्यः स्त्रीणां दृङ्नोऽपि वल्लभः ।
क्लीवोऽपि सेव्यः शूराणामासन्नाभ्युदयो जनः ॥ ३० ॥

केनान्यकरणं भुक्ता पीत्वा काव्यामृतानि वा ।
क्षणं विचक्षणेनापि क्षुत्पिपासे विवर्जिते ॥ ३१ ॥

यस्यार्थः स गुणोन्नतैः कृतनुतिः कम्वा न धत्ते गुणं
दारिद्र्योदयदोषदूषितरुचां निर्माल्यतुल्या गुणाः ।
वित्तेनैव गुणा गुणी न तु धनी धन्यो धनी नो गुणी
कायाद्दुष्कृतसन्निपातशमनादायुर्गुणानां धनम् ॥ ३२ ॥

इति प्राणाधिकार्थस्य पत्युराकर्ण्य सा वचः ।
साञ्जनाश्रुकणोत्कीर्णा लतेवामृतषट्पदा ॥ ३३ ॥

अथ प्रवहणं भेजे सार्थनाथस्तया सह ।
तीव्रतृष्णागृहीतानां हस्तपाद्यं महोदधिः ॥ ३४ ॥

तस्य जायासखस्यासौ कर्म्मवातानुवर्त्तिनः ।
अभज्यत प्रवहणं समनोरथजीवितम् ॥ ३५ ॥

ततः फलकमासाद्य भागशेषाच्च कर्म्मणः ।
कश्चिद्द्वीपमासाद्य तत्पतित्विपदं गतः ॥ ३६ ॥

དེར་ཞི་བསམ་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་། མགོན་མེད་སྐྱ་ངན་བྱེད་དེ་དང་།
འདུན་བཟང་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ། སྐྱེས་བྱའི་དབྱིབས་ཅན་སྡུད་པར་གྱུར། 37

མཛེས་པས་སྤྲོགས་པ་བཞིན་བཟང་མིང་། དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ་ལ་སྨྲས།
མིག་ནི་ཁམོ་མ་ཡིད་བཏེན་མཛེད། གཤས་འདིར་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་མེད། 38

འདི་ཞི་སྐལ་བཟང་མཆོག་གིས། བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་འཚོལ།
ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གཤས་འདི་འཇིགས་རྟའམ། དགེ་མ་ཁྱོད་ནི་ཡང་སྐྱེས་སོ། 39

དེ་ཡིས་འདི་བརྗེད་དམ་བྱ་ཡིས། རིན་ཆེན་བང་བཞིན་ཁང་བདག་
མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་དེ་ལ། གཟུགས་མཛེས་བྱ་དག་བཙས་པར་གྱུར། 40

བྱིས་པ་དེ་ཞི་ཆེར་སྐྱེས་ཚེ། རིམ་བྱིས་སྐྱ་པར་སྣང་བྱེད་པ།
མཁས་པ་དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ། ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་མངོན་བྱོགས་བྱས། 41

དྲང་ཉིད་ཕྱིར་དང་འཇམ་ཉིད་ཕྱིར། མཛའ་གཏུགས་ཉེ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ།
བྱད་མེད་བང་ཉིད་འབྱུང་གྱུར་དེ། ཀོང་འཕྱང་དག་ལ་འབྲི་ཤིང་བཞེན། 42

དེ་ཡིས་མཆོག་གི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། ནུ་བྱིས་དེ་ལ་རིལ་པ་ཡས།
གཞོན་ནུ་མཛེས་པའི་ཆོས་པ་ཅན། ཐ་དང་མ་དྲྭངས་པ་བཅའས་པར་བྱུར། 43

པདྨའི་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ཡང་ཚོའི་བྱིན་བྱིས་བཅུད་པ་ཡིས།
དུས་སུ་འདབ་ཆགས་བྱེལ་པོ་ནི། བཞིན་བཟང་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་སོང་། 44